

JUSTITSMINISTERIET

Betænkning om revision af auktionslederloven
og lov om handel med brugte genstande samt
pantelånervirksomhed

Betænkning nr. 1580

Kronologisk fortegnelse over betænkninger

	2011		2016
1524	Betænkning om revision af hundeloven	1558	Sagkyndig bevisførelse mv.: Reform af den civile retspleje IX
1525	Betænkning om konkurskarantæne	1559	Straffelovrådets betænkning om væbnede konflikter i udlandet
1526	Betænkning om tilhold, opholdsforbud og bortvisning	1560	Betænkning om inddragelse af uhensigtsmæssig adfærd i fængsler og arresthuse ved varetægtsfængsling og strafudmåling.
1527	Provstestillingen og provstiets funktion	1561	Betænkning om bødesanktioner på det finansielle område.
1528	Betænkning om revision af reglerne om forkyndelse		
	2012		2017
1529	Betænkning om PET og FE	1562	Betænkning om indsatsen over for rockerbørge mv.
1530	Reform af den civile retspleje VII	1563	Straffelovrådets betænkning om freds- og ærekrænkelser
1531	Strafudmåling – samspillet mellem lovgiver og domstole	1564	En samlet lovregulering om andre trossamfund end folkekirken
1532	Betænkning om indsamlinger	1565	Databeskyttelsesforordningen
1533	Kommunale udgiftsbehov og andre udligningsspørgsmål	1566	Udvalget om Undersøgelseskommissioners deludtalelse
1534	Straffelovrådets betænkning om seksualforbrydelser	1567	Menighedsrådsvalg i fremtiden
1535	Gennemførelse af direktivet om bekæmpelse af forsinket betaling i handelstransaktioner	1568	Ny ferielov og overgang til samtidighedsferie
1536	Aftaler om transport af gods helt eller delvist til søs (Rotterdam-reglerne)		
	2013		2018
1537	Ministrenes særlige rådgivere – et serviceeftersyn	1569	Ekspropriation efter planloven
1538	Afsættelse af borgmesteren og forberedelse af byrådsmøder	1570	Almindelige betingelser i bygge- og anlægsvirksomhed
1539	Mobilitet og fremkommelighed i hovedstaden	1571	Undersøgelseskommissioner og parlamentariske undersøgelsesformer: Betænkning afgivet af Udvalget om Undersøgelseskommissioner
1540	Gennemførelse af direktivet om forbrugerrettigheder		
1541	Rapport fra tværministeriel arbejdsgruppe om revision af de danske visumregler		
1542	Betænkning fra udvalg om erhvervs-mæssig befordring i personbiler		
1543	Reform af den civile retspleje VIII: Syn og skøn	1572	Reform af den civile retspleje X: Retsafgifter
	2014		2020
1544	Folkekirkens styre	1573	Ytringsfrihedens rammer og vilkår i Danmark: Betænkning afgivet af Ytringsfrihedskommissionen
1545	Straffelovrådets betænkning om samfundstjeneste mv.	1574	Straffelovrådets betænkning om en frivillighedsbaseret voldtægtsbestemmelse
1546	Betænkning om inkorporering inden for menneskeretsområdet		
1547	Betænkning om sagsomkostninger i straffesager	1575	Betænkning om skærpet ansvars-vurdering af ledelsesmedlemmer m.fl. i finansielle virksomheder
1548	Straffelovrådets udtalelse om de juridiske konsekvenser af en ophævelse af straffelovens § 140 om blasfemi	1576	Delbetænkning I om gennemførelse af varedirektivet og direktivet om digitalt indhold
1549	Betænkning om afhøring af forurettede før tiltalte i straffesager	1577	Delbetænkning II om gennemførelse af visse dele af direktivpakken New Deal for Consumers
	2015		2022
1550	Betænkning om åbenhed om økonomisk støtte til politiske partier	1578	Betænkning om modernisering og revision af reglerne om gældssanering, herunder implementering af rekonstruktions- og insolvensdirektivet
1551	Betænkning om magtanvendelse over for børn og unge, der er anbragt uden for hjemmet	1579	Betænkning om revision af reglerne om rekonstruktion, herunder implementering af rekonstruktions- og insolvensdirektivet
1552	Ægtefællers økonomiske forhold	1580	Betænkning om revision af auktionslederloven og lov om handel med brugte genstande samt pantelånervirksomhed
1553	Betænkning om offentligt ansattes ytringsfrihed og whistleblowerordninger		
1554	Betænkning om videoafhøring af børn og unge i straffesager		
1555	Ansattes retsstilling under insolvensbehandling		
1556	Straffelovrådets udtalelse om visse spørgsmål vedrørende deltagelse i og hvervning til væbnede konflikter i udlandet, som den danske stat er part i		
1557	Betænkning om opfølgning på Christiania-sagen: Betænkning fra Udvalget om opfølgning på Christiania-sagen		

Betænkning om revision af auktionslederloven og lov om handel med brugte genstande samt pantelånervirksomhed

Afgivet af udvalget om revision af auktionslederloven og loven om handel med brugte genstande samt pantelånervirksomhed

Betænkning nr. 1580

København 2022

**Betænkning om revision af auktionslederloven og lov om handel med brugte genstande
samt pantelånervirksomhed**

Betænkning nr. 1580

Publikationen kan bestilles
via Justitsministeriets hjemmeside (www.justitsministeriet.dk)

eller hos

Stibo Complete
Vandtårnsvej 83A
2860 Søborg
Telefon: 43 22 73 00
kundeservice@stibocomplete.com
boghandel.stibocomplete.com

ISBN: 978-87-93469-79-2

ISBN: 978-87-93469-80-8 (e-udgave)

Tryk: Stibo Complete

Pris: Kr. 150 pr. bog inkl. moms

Indholdsfortegnelse

Kapitel 1 - Indledning	10
1. Kommissorium for Udvalget om revision af auktionslederloven og lov om handel med brugte genstande samt pantelånvirksomhed	10
2. Udvalgets sammensætning.....	11
3. Resumé af betænkningen	12
Kapitel 2 - Frivillige offentlige auktioner	27
1. Indledning	27
2. Reguleringen af frivillige offentlige auktioner i en række udvalgte lande	28
2.1 Finland	28
2.2 Nederlandene	28
2.3 Norge.....	29
2.4 Sverige	30
2.5 Tyskland.....	30
3. Auktionslederlovens anvendelsesområde	31
3.1 Gældende ret	31
3.1.1 Auktioner undtaget fra lovens anvendelsesområde	32
3.2 Udvalgets overvejelser.....	33
3.2.1 Indledning.....	33
3.2.2 Auktionslederlovens anvendelsesområde.....	34
3.2.3 Auktioner undtaget fra lovens anvendelsesområde	36
4. Beskikkelse af auktionsledere.....	37
4.1 Gældende ret	37
4.1.1 Vederhæftighedskrav.....	39
4.1.2 Geografisk afgrænsning af beskikkelse.....	39
4.1.3 Betydningen af strafbare forhold og gæld til det offentlige	40
4.1.4 Pligtig afgangsalder	41
4.1.5 Tilbagekaldelse af beskikkelse	42
4.2 Udvalgets overvejelser.....	43
4.2.1 Betingelser for at opnå auktionslederbeskikkelse	43
4.2.2 Geografisk afgrænsning af beskikkelse samt beskikkelse til konkret auktionsholder- virksomhed.....	45
4.2.3 Betydningen af strafbare forhold og gæld til det offentlige	46
4.2.4 Bortfald og tilbagekaldelse af beskikkelse, herunder pligtig afgangsalder	48
4.2.5 Auktionslederfuldmægtige	50
5. Vederlag og inddrivelse	52
5.1 Gældende ret	52

5.1.1	Sondringen mellem begreberne ”inkassator” og ”auktionsleder”	52
5.1.2	Vederlag og godtgørelse til auktionsleder	54
5.1.3	Forhøjelse af taksten baseret på pris- og lønstigning	55
5.2	Udvalgets overvejelser	56
5.2.1	Inddrivelse af auktionsprovenu	56
5.2.2	Auktionslederens vederlag	56
5.2.3	Godtgørelse til auktionsledere	57
6.	Sikkerhedsstillelse	58
6.1	Gældende ret	58
6.1.1	Andre områder, hvor der er fastsat regler om sikkerhedsstillelse	60
6.2	Udvalgets overvejelser	62
7.	Pligt til at bogføre og til at føre auktionsbog	64
7.1	Gældende ret	64
7.1.1	Bogføringsloven samt elektronisk bogføring	65
7.2	Udvalgets overvejelser	67
8.	Auktionslederens undersøgelsespligt	69
8.1	Gældende ret	69
8.1.1	Øvrig lovgivning	70
8.1.2	Hvidvasklovgivning	72
8.1.3	Iagttagelse af undersøgelsespligten i praksis	74
8.1.4	Politiets kosterdatabase	74
8.1.5	Private kosterregistre	76
8.2	Udvalgets overvejelser	76
9.	Tilsyn og klageadgang	80
9.1	Gældende ret	80
9.2	Udvalgets overvejelser	82
10.	Auktionsanmodning og forholdet mellem auktionslederen og rekvirenten	84
10.1	Gældende ret	84
10.1.1	Kommissionsloven	86
10.1.2	Forbrugeraftaleloven	87
10.2	Udvalgets overvejelser	90
11.	Bekendtgørelse af auktioner	92
11.1	Gældende ret	92
11.1.1	Særligt vedrørende tvangsauktioner	93
11.1.2	Medieannoncering af tvangsauktioner over fast ejendom	94
11.2	Udvalgets overvejelser	95
11.2.1	Særligt vedrørende tvangsauktioner	96
12.	Udarbejdelse af auktionskatalog	98

12.1	Gældende ret	98
12.2	Udvalgets overvejelser	99
13.	Auktionens afholdelse og forløb	100
13.1	Gældende ret	100
13.1.1	Udpantningsret for købesum og auktionsomkostninger.....	103
13.1.2	Særligt vedrørende tvangsauktioner.....	103
13.1.3	Ændring af købeloven	104
13.2	Udvalgets overvejelser	105
13.2.1	Udpantningsret	108
13.2.2	Særligt vedrørende tvangsauktioner.....	109
14.	Forbud mod auktionslederens køb/salg på auktion og salg under hånden.....	109
14.1	Gældende ret	109
14.1.1	Forbud mod auktionslederens køb/salg på auktion.....	109
14.1.2	Salg under hånden	110
14.2	Udvalgets overvejelser	110
14.2.1	Forbud mod auktionslederens køb/salg på auktion.....	110
14.2.2	Salg under hånden	111
15.	Twister under auktionen	112
15.1	Gældende ret	112
15.2	Udvalgets overvejelser	113
16.	Andre bestemmelser.....	114
16.1	Gældende ret	114
16.2	Udvalgets overvejelser	115
Kapitel 3 - Handel med brugte genstande samt pantelånervirksomhed....		116
1.	Indledning	116
2.	Reguleringen af handel med brugte genstande samt pantelånervirksomhed i en række udvalgte lande	116
2.1	Finland	117
2.2	Nederlandene	117
2.3	Norge.....	118
2.4	Sverige	118
2.5	Tyskland.....	120
3.	Marskandiserlovens anvendelsesområde	120
3.1	Gældende ret	120
3.1.1	Pantelånervirksomhed	123
3.1.2	Privates handel på loppemarkeder mv.....	127
3.1.3	Undtagelser fra lovens anvendelsesområde.....	128
3.2	Udvalgets overvejelser.....	129

3.2.1	Internethandel, privatpersoners handel mv.....	131
3.2.2	Online markedspladser	134
3.2.3	Pantelånervirksomhed	137
3.2.4	Brugte genstande	138
3.2.5	Undtagelser fra lovens anvendelsesområde.....	139
3.2.6	Bemyndigelse til justitsministeren samt administrative forskrifter.....	141
4.	Krav om bevilling	142
4.1	Gældende ret	142
4.2	Udvalgets overvejelser.....	143
5.	Betingelser for at få bevilling	144
5.1	Gældende ret	144
5.2	Udvalgets overvejelser.....	146
6.	Krav om fast forretningssted.....	150
6.1	Gældende ret	150
6.2	Udvalgets overvejelser.....	151
7.	Bortfald og fratagelse af bevilling	153
7.1	Gældende ret	153
7.1.1	Bortfald af bevilling	153
7.1.2	Fratagelse af bevilling	155
7.2	Udvalgets overvejelser.....	156
8.	Domstolsprøvelse.....	160
8.1	Gældende ret	160
8.1.1	Domstolsprøvelse af afgørelser om fratagelse af bevilling	160
8.1.2	Domstolsprøvelse af afgørelser om fratagelse af bevilling på grund af betydelig forfalden gæld til det offentlige	161
8.2	Udvalgets overvejelser.....	162
9.	Den daglige drift af virksomheden	164
9.1	Gældende ret	164
9.1.1	Fælles regler for handel med brugte genstande samt pantelånervirksomhed.....	165
9.1.2	Særlige regler for handel med brugte genstande	170
9.1.3	Særlige regler for pantelånervirksomhed	170
9.2	Udvalgets overvejelser.....	174
9.2.1	Fælles regler for handel med brugte genstande og pantelånervirksomhed	175
9.2.2	Særlige regler for handel med brugte genstande	177
9.2.3	Særlige regler for pantelånervirksomhed	178
10.	Tilsyn	183
10.1	Gældende ret	183

10.1.1	Politiets adgang til at foretage eftersyn af forretningslokaler, varelagre og forretningsbøger.....	183
10.1.2	Den erhvervsdrivendes pligter i forbindelse med mistanke om manglende lovlig adkomst.....	185
10.2	Udvalgets overvejelser.....	187
11.	Straf.....	191
11.1	Gældende ret.....	191
11.2	Udvalgets overvejelser.....	192
	Kapitel 4 - Onlineauktioner.....	194
1.	Indledning.....	194
2.	Internetauktioner/onlineauktioner.....	194
2.1	Gennemførelse af auktioner i praksis.....	194
2.1.1	Traditionelle (fysiske) auktioner.....	194
2.1.2	Auktioner på internettet.....	195
2.2	Gældende ret.....	197
2.2.1	Auktionslederloven.....	197
2.2.2	Marskandiserloven.....	198
2.2.3	Øvrig lovgivning.....	200
2.3	Udvalgets overvejelser.....	209
2.3.1	Indledning.....	209
2.3.2	Om internetauktioner bør omfattes af auktionslederloven.....	210
2.3.3	Om internetauktioner bør omfattes af marskandiserloven.....	211
	Kapitel 5 - Lovudkast med bemærkninger.....	214
1.	Auktionslederlovgivningen.....	214
1.1	Udkast til lov om offentlig auktion ved auktionsledere.....	214
1.2	Bemærkninger til lovudkastets enkelte bestemmelser.....	221
1.3	Udkast til bekendtgørelse om auktionslederens vederlag, sikkerhedsstillelse og inddrivelse.....	264
2.	Marskandiserlovgivningen.....	266
2.1	Udkast til lov om handel med brugte genstande samt pantelånervirksomhed.....	266
2.2	Bemærkninger til lovudkastets enkelte bestemmelser.....	270
2.3	Udkast til bekendtgørelse om handel med brugte genstande samt pantelånervirksomhed.....	292
	Bilag til bekendtgørelsen.....	294
	Bilag 1: Forhøjelse af vederlagstakster for auktionsledere.....	294
	Bilag 2: Redegørelse om auktioner på nettet af 14. marts 2006.....	295

Kapitel 1 - Indledning

1. Kommissorium for Udvalget om revision af auktionslederloven og lov om handel med brugte genstande samt pantelånervirksomhed

Justitsministeren nedsatte den 2. maj 2017 Udvalget om revision af auktionslederloven og lov om handel med brugte genstande samt pantelånervirksomhed (herefter udvalget).

Udvalgets kommissorium lyder således:

”Auktionslederloven, som regulerer afholdelse af auktioner og fastsætter regler om auktionslederens pligt til sikkerhedsstillelse for erstatningskrav, agtpågivenhed mv., er fra 1935, mens loven om handel med brugte genstande samt pantelånervirksomhed (marskandiserloven) er fra 1966.

Lovene, der i vidt omfang er uændrede, siden de blev indført, tager ikke højde for den samfundsmæssige og teknologiske udvikling, herunder at auktioner og handel med brugte genstande i dag i vidt omfang foregår på internettet.

Eksempelvis er internetauktioner ikke omfattet af auktionslederloven, og reglerne om auktionsledernes forpligtelser mv. gælder således ikke i forhold til disse auktioner. Endvidere kan nævnes, at en bevilling til handel med brugte genstande efter marskandiserloven er betinget af, at handelen finder sted fra et fast forretningssted med særskilte forretningslokaler. Et krav som en del internethandelnde har vanskeligt ved at opfylde.

Der har fra såvel politisk hold som branchens side løbende været interesse for at se på, om regelsættene bør justeres, bl.a. med henblik på at sikre kontrollen med handel med brugte genstande og hindre videresalg af stjålne, forfalskede eller ulovligt udførte genstande.

Regeringen nedsætter på den baggrund et udvalg, som skal foretage en samlet gennemgang af auktionslederloven og loven om handel med brugte genstande mv. samt de administrative forskrifter, der er udstedt med hjemmel heri, og i relevant omfang udarbejde forslag til en moderniseret lovgivning på området.

Udvalget skal overveje behovet for at ændre de gældende regler med henblik på at tilpasse dem den samfundsmæssige og teknologiske udvikling, herunder i forhold til anvendelsen af internettet. I den forbindelse skal udvalget overveje, hvordan de involverede hensyn, herunder hensynet til en effektiv kontrol af handelen med brugte genstande, hensynet til de erhvervsdrivende og hensynet til forbrugerne, samlet set bedst varetages.

Udvalget skal, i det omfang udvalget finder det relevant, inddrage oplysninger om retstilstanden i andre lande i sine overvejelser.

En nærmere beskrivelse af baggrunden for udvalgets nedsættelse findes i bilaget til kommissoriet.

Udvalget skal tilrettelægge sit arbejde således, at det så vidt muligt er afsluttet i løbet af sommeren 2019.

En række af de problemstillinger, som udvalget skal forholde sig til, vil være fælles for auktionslederloven og lov om handel med brugte genstande mv. Der nedsættes derfor ét udvalg, som skal gennemgå og udarbejde forslag til revision af begge lovgivninger.”

Udvalget har på den baggrund foretaget en samlet gennemgang af auktionslederloven og loven om handel med brugte genstande mv. samt de administrative forskrifter, der er udstedt med hjemmel heri, og i relevant omfang udarbejdet forslag til en moderniseret lovgivning på området.

2. Udvalgets sammensætning

Udvalget havde ved afgivelsen af denne betænkning følgende sammensætning:

Formand:

Landsdommer Joachim Kromann

Medlemmer:

Senioranklager Christina Ellegaard Larsen (indstillet af Rigsadvokaten)

Politikommisær Niels Kristoffersen (indstillet af Rigspolitiet)

Advokat og beskikket auktionsleder Birgitte Mørck (indstillet af Advokatrådet)

Retsassessor Henrik Barfoed (indstillet af Dommerforeningen og Dommerfuldmægtigforeningen i fællesskab)

Advokat Michael Vilhelm Nielsen (indstillet af Auktionslederforeningen)

Chefkonsulent Tina Morell Nielsen (indstillet af Foreningen for Dansk Internethandel)

Formand Niels Træsborg (indstillet af Kunst-, Antik- og Design Ringen)

Seniorjurist Maria Liljeqvist (indstillet af Forbrugerrådet Tænk)

Specialkonsulent Katrine Bonnerup-Larsen (indstillet af Erhvervsministeriet)

Chefkonsulent Lene Hedegaard Johansen (indstillet af Kulturministeriet)

Kontorchef Louise Black Mogensen (indstillet af Justitsministeriet)

Som sekretær for udvalget under arbejdet med denne betænkning har fungeret fuldmægtig Christian Lund, fuldmægtig Selina Rosenmeier, fuldmægtig Christina Grene Thomsen, fuldmægtig Anna Cholewa, fuldmægtig Katrine Grith Vinten og fuldmægtig Victor Granslev Christoffersen.

Udvalget havde ved nedsættelsen tillige et medlem udpeget af Genindvindingsindustrien. Under udvalgsarbejdet meddelte Genindvindingsindustrien imidlertid, at man af ressourcemæssige grunde ikke længere ønskede at deltage i udvalgsarbejdet, og Justitsministeriet afbeskikkede derfor det udpegede udvalgsmedlem.

3. Resumé af betænkningen

Udvalget har efter sit kommissorium haft til opgave at foretage en samlet gennemgang af auktionslederloven og loven om handel med brugte genstande samt pantelånervirksomhed (marskandiserloven) samt de administrative forskrifter, der er udstedt med hjemmel heri, da regelsættene ikke tager højde for den samfundsmæssige og teknologiske udvikling, der er sket siden regelsættenes indførelse. Udvalget har desuden haft til opgave i relevant omfang at udarbejde forslag til en moderniseret lovgivning på området.

Udvalget har i overensstemmelse med kommissoriet foretaget en samlet gennemgang af auktionslederloven og marskandiserloven samt de tilhørende administrative forskrifter. Udvalget har, i det omfang udvalget har fundet det relevant, inddraget oplysninger om retstilstanden i andre lande i sine overvejelser.

I betænkningens kapitel 2 gennemgås auktionslederlovens regler og udvalgets overvejelser herom. I kapitel 3 gennemgås reglerne i marskandiserloven og udvalgets overvejelser herom. I kapitel 4 gennemgås de regler, der gælder for personer og virksomheder, der afholder internetauktioner, og udvalgets overvejelser herom. Kapitel 5 indeholder udvalgets forslag til lovudkast til auktionslederloven og marskandiserloven med bemærkninger til de enkelte bestemmelser samt udkast til administrative regler.

Under udvalgets drøftelser har der overordnet været enighed om, at der er behov for en modernisering, herunder også i sproglig henseende, af reglerne i både auktionslederloven og marskandiserloven.

Udvalget foreslår i *kapitel 2*, at auktionslederloven – som bl.a. har til formål at sikre, at salg af løsørengensstande på auktion finder sted på en betryggende måde, samt at handel med stjalne genstande i videst muligt omfang undgås – opretholdes. I lyset af den samfundsmæssige og

teknologiske udvikling foreslår udvalget dog, at loven justeres og moderniseres, herunder bl.a. i forhold til elektronisk bogføring og brug af internettet ved annoncering af auktioner mv.

For at imødegå tvivl om auktionslederlovens rækkevidde, herunder i forhold til lovens anvendelse på onlineauktioner, foreslår udvalget, at loven skal indeholde en klar definition af, hvad der skal forstås ved en frivillig offentlig auktion. Udvalget lægger ikke op til, at auktionsledere fremover skal kunne forestå afholdelsen af auktioner i videre omfang end hidtil, herunder f.eks. forestå afholdelse af auktion over fast ejendom eller registrerede skibe, men udvalget foreslår området for de auktioner, der efter gældende ret er undtaget fra auktionslederlovens anvendelsesområde, reduceret, således at alene auktioner, hvor særlige hensyn til forbrugerne ikke taler herimod, undtages.

Med henblik på at sikre, at auktionskøb sker under betryggende forhold, foreslår udvalget, at det fortsat alene er beskikkede auktionsledere og disses autoriserede fuldmægtige, der må forestå afholdelsen af frivillige offentlige auktioner. Udvalget foreslår i den forbindelse, at auktionslederbeskikkelse på samme måde som i dag bør udstedes af en central myndighed efter indhentelse af en udtalelse fra den stedlige fogedret. Forslaget skal sikre en ensartet praksis ved sådanne beskikkelser.

Udvalget finder, at betingelserne for, opnåelse af beskikkelse som auktionsleder skal fremgå af loven med større klarhed, således at der for eventuelle ansøgere er gennemsigtighed med hensyn til, hvilke krav ansøger skal opfylde.

Udvalget foreslår i den forbindelse, at det skal fremgå af loven, at beskikkelse som auktionsleder *for det første* er betinget af, at den pågældende er myndig og ikke under værgemål eller samværgemål. I lyset af de beføjelser og forpligtelser, en auktionsleder har efter loven, herunder særligt at en auktionsleder kan modtage betaling på vegne af auktionssælger, foreslås det *for det andet*, at der stilles krav om pågældendes økonomiske soliditet, således at beskikkelse som auktionsleder er betinget af, at den pågældende ikke er under rekonstruktionsbehandling eller konkurs. Udvalget foreslår *for det tredje*, at der stilles krav om, at pågældende har relevant uddannelse, erhvervsfaring eller lignende. Dette krav skal sikre, at den, der beskikkes som auktionsleder, har et godt kendskab til auktioner, herunder de gældende regler for auktionsafholdelse, og der vil i særlige tilfælde kunne gøres undtagelse herfra, hvis det konkret vurderes, at den pågældende er egnet til at blive beskikket, selv om vedkommende ikke gennem uddannelse eller erhvervsfaring har opnået kendskab til auktionsområdet.

Udvalget finder, at de nævnte betingelser er så grundlæggende, at betingelserne vedvarende bør være opfyldt. Udvalget foreslår på den baggrund, at hvis en beskikket auktionsleders situation

efterfølgende ændres, således at den pågældende ikke længere opfylder betingelserne for at blive beskikket, så bør beskikkelsen automatisk bortfalde.

Udvalget foreslår, at en ansøger skal kunne nægtes beskikkelse som auktionsleder, hvis ansøgeren er dømt for et forhold, der begrundet nærliggende fare for misbrug af stillingen eller hvervet. Af hensyn til i videst muligt omfang at minimere oparbejdelsen af restancer til det offentlige foreslår udvalget endvidere, at en ansøger skal kunne nægtes beskikkelse, hvis ansøgeren har betydelig forfalden gæld til det offentlige, hvorved forstås beløb i størrelsesordenen 50.000 kr. eller derover. Det er en forudsætning for at nægte beskikkelse, at gælden er opstået i forbindelse med auktionsvirksomhed.

Udvalget foreslår endvidere, at beskikkelse som hidtil meddeles for én retskreds, inden for hvilken auktionslederen er berettiget og forpligtet til at forestå afholdelsen af auktioner, men at auktionslederen også skal være berettiget til efter anmodning at forestå afholdelsen af auktioner i andre retskredse. Udvalget foreslår videre, at den mangeårige administrative praksis, hvorefter en auktionsleder kan beskikkes for en konkret auktionsholdervirksomhed i retskredsen, såfremt virksomheden kan dokumentere et konkret behov herfor, hjemles direkte i loven.

Udvalget foreslår, at fogedretten – på samme måde som i dag – konkret bør kunne tillade, at afholdelsen af auktioner kan forestås af en auktionslederfuldmægtig. Det gælder f.eks. i tilfælde, hvor en auktionsleder forestår afholdelsen af et betydeligt antal auktioner årligt, eller ved auktionslederens midlertidige fravær. Udvalget foreslår videre, at auktionslederfuldmægtige som udgangspunkt skal opfylde samme betingelser som auktionsledere.

Det bør efter udvalgets opfattelse fremgå klart af loven, i hvilke situationer der kan ske tilbagekaldelse af en auktionslederbeskikkelse. Det er udvalgets opfattelse, at der i forhold til beskikkelse af auktionsledere ikke bør lægges vægt på alder, og udvalget foreslår derfor, at det gældende krav om pligtig afgangsalder for auktionsledere, ophæves. Det foreslås i stedet fastsat i bekendtgørelsesform, at en beskikkelse meddeles for en periode på 10 år, og at en meddelt beskikkelse efter ansøgning skal kunne forlænges for en ny 10-årig periode uden genopslag af hvervet, medmindre særlige grunde taler herimod. Måtte en auktionsleder på grund af f.eks. alderssvækkelse ikke længere vurderes egnet til at lede frivillige offentlige auktioner, skal beskikkelsen således kunne nægtes forlænget. For auktionsledere, som er meddelt beskikkelse, inden den nye ordning er trådt i kraft, foreslås der indført en overgangsordning.

Udvalget foreslår endvidere, at en beskikkelse skal kunne tilbagekaldes, hvis auktionslederen af andre grunde vurderes ikke at være egnet, f.eks. hvis der er indgivet flere (berettigede) klager mod auktionslederen, der har givet anledning til påtaler. Udvalget foreslår desuden, at en auk-

tionslederbeskikkelse skal kunne tilbagekaldes efter forudgående høring, hvis beskikkelsen ikke har været udnyttet i fem på hinanden følgende år. Forslaget har til formål at sikre, at en beskikket auktionsleder gennem jævnlig afholdelse af auktioner har det fornødne indgående kendskab til auktionsafholdelse samt de retsregler, der gælder herfor.

Udvalget foreslår endelig, at auktionslederbeskikkelse skal kunne tilbagekaldes, hvis den beskikkede har forfalden gæld til det offentlige på 100.000 kr. eller derover, hvorved loven bringes i overensstemmelse med en række andre sammenlignelige love om udøvelse af erhvervs-mæssig virksomhed i henhold til autorisation mv. Det er en forudsætning for at tilbagekalde beskikkelse, at gælden er opstået i forbindelse med auktionsvirksomhed.

Udvalget foreslår, at reglerne om auktionslederens vederlag som hidtil bør fastsættes på bekendtgørelsesniveau, således at vederlaget løbende kan justeres i takt med den generelle pris- og lønudvikling. Formålet med forslaget er at sikre, at offentlige auktioner finder sted under betryggende forhold, herunder ved at sikre gennemsigtighed for auktionsrekvirenten og –køberen ved fastsættelsen af auktionslederens vederlag. Udvalget foreslår endvidere, at auktionslederen forud for aftalens indgåelse skal oplyse auktionsrekvirenten om de forventede udgifter ved auktionen, således at rekvirenten ikke efter auktionens afholdelse overraskes over eventuelle ”ekstra” udgifter, vedkommende skal betale til auktionslederen.

Udvalget foreslår at opretholde kravet om, at auktionslederen skal tegne forsikring eller stille anden form for sikkerhed for auktionslederens eventuelle erstatningspligt mv. over for auktionsrekvirenter og auktionkøbere.

Udvalget foreslår, at det fastsættes i auktionslederloven, at auktionslederen efter nærmere aftale varetager inddrivelsen i forbindelse med auktionen.

Med henblik på at sikre, at der foreligger dokumentation for afholdte auktioner samt det på auktionen passerede, herunder særligt for så vidt angår eventuelle tvister, foreslår udvalget, at auktionslederen fortsat skal være forpligtet til at føre en auktionsbog. Bestemmelsen herom foreslås dog moderniseret, således at det bl.a. sikres, at auktionsbogen kan føres elektronisk. I auktionsbogen skal noteres oplysning om tid og sted for auktionens afholdelse, auktionsrekvirent, auktionkøber, den opnåede budsum og om, hvorvidt auktionen er afholdt af auktionslederen selv eller en anden. Auktionsbogen skal endvidere indeholde oplysninger om væsentlige tvister under auktionen. Auktionsbogen skal opbevares i 3 år. Formålet hermed er at sikre, at auktionsledervirksomheden drives på betryggende måde.

Efter udvalgets opfattelse er den undersøgelsespligt, som påhviler auktionslederen, væsentlig i forhold til at modvirke salg af stjålne genstande samt genstande, der ikke – eller ikke uden fornøden tilladelse – må sælges på auktion, og det foreslås på den baggrund, at undersøgelsespligten opretholdes.

Antallet af indbrud i privat beboelse (bortset fra fritidsboliger) i Danmark udgjorde i 2018 ca. 29.000 og i 2019 ca. 24.500, hvormed antallet af indbrud i Danmark forholdsvis væsentligt overstiger antallet af indbrud i landene omkring os. Af samme grund har der fra politisk side gennem en længere årrække været fokus på området, og straffen for navnlig indbrud er i den forbindelse blevet skærpet. Af rapporten ”Det danske hælmarked 2014-2019” (september 2020), der er udarbejdet af Center for Kriminalitetsanalyse for Det Kriminalpræventive Råd, fremgår bl.a., at der i 2019 samlet set blev stjålet ca. 1,3 mio. genstande (ekskl. dagligvarer) med en erstatningsværdi på ca. 3,2 mia. kr. I rapporten estimeres det, at ca. 60 % af tyvekosterne, dvs. ca. 750.000 genstande, videreoverdrages, hvoraf ca. 150.000 genstande går til udlandet, mens ca. 600.000 genstande ender på det danske hælmarked.

Udvalget finder, at auktionslederen ved mistanke om manglende adkomst til at råde over genstande, der indleveres til auktion, skal være forpligtet til at afvise at sælge genstandene, indtil der er opnået den fornødne sikkerhed for, at der foreligger lovlig adkomst til at råde over pågældende genstande.

Udvalget er fuldt ud opmærksom på, at auktionslederens mulighed for i praksis at fastslå, hvorvidt en genstand, der ønskes solgt på en offentlig frivillig auktion, er stjålet, i dag er yderst begrænset og således først og fremmest beror på auktionslederens eventuelle mistanke baseret på de konkrete omstændigheder i hvert enkelt tilfælde. Det bemærkes herved, at det såkaldte ”kosterblad” er ophørt for mange år siden. Oplysninger om stjålne og bortkomne genstande registreres i dag hos politiet i forskellige ikke-integrerede it-systemer. Søgemulighederne er som følge heraf begrænset, og eksterne brugere som f.eks. auktionsledere har ingen adgang til Rigspolitiets kostedatabase.

Med henblik på at forbedre auktionslederens mulighed for i praksis at leve op til forpligtelsen foreslår udvalget, at der etableres et elektronisk søgbart register over stjålne genstande, hvortil bl.a. professionelle handlende med brugte genstande, herunder auktionsledere, samt forsikringsselskaber gives adgang. Efter udvalgets opfattelse vil etableringen af et sådant register, der skal afløse Rigspolitiets nuværende kosterdatabase, kunne bidrage til at minimere salget af stjålne genstande.

Udvalget er opmærksomt på, at der i dag er mange muligheder for at afsætte stjålne genstande, herunder bl.a. ved salg mellem private på internettet og via særlige grupper på de sociale medier, ligesom en række stjålne genstande sendes ud af landet. Udvalget er heller ikke i tvivl om, at der, uanset etableringen af et elektronisk søgbart register over stjålne genstande, fortsat vil være et marked for stjålne genstande. Etableringen af et sådant register, om oplysningerne heri er brugbare og valide, vil efter udvalgets opfattelse imidlertid være egnet til at reducere kriminelles mulighed for at afsætte sådanne genstande uden risiko for opdagelse og dermed forventeligt på sigt være egnet til at medvirke til en reduktion i antallet af indbrud.

Opbygningen af et sådant elektronisk register må efter udvalgets opfattelse mest hensigtsmæssigt ske i regi af Rigspolitiet. Registeret bør endvidere indeholde alle typer effekter, som er genstand for tyveri, hæleri mv., og som kan tænkes videresolgt på auktion, herunder f.eks. designermøbler, elektronik, smykker og armbåndsure. Registeret skal til stadighed være opdateret, således at stjålne genstande straks registreres, ligesom genstande, der f.eks. dukker op igen, slettes. Det skønnes fordelagtigt, om registeret samkøres med politiets sagsbehandlingssystemer, således at en stjålet genstand registreres i forbindelse med borgerens politianmeldelse af et tyveri. Udviklingen af det omhandlede elektroniske register bør efter udvalgets opfattelse i øvrigt ske under involvering af relevante interessenter, herunder bl.a. auktions-, kunst- og antikvitetshandlerbranchen samt forsikringsbranchen, eventuelt i form af nedsættelse af en følgegruppe.

Udvalget foreslår, at det af bemærkningerne til lovtæksten om undersøgelsespligten bør fremgå, at auktionsledere inden afholdelse af auktion har pligt til at sikre, at der søges på genstande, der ønskes solgt på auktionen, i relevante registre.

Udvalget foreslår endelig, at auktionslederen ved mistanke om, at genstanden er udbytte opnået ved en strafbar lovovertrædelse, som hidtil skal være forpligtet til straks at anmelde forholdet til politiet.

Det er udvalgets opfattelse, at prisen ofte vil være en væsentlig del af beslutningsgrundlaget, når en forbruger skal vurdere fordele og ulemper ved en vare, herunder om forbrugeren skal bortsælge sine genstande på en fysisk, offentlig auktion. Med hensyn til auktionslederens oplysningspligt foreslår udvalget derfor, at der i auktionslederloven henvises til, at auktionslederen over for både rekvirenten og køberen, når der er tale om forbrugere, skal iagttage de relevante regler i forbrugeraftaleloven om oplysningspligt forud for og efter aftaleindgåelsen. Det indebærer, at auktionslederen skal give en række nærmere oplysninger om købet og prisen på en klar og forståelig måde.

Henset til, at rekvirenten ofte vil have en (legitim) interesse i at få bortauktioneret sine genstande hurtigst muligt, foreslår udvalget at opretholde kravet om, at berømmelsen af en auktion skal ske snarest muligt og efter forhandling med rekvirenten. Udvalget foreslår, at det i øvrigt overlades til auktionsrekvirenten efter drøftelse med auktionslederen at beslutte, hvorvidt auktionen skal bekendtgøres i et trykt medie eller på internettet mv. For så vidt angår tvangsauktion over løsøre, hvor der er sket henvisning fra fogedretten, en bobehandler, en bobestyrer eller en kurator foreslås det at indføre en særskilt bestemmelse i auktionslederloven om bekendtgørelse og afholdelse mv. af sådanne auktioner. Det foreslås i den forbindelse endvidere, at bekendtgørelse af en tvangsauktion skal ske i et eller flere relevante medier, som er egnet til at skabe købsinteresse.

Auktionslederen skal forsat sikre, at der til brug for auktionen udarbejdes et auktionskatalog, som skal indeholde auktionsvilkårene og en fortegnelse over de genstande, der sættes til salg på auktionen. Auktionskataloget skal føres som bilag til auktionsbogen, hvorved det sikres, at der kan føres tilsyn med, at auktioner afholdes under betryggende forhold.

Med henblik på at sikre, at auktionsskøbere er oplyst om de væsentligste vilkår forud for, at der indgås en aftale om handel, foreslår udvalget, at auktionslederen forsat skal sikre, at auktionen indledes med oplæsning af de for den pågældende auktion væsentligste auktionsvilkår. Det fulde indhold af auktionsvilkårene skal desuden være gjort tilgængeligt på auktionsstedet på en fremtrædende måde.

De nugældende regler om selve fremgangsmåden ved auktionsafholdelsen foreslås i vidt omfang opretholdt, men moderniseret i sproglig henseende. I overensstemmelse hermed foreslår udvalget, at rekvirenten forud for auktionen kan meddele auktionslederen en mindstepris for salg af genstanden på auktion, at salg på auktionen sker ved bud eller overbud, at bud kan afgives på auktionen ved personligt fremmøde, ved brug af en (tilstedeværende) repræsentant eller, hvis auktionslederen tillader dette, ved elektronisk eller telefonisk budgivning, og at der, når der efter tre gentagne opråb af et bud på auktionen ikke er sket overbud, meddeles hammer-slag til højestbydende mv.

Udvalget foreslår, at den gældende bestemmelse om, at auktionslederen ikke selv eller ved en anden må sælge egne ting eller købe eller byde på auktionen, opretholdes. Endvidere foreslår udvalget, at det nugældende forbud mod salg under hånden opretholdes. Formålet hermed er at sikre, at auktionslederen og de personer, som i øvrigt medvirker til auktionens afholdelse, ikke i den forbindelse varetager egne interesser.

Udvalget foreslår, at bestemmelsen om tvister under auktionens afholdelse opretholdes, således at det som udgangspunkt er auktionslederen, som afgør de tvister, der måtte opstå under auktionen, herunder for at auktionens afholdelse fremmes. I nogle tilfælde kan indsigelser fremsat under auktionen dog være af en sådan karakter, at de må indbringes for fogedretten til afgørelse. Det kan f.eks. være tilfældet, hvis der protesteres mod, at auktionen fortsætter. I sådanne tilfælde finder udvalget, at fogedrettens bistand er påkrævet.

Udvalget foreslår, at klager over auktionsledere som hidtil behandles af den centrale myndighed, der har kompetencen til at beskikke auktionsledere samt tilbagekalde sådanne beskikkelser. Det foreslås, at klager skal kunne indgives af enhver med retlig interesse, og at klagen kan vedrøre ethvert forhold fra auktionslederens side.

Efter udvalgets opfattelse har fogedretterne det nærmeste kendskab til auktionslederne i den enkelte retskreds, og udvalget foreslår derfor, at det konkrete tilsyn fortsat er lokalt forankret hos fogedretten i den retskreds, hvor auktionslederen er beskikket. Med henblik på at sikre, at fogedretten kan føre det fornødne tilsyn med auktionslederen, foreslås det, at det fremgår direkte af loven, at fogedretten fortsat kan kræve indsigt i auktionslederens regnskabsmateriale, herunder bl.a. auktionsbogen og auktionskataloget, og således at auktionslederen efter anmodning vederlagsfrit skal stille alt, hvad der er nødvendigt til fremfinding og læsning af materialet, til rådighed for fogedretten.

Udvalget foreslår endelig at opretholde auktionslederlovens strafbestemmelse i relation til overtrædelse af relevante dele af lovens bestemmelser.

Betænkningens *kapitel 3* om marskandiserloven indeholder indledningsvis udvalgets overvejelser om, hvorvidt regelsættet bør opretholdes.

Siden marskandiserloven blev indført, har den måde, som handlen med brugte genstande foregår på, ændret sig væsentligt. Tidligere foregik handlen hovedsagelig lokalt via mindre (fysiske) marskandiserforretninger, hvor potentielle købere kunne møde op, besigtige udstillede genstande og forhandle pris mv. med den handlende, og således at indgåelse af en aftale om køb/salg og gensidig udveksling af ydelser skete direkte i butikken. Der eksisterer i dag naturligvis fortsat (fysiske) marskandiserforretninger, men i vidt omfang foregår handlen via internettet fra forskellige salgsplatforme, herunder f.eks. GulogGratis, DBA, netbutikker, sociale medier mv. Det er endvidere i modsætning til tidligere både erhvervsdrivende og privatpersoner, der omsætter brugte genstande via sådanne salgskanaler. Herudover omsættes der i vidt omfang også brugte genstande på loppemarkeder og såkaldte ”hyldemarkeder”, hvor private kan leje salgshylder i genbrugsforretninger.

Marskandiserlovgivningen tager ikke højde for denne teknologiske og samfundsmæssige udvikling. F.eks. er en bevilling til handel med brugte genstande efter loven betinget af, at handlen finder sted fra et fast forretningssted med særskilte forretningslokaler. Et sådant krav har (en del) internethandelnde vanskeligt ved at opfylde.

Kunst-, Antik- og Design Ringens medlem af udvalget har rejst spørgsmål om en ophævelse af de gældende regler på området. Baggrunden herfor er navnlig, at de mange professionelle handlende, der overholder lovens krav, stilles urimeligt i konkurrencemæssig henseende bl.a. som følge af, at der via internettet i vidt omfang foregår handel med samme varer, uden at reglerne overholdes, ligesom de specifikke krav, de professionelle handlende skal opfylde, herunder i relation til fysisk forretningslokale med indgang fra gaden og førelsen af bøger over købte og solgte varer, er meget byrdefulde i lyset af den måde, sådan virksomhed drives på i dag.

Det fremgår af 1966-lovbemærkningerne, at baggrunden for reglerne navnlig var ønsket om at forebygge salg af stjålne, genstande (hæleri). Det forhold, at marskandiserloven ikke er fulgt med udviklingen og således bl.a. ikke tager højde for internethandel, som udgør en stor del af handlen med brugte genstande i dag, kunne efter udvalgets opfattelse tale for at ophæve loven. Hertil kommer, at privatpersoner som udgangspunkt ikke er omfattet af marskandiserloven, men i dag i vidt omfang ses at handle med brugte genstande på f.eks. sociale medier, loppemarkeder mv. I praksis ses der endvidere eksempler på, at private handler med brugte genstande i et sådant omfang, at handlen har professionel eller erhvervmæssig karakter, uden at disse personer har opnået fornøden bevilling til denne handel.

Hvis loven ophæves, vil det bl.a. indebære, at der fremover ikke stilles krav om, at marskandisere skal have bevilling fra politiet til at drive virksomhed, og at politiet fremover ikke vil være tillagt tilsynsbeføjelser. En ophævelse af loven vurderes på den baggrund at kunne medføre, at der vil blive omsat stjålne brugte genstande i videre omfang, end det er tilfældet i dag. Det bemærkes herved, at antallet af indbrud i Danmark – sammenlignet med de øvrige nordiske lande og til trods for et ikke ubetydeligt fald de seneste år – er højt, og der omsættes således i praksis stjålne varer i større omfang. Som anført ovenfor, estimeres det i rapporten ”Det danske hælermarked 2014-2019” (september 2020), der er udarbejdet af Center for Kriminalitetsanalyse for Det Kriminalpræventive Råd, at der i 2019 samlet set blev stjålet ca. 1,3 mio. genstande (ekskl. dagligvarer) med en erstatningsværdi på ca. 3,2 mia. kr. I rapporten estimeres det, at ca. 750.000 stjålne genstande videreoverdrages, heraf ca. 600.000 genstande på det danske hælermarked.

Selvom antallet af tyverier er faldet de seneste år, er behovet for at forebygge handel med stjålne brugte genstande efter udvalgets opfattelse fortsat aktuelt, og det taler med betydelig vægt for, at loven opretholdes.

Udvalget finder på den baggrund efter en samlet vurdering, at den gældende lovgivning ikke bør ophæves. I lyset af den samfundsmæssige og teknologiske udvikling foreslår udvalget imidlertid en række ændringer af mere teknisk karakter, ligesom det foreslås, at lovens anvendelsesområde – bl.a. i erkendelse af, at handel med brugte genstande i dag i vidt omfang finder sted over internettet, og at stadig flere privatpersoner handler med brugte genstande i et sådant omfang, at handlen reelt sker i erhvervmæssigt øjemed – præciseres og udvides.

Udvalget foreslår endvidere, at pantelånervirksomhed – uanset at denne udlånsvirksomhed i dag må antages at have et væsentligt mindre omfang end tidligere – fortsat skal omfattes af loven, idet reglerne herom dog foreslås moderniseret. Herudover foreslås et koncept, som efter mange års fravær på finansieringsmarkedet ses genintroduceret, nemlig konceptet ”salg med tilbagekøbsret”, at burde omfattes af loven på samme måde som pantelånervirksomhed.

Udvalget foreslår, at marskandiserlovens anvendelsesområde udvides og præciseres til fremover også at omfatte internethandel med brugte genstande. Dermed sikres det, at personer, der erhvervmæssigt handler med brugte genstande, vil være omfattet af samme regelsæt, uanset om handlen sker fra en fysisk butik eller via internettet. Udvalget foreslår endvidere, at privatpersoner, der i erhvervmæssigt øjemed erhverver brugte genstande med henblik på videresalg omfattes af loven, medmindre handlen sker lejlighedsvist.

Udvalget foreslår, at loven fortsat ikke skal omfatte handel med eller køb af registreringspligtige motorkøretøjer eller ydelse og formidling af lån mod håndpant i værdipapirer eller registreringspligtige motorkøretøjer eller udlånsvirksomhed, der omfattes af lov om finansiel virksomhed. Det skyldes, at handel hermed på forsvarlig vis er reguleret på anden måde.

Af hensyn til muligheden for at føre et effektivt tilsyn med de virksomheder, som omfattes af loven, foreslår udvalget, at marskandiserlovens krav om bevilling fortsat opretholdes, og at sådanne bevillinger skal udstedes af politiet som tilsynsførende myndighed.

Udvalget foreslår, at betingelserne for at opnå bevilling skal fremgå direkte af loven, således at det for eventuelle ansøgere er gennemsigtigt, hvilke krav ansøger skal opfylde. Med henblik på at forebygge handel med brugte, stjålne genstande samt at sikre, at der kan føres et effektivt tilsyn med den erhvervsdrivende, foreslår udvalget, at det *for det første* stilles som betingelse for at få bevilling, at den pågældende har en forretningsadresse her i landet. Det foreslås *for det*

andet, at bevilling er betinget af, at den pågældende er myndig og ikke under værgemål eller samværgemål. *For det tredje* foreslås det, at der stilles krav om den pågældendes økonomiske soliditet, således at bevilling er betinget af, at den pågældende ikke er under rekonstruktionsbehandling eller konkurs.

Eftersom personer, der driver handel med brugte genstande og pantelånervirksomhed, har en særlig adgang til køb med henblik på videresalg af stjålne genstande, foreslår udvalget, at politiet fortsat bør have mulighed for at nægte en bevilling, hvis politiet konkret vurderer, at der er fare for misbrug af bevillingen eller fare for, at virksomheden ikke vil blive drevet på en forsvarelig måde. Bevilling skal også kunne nægtes den, der har betydelig forfalden gæld til det offentlige i størrelsesordenen 50.000 kr. eller derover.

For så vidt angår juridiske personer, som driver virksomhed med handel med brugte genstande og pantelånervirksomhed, skal medlemmerne af den juridiske persons bestyrelse og direktion opfylde betingelserne for at få bevilling. For at sikre, at den juridiske person til enhver tid opfylder betingelserne for at få bevilling til at drive handel med brugte genstande og pantelånervirksomhed, skal den juridiske person endvidere inden 14 dage give meddelelse til politiet, såfremt der indtræder nye medlemmer i direktionen eller bestyrelsen.

Udvalget foreslår at ophæve marskandiserlovens krav om fast forretningssted, da dette ikke længere er tidssvarende. I stedet foreslår udvalget at indføre en regel om, at den, der ønsker at drive virksomhed omfattet af loven, skal give politiet meddelelse om, hvor virksomhedens regnskabsmateriale og eventuelle forretningslokaler befinder sig. Den erhvervsdrivende skal endvidere efter anmodning give politiet meddelelse om, hvor virksomhedens varelagre befinder sig. Udvalget foreslår endvidere, at erhvervsdrivende ved senere ændringer i de faktiske forhold skal have pligt til også at oplyse politiet herom. På den måde sikres politiet de oplysninger, der er nødvendige for at føre tilsynet, uanset om virksomheden drives fra et fysisk butikslokale eller via internettet.

Udvalget foreslår at videreføre bestemmelserne om bortfald af bevilling, således at en bevilling bortfalder, når bevillingshaveren dør, eller hvis bevillingshaveren ophører med at opfylde betingelserne for at få bevilling. Udvalget foreslår i den forbindelse, at der dog fortsat skal være adgang til at fortsætte virksomheden for en kortere periode med henblik på afvikling, afhændelse eller lignende i tilfælde af bevillingshaverens død, konkurs eller umyndiggørelse. Reglerne om bortfald af bevilling skal også gælde juridiske personer.

Udvalget foreslår, at en bevilling som hidtil skal kunne tilbagekaldes, hvis bevillingshaveren gør sig skyldig i grov eller gentagen tilsidesættelse af sine forpligtelser i henhold til loven, og

der efter de udviste forhold er grund til at antage, at den pågældende ikke fremover vil drive virksomheden på en forsvarlig måde. Endvidere foreslår udvalget, at en beskikkelse kan tilbagekaldes, hvis bevillingshaveren har betydelig forfalden gæld til det offentlige i størrelsesorden 100.000 kr. Udvalget foreslår, at politiets afgørelse om tilbagekaldelse af en bevilling som hidtil skal kunne prøves ved domstolene.

Med hensyn til marskandiserlovens regler om den daglige drift af virksomheden og bestyrere foreslår udvalget, at disse ophæves, idet reglerne ikke ses at være tidssvarende.

Med henblik på at forbedre politiets mulighed for at føre et effektivt tilsyn med virksomhedens udøvelse foreslår udvalget, at politiet fortsat til enhver tid og uden retskendelse mod behørig legitimation skal have adgang til en virksomheds regnskabsmateriale, eventuelle forretningslokale og varelagre.

Udvalget foreslår endvidere at videreføre bestemmelsen om, at bevillingshaveren er forpligtet til at give politiet besked om mistanke om manglende lovlig adkomst, hvis bevillingshaveren efter aftalens indgåelse kommer i besiddelse af oplysninger, der kan begrunde en sådan mistanke. Som anført ovenfor, foreslår udvalget med henblik på også at forbedre marskandiseres mulighed for i praksis at leve op til denne forpligtelse, at der etableres et elektronisk søgbart register over stjålne genstande, hvortil bl.a. professionelle handlende med brugte genstande, herunder auktionsledere, samt forsikringsselskaber gives adgang. Efter udvalgets opfattelse vil etableringen af et sådant register, der skal afløse Rigspolitiets nuværende kosterdatabase, kunne bidrage til at minimere salget af stjålne genstande.

Udvalget foreslår at opretholde strafbestemmelsen i relation til overtrædelse af relevante dele af lovens bestemmelser.

For så vidt angår online markedspladser – dvs. platforme, der giver mulighed for, at der på platformen mellem en sælger og en køber indgås aftale om f.eks. handel med brugte genstande – er sådanne ikke omfattet af marskandiserlovens anvendelsesområde. Udvalget har imidlertid overvejet, om der med henblik på at forebygge handel med stjålne genstande bør indføres en bestemmelse i marskandiserloven, hvorefter udbydere af online markedspladser ved køb og salg af brugte genstand inden aftaleindgåelsen skal sikre sig identiteten på sælger og køber.

I lyset af, at formålet med marskandiserloven navnlig er at forebygge videresalg af stjålne genstande, finder udvalget det på den ene side hensigtsmæssigt at indføre regulering, som vil kunne understøtte politiets muligheder for at efterforske og opklare sager, hvor der er sket salg af stjålne genstande via online markedspladser. Det må desuden antages, at en person – forudsat,

at vedkommende er bekendt med eller har mistanke om, at en genstand er stjålet – vil være mindre tilbøjelig til at sælge eller købe genstanden, hvis den pågældende skal identificere sig inden aftaleindgåelsen på online markedspladser. På den anden side vil det som udgangspunkt ikke være muligt at indføre national regulering, som pålægger udenlandske online markedspladser, herunder f.eks. Facebook, Amazon, eBay mv., en pligt til at sikre identiteten på private købere og sælgere, inden der indgås aftale om handel på platformen, og det vurderes uhensigtsmæssigt, at det ikke med national regulering vil være muligt at pålægge *alle* online markedspladser de samme forpligtelser.

Udvalget har noteret sig, at der med moderniseringsdirektivet (2019/2161/EU) er indsat en ny artikel 6 a i forbrugerrettighedsdirektivet. Artikel 6 a, stk. 1, indeholder nye, supplerende oplysningskrav for aftaler, der indgås på online markedspladser, og bestemmelsens stk. 2 indeholder mulighed for at indføre *yderligere* oplysningskrav for udbydere af onlinemarkedspladser. Lov nr. 2158 af 27. november 2021 om ændring af lov om forbrugeraftaler og lov om aftaler og andre retshandler på formuerettens område (Ændring af reglerne om forbrugeraftaler som følge af implementering af visse dele af direktivpakken New Deal for Consumers (moderniseringsdirektivet) og ændringer af forbrugerbeskyttende regler, der falder uden for implementering af moderniseringsdirektivet) gennemfører bl.a. moderniseringsdirektivets artikel 6 a. Loven indeholder en ny bestemmelse om supplerende oplysningskrav for onlinemarkedspladser, ligesom muligheden for at tilføje yderligere supplerende oplysningskrav for udbyderen af online markedspladsen er udnyttet. Der er således tilføjet et krav om, at udbyderen af onlinemarkedspladsen skal oplyse om identiteten og hjemsted på den tredjepart, som tilbyder varer, tjenesteydelser eller digitalt indhold på onlinemarkedspladsen, jf. lovens § 8 a.

Udvalget har endvidere noteret sig, at Europa-Kommissionen den 15. december 2020 har fremsat forslag til forordning om et indre marked for digitale tjenester KOM (2020) 825. Forslaget har bl.a. til formål at præcisere digitale platformes forpligtelser i forhold til ulovligt indhold og adressere nye problemstillinger, der er fremkommet i medfør af platformøkonomien. Forslaget omfatter alle udbydere af formidlingstjenester, som er etableret i EU, samt udbydere af formidlingstjenester, som er etableret uden for EU, hvis udbyderen målretter sin tjeneste ind i EU. Efter forslaget skal platformen, før en sælger kan få lov til at fremme budskaber om eller sælge tjenester og produkter til forbrugere via denne, kende identiteten på sælgeren, have en kopi af et identifikationsdokument, have bankkontooplysninger, hvis det er en privatperson, have kontaktoplysninger på bemyndiget repræsentant i EU, have oplysninger om registrering i handelsregister eller lignende offentligt register samt have oplysninger om eventuelle selvcertificeringer om kun at udbyde produkter eller services, der er i overensstemmelse med EU-retten.

Udvalget er endvidere bekendt med, at indsatsen Bo trygt!, der er etableret af TrygFonden, Foreningen Realdania, Videncentret Bolius og Det Kriminalpræventive Råd med bl.a. det for-

mål at øge opdagelsesrisikoen ved hæleri, har iværksat et samarbejde med en række aktører, herunder DBA og GulogGratis, som har til formål at sikre, at handel med stjålne genstande på bl.a. online pladser begrænses mest muligt. Herudover har DBA, GulogGratis og Dansk Erhverv indgået en samarbejdsaftale med Bo trygt!, hvorefter de bl.a. forpligter sig til at tilskynde, at flere brugere på platformene benytter sig af frivillig NemID-validering, inden der indgås en aftale om handel af brugte genstande.

Efter en samlet vurdering finder udvalget herefter, at der ikke på nuværende tidspunkt er grundlag for i loven at indføre en bestemmelse, hvorefter udbydere af online markedspladser etableret her i landet forpligtes til at sikre identiteten på køber og sælger, inden der indgås aftale om handel på platformen. Udvalget finder dog, at udviklingen på området bør følges tæt, således at der iværksættes relevante lovgivningsinitiativer, hvis der på et senere tidspunkt konkret måtte opstå behov herfor.

Betænkningens *kapitel 4* indeholder udvalgets overvejelser om internetauktioner. Salg på auktion eller auktionslignende vilkår sker i dag i vidt omfang på internettet. Sådanne internetauktioner er ikke i dag omfattet af auktionslederloven, og reglerne om auktionsledernes forpligtelser mv. gælder således ikke i forhold til sådanne auktioner.

Internetauktioner adskiller sig fra traditionelle auktioner ved bl.a. ikke at være tilrettelagt på en sådan måde, at en væsentlig del af de bydende er til stede samtidig og kan byde på varerne på det tidspunkt og sted, som forud herfor er fastsat og bekendtgjort. Internetauktioner er således kendetegnet ved, at ingen af de bydende fysisk er til stede, idet der fra de bydendes egen computer eller andet afgives bud via internettet på en hjemmeside inden for et på forhånd bekendtgjort tidsrum og typisk vedrørende en genstand, som budgiver alene har set afbilledet.

Herudover gælder der ved internetauktionskøb – i modsætning til køb på frivillige offentlige auktioner – en almindelig fortrydelsesret for køber, jf. forbrugeraftalelovens § 18, stk. 1. I forbindelse med en internetauktion er det således ikke på samme måde som ved en frivillig offentlig auktion vigtigt, at køber har haft mulighed for at undersøge/gennemgå den eller de genstande, som ønskes erhvervet, idet køberen på en internetauktion efterfølgende har mulighed for at fortryde købet. Køber på en internetauktion er således i forbrugerbeskyttelsesmæssig henseende stillet som ved ethvert andet internetkøb, og denne beskyttelse findes efter udvalgets opfattelse at yde forbrugeren et effektivt værn.

Hertil kommer, at de opgaver, som påhviler auktionslederen efter auktionslederloven, i praksis vil være vanskelige at udføre i forhold til internetauktionssalg, bl.a. i forhold til undersøgelses-

pligt, tilstedeværelse under auktionen, tvistløsning mv., når der ikke afholdes en fysisk auktion, hvorunder auktionslederen er fysisk til stede.

Efter en samlet vurdering finder udvalget derfor, at auktionslederloven ikke bør udvides til også at omfatte internetauktioner.

For så vidt angår marskandiserloven har det hidtil været uafklaret, om marskandiserloven finder anvendelse på internetauktionsvirksomhed. Udvalget foreslår, at marskandiserlovens anvendelsesområde udvides og præciseres til også at omfatte internetauktioner. En sådan udvidelse af lovens anvendelsesområde indebærer, at en person, der driver virksomhed med internetauktionssalg af brugte genstande i erhvervsmæssigt øjemed, er omfattet af loven. Det gælder, uanset om den erhvervsdrivende optræder som formidler mellem køber og sælger, eller om den pågældende sælger genstande, der er modtaget i kommission, og som bortauktioneres mod et honorar, der opkræves hos enten sælger, køber eller begge (kommissionssalg).

Den foreslåede udvidelse vil medføre, at erhvervsdrivende, der driver internetauktionssalg, fremover pålægges visse administrative og økonomiske byrder, herunder i form af krav om bevilling fra politiet til at drive virksomhed, dokumentation for virksomhedens handel, afkrævning af kundelegitimation, videregivelse af meddelelse til politiet, hvis den erhvervsdrivende tilbydes genstande, der kan begrunde mistanke om manglende lovlig adkomst, mv. Der er imidlertid tale om pligter, som øvrige erhvervsdrivende, der handler med brugte genstande fra fysiske butikker, allerede er underlagt, og som efter udvalgets opfattelse bør gælde uanset salgsmetode.

Kapitel 2 - Frivillige offentlige auktioner

1. Indledning

Regler om afholdelse af frivillige offentlige auktioner er indeholdt i lov om offentlige auktioner, jf. lovbekendtgørelse nr. 191 af 9. april 1986, som ændret ved lov nr. 385 af 22. maj 1996 og lov nr. 1018 af 23. december 1998 (herefter auktionslederloven).

Loven finder med visse undtagelser anvendelse på frivillige offentlige auktioner og tvangsauktioner over løsøre, når tvangsauktionen er henvist til en auktionsleder af fogedretten.

I loven er der fastsat nærmere regler om auktionslederens beskikkelse, vederlag, sikkerhedsstillelse mv.

Auktionslederloven indeholder endvidere regler om selve auktionsafholdelsen, herunder om bekendtgørelse af auktionen, udarbejdelse af auktionskatalog, afgivelse af hammerslag og fremme af auktionen med behørig orden mv.

Auktionslederloven indeholder herudover en bestemmelse om, at den, der uhjemlet foretager offentlige auktioner, eller som i øvrigt overtræder lovens bestemmelser, straffes med bøde.

Der er med hjemmel i auktionslederloven udstedt en række administrative forskrifter. Det drejer sig navnlig om bekendtgørelse nr. 211 af 2. juli 1935 med senere ændringer (Instruks for auktionsledere) (herefter auktionslederinstruksen), bekendtgørelse nr. 244 af 24. maj 1935 om auktionslederens sikkerhedsstillelse, vederlag m.m. med senere ændringer og bekendtgørelse nr. 295 af 18. maj 1987 om fogedens tilsyn med auktionsledere.

Auktionslederinstruksens afsnit II indeholder regler om frivillige auktioner. For afholdelse af de tvangsauktioner, der er omfattet af auktionslederloven, finder auktionslederinstruksens afsnit III og med visse undtagelser instruksens afsnit II om frivillige auktioner anvendelse. Herudover skal reglerne i retsplejelovens kapitel 50 om tvangsauktion over løsøre endvidere iagttages i forbindelse med afholdelse af tvangsauktioner.

Nedenfor følger først en gennemgang af reguleringen af frivillige offentlige auktioner i en række udvalgte lande, og dernæst følger en gennemgang af de danske regler, herunder auktionslederloven og de administrative forskrifter, der er udstedt med hjemmel heri.

2. Reguleringen af frivillige offentlige auktioner i en række udvalgte lande

Sekretariatet har via Udenrigsministeriet anmodet de danske repræsentationer i en række udvalgte sammenlignelige lande om at beskrive gældende lovgivning om auktioner.

Sekretariatet har i den anledning modtaget svar fra de danske repræsentationer i Finland, Nederlandene, Norge, Sverige og Tyskland.

Det bemærkes indledningsvis, at alle de adspurgte lande har gennemført Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2011/83/EU af 25. oktober 2011 om forbrugerrettigheder, der bl.a. indeholder regler om forbrugerbeskyttelse i forbindelse med fjernsalg, hvilket bl.a. omfatter handel på internettet.

2.1 Finland

Ifølge oplysninger fra den danske repræsentation i Finland indeholder finsk lovgivning ikke særlige regler om auktionsledere.

Den finske lov om forbrugerbeskyttelse (*konsumentskyddslag*) finder efter det oplyste som udgangspunkt ikke anvendelse på frivillige offentlige auktioner, hvor køberen kan deltage personligt. Lovens kapitel 5 om forbruger køb finder således ikke anvendelse for sådanne auktioner. Hvis ikke andet er aftalt, har køberen derfor ikke fortrydelsesret i sådanne situationer.

Kapitel 6 i den finske lov om forbrugerbeskyttelse indeholder regler om fjernsalg, som finder anvendelse på aftaler indgået uden forbrugerens og den erhvervsdrivendes samtidige tilstedeværelse, herunder internetauktionskøb, jf. kapitel 4 nedenfor.

2.2 Nederlandene

Ifølge oplysninger fra den danske repræsentation i Nederlandene indeholder lov om embedsmænds tilsyn ved offentlige salg (*wet ambtelijk toezicht bij openbare verkopingen*), der trådte i kraft i 1971, krav om bl.a., at en registreret notar eller pantefoged fører tilsyn med frivillige offentlige auktioner.

Auktioner, der afholdes regelmæssigt i samme bygning, og som begrænser sig til produkter fra en række specifikke brancher, f.eks. salg af afgrøder i landbruget, omfattes dog ikke af reglerne om tilsyn.

Salget af effekter foretages af en auktionsleder, mens en notar eller pantefoged fører tilsyn med auktionen. Tilsynet skal sikre, at auktionen foregår, som den bør, at reglerne for auktioner føl-

ges, og at der ikke finder uregelmæssigheder sted. Adspurgt kan notaren/pantefogeden udarbejde en rapport (proces-verbaal), der bekræfter, at auktionen er foregået efter reglerne.

Efter det oplyste indeholder nederlandsk lovgivning ikke særlige regler om internetauktioner, der dog skal overholde de generelle regler om forbrugerbeskyttelse ved fjernsalg (*burgerlijk wetboek Boek 6*), herunder reglerne om oplysningspligt, fortrydelsesret og klageadgang.

2.3 Norge

Ifølge oplysningerne fra den danske repræsentation i Norge regulerer den norske auktionslov (*auksjonsloven*) området. Der er senest foretaget en ændring af loven i 1992.

For så vidt angår frivillige offentlige auktioner er der efter loven krav om, at enhver frivillig offentlig auktion sker under tilstedeværelse af mindst et vidne over 18 år, og at auktionslederen samtidig med bekendtgørelsen af auktionen eller snarest muligt herefter oplyser politiet om auktionens afholdelse.

Den norske auktionslov indeholder herudover bl.a. regler om afholdelse af auktion, herunder regler om udformningen og oplæsning af auktionsvilkår, ansvar for betaling mv., opråb, hammerslag, indførelse i auktionsbog af auktionskøbet, bogføring og bødestraf for overtrædelse af en række af lovens bestemmelser.

Efter det oplyste kan enhver – selv eller ved andre – under hensyntagen til de begrænsninger, der følger af den norske lov om handel med brugte genstande (*brukthandelleva*), afholde offentlig auktion over genstande, der tilhører den pågældende person, og som den pågældende er berettiget til at sælge.

Begrænsningerne efter den norske lov om handel med brugte genstande er bl.a., at der skal indhentes tilladelse fra politiet i forbindelse med erhvervsmæssig handel med brugte genstande.

For så vidt angår internetauktioner har det norske Justis- og beredskabsdepartement ved besvarelse af 1. juni 2004 af et spørgsmål fra det norske Politidirektorat oplyst bl.a., at det efter Justis- og beredskabsdepartementets opfattelse som udgangspunkt er vanskeligt at se, hvad der adskiller en internetauktion fra traditionelle frivillige offentlige auktioner, og at den norske lov om auktioner derfor finder anvendelse på internetauktioner i det omfang, bestemmelserne er relevante, hvilket beror på en konkret vurdering af den enkelte internetauktion.

2.4 Sverige

Ifølge oplysningerne fra den danske repræsentation i Sverige findes der ikke særlig lovgivning for auktionsledere i Sverige.

Efter det oplyste finder den svenske forbrugeraftalelov (*konsumentköplagan*) anvendelse for frivillige offentlige auktioner.

For internetauktioner gælder den svenske lov om fjernsalg og aftaler indgået uden for den erhvervsdrivendes forretningssted (*lag om distansavtal och avtal utanför affärslokaler*), der bl.a. indeholder krav til information om varen og forbrugers fortrydelsesret.

For så vidt angår frivillige offentlige auktioner over fast ejendom er det oplyst, at der ikke findes regler om frivillige offentlige auktioner over fast ejendom i svensk ret. Det er endvidere oplyst, at det følger af den svenske lov om sameje af fast ejendom (*lag om samäganderätt*), at enhver samejer har ret til at begære offentlig auktion over den pågældende ejendom ved domstolene, der herefter udpeger en person, der skal afholde auktionen. Loven fastsætter regler om bl.a. udpegning og afskedigelse af den person, der skal afholde auktionen, og auktionens afholdelse.

2.5 Tyskland

Ifølge oplysningerne fra den danske repræsentation i Tyskland er reglerne om auktioner med visse undtagelser reguleret i den tyske bekendtgørelse for erhvervsdrivende (*Gewerbeordnung*), der indeholder regler om bl.a. godkendelse af den, som i erhvervsmæssigt øjemed sælger genstande på en auktion. Godkendelse meddeles efter det oplyste oftest af den kommunale forvaltning i den enkelte delstat. Den nærmere procedure for ansøgning om godkendelse som auktionsleder varierer fra delstat til delstat.

Godkendelse betinges efter det oplyste af opfyldelse af et vandelskrav, hvorefter den pågældende ikke må være dømt for økonomisk kriminalitet eller f.eks. tyveri, hæleri mv. inden for de seneste fem år fra ansøgningstidspunktet. Herudover må ansøgeren ikke være insolvent eller i øvrigt være registreret i et skyldnerregister.

Det er endvidere oplyst, at der til frivillige offentlige auktioner beskikkes fagkyndige auktionsledere. Detailhandlere og vareproducenter må afsætte egne varer til forbrugere på auktion efter tilladelse, eller hvis der anvendes en godkendt auktionsleder.

Herudover er det oplyst, at der i en forordning om auktioner (*versteigerverordnung*) er fastsat regler om bl.a. udfærdigelse af en fortegnelse over auktionsgenstande, underretning af myndig-

hederne om den planlagte auktion, besigtigelse af auktionsgenstandene, hammerslag og bogføring.

3. Auktionslederlovens anvendelsesområde

3.1 Gældende ret

Indtil auktionslederlovens ikrafttræden den 1. juni 1935 var afholdelsen af frivillige offentlige auktioner reguleret af midlertidig Lov af 11. april 1916 om offentlige Auktioner, der ikke er Tvangsauktioner. Ved denne lov opretholdtes også efter retsplejelovens ikrafttræden det hidtil bestående system, hvorefter afholdelsen af frivillige auktioner henhørte under samme judicielle myndigheder som tvangsauktioner (dommerkontorerne). Hensigtsmæssigheden heraf var draget i tvivl af Proceskommissionen af 1892, men blev opretholdt af hensyn til navnlig fuldmægtigene hos underretsdømmerne, da det fandtes ubilligt at berøve disse den væsentlige indtægtskilde, som mange havde som inkassatorer ved nævnte auktioner, uden at der samtidig fandt en omordning sted af deres stilling i det hele. Dette hensyn bortfaldt imidlertid med en lov vedtaget i 1930, idet fuldmægtige ved underretterne fra den 1. april 1935 blev udelukket fra at drive privat juridisk virksomhed mv. På denne baggrund havde justitsministeren i 1933 nedsat et sagkyndigt udvalg på fire medlemmer, der fik til opgave at undersøge mulighederne for at gennemføre en ordning, hvorefter afholdelsen af offentlige auktioner over løsøre, der ikke er tvangsauktioner, henlægges fra dommerkontorerne til personer, der er særligt beskikket dertil (baseret på den gældende ordning i de sønderjyske landsdele). Det af udvalget udarbejdede lovudkast blev – med få formelle ændringer – fremsat som lovforslag af justitsministeren den 25. januar 1935 og med få ændringer vedtaget enstemmigt af såvel folketing som landsting.

Den følgende gennemgang af de gældende bestemmelser i auktionslederloven følger lovens opbygning. Relevante bestemmelser indeholdt i de administrative forskrifter er omtalt i forbindelse med gennemgangen af reglerne.

Auktionslederlovens kapitel I (§§ 1 og 2) fastlægger auktionslederlovens anvendelsesområde.

Efter auktionslederlovens § 1, stk. 1, skal frivillige offentlige auktioner med de undtagelser, der følger af stk. 2 og 3, afholdes af en af justitsministeren beskikket auktionsleder efter auktionslederlovens regler om afholdelse af auktioner mv.

Auktionslederloven finder ikke anvendelse på internetauktioner. Der henvises til kapitel 4 om onlineauktioner nedenfor.

Efter § 1, stk. 2, er en række auktioner undtaget fra auktionslederlovens regler, jf. nærmere herom under pkt. 3.1.1 nedenfor.

Herudover undtages efter auktionslederlovens § 1, stk. 3, frivillige auktioner over fast ejendom og registrerede skibe og luftfartøjer. Af bemærkningerne til bestemmelsen, jf. Rigsdagstidende 1934-35 (1. samling), tillæg A, spalte 3121 ff. (herefter 1935-lovbemærkningerne til auktionslederloven), fremgår bl.a., at bestemmelsen er begrundet i, at der ved sådanne auktioner kan opstå tvivlsspørgsmål og tvistigheder, hvis afgørelse kræver juridisk sagkundskab, ligesom der i tilslutning til auktion over fast ejendom og registreringspligtige skibe skal udstedes auktionsskøder og foretages notering i tingbogen og i skibsregistret.

Efter auktionslederlovens § 2, stk. 1, finder lovens regler endvidere anvendelse på tvangsauktioner over løsøre, bortset fra registrerede skibe og luftfartøjer, aktier, gældsbreve og andre fordringer, når auktionen afholdes ved en auktionsleder efter henvisning fra fogedretten. I disse tilfælde bekendtgøres auktionen i overensstemmelse med retsplejelovens § 544, stk. 1, og § 545, jf. pkt. 11.1.1 nedenfor, og foretages i overensstemmelse med retsplejelovens § 549, stk. 1, og § 550, jf. pkt. 13.1.2. nedenfor.

For boers vedkommende træffes bestemmelsen om sådan henvisning af skifteretten eller bobestyrelsen, jf. auktionslederlovens § 2, stk. 2. Af 1935-lovbemærkningerne til bestemmelsen fremgår, at formålet med bestemmelsen bl.a. var at aflaste dommerkontorerne med henvisning til, at det jævnlige er bekosteligt at afholde særskilte auktioner over udlagte eller udpantede genstande, der ofte er af ringe værdi.

3.1.1 Auktioner undtaget fra lovens anvendelsesområde

Som anført oven for under pkt. 3.1, er der i 1935-lovbemærkningerne til auktionslederlovens § 1, stk. 2, samt i ”Auktionslederloven med kommentarer V. Ravnholt Rasmussen, Håndbog for auktionsledere”, 2. udgave, 1980, side 20-22, opregnet en række af auktioner, der er undtaget fra auktionslederlovens område.

Følgende auktioner er fortsat undtaget fra auktionslederlovens regler:

- 1) frivillig offentlig auktion over avlsdyr, jf. lovbekendtgørelse nr. 330 af 2. marts 2021 om hold af dyr,
- 2) frivillig offentlig auktion over fisk, krebs- og bløddyr samt bestanddele og produkter heraf, jf. bekendtgørelse nr. 1555 af 11. december 2015 om offentlig fiskeauktion, der er udstedt i medfør af fiskeriloven,
- 3) frivillig offentlig auktion over forsvarsmateriel, jf. Justitsministeriets skrivelse nr. 101 af 11. april 1950,
- 4) auktioner over hittegods, jf. hittegodslovens §§ 4 og 5,

- 5) auktioner over husdyr og landbrugsprodukter, jf. midlertidig lovbekendtgørelse nr. 564 af 28. august 1986 om landboforeningers og husmandsforeningers auktioner,
- 6) auktioner over optagne husdyr, jf. mark- og vejfredslovens § 9, og
- 7) auktioner over mindre partier af strandingsgods (løst gods, vrage eller vragedele, der er inddrevet på forstranden), jf. strandingslovens §§ 10 og 11.

For så vidt angår undtagelsen i nr. 3 om *auktioner over forsvarsmateriel* bemærkes, at det fremgår af Justitsministeriets skrivelse nr. 101 af 11. april 1950, at Justitsministeriet – forespurgt om lovligheden af de af søværnet og hæren afholdte auktioner til bortsalg af gods tilhørende søværnet og hæren – meddelte, at søværnet og hæren har ret til uden medvirken af auktionsleder at afholde de nævnte auktioner.

Det fremgår af hjemmesiden for Materiel- og Indkøbsstyrelsen, der hører under Forsvarsministeriets område, at salg af større og kompliceret materiel sker via styrelsen selv, og at salg af mindre og ukompliceret materiel foretages på internetauktion via en elektronisk salgsportal (b2bAuctions.dk). Materiel- og Indkøbsstyrelsen har på Justitsministeriets forespørgsel oplyst, at forsvarsmateriel i dag alene bortsælges på internetauktion, og at undtagelsen i nr. 3 derfor ikke længere er relevant.

For så vidt angår undtagelsen i nr. 5 om *auktioner over husdyr og landbrugsprodukter* bemærkes, at det af § 1, stk. 1, i midlertidig lov om landboforeningers og husmandsforeningers auktioner m.m., jf. lovbekendtgørelse nr. 564 af 28. august 1986, som senest ændret ved § 22 i lov nr. 1711 af 27. december 2018, fremgår, at landboforeninger og husmandsforeninger eller flere sådanne i forening, for så vidt disses hovedformål er at fremme landbruget, efter bemyndigelse af justitsministeren er berettiget til uden auktionsdirektørens mellemkomst ved auktion at lade bortsælge husdyr og landbrugsprodukter for og til medlemmer af foreningen. Videre fremgår af nævnte lovs § 1, stk. 3, at auktionerne skal afholdes på de steder, som godkendes af Justitsministeriet. I perioden fra 2007-2019 tilkom kompetencen efter § 1, stk. 3, Statsforvaltningen, jf. lov nr. 542 af 24. juni 2005 om regional statsforvaltning (statsforvaltningsloven), og Social- og Ældreministeriet har over for Justitsministeriet har oplyst, at Statsforvaltningen i nævnte periode *ikke* har behandlet sager herom. Justitsministeriet har siden kompetencen overgik til ministeriet i 2019 heller ikke behandlet sådanne sager.

3.2 Udvalgets overvejelser

3.2.1 Indledning

Udvalget har indledningsvis – og bl.a. i lyset af, at der i Sverige og Finland ikke er fastsat tilsvarende regler – overvejet, om der er grundlag for at ophæve reglerne i auktionslederloven.

På den ene side må antallet af frivillige offentlige auktioner over løsøre over de seneste 10-20 år antages at være reduceret væsentligt. Det skyldes ikke alene, at der i dag sælges mange løsøreffekter på internetauktion, hvilken salgsform ikke omfattes af auktionslederloven, jf. kapitel 4, pkt. 2.2.1 nedenfor. De forskellige elektroniske platforme, herunder f.eks. Gul & Gratis, DBA, sociale medier mv., har også gjort det nemmere både for privatpersoner og erhvervsdrivende at nå ud til en større køberskare og foretage salg på en nemmere måde end tidligere.

Selv om auktionslederlovens anvendelsesområde i lyset af bl.a. den teknologiske udvikling rent volumenmæssigt er blevet reduceret, taler en række tungtvejende grunde efter udvalgets opfattelse imidlertid for at opretholde regelsættet. For det første sikres det med ordningen, at auktionssalg finder sted på en betryggende måde, idet auktionslederens iagttagelse af regelsættet sætter såvel sælger som køber i stand til på informeret grundlag at indgå en aftale om køb. Det er i den forbindelse væsentligt at være opmærksom på, at der ikke ved køb på frivillige offentlige auktioner – i modsætning til ved internetauktionskøb – gælder en almindelig fortrydelsesret for køber, hvorfor det er vigtigt, at køberen har fået alle relevante oplysninger til brug for sin beslutning om køb. Den ordning, der gælder for beskikkelse af auktionsledere, sikrer endvidere, at auktionslederen besidder de fornødne kompetencer, ligesom ordningen – tillige med ordningen med auktionslederens sikkerhedsstillelse – minimerer risikoen for, at sælger eller køber udsættes for et økonomisk tab. Der er efter udvalgets opfattelse endvidere et vægtigt hensyn til, at handlen med stjålne effekter minimeres i videst muligt omfang, herunder ved auktionslederens sikring af identiteten på sælger samt auktionslederens generelle undersøgelsespligt for så vidt angår de effekter, der skal bortauktioneres.

På denne baggrund finder udvalget, at regelsættet bør opretholdes, idet der dog er behov for at justere de gældende regler med henblik på at tilpasse dem den samfundsmæssige og teknologiske udvikling, herunder bl.a. i forhold til brug af internettet til annoncering af auktioner samt muligheden for elektronisk bogføring.

3.2.2 Auktionslederlovens anvendelsesområde

Det er udvalgets opfattelse, at auktionslederloven fortsat bør finde anvendelse på frivillige offentlige auktioner over løsøre, jf. ovenfor.

For så vidt angår tjenesteydelser, sælges der i dag på bl.a. internetauktioner sådanne i form af f.eks. rejser, hotelophold, annonceplads, håndværksydelser mv. Det er udvalgets vurdering, at en tilsvarende udvikling kan ske for så vidt angår traditionelle auktioner, hvorfor auktionslederloven – i modsætning til gældende ret – tillige bør finde anvendelse på frivillige offentlige auktioner over tjenesteydelser. Det foreslås i den forbindelse, at en ”tjenesteydelse” afgrænses

i overensstemmelse med det tilsvarende begreb i lov nr. 1457 af 17. december 2013 om forbrugeraftaler (forbrugeraftaleloven) med senere ændringer.

For at imødegå tvivl om auktionslederlovens rækkevidde finder udvalget endvidere, at lovens indledende bestemmelser fremover bør indeholde en klar definition af, hvad der skal forstås ved en frivillig offentlig auktion.

En ”frivillig offentlig auktion” bør efter udvalgets opfattelse defineres i overensstemmelse med det tilsvarende begreb i forbrugeraftalelovens § 3, nr. 6, hvorefter der ved en offentlig auktion forstås en salgsmetode, hvor den erhvervsdrivende tilbyder varer eller tjenesteydelser til forbrugere, som selv er eller har mulighed for at være til stede under auktionen, gennem en gennemsigtig konkurrencebaseret budprocedure, som styres af en auktionsholder, og hvor tilbudsgiver, hvis bud antages, er forpligtet til at købe varerne eller tjenesteydelserne. Definitionen svarer i det hele til artikel 2, nr. 13, i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2011/83/EU af 25. oktober 2011 om forbrugerrettigheder (forbrugerrettighedsdirektivet). Som et væsentligt element i den frivillige offentlige auktion indgår også – uanset at det ikke *udtrykkeligt* fremgår af den lovbestemte definition – at køber har mulighed for forud for købet at besigtige og gennemgå varen.

Som det fremgår under pkt. 3.1 ovenfor, er auktioner over fast ejendom og registrerede skibe og luftfartøjer efter gældende ret undtaget fra auktionslederlovens anvendelsesområde, jf. auktionslederlovens § 1, stk. 3. Sådanne auktioner afholdes af fogedretterne.

Auktionslederforeningens og Advokatrådets repræsentanter i udvalget har foreslået, at auktionsledere fremover bør have mulighed for at afholde frivillige offentlige auktioner over fast ejendom samt registrerede skibe og luftfartøjer. En sådan mulighed, der efter nævnte udvalgsmedlemmers opfattelse bør begrænses til offentlig auktion over ejendomme, skibe og luftfartøjer, hvis ejere i enighed ønsker ejendommen, skibet eller luftfartøjet solgt på auktion, vil således kunne medvirke bl.a. til, at der skabes større konkurrence samt køberinteresse end i dag, hvor sådanne auktioner afholdes af fogedretten.

Efter en drøftelse i udvalget af forslaget, der rejser spørgsmål af bl.a. procesretlig karakter og dermed også spørgsmål i forhold til kommissoriets rækkevidde og udvalgets sammensætning, anmodede udvalget Justitsministeriet om en udtalelse om, hvorvidt den rejste problemstilling efter ministeriets opfattelse ligger inden for kommissoriets, og hvis det ikke måtte være tilfældet, om det var en problemstilling, som ministeriet ønskede, at udvalget skulle behandle, herunder om der i givet fald var behov for et tillægskommissorium og en bredere udvalgssammensætning.

Justitsministeriet udtalte i den anledning, at udvalget efter kommissoriets ordlyd ikke umiddelbart fandtes afskåret fra at behandle problemstillingen, men at ministeriet fandt, at en gennemgang af reglerne om frivillige offentlige auktioner over fast ejendom mest hensigtsmæssigt burde ske som led i et samlet arbejde om revision af tvangsauktionsreglerne, da de nævnte auktioner i vidt omfang behandles efter reglerne om tvangsauktion over fast ejendom, der efter sin karakter udgør et kompliceret regelsæt.

Der lægges herefter ikke op til, at frivillige offentlige auktioner over fast ejendom og registrerede skibe og luftfartøjer omfattes helt eller delvist af auktionslederlovens anvendelsesområde.

Der henvises i øvrigt til bemærkningerne til § 1 i udkastet til en ny auktionslederlov.

3.2.3 Auktioner undtaget fra lovens anvendelsesområde

Det er udvalgets opfattelse, at der bør ske en justering af, hvilke auktioner der er undtaget fra auktionslederlovens anvendelsesområde, således at alene auktioner, hvor der fortsat i praksis er behov herfor, og hvor særlige hensyn til forbrugerne ikke taler herimod, undtages.

Idet der ikke kan peges på et konkret behov for fortsat at undtage auktioner over f.eks. hittegods, jf. hittegodslovens §§ 4 og 5, samt over mindre partier strandingsgods (løst gods, vrage eller vrage, der er inddrevet på forstranden), jf. strandingslovens §§ 10 og 11, foreslås disse undtagelser ophævet.

De auktioner, der herudover er undtaget fra auktionslederlovens anvendelsesområde, drejer sig hovedsagelig om auktioner over avlsdyr og fødevarer, der med bevilling eller tilladelse fra vedkommende minister må sælges på auktion af producenten.

Da det ikke kan udelukkes, at der for dyr og fødevarer gør sig særlige hensyn gældende, herunder at auktioner over sådanne bør finde sted med en vis hurtighed bl.a. for at undgå, at fødevarer fordærves, og da de omhandlede auktioner i øvrigt typisk retter sig mod erhvervsdrivende (landmænd, fødevarerforretninger mv.), foreslår udvalget, at den gældende retstilstand opretholdes. Udvalget har herved også lagt vægt på, at en auktionsleder, der forestår afholdelsen af traditionelle løsøreauktioner, heller ikke nødvendigvis besidder den ekspertise, der skal til for at forestå afholdelsen af auktioner over f.eks. levende dyr.

Udvalget foreslår i overensstemmelse med det anførte, at følgende områder fremover undtages fra auktionslederlovens anvendelsesområde:

- 1) frivillig offentlig auktion over avlsdyr, jf. lovekendtgørelse nr. 998 af 2. juli 2018 om hold af dyr,
- 2) frivillig offentlig auktion over fisk, krebs- og bløddyr samt bestanddele og produkter heraf, jf. bekendtgørelse nr. 1555 af 11. december 2015 om offentlig fiskeauktion, der er udstedt i medfør af fiskeriloven, og
- 3) auktioner over optagne husdyr, jf. mark- og vejfredslovens § 9.

Forslaget indebærer, at undtagelserne for de i øvrigt nævnte områder (frivillig offentlig auktion over forsvarsmateriel samt auktioner over husdyr og landbrugsprodukter) foreslås ophævet. Der henvises herved til pkt. 3.1.1 ovenfor, hvoraf fremgår, at disse undtagelser ikke længere anvendes i praksis.

Der henvises i øvrigt til bemærkningerne til § 1 i udkastet til en ny auktionslederlov.

4. Beskikkelse af auktionsledere

4.1 Gældende ret

Auktionsledere beskikkes af justitsministeren efter indstilling fra fogeden, jf. auktionslederlovens § 3, stk. 1. Det fremgår af 1935-lovbemærkningerne til § 3, stk. 1, at hensynet hertil bl.a. er at sikre, at der følges en ensartet praksis ved beskikkelserne, dog således at der indhentes en udtalelse fra fogedretten i rettens egenskab af kontrolmyndighed.

Beskikkelse sker efter opslag, der finder sted i forbindelse med, at en beskikket auktionsleder i en retskreds anmoder om fritagelse herfor eller i tilfælde, hvor fogeden finder, at der er et konkret behov for beskikkelse af endnu en auktionsleder i retskredsen.

I sager om beskikkelse af en auktionsleder i en retskreds sendes efter endt opslagsprocedure ansøgningerne samt en indstilling fra fogedretten om den pågældende ansøger til Justitsministeriet, hvorefter ministeriet foretager partshøring i overensstemmelse med proceduren i forvaltningslovens §§ 19 og 20. Ministeriet indhenter endvidere samtykke til, at der foretages høring af Auktionslederforeningen og, hvis en ansøger er advokat, tillige Advokatrådet.

Det er en forudsætning for beskikkelse, at ansøger opfylder de personlige betingelser, der er nævnt i auktionslederlovens § 3, stk. 2, jf. nærmere herom under pkt. 4.1.1 nedenfor.

En beskikkelse som auktionsleder indebærer, at den pågældende auktionsleder er *berettiget og forpligtet* til at afholde frivillige offentlige auktioner inden for det geografiske område (retskreds), hvor den pågældende er meddelt beskikkelse.

På Justitsministeriets hjemmeside er en liste over beskikkede auktionsledere fordelt på landets retskredse.

Ud over beskikkelse efter opslag beskikker Justitsministeriet også i begrænset omfang auktionsledere efter en konkret vurdering i tilfælde, hvor der gennem den pågældendes udøvelse af auktionsholdervirksomhed af et ikke ubetydeligt omfang er dokumenteret et særligt behov for beskikkelse af ansøgeren. Denne praksis udspringer af cirkulæreskrivelse nr. 11230 af 29. maj 1987 om beskikkelse af auktionsledere og er bl.a. begrundet i, at det ikke virker rimeligt, hvis en person, der selv driver auktionsholdervirksomhed af en vis størrelse, skal betale en konkurrent for at forstå afholdelsen af sine auktioner.

I sager om beskikkelse af en auktionsleder til brug for en auktionsholdervirksomhed sendes ansøgningen typisk direkte til Justitsministeriet af ansøgeren selv.

Ved behandlingen af en sådan ansøgning indhenter Justitsministeriet – foruden samtykke til, at der foretages høring af Auktionslederforeningen og, hvis ansøger er advokat, tillige Advokatrådet – samtykke til, at der kan foretages høring af den stedlige fogedret.

Baggrunden for, at der stilles krav om, at der skal dokumenteres auktionsholdervirksomhed af et vist omfang, er, at det for at kunne afholde auktioner forsvarligt og i overensstemmelse med reglerne normalt vil være nødvendigt, at den pågældende auktionsholdervirksomhed, hvortil der søges beskikkelse som auktionsleder, jævnligt afholder auktioner, således at den, der ansøger om beskikkelse, opnår tilstrækkelig sagkundskab. Ved denne vurdering lægger Justitsministeriet betydelig vægt på antallet (hyppigheden) og størrelsen (omsætningen) af de auktioner, der afholdes af auktionsholdervirksomheden.

I forbindelse med behandlingen af ansøgningen anmoder Justitsministeriet på den baggrund om oplysninger fra ansøgeren om bl.a. omsætning ved og antallet af auktionsholdervirksomhedens allerede afholdte samt forventede auktioner.

Det fremgår af den offentliggjorte liste på Justitsministeriets hjemmeside, når en auktionsleder alene er beskikket for en konkret auktionsholdervirksomhed i en retskreds.

Det følger endvidere af auktionslederlovens § 7, at auktionslederen er forpligtet til selv eller ved en af fogedretten autoriseret fuldmægtig at afholde auktionen. I tilfælde af auktionslederens eller fuldmægtigens forfald kan den undtagelsesvis meddeles en anden af auktionslederen antagen person bemyndigelse til at afholde auktionen, jf. lovens § 7, 2. pkt. Auktionslederens

stedfortræder skal opfylde de almindelige betingelser, der stilles for beskikkelse af auktionsledere, jf. § 7, 3. pkt., og nærmere nedenfor.

4.1.1 Vederhæftighedskrav

Beskikkelse som auktionsleder kan kun meddeles personer, der er fyldt 25 år og er vederhæftige, jf. auktionslederlovens § 3, stk. 2. Det er dog tilstrækkeligt, at en stedfortræder er fyldt 21 år, jf. lovens § 7, 3. pkt.

Det fremgår af ”Auktionslederloven med kommentarer” ved V. Ravnholt Rasmussen, 2. udgave, 1980, side 36, at ”vederhæftig” er betegnelse for at være solid i økonomisk henseende. Udelukket fra at få beskikkelse er den, der er under konkurs eller betalingsstandsning, eller hvis insolvens for nylig er godtgjort gennem forgæves fogedforretning.

I forbindelse med behandlingen af en ansøgning om beskikkelse som auktionsleder indhenter Justitsministeriet på den baggrund en erklæring fra ansøgeren om, at den pågældende er myndig og ikke er under værgemål efter værgemålslovens § 5 eller under samværgemål efter værgemålslovens § 7, ikke er under rekonstruktionsbehandling eller konkurs. Det gælder dog ikke, hvis den pågældende ansøger har advokatbeskikkelse og dermed har afgivet erklæring herom i overensstemmelse med retsplejelovens § 119.

4.1.2 Geografisk afgrænsning af beskikkelse

Efter auktionslederlovens § 3, stk. 3, meddeles beskikkelsen for et nærmere betegnet område, inden for hvilket auktionslederen er berettiget og forpligtet til at afholde auktion. Der kan – i overensstemmelse med det herom anførte i 1935-lobemærkningerne til § 3, stk. 3 – beskikkes flere auktionsledere inden for samme retskreds, og samme auktionsleder kan beskikkes i flere retskredse.

Den geografiske afgrænsning af beskikkelsen skal ses i sammenhæng med, at fogedretten i den enkelte retskreds fører tilsyn med auktionslederens virksomhed i overensstemmelse med § 1 i bekendtgørelse nr. 295 af 18. maj 1987 om fogedens tilsyn med auktionsledere.

Før auktionslederlovens ikrafttræden i 1935 blev der i henhold til en særlig lov (lov nr. 527 af 15. december 1922 om udøvelse af auktionatorvirksomhed i de sønderjyske landsdele) beskikket såkaldte ”auktionatorer” i de sønderjyske landsdele, som drev virksomhed svarende til auktionsledernes virksomhed.

I forbindelse med indførelsen af auktionslederloven, hvor den særlige lov blev ophævet, fandt man det rimeligt med en overgangsordning, hvorefter auktionatorerne havde ret til at få auk-

tionslederbeskikkelse, hvis de søgte herom inden 4 måneder efter lovens ikrafttræden, det vil sige inden den 1. oktober 1935, jf. auktionslederlovens § 3, stk. 4. Bestemmelsen er i dag uden betydning.

4.1.3 Betydningen af strafbare forhold og gæld til det offentlige

Efter straffelovens § 78, stk. 2, kan den, der er dømt for strafbart forhold, udelukkes fra at udøve virksomhed, som kræver en særlig offentlig autorisation eller godkendelse, såfremt det udviste forhold begrunder en nærliggende fare for misbrug af stillingen eller hvervet.

Bestemmelsen indeholder hjemmel til, at administrative myndigheder kan nægte en ansøger en særlig offentlig autorisation eller godkendelse, såfremt ansøgeren er dømt for et forhold, der begrunder nærliggende fare for misbrug af stillingen eller hvervet. Ansøgeren kan forlange en sådan nægtelse af særlig offentlig autorisation eller godkendelse indbragt for domstolene af anklagemyndigheden, jf. straffelovens § 78, stk. 3.

I forbindelse med behandlingen af en ansøgning om beskikkelse som auktionsleder – både til en bestemt retskreds og til en konkret auktionsholdervirksomhed – indhenter Justitsministeriet på den baggrund samtykke til, at der til brug for behandlingen af den pågældendes ansøgning indhentes oplysninger fra Det Centrale Kriminalregister om eventuelle strafbare forhold.

Af ”Kommenteret straffelov Almindelig del” af Thomas Elholm m.fl., 2019, 11. udgave, side 486, fremgår, at formodningen er mod at anse en virksomhed som særligt betroet og altså omfattet af § 78, medmindre specialloven udtrykkeligt henviser til § 78.

Det bemærkes i den forbindelse, at auktionslederloven ikke i dag indeholder en henvisning til straffelovens § 78.

Hvis en virksomhed, der kræver en særlig autorisation eller godkendelse, konkret er omfattet af § 78, stk. 2, er betingelsen for at nægte en ansøger en sådan autorisation, godkendelse mv. efter bestemmelsen, at det strafbare forhold er fastslået ved dom.

Det er endvidere en betingelse, at det strafbare forhold begrunder en nærliggende fare for misbrug af stillingen eller hvervet. Betragtninger om tillid og agtelse er dermed uden betydning. Om kravet er opfyldt, må afgøres konkret og beror på, om der ud fra forholdets alder og nærmere karakter og ud fra gerningsmandens personlige forhold konkret er grund til at antage en risiko for misbrug af netop den søgte autorisation, bevilling mv.

For så vidt angår advokatbeskikkelser følger det af retsplejelovens § 121, stk. 1, at beskikkelse kan nægtes den, der er dømt for strafbart forhold, såfremt forholdet begrundet en nærliggende fare for misbrug af adgangen til at udøve advokatvirksomhed eller gør den pågældende uværdig til den agtelse og tillid, der må kræves til udøvelse af advokatvirksomhed. Straffelovens § 78, stk. 3, gælder tilsvarende.

Retsplejeloven indeholder således en i forhold til straffelovens § 78, stk. 2, udvidet adgang til at nægte en ansøger advokatbeskikkelse, idet beskikkelse efter retsplejeloven også kan nægtes, hvis det strafbare forhold gør ansøgeren uværdig til den for advokathvervet fornødne agtelse og tillid.

En række speciallove, herunder bl.a. retsplejeloven for så vidt angår advokatbeskikkelser, indeholder foruden adgang til at nægte bevilling ved strafbare forhold også adgang til at nægte bevilling ved gæld til det offentlige.

Ved lov nr. 936 af 27. december 1991 om ændring af forskellige lovbestemmelser om erhvervsudøvelse på grundlag af autorisation mv. (Udstedelse og fratagelse af autorisationer mv.) blev en række love om erhvervsudøvelse på grundlag af autorisation mv. således ændret.

Med loven blev der indført hjemmel til at nægte at udstede samt tilbagekalde en autorisation mv., hvis ansøgeren eller indehaveren af autorisationen har betydelig forfalden gæld til det offentlige. Af bemærkningerne til loven, jf. Folketingstidende 1991-92, tillæg A, spalte 1754, fremgår, at ved en ansøgning om autorisation mv. vil forfalden gæld til det offentlige i størrelsesordenen ca. 50.000 kr. i almindelighed være tilstrækkelig til at nægte ansøgeren autorisation mv. Af bemærkningerne til loven fremgår endvidere, at der ved tilbagekaldelse af en autorisation mv. under henvisning til, at autorisationsindehaveren er i restance til det offentlige, må kræves mere graverende forhold end ved nægtelse af en autorisation. Ved tilbagekaldelse af en autorisation mv. vil forfalden gæld til det offentlige i størrelsesordenen ca. 100.000 kr. således være tilstrækkelig.

Baggrunden for loven var at nedbringe restancerne til det offentlige inden for dele af det private erhvervsliv.

4.1.4 Pligtig afgangsalder

Det fremgår af cirkulæreskrivelse nr. 11306 af 1. december 1970 om beskikkelse af auktionsledere i henhold til § 1 i auktionslederloven, at Justitsministeriet for fremtiden vil beskikke auktionsledere indtil videre, dog ikke længere end indtil udgangen af den måned, i hvilken de fylder 70 år.

Opretholdelse af alder som kriterium for beskikkelse af auktionsledere forudsætter, at kriteriet ikke er i strid med lovgivningen, herunder regler om forskelsbehandling. Det fremgår under pkt. 5.5 i de almindelige bemærkninger til forslaget om ændring af lov om forbud mod forskelsbehandling på arbejdsmarkedet m.v. (Indsættelse af alder og handicap som kriterier i loven), jf. Folketingstidende 2004-05 (1. samling), tillæg A, side 2702, at bestemmelser om pligtmæssig fratreden på grund af alder i anden lovgivning eller aldersgrænser, som er fastsat i medfør af anden lovgivning inden for beskæftigelsesdirektivets anvendelsesområde, vil kunne oprettholdes uændret, hvis de pågældende aldersgrænser er objektivt og rimeligt begrundet i et legitimt formål inden for rammerne af dansk ret, og midlerne til at opfylde det pågældende formål er hensigtsmæssige og nødvendige.

I 2008 afgav Justitsministeriet til Finansministeriet til brug for lovforslag nr. L 175 om ændring af lov om tjenestemænd og forskellige andre love (Ophævelse af den generelle pligtige afgangsalder på 70 år m.v. (vedtaget som lov nr. 484 af 17. juni 2008) en samlet redegørelse for de regler inden for Justitsministeriets område, der fastsætter en pligtig afgangsalder på 70 år, herunder bl.a. aldersgrænsen på 70 år for beskikkede auktionsledere.

Justitsministeriet anførte i den forbindelse, at der efter ministeriets opfattelse ikke kunne peges på en særlig begrundelse for at opretholde en aldersgrænse på 70 år for auktionsledere.

Baggrunden herfor var bl.a., at Justitsministeriet flere gange – også forud for vurderingen i 2008 – havde forlænget auktionslederbeskikkelser for en periode ud over 70-års grænsen. I praksis imødekommer Justitsministeriet således ansøgninger om forlængelse af beskikkelse som auktionsleder, hvis den pågældende ansøger om forlængelse, og den stedlige fogedret ikke udtaler sig imod, at beskikkelsen forlænges.

4.1.5 Tilbagekaldelse af beskikkelse

Justitsministeren kan i medfør af auktionslederlovens § 3, stk. 5, tilbagekalde en auktionslederbeskikkelse efter forud indhentet erklæring fra fogeden.

Det fremgår af ”Auktionslederloven med kommentarer ved V. Ravnholt Rasmussen, Håndbog for auktionsledere”, 2. udgave, 1980, side 38 f, at justitsministeren kan tilbagekalde beskikkelsen efter auktionslederens egen anmodning eller på grund af klager.

Inden en beskikkelse tilbagekaldes, indhenter Justitsministeriet en erklæring fra den samme fogedret, som har givet indstilling ved beskikkelsen.

Der er få eksempler i praksis på tilbagekaldelser af beskikkelser, og langt hovedparten er sket efter anmodning fra auktionslederen, f.eks. i tilfælde af pension.

Beskikkelsen kan også frakendes under en straffesag, hvis auktionslederen dømmes for et strafbart forhold, og det udviste forhold begrundes en nærliggende fare for misbrug af stillingen, jf. straffelovens § 79, stk. 1.

4.2 Udvalgets overvejelser

4.2.1 Betingelser for at opnå auktionslederbeskikkelse

Med henblik på at sikre, at auktionsskøb sker under betryggende forhold, finder udvalget, at frivillige offentlige auktioner fortsat skal finde sted under ansvar af en beskikket auktionsleder. Udvalget bemærker herved, at auktionsslederloven med tilhørende administrative regler er et mere omfattende regelsæt, som det af hensyn til såvel sælger som køber er væsentligt, at auktionsslederen er fortrolig med, herunder er auktionsslederen f.eks. tillagt afgørelseskompetence i forhold til de tvistspørgsmål, som måtte opstå under en auktion. Auktionssledere håndterer endvidere i vidt omfang betalinger modtaget fra auktionsskøbere.

Udvalget foreslår i den forbindelse, at den nuværende formulering i auktionsslederloven, hvorefter auktionen *afholdes* af en auktionssleder, ændres til, at auktionen *forestås* af en auktionssleder. Med ændringen tilsigtes det, at auktionsslederen kan lade visse opgaver og pligter, der efter loven påhviler auktionsslederen i forbindelse med afholdelse af en auktion, udføre af auktionssholderen, dog således at ansvaret for, at auktionen afholdes i overensstemmelse med loven, som hidtil påhviler auktionsslederen.

Udvalget finder endvidere, at beskikkelsen på samme måde som i dag bør udstedes af justitsministeren eller den, justitsministeren har bemyndiget hertil, med henblik på at sikre, at der følges en ensartet praksis ved beskikkelserne. Der bør i den forbindelse som hidtil indhentes en udtalelse fra den stedlige fogedret. Fogedretterne kan således i deres egenskab af kontrol- og tilsynsmyndighed på området have et nærmere kendskab til ansøger, ligesom fogedretterne har et bedre grundlag for at vurdere auktionsslederbehovet.

Udvalget har i den forbindelse overvejet, hvilke betingelser der skal være opfyldt for, at en person kan blive beskikket som auktionssleder.

Efter auktionsslederlovens § 3, stk. 2, er det i dag alene en betingelse, at personen er fyldt 25 år og er vederhæftig.

Udvalget finder, at betingelserne for at opnå beskikkelse bør fremgå af loven med større klarhed, således at det for eventuelle ansøgere er gennemsigtigt, hvilke krav ansøger skal opfylde.

I lyset af de beføjelser og forpligtelser, en auktionsleder har efter loven, herunder særligt at en auktionsleder kan modtage betaling på vegne af auktions sælger, finder udvalget, at der fortsat bør stilles krav om, at personen er solid i økonomisk henseende. Det er efter udvalgets opfattelse et væsentligt hensyn, at insolvente personer ikke forvalter andres penge. Udvalget finder imidlertid, at betingelsen ”vederhæftig”, som er en betegnelse for at være solid i økonomisk henseende, bør opdateres i sproglig henseende.

Udvalget foreslår i den forbindelse, at kravet om vederhæftighed fremover formuleres i overensstemmelse med retsplejelovens § 119, stk. 2, nr. 1 og 2, der gælder for at opnå advokatbeskikkelse, og hvorefter ret til at få beskikkelse er betinget af, at den pågældende er myndig og ikke under værgemål efter værgemålslovens § 5 eller under samværgemål efter værgemålslovens § 7 og ikke er under rekonstruktionsbehandling eller konkurs.

Det er efter udvalgets opfattelse endvidere af væsentlig betydning, at en person, der beskikkes som auktionsleder, har et godt kendskab til auktioner, herunder de gældende regler for auktionsafholdelse. Auktionslederen afgør f.eks. tvister, der måtte opstå under en auktion. Sådan tvistløsning forudsætter en vis juridisk forståelse. Hertil kommer, at der påhviler auktionslederen en række undersøgelses- og tilsynspligter, der ligeledes forudsætter en vis forståelse for, hvordan auktioner i praksis foregår.

På den baggrund foreslår udvalget, at der fremover i loven stilles krav om, at personen har relevant uddannelse, erhvervs erfaring eller lignende.

Udvalget foreslår i den forbindelse, at kvalifikationskravet formuleres bredt, således at der ikke udarbejdes en udtømmende liste over, hvilke uddannelser, brancher mv. der giver mulighed for at opnå beskikkelse som auktionsleder.

Afgørende for, om kriteriet ”relevant” er opfyldt, bør efter udvalgets opfattelse bero på, om personen på baggrund af sin uddannelse, erfaring mv. vurderes at have de fornødne faglige forudsætninger for at blive beskikket som auktionsleder, herunder har opnået kendskab til auktionsområdet. Der kan i den forbindelse peges på, at uddannelse og/eller erfaring inden for eksempelvis advokat-, antikvitets- og/eller marskandiserbranchen vil kunne opfylde kvalifikationskravet.

Da imidlertid også personer med en anden uddannelses- og/eller erhvervsbaggrund efter en konkret vurdering kan være egnede til at blive beskikket som auktionsleder, foreslås det, at justitsministeren i særlige tilfælde bør kunne gøre undtagelse fra kvalifikationskravet.

Der henvises i øvrigt til bemærkningerne til § 5 i udkastet til en ny auktionslederlov.

4.2.2 Geografisk afgrænsning af beskikkelse samt beskikkelse til konkret auktionsholdervirksomhed

Udvalget har overvejet, om der bør ske en udvidelse af den geografiske afgrænsning af beskikkelse som auktionsleder, således at beskikkelse meddeles for et større område end én eller flere retskredse.

Efter auktionslederlovens § 3, stk. 3, meddeles en auktionslederbeskikkelse som anført ovenfor for et nærmere betegnet område – i praksis en retskreds – inden for hvilket auktionslederen er berettiget og forpligtet til at afholde auktion.

En sådan geografisk afgrænsning begrænser som udgangspunkt auktionslederen i at afholde auktioner uden for den retskreds, vedkommende er beskikket i, ligesom den geografiske afgrænsning indebærer en begrænsning for så vidt angår f.eks. auktionsholderes mulighed for at antage en auktionsleder, der er beskikket i en anden retskreds end den, hvorfra auktionsholdervirksomheden drives. Der er retskredse, hvor der (endnu) ikke er beskikket en auktionsleder. Det indebærer, at rekvirenter og auktionsholdere, der driver virksomhed i sådanne retskredse, må antage auktionsledere i andre retskredse til at afholde deres auktioner. De nævnte forhold taler efter udvalgets opfattelse for, at den geografiske afgrænsning af beskikkelsen udvides.

Ved overvejelser om en udvidelse af den geografiske afgrænsning af beskikkelse som auktionsleder til at gælde et større område må hensynet til et effektivt tilsyn imidlertid også indgå.

Den geografiske afgrænsning skal således ses i sammenhæng med, at den stedlige fogedret fører tilsyn med auktionslederens virksomhed i overensstemmelse med § 1 i bekendtgørelse nr. 295 af 18. maj 1987 om fogedens tilsyn med auktionslederen, og at fogedretten ikke har kompetence uden for egen retskreds.

På baggrund af en afvejning af ulemperne ved de begrænsninger, som den geografiske afgrænsning medfører for auktionsledere, auktionsrekvirenter og auktionsholdere, over for særligt hensynet til fogedretternes mulighed for at føre et effektivt tilsyn med auktionslederne, foreslår udvalget, at beskikkelse fortsat meddeles for én retskreds, inden for hvilken auktionslederen er *forpligtet* til at forestå afholdelsen af auktioner. Det indebærer, at auktionslederen fortsat ikke

kan nægte at forestå afholdelse af auktioner for auktionsholdere/rekvirenter, der fremsætter anmodning herom, i den retskreds, som auktionslederen er beskikket i. Herved sikres auktionsholderes/rekvirenters adgang til at få bortsolgt deres genstande på auktion.

Med henblik på ikke unødigt at begrænse henholdsvis auktionslederens og auktionsholderens virksomhedsudøvelse foreslås det endvidere, at auktionsledere fremover skal være *berettiget* til også at forestå afholdelsen af auktioner uden for den retskreds, vedkommende er beskikket i. Det indebærer f.eks., at en auktionsholder/rekvirent, der ønsker at forestå afholdelse af en auktion på Sjælland, kan vælge at anmode en auktionsleder beskikket i en jysk retskreds om at forestå afholdelsen af auktionen.

Det vil på samme måde som hidtil være fogedretten i den retskreds, hvor auktionslederen er beskikket, der fører tilsyn med auktionslederen. For så vidt angår de tvistspørgsmål, der kan opstå under afholdelsen af en auktion, og som kan indbringes for fogedretten, vil det efter forslaget være fogedretten i den retskreds, hvor auktionen afholdes, som skal afgøre tvisten, uanset om auktionslederen måtte være beskikket i en anden retskreds.

Som det fremgår under pkt. 4.1 ovenfor, beskikker Justitsministeriet – ud over beskikkelse i en retskreds – også auktionsledere til konkrete auktionsholdervirksomheder. Denne praksis udspringer af cirkulæreskrivelse nr. 11230 af 29. maj 1987 om beskikkelse af auktionsledere.

Udvalget foreslår, at der fremover indføres en hjemmel i auktionslederloven til, at justitsministeren eller den, justitsministeren bemyndiger hertil, efter ansøgning kan beskikke en person, der opfylder de personlige betingelser for at opnå beskikkelse, og som på grund af drift af en auktionsholdervirksomhed kan dokumentere et konkret behov herfor, til som auktionsleder at forestå afholdelsen af auktioner i auktionsholdervirksomheden.

Der henvises i øvrigt til bemærkningerne til § 5 i udkastet til en ny auktionslederlov.

4.2.3 Betydningen af strafbare forhold og gæld til det offentlige

Udvalget foreslår, at Justitsministeriet skal kunne nægte en ansøger beskikkelse som auktionsleder, hvis ansøgeren er dømt for et forhold, der begrundet nærliggende fare for misbrug af stillingen eller hvervet.

Udvalget har i den sammenhæng overvejet, om der – ved siden af bestemmelsen i straffelovens § 78, stk. 2 – er behov for at indføre en *særskilt* bestemmelse om betydningen af strafbare forhold i auktionslederloven.

Som anført under pkt. 4.1.3 ovenfor, antages det i teorien, at der normalt må stilles krav om, at specialloven udtrykkeligt henviser til straffelovens § 78, stk. 2, for at en virksomhed, som kræver en særlig offentlig autorisation eller godkendelse, er omfattet af bestemmelsen. Som videre anført indeholder auktionslederloven i dag ikke en henvisning til straffelovens § 78.

For at imødegå enhver tvivl om, hvorvidt auktionsledervirksomhed er omfattet af straffelovens § 78, stk. 2, forslår udvalget, at der indføres en særskilt bestemmelse herom.

Det foreslås således, at der indsættes en bestemmelse i auktionslederloven om, at beskikkelse som auktionsleder kan nægtes den, der er dømt for strafbart forhold, såfremt forholdet begrunder en nærliggende fare for misbrug af adgangen til at udøve auktionsledervirksomhed, jf. straffelovens § 78, stk. 2.

Hvorvidt det pågældende strafbare forhold begrunder en nærliggende fare for misbrug af adgangen til at udøve auktionsledervirksomhed, må først og fremmest afhænge af, om forholdet indebærer en særlig risiko for, at den pågældende ikke vil overholde reglerne om udøvelse af auktionsledervirksomhed. Der må herved tages bl.a. hensyn til de omstændigheder, hvorunder forholdet blev begået, forbrydelsens grovhed og udførelsesmåde, den pågældendes personlige forhold på gerningstidspunktet og nu, om der er tale om førstegangskriminalitet, og til, hvor lang tid der er gået siden den pågældende lovovertrædelse. Personer dømt for berigelseskriminalitet og personer dømt for overtrædelser af lovgivningen om bogføring eller af moms- eller skattelovgivning vil som udgangspunkt ikke kunne meddeles beskikkelse.

Nægtelse af beskikkelse efter den foreslåede bestemmelse skal efter anmodning fra ansøgeren indbringes for retten ved anklagemyndighedens foranstaltning, jf. straffelovens § 78, stk. 3.

Som anført oven for under pkt. 4.1.3 indeholder en række love, herunder f.eks. retsplejeloven for så vidt angår advokatbeskikkelser, inkasoloven får så vidt angår autorisation til inkasovirksomhed og vagtvirksomhedsloven for så vidt angår autorisation som vagt mv., hjemmel til at nægte at meddele beskikkelse eller autorisation, hvis ansøgeren har betydelig forfalden gæld til det offentlige.

Udvalget har i den forbindelse overvejet, om der bør indføres en tilsvarende hjemmel i auktionslederloven.

I lyset af, at hvervet som auktionsleder udøves på grundlag af autorisation mv. (beskikkelse), og at oparbejdelsen af restancer til det offentlige i videst muligt omfang bør minimeres, foreslår udvalget, at der indsættes en tilsvarende hjemmel i auktionslederloven.

Det foreslås herefter, at beskikkelse kan nægtes den, der har betydelig forfalden gæld til det offentlige, hvorved forstås beløb i størrelsesordenen 50.000 kr. eller derover.

På samme måde som på øvrige områder, hvor betydelig forfalden gæld til det offentlige kan være til hinder for en beskikkelse eller autorisation, bør navnlig gæld i form af skatterestancer og manglende momsbetaling kunne begrunde, at auktionslederbeskikkelse ikke meddeles. Det er en forudsætning for at nægte beskikkelse, at gælden er opstået i forbindelse med auktionsvirksomhed. Nægtes beskikkelse af denne grund, forhindrer dette ikke ansøgeren i at arbejde inden for erhvervet, blot det sker for en auktionsleder, der har den fornødne beskikkelse. Bestemmelsen tilsigter at ramme manglende betalingsvilje, og en person har derfor mulighed for at undgå et afslag på sin ansøgning ved at indgå en afdragsaftale med de myndigheder, der har et økonomisk krav mod vedkommende.

Der henvises i øvrigt til bemærkningerne til § 6 i udkastet til en ny auktionslederlov.

4.2.4 Bortfald og tilbagekaldelse af beskikkelse, herunder pligtig afgangsalder

Udvalget finder, at det bør fremgå klart af loven, i hvilke situationer der kan ske tilbagekaldelse af en auktionslederbeskikkelse, herunder om de tilfælde, hvor beskikkelsen automatisk bortfalder, f.eks. når betingelserne for beskikkelse ikke længere er opfyldt.

Udvalget har i den forbindelse overvejet, om det er hensigtsmæssigt og i øvrigt i overensstemmelse med lovgivningen om forbud mod forskelsbehandling at opretholde en pligtig afgangsalder for auktionsledere. Efter gældende ret bortfalder en auktionsleders beskikkelse således med udgangen af den måned, hvori den pågældende fylder 70 år.

Af en redegørelse udarbejdet af Justitsministeriet i 2008 om regler inden for ministeriets område om pligtig afgangsalder fremgår, at der efter ministeriets opfattelse ikke kan peges på en særlig begrundelse for at opretholde en aldersgrænse for auktionsledere, samt at ministeriet i praksis imødekommer ansøgninger om forlængelse af beskikkelse som auktionsleder, hvis den pågældende ansøger om forlængelse, og den stedlige fogedret ikke udtaler sig imod, at beskikkelsen forlængelsen, jf. nærmere under pkt. 4.1.4 ovenfor.

Det er på den baggrund udvalgets opfattelse, at der i forhold til beskikkelse af auktionsledere ikke bør lægges vægt på alder, og udvalget foreslår derfor, at der i stedet indsættes en bemyndigelsesbestemmelse i loven om, at justitsministeren kan fastsætte nærmere regler om varigheden af en meddelt beskikkelse i henhold til loven. Udvalget foreslår i den forbindelse – i overensstemmelse med, hvad der gælder for beneficerede advokater – at der i medfør af bemyndi-

gelsesbestemmelsen fastsættes regler om, at en beskikkelse meddeles for en periode på 10 år, og at en meddelt beskikkelse forlænges efter ansøgning for en ny 10-årig periode uden genopslag af hvervet, medmindre særlige grunde taler herimod. Måtte en auktionsleder på grund af f.eks. alderssvækkelse ikke længere vurderes egnet til at lede frivillige offentlige auktioner, skal beskikkelsen således kunne nægtes forlænget.

Udvalget foreslår, at en ansøgning om forlængelse skal indgives senest 1 år inden udløbet af en meddelt beskikkelse. En ansøgning, som er indgivet senere end 1 år inden udløbet af den meddelte beskikkelse, kan behandles, hvis fristoverskridelsen er rimeligt begrundet.

Udvalget foreslår endvidere, at der indføres en overgangsordning for auktionsledere, som er meddelt beskikkelse inden den nye ordning træder i kraft. Overgangsordningen vil indebære, at auktionsledere, der er beskikket inden lovens ikrafttræden, og som fylder 70 år, efter ansøgning kan få forlænget beskikkelsen for en periode på 10 år uden genopslag af hvervet, medmindre særlige grunde taler herimod. Ansøgning herom skal indgives inden udgangen af den måned, hvor pågældende fylder 69 år, og kan tidligst indgives 2 måneder før. Såfremt den beskikkede auktionsleder er fyldt 69 år inden ordningen træder i kraft, skal vedkommende indgive ansøgning om forlængelse inden for en nærmere fastsat frist. Manglende ansøgning medfører, at beskikkelse bortfalder ved udgangen af den måned, hvori auktionslederen fylder 70 år.

Udvalget bemærker herved i øvrigt, at justitsministeren efter den gældende bestemmelse i auktionslederlovens § 3, stk. 5, der foreslås videreført, kan tilbagekalde en auktionslederbeskikkelse efter forud indhentet erklæring fra fogedretten. Dette gælder også i tilfælde af f.eks. alderssvækkelse.

Justitsministeren bør efter udvalgets opfattelse endvidere kunne tilbagekalde en beskikkelse, hvis auktionslederen af andre grunde vurderes ikke at være egnet, f.eks. hvis der er indgivet flere (berettigede) klager mod auktionslederen, der har givet anledning til påtaler.

Udvalget har videre overvejet, hvorvidt uudnyttede beskikkelser eventuelt skal bortfalde eller skal kunne tilbagekaldes. Det er efter udvalgets opfattelse således af væsentlig betydning, at en beskikket auktionsleder har et indgående kendskab til auktioner samt de retsregler, der gælder herfor, hvilket sikres bl.a. gennem jævnlig afholdelse af auktioner. Udvalget foreslår på den baggrund, at justitsministeren efter underretning fra tilsynsmyndigheden (den stedlige fogedret) kan tilbagekalde en auktionslederbeskikkelse efter forudgående høring, hvis beskikkelsen ikke har været udnyttet i fem på hinanden følgende år.

Som det fremgår under pkt. 4.2.1 ovenfor, foreslår udvalget, at en ansøger skal opfylde betingelserne om at være myndig, ikke under værgemål eller samværgemål og ikke være under rekonstruktionsbehandling eller konkurs for at blive beskikket som auktionsleder. Udvalget finder, at de nævnte betingelser er så grundlæggende, at betingelserne vedvarende skal være opfyldt. Udvalget foreslår på den baggrund, at hvis en beskikket auktionsleders situation efterfølgende ændres, således at den pågældende ikke længere opfylder betingelserne for at blive beskikket, f.eks. fordi vedkommende erklæres konkurs, så bør beskikkelsen automatisk bortfalde.

Det er under pkt. 4.2.3 ovenfor foreslået, at beskikkelse som auktionsleder kan nægtes en ansøger, der har betydelig forfalden gæld til det offentlige i størrelsesordenen 50.000 kr. eller derover.

Med samme begrundelse – hensynet til i videst muligt omfang at minimere oparbejdelsen af restancer til det offentlige – foreslår udvalget, at en beskikkelse kan tilbagekaldes, hvis auktionslederen i forbindelse med sin auktionsledervirksomhed oparbejder gæld til det offentlige.

Tilbagekaldelse af en allerede meddelt beskikkelse på baggrund af oparbejdede offentlige restancer er – i lyset af almindelige indrettelsessynspunkter – så indgribende for den pågældende, at der må stilles skærpede krav til gældens størrelse (i forhold til kravene for at nægte beskikkelse).

Udvalget foreslår på den baggrund, at en auktionslederbeskikkelse kan tilbagekaldes, hvis den beskikkede har forfalden gæld til det offentlige på 100.000 kr. eller derover. Udvalget finder, at der inden en eventuel tilbagekaldelse på grund af forfalden gæld til det offentlige af den angivne størrelse bør gives den pågældende et varsel herom, således at vedkommende får mulighed for at indfri restancen inden for en rimelig frist. Det er en forudsætning for at tilbagekalde beskikkelse, at gælden er opstået i forbindelse med auktionsvirksomhed.

Det bemærkes, at beløbsgrænsen på 100.000 kr., der er vejledende, svarer til beløbsgrænsen for at tilbagekalde autorisationer, bevillinger mv. på andre områder, herunder f.eks. retsplejelovens regel om tilbagekaldelse af advokatbeskikkelser, inkassolovens regel om tilbagekaldelse af autorisation til at drive inkassovirksomhed mv.

Der henvises i øvrigt til bemærkningerne til § 7 i udkastet til en ny auktionslederlov.

4.2.5 Auktionslederfuldmægtige

Udvalget finder, at fogedretten – på samme måde som i dag – konkret bør kunne tillade, at afholdelsen af auktioner forestås af en auktionslederfuldmægtig. Det gælder f.eks. i tilfælde,

hvor en auktionsleder forestår afholdelsen af et betydeligt antal auktioner årligt, eller ved auktionslederens midlertidige fravær.

Med henblik på at sikre, at rekvirenter og auktionsholdervirksomheder har en rimelig adgang til at få afholdt auktioner af en auktionsleder (eller en anden hertil bemyndiget person), samt at auktioner ikke (unødigt) må aflyses, foreslår udvalget, at fogedretten efter indstilling fra en auktionsleder, der kan dokumentere et konkret behov herfor, kan autorisere en eller flere fuldmægtige til at forestå afholdelsen af auktion på auktionslederens vegne og under auktionslederens ansvar.

Der bør efter udvalgets opfattelse derimod ikke være mulighed for, at en auktionslederfuldmægtig kan fortsætte sit virke som fuldmægtig under en auktionsleder i tilfælde af dennes fravær på grund af f.eks. jobskifte, dødsfald mv., da fuldmægtigen som nævnt optræder på auktionslederens vegne og under auktionslederens ansvar.

Det bør nærmere af bemærkningerne til den foreslåede bestemmelse fremgå, i hvilke tilfælde der kan dokumenteres et behov herfor. Der bør – ud over den situation, hvor en auktionsleder forestår afholdelsen af mange auktioner – navnlig ske autorisation af en fuldmægtig ved en auktionsleders korterevarende fravær f.eks. på grund af forbigående sygdom. Der bør ikke beskikkes flere auktionslederfuldmægtige under den enkelte auktionsleder, end hvad der skønnes rimeligt ud fra det konkrete dokumenterede behov. Der kan endvidere være anledning til at begrænse antallet af fuldmægtige for at sikre, at auktionslederens tilsyn med de pågældende føres på en forsvarlig måde.

Udvalget foreslår som nævnt, at retten til at autorisere fuldmægtige skal henhøre under fogedretterne, idet de lokale fogedretter i deres egenskab af kontrol- og tilsynsmyndighed ofte har et nærmere kendskab til de enkelte auktionsledere, omfanget af disses auktionsholdervirksomhed mv.

Auktionslederfuldmægtige bør efter udvalgets opfattelse opfylde samme betingelser som auktionsledere, jf. oven for under pkt. 4.2.1. Dette krav skal sikre, at auktioner, uanset om de forestås af auktionslederen selv eller af en fuldmægtig, finder sted under betryggende forhold. Udvalget er i den forbindelse opmærksom på, at en fuldmægtig ikke nødvendigvis vil have relevant uddannelse, erhvervs erfaring el.lign., og der vil derfor også kunne gøres undtagelse fra kvalifikationskravet. Det forudsættes i den forbindelse, at der i hvert enkelt tilfælde foretages en konkret vurdering af, om den pågældende er egnet til at blive autoriseret som auktionslederfuldmægtig, selv om kvalifikationskravet ikke er opfyldt.

Der henvises i øvrigt til bemærkningerne til § 8 i udkastet til en ny auktionslederlov.

5. Vederlag og inddrivelse

5.1 Gældende ret

En auktionsleder oppebærer vederlag for varetagelsen af sit hverv.

Efter auktionslederlovens § 4, stk. 1, fastsætter justitsministeren regler om vederlag til auktionslederen for afholdelse af auktion og om godtgørelse for udgifter i forbindelse med auktionens afholdelse.

Efter auktionslederlovens § 4, stk. 2, er det tilladt for en auktionsleder at virke som inkassator ved de af ham afholdte auktioner samt at drive virksomhed som auktionsholder i overensstemmelse med næringslovens regler.

5.1.1 Sondringen mellem begreberne ”inkassator” og ”auktionsleder”

I 1935-lovbemærkningerne til auktionslederlovens § 4, stk. 2, fremgår det bl.a., at det forudsættes, at virksomheden som auktionsleder og inkassator i vidt omfang vil blive forenede, idet det vil være naturligt for auktionsrekvirenter at overlade inkassationen til den person, der på statens vegne skal være til stede ved auktionen. Der blev i den forbindelse henvist til den inkassatorvirksomhed, der forud for lovens gennemførelse var varetaget af fuldmægtige ved underretterne, jf. pkt. 3.1 ovenfor.

Af ”Auktionslederloven med kommentarer ved V. Ravnholt Rasmussen, Håndbog for auktionsledere”, 2. udgave, 1980, side 40 og 41, fremgår følgende om sondringen mellem auktionsleder og inkassator i auktionslederlovens § 4, stk. 2:

”Inkassator ved auktion har til opgave at få inddrevet købesummen med omkostninger og moms hos auktionskøberne, hvad enten det har været frivillig auktion eller tvangsauktion.

...

Rekvirenten kan selv være inkassator (UfR 1896.704 H jfr. 1895.205 og jm skr. Nr. 130 18. 7. 1935) eller overlade det til auktionsholder eller advokat, men kun auktionslederen har pligt til at have en sikkerhedsstillelse ved både frivillig auktion og tvangsauktion.

Auktionslederloven giver inkassator ret til at foretage opråb og meddele hammerslag (§ 13, stk. 2) og pligt til at underskrive auktionsvilkårene og auktionskataloget (In. II § 6, stk. 3 og 8). Nærmere regler om inkassator ved tvangsauktioner findes i IN. III § 2, der svarer til rpl. §§ 546 og 553.

...

I 1935 fandt man ikke anledning til at foreslå lovregler for auktionslederens inkassatorarbejde, der må betragtes som almindelig forretningsvirksomhed og er overladt til den frie konkurrence. Tiden siden har vist holdbarheden i den betragtning.”

Foruden i auktionslederlovens § 4, stk. 2, er sondringen mellem auktionsleder og inkassator anvendt i auktionslederlovens § 13, stk. 2, 2. pkt., om auktionens afholdelse og auktionslederinstruksens § 6, stk. 3, og § 11 om henholdsvis auktionskataloget og afregning til rekvirenten.

Efter auktionslederlovens § 13, stk. 2, 2. pkt., har inkassator, for så vidt auktionslederen ikke tillige er inkassator, ret til at foretage opråbet og meddele hammerslag. Af ”Auktionslederloven med kommentarer ved V. Ravnholt Rasmussen, Håndbog for auktionsledere”, 2. udgave, 1980, side 92, fremgår om sondringen endvidere:

”Da rekvirent og inkassator som dennes repræsentant har afgørende interesse i auktionens udfald med hensyn til både buddets størrelse og køberens betalingsevne, hvis der gives kredit, har loven tilladt, at inkassator, selvom han ikke er auktionsleder, foretager opråb og meddeler hammerslag, men auktionslederen kan ikke pålægge inkassator opråbene, hvis inkassator ikke selv ønsker det. Kun hvis rekvirenten er sin egen inkassator, kan han foretage opråb. Auktionslederen er berettiget til at nægte inkassators medhjælper, f.eks. en politibetjent, at foretage opråb, men derimod kunne inkassators autoriserede advokatfuldmægtig ikke afvises, når advokaten var inkassator (jm utr. Skr. 4.1.1939, sag 1938-782 i D.A. 1938-39, a. 5, omtalt ad § 7).

Foretages opråbet af en anden end auktionslederen selv, skal det fremgå af auktionsbogen jf. In. II, § 13, stk. 1.

Både ved frivillig auktion og ved tvangsauktion er der brug for inkassator til indkassering af købesum + omkostninger samt moms, hvis ikke alt sælges mod kontant betaling. Ved tvangsauktion over løsøre antages det, at rekvirenten selv kan være inkassator (Frost s. 173, støttet på UfR 1896.704 H, jf. 1895.205), når han underkaster sig de en inkassator påhvilende forpligtelser. Ved frivillig auktion er der mindre betænkelighed ved, at rekvirenten selv er inkassator, når blot auktionslederen er sikret sine krav, medens momstilsvaret påhviler inkassator.”

Efter auktionslederinstruksens afsnit II, § 6, stk. 3, underskrives auktionsvilkårene af den, der rekvirerer auktionen, eller af inkassator. Af ”Auktionslederloven med kommentarer ved V. Ravnholt Rasmussen, Håndbog for auktionsledere”, 2. udgave, 1980, side 140, fremgår bl.a. følgende herom (dagældende § 5, stk. 3, i auktionslederinstruksens afsnit II):

”Normalt findes kun auktionslederens underskrift under vilkårene. I de fleste tilfælde er han tillige inkassator, men er en anden end auktionslederen inkassator, underskriver inkassatoren. Er rekvirenten sin egen inkassator, er det hans underskrift, der kræves. Kun det første katalog kræver egenhændig underskrift under vilkårene, medens det trykte katalog har trykte navne som underskrift.”

Det følger endelig af auktionslederinstruksens afsnit II, § 11, at auktionslederen, når han tillige påtager sig inkassation, og hvis ikke andet er aftalt, inden 14 dage efter auktionen eller den fastsatte kredittids udløb skal aflægge regnskab til rekvirenten over auktionsbeløbet og udbetale auktionsprovenuet til rekvirenten. Af ”Auktionslederloven med kommentarer ved V. Ravnholt Rasmussen, Håndbog for auktionsledere”, 2. udgave, 1980, side 149, fremgår endvidere bl.a., at ”kun når auktionslederen tillige er inkassator, bliver der tale om afregning af købesum til rekvirenten; ellers er der kun regnskab over omkostninger”.

5.1.2 Vederlag og godtgørelse til auktionsleder

Reglerne om auktionslederens vederlag og godtgørelse er i medfør af auktionslederlovens § 4, stk. 1, fastsat ved bekendtgørelse nr. 244 af 24. maj 1935 om auktionslederens sikkerhedsstillelse, vederlag m.m., som senest ændret ved bekendtgørelse nr. 1043 af 1. november 2004 (herafter bekendtgørelsen).

Efter bekendtgørelsens § 2, stk. 1, skal en auktionsrekvirent betale auktionslederen vederlag for afholdelse af auktionen med 1 pct. af budsummen med tillæg af dels de omkostninger, som køberen skal betale i henhold til auktionsvilkårene, dels de forpligtelser, som køberen skal overtage uden for budsummen, jf. bekendtgørelsens § 2, stk. 2. Periodiske ydelser medregnes med ydelsernes samlede værdi for den aftalte løbetid, dog højst for de første 10 år efter auktionen.

Periodiske ydelser kan i auktionsmæssig sammenhæng f.eks. være bortauktionering af en lejeret til en sommerhusgrund, hvor køberen skal erlægge årlig leje til grundejeren.

Det følger videre af bekendtgørelsens § 2, stk. 2, at auktionslederens samlede vederlag på hverdage fra kl. 06.00 til kl. 17.00 højst kan udgøre 800 kr. for hver påbegyndt time, som auktionen varer. Vederlaget udgør dog altid mindst 1.600 kr. For en aflyst auktion betales 800 kr. Uden for det i 1. pkt. nævnte tidsrum forhøjes vederlaget med 100 pct.

En auktionsleder er endvidere berettiget til at forlange godtgørelse efter regning for de udgifter, der er foranlediget af auktionen, jf. bekendtgørelsens § 2, stk. 3. Herunder kan auktionslederen, såfremt han benytter eget befordringsmiddel, kræve godtgørelse i overensstemmelse med de regler, der er fastsat af finansministeren om godtgørelse for benyttelse af eget befordringsmiddel på tjenesterejser.

5.1.3 Forhøjelse af taksten baseret på pris- og lønstigning

Den seneste regulering af taksten for auktionslederens vederlag i 2004 var baseret på en fremskrivning på baggrund af den generelle pris- og lønstigning.

Med henblik på udvalgets vurdering af, om der igen bør ske en forhøjelse af taksten for auktionslederens vederlag samt størrelsen af en sådan eventuel forhøjelse, har Justitsministeriet med udgangspunkt i Moderniseringsstyrelsens fastprisberegner og med udgangspunkt i den generelle pris- og lønstigning fra 2004 og frem lavet en fremskrivning af auktionslederens maksimumvederlag. En fremskrivning af beløbet på 800 kr. til 2022-niveau giver således et resultat på ca. 1.000 kr.

Justitsministeriets beregninger er vedlagt som bilag 1 til betænkningen.

Med henblik på udvalgets overvejelser er endvidere udviklingen i vederlæggelse af beskikkede advokater i straffesager undersøgt nærmere.

Taksten for vederlag til bl.a. offentlige forsvarere i straffesager er i medfør af retsplejelovens § 334, stk. 7, fastsat ved bekendtgørelse nr. 1131 af 15. november 2019 om takster for vederlag til offentlige forsvarere, visse beskikkede advokater m.v.

Det følger af § 1, stk. 1, i nævnte bekendtgørelse, at fastsættelsen af vederlag til bl.a. offentlige forsvarere skal ske på baggrund af en grundtakst pr. time på 1.775 kr.

Grundtaksten reguleres en gang årligt den 1. januar med den fastsatte sats for den generelle pris- og lønstigning. Grundtaksten pr. time udgør i dag 1.810 kr., jf. bekendtgørelse nr. 2174 af 25. november 2021 .

Det var i lovforslaget til lovændringen, der bl.a. indebar ændringer i fastsættelse af salær til forsvarere i straffesager, jf. lovforslag nr. L 105 om ændring af retsplejeloven, lov om fuldbyrdelse af straf m.v. og lov om elektroniske kommunikationsnet- og tjenester (Udeblivelsesdomme, forkyndelse og anvendelse af digital kommunikation i straffesager m.v.), forudsat, at landsretterne kan fastsætte eventuelle vejledende retningslinjer for salærets størrelse i forskellige typer af sager med udgangspunkt i den fastsatte grundtakst pr. time, f.eks. takster for grundlovsforhør, fristforlængelser, herunder på skriftligt grundlag, fængselsbesøg og retsmøder under sagens forberedelse samt afhøringer hos politiet, jf. Folketingstidende 2016-17, tillæg A, lovforslag nr. L 105, side 24.

Præsidenterne for Vestre og Østre Landsret har med udgangspunkt heri fastsat en række vejledende takster for salærer til bl.a. forsvarere i straffesager med udgangspunkt i den fastsatte grundtakst pr. time.

5.2 Udvalgets overvejelser

5.2.1 Inddrivelse af auktionsprovenu

Udvalget foreslår fastsat i auktionslederloven, at auktionslederen eller auktionsholderen efter nærmere aftale varetager inddrivelsen i forbindelse med auktionen.

Da auktionslederen i praksis varetager de opgaver, som en inkassator efter auktionslederlov-givningen kan varetage, finder udvalget endvidere, at sondringen mellem auktionsleder og inkassator helt bør udgå af lovgivningen på området, således at enhver omtale af inkassator udgår.

Der henvises i øvrigt til bemærkningerne til § 10 i udkastet til en ny auktionslederlov.

5.2.2 Auktionslederens vederlag

Udvalget foreslår, at reglerne om auktionslederens vederlag som hidtil bør fastsættes på bekendtgørelsesniveau, således at vederlaget løbende kan justeres i takt med den generelle pris- og lønudvikling.

Udvalget har overvejet, om auktionslederens vederlag fortsat bør beregnes på baggrund af en vis procentdel af budsummen med tillæg af omkostninger, dog således at vederlaget ikke kan overstige et bestemt beløb (en maksimumtakst).

Udvalget finder, at vederlæggelsen af auktionsledere ikke bør overstige, hvad der må anses for rimeligt, idet auktionsrekvirenter i modsat fald vil afholde sig fra at afsætte deres effekter ved frivillig offentlig auktion.

Ved fastsættelsen af procentsatsen bør efter udvalgets opfattelse indgå bl.a. omfanget af den tid, der for en auktionsleder er forbundet med afholdelsen af en auktion. Der kan efter udvalgets opfattelse endvidere skeles til størrelsen af det auktionssalær, en auktionsholdervirksomhed normalt beregner sig, og som ofte vil fremgå af auktionsvilkårene. I praksis beregner auktionsholdervirksomheder sig ofte et auktionssalær på 25 pct. af budsummen.

Udvalget foreslår efter en samlet vurdering, at et vederlag for auktionslederens arbejde i forbindelse med auktionens afholdelse på 2,5 pct. af budsummen med tillæg af de omkostninger, som køberen skal betale i henhold til auktionsvilkårene, og de forpligtelser, som køberen skal

overtage uden for budsummen, må anses for rimeligt. Forslaget medfører, at procentsatsen forhøjes fra 1 pct. af budsummen med tillæg af omkostninger til 2,5 pct. af budsummen med nævnte tillæg.

Udvalget foreslår endvidere, at periodiske ydelser fortsat medregnes med ydelsernes samlede værdi for den aftalte løbetid, dog højst 10 år efter auktionen.

Udvalget finder samtidig, at der fortsat bør gælde en minimumsvederlæggelse samt betaling for en aflyst auktion. Der vil således altid være et vist arbejde for en auktionsleder forbundet med at forestå afholdelsen af en auktion, uanset at der på auktionen alene bortauktioneres få genstande af begrænset værdi.

I lyset af, at maksimumtaksterne for vederlag til auktionsledere ikke er blevet forhøjet siden 2004, finder udvalget, at disse – i overensstemmelse med den generelle pris- og lønudvikling – bør forhøjes til 1.000 kr. for hver påbegyndt time, dog minimum 2.000 kr., jf. herved det som bilag optrykte notat fra Justitsministeriet om pris- og lønudviklingen siden 2004, samt at der fremadrettet bør ske en årlig regulering af taksterne.

For så vidt angår det tidsrum, normalvederlaget gælder, finder udvalget, at det ændres fra ”på hverdage fra kl. 06.00 til kl. 17.00” til ”på hverdage fra kl. 08.00 til kl. 17.00” svarende til almindelig arbejdstid. Uden for dette tidsrum foreslås det, at vederlaget som i dag forhøjes med 100 pct.

For så vidt angår minimumsvederlaget og vederlaget for en aflyst auktion bør dette efter udvalgets opfattelse fastsættes til henholdsvis 2.000 kr. og 1.000 kr.

Der henvises i øvrigt til bemærkningerne til § 9 i udkastet til en ny auktionslederlov.

5.2.3 Godtgørelse til auktionsledere

Ud over vederlag for auktionslederens arbejde i forbindelse med at forestå afholdelsen af en auktion bør auktionsrekvirenten efter udvalgets opfattelse også godtgøre auktionslederen de nødvendige udgifter, som denne har afholdt i anledning af auktionen, herunder f.eks. transportomkostninger til og fra auktionsstedet.

Med henblik på at sikre, at auktionsrekvirenten ikke kommer til at betale for udgifter, der ikke har været nødvendige for auktionens afholdelse, bør det efter udvalgets opfattelse endvidere påhvile auktionslederen på rekvirentens forespørgsel at fremvise fornøden dokumentation for

udgiftens afholdelse, og i anledning af tvist om nødvendigheden af en udgifts afholdelse, må auktionslederen redegøre herfor over for rekvirenten.

Med henblik på at sikre, at auktionsrekvirenten, uanset om denne er forbruger eller erhvervsdrivende, på tidspunktet for indgåelsen af aftalen med auktionslederen har et overblik over de med en auktion forbundne omkostninger, foreslår udvalget, at auktionslederen forud for aftalens indgåelse skal oplyse auktionsrekvirenten om de forventede udgifter ved auktionen, således at rekvirenten ikke efter auktionens afholdelse overraskes over eventuelle ”ekstra” udgifter, vedkommende skal betale til auktionslederen.

Der henvises i øvrigt til bemærkningerne til § 9 i udkastet til en ny auktionslederlov.

6. Sikkerhedsstillelse

6.1 Gældende ret

Efter auktionslederlovens § 5, stk. 1, er en auktionsleder forpligtet til at stille sikkerhed for sin eventuelle erstatningspligt over for rekvirenter og auktionskøbere.

Om baggrunden for, at der stilles krav om sikkerhedsstillelse, fremgår af 1935-lovbemærkningerne, at auktionsledere i henhold til loven får en offentlig beskikkelse, der fremtræder som en garanti for lovligheden af den pågældendes virksomhed. Baggrunden herfor er navnlig hensynet til beskyttelse af rekvirenten, der overlader genstande i auktionslederens varetægt med henblik på salg på auktion. Auktionslederen kan f.eks. ifalde et erstatningsansvar over for rekvirenten for forkert beskrivelse af auktionsgenstanden i auktionskataloget, i det omfang de almindelige erstatningsretlige betingelser er opfyldt. I ”Auktionslederloven med kommentarer ved V. Ravnholt Rasmussen, Håndbog for auktionsledere”, 2. udgave, 1980, side 43, peges der som eksempel på tilfælde, hvor auktionslederen har angivet sølvting som sølvplet. Herudover vil auktionslederen også kunne ifalde et erstatningsansvar ved fortabelse af genstanden, mens denne er i auktionslederens besiddelse.

Auktionslederen kan imidlertid også ifalde erstatningsansvar over for en auktionskøber, herunder f.eks. i tilfælde, hvor auktionskøberen har erhvervet en stjålet genstand eller en genstand købt med ejendomsforhold, der efterfølgende må tilbageleveres til den oprindelige ejer.

Nærmere regler om sikkerhedsstillelsens art og størrelse er i medfør af auktionslederlovens § 5, stk. 2, fastsat ved bekendtgørelse nr. 244 af 24. maj 1935 om auktionslederens sikkerhedsstillelse, vederlag m.m. med senere ændringer (herefter bekendtgørelsen).

Efter bekendtgørelsens § 1, stk. 2, skal sikkerheden som regel udgøre 10.000 kr.

Det følger dog af cirkulæreskrivelse nr. 17135 af 17. juli 1992 til samtlige fogedretter om størrelsen af auktionslederens sikkerhedsstillelse, at det er Justitsministeriets opfattelse, at en sikkerhedsstillelse på ikke under 500.000 kr. i almindelighed vil være påkrævet, jf. bekendtgørelsens § 1, stk. 7, der omtales nedenfor.

Efter bekendtgørelsens § 1, stk. 3, kan sikkerhedsstillelsen bestå i:

- a) Forsikringsbreve fra selskaber, hvis formål er at tegne kautionsforsikring, når det pågældende selskab har opnået Finansministeriets anerkendelse af, at dets forsikringsbreve kan antages som sikkerhed for eksekutorer eller auktionsledere.
- b) Danske statsobligationer, af staten garanterede obligationer, Nationalbankens obligationer og Nationalbankaktier samt sådanne på Københavns Børs noterede værdipapirer, hvori umyndiges midler anordningsmæssigt kan anbringes. Kursværdien af de nævnte værdipapirer beregnes i overensstemmelse med de for Statens Kassebetjente regler, jf. Finansministeriets bekendtgørelse nr. 327 af 8. december 1934.
- c) Garanti af en dansk bank.

Sikkerheden kan i øvrigt bestå i sådanne værdipapirer, som af Justitsministeriet godkendes som sikkerhed, jf. bekendtgørelsens § 1, stk. 4.

Af cirkulære nr. 107 af 29. april 1961 om sikkerhedsstillelse for auktionsledere, der er medlemmer af Foreningen af auktionsledere i Danmark (nu Auktionslederforeningen) fremgår, at foreningen efter forhandling med Justitsministeriet har truffet aftale med Dansk Kautionsforsikringsaktieselskab og forsikringsaktieselskabet Hånd i Hånd om, at disse selskaber fremtidig som selvskyldnerkautionister indestår Justitsministeriet for den sikkerhedsstillelse, der påhviler foreningens enkelte medlemmer i deres egenskab af auktionsledere. Det fremgår af cirkulæret endvidere, at denne forsikring trådte i kraft den 1. maj 1961, ligesom der i cirkulæret er anført visse nærmere bestemmelser angående forsikringsdækningen.

Det fremgår af ”Auktioner og auktionsledelse” af Jørgen Jacobsen, 1997, 1. udgave, side 29, at de seneste forhandlinger mellem Auktionslederforeningen og Justitsministeriet fandt sted i 1996, i hvilken forbindelse dækningsbeløbet blev forhøjet til 600.000 kr. pr. auktionsleder.

Auktionslederforeningen har oplyst, at foreningen i dag anvender forsikringssselskabet Tryg Garanti (tidligere Dansk Kautions) i forbindelse med sikkerhedsstillelsen. Kopi af forsikringspoli-
cen er vedlagt som bilag [X] til betænkningen.

Forsikringsbreve og bankgarantibreve deponeres hos vedkommende fogedret, jf. bekendtgørelsens § 1, stk. 5. Heraf fremgår endvidere, at fogedretten ikke bør modtage værdipapirer til egen opbevaring, men sådanne papirer skal af auktionslederen deponeres i bank eller sparekasse mod receptisse (kvittering), der tages i forvaring af fogedretten, og som skal indeholde bestemmelse om, at udlevering kun må finde sted med fogedrettens påtegnede tilladelse.

Efter bekendtgørelsens § 1, stk. 6, skal fogedretten ved sikkerhedsstillelse i form af tegning af forsikring eller bankgaranti påse, at forsikrings- eller garantidokumentet klausuleres således, at forsikringen eller garantien ikke kan hæves eller ændres uden samtykke fra fogedretten, at der fra forsikringselskabet eller banken ufortøvet vil være at sende meddelelse til fogedretten, såfremt forsikringspræmien eller garantivederlaget ikke rettidigt betales eller anden misligholdelse finder sted, samt at forsikringen eller garantien forbliver i kraft indtil 1 måned efter, at der er tilsendt fogedretten meddelelse om misligholdelsen.

Såfremt det under hensyn til omfanget af auktionslederens virksomhed eller på grund af andre omstændigheder må anses for påkrævet, at den stillede sikkerhed forhøjes, skal vedkommende fogedret gøre indstilling til Justitsministeriet herom. Ligeledes kan den stillede sikkerhed ned sættes, når omstændighederne taler derfor, jf. bekendtgørelsens § 1, stk. 7.

Endelig følger det af bekendtgørelsens § 1, stk. 8, at sikkerheden frigives efter fogedrettens bestemmelse, når auktionslederens beskikkelse er ophørt, og to måneder er forløbet efter udløbet af kredittiden for den sidst afholdte auktion og det godtgøres, at samtlige rekvirenter er fyldstgjort for deres krav. Endvidere skal auktionslederen, før sikkerheden frigives, på tro og love erklære, at der ikke af auktionskøbere er rejst erstatningskrav, som ikke er afgjort.

I praksis meddeles en beskikkelse som auktionsleder ikke af Justitsministeriet, før fornøden sikkerhed er stillet.

6.1.1 Andre områder, hvor der er fastsat regler om sikkerhedsstillelse

Udvalget har til brug for overvejelserne om auktionslederens sikkerhedsstillelse gennemgået navnlig dødsboskiftelovens regler om bobestyreres sikkerhedsstillelse for boets eventuelle tab.

Dødsboskiftelovens § 39 fastsætter kravene til en bobestyrers forsikringsforhold. Bestemmelsen gælder både autoriserede og testamentsindsatte bobestyrere.

Efter dødsboskiftelovens § 39, stk. 1, skal bobestyreren for det første tegne en sædvanlig kaufionsforsikring inden boets udlevering eller på anden lignende måde sikre boet mod tab. Udgiften til kaufionsforsikring afholdes som boudgift.

Har bobestyreren ikke i forvejen en ansvarsforsikring, der må anses for tilstrækkelig til at dække tab på grund af fejl og forsømmelser ved bobehandlingen, skal bobestyreren efter dødsboskiftelovens § 39, stk. 2, inden boets udlevering endvidere tegne en sådan forsikring, hvis størrelse godkendes af skifteretten. Skifteretten kan bestemme, at udgiften til særskilt ansvarsforsikring skal afholdes som boudgift. Skifteretten kan efter dødsboskiftelovens § 39, stk. 3, til enhver tid stille krav om ændring af forsikringsdækningen efter stk. 1 og 2.

De nærmere regler om bobestyreres forsikringsforhold er fastsat i kapitel 3 om forsikringsforhold i bekendtgørelse nr. 808 af 29. juni 2011 om bobestyrere.

Det følger af § 11 i nævnte bekendtgørelsen bl.a., at den sikkerhed, der skal stilles efter dødsboskiftelovens § 39, stk. 1, skal dække ethvert tab, som bobestyreren måtte påføre boet eller andre i forbindelse med bobehandlingen, bortset fra tab som dækkes af ansvarsforsikringen. Størrelsen af sikkerheden fastsættes af skifteretten efter samråd med bobestyreren og under hensyn til boets forhold, jf. § 11, stk. 2, 1. pkt.

Videre følger det af bekendtgørelsens § 11, stk. 3, 1. pkt., at sikkerhed, der stilles på anden måde end ved tegning af en kautionsforsikring, skal godkendes af skifteretten, som tillige efter indstilling fra bobestyreren bestemmer, hvori sikkerheden skal bestå, samt hvorledes den skal anbringes og klausuleres.

Efter bekendtgørelsens § 15, 1. pkt., skal policerne for kautionsforsikringer udformes således, at forsikringen ikke kan ændres eller opsiges uden skifterettens samtykke. Forsikringsselskabet underretter skifteretten med mindst en måneds varsel, hvis forsikringen ophører på grund af misligholdelse, og policerne opbevares i skifteretten, jf. § 15, 3. og 4. pkt.

Bobestyreren er efter bekendtgørelsens § 16 forpligtet til straks at underrette skifteretten, hvis behovet for forsikringsdækning eller sikkerhedsstillelse ændrer sig.

Bestemmelse om ophør af forsikringsdækning og frigivelse af sikkerhedsstillelse træffes af skifteretten, når det godtgøres, at samtlige i boet interesserede og det offentlige for afgifternes vedkommende er fyldestgjort for deres krav, jf. bekendtgørelsens § 17, stk. 1. Efter frigivelsen sender skifteretten de policer, der er nævnt i § 15, stk. 1, til forsikringsselskabet, jf. § 17, stk. 2.

6.2 Udvalgets overvejelser

Efter udvalgets opfattelse bør auktionslederen fortsat være forpligtet til at stille sikkerhed for det tab, en auktionsrekvirent eller auktionsskøber måtte lide i anledning af auktionslederens ansvarspådragende adfærd eller den pågældendes misbrug af betroede midler, konkurs mv.

Udvalget lægger herved vægt på de opgaver og den funktion, som en auktionsleder efter lovgivningen varetager, herunder at auktionslederen udøver sin virksomhed i henhold til offentlig beskikkelse. Det bør derfor sikres, at rekvirenter og auktionsskøbere ikke lider et økonomisk tab.

Udvalget foreslår imidlertid, at auktionslederlovgivningens regler om sikkerhedsstillelse forenkles væsentligt, herunder i forhold til de former for sikkerhed, der kan stilles, og således at der ved bestemmelsernes nærmere udformning tages udgangspunkt i sammenlignelig lovgivning, herunder navnlig dødsboskiftelovens regler om bobestyreres sikkerhedsstillelse. Det foreslås i den forbindelse endvidere, at reglerne om auktionslederens sikkerhedsstillelse hovedsagelig fastlægges på bekendtgørelsesniveau, idet der vurderes at være tale om regler på et sådant detaljeringniveau, at reguleringen ikke bør ske på lovniveau.

I bekendtgørelsens § 1, stk. 3, er i dag opregnet de forskellige former for sikkerhed, der kan stilles. Efter udvalgets opfattelse er det ikke afgørende, hvilken form for sikkerhed der stilles, idet sikkerheden blot i fornødent omfang skal dække rekvirenters og auktionsskøberes eventuelle krav mod auktionslederen.

Udvalget foreslår på den baggrund, at den positive opregning af sikkerhedsformer i bekendtgørelsen udgår. Det indebærer, at det er op til den enkelte auktionsleder at bestemme, hvordan den pågældende vil sikre sig imod eventuelle krav, herunder f.eks. ved tegning af en individuel forsikring eller en kollektiv forsikring i fællesskab med andre auktionsskøbere. Herved sikres det også, at en auktionsleder vil kunne benytte sig af nye sikkerhedsformer, som måtte opstå fremover.

Udvalget foreslår endvidere, at sikkerhed, der stilles på anden måde end ved tegning af forsikring, skal godkendes af fogedretten efter indstilling fra auktionslederen om, hvordan sikkerheden skal bestå, samt hvordan sikkerheden skal anbringes og klausuleres. Bevis for, at sikkerheden er stillet, skal indsendes til fogedretten.

Det foreslås i auktionsskøberloven således fastsat, at auktionslederen skal tegne forsikring eller stille anden form for sikkerhed for auktionslederens eventuelle erstatningspligt over for auktionsskøberer og auktionsskøbere. Beskikkelsen kan først meddeles, når denne sikkerhed er stillet.

Der henvises i øvrigt til bemærkningerne til lovudkastets § 11, hvoraf bl.a. fremgår, at sikkerheden skal omfatte *ethvert* krav, som rekvirenter og auktionkøbere måtte have som følge af auktionslederens uagtsomme handlinger eller undladelser, forudsat at de almindelige erstatningsbetingelser er opfyldt. Sikkerheden skal således omfatte det tab, en auktionsrekvirent eller auktionkøber måtte lide i anledning af auktionslederens ansvarspådragende adfærd eller den pågældendes misbrug af betroede midler, konkurs mv.

For så vidt angår krav til størrelsen af sikkerheden bemærkes, at der ikke foreligger oplysninger om, at det nuværende krav på minimum 600.000 kr. skulle være utilstrækkelig til at dække eventuelle erstatningskrav. På den baggrund foreslås den nuværende størrelse af sikkerheden opretholdt. Udvalget forudsætter dog herved, at beskikkelsesmyndigheden løbende, f.eks. hvert 3. år, vurderer, om der er behov for en forhøjelse af sikkerheden.

Fogedrettens adgang til konkret at kræve sikkerheden enten forhøjet eller nedsat bør efter udvalgets opfattelse i øvrigt opretholdes. Det kan således ikke udelukkes, at omfanget af en konkret auktionsleders virksomhed nødvendiggør ændringer i sikkerhedens størrelse.

Med henblik på, at fogedretten kan foretage en vurdering af, om sikkerheden til enhver tid er tilstrækkelig, bør auktionslederen efter udvalgets opfattelse være forpligtet til at underrette fogedretten, hvis behovet for sikkerhedsstillelse ændrer sig.

For at sikre, at der i forhold til sikkerhed i form af en forsikringsordning ikke sker ændringer i forsikringsdækningen, foreslår udvalget, at forsikringspolisen skal udformes således, at forsikringen ikke efterfølgende kan ændres eller opsiges uden fogedrettens samtykke. Det foreslås endvidere, at forsikringsselskabet skal underrette fogedretten med mindst en måneds varsel, hvis forsikringen ophører på grund af misligholdelse, og at polisen på forlangende skal forevises fogedretten.

Hvis en auktionsleders beskikkelse bortfalder eller tilbagekaldes, jf. pkt. 4.1.5 ovenfor og den foreslåede § 7 i udkastet til en ny auktionslederlov, må auktionslederen ikke længere forestå afholdelsen af auktioner, og sikkerheden bør derfor frigives. Der kan dog være situationer, hvor sikkerheden bør opretholdes i et vist tidsrum, efter at beskikkelsen er bortfaldet eller tilbagekaldt, f.eks. hvis auktionslederen har givet auktionkøbere kredit. Det foreslås på den baggrund, at sikkerheden efter fogedrettens bestemmelse herom frigives, når auktionslederens beskikkelse er bortfaldet eller tilbagekaldt, og der for kreditkøb er forløbet to måneder fra auktionslederens seneste auktion.

Udvalget har i den forbindelse overvejet, om frigivelsen skal betinges af, at auktionslederen over for fogedretten – f.eks. ved at fremlægge dokumentation – godtgør, at samtlige rekvirenter og auktionkøbere er fyldestgjort for deres krav. Den nuværende ordning, hvorefter auktionsleder er forpligtet til over for fogedretten at *erklære*, at rekvirenter og auktionkøbere er fyldestgjort for deres krav, hvilken erklæring afgives under strafansvar, ses imidlertid ikke at have givet anledning til problemer i praksis, hvorfor den nuværende ordning foreslås opretholdt.

Der henvises i øvrigt til bemærkningerne til § 11 i udkastet til en ny auktionslederlov.

7. Pligt til at bogføre og til at føre auktionsbog

7.1 Gældende ret

Efter auktionslederlovens § 6, stk. 1, skal auktionslederen føre autoriserede bøger efter reglerne i lov nr. 98 af 10. maj 1912 om bogføring (nu lovbekendtgørelse nr. 648 af 15. juni 2006 med senere ændringer).

Af ”Auktionslederloven med kommentarer ved V. Ravnsholt Rasmussen, Håndbog for auktionledere”, 2. udgave, 1980, side 46, fremgår, at baggrunden for auktionlederens pligt til at føre auktionsbog dels er betinget af ordenshensyn, dels skal tjene som bevis for, hvad der er foregået ved auktionen, herunder i relation til indsigelser og protester.

For så vidt auktionslederen tillige påtager sig inkassationen, skal hovedbogen indeholde fortegnelse over auktionssælgere og auktionkøbere, jf. auktionseksaminatorinstruksens afsnit II, § 9, stk. 2. Heraf følger det endvidere, at bogen skal føres således, at den til enhver tid udviser, hvilke beløb der er afregnet eller betalt.

Herudover skal auktionslederen føre en af fogedretten autoriseret auktionsbog, jf. auktionseksaminatorlovens § 6, stk. 2, om hvis førelse justitsministeren fastsætter nærmere regler. Når auktionsbogen er udskrevet, skal den afleveres til fogedretten.

Justitsministeren har i auktionseksaminatorinstruksens afsnit II, § 13, fastsat nærmere regler herom. Efter bestemmelsens stk. 1 skal der i auktionsbogen, der skal være til stede på auktionsstedet, for hver auktion indføres en kort angivelse af tid og sted for auktionens afholdelse, rekvirentens navn og oplysning om, hvorvidt auktionen er afholdt af auktionseksaminatoren selv eller hans fuldmægtig. Hvis opråbet i henhold til auktionseksaminatorlovens § 13, stk. 2, foretages af en særlig inkassator, angives dennes navn. Auktionskataloget fremlægges derefter som bilag til auktionsbogen med angivelse af dets nummer. I auktionsbogen indføres endvidere for hver auktion totalbeløbet af de solgte genstandes budsum samt de af hensyn til gebyrberegningen nødvendige oplysninger.

ger. Er der ved samme auktion sket salg, for hvilke gebyr beregnes efter forskellige satser, anføres totalsummen for hvert af disse.

Efter auktionslederinstruksens afsnit II, § 13, stk. 2, skal der gøres bemærkning i auktionsbogen, hvis der indtræder noget særligt under auktionen, navnlig når der fremsættes protest mod salg.

Auktionsbogen underskrives af auktionslederen snarest efter auktionens afholdelse, jf. auktionslederinstruksens afsnit II, § 13, stk. 3, ligesom auktionsbogen autoriseres af fogedretten og afleveres til retten, når den er udskrevet, jf. auktionslederinstruksens afsnit II, § 13, stk. 4.

Det fremgår endvidere af auktionslederinstruksens afsnit II, § 11, stk. 2, at auktionslederen er pligtig at efterkomme bestillinger fra rekvirenten på udskrift af auktionsbogen og attestation af auktionsregning.

Af auktionslederlovens § 18 følger det, at udskrift af auktionsbogen samt attestation af auktionsregning meddeles af auktionslederen mod et af justitsministeren fastsat vederlag, for så vidt vedkommende er i besiddelse af auktionsbogen eller auktionskataloget, ellers af fogedretten.

I bekendtgørelse nr. 244 af 24. maj 1935 om auktionslederens sikkerhedsstillelse, vederlag m.m. med senere ændringer er der fastsat nærmere regler om auktionslederens vederlag i den forbindelse. Efter bekendtgørelsens § 3, stk. 1, tilkommer der for udfærdigelse af afskrifter, udskrifter eller fotokopier af auktionsbogen og auktionskataloget auktionslederen 10 kr. for første påbegyndte side og 5 kr. for hver påbegyndt følgende side. For attestation af en auktionsregning tilkommer der auktionslederen 10 kr., jf. bekendtgørelsens § 3, stk. 2.

7.1.1 Bogføringsloven samt elektronisk bogføring

Som anført ovenfor, henvises der i auktionslederlovens § 6, stk. 1, om førelsen af autoriserede bøger til bogføringslovens regler.

Efter bogføringslovens § 1, stk. 1, gælder loven for erhvervsdrivende virksomheder etableret her i landet af enhver art uanset ejer- eller hæftelsesforhold samt erhvervsaktiviteter, der udøves her i landet af virksomheder, som er hjemmehørende i udlandet.

En virksomhed er erhvervsdrivende eller udøver erhvervsaktiviteter, når den yder varer, rettigheder, pengemidler, tjenester eller lignende, for hvilke den normalt modtager vederlag, jf. bogføringslovens § 2, stk. 1.

Bogføringsloven omfatter således alle erhvervsdrivende virksomheder, herunder personligt ejede virksomheder.

Da auktionsledervirksomhed udgør erhvervmæssig virksomhed, er sådan virksomhed omfattet af reglerne i bogføringsloven, uanset om der særskilt henvises til bogføringsloven i auktionslederloven.

Bogføringsloven indeholder bl.a. krav om, at alle transaktioner, herunder f.eks. køb, salg, lønafregning mv., registreres nøjagtigt under hensyn til virksomhedens art og omfang, jf. § 7, stk. 1, 1. pkt. Efter stk. 2 skal registreringerne så vidt muligt foretages i den rækkefølge, som transaktionerne er foretaget i. Registreringerne skal henvises til de tilhørende bilag og indeholde oplysninger, der gør det muligt at bestemme den enkelte registrerings tidsmæssige placering i bogføringen.

Bogføringen skal endvidere tilrettelægges og udføres i overensstemmelse med ”god bogføringsskik”, jf. bogføringslovens § 6, stk. 1, 1. pkt.

Efter bogføringslovens § 10, stk. 1, 1. pkt., skal den bogføringspligtige opbevare regnskabsmateriale på betryggende vis i fem år fra udgangen af det regnskabsår, materialet vedrører. Opbevaringen skal ske på en måde, som i hele opbevaringsperioden muliggør en selvstændig og entydig fremfindning af det pågældende regnskabsmateriale, jf. § 10, stk. 1, 2. pkt.

For så vidt angår muligheden for at foretage *elektronisk* bogføring følger det af bogføringslovens § 12, stk. 2, at regnskabsmateriale kan opbevares i elektronisk form her i landet eller i udlandet, hvis den bogføringspligtige 1) opbevarer regnskabsmateriale i overensstemmelse med denne lov, 2) til enhver tid kan fremskaffe materialet og give adgang til dette her i landet, 3) opbevarer eventuelle beskrivelser af benyttede systemer mv. og eventuelle nødvendige adgangskoder mv. her i landet og 4) sørger for, at regnskabsmateriale udskrives i klarskrift eller stilles til rådighed i et anerkendt filformat.

Det fremgår således forudsætningsvist af bogføringsloven, at bogføringen kan foretages elektronisk. Endvidere fremgår det direkte af bogføringslovens § 12, stk. 2, at regnskabsmateriale kan opbevares i elektronisk form.

Efter bogføringslovens § 15, stk. 1, 1. pkt., kan en offentlig myndighed, i det omfang den i henhold til anden lovgivning er berettiget til at kræve indsigt i den bogføringspligtiges regnskabsmateriale, forlange, at den bogføringspligtige vederlagsfrit stiller alt, hvad der er nødven-

digt til fremfindning og læsning af regnskabsmaterialet, til rådighed, når myndigheden anmoder herom.

7.2 Udvalgets overvejelser

Som det fremgår ovenfor, er auktionsledervirksomhed omfattet af reglerne i bogføringsloven, uanset om der i auktionslederloven særskilt henvises hertil. Henvisningen til bogføringslovens regler i auktionslederlovens § 6, stk. 1, vurderes derfor uden selvstændigt indhold og kan udgå.

Udvalget finder endvidere, at reglerne om auktionslederens pligt til at føre auktionsbog samt reglerne om indholdet af auktionsbogen for overskuelighedens skyld fremover bør fremgå direkte af loven og ikke, som tilfældet er i dag, dels af auktionslederloven og dels af auktionslederinstruksen.

Med henblik på sikre, at der foreligger dokumentation for afholdte auktioner samt det på disse passerede, herunder særligt for så vidt angår eventuelle tvister, finder udvalget, at auktionslederen fortsat skal være forpligtet til at føre en auktionsbog. De nugældende bestemmelser herom bør dog opdateres, således at det bl.a. sikres, at auktionsbogen kan føres elektronisk, og at der fortsat kan føres tilsyn med, at auktionsbogen føres.

Udvalget foreslår i den forbindelse, at auktionsbogen skal indeholde oplysning om tid og sted for auktionens afholdelse, oplysning om auktionsrekvirent, auktionskøber, den opnåede budsum samt om, hvorvidt auktionen er afholdt af auktionslederen selv eller en anden. Er auktionen afholdt af en anden, skal vedkommendes navn anføres. Auktionsbogen skal endvidere indeholde oplysning om eventuelle tvister under auktionen.

Ud over at sikre navnlig politiets mulighed for at efterforske og opklare sager, hvor der er sket salg af stjalne genstande, må forslaget efter udvalgets opfattelse antages også at have en præventiv effekt, idet en auktionsrekvirent sandsynligvis vil være mindre tilbøjelig til at afsætte stjalne genstande på auktion, hvis der er krav i lovgivningen om, at den pågældendes personoplysninger fremgår af auktionsbogen.

Forslaget om, at auktionsbogen tillige skal indeholde oplysning om auktionskøber, beror på, at det efter udvalgets opfattelse ved f.eks. salg af stjalne genstande er væsentligt, at også køberen nemt kan identificeres.

Justitsministeriet har på udvalgets forespørgsel oplyst, at persondataretlige regler ikke er til hinder for at indføre krav i auktionslederlovgivningen om, at auktionsbogen skal indeholde oplysning om auktionsrekvirent og -køber, samt opbevaring af sådanne personoplysninger i et vist

tidsrum. Behandlingen af personoplysningerne er således nødvendig af hensyn til udførelse af en opgave i samfundets interesse, herunder efterforskning og opklaring af visse formueforbrydelser.

For at sikre, at forslaget om at indføre krav om opbevaring af personoplysninger er proportionalt, har udvalget overvejet, hvilke oplysninger om auktionsrekvirent og -køber der konkret skal fremgå af auktionsbogen, og hvor længe. Efter udvalgets opfattelse bør oplysningerne være tilstrækkelige til, at politiet efterfølgende kan identificere de pågældende, det vil sige navnlig oplysning om navn, adresse, CPR-nr., kontaktoplysninger mv. Oplysningerne bør efter udvalgets opfattelse opbevares i minimum 3 år med henblik på politiets mulighed for at foretage nødvendige efterforskningsskridt.

Som det fremgår ovenfor under pkt. 5.1.1 om vederlag og inddrivelse, finder udvalget, at sondringen mellem ”auktionsleder” og ”inkassator” bør udgå af lovgivningen på området. Det indebærer i denne sammenhæng, at det altid vil være auktionslederen (og ikke en eventuel inkassator), som skal sikre, at der føres auktionsbog.

For så vidt angår auktionsbogens opbevaring foreslås det i auktionslederloven fastsat, at auktionsbogen skal opbevares i 3 år, og at auktionsbogen kan opbevares i elektronisk form efter reglerne i bogføringsloven. Det indebærer bl.a., at auktionslederen skal sikre, at auktionsbogen opbevares på betryggende vis i hele opbevaringsperioden, og at opbevaringen skal ske på en måde, som i hele perioden muliggør en selvstændig og entydig fremfinding af det pågældende materiale (bogføringslovens § 10, stk. 1).

Som anført ovenfor, kan en offentlig myndighed efter bogføringslovens § 15, stk. 1, 1. pkt., i det omfang den i henhold til anden lovgivning er berettiget til at kræve indsigt i den bogføringspligtiges regnskabsmateriale, forlange, at den bogføringspligtige vederlagsfrit stiller alt, hvad der er nødvendigt til fremfinding og læsning af regnskabsmaterialet, til rådighed, når myndigheden anmoder herom.

Med henblik på at undgå henvisninger til specialbestemmelser i andre love, som eventuelt ændres efterfølgende, foreslår udvalget, at der indsættes en bestemmelse i auktionslederloven, hvorefter fogedretten – til brug for rettens tilsyn med auktionslederen – kan kræve indsigt i auktionslederens regnskabsmateriale, herunder bl.a. auktionsbogen og auktionskataloget, og således at auktionslederen efter anmodning vederlagsfrit skal stille alt, hvad der er nødvendigt til fremfinding og læsning af materialet, til rådighed for fogedretten.

Bestemmelsen svarer indholdsmæssigt til bogføringslovens § 15, stk. 1, 1. pkt., og er efter udvalgets opfattelse nødvendig for, at fogedretterne kan føre det fornødne tilsyn med auktionslederen, herunder auktionsbøgernes tilstrækkelige førelse.

Der henvises i øvrigt til bemærkningerne til § 16 i udkastet til en ny auktionslederlov.

8. Auktionslederens undersøgelsespligt

8.1 Gældende ret

Efter auktionslederlovens § 8 er auktionslederen pålagt en undersøgelsespligt. Auktionslederen skal således påse, at der ikke foreligger omstændigheder, som tyder på manglende lovlig adkomst til det, der skal bortsælges ved auktion, ligesom auktionslederen skal påse, at bortsalget ikke kommer i strid med næringslovgivningen eller andre lovregler.

Reglen i auktionslederlovens § 8 skal ses i sammenhæng med bl.a. dansk rets almindelige principper om vindikation, hvorefter en person, der har mistet en genstand, i nogle tilfælde vil kunne kræve den tilbageleveret også fra en aftaleerhverver i god tro (f.eks. i tilfælde af tyveri).

Justitsministeren har i auktionslederinstruksens afsnit II, § 2, fastsat nærmere regler om auktionslederens undersøgelsespligt. Auktionslederinstruksen er udstedt med hjemmel i auktionslederlovens § 20.

Efter auktionslederinstruksens afsnit II, § 2, stk. 1, skal auktionslederen inden berømmelse af en auktion give agt på omstændigheder, der er egnede til at vække mistanke om sælgerens mangel på lovlig adkomst til salgsgenstandene, og auktionslederen kan afkræve rekvirenten bevis for lovlig adkomst. Opstår der begrundet mistanke om strafbart forhold, skal auktionslederen straks underrette politiet, jf. auktionslederinstruksens afsnit II, § 2, stk. 1, 2. pkt. Den nævnte underretningspligt skal ses i lyset af bl.a. risikoen for at ifalde et strafansvar efter straffelovens § 290 om hæleri.

Efter straffelovens § 290, stk. 1, straffes for hæleri den, der uberettiget modtager eller skaffer sig eller andre del i udbytte, der er opnået ved en strafbar lovovertrædelse, og den, der uberettiget ved at skjule, opbevare, transportere, hjælpe til afhændelse eller på lignende måde efterfølgende virker til at sikre en anden udbyttet af en strafbar lovovertrædelse.

Hæleri straffes med bøde eller fængsel indtil 1 år og 6 måneder, jf. straffelovens § 290, stk. 1. Straffen for hæleri kan dog stige til fængsel i 6 år, når hæleriet er af særligt grov beskaffenhed navnlig på grund af forbrydelsens erhvervsmæssige eller professionelle karakter eller som følge

af den opnåede eller tilsigtede vinding, eller når et større antal forbrydelser er begået, jf. straffelovens § 290, stk. 2.

Bestemmelsen kriminaliserer således visse handlinger med hensyn til udbytte af en strafbar lovovertrædelse, hvis det fornødne forsæt er til stede. I forsætskravet ligger, at gerningsmanden i almindelighed skal have viden eller bestemt formodning om, at den pågældende befatter sig med udbyttet fra et strafbart forhold, hvorimod der ikke stilles krav om, at den pågældende har nærmere kendskab til arten af det eller de strafbare forhold. Kravet om forsæt anses endvidere for opfyldt, når en person, der oprindeligt var i god tro, efter at have erhvervet eller på anden måde befattet sig med et udbytte, som stammer fra en forbrydelse, bliver klar over denne sammenhæng, og den pågældende på trods af denne viden fortsat disponerer over udbyttet.

Det bemærkes i den forbindelse, at Justitsministeriet tidligere i en konkret sag har suspenderet en auktionsleders beskikkelse som følge af en sigtelse for hæleri af særlig grov beskaffenhed under henvisning til bl.a. auktionslederlovens § 8, stk. 1, og til, at en sigtelse for hæleri ikke umiddelbart vurderes at være foreneligt med hvervet som auktionsleder. Beskikkelsen blev suspenderet, indtil den verserende sag var endeligt afgjort.

I auktionslederinstruksens afsnit II, § 2, stk. 6, fremhæves endvidere en række lovregler, som auktionslederen skal være opmærksom på, jf. nærmere nedenfor under pkt. 8.1.1.

I øvrige tilfælde kan auktionslederen kun nægte medvirken til bortsalg, når der ikke på forlangende stilles sikkerhed for samtlige omkostninger, jf. auktionslederlovens § 8, stk. 3.

8.1.1 Øvrig lovgivning

Som anført ovenfor, skal en auktionsleder efter auktionslederlovens § 8, stk. 1, påse, at der ikke handles i strid med andre lovregler. I auktionslederinstruksens afsnit II, § 2, stk. 6, er opregnet en række lovregler, som auktionslederen skal være opmærksom på.

En auktionsleder har således efter gældende ret pligt til at påse, at bortsalget for det første ikke sker i strid med tobaksafgiftslovens § 28, stk. 4, 1. pkt.

Efter § 28, stk. 4, 1. pkt., i tobaksafgiftsloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 19 af 8. januar 2018 om tobaksafgifter, som ændret ved lov nr. 1728 af 27. december 2018, er auktionssalg med afgiftspligtige varer forbudt bortset fra tvangsauktioner eller tilfælde, hvor auktion er foreskrevet ved lov. Skatteministeriet har i den forbindelse oplyst, at ministeriet ikke er bekendt med tilfælde, hvor auktion over tobaksafgiftspligtige varer er foreskrevet ved lov, men at salg af beslaglagte varer mv. efter toldlovens §§ 34 og 35 samt § 83, stk. 3, skal ske ved offentlig auktion. Det

indebærer, at hvis de omhandlede beslaglagte varer skulle være afgiftspligtige tobaksvarer, skal salget heraf ske ved offentlig auktion.

Undtagelsen om tvangsauktioner og tilfælde, hvor der er særskilt hjemmel i loven, blev indført ved lov nr. 68 af 25. marts 1955 om tobaksafgifter. Tidligere var al auktionshandel med tobaksvarer forbudt. Af bemærkningerne til den tidligere lov (nr. 46 af 18. februar 1922 om tobaksafgifter), jf. Rigsdagstidende 1921-22, tillæg A, spalte 3492, fremgår, at forbuddet mod auktionshandel med tobaksvarer, såvel ufortoldede som fortoldede, ubeskattede som beskattede, burde gennemføres for samtlige tobaksvarer, idet auktionshandel efter hele sit væsen blev anset for at være i modstrid med de begrænsninger, stempelafgiften og omsætningsafgiften medførte for handelen med de således beskattede varer.

En auktionsleder har efter gældende ret endvidere pligt til at påse, at bortsalget ikke er i strid med spiritusafgiftslovens § 27 a, stk. 2, hvorefter auktionssalg af spiritus kun må finde sted efter tilladelse fra told- og skatteforvaltningen (i dag Skatteforvaltningen).

Endelig har en auktionsleder efter gældende ret pligt til at påse, at bortsalget ikke er i strid med våbenlovens § 2, stk. 2.

Efter § 2, stk. 1, 1. pkt., i lovebekendtgørelse nr. 1005 af 22. oktober 2012 om våben og eksplosivstoffer m.v. (våbenloven) med senere ændringer, er det forbudt uden tilladelse fra justitsministeren eller den, ministeren bemyndiger dertil, ved overdragelse at erhverve genstande eller stoffer, der er omfattet af forbuddet i § 1 (om hvilke våben, der er omfattet af våbenlovens forbud mod indførelse eller fremstilling), eller at besidde, bære eller anvende sådanne genstande eller stoffer. I tilfælde, hvor der efter stk. 1 gælder krav om tilladelse mv. for at erhverve eller besidde genstande eller stoffer, er det forbudt at overdrage eller overlade andre besiddelsen af disse, medmindre erhververen eller modtageren foreviser den fornødne tilladelse mv., jf. § 2, stk. 2. Justitsministeren fastsætter nærmere bestemmelser herom.

Med hjemmel i våbenloven har Justitsministeriet udstedt bekendtgørelse nr. 1444 af 1. december 2016 om våben og ammunition. I bekendtgørelsen er der fastsat regler om bl.a. overdragelse eller overladelse til andre af våben, der er omfattet af forbuddet i våbenlovens § 1. Det følger således af bekendtgørelsens § 20, stk. 1, at genstande eller stoffer, der er omfattet af dette forbud, kun må overdrages eller overlades til andre, hvis erhververen eller modtageren foreviser fornøden våbentilladelse, jagttegn, medlemsbevis med våbenpåtegning, transporttilladelse eller – for skytteforeninger – politiets godkendelse.

Endvidere er der i bekendtgørelsens § 42 fastsat regler om erhvervsdrivendes indhentelse af tilladelse fra politiet til med henblik på videresalg at erhverve og besidde våben og ammunition mv.

Reglerne om knive og blankvåben mv. var tidligere indeholdt i våbenloven, våbenbekendtgørelsen mv. Ved lov nr. 376 af 27. april 2016 om knive og blankvåben m.v. blev lovgivningen vedrørende knive imidlertid samlet i en ny selvstændig lov med tilhørende administrative forskrifter.

Efter knivlovens § 2, stk. 1, kræver det tilladelse fra politiet at erhverve, besidde, bære eller anvende en lang række knive og blankvåben, herunder f.eks. skarpe eller spidse våben, hvis klinge overstiger 12 cm, springknive og springstiletter, kastestjerner, kasteknive, kasteøkser og lign.

Af knivlovens § 2, stk. 3, 1. pkt., fremgår, at knive og blankvåben mv. kun må overdrages eller overlades til andre, hvis erhververen eller modtageren foreviser fornøden tilladelse fra politiet.

Det bemærkes endelig, at der efter auktionslederinstruksens afsnit II, § 2, nr. 7, gælder en række nærmere regler om auktionslederens undersøgelsespligt i forhold til brugte cykler og cykeldele.

8.1.2 Hvidvasklovgivning

Erhvervsstyrelsen har oplyst, at auktionsledere indtil den 10. januar 2020 ikke generelt var omfattet af hvidvasklovgivningen. Auktionsledere var dog, ligesom det er tilfældet i dag, forpligtet til at overholde kontantforbuddet i hvidvasklovens § 5, hvorefter auktionsledere ikke må modtage kontantbetalinger på 20.000 kr. eller derover, hvad enten betalingen sker på én gang eller som flere betalinger, der er eller ser ud til at være indbyrdes forbundet.

Den 10. januar 2020 trådte en ændring til hvidvaskloven i kraft, jf. lov nr. 553 af 7. maj 2019 om ændring af hvidvaskloven og lov om finansiel virksomhed. Loven gennemfører dele af 5. hvidvaskdirektiv og dele af den politiske aftale af 19. september 2018 om yderligere initiativer til styrkelse af indsatsen mod hvidvask og terrorfinansiering.

Efter hvidvasklovens § 1, stk. 1, nr. 22, er virksomheder og personer, der erhvervsmæssigt opbevarer, handler med eller formidler handel med kunstværker, hvor værdien af transaktionen eller en række indbyrdes forbundne transaktioner udgør 50.000 kr. eller derover, fremover omfattet af loven. Det gælder bl.a. gallerier og auktionshuse.

Det er Erhvervsstyrelsens vurdering, at en auktionsleder erhvervsmæssigt *formidler* handel med bl.a. kunstværker og således er omfattet af loven, forudsat at de øvrige betingelser i bestemmelsen er opfyldt.

Det indebærer, at auktionsledere ved ovennævnte aktiviteter skal overholde hvidvasklovens regler om kundekendingsprocedurer, kontrol og risikovurdering, underretning til Hvidvasksekretariatet i National enhed for Særlig Kriminalitet (NSK) mv.

Ved begrebet ”erhvervsmæssig” forstås, at aktiviteten udbydes til tredjemand, eller at aktiviteten i øvrigt antager et sådant omfang, at der er tale om en ikke ubetydelig del af auktionslederens omsætning. En auktionsleders øvrige aktiviteter er således ikke omfattet af hvidvasklovens regler. Salg af løsøregenstande, der ikke er kunstværker i bestemmelsens forstand, er ikke omfattet. Det samme gælder for så vidt angår erhvervsmæssig opbevaring, handel med eller formidling af kunstværker til en værdi under 50.000 kr.

Begrebet ”kunstværk” skal forstås i overensstemmelse med momslovens § 69, stk. 4 om bl.a. kunstgenstande. Kunstværker er således f.eks. malerier, kollager og lignende tegninger, pasteller og skulpturer udført af kunstneren i hånden samt originale stik, tryk og litografier.

I tilfælde, hvor en auktionsleders aktiviteter er omfattet af hvidvaskloven, skal auktionslederen gennemføre kundekendingsprocedurer. Vurderes værdien af en genstand, der ønskes solgt på auktion, at være på 50.000 kr. eller derover, skal der ske legitimation af auktions*rekvirenten*. I vurderingen medregnes auktionslederens salær ikke. Hvis hammerslaget over en genstand og salær til auktionslederen samlet udgør 50.000 kr. eller derover, skal der ske legitimation af auktions*køber*. Sådant legitimering skal ske, inden kunstgenstanden udleveres.

Hvilke identitetsoplysninger, der skal indhentes og kontrolleres, afhænger af, om den pågældende auktionsrekvirent eller auktionskøber er en virksomhed eller en privatperson. For privatpersoner skal navn og CPR-nummer noteres. Personer uden dansk CPR-nummer skal oplyse fødselsdato og levere kopi af legitimation, f.eks. pas. For virksomheder skal navn og CVR-nummer noteres og udskrift fra CVR-registeret, herunder oplysninger om legale og reelle ejere, opbevares. For udenlandske virksomheder skal tilsvarende udenlandsk registreringsnummer noteres, ligesom ejerforholdene skal klarlægges, f.eks. ved at indhente stiftelsesdokumenter, vedtægter, ejerbog mv., og legitimation af de reelle ejere.

På baggrund af de gennemførte kundekendingsprocedurer skal auktionslederen foretage en risikovurdering af forholdet til den pågældende auktionsrekvirent eller auktionskøber og risi-

koen for hvidvask. Vurderes der konkret at være en høj risiko for hvidvask, kan det f.eks. medføre, at forholdet skal undersøges nærmere.

Hvis en auktsionsleder bliver opmærksom på usædvanlige forhold hos en auktsionsrekvirent eller auktsionskøber, har auktsionslederen en undersøgelsespligt. Resultatet af de gennemførte undersøgelser skal noteres og opbevares i mindst 5 år efter forretningsforbindelsens ophør. Notatet skal omfatte oplysninger om auktsionsrekvirenten eller -køberen, aktiviteten og en konklusion.

Der skal ske underretning til Hvidvasksekretariatet, såfremt auktsionslederen er vidende om, har mistanke eller rimelig grund til at formode, at midler eller en aktivitet er eller har haft tilknytning til hvidvask eller finansiering af terrorisme.

Erhvervsstyrelsens hvidvasktilsyn fører tilsyn med de omfattede virksomheder og personer, herunder at gallerier, auktsionshuse og auktsionsledere overholder reglerne.

8.1.3 Iagttagelse af undersøgelsespligten i praksis

Udvalget har til brug for sine overvejelser om auktsionslederens undersøgelsespligt og det nærmere indhold heraf holdt et møde med Auktsionslederforeningen ved formand, Frederik Bruun Rasmussen, og næstformand, Mogens Broe-Andersen, om, hvordan foreningens medlemmer i dag iagttaget de pligter, der påhviler dem efter auktsionslederlovens § 8.

Auktsionslederforeningen oplyste i den forbindelse, at foreningens medlemmer typisk ikke – først og fremmest på grund af manglende mulighed herfor – foretager konkrete undersøgelser, men at de forholder sig kritisk til, hvem der er auktsionsholder og rekvisit/sælger, hvilke varettyper der sælges mv. Om baggrunden herfor oplyste Auktsionslederforeningen, at foreningens medlemmer ikke i dag har de fornødne værktøjer til at foretage konkrete undersøgelser, herunder f.eks. adgang til et offentligt kosterregister.

8.1.4 Politiets kosterdatabase

Udvalget har til brug for sine overvejelser tilvejebragt oplysninger om den kosterdatabase, politiet fører, samt oplysninger om, hvordan stjålne genstande registreres.

Oplysninger om stjålne og bortkomne genstande registreres i forskellige systemer hos politiet – politiets sagsbehandlingssystem og kosterdatabase. Systemerne er ikke integrerede, og søgemulighederne er som følge heraf begrænsede, hvilket gør det vanskeligt at sammenstille data fra forskellige systemer. Begge systemer skal således anvendes, idet stjålne genstande først er søgbare i politiets sagsbehandlingssystem, når der generes en kosterrapport. Herefter vil kosterrapporten automatisk kunne fremsøges via politiets analyseplatform. Dermed er stjålne gen-

stande søgbare i både kosterdatabasen og via analyseplatformen. Herudover registreres stjålne genstande på de enkelte sager, der således ikke kan fremfindes ved at søge på genstande, men kun ved at søge på sagen.

Bortkomne og stjålne genstande registreres af politikredsene i Rigspolitiets kosterdatabase. Genstandene registreres dog alene, hvis de er forsynet med et individuelt nummer, idet vare- og typenummer ikke er tilstrækkeligt. Med henblik på identifikation er det således nødvendigt at fremskaffe individuelt nummer eller mærke eller gøre brug af billeder. Endvidere bliver genstande med særlige kendetegn og ikke-almindelige mærker registreret.

Er der tale om bortkomne genstande af særlig høj værdi eller genstande, der er bortkommet i forbindelse med alvorlige forbrydelser, kan registrering i kosterdatabasen ske, selv om individuelle oplysninger om nummer og mærke mangler. I disse tilfælde skal registreringen indeholde oplysninger om sagens beskaffenhed.

Efterlysninger fra udlandet modtages i Rigspolitiets kommunikationscenter og registreres derfra i kosterdatabasen.

Betalingskort, f.eks. Dankort, VISA/Dankort, MasterCard mv., bliver som udgangspunkt ikke registreret i kosterdatabasen, medmindre efterlysningen har forbindelse til en alvorlig forbrydelse.

Potentielt stjålne eller bortkomne genstande i politiets eller erhvervsdrivendes besiddelse kan fremlyses i kosterdatabasen af politikredsene. Hvis en fremlyst genstand er eller bliver efterlyst, bliver der givet underretning til den politikreds, der har foretaget fremlysningen. Fremlysninger slettes automatisk efter 1 år.

Efterlyste og fremlyste genstande, der er registreret i kosterdatabasen, bliver ved kosternes udlevering slettet af politikredsene. Efterlyste genstande, som ikke er slettet, forbliver i databasen i indtil 5 år, hvorefter de slettes. Politikredsene kan dog bestemme, at sletning ikke skal ske, f.eks. som følge af efterlysningens forbindelse til en alvorlig forbrydelse.

I dag modtager politiet langt færre kosterlister fra de forurettede end tidligere. Rigspolitiet vurderer, at årsagen hertil er, at listen til forsikringsselskaberne er blevet digital. Tidligere var listen fysisk og indeholdt en kopi adresseret til politiet. Dette har efter Rigspolitiets opfattelse medført, at politiet i dag registrerer færre stjålne genstande.

Det er ifølge Rigspolitiet ikke muligt at give eksterne, herunder f.eks. auktionsledere, adgang til den eksisterende kosterdatabase.

8.1.5 Private kosterregistre

Udvalget har til brug for overvejelserne endvidere undersøgt, om der i dag eksisterer (private) registre over stjålne genstande.

I den forbindelse kan f.eks. nævnes ”The Art Loss Register”. The Art Loss Register er – ifølge virksomhedens egen hjemmeside – verdens største database over stjålen kunst, antikviteter, smykker mv., hvor personer mod betaling kan få adgang til at kontrollere, om en given genstand er meldt stjålet af ejeren. Alternativt kan der betales for, at databasen automatisk, f.eks. forud for en auktion, kontrollerer, om kunstgenstande, der ønskes solgt på auktionen, er meldt stjålne.

Det pågældende private register, der indeholder registrering af ca. 500.000 genstande, er imidlertid – på samme måde som andre tilsvarende private registre – ufuldstændigt, og ifølge oplysning fra Bruun Rasmussen Auktioner indeholder registeret kun i meget begrænset omfang danske kunstgenstande mv. Genstande registreres mod betaling, og det er ydermere relativt kostbart at benytte registeret. Af registrets hjemmeside fremgår i den forbindelse, at der kan købes adgang til f.eks. 25 søgninger til en pris af £ 600 (ca. 5.200 kr.), mens én søgning koster £ 70 (ca. 600 kr.). Bruun Rasmussen Auktioner har i relation hertil oplyst, at det vil koste virksomheden et sekscifret beløb årligt at foretage en automatisk søgning i registret af de genstande, der sælges af auktionsvirksomheden på dennes frivillige offentlige auktioner.

8.2 Udvalgets overvejelser

Udvalget bemærker indledningsvis, at det fremgår af kommissoriet, at der fra såvel politisk hold som branchens side løbende har været interesse for at se på, om regelsættene, herunder auktionslederloven og de administrative forskrifter, der er udstedt med hjemmel heri, bør justeres, bl.a. med henblik på at sikre kontrollen med handel med brugte genstande og hindre videre salg af stjålne, forfalskede eller ulovligt udførte genstande.

Baggrunden for nedsættelsen af udvalget har således for så vidt angår auktionsområdet bl.a. været at sikre, at der ikke bortsælges stjålne genstande på auktioner.

Antallet af indbrud i privat beboelse (bortset fra fritidsboliger) i Danmark udgjorde i 2018 ca. 29.000 og i 2019 ca. 24.500, hvormed antallet af indbrud i Danmark forholdsmæssigt væsentligt overstiger antallet af indbrud i landene omkring os. Af samme grund har der fra politisk side gennem en længere årrække været fokus på området, og straffen for navnlig indbrud er i den forbindelse blevet skærpet.

Af rapporten ”Det danske hælermarked 2014-2019” (september 2020), der er udarbejdet af Center for Kriminalitetsanalyse for Det Kriminalpræventive Råd, fremgår bl.a., at der i 2019 samlet set blev stjålet ca. 1,3 mio. genstande (ekskl. dagligvarer) med en erstatningsværdi på ca. 3,2 mia. kr. I rapporten estimeres det, at ca. 60 % af tyvekosterne, dvs. ca. 750.000 genstande, videreoverdrages, hvoraf ca. 150.000 genstande går til udlandet, mens ca. 600.000 genstande ender på det danske hælermarked. I 2019 var – ved indbrud i privat beboelse – de mest populære tyvekoster inden for kategorierne ”smykker” (smykker, ure, sølvtøj), ”hus” (designermøbler, boliginteriør, værktøj) og elektronik (computere, tablets, smartphones mv.) Ifølge rapporten har de populære hælervarer en vis værdi, og de er nemme at afsætte. I rapporten anslås det, at ca. 250.000 danskere, svarende til ca. 5 % af den danske befolkning, lejlighedsvis aftager stjalne varer (såkaldte ”lejlighedshælere”).

Efter udvalgets opfattelse er den undersøgelsespligt, som påhviler auktionslederen, væsentlig i forhold til at modvirke salg af stjalne genstande samt genstande, der – i visse tilfælde uden fornøden tilladelse – ikke må sælges på auktion, og det foreslås på den baggrund, at undersøgelsespligten opretholdes.

For så vidt angår sidstnævnte genstande finder udvalget således, at auktionslederen fortsat skal være forpligtet til at sikre, at det forud for auktionens afholdelse undersøges, om bortsalg af indleverede genstande på auktion indebærer overtrædelse af anden lovgivning. Det medfører, at auktionslederen f.eks. skal sikre, at det påses, at bortsalg ikke er i strid med de i pkt. 8.1.1 nævnte regler, hvilke regler forskriver bl.a., at auktionssalg af en række genstande, herunder bl.a. tobaksvarer, spiritus samt våben, eksplosivstoffer, knive mv., er forbudt eller kræver særlig tilladelse fra en offentlig myndighed.

Udvalget lægger herved vægt på, at der for så vidt angår salg af tobaksvarer og spiritus – i lyset af, at sådanne varer er afgiftsbelagte – gør sig særlige hensyn gældende, herunder f.eks. hensynet til, at de pågældende varer ikke sælges til en højere eller lavere pris, end det er foreskrevet i lovgivningen, og at afgiften på varerne betales (rettidigt). Udvalget tillægger det også betydning, at der for så vidt angår våben og eksplosivstoffer mv. er tale om farlige genstande, som det er ulovligt at besidde uden særskilt tilladelse.

Udvalget finder endvidere, at auktionslederen ved mistanke om manglende adkomst til at råde over genstande, der indleveres til auktion, fortsat skal være forpligtet til at afvise at sælge genstandene, indtil der er opnået den fornødne sikkerhed for, at der foreligger lovlig adkomst til at råde over pågældende genstande.

I den forbindelse bemærker udvalget også, at auktionsledere fra den 10. januar 2020 ved udførelsen af visse erhvervsmæssige aktiviteter, herunder formidling af kunstværker over en vis værdi, skal foretage kundekendingsprocedurer, kontrol og risikovurderinger mv. i overensstemmelse med hvidvasklovens regler. Der henvises herom til pkt. 8.1.2 ovenfor.

Udvalget er fuldt ud opmærksom på, at auktionslederens mulighed for i praksis at fastslå, hvorvidt en genstand, der ønskes solgt på en offentlig frivillig auktion, er stjålet, i dag er yderst begrænset og således først og fremmest beror på auktionslederens eventuelle mistanke baseret på de konkrete omstændigheder i hvert enkelt tilfælde.

Udvalget foreslår derfor heller ikke som sådan en skærpelse af den undersøgelsespligt, som påhviler auktionslederen i dag, og som må stå i et rimeligt forhold til værdien af den genstand, auktionsrekvirenten ønsker solgt. Udvalget bemærker i den forbindelse, at kravene til undersøgelsespligten således naturligvis skærpes, når der er tale om værdifulde og/eller sjældne genstande, i hvilken forbindelse der kan være en særlig anledning for auktionslederen til at anstille nærmere undersøgelser, f.eks. ved at anmode om fremlæggelse af relevant dokumentation for så vidt angår rekvirentens lovlige adkomst til at råde over genstanden.

Derimod foreslår udvalget, at auktionslederens mulighed for i praksis at leve op til forpligtelsen forbedres.

Udvalget har i den forbindelse overvejet, om auktionsledere for at opfylde undersøgelsespligten bør være forpligtet til at kontrollere, om genstande, der ønskes solgt på auktion, er registreret i tilgængelige private databaser over stjalne genstande, f.eks. The Art Loss Register.

Imod en sådan forpligtelse taler, at det er relativt bekosteligt at opnå adgang til sådanne registre, jf. pkt. 8.1.5 ovenfor. Hertil kommer, at sådanne (internationale) databaser, herunder The Art Loss Register, ofte kun i begrænset omfang indeholder oplysninger om danske antikvitets- og kunstgenstande.

Udvalget vurderer på den baggrund, at indførelse af en egentlig pligt for auktionsledere til inden afholdelsen af en auktion at gennemgå sådanne private registre kun i yderst begrænset omfang vil være egnet til at forhindre salg af stjalne genstande. Noget andet er, at det ved en eventuel senere vurdering af, om en auktionsleder konkret har levet op til den undersøgelsespligt, som påhviler vedkommende, navnlig ved salg af særligt kostbare kunstværker, antikviteter, smykker mv. kan indgå som et moment, om auktionslederen har foretaget relevante søgninger i registre af den omhandlede karakter.

Som anført ovenfor, registreres i dag oplysninger om stjålne og bortkomne genstande i forskellige ikke-integrerede it-systemer hos politiet. Søgemulighederne er som følge heraf begrænset, og eksterne brugere som f.eks. auktionsledere har ingen adgang til Rigspolitiets kostedatabase.

Udvalget foreslår på den baggrund, at der etableres et elektronisk søgbart register over stjålne genstande, hvortil bl.a. professionelle handlende med brugte genstande, herunder auktionsledere, samt forsikringsselskaber gives adgang. Efter udvalgets opfattelse vil etableringen af et sådant register, der skal afløse Rigspolitiets nuværende kosterdatabase, kunne bidrage til at minimere salget af stjålne genstande.

Udvalget er opmærksomt på, at der i dag er mange muligheder for at afsætte stjålne genstande, herunder bl.a. ved salg mellem private på internettet og via særlige grupper på de sociale medier, ligesom en række stjålne genstande sendes ud af landet. Udvalget er heller ikke i tvivl om, at der, uanset etableringen af et elektronisk søgbart register over stjålne genstande, fortsat vil være et marked for stjålne genstande. Etableringen af et sådant register, om oplysningerne heri er brugbare og valide, vil efter udvalgets opfattelse imidlertid være egnet til at reducere kriminelles mulighed for at afsætte sådanne genstande uden risiko for opdagelse og dermed forventeligt på sigt være egnet til at medvirke til en reduktion i antallet af indbrud.

Som anført er én af flere forudsætninger herfor, at oplysningerne om stjålne genstande i et sådant søgbart register er brugbare og valide, ligesom registeret skal være nemt at tilgå. Efter udvalgets opfattelse bør auktions-, kunst- og antikvitethandlerbranchen samt forsikringsbranchen som nævnt have adgang til registeret. Med det formål at undgå videresalg af stjålne eller forfalskede genstande, eller at genstande udføres af landet ulovligt, finder udvalget, at de nævnte erhvervsdrivende og tjenesteydere i forbindelse med deres virksomhedsdrift har en berettiget interesse i at efterse og undersøge, om de genstande, som f.eks. sælges på auktion eller indgår i en konkret forsikrings sag, fremgår af registeret. Tilsvarende bør det af Kulturministeriet nedsatte Kulturværdiudvalg, der bl.a. påser, at særlige nationale kulturgenstande ikke forlader landet, også have adgang til registeret.

Udvalget har overvejet, om der – udover nævnte grupper – bør være *almindelig adgang* til registeret. Det er imidlertid Rigspolitiets vurdering, at et offentligt tilgængeligt register vil medføre en betydelig risiko for udnyttelse, herunder fordi en indbrudstyv vil kunne verificere, om der er foretaget anmeldelse af det indbrud, den pågældende har forøvet, samt registrering af de stjålne genstande, den pågældende ønsker at afsætte. Det kan også tænkes, at personer, der overvejer at købe værdifulde genstande til en urealistisk lav pris, ønsker at undersøge, om de(n) pågældende genstand(e) fremgår af registeret. Efter udvalgets opfattelse må personer, der har mistanke om videresalg af stjålne, forfalskede eller ulovligt udførte genstande, herunder ved

tilbud om køb af sådanne genstande, anmelde dette til politiet. Der ses således efter udvalgets opfattelse ikke at foreligge hensyn, der taler for, at der etableres en generel adgang til at foretage opslag eller registreringer i registeret.

Udvalget besidder ikke de fornødne kompetencer til mere præcist at beskrive opbygningen af et sådant elektronisk register, idet dette efter udvalgets opfattelse mest hensigtsmæssigt må ske i regi af Rigspolitiet. Det er dog efter udvalgets opfattelse i forhold til brugbarheden af et sådant register for auktionsledere – og tilsvarende for auktions-, kunst- og antikvitethandlerbranchen, forsikringsbranchen og Kulturværdisudvalget, som efter udvalgets forslag bør have adgang til registret – væsentligt, at relevante ”hits” i registeret fremkommer efter indtastning af få afgrænsede søgekriterier. Registeret bør endvidere indeholde alle typer effekter, som er genstand for tyveri, hæleri mv., og som kan tænkes videresolgt på auktion, herunder f.eks. designermøbler, elektronik, smykker og armbåndsure. Registeret skal endvidere til stadighed være opdateret, således at stjålne genstande straks registreres, ligesom genstande, der f.eks. dukker op igen, slettes. Det skønnes fordelagtigt, om registeret samkøres med politiets sagsbehandlingssystemer, således at en stjålet genstand registreres i forbindelse med borgerens politianmeldelse af et tyveri. Der skal dog efter udvalgets opfattelse i den forbindelse tages højde for, at registreringen af en stjålet genstand skal verificeres, således at en genstand ikke fremgår af registeret som stjålet, førend det er bekræftet, at den rent faktisk er stjålet. Udviklingen af det omhandlede elektroniske register bør efter udvalgets opfattelse i øvrigt ske under involvering af relevante interessenter, herunder bl.a. auktions-, kunst- og antikvitethandlerbranchen samt forsikringsbranchen, eventuelt i form af nedsættelse af en følgegruppe.

Udvalget foreslår, at det af bemærkningerne til lovtæksten om undersøgelsespligten bør fremgå, at auktionsledere inden afholdelse af auktion har pligt til at sikre, at der søges på genstande, der ønskes solgt på auktionen, i relevante registre.

Udvalget foreslår endelig, at auktionslederen ved mistanke om, at genstanden er udbytte opnået ved en strafbar lovovertrædelse, som hidtil skal være forpligtet til straks at anmelde forholdet til politiet.

Der henvises i øvrigt til bemærkningerne til § 17 i udkastet til en ny auktionslederlov.

9. Tilsyn og klageadgang

9.1 Gældende ret

Klager over auktionsledere indgives efter auktionslederlovens § 9, stk. 1, til justitsministeren gennem fogedretten.

Justitsministeren har med hjemmel i § 9, stk. 2, fastsat nærmere regler i bekendtgørelse nr. 295 af 18. maj 1987 om fogedrettens tilsyn med auktionsledere.

Efter bekendtgørelsens § 1 fører fogedretten tilsyn med auktionslederens virksomhed. Tilsynet kan udøves ved uanmeldte besøg.

Det følger endvidere af bekendtgørelsens § 2, stk. 1, at auktionslederen senest 4 måneder efter udløbet af et regnskabsår skal indsende sit regnskab til fogedretten. Fogedretten kan pålægge auktionslederen at lade regnskabet revideres af en statsautoriseret eller registreret revisor, såfremt fogedretten finder, at regnskabet giver anledning dertil, jf. bekendtgørelsens § 2, stk. 2. Fogeden fastsætter fristen for indsendelsen af det reviderede regnskab. Hvis auktionslederen fungerer som inkassator, skal særskilt regnskab over auktionskøbere, auktionssælgere og beløb, der er afregnede eller betalte, indsendes til fogedretten, jf. bekendtgørelsens § 2, stk. 3. Dette regnskab skal være revideret af en statsautoriseret eller registreret revisor. Regnskabet skal indsendes inden udløbet af fristen i bekendtgørelsens § 2, stk. 1.

Efter auktionslederinstruksens afsnit II, § 11, stk. 3, skal auktionslederen herudover snarest efter hvert finansårs udløb tilstille fogedretten beretning om antallet af afholdte auktioner i det forløbne finansår og om det samlede beløb af budsummerne for samtlige afholdte auktioner. Beretningen skal udvise antallet af frivillige auktioner og tvangsauktioner samt, inden for hver gruppe, antallet af de henholdsvis i købstads- og i landdistrikter afholdte auktioner.

Af artiklen ”Fogedrettens tilsyn med auktionslederen” af Dommerfuldmægtigforeningens fogedfagudvalg, gengivet i Fuldmægtigen 1991, side 1-3, fremgår, at fogedrettens tilsyn i praksis primært består i tilsyn med auktionslederens regnskabsaflæggelse.

For så vidt angår klageadgangen i auktionslederlovens § 9, stk. 1, kan ethvert forhold fra auktionslederens side påklages. Som eksempler er i ”Auktionslederloven med kommentarer ved V. Ravnholt Rasmussen, Håndbog for auktionsledere”, 2. udgave, 1980, side 73 og 74, peget bl.a. på vildledende oplysninger i en annonce, anvendelsen af luftbud mv. Fogedretten kan endvidere tage en sag op af egen drift f.eks. i tilfælde, hvor auktionslederens regnskabsføring er i så slem forfatning, at det er umuligt at se, om der er afregnet.

Om den nærmere fremgangsmåde ved klage fremgår af ”Auktionslederloven med kommentarer ved V. Ravnholt Rasmussen, Håndbog for auktionsledere”, 2. udgave, 1980, samme sted, at fogedretten bør forelægge klagen for auktionslederen og anmode om skriftligt svar inden en fastsat rimelig frist (partshøring), ligesom uklarheder mv. i klagen bør søges afklaret med klageren.

Fogedretten indsender herefter klagen med eventuelle udtalelser mv. samt fogedrettens bemærkninger med oplysning om bl.a. eventuelle tidligere klager over auktionslederen eller protester i medfør af auktionslederlovens § 16.

9.2 Udvalgets overvejelser

Udvalget finder, at der henset til en auktionsleders pligter og ansvar, herunder at auktionsleder-virksomheden udøves i henhold til offentlig beskikkelse, fortsat bør føres tilsyn med auktions- lederens virksomhed.

Udvalget finder endvidere, at tilsynet som hidtil bør føres af fogedretterne, idet tilsynet efter udvalgets opfattelse mest effektivt føres i umiddelbar nærhed af det sted, hvorfra auktionsle- dervirksomheden drives. Efter udvalgets opfattelse har fogedretten det nærmeste kendskab til auktionslederne i den enkelte retskreds, og det er derfor hensigtsmæssigt, at det konkrete tilsyn fortsat er lokalt forankret hos fogedretten. Der bør i den forbindelse helt oplagt være fokus på at sikre en ensartet praksis for fogedretternes tilsyn med auktionslederne.

Fogedrettens adgang til auktionslederens regnskaber er en forudsætning for, at retten kan føre et effektivt tilsyn, herunder f.eks. i forhold til at påse, at der er sket behørig afregning. På den baggrund foreslår udvalget, at auktionslederen skal indsende regnskab over sin auktionsleder- virksomhed til fogedretten senest 5 måneder efter udløbet af regnskabsåret. Den nugældende frist på 4 måneder for at indsende regnskab foreslås således ændret til 5 måneder med henblik på at bringe bestemmelsen i overensstemmelse med selskabslovens regler om selskabers ind- beretning af årsregnskab til Erhvervsstyrelsen.

Det foreslås endvidere, at fogedretten fortsat bør have mulighed for at pålægge auktionslederen at lade regnskabet revidere af en statsautoriseret revisor, hvis retten finder det nødvendigt (for at kunne iagttage tilsynspligten).

Da fogedrettens tilsyn primært består i tilsyn med auktionslederens regnskabsaflæggelse, hvor- imod fogedretten typisk ikke – medmindre fogedretten måtte aflægge et (uanset) besøg – vil være til stede under auktionslederens afholdelse af auktioner, er det efter udvalgets opfattelse væsentligt, at der i forhold til effektiviteten af tilsynet med auktionsledernes virksomhed fortsat er adgang til at indgive klage over en auktionsleder.

I denne sammenhæng bemærkes, at adgangen til at indgive klager over auktionslederen efter den nugældende § 9, stk. 1, i auktionslederloven *ikke* må forveksles med adgangen til at frem- sætte indsigelser mod fremgangsmåden under en auktion samt, hvis auktionslederen nægter at

tage indsigelsen til følge, med adgangen til at nedlægge en protest til auktionsbogen mod fremme af auktionen i medfør af den nugældende lovs § 16, stk. 1.

Efter sidstnævnte bestemmelse afgør auktionslederen tvister, der opstår vedrørende fremgangsmåden under en frivillig auktion, medmindre der nedlægges en protest til auktionsbogen mod auktionens fremme. I disse tilfælde afgør fogedretten, om protesten har været berettiget. I 1935-lovbemærkningerne til auktionslederlovens § 16, stk. 1, fremgår bl.a., at de tvistigheder, der kan opstå vedrørende fremgangsmåden ved en afholdt frivillig auktion, f.eks. vedrører budsummens størrelse, hvem der skal have hammerslag og lignende.

Tvister, der vedrører selve fremgangsmåden under en auktion, afgøres således som udgangspunkt af auktionslederen og, hvis proceduren i § 16, stk. 1, iagttages, af domstolene.

Der henvises herom i øvrigt til pkt. 15 nedenfor om tvister under auktionens afholdelse.

I tilfælde af utilfredshed med en auktionsleder kan der gås frem efter auktionslederlovens § 9, stk. 1, om klage. Efter bestemmelsen indgives klager over auktionslederen – gennem fogedretten – til justitsministeren, der behandler klagen. En klage kan som nævnt ovenfor vedrøre ethvert forhold vedrørende auktionslederen. Som eksempler er i ”Auktionslederloven med kommentarer ved V. Ravnholt Rasmussen, Håndbog for auktionsledere”, 2. udgave, 1980, side 73 og 74, bl.a. peget på, at en auktionsleder nægter at medvirke ved bortsalg (selv om auktionslederen er forpligtet hertil efter § 8, stk. 3), meddeler hammerslag ved et lavere bud, overtræder forbuddet mod auktionslederens eget køb/salg på auktion, ikke overholder reglerne om bekendtgørelse af auktioner, opkræver et for stort vederlag mv.

Udvalget foreslår, at klager som hidtil behandles af Justitsministeriet eller den, som justitsministeren har bemyndiget hertil, der efter forslaget har kompetencen til at beskikke auktionsledere samt tilbagekalde sådanne beskikkelser.

Det foreslås, at klage skal kunne indgives af enhver med retlig interesse heri, og at klagen kan vedrøre ethvert forhold fra auktionslederens side. Også fogedretten bør – på samme måde som efter gældende ret – have mulighed for af egen drift at iværksætte klage.

Det foreslås af hensyn til den auktionsleder, der klages over, samt Justitsministeriets muligheder for at vurdere klagens berettigelse, at klage skal indgives til fogedretten senest 3 måneder efter, at det forhold, som klagen angår, har fundet sted. Justitsministeriet bør dog i særlige tilfælde kunne se bort fra fristen, f.eks. i tilfælde hvor klageren først er blevet opmærksom på forholdet 3 måneder efter, at det har fundet sted, uden at dette i øvrigt kan bebrejdes klageren.

I forbindelse med klagesager skal den auktionsleder, der er indgivet klage over, have mulighed for at gøre sig bekendt med og kommentere Justitsministeriets beslutningsgrundlag, inden klagen behandles (partshøring).

Det foreslås på den baggrund, at fogedretten ved modtagelsen af en klage fremsender en kopi af klagen til auktionslederen med henblik på auktionslederens eventuelle bemærkninger. Når auktionslederen har haft lejlighed til at udtale sig herom, videresendes sagen til Justitsministeriet. Fogedretten kan i den forbindelse vedlægge en udtalelse, herunder f.eks. ledsaget af oplysning om (berettigede) protester fremsat under afholdelsen af den pågældendes auktioner. Endelig foreslås det, at fogedretten skal give klager og auktionslederen meddelelse om sagens indsendelse og indholdet af rettens eventuelle udtalelse.

Udvalget bemærker, at indholdet af den foreslåede bestemmelse om klageadgang indholdsmæssigt svarer til den gældende retstilstand.

Der henvises i øvrigt til bemærkninger til §§ 26, 27 og 28 i udkastet til en ny auktionslederlov.

10. Auktionsanmodning og forholdet mellem auktionslederen og rekvirenten

10.1 Gældende ret

Auktionslederlovens kapitel III (§§ 10-18) indeholder bestemmelser vedrørende anmodning om samt bekendtgørelse og afholdelse af auktioner mv.

Efter auktionslederlovens § 10 berammer auktionslederen, når denne har modtaget en auktionsbegæring, snarest muligt efter forhandling med rekvirenten tid og sted for auktionens afholdelse, jf. også auktionslederinstruksens afsnit II, § 3, stk. 1.

Rekvirentens begæring om afholdelse af auktion fremsættes skriftligt eller mundtligt til auktionslederen, ligesom rekvirenten har pligt til samtidig med begæringens fremsættelse at give oplysning om sælgerens navn, stilling og bopæl samt at angive salgsgenstandenes art og omtrentlige antal, jf. auktionslederinstruksens afsnit II, § 1, stk. 1 og 2.

Af "Auktionslederloven med kommentarer ved V. Ravnholt Rasmussen, Håndbog for auktionsledere", 2. udgave, 1980, side 75 og 76, fremgår herom bl.a., at skriftlige begæringer vil kunne imødegå den situation, at auktionslederen sælger ting uden ejerens samtykke, blot fordi en vognmand har afleveret tingene forkert (UfR 1940.1114 Ø) eller uden nødvendigt ægtefællesamtykke. Det fremgår endvidere, at det af bevismæssige grunde i forhold til at godtgøre, at

auktionslederen har iagttaget sin undersøgelsespligt, må foretrækkes, at auktionsbegæringen indgives skriftligt.

Tidspunktet for auktionens afholdelse skal kunne rummes inden for rammerne af lov nr. 515 af 30. april 2019 om detailsalg fra butikker m.v. (lukkeloven).

Efter lukkelovens § 2, stk. 1, må der ikke ske detailsalg fra butikker omfattet af loven (butikker, hvorfra der foregår detailsalg, jf. lovens § 1, stk. 1) på helligdage, grundlovsdag og juleaftensdag samt efter kl. 15.00 på nytårsaftensdag.

De nugældende lukkereglene blev indført ved lov nr. 543 af 26. maj 2010 om ændring af lov om detailsalg fra butikker m.v. (Liberalisering af reglerne om åbningstid). Med vedtagelsen af loven kunne alle butikker – uanset størrelse, beliggenhed og type – fra og med den 1. oktober 2012 holde døgnåbent året rundt, bortset fra helligdage, grundlovsdag, juleaftensdag samt nytårsaftensdag efter kl. 15.

Lukkeloven finder dog ikke anvendelse på tvangsauktioner over løsøre samt frivillige offentlige auktioner over genstande udleveret fra et bo, jf. lovens § 3, nr. 6. Herudover er salg af særlige former for løsøre undtaget fra lovens anvendelsesområde, jf. lovens § 3, nr. 1-5 og 7-9. Det drejer sig bl.a. om motorkøretøjer, skibe, luftfartøjer, lystbåde, campingvogne, brændsel, planter, husdyr og brugte genstande, der sælges fra butik, hvis indehaver har bevilling til handel med brugte genstande samt pantelånvirksomhed. Sådanne auktioner kan således afholdes på helligdage, grundlovsdag, juleaftensdag samt nytårsaftensdag efter kl. 15.

For så vidt angår stedet for auktionens afholdelse fremgår det af ”Auktionslederloven med kommentarer ved V. Ravnholt Rasmussen, Håndbog for auktionsledere”, 2. udgave, 1980, side 78, at stedet må ligge inden for det område, for hvilket auktionslederen er beskikket. Auktion over genstande, der er vanskelige at transportere, må afholdes, hvor genstanden er.

Det fremgår endvidere, at såvel tid og sted for auktionen bør være så nøjagtige som muligt og gengives i bekendtgørelsen.

I 1935-lovbemærkningerne til auktionslederlovens § 10 fremgår bl.a., at en auktionsbegæring skal efterkommes af auktionslederen snarest muligt, men at det dog må være en forudsætning, at genstandene har en sådan værdi, at det kan betale sig at afholde en auktion. I modsat fald må auktionslederen være berettiget til at vente, indtil der er samlet tilstrækkeligt gods til en auktion.

Af ”Auktionslederloven med kommentarer ved V. Ravnholt Rasmussen, Håndbog for auktionsledere”, 2. udgave, 1980, side 75, fremgår det, at ved en tvangsauktion er auktionslederen forpligtet til at beramme *særskilt* auktion, når det forlanges af rekvirenten. Hvis rekvirenten i forbindelse med en frivillig auktion vil have en særskilt auktion over sine ting, bør auktionslederen ud fra sin erfaring oplyse, hvor store omkostningerne anslås at blive sammenlignet med sædvanlig auktion.

Rekvirenten kan modsætte sig, at der ved den auktion, den pågældende har anmodet om, bortselges genstande for andre sælgere, jf. auktionslederinstruksens afsnit II, § 3, stk. 2. Rekvirenten er på forlangende pligtig at stille sikkerhed for samtlige omkostninger ved auktionen, f.eks. ved deponering af et kontant beløb i en bank eller sparekasse, jf. auktionslederinstruksens afsnit II, § 3, stk. 3.

Auktionslederloven indeholder ikke, når bortses fra reglen i § 10 om rekvirentens begæring om afholdelse af auktion, regler om forholdet mellem auktionslederen og rekvirenten.

I almindelighed vil auktionslederen navnlig sælge genstande, den pågældende har modtaget i kommission, og som bortauktioneres mod et honorar, der opkræves hos enten sælger, køber eller begge. Der foreligger således et kommissionsforhold mellem kommissionæren (auktionslederen) og kommittenten (rekvirenten). Det samme gør sig gældende, når en rekvirent indgår aftale om afholdelse af auktion med en auktionsholdervirksomhed.

Et kommissionsforhold, der aftaleretligt er en del af mellemmandsretten, reguleres af kommissionsloven, medmindre andet følger af aftaler eller af handelsbrug eller anden sædvane, jf. kommissionslovens § 1, stk. 1.

Det kendetegner mellemmandsretten, at der med mellemmandens (auktionslederens) indtræden i aftaleforholdet mellem løftegiver (auktionsrekvirenten) og løftemodtageren (auktionskøberen) opstår flere retlige forhold. Det drejer sig bl.a. om løftegiverens forhold med mellemmanden (det indre forhold) og mellemmandens forhold med løftemodtageren. De følgende afsnit fokuserer som udgangspunkt på forholdet mellem auktionsrekvirenten og auktionslederen.

10.1.1 Kommissionsloven

En auktionsleder vil i almindelighed være omfattet af kommissionslovens regler. Dette gælder, når en auktionsleder har påtaget sig at sælge løsøre for en andens regning, men i eget navn.

I modsætning til auktionslederloven indeholder kommissionsloven en række regler om det indre forhold mellem kommittenten (auktionsrekvirenten) og kommissionæren (auktionslederen).

Forholdet mellem kommissionæren og kommittenten er reguleret af kommissionslovens §§ 4-52. Nedenfor gennemgås de væsentligste bestemmelser i relation til udvalgets arbejde.

Efter kommissionslovens § 4 forstås ved en kommissionær i kommissionsloven den, som har påtaget sig det hverv at sælge eller købe varer, værdipapirer eller andet løsøre for en andens regning, men i eget navn. Den, for hvis regning salget eller købet skal ske, kaldes kommittent.

Kommissionæren skal ifølge kommissionslovens § 7, 1. og 2. pkt., ved udførelsen af sit hverv varetage kommittentens interesser. Kommissionæren skal følge kommittentens forskrifter, så vidt det er muligt, og give kommittenten underretning om forhold, som er af betydning for hvervet, særligt om afsluttede aftaler, samt aflægge regnskab og afgive, hvad der tilkommer kommittenten.

Nødvendiggør omstændighederne, at kommittentens forskrifter fraviges, skal kommissionæren uden ophold underrette kommittenten derom og forlange dennes stillingtagen. Kan denne ikke afventes, skal kommissionæren handle, som omstændighederne tilsiger, jf. kommissionslovens § 8, stk. 1. Efter kommissionslovens § 8, stk. 2, 1. pkt., gælder dette også, når kommittenten har foreskrevet, at godset ikke må sælges billigere eller købes dyrere end til en angivet pris (limitum).

Har en kommissionær afsluttet en aftale for kommittentens regning, og har han ved afslutningen eller senere forsømt sine pligter, kan kommittenten afvise aftalen, såfremt hans interesser er væsentligt tilsidesatte, eller kommissionæren har handlet svigagtigt, jf. kommissionslovens § 15, stk. 1.

Har salgskommissionæren fået godset i sin besiddelse, og forsømmer denne sine pligter ved at sælge det til en ufordelagtigere pris end den, der burde være opnået, eller i øvrigt i strid med kommittentens interesser, erhverver køberen dog alligevel ret til godset, såfremt køberen ved aftalens indgåelse hverken vidste eller burde vide, at kommissionæren ved salget væsentligt tilsidesatte kommittentens interesser eller handlede svigagtigt over for kommittenten, jf. kommissionslovens § 54, stk. 1. I sådanne tilfælde må kommissionæren betale kommittenten godsets værdi, jf. § 15, stk. 2.

10.1.2 Forbrugeraftaleloven

Forbrugeraftaleloven finder anvendelse på forbrugeraftaler og på erhvervsdrivendes henvendelser med henblik på indgåelse af sådanne aftaler, jf. forbrugeraftalelovens § 1, stk. 1. Reglerne omfatter såvel køb af varer som levering af tjenesteydelser.

Efter forbrugeraftalelovens § 2, stk. 1, forstås ved en forbrugeraftale en aftale, som en erhvervsdrivende indgår som led i sit erhverv, når den anden part (forbrugeren) hovedsagelig handler uden for sit erhverv. Det er den erhvervsdrivende, der har bevisbyrden for, at en aftale, den pågældende har indgået, ikke er en forbrugeraftale, jf. forbrugeraftalelovens § 2, stk. 2.

Efter forbrugeraftaleloven skal den erhvervsdrivende give forbrugeren en række oplysninger forud for og efter aftaleindgåelsen, herunder ved aftaler indgået uden for den erhvervsdrivendes forretningssted.

Om definitionen af en tjenesteydelse fremgår af pkt. 4.1.3.2.6 i de almindelige bemærkninger til forslag til lov om forbrugeraftaler, jf. Folketingstidende 2013-14, tillæg A, lovforslag nr. L 39, side 32, bl.a., at der ved en tjenesteydelsesaftale efter direktivet må forstås enhver aftale, dog ikke en købsaftale, i henhold til hvilken den erhvervsdrivende leverer eller påtager sig at levere en tjenesteydelse til forbrugeren, og forbrugeren betaler eller påtager sig at betale herfor, jf. direktivets artikel 2, nr. 6.

Det fremgår endvidere, at begrebet tjenesteydelse ikke har noget fast og entydigt juridisk indhold i dansk ret, men ofte, f.eks. inden for erhvervs- og skattelovgivning, er anvendt i bred betydning omfattende alle ydelser præsteret af erhvervsdrivende, som falder uden for området for salg af løsøre eller fast ejendom, og som ikke er arbejde i et ansættelsesforhold. Under tjenesteydelsesbegrebet falder således f.eks. følgende aftaletyper: Leje af løsøre, pengelån, forsikring, arbejder på løsøre og fast ejendom, andre arbejdsaftaler (bortset fra ansættelsesforhold), herunder serviceydelser og undervisning, samt aftaler om handel med værdipapirer.

I forbindelse med gennemførelsen af Europa-Parlamentet og Rådets direktiv 2006/123/EF af 12. december 2006 om tjenesteydelser i det indre marked (servicedirektivet) i dansk ret var det Justitsministeriets vurdering, at bl.a. auktionsledere var undtaget fra direktivets anvendelsesområde under henvisning til servicedirektivets artikel 2, stk. 2, litra i, hvorefter virksomhed, der er forbundet med udøvelse af offentlig myndighed, jf. traktatens artikel 45, er undtaget fra direktivets anvendelsesområde.

Da auktionslederens virksomhed blev overvejet i forbindelse med gennemførelsen af servicedirektivet i dansk ret, må det antages, at det samtidig var vurderingen, at en auktionsleders udøvelse af auktionens virksomhed kan karakteriseres som en tjenesteydelse i servicedirektivets forstand.

Det må på den baggrund antages, at forbrugeraftalelovens regler om bl.a. oplysningspligt forud for og efter aftaleindgåelsen finder anvendelse i forholdet mellem auktionslederen og auktionens

køberen/-rekvirenten, når de pågældende er forbrugere. Det skyldes bl.a., at forholdet omfattes af hovedreglen i forbrugeraftalelovens § 2, stk. 1, når en erhvervsdrivende handler som kommissionær (og således handler som erhvervsdrivende for en andens regning, men i eget navn). Det betyder, at alle rettigheder og forpligtelser, som i henhold til loven påhviler forbrugers medkontrahent, påhviler kommissionæren (auktionslederen), jf. det anførte herom under bemærkningerne til bestemmelsen i § 2, stk. 3 (Folketingstidende 2013-14, tillæg A, lovforslag nr. L 39, side 129).

Det følger af forbrugeraftalelovens § 3, nr. 6, at der ved en offentlig auktion forstås en salgsmetode, hvor den erhvervsdrivende tilbyder varer eller tjenesteydelser til forbrugere, som selv er eller har mulighed for at være til stede under auktionen, gennem en gennemsigtig konkurrencebaseret budprocedure, som styres af en auktionsholder, og hvor tilbudsgiver (auktionskøber), hvis bud antages, er forpligtet til at købe varerne eller tjenesteydelserne.

Traditionelle offentlige auktioner er omfattet af forbrugeraftalelovens anvendelsesområde, jf. pkt. 4.1.3.2.12.1 i de almindelige bemærkninger til forslag til lov om forbrugeraftaler, jf. Folketingstidende 2013-14, tillæg A, lovforslag nr. L 39, side 37.

Forbrugeraftaleloven finder endvidere anvendelse på aftaler om varer og tjenesteydelser fra ikke erhvervsdrivende (private), hvis aftalen er indgået eller formidlet for sælgeren eller tjenesteyderen af en erhvervsdrivende, jf. forbrugerlovens § 2, stk. 3. Der henvises herom i øvrigt til kapitel 4, pkt. 2.2.3.1, nedenfor.

Omfanget af auktionslederens oplysningspligt afhænger af, om købet henholdsvis aftalen om formidling af salg sker på eller uden for den erhvervsdrivendes (auktionslederens) forretningssted.

Det følger af forbrugeraftalelovens § 3, nr. 3, at der ved den erhvervsdrivendes forretningssted forstås ethvert ikke-flytbart detailforretningssted, hvor den erhvervsdrivende fast udøver sin aktivitet, eller ethvert flytbart detailforretningssted, hvor den erhvervsdrivende udøver sin aktivitet på sædvanligt grundlag. Det afgørende kriterium for, om der foreligger et forretningssted i bestemmelsens forstand, er, om den erhvervsdrivende kan siges fast at udøve sin aktivitet fra stedet. Aftaler indgået på den erhvervsdrivendes forretningssted vil af samme grund – og i modsætning til fjernsalg – typisk være kendetegnet ved parternes samtidige fysiske tilstedeværelse.

Indgås der en aftale om køb af en vare på en auktion, eller indgås der en aftale om formidling af et salg *på auktionslederens forretningssted*, skal auktionslederen, inden aftalen indgås, give forbrugeren en række oplysninger på en klar og forståelig måde, medmindre oplysningerne al-

lerede fremgår tydeligt af sammenhængen, jf. forbrugeraftalelovens § 17. Det drejer sig bl.a. om den samlede pris for varen eller tjenesteydelsen inklusive afgifter eller, hvis varens eller tjenesteydelsens art gør, at prisen ikke med rimelighed kan udregnes på forhånd, den måde, hvorpå prisen skal udregnes, samt, hvor det er relevant, alle yderligere omkostninger vedrørende fragt, levering eller porto og enhver anden omkostning eller, hvor disse omkostninger ikke med rimelighed kan udregnes på forhånd, oplysning om, at der kan forekomme sådanne yderligere omkostninger.

Indgås der en aftale om køb af en vare på en auktion, eller indgås der en aftale om formidling af et salg *uden for auktionslederens forretningssted*, er auktionslederen, inden aftalen indgås, efter forbrugeraftalelovens § 8 forpligtet til på en klar og forståelig måde at give forbrugeren en række oplysninger. Det drejer sig bl.a. om varens eller tjenesteydelsens vigtigste egenskaber, auktionslederens identitet, den fysiske adresse, hvor auktionslederen er etableret, den samlede pris for varen (hvor prisen ikke med rimelighed kan udregnes på forhånd, skal den måde, hvorpå prisen udregnes mv, skal der gives oplysning om, at der kan forekomme yderligere omkostninger). Ved aftaler indgået uden for den erhvervsdrivendes forretningssted skal de nævnte oplysninger endvidere gives på papir eller, hvis forbrugeren samtykker hertil, på et andet varigt medium, jf. forbrugeraftalelovens § 10, stk. 1, 1. pkt. Den erhvervsdrivende skal udlevere en kopi af den underskrevne aftale eller en bekræftelse heraf på papir eller, hvis forbrugeren samtykker hertil, på et andet varigt medium, jf. forbrugeraftalelovens § 10, stk. 2, 1. pkt.

Endelig kan forbrugeren i medfør af forbrugeraftalelovens § 18, stk. 1, træde tilbage fra aftaler indgået uden for den erhvervsdrivendes forretningssted. Det gælder dog ikke aftaler, der indgås på en offentlig auktion, jf. forbrugeraftalelovens § 18, stk. 2, nr. 11.

Det bemærkes, at direktivpakken New Deal for Consumers (moderniseringsdirektivet), der bl.a. ændrer forbrugerrettighedsdirektivet, som i dansk ret er implementeret i forbrugeraftaleloven, bl.a. indebærer, at der senest den 28. maj 2022 skal træde nye regler i kraft om sanktionering af overtrædelse af en række bestemmelser i forbrugeraftaleloven. Udvalget om gennemførelse af varedirektivet, direktivet om digitalt indhold og visse dele af direktivpakken New Deal for Consumers har i den forbindelse foreslået, at bl.a. overtrædelse af forbrugeraftalelovens § 10, § 17, stk. 1, og visse dele af § 8, straffes med bøde. Direktivet er implementeret ved lov nr. 2159 af 27. november 2021 om ændring af lov om forbrugeraftaler og lov om aftaler og andre retshandler på formuerettens område.

10.2 Udvalgets overvejelser

Udvalget har overvejet, om auktionslederens berømmelse af tid og sted for auktionens afholdelse fortsat skal ske ”efter forhandling med rekvirenten”.

Efter udvalgets opfattelse bør i den forbindelse hensynet til rekvirentens mulighed for at påvirke beslutningen om, hvor og hvornår den pågældende kan få bortauktioneret sine varer, afvejes over for hensynet til auktionslederens mulighed for at tilrettelægge auktioner på den – for auktionslederen – mest hensigtsmæssige måde. Modtager en auktionsleder auktionsbegøring fra flere rekvirenter, der hver især ønsker at få bortauktioneret få genstande på auktion, kan auktionslederen f.eks. have en interesse i at pulje genstandene med henblik på salg af disse på samme auktion.

Under hensyntagen til, at en rekvirent ofte vil have en (legitim) interesse i at få bortauktioneret sine genstande hurtigst muligt, foreslår udvalget, at kravet om, at berømmelsen skal ske efter forhandling med rekvirenten, opretholdes.

Udvalget har endvidere overvejet, om der bør indføres en prisoplysningsforpligtelse for auktionslederen (og/eller auktionsholderen) til, inden der indgås aftale om salg af auktionsrekvirentens genstande på auktion, at give rekvirenten oplysning om den forventede samlede pris for auktionens afholdelse. Det bemærkes herved, at rekvirenten ofte vil være en forbruger.

Det er efter udvalgets opfattelse således væsentligt, at en forbruger allerede inden aftaleindgåelsen oplyses om prisen på varen eller tjenesteydelsen, idet prisen ofte vil være en væsentlig del af beslutningsgrundlaget, når forbrugeren vurderer fordele og ulemper ved varen/tjenesteydelsen, herunder om forbrugeren skal bortsælge sine genstande på en fysisk, offentlig auktion.

Som det fremgår oven for under pkt. 10.1.2, skal auktionslederen og auktionsholderen, hvor auktionen tilrettelægges af en sådan, efter forbrugeraftaleloven give både auktionsrekvirenten og køberen, hvis disse er forbrugere, en række oplysninger, inden der indgås aftale om køb eller salg af en genstand på en offentlig auktion.

På den baggrund finder udvalget, at forbrugeraftaleloven allerede yder auktionsrekvirenter og auktionskøbere, der er forbrugere, relevant beskyttelse i relation til prisoplysning. Det foreslås imidlertid, at der i auktionslederloven udtrykkeligt henvises til de forpligtelser, som efter forbrugeraftaleloven påhviler auktionslederen i relation til prisoplysning, når auktionsrekvirenten og/eller køberen er forbrugere.

Der henvises i øvrigt til bemærkningerne til § 12 i udkastet til en ny auktionslederlov. For så vidt angår onlineauktionsvirksomhed henvises til kapitel 4 nedenfor.

11. Bekendtgørelse af auktioner

11.1 Gældende ret

Det følger af auktionslederlovens § 11, stk. 1, at det beror på auktionsrekvirenten, hvordan auktionen skal bekendtgøres. Af 1935-lovbemærkningerne til § 11 fremgår, at bestemmelsen i stk. 1 er begrundet i, at rekvirenten som sælger af varen naturligt må være den, der afgør bekendtgørelsesformen. Efter lovens § 9, stk. 2, kan justitsministeren fastsætte nærmere regler om bekendtgørelse af auktioner. Bemyndigelsen er ikke udnyttet.

Efter auktionslederinstruksen afsnit II, § 4, stk. 5, har auktionslederen pligt til på forlangende at vejlede rekvirenten med hensyn til bekendtgørelse af auktionen.

Af "Auktionslederloven med kommentarer ved V. Ravnholt Rasmussen, Håndbog for auktionsledere", 2. udgave, 1980, side 79 og 80, fremgår, at i det omfang rekvirenten ikke har specielle ønsker, kan vedkommende overlade det til auktionslederen, der herefter er berettiget til at bekendtgøre auktionen på den måde, der er sædvanlig på stedet. Det fremgår i forlængelse heraf, at en udtrykkelig pligt til på rekvirentens begæring at sørge for, at auktionen bekendtgøres, ikke længere eksisterer.

Om bekendtgørelsesmåden fremgår samme sted, at bekendtgørelse normalt foregår ved annoncering i dags-, omegnsblade (f.eks. lokalaviser) og undertiden i Statstidende. Der kan udstedes auktionsplakater til opslag eller uddeling, og der kan foretages offentligt udråb. Det fremgår endelig, at det ikke er nødvendigt for lovligheden af en frivillig auktion, at der sker bekendtgørelse, medmindre det følger af lovgivningen.

Bekendtgørelsen skal angive, om salgsgenstandene sælges for auktionsrekvirentens eller for anden mands regning, jf. auktionslederlovens § 11, stk. 2. Herudover skal der ved auktioner, hvor salgsgenstandene angives helt eller delvist at hidrøre fra navngivne boer eller personer, i bekendtgørelsen udtrykkeligt fremhæves, hvis der ved auktionen også sælges genstande, som ikke hidrører fra særligt angivne boer eller personer, jf. § 11, stk. 3. I tilfælde, hvor salg ved offentlig auktion er foreskrevet i lovgivningen, skal auktionen bekendtgøres og auktionsvilkårene affattes efter de for tvangsauktion gældende regler, medmindre fogedretten, der forelægges spørgsmålet, tillader afvigelse herfra, jf. § 11, stk. 4. Tilsvarende følger af auktionslederinstruksens afsnit II, § 4, stk. 2-4.

Af "Auktionslederloven med kommentarer ved V. Ravnholt Rasmussen, Håndbog for auktionsledere", 2. udgave, 1980, side 81, fremgår om auktionslederlovens § 11, stk. 2, at bestemmelsen varetager hensynet til at sikre rimelige konkurrencevilkår, jf. den nu ophævede lov om uretmæssig konkurrence og varebetegnelse. Om auktionslederlovens § 11, stk. 3, fremgår, at

hensynet bag bestemmelsen er at sikre, at hvis der opgives et navn (der ikke er pligt til), må auktionkøberne være berettigede til at tro, at alt på auktionen stammer fra det navngivne bo eller den navngivne person (for at hindre skuffede forventninger til, hvor effekterne stammer fra).

Det fremgår endvidere samme sted, at bekendtgørelsen skal kunne rummes inden for markedsføringslovens regler. Det drejer sig om bl.a. generalklausulen i markedsføringslovens § 3 om god markedsføringsskik og forbuddet mod vildledende udeladelser, jf. markedsføringslovens § 6.

11.1.1 Særligt vedrørende tvangsauktioner

Som det fremgår ovenfor under pkt. 3 om auktionslederlovens anvendelsesområde, finder lovens regler anvendelse på bl.a. tvangsauktioner over løsøre mv., når auktionen afholdes ved en auktionsleder efter henvisning fra fogedretten. I disse tilfælde bekendtgøres auktionen i overensstemmelse med retsplejelovens § 544, stk. 1, og § 545.

Efter retsplejelovens § 544, stk. 1, 1. pkt., skal bekendtgørelse om en auktion ske mindst én uge før auktionens afholdelse, jf. dog retsplejelovens § 556. Efter bestemmelsens 2. pkt. skal auktionen mindst 2 gange indrykkes i ét eller flere af de mere udbredte stedlige blade, således at den første bekendtgørelse sker med det nævnte varsel og den anden en af de nærmeste dage før auktionen. Der skal endvidere ske opslag ved plakater og foregå offentligt udråb, for så vidt sådant på auktionsstedet er sædvanligt ved frivillige auktioner. Lovgivningen indeholder for så vidt angår disse tvangsauktioner et ubetinget krav om bekendtgørelse.

Er de udlagte genstande udsatte for hurtig fordærvelse eller tab i værdi, eller er deres bevaring forbundet med uforholdsmæssig bekostning, kan fogedretten lade auktionen afholde med kortere bekendtgørelsesfrister, end de angivne regler medfører, jf. retsplejelovens § 556.

Efter retsplejelovens § 545 skal bekendtgørelsen indeholde tydelig og nøjagtig angivelse af tid og sted for auktionen samt en almindelig betegnelse af de genstande, der skal bortsælges, med fremhævelse af de særligt værdifulde iblandt dem.

Det følger endvidere af auktionslederinstruksens afsnit III, § 1, stk. 4, at bortsalg af udlagt eller udpanter løsøre kan ske, hvis vurderingssummen under udlægs- eller udpantningsforretningen er under 200 kr., efter at der mindst 3 dage forud herfor har fundet en bekendtgørelse sted ved kirkestævne eller ved indrykkelse i det blad, i hvilket bekendtgørelser fra politiet plejer at offentliggøres.

11.1.2 Medicannoncering af tvangsauktioner over fast ejendom

Retsplejerådets arbejdsgruppe vedrørende tvangsfuldbyrdelse blev i maj 2012 af Justitsministeriet anmodet om at overveje behovet for en modernisering af retsplejelovens regler om annoncering af tvangsauktioner over fast ejendom. Arbejdsgruppen afgav den 15. oktober 2012 et notat om medieannoncering af tvangsauktioner over fast ejendom. Arbejdsgruppen anbefalede i den forbindelse, at tvangsauktioner fremover – udover i Statstidende – som hovedregel skal ske på internettet.

Som begrundelse for anbefalingerne henviste arbejdsgruppen bl.a. til, at den betydelige teknologiske udvikling, hvor især den hastige vækst i udbredelsen og tilgængeligheden af internettet og mobiltelefoni (med tilhørende applikationer) grundlæggende har forandret den måde, information typisk formidles og søges på, samt at diverse hjemmesider og portaler på internettet (med tilhørende applikationer til mobiltelefoni mv.) i stadig højere grad er de medier, som købsinteresserede – enten udelukkende eller som supplement til de trykte annoncer – anvender i søgningen efter fast ejendom.

Arbejdsgruppen anførte endvidere, at Statstidende siden den 15. oktober 2005 alene udgives i elektronisk form, og at Statstidende, herunder tvangsauktionsannoncerne, er gratis tilgængelig for enhver på internettet.

Herudover udtalte arbejdsgruppen, at det som følge af udviklingen må antages, at det ved at lade annonceringen foregå på internettet vil være muligt i langt højere grad at nå ud til (potentielle) købsinteresserede og derved bidrage til at skabe den købsinteresse, som er formålet med annonceringen.

Arbejdsgruppen udtalte endelig, at de forskellige portalløsninger, der allerede findes på området, og eventuelle tilsvarende løsninger, der måtte komme til fremover, giver mulighed for at sikre, at købsinteresserede – herunder de købsinteresserede, som måske ikke som udgangspunkt (også) søger efter ejendomme, der udbydes på tvangsauktion – i langt højere grad end i dag vil kunne få opmærksomheden henledt på den specielle del af ejendomsudbuddet, som tvangsauktionerne udgør.

På den baggrund anbefalede arbejdsgruppen, at de hidtil gældende regler blev moderniseret, således at de muligheder, som den digitale kommunikation giver, i langt videre omfang udnyttes til at sikre størst mulig opmærksomhed blandt potentielle købere af fast ejendom om de ejendomme, der udbydes på tvangsauktion, samtidig med at det sikres, at omkostningerne til annonceringen af auktionerne nedbringes væsentligt.

Arbejdsgruppens forslag om en modernisering af reglerne om annoncering blev gennemført ved lov nr. 737 af 25. juni 2014 om ændring af retsplejeloven og forskellige andre love (Revision af reglerne om behandling af civile sager og syn og skøn, forhøjelse af beløbsgrænsen for anke, indførelse af deltidsordning for dommere mv., medieannoncering af tvangsauktioner, tvangsfuldbyrdelse af digitale lånedokumenter, skriftlig behandling af anke i straffesager med samstemmende påstande mv.), således at retsplejelovens § 566 om bekendtgørelse af tvangsauktion over fast ejendom nu er affattet som følger:

”§ 566. Rekvirenten eller, hvis en sagkyndig er antaget, den sagkyndige bekendtgør auktionen én gang i Statstidende med mindst 14 dages varsel.

Stk. 2. Bekendtgørelsen skal betegne auktionen som tvangsauktion og ud over tid og sted for auktionen indeholde oplysninger om alle forhold, der kan antages at have en væsentlig betydning for ejendommens værdi. Bekendtgørelsen skal særligt indeholde oplysninger om ejendommens matrikelnummer, nøjagtige adresse, ejendomsværdi, karakter, areal og anvendelse, herunder så vidt muligt oplysning om størrelsen af det bebyggede areal og dets indretning. Bekendtgørelsen skal indeholde de i § 564, stk. 3, nævnte oplysninger.

Stk. 3. Rekvirenten eller den sagkyndige skal endvidere bekendtgøre auktionen på internettet, således at bekendtgørelsen indeholder de oplysninger, der er nævnt i stk. 2, og sker på eller kan findes ved hjælp af en almindeligt anvendt portal, der giver adgang til de steder på internettet, hvor ejendomme udbydes til salg, og eventuelt tillige i et andet medie, der også er egnet til at skabe købsinteresse. I helt særlige tilfælde kan bekendtgørelse dog ske på anden vis. Ved auktioner over ejendomme, der anvendes til privat beboelse, kan fogedretten bestemme, at bekendtgørelsen skal indeholde eksempel på kontantbehov, årlige bruttoudgifter og skatteunderskud beregnet ved en given budsum.”

11.2 Udvalgets overvejelser

Formålet med reglerne om bekendtgørelse af frivillige offentlige auktioner er at sikre kendskab til auktionsafholdelsen og dermed størst mulig købsinteresse. Reglerne har samtidig til formål at sikre, at potentielle købere får relevante oplysninger om de effekter, som auktionsafholdelsen vedrører. Disse hensyn tilsiger efter udvalgets opfattelse, at der – på samme måde som det er tilfældet på området for tvangsauktioner over fast ejendom – bør gælde regler om annoncering.

En helt afgørende forskel på en frivillig offentlig auktion og en tvangsauktion over fast ejendom er imidlertid frivillighedsmomentet. Salg af en genstand på frivillig offentlig auktion sker således efter anmodning fra auktionsrekvirenten (typisk ejeren), og derfor bør det efter udvalgets opfattelse fortsat være auktionsrekvirenten, der – efter fornøden vejledning fra auktionslederen – bør kunne bestemme, hvordan auktionen skal bekendtgøres samt tidspunktet for auktionens afholdelse.

Udvalget finder, at loven ikke bør indeholde nærmere krav til bekendtgørelsesmåde, frister mv., således at det overlades til auktionsrekvirenten efter drøftelse med auktionslederen at beslutte,

hvorvidt bekendtgørelseskravet skal opfyldes ved bekendtgørelse i et trykt medie eller på internettet mv.

For så vidt angår indholdet af bekendtgørelsen foreslår udvalget, at det i auktionslederloven fastsættes, at auktionslederen skal sikre, at bekendtgørelse sker med angivelse af tid og sted for auktionen, arten af de varer, der sælges på auktionen, oplysning om, hvor og hvornår varerne kan besigtiges, samt oplysning om alle øvrige forhold, der må antages at have væsentlig betydning for vurderingen af værdien af de effekter, auktionsafholdelsen omfatter. Da der er stor forskel på arten af frivillige offentlige auktioner og de effekter, som søges solgt på sådanne auktioner, findes det således mest hensigtsmæssigt at lade det være op til den enkelte auktionsleder at vurdere, hvilke oplysninger der konkret er relevante med henblik på at skabe størst mulig købsinteresse mv.

Udvalget bemærker i den forbindelse, at justitsministeren kan tilbagekalde en beskikkelse, hvis auktionslederen ikke varetager hvervet på forsvarlig vis, herunder hvis auktionslederen ikke tilgodeser rekvirentens sælgerens interesser i forbindelse med bekendtgørelse. Der henvises herom i øvrigt til pkt. 4.2.4 om bortfald og tilbagekaldelse af beskikkelse.

Der henvises i øvrigt til bemærkningerne til § 14 i udkastet til en ny auktionslederlov.

11.2.1 Særligt vedrørende tvangsauktioner

Udvalget foreslår, at bestemmelsen om bekendtgørelse og afholdelse af tvangsauktion mv., som i dag er indeholdt i auktionslederlovens § 2, stk. 1, flyttes til en særskilt bestemmelse i kapitlet om auktionslederens afholdelse af auktion (svarende til de gældende bestemmelser om afholdelse af frivillig auktion).

Udvalget foreslår endvidere, at henvisningen til retsplejelovens regler om bekendtgørelse af tvangsauktioner udgår, således at reglerne fremover fremgår direkte af auktionslederloven.

Af hensyn til rekvirentens fyldestgørelse er der i udvalget overordnet enighed om, at reglerne om bekendtgørelse af tvangsauktioner, der i dag foregår ved indrykning i trykte blade, bør moderniseres med henblik på at skabe øget købsinteresse, herunder gennem annoncering på internettet. Øget offentlig opmærksomhed om tvangsauktionerne gennem en bedre annoncering vil således efter udvalgets opfattelse kunne medføre øget købsinteresse og dermed påvirke budgivingen i opadgående retning, hvilket både tilgodeser skyldners og rekvirentens interesser.

På den baggrund er der enighed om at fjerne kravet til, hvor bekendtgørelsen skal foretages, således at det alene fremgår af loven, at bekendtgørelse sker i et eller flere relevante medier, som er egnet til at skabe købsinteresse.

Den foreslåede bestemmelse muliggør, at der fremover *kan* foretages annoncering på internettet. Efter udvalgets opfattelse vil det herved som følge af den teknologiske udvikling være muligt i langt højere grad at nå ud til (potentielle) købsinteresserede og derved bidrage til at skabe den fornødne købsinteresse.

Sigtet med den foreslåede formulering ”relevante medier” er at gøre bestemmelsen teknologi-neutral i den forstand, at bestemmelsen ikke ved fremkomsten af nye digitale kommunikationsformer, f.eks. applikationer til mobiltelefoner, udelukker annoncering herigennem.

Udvalget har i den forbindelse overvejet, hvornår en tvangsauktion *senest* skal bekendtgøres. Efter udvalgets opfattelse må fristen på den ene side ikke være længere, end at rekvirenten kan få afholdt auktionen med en vis hurtighed. På den anden side må fristen ikke være så kort, at interesserede købere reelt ikke har mulighed for at blive bekendt med auktionen. På den baggrund foreslås det, at tvangsauktioner, der afholdes i henhold til auktionslederloven, som i dag skal bekendtgøres af auktionslederen mindst én uge før auktionens afholdelse.

Udvalget foreslår endvidere, at hvis bekendtgørelse alene sker i et trykt medie, skal bekendtgørelsen – med henblik på at skabe den fornødne købsinteresse – indrykkes mindst to gange. Kravet vurderes alene relevant for så vidt angår trykte medier, idet købsinteresserede ved internettannoncering eller lignende i princippet vil kunne søge og læse annoncerne på et hvilket som helst tidspunkt og fra et hvilket som helst sted i verden. En enkelt annoncering på internettet vil således kunne være umiddelbart tilgængelig for enhver fra det tidspunkt, hvor annoncen slås op, og indtil tvangsauktionen afvikles (eller aflyses).

For så vidt angår indholdet af bekendtgørelsen foreslår udvalget, at bekendtgørelsen skal betegne auktionen som tvangsauktion og – på samme måde som ved frivillige offentlige auktioner – ud over tid og sted for auktionen skal indeholde oplysning om alle forhold, der kan antages at have væsentlig betydning for vurderingen af værdien af de genstande, der bortsælges.

Der henvises i øvrigt til bemærkningerne til § 15 i udkastet til en ny auktionslederlov.

12. Udarbejdelse af auktionskatalog

12.1 Gældende ret

Efter auktionslederlovens § 12, stk. 1, skal der til brug for en auktion udarbejdes et auktionskatalog med auktionsvilkårene, der indføres straks efter titelbladet, og en fortegnelse i nummerorden over de genstande, der ønskes bortsolgt. Fortegnelsen kan suppleres under auktionen. På auktionen må der ikke bortsælges genstande, der ikke er optaget i kataloget.

Omfatter kataloget genstande hidrørende fra forskellige sælgere, skal dette tydeligt angives, jf. lovens § 12, stk. 2. Heraf følger det endvidere, at hvis salgsgenstandene angives helt eller delvist at hidrøre fra navngivne boer eller personer, skal det bestemt angives, hvilke genstande der hidrører fra hvert enkelt navngivent bo eller hver enkelt navngiven person.

Det fremgår af ”Auktionslederloven med kommentarer ved V. Ravnholt Rasmussen, Håndbog for auktionsledere”, 2. udgave, 1980, side 85, at auktionskataloget har betydning for inddrivelsen af budsum, omkostninger i forbindelse med udlæg, moms mv. samt for at kunne følge overdragelsen.

Justitsministeren har i medfør af lovens § 12, stk. 3, fastsat nærmere regler om auktionskatalogets udformning i auktionslederinstruksens afsnit II, § 5 og § 11, stk. 1.

Af auktionslederinstruksens afsnit II, § 5, stk. 3, fremgår det, at auktionsvilkårene underskrives af den, der rekvirerer auktionen eller af inkassator.

Efter auktionslederinstruksens afsnit II, § 5, stk. 4, bestemmer rekvirenten, om der skal udfærdiges trykte auktionskataloger, i hvilket tilfælde auktionslederen har pligt til på forlangende at vejlede rekvirenten med hensyn til udfærdigelsen. Hvis der udfærdiges trykte auktionskataloger, indhæftes i det af auktionslederen benyttede katalog blade med rubrikker ud for hvert enkelt nummer til angivelse af den opnåede købesum og køberens navn samt til anmærkninger, jf. auktionslederinstruksens afsnit II, § 5, stk. 5. Hvis der ikke udfærdiges trykte auktionskataloger, udarbejdes der – eventuelt efter vejledning af auktionslederen – en fortegnelse over de genstande, der skal bortsælges, med rubrikker for nummer, salgsgenstanden, køberens navn, budsummen og anmærkninger, jf. auktionslederinstruksens afsnit II, § 5, stk. 6.

Hvis betaling sker kontant på auktionsstedet, behøver rubrikken for køberens navn kun at udfyldes med ”kontant”, jf. auktionslederinstruksens afsnit II, § 5, stk. 7.

Snarest muligt efter auktionens afslutning sammentælles budsummen, og auktionskataloget underskrives af auktionslederen. Såfremt opråbet i henhold til auktionslederlovens § 13, stk. 2, jf.

pkt. 13.1 nedenfor, er foretaget af en særlig inkassator, underskrives auktionskataloget tillige af denne, jf. auktionslederinstruksens afsnit II, § 5, stk. 8.

Endvidere bestemmes det i auktionslederinstruksens afsnit II, § 5, stk. 9, at indførsler i auktionskataloget skal ske med blæk.

Endelig fremgår det af auktionslederinstruksens afsnit II, § 11, stk. 1, at auktionslederen skal opbevare auktionskataloget i 2 år. Auktionslederen skal endvidere drage omsorg for omhyggelig opbevaring af auktionsbog, jf. pkt. 16.1 nedenfor, og auktionskataloget. Auktionskatalogerne bør opbevares i kronologisk orden.

12.2 Udvalgets overvejelser

Som det fremgår under pkt. 7.2 ovenfor, har udvalget foreslået, at auktionslederen skal sikre, at der føres en *auktionsbog*, som skal indeholde oplysning om tid og sted for auktionens afholdelse, auktionsleder, auktionsrekvisit og auktionskøber, den opnåede budsum og om, hvorvidt auktionen er afholdt af auktionslederen selv eller en anden. Auktionsbogen skal endvidere indeholde oplysning om eventuelle væsentlige tvister under auktionen.

Baggrunden herfor er navnlig at sikre, at der foreligger dokumentation for de enkelte auktioner, f.eks. vedrørende tvister under auktionen.

I forlængelse heraf foreslår udvalget, at auktionsledere skal sikre, at der (fortsat) udarbejdes et *auktionskatalog* til brug for auktionen, og at kataloget skal føres som bilag til auktionsbogen med henblik på at sikre dokumentation.

Samlet vil auktionsbogen og -kataloget efter udvalgets opfattelse kunne tjene som bevis for, hvad der er foregået på de enkelte auktioner, herunder hvem der har handlet, hvilke genstande der er blevet handlet, til hvilken pris mv. Kravet er navnlig begrundet i hensynet til – udover at kunne inddrive skyldige beløb – at sikre muligheden for identifikation af køber i en situation, hvor der måtte være sket bortauktionering af stjalne genstande.

For så vidt angår indholdet af auktionskataloget finder udvalget, at kataloget bør indeholde auktionsvilkårene samt en fortegnelse over de genstande, der sættes til salg på auktionen.

Udvalget har fået oplyst, at auktionshusene i praksis alene anvender *trykte* auktionskataloger i meget begrænset omfang. På den baggrund foreslår udvalget, at sontringen i loven mellem trykte auktionskataloger og auktionslederens fortegnelse udgår.

Auktionskataloget bør, ligesom det er tilfældet med auktionsbogen, kunne føres og opbevares elektronisk efter reglerne i bogføringsloven. Der henvises herom i øvrigt til pkt. 7.1.1 ovenfor om henvisning til bogføringsloven samt elektronisk bogføring.

I lyset af de allerede foreslåede regler om auktionskatalog i auktionslederloven finder udvalget ikke, at der er behov for at fastsætte yderligere regler på bekendtgørelsesniveau. Auktionslederen må således – inden for de givne rammer – bestemme formen for auktionskataloget.

Udvalget har endelig overvejet, om forbuddet mod at bortsælge genstande, der ikke er optaget i auktionskataloget, på auktionen, bør opretholdes. Af hensyn til købsinteresserede, herunder købsinteresseredes mulighed for at vurdere, om der er grund til at møde op på en auktion, er det væsentligt, at det tydeligt fremgår, hvilke genstande der sælges på auktionen. Udvalget foreslår på den baggrund at opretholde kravet om, at en genstand ikke må sælges på auktionen, hvis ikke den har været nævnt i auktionskataloget.

For så vidt angår auktionskøber, der ikke har fortrydelsesret med hensyn til aftaler, der indgås på en offentlig auktion, jf. forbrugeraftalelovens § 18, stk. 2, nr. 11, finder udvalget, at det er væsentligt, at køber har haft mulighed for at undersøge/gennemgå den genstand, som vedkommende ønsker at erhverve på auktion, og der bør efter udvalgets opfattelse derfor tillige gælde et forbud mod at bortsælge genstande, der ikke har været til stede på eftersynet. Der henvises i øvrigt til udvalgets overvejelser om auktionens afholdelse og forløb under pkt. 13 nedenfor.

Udvalget foreslår på den baggrund en samlet bestemmelse, hvorefter en genstand ikke må sælges på auktionen, medmindre den har været nævnt i auktionskataloget og været til stede på eftersynet.

Med henblik på at sikre politiets mulighed for at foretage nødvendige efterforskningskridt, foreslås det i overensstemmelse med pkt. 7.2 vedrørende opbevaring af auktionsbogen, at der fastsættes et krav om opbevaring af auktionskataloget i minimum 3 år. Forslaget skal navnlig sikre politiets mulighed for at efterforske og opklare sager, hvor der er sket salg af stjålne genstande. Der henvises herom i øvrigt til pkt. 7.2.

Der henvises i øvrigt til bemærkningerne til § 19 i udkastet til en ny auktionslederlov.

13. Auktionens afholdelse og forløb

13.1 Gældende ret

Det følger af auktionslederlovens § 7, 1. pkt., at auktionslederen er forpligtet til selv eller ved en af fogedretten autoriseret fuldmægtig at afholde auktionen. Der kan i tilfælde af auktionsle-

derens eller fuldmægtigens forfald undtagelsesvis meddeles en anden af auktionslederen antagen person bemyndigelse til at afholde auktionen, jf. § 7, 2. pkt. Auktionslederens stedfortræder skal opfylde de almindelige betingelser, der stilles for auktionslederbeskikkelse, jf. § 7, 3. pkt., idet det efter § 7, 3. pkt., dog er tilstrækkeligt, at stedfortræderen er fyldt 21 år (frem for normalt 25 år).

Efter auktionslederlovens § 4, stk. 2, er det tilladt for en auktionsleder at virke som inkassator ved de af ham afholdte auktioner samt – mod løsning af næringsbrev – at drive virksomhed som auktionsholder i overensstemmelse med næringslovens regler. Når det er tilfældet, skal auktionslederen, såfremt andet ikke er aftalt, inden 14 dage efter auktionen eller den fastsatte kredittids udløb aflægge regnskab til rekvirenten over auktionsbeløbet og udbetale auktionsprovenuet til denne, jf. auktionslederinstruksens afsnit II, § 10.

Det følger endvidere af auktionslederinstruksens afsnit III, § 2, at rekvirenten af en tvangsauktion antager en inkassator, som skal være til stede ved auktionen og afgøre, om han vil give den enkelte bydende kredit, samt indkræve auktionspengene. Inkassator er som selvskyldner ansvarlig for, at beløbene af de af ham antagne bud bliver betalt, medmindre andet er vedtaget. Afregning og aflæggelse af regnskab over auktionsbeløbet sker til fogedretten inden 14 dage efter auktionen eller den fastsatte kredittids udløb.

Om selve afholdelsen af auktioner følger det af lovens § 13, stk. 1, at auktionslederen ved auktionens begyndelse oplæser auktionsvilkårene, som tillige skal opslås til almindelig efterretning på et iøjnefaldende sted i lokalet eller, hvis auktionen afholdes under åben himmel, da der, hvor den holdes eller begyndes. Når dette er iagttaget, kan de bydende på auktionen ikke påberåbe sig uvidenhed om auktionsvilkårene.

Det følger af bestemmelsen endvidere, at genstandene så vidt muligt skal opråbes i den rækkefølge, i hvilken de er opført i auktionskataloget, og under iagttagelse af reglerne i auktionslederlovens § 12, stk. 2, jf. pkt. 12.1 ovenfor om udarbejdelse af auktionskatalog. Af auktionslederinstruksens afsnit II, § 7, stk. 6, følger det, at det er auktionslederens pligt at drage omsorg for, at de bydende ikke vildledes med hensyn til genstandenes oprindelse og beskaffenhed mv. Det følger videre af auktionslederinstruksens afsnit II, § 7, stk. 4, at hvis der sker fravigelse fra den i auktionskataloget fastsatte nummerorden, skal dette tydeligt tilkendegives de mødende. Bortsælges genstande, der ikke er opført i kataloget, skal disse straks indføres i dette, og auktionslederen har pligt til at oplyse, om de hidrører fra en af de i auktionskataloget angivne rekvirenter eller ej, jf. auktionslederinstruksens afsnit II, § 7, stk. 5.

Efter auktionslederlovens § 13, stk. 2, afholder auktionslederen auktionen og påser, at den fremmes med behørig orden. For så vidt auktionslederen ikke tillige er inkassator, har inkassator ret til at foretage opråbet og meddele hammerslag. Det følger endvidere af bestemmelsen, at auktionskataloget føres af auktionslederen personligt eller ved en anden under hans umiddelbare tilsyn.

De på auktionen mødende skal gives fornøden adgang til forud eller under auktionen at gøre sig bekendt med de til salg stillede genstande, jf. auktionslederlovens § 13, stk. 3.

Efter auktionslederlovens § 13, stk. 4, sker de enkelte salg på auktionen ved, at hammerslag efter tre gange gentaget opråb uden overbud gives til den højestbydende eller, hvis dennes bud på grund af manglende evne til at opfylde auktionsvilkårene forkastes, til den næsthøjstbydende og så fremdeles. Når hammerslag er meddelt, er sælgeren bundet ved salget, for så vidt auktionskøberen på sin side opfylder vilkårene. Salg under forbehold af godkendelse efter hammerslagets meddelelse må ikke finde sted. Af auktionslederinstruksens afsnit II, § 7, stk. 11, følger det, at når et auktionsbud antages, skal der gives tydeligt tilslag, hvilket dog ikke nødvendigvis behøver at ske ved brug af en hammer.

Det følger af bestemmelsen endvidere, at det kan stilles som betingelse for bortsalg, at køberen i det mindste har budt den pris, som auktionsrekvirenten forud for auktionen i en skriftlig meddelelse til auktionslederen har stillet som vilkår for bortsalg. Vil rekvirenten gøre brug af denne bestemmelse, må han oplyse, at den forlangte mindstepris ikke er opnået, og der må da ikke gives hammerslag. Rekvirenten bestemmer selv, hvorvidt han vil oplyse mindsteprisens størrelse. Af auktionslederinstruksens afsnit II, § 7, stk. 10, følger det, at mindste buds og overbuds størrelse beror på den, der foretager opråbet. Opstår der, efter hammerslag er givet, tvivl om, hvem der var højestbydende, eller har flere budt samtidig, foretages nyt opråb.

Auktionsresultatet fremkommer ved, at en bydende afgiver et tilbud, som ingen af de øvrige tilstedeværende bydende ønsker at overgå, og som heller ikke overgås af skriftlige eller telefoniske bud. Den højestbydende bliver herefter forpligtet, når der falder hammerslag, og det samme bliver sælgeren, medmindre der ikke opnås den eventuelle mindstepris, som sælgeren har fastsat og forud for auktionen skriftligt har meddelt auktionslederen. Betaling og udlevering af salgsgenstanden vil kunne ske umiddelbart efter, at der er faldet hammerslag.

Budgivning på auktionen kan i almindelighed ske ved personligt fremmøde i auktionshuset eller som kommissionsbud pr. brev, telefax eller e-mail. Det kan herudover i visse tilfælde aftales, at der afgives bud pr. telefon under auktionen.

Hvis auktionslederen skønner, at der kan opnås et væsentligt højere bud på en ny auktion, kan vedkommende bestemme, at der skal afholdes en anden og sidste auktion, jf. auktionslederlovens § 13, stk. 5.

13.1.1 Udpantningsret for købesum og auktionsomkostninger

Efter auktionslederlovens § 17 er der udpantningsret for købesum og auktionsomkostninger.

Udpantningsret betyder grundlæggende, at en fordringshaver ikke behøver at opnå dom for sit krav, men at kravet umiddelbart kan inddrives ved udlæg efter retsplejelovens § 478, stk. 2.

13.1.2 Særligt vedrørende tvangsauktioner

Som det fremgår under pkt. 3.1 ovenfor om auktionslederlovens anvendelsesområde, finder lovens regler anvendelse på bl.a. tvangsauktioner over løsøre mv., når auktionen afholdes ved en auktionsleder efter henvisning fra fogedretten. I disse tilfælde foretages auktionen i overensstemmelse med retsplejelovens § 549, stk. 1, og § 550.

Efter retsplejelovens § 549, stk. 1, oplæses auktionsvilkårene ved auktionens begyndelse, ligesom auktionsvilkårene oplås til almindelig efterretning på et iøjnefaldende sted i lokalet eller, hvis auktionen afholdes under åben himmel, der, hvor den holdes eller begyndes. I trykte auktionskataloger indføres auktionsvilkårene straks efter titelbladet.

Efter retsplejelovens § 550, stk. 1, fremmes auktionen herefter ved, at auktionslederen opråber de enkelte genstande til salg.

Er auktionskataloger eller specificerede auktionsplakater udgivne, bortsælges tingene i den orden, disse angiver, medmindre auktionslederen tillader afvigelser herfra. Er auktionskataloger eller specificerede auktionsplakater ikke udgivne, er skyldneren berettiget til at bestemme den orden, hvori de udlagte genstande skal opråbes, jf. retsplejelovens § 550, stk. 2.

Det følger af retsplejelovens § 550, stk. 3, at auktionskøberens navn og buddets størrelse ved enkeltgenstande optegnes i auktionsbogen eller det dertil hørende auktionskatalog.

Hvis betalingen erlægges kontant ved hammerslaget, gøres der bemærkning herom, jf. retsplejelovens § 550, stk. 4.

Skønner auktionslederen, at der kan opnås et væsentlig højere bud på en ny auktion, kan denne bestemme, at der skal afholdes en anden og sidste auktion, jf. retsplejelovens § 550, stk. 5.

13.1.3 Ændring af købeloven

Købeloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 1853 af 24. september 2021, indeholder i §§ 72-87 særlige regler om forbrugerkøb, herunder bl.a. regler om, hvornår der i sådanne køb foreligger en mangel, og om forbrugeren misligholdelsesbeføjelser i anledning af mangler.

Ved forbrugerkøb forstås efter lovens § 4 a, stk. 1, et køb, som en køber (forbruger) foretager hos en erhvervsdrivende, der handler som led i sit erhverv, når køberen hovedsagelig handler uden for sit erhverv. Sælgeren har bevisbyrden for, at købet ikke er et forbrugerkøb.

På samme måde som forbrugeraftaleloven, jf. pkt. 10.1.2 ovenfor, gælder købelovens regler om forbrugerkøb også ved aftaler mellem to private, når aftalen er indgået eller formidlet for (den private) sælger af en erhvervsdrivende. Det følger således af § 4 a, stk. 2, at ”som forbrugerkøb anses under i øvrigt samme betingelser som nævnt i stk. 1 endvidere køb fra ikke-erhvervsdrivende, hvis aftalen om køb er indgået eller formidlet for sælgeren af en erhvervsdrivende”. Der henvises til kapitel 4, pkt. 2.2.3.1, for så vidt angår spørgsmålet om, hvornår der er tale om en sådan formidling.

Efter købelovens § 77, stk. 1, der ophæves ved ikrafttræden af lov nr. 1173 af 8. juni 2021, kan det ikke gyldigt aftales, at køberen generelt afskæres fra at påberåbe sig mangler ved salgsgenstanden, ligesom andre almindelige forbehold, såsom at salgsgenstanden er solgt som beset, ikke kan gøres gældende.

Der gælder dog en begrænsning i køberens misligholdelsesbeføjelser ved køb af brugte genstande på offentlig auktion, hvor køberen har mulighed for selv at være til stede, jf. § 77, stk. 2. Det følger således af bestemmelsen, at køberen i disse tilfælde kun under visse omstændigheder kan påberåbe sig, at der foreligger en mangel.

Det bemærkes, at forbrugerkøbsdirektivet, der ligger til grund for de gældende regler om forbrugerkøb i købeloven, ophæves med virkning fra den 1. januar 2022, hvor nationale bestemmelser til gennemførelse af varedirektivet (771/2019/EU) skal træde i kraft.

Et lovforslag (L 223) med henblik på gennemførelse af varedirektivet og direktivet om digitalt indhold (770/2019/EU) blev vedtaget af Folketinget den 3. juni 2021. Med loven (lov nr. 1173 af 8. juni 2021) ændres bl.a. reglerne om forbrugerkøb i købeloven, således at disse kommer til at stemme overens med de to direktiver. Med loven udvides anvendelsesområdet for reglerne om forbrugerkøb, således at disse udtrykkeligt kommer til at gælde for køb af digitalt indhold og digitale tjenester, herunder som udgangspunkt også når forbrugeren ”betaler” med personoplysninger.

Loven indebærer bl.a., at købelovens § 77, stk. 2, der bliver § 77, stk. 1, videreføres med den indholdsmæssige ændring, at køberen skal have let adgang til klare og omfattende oplysninger om, at købelovens almindelige regler om krav til salgsgenstanden, jf. købelovens nye bestemmelser i §§ 75 b-75 e, ikke finder anvendelse.

Hvis køberen ikke har haft adgang til disse oplysninger, vil købelovens almindelige regler om krav til salgsgenstanden finde anvendelse, jf. købelovens nye bestemmelser i §§ 75 b-75 e.

Dette vil dog ikke gælde for aftaler om levering af digitalt indhold eller digitale tjenester, herunder når indholdet eller tjenesten leveres på et fysisk medium, der udelukkende bruges som bærer heraf. Det betyder, at de almindelige krav til salgsgenstanden, jf. købelovens nye bestemmelser i §§ 75 b-75 e, vil gælde for aftaler om levering af digitalt indhold, også hvis brugt digitalt indhold, f.eks. brugte DVD-film, købes på en offentlig auktion. Det samme vil gælde, hvis det måtte forekomme, at en brugt digital tjeneste købes på en offentlig auktion. Undtagelsen vedrørende digitalt indhold og digitale tjenester vil ikke omfatte såkaldte (brugte) varer med digitale elementer, der sælges sammen med løsørestanden på en offentlig auktion. Her vil købelovens § 77, stk. 2 (fremover § 77, stk. 1), således gælde.

Med loven indsættes der endvidere to nye stykker i købelovens § 77. Deraf følger heraf, at ved køb omfattet af stk. 1 kan køberen endvidere påberåbe sig, at der foreligger en mangel, hvis genstanden ikke svarer til den betegnelse, som den er solgt under, eller sælgeren i øvrigt ved køkets afslutning har givet urigtige eller vildledende oplysninger, medmindre disse ikke kan antages at have haft betydning for køberens bedømmelse af genstanden, jf. § 77 stk. 2, nr. 1, eller sælgeren eller et tidligere salgsled har givet oplysninger som nævnt i nr. 1 på salgsgenstandens indpakning, i annoncer eller i andre meddelelser, der er beregnet til at komme til almenhedens eller køberens kundskab, jf. § 77 stk. 2, nr. 2. Derudover kan køberen ikke påberåbe sig en urigtig eller vildledende oplysning, der er rettet senest ved indgåelsen af aftalen, jf. § 77, stk. 3.

Med loven ændres også § 76, således at der endvidere foreligger en mangel ved salgsgenstanden, hvis sælgeren har forsømt at give køberen oplysning om forhold, der har haft betydning for køberens bedømmelse af salgsgenstanden, og som sælgeren kendte eller burde kende. Dette vil dog ikke gælde for aftaler om levering af digitalt indhold eller digitale tjenester.

13.2 Udvalgets overvejelser

Udvalget bemærker indledningsvis, at reglerne om auktionsafholdelsens forløb har til formål at sikre, at frivillige offentlige auktioner finder sted under betryggende forhold. Det indebærer

bl.a., at auktionen afholdes under ansvar af en beskikket auktionsleder, som har pligt til bl.a. at oplæse auktionsvilkårene og sørge for, at disse oplås på et iøjnefaldende sted og i det hele at påse, at auktionen fremmes med behørig orden. På den baggrund finder udvalget, at disse bestemmelser i vidt omfang bør opretholdes.

Udvalget foreslår således, at auktioner, der er omfattet af auktionslederloven, fortsat skal forstås af auktionslederen eller af en af fogedretten autoriseret auktionslederfuldmægtig. Der lægges med formuleringen op til, at auktionslederen kan lade visse opgaver og pligter, der efter loven påhviler auktionslederen i forbindelse med afholdelse af en auktion, udføre af en anden, dog således at ansvaret for, at auktionen afholdes i overensstemmelse med loven, som hidtil påhviler auktionslederen. Om udvalgets overvejelser om auktionslederfuldmægtige henvises i øvrigt til pkt. 4.2.5 ovenfor.

For så vidt angår henvisningen til ”inkassator” og dennes mulighed for at udføre opgaver i forbindelse med auktionens afholdelse, foreslås det, at henvisningen udgår, idet auktionslederen i praksis varetager de opgaver, som en inkassator efter auktionslederlovgivningen ville kunne varetage, jf. herom i øvrigt pkt. 5.2.1 ovenfor. Efter § 10 i forslag til ny auktionslederlov varetager auktionslederen således efter nærmere aftale inddrivelsen i forbindelse med auktionen.

Der er i udvalget enighed om, at der fortsat skal gives enhver auktionssøgende adgang til forud for eller under auktionen at besigtige de genstande, der udbydes på auktionen. Udvalget har herved lagt vægt på den måde, hvorpå auktioner foregår i praksis, herunder at auktioner afvikles ved opråb af genstande, der udbydes på auktionen, og at såvel køber som sælger er (aftaleretligt) bundet ved meddelt hammerslag. Udvalget tillægger det også betydning, at køberen efter forbrugeraftalelovens § 18, stk. 2, nr. 11, ikke har fortrydelsesret med hensyn til aftaler, der indgås på en offentlig auktion. På den baggrund er det efter udvalgets opfattelse væsentligt, at købere har reel mulighed for at besigtige genstandene forud for auktionen.

For så vidt angår oplæsning af auktionsvilkår er der enighed om, at auktionslederen skal sikre, at auktionen indledes med oplæsning af de for den pågældende auktion *væsentligste* auktionsvilkår, f.eks. et vilkår eller forbehold om, at alt sælges i den stand, hvori det ved hammerslaget er og forefindes, samt at købelovens almindelige regler om krav til salgsgenstanden ikke finder anvendelse. Udvalget bemærker i den forbindelse, at den kommende ændring af købeloven, som træder i kraft 1. januar 2022, bl.a. indebærer, at i tilfælde hvor køberen af brugte genstande på en offentlig auktion ikke har haft let adgang til klare og omfattende oplysninger om, at købelovens almindelige regler om krav til salgsgenstanden ikke finder anvendelse, vil købelovens almindelige regler om krav til salgsgenstanden finde anvendelse.

Auktionslederen skal endvidere sikre, at det fulde indhold af vilkårene er gjort tilgængeligt på auktionsstedet på en fremtrædende måde. I forhold til sidstnævnte krav finder udvalget, at bestemmelsen herom bør være teknologineutral. Det indebærer, at kravet vil være opfyldt i tilfælde, hvor auktionssøgende har adgang til *på stedet* at gøre sig bekendt med vilkårene, uanset om det sker ved opslagstavle, projektor mv.

Udvalget har overvejet, om opråbet fortsat (så vidt muligt) skal ske i den rækkefølge, som genstandene er anført i auktionskataloget. Med henblik på, at eventuelle interesserede købere, der ikke nødvendigvis ønsker at overvære hele auktionen, skal kunne vide, hvornår de genstande, de pågældende er interesserede i, opråbes på auktionen, finder udvalget, at opråbet bør ske i den i auktionskataloget opregnede rækkefølge, og at denne opråbsrækkefølge ikke bør kunne fraviges. Det foreslås på den baggrund, at formuleringen ”så vidt muligt” udgår.

For så vidt angår reglerne om selve fremgangsmåden ved auktionen foreslås de nugældende regler opretholdt, men moderniseret i sproglig henseende. På den baggrund foreslås det, at salg på auktionen sker ved bud eller overbud, at bud kan afgives på auktionen ved personligt fremmøde, ved brug af en (tilstedeværende) repræsentant eller, om auktionslederen tillader dette, ved elektronisk eller telefonisk budgivning, at rekvirenten forud for auktionen kan meddele auktionslederen en mindstepris for salg af genstanden på auktion, og at der, når der efter tre gentagne opråb af et bud på auktionen ikke er sket overbud og en eventuel mindstepris, meddeles hammerslag til højstbydende mv.

Der henvises herom i øvrigt til lovudkastets §§ 21-23 og bemærkningerne hertil.

Under hensyn til karakteren af frivillige offentlige auktioner som en særlig salgsform finder udvalget, at der fortsat i loven bør gælde et forbud mod salg under forbehold af godkendelse efter hammerslagets meddelelse. Meddelelse af hammerslag bør således efter udvalgets opfattelse markere, at handlen er afsluttet og endelig.

Af samme grund foreslås det, at når der er meddelt hammerslag over et bud, der opfylder auktionsvilkårene og en eventuel aftalt mindstepris, er aftalen mellem auktionsrekvirent og -køber bindende og har retsvirkninger efter sit indhold.

Udvalget har endelig overvejet, om auktionslederen fortsat efter loven skal kunne bestemme, at der skal afholdes en ny og sidste auktion, hvis vedkommende vurderer, at der kan opnås væsentligt højere bud på en ny auktion. I den forbindelse bemærker udvalget, at der i praksis kan forekomme tilfælde, hvor de tilstedeværende på en auktion ikke har interesse for f.eks. guldsmykker og derfor byder langt under markedsværdien. Af hensyn til auktionssælgerens

interesse i at opnå det højest mulige bud på den genstand, vedkommende ønsker bortsolgt, bør auktionslederen efter udvalgets opfattelse fortsat have adgang til at bestemme, at en ny og sidste auktion skal afholdes. Det er imidlertid klart, at denne adgang ikke bør udnyttes i tilfælde, hvor auktionssælger – direkte eller indirekte – har tilkendegivet over for auktionslederen, at vedkommendes interesse i at komme af med en genstand overstiger interessen i eventuelt at opnå en højere budsum. Adgangen til at bestemme, at en ny og sidste auktion skal afholdes, bør efter udvalgets opfattelse endvidere kun gælde frem til det tidspunkt, hvor der indgås en bindende aftale mellem auktionsrekvirenten og køberen, det vil sige, inden der er meddeles hammerslag.

13.2.1 Udpantningsret

Det fremgår af 1935-lovbemærkningerne til auktionslederlovens § 17 om udpantning, at reglen er i tråd med udpantningslovens § 1, nr. 10, litra a (om udpantning for fordringer hos en og samme skyldner på betaling for løsøre, der er købt ved offentlig auktion, når auktionsprotokollen tydelig udviser køberens navn og købesummens størrelse). Det fremgår i den forbindelse, at den i udpantningsretten liggende hurtige og billige retsforfølgning er et nødvendigt led i hele auktionsinstituttet.

Udpantningslovens § 1 blev imidlertid ophævet ved lov nr. 1336 af 19. december 2008 om ændring af kildeskatteloven, opkrævningsloven, udpantningsloven og forskellige andre love (Konsekvensændringer som følge af lov om inddrivelse af gæld til det offentlige) (lovens § 16), og der findes ikke i dag en tilsvarende hjemmel til udpantning for fordringer på betaling af købesum for løsøre købt på offentlig auktion. Udgangspunktet er efter gældende ret således, at der ikke er udpantningsret for civilretlige (private) fordringer.

Om adgangen til at fastsætte regler om udpantningsret for private fremgår under pkt. 3.2.4 i Justitsministeriets vejledning om lov kvalitet (kan tilgås via hjemmesiden www.lovkvalitet.dk), at udpantningsret af retssikkerhedsmæssige grunde som altovervejende hovedregel ikke bør tillægges private.

Det er på den baggrund alene nogle få privatretlige krav, der er tillagt udpantningsret. Det gælder f.eks. for præmier med påløbne renter og andre omkostninger for lovpligtige brandforsikringer, jf. § 60, stk. 3, i lov om finansiel virksomhed, og tilsvarende for præmier for den lovpligtige ansvarsforsikring for motordrevne køretøjer, jf. færdselslovens § 107, stk. 3.

Civilretlige krav, der ikke er tillagt udpantningsret, inddrives i overensstemmelse med lovgivningens almindelige regler om inddrivelse af fordringer.

Idet udgangspunktet er, at der ikke er udpantningsret for civilretlige (private) fordringer, og der efter udvalgets opfattelse ikke kan anføres tungtvejende grunde for, at netop auktionsrekviren-ter skal være tillagt udpantningsret (og dermed stilles bedre end andre sælgere), foreslås auk-tionslederlovens § 17 om udpantningsret for købesum og auktionsomkostninger ophævet. Ud-valget bemærker i den forbindelse i øvrigt, at effekter bortsolgt på auktion normalt ikke vil blive udleveret, før køberen har betalt eller stillet sikkerhed for det skyldige beløb, hvorfor også be-hovet for en egentlig udpantningsret vurderes at være yderst begrænset.

13.2.2 Særligt vedrørende tvangsauktioner

Som anført under pkt. 11.2.1 ovenfor foreslår udvalget, at bestemmelsen om afholdelse af tvangsauktion mv., som i dag er indeholdt i auktionslederlovens § 2, stk. 1, flyttes til en særskilt bestemmelse i kapitlet om auktionslederens afholdelse af auktion (svarende til de gældende be-stemmelser om afholdelse af frivillig auktion).

Udvalget foreslår endvidere, at henvisningen til retsplejelovens regler om afholdelse af tvangs-auktioner udgår, således at reglerne fremover fremgår direkte af auktionslederloven.

I overensstemmelse med retsplejelovens § 549, stk. 1, foreslår udvalget således, at det skal fremgå direkte af den foreslåede bestemmelse, at auktionsvilkårene oplæses ved auktionens begyndelse, samt at auktionsvilkårene tillige skal opslås til almindelig efterretning på et iøjne-faldende sted i lokalet eller, hvis auktionen afholdes under åben himmel, der, hvor den holdes eller begyndes. Videre skal det fremgå, at auktionsvilkårene indføres i trykte auktionskataloger straks efter titelbladet.

14. Forbud mod auktionslederens køb/salg på auktion og salg under hånden

14.1 Gældende ret

14.1.1 Forbud mod auktionslederens køb/salg på auktion

Det følger af auktionslederlovens § 14, at en auktionsleder ikke selv eller ved en anden må sælge egne ting eller købe eller byde på en auktion, som vedkommende eller nogen på hans vegne afholder. Af auktionslederinstruksens afsnit II, § 7, stk. 12, 2. pkt., følger det, at forbud-det kun gælder salg af egne ting og derfor ikke er til hinder for, at en auktionsleder, der tillige er inkassator, på en ny auktion sælger ting, som er taget tilbage på grund af auktionskøberens misligholdelse.

I 1935-lovbemærkningerne til § 14 er anført bl.a., at reglen er begrundet i hensynet til at sikre auktionslederens upartiskhed. Forbuddet mod auktionslederens køb eller opbyden på de af ham afholdte auktioner gælder, hvad enten auktionslederen køber på egne eller andres vegne, idet publikum bør beskyttes imod, at budsummerne drives i vejret gennem ukontrollable opråb fra

auktionslederens side, ligesom hensynet til auktionssælgeren kræver, at auktionslederen ikke er interesseret i billigt hammerslag.

Et bud fremsat af en auktionsleder, som ingen personer i auktionslokalet eller over telefonen reelt er fremkommet med, det vil sige et fiktivt bud, må anses for at hidrøre – eller i hvert fald ligestilles med et bud – fra auktionslederen selv.

Justitsministeriet har i forbindelse med en konkret sag herom udtalt, at det er ministeriets opfattelse, at afgivelse af sådanne ”luftbud” ikke er foreneligt med auktionslederlovens § 14 i lyset af de hensyn, der ligger bag bestemmelsen, sammenholdt med auktionslederens funktion i forbindelse med auktionens afholdelse. Det gælder efter ministeriets opfattelse, uanset om der mellem auktionssælgeren og auktionslederen (eller auktionsholdervirksomheden, hvis aftalen er indgået med en sådan) måtte være aftalt en mindstepris. Den enkelte auktionssælger er imidlertid berettiget til selv at byde og købe, medmindre der er tale om en genstand, der udbydes til salg til ”absolut bortsalg”. En auktionssælger kan f.eks. i tilfælde, hvor denne i forbindelse med et frivilligt salg efter aftale med auktionslederen har fastsat en mindstepris, som endnu ikke er nået, selv eller ved en fuldmægtig byde på genstanden.

14.1.2 Salg under hånden

Det følger af auktionslederlovens § 15, at der gælder et forbud mod, at auktionslederen i tilknytning til en afholdt auktion medvirker ved salg under hånden af en opråbt – men ikke ved auktionen solgt – genstand eller at modtage vederlag i anledning af et sådant salg.

I 1935-lovbemærkningerne til § 15 fremgår, at den oprindelige hensigt med reglen var at værne statskassen mod omgåelse af afgiftsreglerne ved, at der nægtes hammerslag på en opråbt ting for at undgå betaling af afgift, og at tingen derefter sælges underhånden af auktionslederen til den bydende.

Af ”Auktionslederloven med kommentarer ved V. Ravnholt Rasmussen, Håndbog for auktionsledere”, 2. udgave, 1980, side 109, fremgår, at auktionslederen er afskåret fra at medvirke til salg af usolgte ting efter auktionen, uanset om auktionslederen får vederlag for auktionens afholdelse.

14.2 Udvalgets overvejelser

14.2.1 Forbud mod auktionslederens køb/salg på auktion

En auktionsleder udøver virksomhed i henhold til offentlig beskikkelse og skal sikre, at salg på auktion sker under betryggende former for såvel sælger som køber. Auktionsrekvirenter og -købere bør derfor kunne forvente, at auktionslederen og de personer, som i øvrigt medvirker til auktionens afholdelse, ikke i den forbindelse varetager egne interesser.

På den baggrund foreslås den gældende bestemmelse om, at auktionslederen ikke selv eller ved en anden må sælge egne ting eller købe eller byde på auktionen, opretholdt. Det foreslås endvidere, at auktionslederen skal påse, at personer, der medvirker til auktionens afholdelse, ikke selv eller ved en anden sælger egne ting eller køber eller byder på auktionen.

Den foreslåede bestemmelse indebærer bl.a., at auktions*holdere* fremover ikke selv eller ved en anden må sælge egne ting eller købe eller byde på auktionen.

For så vidt angår fiktive bud bemærker udvalget, at afgørende for, om et givent bud er lovligt, er, om der er tale om et *reelt* bud fra en køber, uanset om vedkommende køber er til stede i auktionslokalet eller afgiver bud over telefonen. Kommissionsbud er således at sidestille med telefonbud.

Der henvises i øvrigt til bemærkningerne til § 23 i udkastet til en ny auktionslederlov.

14.2.2 Salg under hånden

Ved udvalgets overvejelser om opretholdelse af forbuddet mod salg under hånden indgår navnlig to væsentlige og modsatrettede hensyn.

Auktionslederens rolle i forbindelse med afholdelse af frivillige offentlige auktioner er først og fremmest at sikre, at auktionerne forløber på en betryggende måde, og navnlig hensynet til gennemsigtighed for de personer, der afgiver bud på en auktion, taler efter udvalgets opfattelse *imod*, at auktionslederen i tilknytning til en afholdt auktion tillades at sælge genstande under hånden.

Heroverfor står hensynet til auktionssælger, der i sagens natur har en interesse i at opnå den højest mulige pris for den genstand, som vedkommende ønsker at sælge. Hensynet til auktionssælger taler således efter udvalgets opfattelse *for*, at auktionslederen i tilknytning til en afholdt auktion tillades at sælge genstanden under hånden.

Udvalget foreslår, at det nugældende forbud mod salg under hånden opretholdes, idet bemærkes, at auktionslederloven ikke indeholder regler, der er til hinder for, at auktionsrekvirenten og auktionslederen efter auktionen kan indgå en almindelig kommissionsaftale med henblik på salg af genstanden til tredjemand, hvis det viser sig, at der ikke på auktionen har været tilstrækkelig interesse for den udbudte genstand.

Om et givent salg sker ”i tilknytning til en afholdt auktion” og dermed er et ulovligt salg under hånden, må bero på en konkret vurdering af sagens samlede omstændigheder.

Der henvises i øvrigt til bemærkningerne til § 24 i udkastet til en ny auktionslederlov.

15. Tvister under auktionen

15.1 Gældende ret

Efter auktionslederlovens § 16, stk. 1, afgør auktionslederen tvister, der opstår vedrørende fremgangsmåden under en frivillig auktion. Fremsættes der i øvrigt indsigelser under auktionen, har auktionslederen ikke pligt til at tage hensyn til disse, medmindre vedkommende, efter at auktionslederen har nægtet at tage indsigelsen til følge, nedlægger protest til auktionsbogen mod auktionens fremme. Auktionen skal da, i det omfang protesten nødvendiggør det, standses under forudsætning af, at vedkommende, for så vidt det forlanges af auktionslederen, uopholdelig stiller en af denne fastsat sikkerhed for standsningens følger. Auktionslederen tilstiller fogedretten udskrift af auktionsbogen. Fogeden afgør herefter, om protesten har været berettiget og fastsætter i benægtende fald eventuel erstatning. Forhandlingerne for fogedretten sker efter reglerne i retsplejelovens kapitel 52 om tvister under tvangsauktioner.

Fremsættes der under en tvangsauktion over løsøre en indsigelse over for auktionslederen, standses auktionen i fornødent omfang, uden at der i denne anledning kan kræves sikkerhedsstillelse, jf. § 16, stk. 2. I øvrigt finder § 16, stk. 1, tilsvarende anvendelse.

Af auktionslederinstruksens afsnit III, § 4, stk. 1, om tvangsauktioner følger det, at enhver indsigelse, som under auktionen fremsættes over for auktionslederen, skal afgøres af fogedretten ved kendelse. Fremsættes en sådan indsigelse, skal auktionslederen standse auktionen i fornødent omfang, uden at der i denne anledning kan kræves sikkerhedsstillelse, og med bekræftet udskrift af auktionsbogen snarest forelægge fogedretten tvisten til afgørelse. Af bestemmelsens stk. 2 følger det endvidere, at auktionslederen skal påse, at auktionen standses, når det må antages, at der ved salget er opnået tilstrækkelig dækning for kreditors fordring med samtlige omkostninger.

Det følger af 1935-lovbemærkningerne til § 16, at de tvistigheder, der kan opstå vedrørende fremgangsmåden ved en afholdt frivillig auktion, f.eks. kan vedrøre budsummens størrelse, hvem der skal have hammerslag og lignende, og er af en sådan karakter, at de bør afgøres straks, og at afgørelsen derfor uden betænkeligheder kan overlades til den beskikkede auktionsleder.

Med hensyn til andre indsigelser fremgår samme sted, at den almindelige adgang til at nedlægge fogedforbud (i dag ”forbud”) fortsat gælder. For at hindre uoprettelig retsfortabelse ved tingens

bortsalg er der adgang til mod sikkerhedsstilling på stedet at nedlægge protest til auktionsbogen mod fremme af auktion med hensyn til de pågældende genstande, således at spørgsmålet om protestens berettigelse kan forelægges for fogedretten. Med hensyn til tvangsauktioner er det i 1935-lovbemærkningerne anført, at det følger af retsplejelovens regler, at enhver indsigelse mod tvangsauktion må afgøres af fogedretten ved kendelse, således at auktionen i fornødent omfang, indtil kendelsen foreligger, må standses.

Om indsigelser vedrørende fremgangsmåden fremgår af ”Auktionslederloven med kommentarer ved V. Ravnholt Rasmussen, Håndbog for auktionsledere”, 2. udgave, 1980, side 110, at hvis auktionslederen straks ser det berettigede i indsigelsen, kan det være mest praktisk at lade tingene udgå af auktionen, hvis auktionslederen ikke på anden måde kan støtte den indsigendes synspunkt. Nægter auktionslederen imidlertid at efterkomme indsigelsen, afhænger det af indsigeren, hvad der videre skal ske. Kun hvis der nedlægges en formel protest mod auktionens fremme, må auktionslederen føre protesten og et kort og klart resumé af begivenhederne til auktionsbogen, således at fogedretten får et referat af det skete. Fogedrettens kendelse føres efterfølgende til auktionsbogen.

15.2 Udvalgets overvejelser

Der er i udvalget enighed om, at bestemmelsen om tvister under auktionens afholdelse bør opretholdes. Udvalget lægger herved vægt på, at der i praksis kan opstå forskelligartede tvister, der omfattes af bestemmelsen, og som bør afgøres straks. Det er herefter udvalgets opfattelse, at det som udgangspunkt bør være auktionslederen, som afgør tvister om auktionens afholdelse, der opstår under auktionen, herunder for at auktionens afholdelse fremmes. Udvalget finder dog, at der i nogle tilfælde kan være en pligt til at indbringe indsigelser, der fremsættes under auktionen, for fogedretten. Det er f.eks. tilfældet ved formelle protester.

Udvalget foreslår, at det beskrives nærmere i bemærkningerne til den foreslåede bestemmelse, hvad der forstås ved en formel protest. Der er efter udvalgets opfattelse tale om en formel protest, hvis den, der har fremsat indsigelsen, protesterer mod, at auktionen fortsættes. I sådanne tilfælde finder udvalget, at fogedrettens bistand er påkrævet. Det indebærer, at auktionslederen må føre protesten og et kort og klart resume af begivenhederne til auktionsbogen, således at fogedretten får referat heraf. Det bør fremgå af referatet, hvad protesten beror på, en kort beskrivelse af hændelsesforløbet samt auktionslederens standpunkt og begrundelse.

Det er endvidere udvalgets opfattelse, at auktionslederen bør oplæse den formelle protest og begrundelsen for den indsigende samt føre den indsigendes eventuelle yderligere bemærkninger til auktionsbogen. Hvis auktionslederen kræver, at den, der har fremsat indsigelsen, stiller sikkerhed for omkostninger forbundet med, at indsigelsen indbringes for fogedretten, skal dette

også fremgå. Udvalget finder, at disse oplysninger alle er relevante for, at fogedretten kan behandle og træffe afgørelse om indsigtens berettigelse og eventuel afgørelse om betaling af erstatning.

Med henblik på at undgå forveksling mellem fremgangsmåden for henholdsvis *klager* over auktionslederen og *tvister* under auktionens afholdelse foreslår udvalget, at forholdet mellem de foreslåede bestemmelser herom beskrives i bemærkningerne hertil. Der henvises i øvrigt til pkt. 9 om tilsyn og klageadgang.

Der henvises i øvrigt til bemærkningerne til § 25 i udkastet til en ny auktionslederlov.

16. Andre bestemmelser

16.1 Gældende ret

Auktionslederlovens kapitel IV (§§ 20-22) indeholder bl.a. bestemmelser om bemyndigelse til udstedelse af administrative forskrifter om håndtering af auktionskataloger, straf samt lovens ikrafttræden.

Efter auktionslederlovens § 20 kan justitsministeren fastsætte regler om opbevaring af auktionskataloger og om katalogernes indsendelse til landsarkivet. Som anført ovenfor er auktionslederinstruksen udstedt med hjemmel i auktionslederlovens § 20. Det følger af instruksens afsnit II, § 11, stk. 1, at auktionslederen skal opbevare auktionskataloget i 2 år, ligesom auktionslederen skal drage omsorg for omhyggelig opbevaring af auktionsbog og auktionskatalog. Auktionskatalogerne bør opbevares i kronologisk orden.

Efter auktsionslovens § 21, stk. 1, straffes den, som uhjemlet foretager offentlige auktioner, eller som i øvrigt overtræder auktionslederlovens bestemmelser, for så vidt højere straf ikke er foreskyldt efter anden lovgivning, med bøde. Efter bestemmelsens stk. 2 tilfalder bøderne statskassen.

Om uhjemlede offentlige auktioner fremgår af ”Auktionslederloven med kommentarer ved V. Ravnholt Rasmussen, Håndbog for auktionsledere”, 2. udgave, 1980, side 120, at disse røber sig gennem annoncer og dag- og omegnsblade, og at der sjældent bruges auktion som overskrift eller blikfang, men ordet kan være godt skjult i teksten.

Det fremgår samme sted, side 122, at et salg på auktionsvilkår kan indeholde en overtrædelse af auktionslederloven, hvis der mellem de interesserede finder bud og overbud sted, således at den højestbydende erhverver det udbudte. Salg med bud og overbud uden iagttagelse af procedurereglerne i auktionslederloven kan være strafbart efter auktionslederloven, selv om der hver-

ken sker opråb, udfærdiges særlige vilkår eller gives tilslag. De auktioner, der lovligt kan holdes uden auktionsleders mellemkomst, fremgår af auktionslederlovens § 1, stk. 2 og 3.

Af ”Auktionslederloven med kommentarer ved V. Ravnholt Rasmussen, Håndbog for auktionsledere”, 2. udgave, 1980, side 123, fremgår, at selv om auktionen må betegnes som lovlig og afholdes af auktionsleder, kan den indeholde en strafbar overtrædelse af loven og de i medfør af denne givne bestemmelser, hvis auktionslederen holder auktion uden for sit tildelte område eller over registrerede skibe og luftfartøjer.

Det fremgår af auktionslederlovens § 22, stk. 1, at loven trådte i kraft den 1. juni 1935, og at de hidtidige regler på området fandt anvendelse på auktioner, der på tidspunktet for lovens ikrafttrædelse var påbegyndt, men ikke afsluttet, jf. auktionslederlovens § 22, stk. 2. Ved anordning nr. 224 af 5. oktober 1936 trådte loven i kraft på Færøerne.

Endelig fremgår det af auktionslederlovens § 22, stk. 3, at lov nr. 527 af 15. december 1922 om udøvelse af auktionatorvirksomhed i de sønderjyske landsdele ophæves fra den 1. oktober 1935.

16.2 Udvalgets overvejelser

For så vidt angår auktionslederlovens kapitel IV (§§ 20-22) om bl.a. bemyndigelse til udstedelse af administrative forskrifter om håndtering af auktionskataloger, er der i udvalget enighed om, at bestemmelserne som udgangspunkt bør bibeholdes.

Der er i udvalget endvidere enighed om, at overtrædelse af relevante dele af lovens bestemmelser forsat bør kunne straffes med bøde. Udvalget har imidlertid foreslået en nyaffattelse af strafbestemmelsen, så det klart fremgår, hvilke bestemmelser i loven der er strafbelagt.

Kravet om, at en person, der afholder offentlige auktioner skal beskikkes som auktionsleder, må anses for afgørende for at kunne opfylde lovgivningens grundlæggende formål om, at auktionskøb sker under betryggende forhold. Det foreslås derfor, at overtrædelse af kravet om beskikkelse kan straffes med bøde.

Endvidere foreslås det, at en beskikket auktionsleder vil kunne straffes med bøde, hvis vedkommende ikke tegner forsikring eller stiller anden form for sikkerhed, ikke sikrer bekendtgørelse af auktionen, ikke sikrer, at der føres auktionsbog og udarbejdes auktionskatalog, ikke opfylder sin undersøgelsespligt eller ikke forestår auktionen i overensstemmelse med lovens bestemmelser herom.

Der henvises herom i øvrigt til bemærkningerne til lovudkastets enkelte bestemmelser.

Kapitel 3 - Handel med brugte genstande samt pantelånervirksomhed

1. Indledning

Reglerne om selvstændig næringsvirksomhed ved handel med eller køb af brugte genstande samt pantelånervirksomhed er indeholdt i lovekendtgørelse nr. 1042 af 4. september 2015 om handel med brugte genstande samt pantelånervirksomhed (herefter marskandiserloven).

Efter marskandiserloven kræves der – med en række nærmere opregnede undtagelser – bevilling til at drive visse former for selvstændig næringsvirksomhed ved handel med eller køb af brugte genstande og pantelånervirksomhed, ligesom dele af lovens regler finder anvendelse på handel med eller køb af visse nærmere bestemte brugte genstande, uanset om virksomheden i øvrigt er omfattet af loven, jf. pkt. 2.1 nedenfor.

Loven indeholder regler om betingelserne for at opnå bevilling til handel med brugte genstande og pantelånervirksomhed, bortfald og fratagelse af bevilling, virksomhedens daglige drift mv. Endvidere er der fastsat regler om politiets tilsyn med bevillingshavere og bevillingshaveres håndtering af genstande, der f.eks. mistænkes for at være stjålet, eller som er efterlyst af politiet. Herudover fastsætter loven bødestraf for overtrædelse af visse af lovens bestemmelser, herunder for overtrædelse af bl.a. reglerne om bevilling og fast forretningssted. Der henvises herom til pkt. 4 og 6 nedenfor.

I bekendtgørelse nr. 7 af 9. januar 1969 om handel med brugte genstande samt pantelånervirksomhed med senere ændringer er der fastsat en række administrative forskrifter på området.

Nedenfor gennemgås reguleringen af handel med brugte genstande og pantelånervirksomhed i en række udvalgte lande, og dernæst følger en gennemgang af de danske regler på området, herunder navnlig lov om handel med brugte genstande samt pantelånervirksomhed og de regler, der er udstedt med hjemmel heri.

For en gennemgang af reguleringen af onlineauktioner henvises til betænkningens kapitel 4 nedenfor.

2. Reguleringen af handel med brugte genstande samt pantelånervirksomhed i en række udvalgte lande

Udvalget har via Udenrigsministeriet anmodet de danske repræsentationer i en række udvalgte sammenlignelige lande om at beskrive gældende lovgivning om handel med brugte genstande samt pantelånervirksomhed.

Der er i den anledning modtaget svar fra de danske repræsentationer i Finland, Nederlandene, Norge, Sverige og Tyskland.

Som anført under gennemgangen af reguleringen af frivillige offentlige auktioner, jf. kapitel 2, pkt. 2, har alle de adspurgte lande gennemført Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2011/83/EU af 25. oktober 2011 om forbrugerrettigheder, der indeholder regler om forbrugerbeskyttelse i forbindelse med bl.a. fjernsalg. Reglerne om fjernsalg omfatter bl.a. handel på internettet.

2.1 Finland

Ifølge oplysninger fra den danske repræsentation i Finland finder den finske lov om forbrugerbeskyttelse (*konsumentskyddslag*) og den finske købelov (*köplag*) anvendelse på handel med brugte genstande.

Den finske lov om forbrugerbeskyttelse finder anvendelse på køb foretaget mellem en erhvervsdrivende og en forbruger. Er den brugte genstand købt fra en privatperson, finder alene den finske købelov anvendelse på købet. Det samme gælder efter det oplyste i tilfælde, hvor en genstand tydeligvis er købt fra en privatperson, selv om f.eks. et loppemarked er arrangeret af en erhvervsdrivende.

For så vidt angår pantelånervirksomhed indeholder lov nr. 1353 af 18. december 1992 om pantelånervirksomhed regler om bl.a. bevilling til udøvelse af pantelånervirksomhed, sikkerhedsstilling, forvaltning og revision mv.

2.2 Nederlandene

Ifølge oplysninger fra den danske repræsentation i Nederlandene er forhandlere, der handler med brugte genstande, efter den nederlandske straffelov (*wetboek van Strafrecht*) forpligtet til at registrere sig som ”forhandler med brugte genstande” i et digitalt kartotek over opkøbere. Kartoteket forvaltes af de enkelte kommuner.

På baggrund af de registrerede oplysninger i kartoteket fører kommunerne efter det oplyste tilsyn med forhandlerne, herunder har kommunerne mulighed for at pålægge sanktioner ved manglende overholdelse af reglerne eller manglende registrering.

Forhandlere af brugte genstande er efter den nederlandske straffelov endvidere forpligtet til at bogføre alle de brugte genstande, som opkøbes, herunder bl.a. datoen for købet, beskrivelse af genstanden, købsprisen samt navn og adresse på sælgeren. Forhandleren er endvidere forpligtet til på forlangende at forevise regnskab til politiet eller kommunen. Endelig kan en kommune

pålægge en forhandler at føre et register over solgte genstande. Manglende overholdelse af nævnte krav kan medføre en strafferetlig sanktion i form af bødestraf eller fængsel i op til 6 måneder.

Det er oplyst, at der i 2011 blev etableret et digitalt system til brug for den nævnte registrering, der blev indført i 1880. Der peges i den forbindelse på bl.a., at fordelen herved er, at det pågældende register kan kobles til andre databaser og (politi)systemer med henblik på efterforskning af straffesager om stjalne effekter.

For så vidt angår pantelånervirksomhed er det oplyst, at en ændring af reglerne om pantelånervirksomhed trådte i kraft i 2014 med henblik på at tage højde for udviklingen i samfundet, herunder navnlig for at sikre forbrugerbeskyttelse. Det er oplyst, at den nederlandske lovgivning om pantelånervirksomhed (*burgerlijk wetboek boek 7*) således nu regulerer bl.a. formkrav for aftalen om pantelånervirksomhed, oplysninger om identitet mv. på pantsætter, at den erhvervsdrivende skal overholde de nederlandske regler om forbrugerbeskyttelse, herunder navnlig i forhold til reglerne om uretmæssige handelsmetoder mv.

2.3 Norge

Ifølge oplysningerne fra den danske repræsentation i Norge stilles der i medfør af den norske lov om handel med brugte genstande (*brukthandellova*) krav om bl.a. tilladelse fra politiet til at drive erhvervsvirksomhed med og opkøb med henblik på videresalg af brugte og kasserede genstande. Der stilles endvidere krav om, at sådan erhvervsvirksomhed drives i overensstemmelse med god forretningsskik.

Der er i medfør af loven endvidere udstedt en bekendtgørelse (*forskrift nr. 1379 af 22. december 1999 om handelsverksmed med brukte eller kasserte ting m.v.*), som indeholder bestemmelser om bl.a. indberetningsforpligtelse, tilsyn mv., der har til formål at forebygge omsætning af stjålne eller ulovligt modtagne genstande.

Endelig er det oplyst, at det i medfør af den norske politilov (*politiloven*) er overladt til de enkelte kommuner at fastsætte vedtægter om politiets kontrol med pantelånervirksomhed. Vedtægterne skal godkendes af Nærings- og Fiskeriministeriet.

2.4 Sverige

Ifølge oplysningerne fra den danske repræsentation i Sverige indeholder den svenske lov om handel med brugte varer (*lag om handel med begagnade varor*) regler om bl.a. registrering af varer og om politiets tilsyn. Reglerne har til formål at forhindre videresalg af stjålne genstande. Der er endvidere med hjemmel i loven udstedt en administrativ forskrift (*förordning nr.*

1999:272 om handel med begagnade varor), der indeholder bl.a. en beskrivelse af de typer varer, som omfattes af loven, samt en beskrivelse af, hvilke oplysninger der skal registreres. Varer, som omfattes af loven, er bl.a. genstande, der helt eller delvist eller i det væsentlige består af guld, sølv eller platin, knallerter, cykler, motorsave, fritidsbåde, kameraer og videokameraer, computere og mobiltelefoner, malerier, glas, porcelæn, skiudstyr med undtagelse af tøj mv.

Når der modtages brugte varer, skal der i kronologisk rækkefølge på særskilte, nummererede indkøbsnoter anføres følgende:

- 1) Dato for modtagelse.
- 2) Varenes art og beskaffenhed samt antal, størrelse, mængde eller vægt.
- 3) Fabrikat og fremstillingsnummer eller øvrige særlige kendetegn.
- 4) Den aftalte pris for varerne eller, hvis der ikke er tale om indkøb, betingelserne for overdragelse af varerne.
- 5) Navn og adresse på den person, som har overdraget varerne, eller, hvis den pågældende ikke er kendt af den handlende, også personnummer og identitetsdokument.

Ansøgning om registrering i henhold til loven skal indeholde oplysninger om den erhvervsdrivendes navn, firmanavn, person- eller virksomhedsregistreringsnummer, den postadresse, hvorfra salget skal finde sted, samt angivelse af salgsmåde og varekategorier.

Det er endvidere oplyst, at den svenske regering i 2013 nedsatte et udvalg, der skulle gennemgå lovgivningen på området som følge af, at store dele af lovgivningen ikke længere holdt trit med den teknologiske udvikling.

Udvalget afgav den 31. oktober 2014 betænkning nr. SOU 2014:72 under titlen ”handel med begagnede varor och med skrot – vissa kontrollfrågor”. Det fremgår af pkt. 16.1.1 i betænkningen, at udvalget i det hele foreslår lovgivningen på området for handel med brugte genstande ophævet. Udvalget henviser i den forbindelse til bl.a., at lovgivningen på området ikke er tidsvarende, herunder navnlig i forhold til udviklingen i handelsformer, hvor en stor del af handlen foregår via internettet, og at store dele af de handlende med brugte genstande er uvidende om kravet om registrering, hvilket medfører, at en stor del af de handlende ikke er registreret som påkrævet efter den gældende lovgivning.

Der henvises som begrundelse endvidere til, at omfanget af politiets tilsyn på området varierer væsentligt fra politikreds til politikreds, samt at administrationen af reguleringen ikke står mål med antallet af sager, der opklares på baggrund af registreringskravet mv.

Betænkning nr. SOU 2014:72 har indtil videre ikke ført til ændring af den svenske lovgivning om handel med brugte varer, der således fortsat er gældende.

For så vidt angår pantelånervirksomhed gælder den svenske lov om pantelånervirksomhed (*pantbankslagen*), der indeholder bestemmelser om bl.a. tilladelseskrav, pantsedler, aldersgrænser og legitimation, forsikring, videresalg af varer og tilsyn.

2.5 Tyskland

Ifølge oplysningerne fra den danske repræsentation i Tyskland er køb og salg af visse værdifulde brugte genstande, herunder navnlig elektronik i underholdningsøjemed mv., smykker, cykler og lignende genstande, underlagt et særligt opsyn.

Der gælder i Tyskland endvidere krav om, at erhvervsdrivende, der driver handel med brugte genstande, skal registrere sig. Den relevante myndighed skal straks efter en sådan registrering foretage en undersøgelse af den pågældende erhvervsdrivende, herunder som udgangspunkt ved indhentelse af straffeattest og udtræk fra virksomhedsregistret vedrørende den pågældende.

For så vidt angår erhvervsmæssig udøvelse af pantelånervirksomhed kræver dette tilladelse fra myndighederne. En sådan tilladelse kan betinges af nærmere fastsatte krav vedrørende den pågældende erhvervsdrivendes pålidelighed, likviditet og sikkerhedsstillelse. Der er endvidere fastsat administrative forskrifter om bl.a. bogføring og opbevaring af genstande mv. (*pfandleiherverordnung*).

3. Marskandiserlovens anvendelsesområde

3.1 Gældende ret

Som anført ovenfor, indeholder marskandiserloven regler om selvstændig næringsvirksomhed ved handel med eller køb af brugte genstande og udlån af penge mod håndpant, og loven erstatter inden for sit anvendelsesområde bestemmelserne i næringsloven. Marskandiserloven, der er fra 1966, svarer indholdsmæssigt i det væsentlige til den oprindelige lov fra 1921, således at indførelsen i 1966 af en ny lov på området først og fremmest indebar en ajourføring og forenkling af dagældende lov.

Marskandiserlovens kapitel 1 (§ 1) fastlægger lovens anvendelsesområde.

Efter lovens § 1, stk. 1, gælder loven for selvstændig næringsvirksomhed ved

- 1) handel med eller køb af brugte genstande, der ikke sker som et sædvanligt led i en handelsvirksomhed med nye genstande eller i en håndværks- eller industrivirksomhed, og

- 2) udlån af penge mod håndpant, herunder pant i lotterisedler og formidling af sådanne lån (pantelånervirksomhed).

Det følger af lovens § 1, stk. 2, at loven dog ikke gælder for

- 1) handel med eller køb af registreringspligtige motorkøretøjer,
- 2) handel med bøger og frimærker,
- 3) opkøb, der ikke sker på fast forretningssted, af genstande, der udelukkende afhændes til næringsdrivende til videresalg eller forarbejdning, samt
- 4) ydelse og formidling af lån mod håndpant i værdipapirer eller registreringspligtige motorkøretøjer eller for udlånsvirksomhed, der udøves af banker, sparekasser eller det kgl. assistenshus.

Af lovens § 1, stk. 3, fremgår, at i det omfang en virksomhed efter § 1, stk. 1 eller 2, er omfattet af loven, er virksomheden ikke undergivet reglerne i næringsloven.

Justitsministeren kan i medfør af lovens § 1, stk. 4, bestemme, at reglerne i lovens kapitel 3 om tilsyn mv. helt eller delvist skal gælde for anden selvstændig næringsvirksomhed ved handel med eller køb af brugte genstande end den, der efter bestemmelsens stk. 1 og 2 er omfattet af loven, samt for auktionsholderes virksomhed vedrørende auktionssalg af brugte genstande.

Lovens kapitel 3 indeholder bl.a. en hjemmel for politiet til at foretage eftersyn af virksomhedernes forretningslokaler, varelagre og forretningsbøger (§ 13). Herudover er der i § 14 fastsat en pligt for bevillingshaveren til straks at give politiet meddelelse samt at tilbageholde genstande, hvis bevillingshaveren tilbydes genstande til køb eller som pant under omstændigheder, der kan begrunde mistanke om manglende lovlig adkomst.

Det fremgår af lovbemærkningerne til marskandiserloven, jf. Folketingstidende 1964-65, tillæg A, spalte 1275 ff. (herefter 1966-lovbemærkningerne til marskandiserloven), at baggrunden for bemyndigelsesbestemmelsen er at gøre det muligt at udvide anvendelsesområdet til også at omfatte anden handel med visse arter af brugte genstande, som erfaringsmæssigt ofte er genstand for tyverier.

Bemyndigelsesbestemmelsen er udnyttet ved udstedelse af bekendtgørelse nr. 7 af 9. januar 1969 om handel med brugte genstande samt pantelånervirksomhed. Det følger af bekendtgørelsens § 2, stk. 1, at reglerne i lovens kapitel 3 (om tilsyn mv.), jf. pkt. 3.2.6. nedenfor, finder anvendelse på selvstændig næringsvirksomhed ved handel med eller køb af brugte

- 1) cykler og cykeldele,

- 2) dele af motorkøretøjer,
- 3) guld- og sølvvarer, juveler, ure, klæder, musikinstrumenter, båndoptagere, radio- og fjernsynsapparater samt foto- og filmapparater,

uanset om virksomheden i øvrigt er omfattet af loven, jf. lovens § 1, stk. 1 og 2. For disse virksomheder gælder endvidere bekendtgørelsens kapitel 2 og 3 (særlige regler for handel med brugte genstande), jf. pkt. 9.1.1 og 9.1.2 nedenfor.

Baggrunden for bemyndigelsen til at omfatte auktionsholderes virksomhed af lovens kapitel 3 om tilsyn mv. fremgår ikke af 1966-lovbemærkningerne til marskandiserloven. Af lovbemærkningerne til den oprindelige lov fra 1921 fremgår imidlertid, at:

”den Handelsvirksomhed med Hensyn til brugte Genstande, der drives med Hjemmel i den nys omhandlede Lovbestemmelse, kan i øvrigt ogsaa paa andre Omraader frembyde Fare for Retssikkerheden. Og at en saadan Fare ogsaa kan knytte sig til visse Grene af den Handel med brugte Genstande, hvortil Grosserere, Købmænd og Detailhandlere er berettigede [...], saavel som til den af Auktionsholdere udøvede Næringsvirksomhed med Hensyn til Afsætning af brugte Genstande, lader sig ikke afvise. Det er derfor fundet ønskeligt, at der [...] tillægges Justitsministeren beføjelse [...]. Herimod kan der ikke rejses nogen berettiget Indvending fra disse næringsdrivendes Side ud fra den Betragtning, at saadanne Forholdsregler er uforholdne. Thi Bestemmelsen vil kun kunne benyttes, naar og for saa vidt de har vist sig fornødne.”

Baggrunden for bemyndigelsesbestemmelsen er således, at det i 1921 blev vurderet, at det ikke kunne udelukkes, at auktionsholdervirksomhed kan bringe ”retssikkerheden i fare”, hvis der på auktioner handles med stjalne genstande.

Det fremgår ikke, hvorfor auktionsholdere ikke blev omfattet direkte af loven, men bemærkningerne synes at efterlade det indtryk, at en sådan bestemmelse ville være blevet mødt med kritik fra erhvervslivet. I bemærkningerne er det således anført, at erhvervslivet ikke vil kunne have indvendinger mod en bemyndigelsesbestemmelse ud fra en betragtning om, at bemyndigelsen alene vil blive udnyttet, hvis det viser sig nødvendigt (for at forebygge handel med stjalne genstande).

Herudover kan nævnes, at næringslovkommissionen i betænkning nr. 360 af 1. februar 1954 om næringslovgivningen overvejede, om auktionsholdere for at få et næringsbrev skulle opfylde et såkaldt vandelskrav, det vil sige, at den pågældende ikke må have gjort sig skyldig i strafbare forhold af en sådan karakter, at der er grund til at antage, at den pågældendes næringsvirksomhed ikke vil blive drevet på en for kunderne forsvarlig måde.

Kommissionen foreslog i forlængelse heraf, at auktionsholdere skal opfylde vandelskravet (for at få et næringsbrev), idet der er tale om næringsdrivende, som i deres virksomhed kommer i besiddelse af store værdier, der ikke tilhører dem selv.

Det må antages, at de samme betragtninger har gjort sig gældende i forhold til justitsministerens mulighed for at lade auktionsholdere være underlagt et tilsyn af politiet.

Bemyndigelsen har indtil videre ikke været udnyttet.

3.1.1 Pantelånervirksomhed

Som anført ovenfor, finder marskandiserloven også anvendelse på pantelånervirksomhed.

Betegnelsen ”pantelåner” anvendes traditionelt om en erhvervsdrivende, der driver virksomhed med udlån af penge mod håndpant. Håndpant er en pantsætningsform, hvor skyldneren fratages muligheden for at råde over den pantsatte genstand, typisk ved at genstanden overgives til pant-haveren (den erhvervsdrivende).

Historisk var pantelånervirksomheder, der tilbyder kunder lån mod sikkerhed i deres ejendele, den primære låneadgang for mindrebemidlede.

Af 1966-lovbemærkningerne til marskandiserloven fremgår bl.a., at baggrunden for reglerne om pantelånervirksomhed navnlig var at forebygge belåning og salg af stjalne genstande samt at forhindre misbrug og udnyttelse af kunderne.

Professor, ph.d. Lars Henrik Gam Madsen, Juridisk Institut, Aarhus Universitet, har i en artikel i JUR.2014.212-218 anført, at der ”for nylig [er] givet bevillinger til udøvelse af pantelåner-virksomhed i København og Aarhus. Samtidigt har der været en del omtale i pressen af pantelån og salg med ret til tilbagekøb som et alternativ til pantelån. Pantelånerbranchen kan dermed være ved at få en renæssance, hvilket i sig selv giver anledning til at genopfriske reglerne og deres baggrund. Men der er særlig anledning til at undersøge, hvorvidt det markedsførte alternativ til pantelån – salg med ret til tilbagekøb – skal sidestilles med pantelån og dermed er omfattet af de samme regler”.

Salg med tilbagekøbsret er et alternativ til pantelån. Konceptet indebærer helt grundlæggende, at en kunde sælger en genstand til den næringsdrivende til en af denne fastsat vurderingspris, og således at den næringsdrivende – medmindre kunden inden for en nærmere fastsat periode tilbagekøber genstanden, hvis tilbagekøbspris fastsættes af den næringsdrivende på baggrund af tilbagekøbsperiodens længde (jo længere en periode, jo højere en tilbagekøbspris) – frit kan

disponere over genstanden, når tilbagekøbsperioden er udløbet, herunder ved f.eks. salg af genstanden til tredjemand. Under den såkaldte tilbagekøbsperiode opbevarer den næringsdrivende genstanden.

Af den oprindelige lov fra 1921 fremgik udtrykkeligt af dennes § 17, at *”Ingen kan unddrage sig Ansvar efter denne Lov ved i Stedet for Pantelaan at afslutte Køb med Tilbagekøbsret eller anden Retshandel, der efter Rettens Skøn er valgt i det Øjemed at omgaa Lovens Bestemmelser.”* Bestemmelsen blev ikke fastholdt i den nugældende lov og omtales ikke i forarbejderne. Herom anfører Lars Henrik Gam Madsen i ovennævnte artikel bl.a., at bestemmelsen *”Indholdsmæssigt svarer [...] til de almindelige omgængelsesbetragtninger, som finder anvendelse, uanset at lovgivningen ikke angiver dette. Dette må derfor afgøres ud fra en vurdering af dels generelle forskelle og ligheder mellem aftaletyperne, dels omstændighederne ved det konkrete kontraktsforhold, om en aftale om salg med tilbagekøbsret må sidestilles med pantelån.”*

Med henblik på udvalgets vurdering af, om pantelånervirksomhed – og eventuelt tillige virksomhed med salg med tilbagekøbsret – bør være omfattet af marskandiserloven, gennemgås i relevant omfang nedenfor, hvilke regler der – foruden marskandiserlovgivningen – gælder for sådan virksomhed.

3.1.1.1 Kreditaftaleloven

Kreditaftaleloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 817 af 6. august 2019 om kreditaftaler, er en forbrugerbeskyttelseslov, der har til formål at beskytte forbrugere i forbindelse med indgåelse af kreditaftaler.

Efter kreditaftalelovens § 4, nr. 3, er en kreditaftale en aftale, hvorved en kreditgiver yder eller giver tilsagn om at yde en forbruger kredit i form af henstand med betalingen, lån eller anden tilsvarende form for finansiel ordning. Undtaget er dog aftaler om løbende levering af tjenesteydelser eller varer af samme art, hvor forbrugeren betaler for ydelserne eller varerne i rater, så længe de leveres, jf. lovens § 4, nr. 3.

Ved en kreditgiver forstås ifølge § 4, nr. 2, en fysisk eller juridisk person, der yder eller giver tilsagn om at yde kredit som led i udøvelsen af sin erhvervsmæssige virksomhed.

Ved en forbruger forstås ifølge § 4, nr. 1, en person, der i forbindelse med transaktioner omfattet af kreditaftaleloven hovedsagelig handler uden for sit erhverv.

Det fremgår af bemærkningerne til kreditaftaleloven, jf. Folketingstidende 2009-10, tillæg A, lovforslag nr. L 91, side 44, at der i dag ikke gælder særlige regler om kreditaftaler, hvor for-

brugeren skal deponere en genstand som sikkerhed hos kreditgiveren ved aftalens indgåelse, og hvor forbrugeren alene hæfter med den pågældende genstand, det vil sige, hvor kreditgiveren udøver en form for pantelånevirkksomhed. Af bemærkningerne fremgår endvidere, at nævnte type aftaler således som udgangspunkt vil være omfattet af kreditaftalelovens generelle regler.

Pantelånevirkksomhed er således omfattet af reglerne i kreditaftaleloven.

Reglerne i kreditaftaleloven er præceptive, og reglerne kan dermed ikke ved aftale fraviges til skade for forbrugeren, jf. lovens § 7, stk. 1. Loven indeholder bl.a. regler om oplysningspligt, formkrav og fortrydelsesret.

3.1.1.2 Aftaleloven

En erhvervsdrivendes aftale med en kunde om udlån af penge mod håndpant er en aftale på formuerettens område og er således omfattet af reglerne i aftaleloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 193 af 2. marts 2016 om aftaler og andre retshandler på formuerettens område.

Aftalelovens § 36 indeholder f.eks. en regel om hel eller delvis tilsidesættelse af en aftale, hvis det vil være urimeligt eller i strid med redelig handlemåde at gøre den gældende (den såkaldte generalklausul). Der skal ved bedømmelsen af, om det vil være urimeligt at gøre aftalen gældende, foretages en helhedsvurdering, hvor der kan lægges vægt på enhver omstændighed, der har relation til aftalen og forholdet mellem aftalens parter. Der kan i den forbindelse bl.a. tages hensyn til forholdene ved aftalens indgåelse, aftalens indhold og senere indtrufne omstændigheder.

Det afgørende kriterium for anvendelse af bestemmelsen er urimelighed, og bestemmelsen vil kunne finde anvendelse i bl.a. underlegenhedstilfælde mellem en forbruger og en erhvervsdrivende eller mellem to erhvervsdrivende, forudsat at aftalen konkret vurderes at være urimelig. Bestemmelsen vil således kunne tænkes anvendt f.eks. i en situation, hvor en erhvervsdrivende har presset en forbruger til at stille sikkerhed i en af forbrugers ejende.

Selv om formålet med aftalelovens § 36 oprindeligt var at forøge forbrugerbeskyttelsen samt at værne en svag kontraktpart mod modpartens overlegne stilling til at skaffe sig fordele, er bestemmelsen ikke begrænset til forbrugerforhold.

Ud over de almindelige aftaleretlige regler, herunder aftalelovens § 36 om urimelige aftaler, indeholder lovens kapitel 4 nogle særlige regler for forbrugeraftaler.

Aftalelovens § 38 c indeholder således en regel om tilsidesættelse af vilkår i forbrugeraftaler, hvor det ville være stridende mod hæderlig forretningsskik og bevirke en betydelig skævhed i parternes rettigheder og forpligtelser til skade for forbrugeren at gøre vilkåret gældende. Bedømmelsen af, om det vil være urimeligt at gøre et vilkår gældende, svarer til bedømmelsen i aftalelovens § 36, jf. ovenfor. I forbrugerforhold vil der dog ikke kunne tages hensyn til senere indtrufne omstændigheder til skade for forbrugeren.

3.1.1.3 Øvrige regler

De ovenfor anførte regler suppleres af almindelige tingsretlige regler.

Danske Lov 6-17-5 indeholder en regel om tyvekoster, som indebærer, at den oprindelige ejer kan kræve genstanden udleveret ikke blot af den erhvervsdrivende selv, men også af den erhvervsdrivendes køber.

Er der tale om tyvekoster, risikerer den erhvervsdrivende i den forbindelse at pådrage sig et erstatningsansvar over for køber efter købelovens § 59 (om objektivt ansvar for oprindelig vanhjemmel).

3.1.1.4 Lov om finansiel virksomhed

Pantelånervirksomhed er som udgangspunkt ikke omfattet af reglerne i lov om finansiel virksomhed, jf. lovbekendtgørelse nr. 1140 af 26. september 2017 om finansiel virksomhed med senere ændringer, der indeholder regler om bl.a. tilladelseskrav til drift af finansiel virksomhed og tilsyn af Finanstilsynet.

Efter lovens § 7, stk. 1, 1. pkt., skal virksomheder, der udøver virksomhed, som består i fra offentligheden at modtage indlån eller andre midler, der skal tilbagebetales, samt i at yde lån for egen regning ... have tilladelse [af Finanstilsynet] som pengeinstitut.

Det fremgår af Finanstilsynets notat af 4. juli 2012 om tilsynets fortolkning af bl.a. lovens § 7, stk. 1, 1. pkt., at tilsynet i vurderingen af, om en virksomhed skal have tilsynets tilladelse til at udøve virksomhed, lægger vægt på bl.a.,

- 1) om virksomheden modtager indlån eller andre midler, der skal tilbagebetales,
- 2) om indlånene eller de andre midler, der skal tilbagebetales, modtages fra offentligheden, og
- 3) om virksomheden yder lån for egen regning.

Af notatet fremgår endvidere, at det alene er i tilfælde af, at samtlige tre krav er opfyldt, at virksomheden er omfattet af § 7, stk. 1, 1. pkt., i lov om finansiel virksomhed, og dermed skal have tilladelse til at drive pengeinstitutvirksomhed.

Ved traditionel pantelånavirksomhed, som omfattes af marskandiserloven, drives der alene virksomhed med at yde lån og ikke tillige med at modtage indlån, som det er tilfældet med f.eks. banker. Pantelånavirksomhed er derfor som udgangspunkt ikke omfattet af reglerne i lov om finansiel virksomhed.

Finanstilsynet har i den forbindelse understreget, at det beror på en konkret vurdering af en virksomheds aktiviteter, om den pågældende virksomhed skal have tilladelse som pengeinstitut i overensstemmelse med lov om finansiel virksomhed. Ifølge Finanstilsynet kan det således ikke udelukkes, at der kan være tilfælde, hvor en pantelånavirksomhed konkret udøver udlånsvirksomhed, som kræver tilladelse.

Finanstilsynet bemærker i den forbindelse, at udlånsvirksomhed efter lov om finansiel virksomhed fortolkes bredt, og at det som udgangspunkt omfatter enhver form for kreditgivning. Ved vurderingen af, om der efter loven er tale om udlånsvirksomhed, ser Finanstilsynet på bl.a., om virksomheden tilbyder en form for kreditgivning for egen regning, eller om virksomheden alene formidler lån (og dermed ikke lån for egen regning).

Finanstilsynet har endelig oplyst, at tilsynet ikke har meddelt tilladelse til forbrugslånsvirksomheder og dermed heller ikke forbrugslånsvirksomheder, der samtidig driver pantelånavirksomhed.

3.1.2 Privates handel på loppemarkeder mv.

Som anført ovenfor, gælder marskandiserloven for selvstændig næringsvirksomhed, jf. lovens § 1, stk. 1.

Formuleringen ”selvstændig næringsvirksomhed” har navnlig givet anledning til afgrænsningsproblemer – og medført en uensartet praksis i politikredsene – i forhold til afgrænsningen over for privates handel på loppemarkeder mv., der som udgangspunkt ikke kræver bevilling.

Justitsministeriet har ved cirkulære nr. 11110 af 24. februar 1997 på foranledning af et antal henvendelser samt på baggrund af en dom afsagt af Østre Landsret (U 1996.457Ø) meddelt, at private personers lejlighedsvis salg af egne brugte genstande på markeder (kræmmermarkeder mv.) efter ministeriets opfattelse ikke kan anses for omfattet af begrebet ”selvstændig næringsvirksomhed”, og at salg af nævnte effekter derfor kan ske uden bevilling.

3.1.3 Undtagelser fra lovens anvendelsesområde

Som nævnt ovenfor under pkt. 3.1, gælder marskandiserloven ikke for

- 1) handel med eller køb af registreringspligtige motorkøretøjer,
- 2) handel med bøger og frimærker,
- 3) opkøb, der ikke sker på fast forretningssted, af genstande, der udelukkende afhændes til næringsdrivende til videresalg eller forarbejdning, samt
- 4) ydelse og formidling af lån mod håndpant i værdipapirer eller registreringspligtige motorkøretøjer eller for udlånsvirksomhed, der udøves af banker, sparekasser eller det kgl. assistenshus.

For så vidt angår undtagelsen om *registreringspligtige motorkøretøjer* fremgår det af 1966-lovbemærkningerne til marskandiserloven, at disse er undtaget, fordi registreringsystemet må antages på fornøden måde at forebygge omsætning af stjålne motorkøretøjer.

For så vidt angår undtagelsen om *bøger og frimærker* fremgår det af 1966-lovbemærkningerne til marskandiserloven, at det i overensstemmelse med gældende lov, hvorved der henvises til den oprindelige lov fra 1921, foreslås at gøre undtagelse for bøger og frimærker.

Under 2. behandlingen i 1921 af forslag til lov om handel med brugte genstande samt pantelånvirksomhed udtalte en af ordførerne følgende:

”Udvalget tiltræder altså i det hele lovforslaget, men stiller en række ændringsforslag. De første af disse, ændringsforslagene nr. 1 og 2, er foranledigede ved henvendelser, som udvalget har fået fra antikvarboghandlere, antikvitethandlere og kunsthåndlere. Disse næringsdrivende var ængstelige for, at de, således som lovforslaget var affattet, skulle blive inddraget under dets regler, og de mente, at deres forretninger ikke var egnede dertil; deres forretning var almindelig handel og måtte således behandles som sådan. Disse betragtninger har man i udvalget kunnet give medhold, og man har derfor stillet ændringsforslag, hvorefter det bliver klart, at disse næringsdrivende, antikvarboghandlere, antikvitethandlere og kunsthåndlere, falder uden for lovforslagets regler i almindelighed. Det har sikkert ikke været meningen at tage dem med – i alt fald har man ikke sigtet på disse næringsdrivende ved lovforslaget...”

Bøger (og frimærker) blev således efter en række branchehenvendelser undtaget ud fra en betragtning om, at disse erhvervsdrivende ikke var omfattet af den personkreds, man forsøgte at regulere.

På daværende tidspunkt sondrede man mellem ”almindelige handlende”, der skulle have næringsbrev for at drive virksomhed, og handlende, der skulle have særlig bevilling og være un-

derlagt et særligt tilsyn for at drive virksomhed, f.eks. personer, der handlede med brugte cykler, hvilke ofte var genstand for tyveri.

Næringsbrev er i dag afskaffet.

For så vidt angår undtagelsen om *opkøb, der ikke sker på fast forretningssted, af genstande, der udelukkende afhændes til næringsdrivende til videresalg eller forarbejdning*, fremgår det af lovbemærkningerne, at baggrunden for undtagelsen er, at det må antages, at den fornødne kontrol kan udøves over for den næringsdrivende, som køber genstanden(e), og som typisk vil være omfattet af marskandiserlovens regler om bevilling, tilsyn mv. I lovbemærkningerne henvises endvidere til den dagældende § 45 i næringsloven om ”opkøb ved omvandring”. Efter bestemmelsen skal personer, der køber brugte genstande ved omvandring, det vil sige, når genstandene ikke sælges fra fast forretningssted, men f.eks. til én eller flere faste aftagere, have et vandrebrev for at drive virksomhed.

Med næringslovens § 45 havde politiet mulighed for, hvis politiet mødte en med formodede tyvekoster ”omstrejvende person”, som hævdede, at kosterne var opkøbt, at kræve vandrebrev forevist, jf. betænkning nr. 360 af 1. februar 1954 om næringslovgivningen.

Vandrebrev er i dag afskaffet.

Baggrunden for undtagelsen om *ydelse og formidling af lån mod håndpant i værdipapirer eller registreringspligtige motorkøretøjer og udlånsvirksomhed, der udøves af banker, sparekasser eller det kgl. assistenshus* fremgår ikke af lovbemærkningerne, men områderne er i dag undergivet en omfattende regulering i bl.a. kapitalmarkedsloven, lov om registrering af køretøjer, lov om finansiel virksomhed mv.

Det kgl. assistenshus, der er omtalt i lovens § 1, stk. 1, og § 17 samt bekendtgørelsens § 23 blev nedlagt omkring 1970.

3.2 Udvalgets overvejelser

Siden marskandiserloven blev indført, har den måde, handlen med brugte genstande foregår på, ændret sig væsentligt. Tidligere foregik handlen hovedsagelig lokalt via mindre (fysiske) marskandiserforretninger, hvor potentielle købere kunne møde op, besigtige udstillede genstande og forhandle pris mv. med den handlende, og således at indgåelse af en aftale om køb/salg og gensidig udveksling af ydelser skete direkte i butikken. Der eksisterer i dag naturligvis fortsat (fysiske) marskandiserforretninger, men i vidt omfang foregår handlen via internettet fra forskellige salgsplatforme, herunder f.eks. GulogGratis, DBA, netbutikker, sociale

medier mv. Det er endvidere i modsætning til tidligere både erhvervsdrivende og privatpersoner, der omsætter brugte genstande via sådanne salgskanaler. Herudover omsættes der i vidt omfang også brugte genstande på loppemarkeder og såkaldte ”hyldemarkeder”, hvor private kan leje salgshylder i genbrugsforretninger.

Marskandiserlovgivningen tager ikke højde for denne teknologiske og samfundsmæssige udvikling. F.eks. er en bevilling til handel med brugte genstande efter loven betinget af, at handlen finder sted fra et fast forretningssted med særskilte forretningslokaler. Et sådant krav har (en del) internethandelende vanskeligt ved at opfylde.

Bl.a. nævnte forhold ligger til grund for, at et udvalg nedsat af den svenske regering i 2013 i betænkning nr. SOU 2014:72 om ”handel med begagnede varor och med skrot – vissa kontrolfrågor” fremkom med forslag om, at den svenske regulering på området, jf. pkt. 2.4 ovenfor blev ophævet.

Kunst-, Antik- og Design Ringens medlem af udvalget har rejst spørgsmål om en ophævelse af de gældende regler på området. Baggrunden herfor er navnlig, at de mange professionelle handlende, der overholder lovens krav, stilles urimeligt i konkurrencemæssig henseende bl.a. som følge af, at der via internettet i vidt omfang foregår handel med samme varer, uden at reglerne overholdes, ligesom de specifikke krav, de professionelle handlende skal opfylde, herunder i relation til fysisk forretningslokale med indgang fra gaden og førelsen af bøger over købte og solgte varer, er meget byrdefulde i lyset af den måde, sådan virksomhed drives i dag.

Udvalget har i lyset heraf indledningsvis overvejet behovet for at opretholde marskandiserlovgivningen.

Det fremgår af 1966-lovbemærkningerne, at baggrunden for reglerne navnlig var ønsket om at forebygge salg af stjalne genstande (hæleri). Det forhold, at marskandiserloven ikke er fulgt med udviklingen og således bl.a. ikke tager højde for internethandel, som udgør en stor del af handlen med brugte genstande i dag, kunne efter udvalgets opfattelse tale for at ophæve loven. Hertil kommer, at privatpersoner som udgangspunkt ikke er omfattet af marskandiserloven, men i dag i vidt omfang ses at handle med brugte genstande på f.eks. sociale medier, loppemarkeder mv. I praksis ses der endvidere eksempler på, at private handler med brugte genstande i et sådant omfang, at handlen har professionel eller erhvervmæssig karakter, uden at disse personer har opnået fornøden bevilling til denne handel.

Hvis loven ophæves, vil det bl.a. indebære, at der fremover ikke stilles krav om, at marskandisere skal have bevilling fra politiet til at drive virksomhed, og at politiet fremover ikke vil være

tillagt tilsynsbeføjelser. En ophævelse af loven vurderes på den baggrund at kunne medføre, at der vil blive omsat stjalne brugte genstande i videre omfang, end det er tilfældet i dag. Det bemærkes herved, at antallet af indbrud i Danmark – sammenlignet med de øvrige nordiske lande og til trods for et ikke ubetydeligt fald de seneste år – er højt, og der omsættes således i praksis stjalne varer i større omfang.

Af rapporten ”Det danske hælmarked 2014-2019” (september 2020), der er udarbejdet af Center for Kriminalitetsanalyse for Det Kriminalpræventive Råd, fremgår i den forbindelse, at der i 2019 samlet set blev stjålet ca. 1,3 mio. genstande (ekskl. dagligvarer) med en erstatningsværdi på ca. 3,2 mia. kr. I rapporten estimeres det, at ca. 60 % af tyvekosterne, dvs. ca. 750.000 genstande, videreoverdrages, hvoraf ca. 150.000 genstande går til udlandet, mens ca. 600.000 genstande ender på det danske hælmarked. I 2019 var ved indbrud i privat beboelse de mest populære tyvekoster inden for kategorierne ”smykker” (smykker, ure, sølvtøj), ”hus” (designermøbler, boliginteriør, værktøj) og elektronik (computere, tablets, smartphones mv.) Ifølge rapporten har de populære hælervarer en vis værdi, og de er nemme at afsætte. I rapporten anslås det, at ca. 250.000 danskere, svarende til ca. 5 % af den danske befolkning, lejlighedsvis aftager stjalne varer (såkaldte ”lejlighedshælere”).

Selvom antallet af tyverier er faldet de seneste år, er behovet for at forebygge handel med stjalne brugte genstande efter udvalgets opfattelse fortsat aktuelt, og det taler med betydelig vægt for, at loven opretholdes.

Udvalget finder på den baggrund efter en samlet vurdering, at den gældende lovgivning ikke bør ophæves, men derimod undergå en revision, således at loven ajourføres og justeres i forhold til den samfundsmæssige og teknologiske udvikling, herunder bl.a. ved at udvide lovens anvendelsesområde, jf. nærmere nedenfor.

3.2.1 Internethandel, privatpersoners handel mv.

I forlængelse af overvejelserne om en ophævelse af reglerne på området har udvalget mere konkret overvejet, hvordan de gældende regler mest hensigtsmæssigt kan ændres, således at der tages højde for den samfundsmæssige og teknologiske udvikling, herunder i relation til den i dag udbredte handel med brugte genstande via internettet samt den handel med brugte genstande, der foretages af personer uden bevilling.

Af rapporten ”Det danske hælmarked 2014-2019” (september 2020) fremgår, at en af de mest iøjnefaldende ændringer på det danske hælmarked er de salgskanaler, som indbrudstyve mv. benytter til at afsætte tyvekoster til lejlighedshælere. Det anslås således, at 61 % af hælervarerne

i 2019 blev handlet på digitale salgskanaler, herunder online markedsplatforme samt sociale medier.

Som omtalt ovenfor, tager marskandiserloven i dag ikke højde for, at en meget betydelig del af handlen med brugte genstande foregår via internettet.

Udvalget finder, at der for så vidt angår internethandel i mindst samme omfang som ved enhver anden handel med brugte genstande, hvor handlen sker fra en fysisk butik, foreligger risiko for handel med stjalne genstande.

I lyset af, at formålet med loven navnlig er at forebygge hæleri, ses der derfor ikke at være grundlag for at regulere erhvervsdrivende, der driver internethandel, anderledes end erhvervsdrivende, der handler med brugte genstande fra en fysisk butik.

I forlængelse heraf bemærker udvalget, at en sådan udvidelse af lovens anvendelsesområde vil medføre bl.a., at internethandelende fremover pålægges visse administrative og økonomiske byrder, herunder skal sådanne erhvervsdrivende fremover søge om bevilling fra politiet til at drive virksomhed, dokumentere virksomhedens handel, afkræve kunder legitimation, give politiet meddelelse, hvis den erhvervsdrivende tilbydes genstande, der kan begrunde mistanke om manglende lovlig adkomst mv.

Der er imidlertid tale om pligter, som erhvervsdrivende, der handler med brugte genstande fra fysiske butikker, allerede i dag er underlagt, og det kan efter udvalgets opfattelse virke konkurrenceforvridende over for sådanne erhvervsdrivende, hvis internethandelende ikke er underlagt samme restriktioner, desuagtet at de varekategorier, der udbydes, er de samme.

På den baggrund foreslår udvalget, at marskandiserloven fremover bør omfatte internethandel med brugte genstande. Loven bør efter udvalgets opfattelse omfatte al onlinehandel. Det gælder også handel, der udbydes via applikationer til mobiltelefoner mv.

Med forslaget sikres det, at personer, der erhvervsmæssigt handler med brugte genstande, vil være omfattet af samme regelsæt, uanset om handlen sker fra en fysisk butik eller via internettet.

For så vidt angår lovens krav om fast forretningssted med særskilte forretningslokaler, jf. marskandiserlovens § 4, stk. 1, henvises til pkt. 6 nedenfor, hvoraf fremgår, at udvalget foreslår at ophæve lovens krav herom. Hermed muliggøres handel med brugte genstande via internettet, uden at den erhvervsdrivende samtidig råder over et fysisk butikslokale.

Hensynet til at forebygge hæleri gør sig også gældende for så vidt angår *privates salg* af (stjålne) brugte genstande og taler efter udvalgets opfattelse for, at lovens anvendelsesområde i et vist omfang udvides til at omfatte private. Også hensynet til de erhvervsdrivende, som driver virksomhed med handel med brugte genstande, og som skal overholde en række krav i forbindelse med denne forretningsdrift, kan efter udvalgets opfattelse ud fra konkurrencehensyn tale for en sådan udvidelse.

Heroverfor står – ud over hensynet til, at private bør kunne sælge egne effekter – at det ud fra bl.a. ressourcehensyn ikke synes hensigtsmæssigt, at *enhver* handel med brugte genstande uanset omfang omfattes af loven. Således findes en ændring, hvorefter *privates* lejlighedsvis salg af egne brugte (overskuds)genstande betinges af en bevilling, at gå langt videre end de hensyn af politimæssig karakter, som loven varetager.

Udvalget foreslår herefter, at privatpersoners handel med eller køb af brugte genstande omfattes af loven, hvis den pågældende i erhvervmæssigt øjemed erhverver brugte genstande med henblik på videresalg, når handlen ikke sker lejlighedsvist. Det er ikke i sig selv afgørende, om der tilsigtes opnået gevinst ved handlen, men derimod, om der ud fra en samlet vurdering af den pågældendes forhold erhverves brugte genstande med henblik på videresalg i erhvervmæssigt øjemed, uanset at handlen ikke formelt betegnes som erhvervmæssig. F.eks. vil privatpersoner, der fra deres hjem køber brugte genstande via internettet med henblik på at sælge genstandene videre til en højere pris, efter en konkret vurdering omfattes af loven.

Forslaget indebærer, at privatpersoners afholdelse af eller deltagelse i et loppemarked, hvor der sælges egne eller nære familiemedlemmers brugte genstande, som udgangspunkt ikke udgør handel i erhvervmæssigt øjemed, når handlen kun sker lejlighedsvist. Derimod vil det som altovervejende hovedregel være handel i erhvervmæssigt øjemed, hvis en privatperson på loppe- og kræmmermarkeder, i antikvitets- og marskandiserforretninger, på onlineauktioner eller via andre salgspaltformer på internettet erhverver varer, som sælges igen, og i disse tilfælde skal den pågældende overholde lovens krav og pligter, herunder krav om bevilling mv.

Udvalget finder således, at der er behov for i loven at tydeliggøre, at enhver, der i erhvervmæssigt øjemed driver den af loven omfattede virksomhed, omfattes af lovens anvendelsesområde, uanset om en sådan handel ikke formelt betegnes som erhvervmæssig. Der er med forslaget ikke tilsigtet ændring af, hvad der efter den forbrugerbeskyttende lovgivning, herunder bl.a. markedsføringsloven, skal forstås ved ”en erhvervsdrivende”. I bemærkningerne til markedsføringslovens § 2 fremgår, at begrebet ”erhvervsdrivende” defineres bredt og skal forstås som fysiske eller juridiske personer, der udøver privat erhvervsvirksomhed og offentlig erhvervsvirksomhed, som kan sidestilles hermed. Videre fremgår, at bedømmelsen af, om en fy-

sisk person kan anses for at udøve erhvervsvirksomhed, beror på en samlet vurdering af den pågældendes forhold. Det er ikke et krav, at vedkommende udelukkende er beskæftiget som erhvervsdrivende eller har fast forretningssted. Det er heller ikke afgørende, om der tilsigtes opnået en gevinst ved virksomheden, men virksomheden må dog have et vist omfang og være af en vis varighed.

Kravet om, at virksomheden må have et vist omfang og være af en vis varighed, indebærer, at den, der få gange, f.eks. i forbindelse med oprydning i hjemmet eller hos et familiemedlem, sælger brugte genstande ved f.eks. leje af hyldeplads i en genbrugsforretning, ved køb eller leje af en stand på et loppemarked eller ved salg på onlineauktioner eller andre salgspplatforme på internettet, ikke omfattes af loven. Sådanne salg må således anses som lejlighedsvis salg. Derimod vil den, der på fast basis eller flere gange årligt køber brugte genstande og videresælger disse på loppemarkeder eller via salgspplatforme på internettet mv. omfattes af reglerne.

Afslutningsvis har udvalget overvejet, hvorvidt bestemmelsen i marskandiserlovens § 1, stk. 3, om, at en virksomhed ikke er undergivet reglerne i næringsloven, i det omfang virksomheden er omfattet af marskandiserloven, bør opretholdes. Der er imidlertid i de senere år foretaget så væsentlige ændringer i næringsloven, hvorved lovens anvendelsesområde er blevet indskrænket, at henvisningen i marskandiserloven i dag er uden indholdsmæssig betydning. På den baggrund foreslår udvalget, at bestemmelsen udgår.

Vedrørende udvalgets overvejelser om, hvorvidt *onlineauktioner* fremover bør omfattes af marskandiserloven, henvises til kapitel 4 nedenfor.

3.2.2 Online markedspladser

Online markedspladser – dvs. platforme, der giver mulighed for, at der på platformen mellem en sælger og en køber indgås aftaler om f.eks. handel med brugte genstande – er ikke omfattet af marskandiserlovens anvendelsesområde.

Udvalget har i den forbindelse overvejet, om der med henblik på at forebygge handel med stjålne genstande bør indføres en bestemmelse i marskandiserloven, hvorefter udbydere af online markedspladser ved køb og salg af brugte genstand inden aftaleindgåelsen skal sikre sig identiteten på sælger og køber.

I lyset af, at formålet med marskandiserloven navnlig er at forebygge videresalg af stjålne genstande, finder udvalget det på den ene side hensigtsmæssigt at indføre regulering, som vil kunne understøtte politiets muligheder for at efterforske og opklare sager, hvor der er sket salg af stjålne genstande via online markedspladser. Det må desuden antages, at en person – forudsat,

at vedkommende er bekendt med eller har mistanke om, at en genstand er stjålet – vil være mindre tilbøjelig til at sælge eller købe genstanden, hvis den pågældende skal identificere sig inden aftaleindgåelsen på online markedspladser.

På den anden side vil det som udgangspunkt ikke være muligt at indføre national regulering, som pålægger udenlandske online markedspladser, herunder f.eks. Facebook, Amazon, eBay mv., en pligt til at sikre identiteten på private købere og sælgere, inden der indgås aftale om handel på platformen, jf. e-handelslovens § 4, hvorefter tjenesteudbydere, som er etableret i et andet medlemsland, kun skal overholde de krav og regler, som findes i den medlemsstat, hvori denne er etableret. Det vurderes i den forbindelse uhensigtsmæssigt, at det ikke med national regulering vil være muligt at pålægge *alle* online markedspladser de samme forpligtelser. Her til bemærkes, at det antages, at handel med brugte genstande i vidt omfang omsættes på udenlandske online markedspladser, herunder f.eks. Facebook.

Udvalget har noteret sig, at der med moderniseringsdirektivet (2019/2161/EU) er indsat en ny artikel 6 a i forbrugerrettighedsdirektivet. Artikel 6 a, stk. 1, indeholder nye, supplerende oplysningskrav for aftaler, der indgås på online markedspladser.

Efter den nye bestemmelse i artikel 6 a, stk. 1, forpligtes udbyderen af en online markedsplads til at give forbrugeren oplysning om:

- de vigtigste parametre for rangordning af tilbud
- om varerne udbydes af en erhvervsdrivende
- om de forbrugerbeskyttende regler gælder, når der indgås aftale med en tredjepart, som ikke er erhvervsdrivende, og
- hvis det er relevant, hvordan forpligtelserne i forbindelse med aftalen deles mellem den tredjepart, som tilbyder varerne/tjenesteydelserne/det digitale indhold og udbyderen af onlinemarkedspladsen.

Baggrunden herfor er bl.a., at det kan være uklart for forbrugerne, hvem de indgår aftale med, og hvordan dette påvirker deres rettigheder og pligter, jf. moderniseringsdirektivets præambelbetragtning nr. 4. Informationen skal være klar og gives på en måde, som egner sig til fjernkommunikation. Det er ikke tilstrækkeligt, at informationen gives i standardvilkår, jf. præambelbetragtning nr. 27.

Moderniseringsdirektivet indeholder i artikel 6 a, stk. 2, en mulighed for at indføre yderligere oplysningskrav for udbydere af onlinemarkedspladser.

Ved lov nr. 2158 af 27. november 2021 om ændring af lov om forbrugerftaler og lov om aftaler og andre retshandler på formuerettens område (Ændring af reglerne om forbrugerftaler som følge af implementering af visse dele af direktivpakken New Deal for Consumers (modernise-

ringsdirektivet) og ændringer af forbrugerbeskyttende regler, der falder uden for implementering af moderniseringsdirektivet), der træder i kraft den 28. maj 2022, er bl.a. moderniseringsdirektivets artikel 6 a gennemført i dansk ret. Loven indeholder en ny bestemmelse om supplerende oplysningskrav for onlinemarkedspladser, ligesom muligheden for at tilføje yderligere supplerende oplysningskrav for udbyderen af online markedspladsen er udnyttet ved at tilføje et krav om, at udbyderen af onlinemarkedspladsen skal oplyse om identiteten og hjemsted på den tredjepart, som tilbyder varer, tjenesteydelser eller digitalt indhold på online markedspladsen, jf. lovens § 8 a. Formålet med disse oplysningskrav er at sikre gennemsikrelse af aftalemøder, hvor det er tydeligt for forbrugeren, hvem vedkommende indgår aftale med, og hvilket land de kommer fra.

Der henvises til om lovforslaget (lovforslag nr. 16, der blev fremsat den 6. oktober 2021) i øvrigt til pkt. afsnit 3.2.1.2.3. og 3.2.2.2.1 ovenfor.

Udvalget har endvidere noteret sig, at Europa-Kommissionen den 15. december 2020 har fremsat forslag til forordning om et indre marked for digitale tjenester KOM (2020) 825 (herefter benævnt DSA, der står for Digital Services Act). Forslaget har til formål at bidrage til at styrke det indre marked ved at modernisere og præcisere digitale platformes forpligtelser i forhold til ulovligt indhold og adressere nye problemstillinger, der er fremkommet i medfør af platformøkonomien, og dermed erstatte dele af det gældende e-handelsdirektivs (2000/31/EF) bestemmelser om ansvarsfrihed for formidlingstjenester og det generelle forbud mod at pålægge overvågningsforpligtelser.

DSA'en gælder alle udbydere af formidlingstjenester, som er etableret i EU, samt udbydere af formidlingstjenester, som er etableret uden for EU, hvis udbyderen målretter sin tjeneste ind i EU.

I forhold til online markedspladser lægges der bl.a. op til et krav om at *sikre erhvervsdrivendes sporbarhed*, hvilket også kendes som ”know-your-business-partner”-princippet. Heri ligger, at før en sælger kan få lov til at fremme budskaber om eller sælge tjenester og produkter til forbrugere via platformen, skal platformen kende identiteten på sælgeren, have en kopi af et identifikationsdokument, have bankkontooplysninger, hvis det er en privatperson, have kontaktoplysninger på bemyndiget repræsentant i EU, jf. markedsovervågningsforordningen (2019/1020/EU), have oplysninger om registrering i handelsregister eller lignende offentligt register samt have oplysninger om eventuelle selvcertificeringer om kun at udbyde produkter eller services, der er i overensstemmelse med EU-retten. Informationerne om kontakt, registrering i handelsregister og selvcertificering skal ligge let tilgængeligt for brugerne af platformen. Øvrige informationer skal udleveres til myndighederne på forespørgsel.

Som forslaget ser ud nu, omfatter en online markedsplads alene salg mellem erhvervsdrivende og forbrugere. Salg mellem forbrugere er således ikke omfattet. Der sondres ikke mellem nye eller brugte varer i forslaget. Det betyder, at bestemmelsen om erhvervsdrivendes sporbarhed alene vil gælde erhvervsdrivende, og uanset om den erhvervsdrivende sælger nye eller brugte varer på onlinemarkedspladsen.

Den endelige udformning af bestemmelsen om erhvervsdrivendes sporbarhed og kravene afhænger af de videre forhandlinger.

Endvidere er udvalget bekendt med, at indsatsen Bo trygt! etableret af TrygFonden, Foreningen Realdania, Videntretet Bolius og Det Kriminalpræventive Råd med bl.a. det formål at øge opdagelsesrisikoen ved hæleri har iværksat et samarbejde med en række aktører, herunder DBA og GulogGratis, som har til formål at sikre, at handel med stjålne genstande på bl.a. online pladser begrænses mest muligt. Herudover har DBA, GulogGratis og Dansk Erhverv indgået en samarbejdsaftale med Bo trygt!, hvorefter de bl.a. forpligter sig til at tilskynde, at flere brugere på platformene benytter sig af frivillig NemID-validering, inden der indgås en aftale om handel af brugte genstande.

Efter en samlet vurdering finder udvalget herefter, at der ikke på nuværende tidspunkt er grundlag for i loven at indføre en bestemmelse, hvorefter udbydere online markedspladser etableret her i landet forpligtes til at sikre identiteten på køber og sælger, inden der indgås aftale om handel på platformen. Udvalget finder dog, at udviklingen på området bør følges tæt, således at der iværksættes relevante lovgivningsinitiativer, hvis der på et senere tidspunkt konkret måtte opstå behov herfor.

3.2.3 Pantelånervirksomhed

Udvalget har overvejet, om pantelånervirksomhed fortsat bør være omfattet af marskandiserloven.

Indledningsvis bemærker udvalget, at baggrunden for reglerne om pantelånervirksomhed navnlig var at forebygge belåning og salg af stjålne genstande samt at forhindre misbrug og udnyttelse af kunderne.

Spørgsmålet om, hvorvidt pantelånervirksomhed fortsat bør være reguleret i marskandiserloven, afhænger efter udvalgets opfattelse af bl.a. omfanget og den forventede udbredelse af pantelånervirksomhed i Danmark, samt hvilke regler, der i øvrigt gælder for sådan virksomhed, og om disse regler i tilstrækkeligt omfang varetager de relevante beskyttelseshensyn.

Finansiering af akut likviditetsbehov synes i dag i almindelighed kun i yderst begrænset omfang at ske ved pantsætning hos en pantelånervirksomhed. Sådant låntagning foretages derimod typisk i pengeinstitutter eller hos finansieringsselskaber.

Det forhold, at der er ganske få pantelånervirksomheder i Danmark, og at reglerne derfor kun har betydning for en ganske snæver kreds, kunne tale for, at disse ophæves.

Professor, ph.d. Lars Henrik Gam Madsen har dog som anført under pkt. 3.1.1 ovenfor peget på, at pantelånerbranchen kan være ved at ”få en renaissance”. Endvidere har han peget på fremkomsten af nye låntyper, der indholdsmæssigt i alt væsentligt svarer til traditionel pantelånervirksomhed, herunder f.eks. konceptet ”salg med tilbagekøbsret”.

Det kan således ikke udelukkes, at flere virksomheder fremover vil udbyde lån med håndpant i brugte genstande og sådanne lignende lån, og dette må særligt antages at gælde, hvis reglerne om pantelånervirksomhed, herunder reglerne om den maksimale rente, en pantelånervirksomhed må opkræve, ophæves. Dette taler efter udvalgets opfattelse for, at reglerne opretholdes.

Navnlig reglerne i kreditaftaleloven varetager – i hvert fald ved traditionel pantelånervirksomhed – forbrugerbeskyttelseshensyn ved at stille krav om kreditvurdering og en række oplysningspligter vedrørende det lån, som optages. Kreditaftaleloven indeholder imidlertid – i modsætning til marskandiserloven – ikke regler om f.eks. bevilling og tilsyn mv. med pantelånere, ligesom konceptet ”salg med tilbagekøbsret” som udgangspunkt ikke omfattes af kreditaftalelovens regler. Heller ikke hensynet til at forebygge belåning og salg af stjålne genstande varetages af kreditaftalelovens regler. Disse forhold taler efter udvalgets opfattelse endvidere for en opretholdelse af pantelånerregelsættet.

Hertil kommer, at marskandiserlovens pantelånerregelsæt vurderes at medvirke til en minimering af risikoen for omsætning via pantelån af stjålne genstande.

Udvalget foreslår på den baggrund, at pantelånervirksomhed fortsat – tillige med konceptet ”salg med tilbagekøbsret” – omfattes af loven, idet reglerne dog foreslås moderniseret.

3.2.4 Brugte genstande

Marskandiserloven omfatter i dag alene handel med eller køb af *brugte genstande*. Idet der i vidt omfang også omsættes stjålne *ubrugte (nye)* genstande, har udvalget overvejet, om lovens anvendelsesområde bør udvides til også at omfatte sådanne genstande.

Udvalget finder imidlertid, at en udvidelse af lovens anvendelsesområde til også at omfatte ubrugte genstande, og som ville indebære bl.a., at stort set alle forretningsdrivende, herunder også dagligvarebutiksindehavere, skulle have bevilling, være underlagt tilsyn mv., ville være alt for omfattende. Der ville således reelt blive tale om en genindførelse af – i udvidet form – reglerne i næringsloven, hvis anvendelsesområde over de senere år er blevet væsentligt indskrænket. Hæleribestemmelsen i straffelovens § 290, stk. 1, hvorefter den, der uberettiget modtager eller skaffer sig eller andre del i udbytte, der er opnået ved en strafbar lovovertrædelse, og den, der uberettiget ved at skjule, opbevare, transportere, hjælpe til afhændelse eller på lignende måde efterfølgende virker til at sikre en anden udbyttet af en strafbar lovovertrædelse, straffes med fængsel i op til 1 år og 6 måneder (ved hæleri af særlig grov beskaffenhed dog med fængsel i op til 6 år, jf. bestemmelsens stk. 2), suppleret med de almindelig tingsretlige regler om vindikation mv. må for så vidt angår ubrugte genstande være tilstrækkelig.

Herefter foreslår udvalget, at marskandiserloven som hidtil alene skal regulere handel med eller køb af brugte genstande. Med brugte genstande forstås løsøregenstande, der i vidt omfang har bevaret den funktionalitet, som den pågældende genstand havde som ny, således at den dermed kan genanvendes uden videre eller efter reparation. En genstand er således normalt brugt, når den er taget i brug. Dog kan en genstand, der ikke har været taget i brug, være omfattet af begrebet ”brugte genstande”, hvis den pågældende genstand f.eks. har været ejet af en privatperson, der har købt genstanden til endeligt forbrug.

Af loven omfattes endvidere som hidtil erhvervsmæssigt køb af brugte genstande, som ikke videresælges, men forarbejdes håndværksmæssigt eller industrielt. Derimod vil en handelsvirksomhed, der afsætter nye genstande, uden bevilling kunne drive handel med brugte genstande, f.eks. brugte genstande, der er taget i bytte ved salg af nye genstande, såfremt dette er sædvanligt inden for den pågældende branche, og under forudsætning af, at omfanget af denne handel ikke under hensyn til virksomhedens afsætning af nye varer går ud over, hvad der er sædvanligt inden for branchen. På samme måde vil håndværks- eller industrivirksomheder som hidtil kunne drive handel med eller købe brugte genstande uden bevilling, i det omfang det inden for vedkommende branche er sædvanligt, at dette sker som led i virksomhed af den pågældende art.

3.2.5 Undtagelser fra lovens anvendelsesområde

Idet udvalgets opgave efter kommissoriet navnlig er at udarbejde forslag til en moderniseret lovgivning på området for handlen med brugte genstande, har udvalget overvejet, hvorvidt de gældende undtagelser fra lovens anvendelsesområde, jf. pkt. 3.1.3 ovenfor, fortsat er relevante i dag.

For så vidt angår undtagelsen om registreringspligtige motorkøretøjer finder udvalget, at det nuværende registreringssystem, hvor (registreringspligtige) motorkøretøjer optages i et offentligt køretøjsregister, på forsvarlig måde er egnet til at forebygge og opklare sager om omsætning af stjålne motorkøretøjer. Det foreslås derfor, at undtagelsen opretholdes.

Derimod ses der ikke at være en særlig begrundelse for at opretholde undtagelsen om bøger og frimærker, hvorfor denne foreslås ophævet. Det bemærkes herved, at såvel sjældne bøger som sjældne frimærker kan være kostbare, og at der er tale om let omsættelige varer.

Som det fremgår ovenfor under pkt. 3.1.3, blev hensynet til, at der ikke omsættes stjålne genstande ved opkøb, der ikke sker på fast forretningssted mv., tidligere varetaget gennem ordningen med såkaldte vandrebrev. Vandrebrev er i dag afskaffet, og der ses derfor ikke at være grund til at undtage nævnte opkøb fra lovens anvendelsesområde. Det foreslås derfor, at undtagelsen ophæves.

For så vidt angår undtagelsen om ydelse og formidling af lån mv. bemærker udvalget, at området i dag allerede er undergivet en omfattende regulering i bl.a. kapitalmarksloven, lov om finansiel virksomhed mv. På den baggrund foreslås det, at undtagelsen opretholdes.

Udvalget finder, at salg af brugte genstande, der foretages af godkendte almenvælgørende eller almennyttige foreninger mv. og af religiøse samfund, for så vidt genstandene er modtaget vederlagsfrit, udtrykkeligt bør undtages fra lovens anvendelsesområde. For at være omfattet af bestemmelsen bør sådanne foreninger og lign. samt religiøse samfund være godkendt i medfør af ligningslovens § 8 A og § 12, stk. 2 og 3, og bekendtgørelse nr. 1656 af 19. december 2018 om godkendelse m.v. efter ligningslovens § 8 A, stk. 2, og § 12, stk. 3.

Undtagelsen vil herefter finde anvendelse på salg af brugte genstande i genbrugsbutikker eller lign. drevet af f.eks. Kræftens Bekæmpelse, Røde Kors mv.

Det er udvalgets opfattelse, at det vil være hensigtsmæssigt at undtage sådanne foreninger mv. og religiøse samfund, henset til deres almenvælgørende eller på anden måde almennyttige formål, samt henset til, at det vil påføre sådanne foreninger mv. og religiøse samfund økonomiske og administrative byrder, hvis de omfattes af lovens anvendelsesområde, herunder krav om bevilling mv. Da undtagelsen omfatter genstande, som er modtaget vederlagsfrit, og der derfor typisk vil være tale om salg af donerede genstande af mindre værdi, finder udvalget, at en sådan undtagelse fra lovens anvendelsesområde vil være ubetænkeligt i forhold til lovens hovedformål, som er at sikre kontrollen med handel med brugte genstande og hindre videresalg af stjålne, forfalskede eller ulovligt udførte genstande.

Om Det kgl. assistenshus, der er omtalt i lovens § 1, stk. 1, og § 17 samt bekendtgørelsens § 23, bemærker udvalget, at det blev nedlagt omkring 1970. Henvisninger til assistenshuset bør derfor at udgå af loven.

3.2.6 Bemyndigelse til justitsministeren samt administrative forskrifter

Som det fremgår ovenfor under pkt. 3.1, har justitsministeren i dag mulighed for ved bekendtgørelse at bestemme, at erhvervsvirksomhed med handel med brugte genstande, som ikke omfattes af marskandiserlovens anvendelsesområde, skal omfattes af lovens regler om tilsyn mv.

Bemyndigelsesbestemmelsen bør efter udvalgets opfattelse opretholdes, da der også fremover vil kunne opstå behov for at regulere erhvervsvirksomhed, som ikke omfattes af loven. Det gælder f.eks. tilfælde, hvor der i løbet af en kort periode inden for en bestemt branche konstateres flere tilfælde af tyveri/hæleri i videre omfang. Det bemærkes herved, at området for, hvilke varer der typisk er genstand for tyveri, ændres over tid. Udvalget foreslår på den baggrund, at bemyndigelsesbestemmelsen opretholdes.

Udvalget foreslår i forlængelse heraf, at den nuværende opregning i § 2, stk. 1, i bekendtgørelse nr. 7 af 9. januar 1969 om handel med brugte genstande samt pantelånervirksomhed moderniseres og gøres teknologineutral, således at f.eks. elektroniske apparater og tilbehør hertil også omfattes af lovens kapitel 3 om tilsyn mv. Efter udvalgets opfattelse bør bestemmelsen i § 2, stk. 1, endvidere omfatte alle andre brugte genstande og partier af brugte genstande, der har en vis værdi og er nemme at afsætte, og som derfor er populære hælervarer. Der foreslås på den baggrund i bekendtgørelsen indsat en opsamlingsbestemmelse, hvorefter reglerne i lovens kapitel 3 om tilsyn mv. finder anvendelse på erhvervsvirksomhed ved handel med eller køb af andre brugte genstande eller partier af brugte genstande til en købs- eller salgspris, som overstiger 5.000 kr. Bestemmelsen omfatter således bl.a. brugte genstande, der er taget i bytte ved salg af nye genstande jf. pkt. 3.2.4 ovenfor.

Justitsministeren har – ud over bemyndigelsen til at lade visse former for erhvervsvirksomhed være omfattet af lovens regler om tilsyn mv. – også mulighed for ved bekendtgørelse at bestemme, at auktionsholderes virksomhed vedrørende auktionssalg af brugte genstande skal omfattes af lovens regler om tilsyn mv.

Udvalget har overvejet behovet for en nærmere regulering af auktionsholderens virksomhed, herunder om en eventuel regulering af området bør ske ved lov eller bekendtgørelse.

Udvalget bemærker i den sammenhæng, at en auktionsholder forestår den praktiske afvikling af auktioner, og at auktionsholderen alene formidler salg af brugte genstande på auktion. På auktioner er der imidlertid – som i forbindelse med enhver anden handel med brugte genstande – risiko for, at der omsættes stjalne genstande.

Efter udvalgets opfattelse er risikoen herfor størst ved internetauktionssalg. Internetauktionsvirksomheder foretager salg via internettet på auktionslignende vilkår, og der er for sådanne salg ikke krav i lovgivningen om en beskikket auktionsleders deltagelse. Sådant internetauktionsvirksomhed foreslås fremover omfattet af marskandiserloven, jf. kapitel 4 om onlineauktioner.

Vedrørende salg på traditionelle fysiske auktioner er der krav i auktionslederloven om, at en auktionsleder beskikket af justitsministeren er til stede på auktionen og påser, at lovgivningen overholdes. Auktionslederen er i den forbindelse forpligtet til at påse, at der ikke foreligger omstændigheder, som tyder på manglende lovlig adkomst til det, der bortsælges ved auktion (auktionslederlovens § 8, stk. 1, 1. led).

Der findes på den baggrund efter udvalgets opfattelse ikke grundlag for på nuværende tidspunkt anledning til at foreslå en nærmere regulering af auktionsholderes virksomhed. Det kan imidlertid ikke afvises, at der fremover vil kunne opstå et behov for at lade auktionsholdere være omfattet af marskandiserlovens regler om tilsyn mv. Udvalget foreslår på den baggrund bemyndigelsesbestemmelsen i relation til auktionsholdervirksomhed opretholdt.

4. Krav om bevilling

4.1 Gældende ret

Som anført ovenfor, kræves der med en række undtagelser bevilling til at drive visse former for selvstændig næringsvirksomhed ved handel med eller køb af brugte genstande og pantelånervirksomhed.

Efter marskandiserlovens § 2, stk. 1, skal den, der driver virksomhed omfattet af loven, have bevilling. Bevillingen, der meddeles enten til handel med brugte genstande eller til pantelånervirksomhed, udstedes af politiet. Bevillingen giver ret til at drive virksomhed i og fra den politikreds, bevillingen omfatter, jf. § 2, stk. 2. Efter bekendtgørelse nr. 1096 af 21. august 2018 behandles sager om bevilling af politidirektøren i Midt- og Vestjyllands Politi. Efter bestemmelsens stk. 3 betales der 80 kr. for udstedelse af en bevilling til handel med brugte genstande eller bevilling til pantelånervirksomhed.

Det fremgår af 1966-lovbemærkningerne til loven, at der efter § 4 i 1921-loven betales et gebyr til statskassen på 100 kr. for bevilling til pantelånervirksomhed og et gebyr på 60 kr. for bevilling til handel med brugte genstande.

I 1966 blev gebyret efter § 2, stk. 3, fastsat til 80 kr. for udstedelse af såvel bevilling til pantelånervirksomhed som bevilling til handel med brugte genstande.

Offentlig myndighedsudøvelse som f.eks. meddelelse af tilladelser sker i almindelighed uden betaling, og opkrævning af et gebyr for myndighedsudøvelse kræver derfor særskilt lovhjemmel, jf. pkt. 2.7.3 i Justitsministeriets vejledning om lov kvalitet (kan tilgås via hjemmesiden www.lovkvalitet.dk). Det fremgår endvidere af vejledningen, at gebyrer for udstedelse af offentlige tilladelser mv. skal stå i forhold til de administrative omkostninger, der er forbundet med at udstede den pågældende tilladelse.

4.2 Udvalgets overvejelser

Af hensyn til muligheden for at føre et effektivt tilsyn med erhvervsmæssig handel med brugte genstande samt pantelånervirksomhed og salg med tilbagekøbsret finder udvalget, at marskandiserlovens krav om bevilling bør opretholdes. Videre finder udvalget, at politiet fortsat skal udstede bevilling under hensyn til, at politiet også fremover bør være tilsynsførende myndighed.

Efter marskandiserlovens § 2, stk. 2, 2. pkt., giver en bevilling ret til at drive virksomhed i og fra den politikreds, bevillingen omfatter.

Denne geografiske afgrænsning – som hænger sammen med bl.a. lovens regler om krav til fast forretningssted – bør efter udvalgets opfattelse moderniseres. Det er således i dag ofte forekommende, at handlen foregår via internettet, og det taler for, at den geografiske afgrænsning af bevillingen udgår. Heroverfor står hensynet til, at politiet som tilsynsmyndighed kan føre et effektivt tilsyn.

Efter en samlet afvejning af de modsatrettede hensyn og i lyset af den samfundsmæssige og teknologiske udvikling foreslår udvalget, at en bevilling til virksomhed med handel med brugte genstande eller pantelånervirksomhed ikke afgrænses geografisk.

Derimod foreslås det, at bevilling meddeles af politiet, og at det herefter vil påhvile politiet i den politikreds, hvor virksomheden drives, at føre tilsyn med den omhandlede virksomhed. Der henvises herom i øvrigt til pkt. 6 og gennemgangen nedenfor af lovens krav om fast forretningssted.

Med hensyn til betaling for udstedelse af bevilling finder udvalget, at der fortsat skal betales et omkostningsbestemt gebyr for at få udstedt en bevilling til at drive handel med brugte genstande eller pantelånervirksomhed. Gebyrets størrelse må efter udvalgets opfattelse dog bero på en nærmere udredning af omkostningerne forbundet med udstedelse af bevilling og de økonomiske konsekvenser i øvrigt forbundet med det lovforslag, der skal udmønte udvalgets forslag. På den baggrund foreslår udvalget, at bestemmelsen om betaling for udstedelse af bevilling opretholdes, men moderniseres sprogligt.

Der henvises i øvrigt til bemærkningerne til § 2 i udkastet til en ny marskandiserlov.

5. Betingelser for at få bevilling

5.1 Gældende ret

Der er en række betingelser, som skal være opfyldt for at opnå bevilling til at drive visse former for selvstændig næringsvirksomhed ved handel med eller køb af brugte genstande og pantelånervirksomhed.

Ifølge marskandiserlovens § 3, stk. 1, har den, der opfylder næringslovens betingelser for erhvervelse af næringsbrev som handlende, håndværker og industridrivende, ret til bevilling.

I 1966, da marskandiserloven blev vedtaget, skulle en person efter næringsloven opfylde følgende betingelser for at få næringsbrev (og dermed også for at få bevilling til at drive handel med brugte genstande eller pantelånervirksomhed):

- 1) have danske indfødsret,
- 2) have bopæl i landet,
- 3) være myndig eller efter myndighedsloven have fået tilladelse til på egen hånd at drive den virksomhed, hvortil den pågældende søger om bevilling, og
- 4) ikke være under konkurs.

Med hensyn til myndighedskravet fremgår af værgemålslovens § 1, stk. 1, at børn og unge under 18 år, der ikke har indgået ægteskab, er mindreårige og dermed umyndige. Mindreårige kan ikke selv forpligte sig ved retshandler eller råde over deres formue, medmindre andet er bestemt, jf. værgemålslovens § 1, stk. 2. For så vidt ikke andet er særligt bestemt, handler værger på den mindreåriges vegne i økonomiske anliggender, jf. værgemålslovens § 1, stk. 3.

Efter værgemålslovens § 6, stk. 1, 1. pkt., kan den retlige handleevne i forbindelse med værgemål efter § 5 (værgemål på grund af sindssygdom) fratages, hvis dette er nødvendigt for at

hindre, at den pågældende udsætter sin formue, indkomst eller andre økonomiske interesser for fare for at forringes væsentligt, eller for at hindre økonomisk udnyttelse. Fratagelse af den retlige handleevne kan begrænses til at angå bestemte aktiver eller anliggender, jf. værgemålslovens § 6, stk. 1, 2. pkt. Efter værgemålslovens § 6, stk. 2, er den, der er frataget den retlige handleevne, jf. stk. 1, 1. pkt., umyndig og kan ikke selv forpligte sig ved retshandler eller råde over sin formue, medmindre andet er bestemt. Den, der delvist er frataget handleevnen, jf. stk. 1, 2. pkt., er myndig, men kan ikke forpligte sig ved retshandler eller råde over sin formue i det omfang, det er bestemt.

Det fremgår af værgemålslovens § 5, stk. 1, at der kan iværksættes værgemål for den, der på grund af sindssygdom, herunder svær demens, eller hæmmet psykisk udvikling eller anden form for alvorligt svækket helbred er ude af stand til at varetage sine anliggender, eller hvis der er behov for det. I medfør af bestemmelsens stk. 2 kan der endvidere iværksættes værgemål for den, der på grund af sygdom eller stærkt svækket tilstand er uegnet til at varetage sine økonomiske anliggender, og som selv anmoder herom, hvis der er behov for det i stedet for samværgemål efter § 7. I medfør af værgemålslovens § 5, stk. 3, kan værgemålet begrænses til at angå økonomiske forhold, herunder bestemte personlige anliggender. For så vidt ikke andet er særlig bestemt, handler værgeren på den pågældendes vegne i alle anliggender, der er omfattet af værgemålet, jf. § 5, stk. 4. Personer, der er under værgemål efter værgemålslovens § 5, er myndige, medmindre de tillige er frataget handleevnen efter § 6.

Efter værgemålslovens § 7, stk. 1, kan der iværksættes samværgemål for den, der på grund af uerfarenhed, svækket helbred eller anden lignende tilstand har behov for hjælp til at administrere sin formue eller varetage andre økonomiske anliggender, og som selv anmoder herom. Et samværgemål kan begrænses til at angå bestemte aktiver eller anliggender, jf. § 7, stk. 2. Ifølge bestemmelsens stk. 3 handler samværgeren og den pågældende i forening i anliggender, der er omfattet af værgemålet. Personer, der er under værgemål efter værgemålslovens § 7, er myndige.

Med hensyn til betingelsen i marskandiserloven om at have fået tilladelse til på egen hånd at drive den virksomhed, hvortil den pågældende søger om bevilling, fremgår det af værgemålslovens § 43, stk. 1, at værgeren for en umyndig, der er fyldt 15 år, med Familieretshusets godkendelse kan tillade, at denne på egen hånd udøver næring eller anden virksomhed. En umyndig, der har tilladelse til at udøve næring eller virksomhed, kan på egen hånd indgå de retshandler, som falder inden for virksomhedens område, jf. § 43, stk. 2. Værgeren kan med Familieretshusets godkendelse tilbagekalde tilladelsen. Tilbagekaldelsen får kun virkning for tredjemand, hvis denne kendte eller burde kende den, jf. § 43, stk. 3.

Efter marskandiserlovens § 3, stk. 2, kan justitsministeren tillade, at bevilling meddeles, selv om de i stk. 1 nævnte betingelser ikke er opfyldt.

Efter § 3, stk. 3, 1. pkt., kan bevilling nægtes, hvis ansøgeren er dømt for strafbart forhold, der begrundes en nærliggende fare for misbrug af bevillingen, eller hvis der i øvrigt efter de oplysninger, der foreligger om ansøgers personlige forhold, er særlig grund til at antage, at den pågældende ikke vil drive virksomheden på forsvarlig måde. Bevilling kan endvidere nægtes, hvis ansøgeren har betydelig forfalden gæld til det offentlige, hvorved forstås beløb i størrelsesordenen 50.000 kr. og derover, jf. § 3, stk. 3, 2. pkt.

Hvis ansøgeren er et selskab med begrænset hæftelse, kan bevilling nægtes, hvis der om et medlem af selskabets direktion eller bestyrelse foreligger oplysninger, som efter § 3, stk. 3, kan begrunde nægtelse af bevilling. Indtræder nye medlemmer i direktionen eller bestyrelsen, skal der inden 14 dage foretages anmeldelse herom til politiet, der afgør, om bevillingen kan oprettholdes, jf. § 3, stk. 4.

Om baggrunden for, at bevilling kan nægtes, hvis ansøgeren er dømt for strafbart forhold, der begrundes en nærliggende fare for misbrug af bevillingen, eller der i øvrigt efter de oplysninger, der foreligger om vedkommendes personlige forhold, er særlig grund til at antage, at den pågældende ikke vil drive virksomheden på forsvarlig måde, fremgår det af lovbemærkningerne, jf. Folketingstidende 1964-65, tillæg A, spalte 1287-1288, at *”under hensyn til de særlige muligheder, der foreligger for, at personer, der driver virksomhed af den her omhandlede beskaffenhed kan misbruge deres virksomhed, navnlig ved køb af stjålne varer, kan det imidlertid ikke anses for forsvarligt helt at ophæve adgangen til at nægte bevilling i tilfælde, hvor risikoen for sådant misbrug i særlig grad er konkret begrundet”*.

Det bemærkes i den forbindelse, at f.eks. en ren straffeattest ikke er en betingelse for at opnå bevilling. Bestemmelsen indebærer, at politiet alene har mulighed for at nægte en person bevilling, hvis politiet *konkret* vurderer, at der er fare for misbrug af bevillingen eller fare for, at virksomheden ikke vil blive drevet på forsvarlig måde.

5.2 Udvalgets overvejelser

Et af lovens hovedformål er at begrænse omsætningen af stjålne genstande, og udvalget finder det derfor hensigtsmæssigt, at handel med brugte genstande og pantelånervirksomhed fortsat skal være betinget af opnåelse af bevilling hertil, jf. pkt. 4.2 ovenfor. Udvalget finder i den forbindelse, at betingelserne for at opnå bevilling af gennemsigtighedshensyn bør fremgå direkte af marskandiserloven.

Ved fastsættelsen af betingelserne for, hvornår bevilling efter marskandiserloven kan meddeles, bemærker udvalget, at betingelserne for bevilling i den nugældende marskandiserlov i vidt omfang svarer til, hvad der i øvrigt gælder i anden lovgivning for virksomhed, hvortil der kræves offentlig autorisation, beskikkelse, bevilling, godkendelse eller lignende, og udvalget finder derfor, at betingelserne i relevant omfang bør opretholdes, jf. straks nedenfor. For så vidt angår henvisningen til næringsloven er denne dog i lyset af de senere års ændringer af nævnte lov uden selvstændigt indhold, og udvalget finder derfor, at henvisningen bør udgå.

Som anført under pkt. 5.1, var det tidligere en betingelse for at få bevilling til at drive handel med brugte genstande og pantelånervirksomhed, at ansøgeren havde dansk indfødsret. Tilsvarende lovgivning for virksomhed, hvortil der kræves offentlig autorisation, beskikkelse, bevilling, godkendelse eller lignende stiller ikke krav herom, og der kan efter udvalgets opfattelse ikke peges på relevante hensyn, der inden for marskandiserområdet skulle kunne begrunde et sådant krav, der derfor foreslås ophævet.

Det findes derimod relevant i relation til forebyggelsen af handel med brugte, stjålne genstande og hensynet til et effektivt tilsyn med den erhvervsdrivende, at den pågældende har en forretningsadresse her i landet, hvorfor udvalget foreslår, at dette stilles som betingelse for at få bevilling. Forretningsadressen er der, hvor virksomheden drives fra.

Udvalget finder endvidere, at det fortsat bør stilles som betingelse for at få bevilling, at ansøgeren er myndig, idet mindreårige og personer, der er frataget den retlige handleevne, jf. pkt. 5.1 ovenfor, som udgangspunkt ikke kan drive selvstændig virksomhed. Udvalget finder dog, at en umyndig, der med Familieretshusets godkendelse har opnået tilladelse til på egen hånd at udøve næring eller anden virksomhed, jf. værgemålslovens § 43, stk. 1, også bør kunne opnå bevilling til handel med brugte genstande.

Videre foreslår udvalget, at bevilling kan meddeles personer, der ikke er under værgemål efter værgemålslovens § 5 eller under samværgemål efter værgemålslovens § 7, jf. pkt. 5.1 ovenfor.

Endelig foreslår udvalget at videreføre kravet om, at ansøger ikke er under konkurs eller rekonstruktionsbehandling.

Udvalget har overvejet, om bestemmelsen, hvorefter bevilling kan nægtes, hvis ansøgeren er dømt for strafbart forhold, der begrunder en nærliggende fare for misbrug af bevillingen, eller hvis der i øvrigt efter de oplysninger, der foreligger om vedkommendes personlige forhold, er særlig grund til at antage, at den pågældende ikke vil drive virksomheden på forsvarlig måde,

bør opretholdes. Vurderingen af, hvornår bevilling efter bestemmelsen kan nægtes, beror på et skøn.

Eftersom personer, der driver handel med brugte genstande eller pantelånervirksomhed, har en særlig adgang til køb med henblik på videresalg af genstande, som kan være stjålne, finder udvalget, at politiet fortsat bør have mulighed for at nægte en bevilling, hvis politiet konkret vurderer, at der er fare for misbrug af bevillingen eller fare for, at virksomheden ikke vil blive drevet på en forsvarlig måde. På den baggrund finder udvalget, at bestemmelsen bør opretholdes, således at bevilling fortsat kan nægtes i tilfælde, hvor risikoen for misbrug er konkret begrundet.

Ved politiets vurdering af, om bevilling skal nægtes, skal de faktiske omstændigheder i sagen inddrages, herunder bl.a. karakteren af det strafbare forhold og forholdet til netop den pågældendes virksomhed, om der er tale om gentagelsestilfælde, den tid, der er forløbet siden det strafbare forhold blev begået mv.

En række love, herunder f.eks. retsplejeloven for så vidt angår advokatbeskikkelser, inkasso-loven får så vidt angår autorisation til inkassovirksomhed og vagtvirksomhedsloven for så vidt angår autorisation som vagt, indeholder hjemmel til at nægte at meddele beskikkelse eller autorisation, hvis ansøgeren har betydelig forfalden gæld til det offentlige. Som anført under pkt. 5.1, findes en tilsvarende hjemmel i dag i den nugældende marskandiserlovs § 3, stk. 3.

I lyset af, at hvervet som handlende med brugte genstande samt pantelånervirksomhed netop udøves på grundlag af autorisation mv. (bevilling), og at oparbejdelsen af restancer til det offentlige i videst muligt omfang bør minimeres, foreslår udvalget at opretholde betingelsen om, at bevilling kan nægtes den, der har betydelig forfalden gæld til det offentlige i størrelsesordenen 50.000 kr. eller derover.

Udvalget bemærker herved, at navnlig gæld i form af skatterestancer og manglende momsbetaling – på samme måde som på øvrige områder, hvor betydelig forfalden gæld til det offentlige kan være til hinder for en beskikkelse eller autorisation – bør kunne begrunde, at bevilling ikke meddeles. Det er en forudsætning for at nægte bevilling, at gælden er opstået i forbindelse med driften af tilsvarende virksomhed. Nægtes beskikkelse af denne grund, forhindrer dette ikke ansøgeren i at arbejde inden for erhvervet, blot det sker for en handlende, der har den fornødne bevilling. Bestemmelsen tilsigter at ramme manglende betalingsvilje, og en person har derfor mulighed for at undgå et afslag på sin ansøgning ved at indgå en afdragsaftale med de myndigheder, der har et økonomisk krav mod vedkommende.

Udvalget har overvejet, hvad der skal gælde for juridiske personer, f.eks. selskaber, som ønsker at få bevilling til at drive handel med brugte genstande eller pantelånervirksomhed. Baggrunden herfor er, at for selskaber, herunder anpartsselskaber og aktieselskaber, er hæftelsesansvaret begrænset til den indskudte selskabskapital modsat en personligt ejet virksomhed, hvor ejeren hæfter personligt og ubegrænset. Ved udformning af reglerne bør der efter udvalgets opfattelse tages højde herfor. Med henblik på at sikre, at også juridiske personer driver virksomhed på forsvarlig måde, herunder at der ikke er betydelig forfalden gæld til det offentlige og manglende betalingsvilje, foreslår udvalget, at bevilling skal kunne meddeles juridiske personer, herunder aktieselskaber eller anpartsselskaber registreret i Erhvervsstyrelsen, andre her i landet hjemmehørende selskaber, foreninger, fonde og lignende under forudsætning af, at *medlemmerne* af den juridiske persons bestyrelse og direktion opfylder de i loven anførte betingelser for at få bevilling. For disse juridiske personers vedkommende vil det ligeledes være politiet, der afgør, om betingelserne for at få bevilling er opfyldt.

Ligesom for øvrige personer, der ønsker at få bevilling til at drive handel med brugte genstande og pantelånervirksomhed, foreslår udvalget herefter, at bevilling kan nægtes et selskab mv., hvis et medlem af direktionen eller bestyrelsen er dømt for strafbart forhold, såfremt forholdet begrunder en nærliggende fare for misbrug af bevillingen, eller der i øvrigt efter de oplysninger, der foreligger om vedkommendes personlige forhold, er særlig grund til at antage, at den pågældende ikke vil drive virksomheden på forsvarlig måde. I forlængelse heraf foreslår udvalget, at bevilling endvidere kan nægtes et selskab mv., hvis et medlem af direktionen eller bestyrelsen har betydelig forfalden gæld til det offentlige i størrelsesordenen 50.000 kr. eller derover. Det er også i disse sager politiet, som skal foretage en konkret vurdering af, om bevilling skal nægtes på baggrund af de faktiske omstændigheder i sagen, jf. ovenfor.

For at sikre, at ovennævnte personer til enhver tid opfylder betingelserne for at få bevilling til at drive handel med brugte genstande og pantelånervirksomhed, foreslår udvalget, at selskabet mv. inden 14 dage skal anmelde til politiet, såfremt der indtræder nye medlemmer i direktionen eller bestyrelsen. Det er herefter politiet, som afgør, om bevilling kan opretholdes. Foretages anmeldelse ikke rettidigt, foreslår udvalget, at bevillingen bortfalder, jf. pkt. 7 nedenfor om bortfald og fratagelse af bevilling.

Der ses ikke at foreligge relevante hensyn, der taler for, at bestemmelsen, hvorefter justitsministeren kan tillade, at bevilling meddeles, selv om betingelserne for at få bevilling ikke er opfyldt, opretholdes, hvorfor udvalget foreslår, at bestemmelsen udgår.

Der henvises i øvrigt til bemærkninger til §§ 3 og 4 i udkastet til en ny marskandiserlov.

6. Krav om fast forretningssted

6.1 Gældende ret

Det fremgår af marskandiserlovens § 4, stk. 1, 1. pkt., at virksomheden kun må drives fra fast forretningssted med særskilte forretningslokaler.

Efter stk. 1, 2. pkt., finder næringslovens § 11 og § 12, stk. 3 og 4, om personlig henvendelse angående optagelse af bestillinger og om salg ved omførsel tilsvarende anvendelse. Efter den tidligere bestemmelse i næringslovens § 11, stk. 1, måtte personlig henvendelse om bestilling på varer til senere udbringning fra fast forretningssted eller på udførelse af håndværksmæssigt eller industrielt arbejde, med visse undtagelser kun finde sted efter forudgående anmodning fra kunden. Bestemmelsen blev ophævet ved lov nr. 139 af 29. marts 1978 om visse forbrugeraftaler (Dørsalg mv., postordresalg og løbende tjenesteydelser). Henvisningen til næringslovens § 11 i marskandiserlovens § 4, stk. 1, 2. pkt., er derfor uden selvstændigt indhold. Næringslovens § 12, stk. 3, hvorefter den, der driver næring som handlende, håndværker og industridrivende, kan omføre varer til salg til erhvervsdrivende, der anvender de pågældende varer i deres virksomhed, og stk. 4, hvorefter salg ved omførsel i øvrigt ikke må finde sted, blev ophævet med lov nr. 595 af 14. juni 2011 om ændring af næringsloven som led i en regelforenklning under henvisning til bl.a., at forbrugerbeskyttelse i dag varetages af bl.a. forbrugeraftaleloven og købeloven. Forbrugeraftalelovens kapitel 2 (§§ 4-6) indeholder således et forbud mod uanmodet henvendelse til forbrugere mv. Henvisningen til næringslovens § 12, stk. 3 og 4, er derfor også uden selvstændigt indhold.

Før virksomheden påbegyndes, skal indehaveren anmelde til politiet, hvorfra virksomheden agtes drevet. Flyttes virksomheden, skal bevillingshaveren forinden give politiet meddelelse herom, jf. marskandiserlovens § 4, stk. 2.

Efter § 7, stk. 2, i bekendtgørelse nr. 7 af 9. januar 1969 om handel med brugte genstande samt pantelånavirksomhed skal forretningslokalerne have direkte adgang fra gaden og være overskueligt indrettet. Det gælder dog ikke for handel med gammelt jern, metal eller andet affald. I virksomheder, der tillige forhandler nye genstande, skal disse være klart adskilt fra de brugte genstande, jf. bekendtgørelsens § 7, stk. 3, ligesom der i enhver forretning skal være installeret telefon, jf. § 7, stk. 4.

Bevillingshaveren skal have sin bevilling eller et af politiet udstedt duplikationseksemplar ophængt på et sted, der er iøjnefaldende for kunderne, jf. marskandiserlovens § 5.

For så vidt angår handel med brugte genstande via internettet, har lovens krav om fast forretningssted med særskilte forretningslokaler, fra hvilket der ikke kan dispenseres, særlig betydning.

Justitsministeriet har således i en række konkrete sager tiltrådt politiets afslag på at meddele bevilling til handel med brugte genstande via internettet med begrundelsen, at virksomheden ikke opfylder kravet i lovens § 4, stk. 1, 1. pkt., om, at virksomheder, der er omfattet af loven, kun må drives fra fast forretningssted med særskilte forretningslokaler. Efter ministeriets opfattelse kan handel med brugte genstande via en permanent, selvstændig hjemmeside således ikke sidestilles med et fast forretningssted, uanset om hjemmesiden angiver den pågældende forretningsdrivendes privatadresse mv. Det er endvidere ikke tilstrækkeligt for at opfylde lovens krav, at de brugte genstande, der sælges via internettet, opbevares i et bestemt lagerlokale, hvis dette lokale ikke opfylder betingelserne i lovens § 7, stk. 2, om, at forretningslokalerne skal have direkte adgang fra gaden og være overskueligt indrettet.

6.2 Udvalgets overvejelser

Som anført under pkt. 3.2 om marskandiserlovens anvendelsesområde, har den måde, handel med brugte genstande foregår på, ændret sig væsentligt, siden marskandiserloven blev indført. De gældende regler blev indført den 1. januar 1967, hvor handlen med brugte genstande foregik fra fysiske butikker, og hvor stort set alle brugte genstande blev forhandlet via de næringsdrivendes fysiske forretninger (et fast forretningssted). Dengang blev brugte genstande fra dødsboer, flytteboer mv. typisk opkøbt af en marskandiser eller solgt på en traditionel auktion, hvor det i vidt omfang også var marskandisere/antikvitethandlere, der opkøbte varerne, hvorpå genstandene blev sat til salg i en fysisk butik, og både salget og den fysiske udveksling af varerne skete i butikken. Det var derfor også vigtigt, at politiet kunne føre tilsyn og besigtige de afgrænsede fysiske lokaliteter. Private aktører havde på daværende tidspunkt meget få salgsmuligheder, herunder afholdtes loppemarkeder i væsentligt mindre omfang end i dag.

I dag foregår handlen med brugte genstande således i vidt omfang via internettet fra forskellige salgspalterne, herunder f.eks. GulogGratis, DBA, netbutikker, sociale medier mv. Der henvises herom i øvrigt til pkt. 3.2.

For de erhvervsdrivende, der alene foretager salg via internettet, er det gældende krav om et forretningslokale med adgang fra gaden utidssvarende og vanskeligt at opfylde. Den gældende lovgivning tager dermed ikke højde for den teknologiske og samfundsmæssige udvikling.

Udvalget har i lyset heraf overvejet behovet for at opretholde marskandiserlovens krav om fast forretningssted (lovens § 4, stk. 1) samt kravet om, at forretningslokalerne skal have direkte adgang fra gaden og være overskueligt indrettet (bekendtgørelsens § 7, stk. 2).

På den ene side taler politiets mulighed for at føre tilsyn med handlen med brugte genstande for at opretholde lovens krav om fast forretningssted. Med kravet om fast forretningssted har politiet til enhver tid kendskab til, fra hvilken lokation den enkelte handlende med brugte genstande udøver sin virksomhed, og ved mistanke om handel med brugte stjålne genstande kan politiet dermed hurtigt gribe ind og foretage de relevante efterforskningskridt på den fysiske lokation.

Som nævnt er der imidlertid i mange tilfælde tale om, at handel med brugte genstande foregår på en måde, hvor det ikke giver mening at opstille et krav om, at der skal være et fast forretningssted med adgang direkte fra gaden, f.eks. når virksomheden med handel med brugte genstande drives via internettet. Det taler efter udvalgets opfattelse på den anden side imod at opretholde kravet.

Som en konsekvens af den samfundsmæssige og teknologiske udvikling – og i erkendelse af, at handel via internettet er i stadig vækst – finder udvalget, at der er behov for at tilpasse reglerne den praktiske virkelighed.

Udvalget foreslår derfor, at den, der ønsker at drive virksomhed omfattet af loven, skal give politiet meddelelse om, hvor virksomhedens regnskabsmateriale og eventuelle forretningslokale befinder sig. Den erhvervsdrivende skal endvidere efter anmodning give politiet meddelelse om, hvor virksomhedens varelagre befinder sig. De nævnte oplysninger skal indsendes til politiet i den politikreds, hvorfra virksomheden ønskes drevet, i forbindelse med, at den pågældende søger om bevilling til at drive virksomhed med handel med brugte genstande. Udvalget foreslår endvidere, at den, der driver virksomhed omfattet af loven, ved senere ændringer i de faktiske forhold også skal have pligt til at oplyse politiet herom.

Kravet vil omfatte såvel erhvervsdrivende i traditionel forstand (antikvitethandlere, marskandisere mv.) som de private aktører, hvis handel med eller køb af brugte genstande er af erhvervmæssig karakter, jf. pkt. 3.2.1 ovenfor. På den måde sikres politiet de oplysninger, der er nødvendige for at føre tilsyn, uanset om virksomheden drives fra et fysisk butiklokale eller via internettet.

For at sikre, at politiet kan føre det nødvendige tilsyn med virksomhedens forsvarlige udøvelse, foreslår udvalget endvidere at videreføre den gældende bestemmelse i marskandiserloven, hvorefter politiet til enhver tid uden retskendelse mod behørig legitimation og i nødvendigt

omfang har adgang til en virksomheds regnskabsmateriale, eventuelle forretningslokale samt varelagre, jf. pkt. 10.

Dermed skal en handlende med brugte genstande – uanset salgsmetode – have sine varer placeret på en fysisk lokation, der er adskilt fra privat beboelse, herunder f.eks. en garage, et opbevaringsrum eller lignende, og som politiet uden retskendelse er berettiget til at føre tilsyn med. Med nævnte krav sikres det, at handlende med brugte genstande uanset salgsmetode kan drive forretning på nutidige vilkår samtidig med, at politiet får adgang til at udøve det nødvendige tilsyn.

Udvalget bemærker i den forbindelse, at det vil være hensigtsmæssigt, at politiet opretter et offentligt tilgængeligt register over handlende med brugte genstande, der har opnået bevilling, og disse handlendes identifikationsnummer. Et sådant register vil gøre det mere gennemsigtigt, hvilke handlende der opfylder lovens krav og dermed også, hvilke personer mv. der udøver ulovlig virksomhed som følge af manglende bevilling til handel med brugte genstande.

For så vidt angår bekendtgørelsens krav om, at nye genstande skal være klart adskilt fra brugte genstande, bør kravet efter udvalgets opfattelse udgå. Det bemærkes i den forbindelse, at politiet via regnskabsmaterialet har mulighed for at identificere, hvorfra en marskandisers varer stammer fra, og hvornår en given vare er solgt videre, og det forekommer på den baggrund urimeligt byrdefuldt at opretholde det omhandlede krav. Endelig bemærkes, at kravet i bekendtgørelsen om, at der i enhver forretning skal være installeret telefon, er forældet og derfor bør ophæves.

Der henvises i øvrigt til bemærkninger til §§ 9 og 10 i udkastet til en ny marskandiserlov.

7. Bortfald og fratagelse af bevilling

7.1 Gældende ret

Neden for gennemgås marskandiserlovens regler om bortfald og fratagelse af bevilling samt straffelovens regler om frakendelse af retten til at udøve virksomhed, som kræver særlig offentlig autorisation eller godkendelse. En bevilling, der er bortfaldet efter lovens § 6, frataget efter § 8 eller frakendt efter straffelovens § 79, skal efter marskandiserlovens § 10 straks afleveres til politiet.

7.1.1 Bortfald af bevilling

Bevilling til at drive handel med brugte genstande eller til pantelånervirksomhed bortfalder efter marskandiserlovens § 6, stk. 1, når bevillingshaveren afgår ved døren, jf. dog lovens § 7. Det samme gælder, når bevillingshaveren ophører med at opfylde betingelserne efter § 3, stk.

1, eller hvis anmeldelse efter § 3, stk. 4, ikke foretages rettidigt. Justitsministeren kan i medfør af lovens § 6, stk. 2, gøre undtagelse fra bestemmelserne i stk. 1.

Det fremgår af 1966-lobbemærkningerne, at bestemmelserne i §§ 5-7 (om bortfald af bevilling) svarer til reglerne i næringslovsforslagets § 6, stk. 1, § 7, stk. 1 og 2, samt § 8.

Bestemmelsen om bortfald af bevilling hænger nøje sammen med betingelserne for at få bevilling (den nugældende § 3, stk. 1). Hvis bevillingshaver således ikke længere opfylder betingelserne for at få bevilling, bortfalder bevillingen automatisk. For så vidt angår betingelserne for at opnå bevilling henvises der i marskandiserlovens § 3, stk. 1, til næringslovens betingelser for at få bevilling.

Om baggrunden for, at et meddelt næringsbrev bortfalder, hvis betingelserne for meddelelse af næringsbrev ikke længere er opfyldt, anførte næringslovskommissionen i betænkning nr. 360 af 1. februar 1954 bl.a., at næringsretten i almindelighed bør være afhængig af tilknytning til landet gennem ophold her. For så vidt angår umyndiggørelse anførte kommissionen endvidere, at *”motiveringen herfor er den antagelse, at der ofte vil være grund til at befrygte, at en umyndiggjort næringsdrivende ved fortsat at drive forretning ikke alene vil kunne skade sig selv, men også godtroende personer med hvilke han indlader sig i forretningsforbindelse.”*

I tilfælde af bevillingshaverens død, konkurs eller umyndiggørelse kan efter marskandiserlovens § 7 et dødsbo, en ægtefælle, der sidder i uskiftet bo, et konkursbo eller en værge for en person, der er under værgemål med fratagelse af den retlige handleevne, jf. værgemålslovens § 6, efter anmeldelse til politiet fortsætte afdødes, fallentens eller den umyndiges virksomhed med henblik på afvikling, afhændelse eller lignende, jf. § 11, stk. 3. Adgangen hertil gælder 1 år efter dødsfaldet, konkursdekretets afsigelse eller værgemålets iværksættelse. I særlige tilfælde kan politiet forlænge fristen.

Om baggrunden for adgangen til at fortsætte virksomheden anførte næringslovskommissionen betænkning nr. 360 af 1. februar 1954 bl.a., at *”af hensyn til en hensigtsmæssig afvikling af en forretning, som tilhører en umyndiggjort, vil det efter omstændighederne kunne være rimeligt, at forretningen i henhold til det til den umyndiggjorte udfærdigede næringsbrev med pupillautoriteternes (myndighed, der fører tilsyn med en værges udførelse af værgemålet) samtykke fortsættes af værgeren en vis kortere tid efter umyndiggørelsen. Man har derfor ment at burde foreslå, at en værge for en umyndiggjort får en tilsvarende adgang som et dødsbo og et konkursbo til at fortsætte den umyndiggjortes virksomhed uden erhvervelse af næringsbrev.”*

7.1.2 Fratagelse af bevilling

Politiet kan efter marskandiserlovens § 8, stk. 1, fratage en bevilling meddelt efter loven, hvis bevillingshaveren gør sig skyldig i grov eller oftere gentagen tilsidesættelse af de pligter, der påhviler bevillingshaveren efter loven eller forskrifter fastsat i henhold til loven, og der efter de udviste forhold er grund til at antage, at vedkommende fremtidigt ikke vil drive virksomheden på forsvarlig måde. Hvis politiet træffer afgørelse om fratagelse af en bevilling, skal afgørelsen i medfør af lovens § 9 indeholde oplysning om adgangen til domstolsprøvelse og om fristen herfor. For en gennemgang af marskandiserlovens regler om domstolsprøvelse henvises til pkt. 8 nedenfor.

Det fremgår af 1966-lovbemærkningerne til loven, at forslaget §§ 8-9 er udformet efter de retningslinjer, der på det tidspunkt blev fulgt ved affattelsen af tilsvarende bestemmelser i andre næringsretlige love, hvor det er fundet påkrævet at hjemle en videregående fratagelsesadgang end den, der indeholdes i straffelovens § 79.

Efter straffelovens § 79, stk. 1, kan den, som udøver en af de i § 78, stk. 2, omhandlede virksomheder, ved dom for strafbart forhold fratages retten til fortsat at udøve den pågældende virksomhed eller til at udøve den under visse former, såfremt det udviste forhold begrunder en nærliggende fare for misbrug af stillingen. Straffelovens § 78, stk. 2, omhandler virksomhed, som kræver en særlig offentlig autorisation eller godkendelse, herunder f.eks. marskandisere og pantelånere.

Efter straffelovens § 79, stk. 1, er det et krav for at fratage en person bevilling, at bevillingshaveren er dømt for strafbart forhold, og at det udviste forhold begrunder en nærliggende fare for misbrug af stillingen. Bestemmelsens anvendelse er ikke betinget af, at der er tale om en overtrædelse af bestemmelser i straffeloven. En overtrædelse af f.eks. bogføringslovgivningen vil således efter omstændighederne også kunne udgøre grundlag for fratagelse. Der forudsættes endvidere ikke idømt en straf af en bestemt størrelse, for at fratagelse kan ske. Bestemmelsen finder således også anvendelse i tilfælde, hvor en sag afsluttes med idømmelse af en bøde.

Adgangen til at fratage en person bevilling efter marskandiserlovens § 8, stk. 1, er således videre end adgangen efter straffelovens § 79, stk. 1. Mens det efter straffelovens § 79, stk. 1, gælder det krav, at bevillingshaveren er dømt for strafbart forhold, er det efter marskandiserlovens § 8, stk. 1, tilstrækkeligt, at bevillingshaveren har tilsidesat de pligter, der følger af loven og bekendtgørelsen, uanset om forholdet måtte være strafbart, og om den pågældende er dømt herfor.

I begge tilfælde er det imidlertid et krav, at forholdet *konkret* begrunder en nærliggende fare for misbrug af stillingen, jf. straffelovens § 79, stk. 1, henholdsvis at der efter forholdet er grund

til at antage, at den pågældende ikke vil drive virksomheden på forsvarlig måde, jf. marskandiserlovens § 8, stk. 1.

Herudover bemærkes, at rettighedsfrakendelse efter straffelovens § 79, stk. 1, sker ved dom, mens en fratagelse efter marskandiserlovens § 8, stk. 1, sker administrativt (af politiet). I sidstnævnte tilfælde kan den, som afgørelsen vedrører, forlange afgørelsen indbragt for domstolene i medfør af lovens § 9, stk. 1.

Politiet kan efter lovens § 8, stk. 2, endvidere fratage en bevilling, hvis bevillingshaveren har betydelig forfalden gæld til det offentlige, hvorved forstås beløb i størrelsesordenen 100.000 kr. og derover. Bevillingen kan fratages fra 1 til 5 år eller indtil videre. Afgørelsen skal indeholde oplysning om adgangen til domstolsprøvelse efter lovens § 9 og om fristen herfor.

Ved lov nr. 936 af 27. december 1991 om ændring af forskellige lovbestemmelser om erhvervsudøvelse på grundlag af autorisation mv. (Udstedelse og fratagelse af autorisationer mv.) blev en række love om erhvervsudøvelse på grundlag af autorisation mv., herunder marskandiserloven, ændret. Der blev i den forbindelse indført hjemmel til både at nægte at udstede og tilbagekalde en autorisation mv., hvis ansøgeren eller indehaveren af autorisationen har betydelig forfalden gæld til det offentlige. I loven er det præciseret, at der ved nægtelse af autorisation mv. skal være tale om gæld i størrelsesordenen 50.000 kr. og derover, mens der ved tilbagekaldelse af autorisation kræves en gæld i størrelsesordenen 100.000 kr. og derover. Baggrunden for loven var at nedbringe restancerne til det offentlige inden for dele af det private erhvervsliv.

Det fremgår af bemærkningerne til nævnte lov, jf. Folketingstidende 1991-92, tillæg A, spalte 1754-1755, at ved tilbagekaldelse af en autorisation mv. må der kræves mere graverende forhold end ved nægtelse af en autorisation, før en autorisation, der måske har været udnyttet i en årrække, kan tilbagekaldes under henvisning til, at autorisationsindehaveren er i restance til det offentlige.

7.2 Udvalgets overvejelser

Det er af hensyn til lovens formål om at minimere handlen med stjålne brugte genstande efter udvalgets opfattelse væsentligt, at handlende med brugte genstande til stadighed opfylder de krav, der gælder for opnåelse af bevilling.

Udvalget foreslår på den baggrund at videreføre bestemmelserne om *bortfald* af bevilling, således at en bevilling også fremover bortfalder, når bevillingshaveren dør, eller hvis bevillingshaveren ophører med at opfylde betingelserne for at få bevilling (forretningsadresse her i landet, ikke umyndig eller under værgemål og ikke under rekonstruktionsbehandling eller konkurs), jf.

pkt. 5 om betingelserne for at få bevilling. Det samme bør gælde, hvis bevillingshaveren er et selskab mv., og et medlem af selskabets direktion eller bestyrelse ophører med at opfylde de nævnte betingelser. For så vidt angår en eventuel tilbagekaldelse på grund af forfalden gæld til det offentlige må der gives den pågældende et varsel herom, således at vedkommende får mulighed for at indfri restancen inden for en rimelig frist. Tilsvarende må der gives det pågældende selskab mv. et rimeligt varsel herom.

Selskaber mv. skal efter gældende ret, når nye medlemmer indtræder i selskabets direktion eller bestyrelse, inden 14 dage anmelde dette til politiet, jf. pkt. 5.1 ovenfor. Dette er afgørende for, at politiet kan påse, at betingelserne for bevillingen til at drive handel med brugte genstande samt pantelånervirksomhed fortsat er opfyldt. På den baggrund foreslår udvalget at videreføre bestemmelsen om, at selskabers mv. bevilling bortfalder, hvis nye medlemmer indtræder i direktionen eller bestyrelsen, og anmeldelse heraf ikke sker rettidigt, jf. pkt. 5.2.

Eftersom en bevillingshavers manglende opfyldelse af betingelserne for at have bevilling kan være af midlertidig eller kortvarig karakter, foreslår udvalget, at justitsministeren – ligesom i dag – skal have mulighed for at bestemme, at en bevillingshaver, der f.eks. er under rekonstruktionsbehandling, alligevel kan opretholde sin bevilling. Der kan således opstå situationer, hvor betingelserne for at have bevilling alene for en kort og nærmere afgrænset periode ikke er opfyldt, men hvor der – trods den manglende opfyldelse af betingelserne – konkret vurderes ikke at foreligge en risiko for, at virksomheden vil blive drevet på en uforvarlig måde. Hensynet til den handlendes mulighed for at opretholde sin virksomhed og dermed undgå at lide et økonomisk tab i den kortere, afgrænsede periode, hvor betingelserne for bevilling ikke er opfyldt, bør – afhængigt af de konkrete omstændigheder – således veje tungest. Hensynsafvejningen vil bero på en konkret vurdering af de faktiske omstændigheder i den enkelte sag.

Når bevillingshaveren dør, eller hvis bevillingshaveren ophører med at opfylde en eller flere af betingelserne for at have bevilling, f.eks. fordi bevillingshaveren kommer under konkurs, kan der for en kortere periode være behov for at fortsætte virksomheden for at sikre en fornuftig afvikling heraf og undgå, at f.eks. de efterladte eller kreditorerne lider unødige tab. Udvalget foreslår på den baggrund endvidere, at adgangen til at fortsætte virksomheden for en kortere periode med henblik på afvikling, afhændelse eller lignende videreføres i tilfælde af bevillingshaverens død, konkurs eller umyndiggørelse. Udvalget foreslår i den forbindelse, at en sådan fortsættelse – ligesom i dag – skal anmeldes til politiet inden fire uger efter dødsfaldet, konkursdekretets afsigelse eller værgemålets iværksættelse. Fristen regnes fra begivenhedens indtræden, f.eks. indledning af rekonstruktionsbehandling eller afsigelse af (endeligt) konkursdekret. Det foreslås, at adgangen hertil skal gælde i 1 år efter den begivenhed, som medførte

bevillingens bortfald, hvilken frist i særlige tilfælde med politiets tilladelse bør kunne forlænges.

Udvalget har i forhold til marskandiserlovens bestemmelser om *fratagelse* af bevilling overvejet, om muligheden for at fratage bevilling i medfør af straffelovens § 79, stk. 1, er tilstrækkelig.

Som anført under pkt. 7.1.2, er anvendelsen af straffelovens § 79, stk. 1, ikke betinget af, at der er tale om en overtrædelse af bestemmelser i straffeloven. En overtrædelse af f.eks. bogføringslovgivningen vil således efter omstændighederne kunne danne grundlag for fratagelse. Bestemmelsens brede anvendelsesområde taler efter udvalgets opfattelse på den ene side for, at straffelovens § 79, stk. 1, er tilstrækkelig, og at det dermed ikke er nødvendigt at videreføre marskandiserlovens bestemmelser om fratagelse af bevilling.

Reglen om fratagelse i marskandiserloven er imidlertid udformet efter de retningslinjer, der i de senere år er fulgt ved affattelsen af tilsvarende bestemmelser i andre næringsretlige love, hvor det er fundet påkrævet at hjemle en *videregående* fratagelsesadgang end den, der indeholdes i straffelovens § 79, stk. 1. Efter udvalgets opfattelse tilsiger hensynet til dem, der handler med bevillingshaveren, at der fortsat er behov for at kunne fratage en bevilling, før bevillingshaveren er dømt for et strafbart forhold. Det gælder f.eks. i tilfælde, hvor en bevillingshaver gør sig skyldig i grov eller oftere gentagen tilsidesættelse af sine pligter i henhold til loven, f.eks. ved gentagne gange ikke at varetage sin undersøgelsespligt, og der på den baggrund er grund til at antage, at den pågældende heller ikke fremover vil drive virksomheden på forsvarlig måde. Dette taler efter udvalgets opfattelse for, at straffelovens § 79, stk. 1, ikke er tilstrækkelig.

Med henblik på bedst mulig varetagelse af de hensyn, der ligger til grund for marskandiserloven, herunder at sikre kontrollen med handel med brugte genstande og hindre videresalg af stjålne, forfalskede eller ulovligt udførte genstande, finder udvalget, at marskandiserlovens videre adgang til at tilbagekalde en bevilling bør videreføres. Udvalget foreslår i den forbindelse, at bestemmelsen anvender begrebet tilbagekaldelse af bevilling i stedet for fratagelse i overensstemmelse med tilsvarende bestemmelser i anden næringsretlig lovgivning om tilbagekaldelse af bevilling eller lignende.

Hermed vil det fortsat være tilstrækkeligt til at tilbagekalde en bevilling, at bevillingshaveren har tilsidesat de pligter, der følger af loven og bekendtgørelsen, uanset om forholdet måtte være strafbart, og om den pågældende er dømt herfor.

En bevilling vil således fortsat kunne tilbagekaldes, hvis bevillingshaveren gør sig skyldig i grov eller gentagen tilsidesættelse af sine forpligtelser i henhold til loven, og der efter de udvi-

ste forhold er grund til at antage, at den pågældende ikke fremover vil drive virksomheden på en forsvarlig måde. Det vil som anført ovenfor f.eks. være tilfældet, hvis bevillingshaveren gentagne gange ikke varetager sin undersøgelsespligt, eller hvis den pågældende er mistænkt for hæleri. Det vil bero på en konkret vurdering, om der er grund til at antage, at den pågældende ikke vil drive virksomheden på en forsvarlig måde. Reglen supplerer dermed straffelovens § 79, stk. 1.

Det er under pkt. 5.2 ovenfor, under hensyn til, at oparbejdelsen af restancer til det offentlige i videst muligt omfang bør minimeres, foreslået at videreføre den gældende bestemmelse, hvorefter bevilling efter loven kan nægtes en ansøger, der har betydelig forfalden gæld til det offentlige i størrelsesordenen 50.000 kr. eller derover. Med samme begrundelse foreslår udvalget, at videreføre bestemmelsen om, at en beskikkelse kan tilbagekaldes, hvis en handlende – efter bevillingen er meddelt – i forbindelse med virksomheden oparbejder gæld til det offentlige. Tilbagekaldelse af en allerede meddelt bevilling på baggrund af oparbejdede offentlige restancer er efter udvalgets opfattelse – i lyset af almindelige indrettelssynspunkter – så indgribende for den pågældende, at der imidlertid må stilles skærpede krav til gældens størrelse (i forhold til kravene for at nægte beskikkelse). Udvalget foreslår på den baggrund at videreføre bestemmelsen om, at en bevilling kan tilbagekaldes, hvis den beskikkede har forfalden gæld til det offentlige på 100.000 kr. eller derover. Det bemærkes, at beløbsgrænsen på 100.000 kr., der er vejledende, svarer til beløbsgrænsen for at tilbagekalde autorisationer, bevillinger mv. på andre områder, herunder f.eks. retsplejelovens regel om tilbagekaldelse af advokatbeskikkelse, inkassolovens regel om tilbagekaldelse af autorisation til at drive inkassovirksomhed mv.

I disse sager vil der som hidtil skulle foretages en konkret vurdering af omstændighederne vedrørende gældens opståen og forløb, herunder i hvilket omfang bevillingshaveren har udvist vilje til at få gælden nedbragt. Udvalget finder, at der inden en eventuel tilbagekaldelse på grund af forfalden gæld til det offentlige af den angivne størrelse bør gives den pågældende bevillingshaver et varsel herom, således at vedkommende får mulighed for at indfri restancen inden for en rimelig frist.

Bestemmelserne om tilbagekaldelse af bevilling bør efter udvalgets opfattelse også gælde i tilfælde, hvor bevillingshaveren er et selskab mv., og der om et medlem af selskabets direktion eller bestyrelse foreligger de givne oplysninger, idet der efter udvalgets opfattelse i disse situationer på samme måde vil være grund til at antage, at bevillingshaveren ikke fremover vil drive virksomheden på en forsvarlig måde. Der bør også i disse situationer gives det pågældende selskab mv. et rimeligt varsel herom. Det bemærkes, at tilsvarende krav gælder, f.eks. med hensyn til retsplejelovens regel om tilbagekaldelse af advokatbeskikkelse, inkassolovens regel om tilbagekaldelse af autorisation til at drive inkassovirksomhed mv.

Idet karakteren af det eller de forhold, som begrunder en tilbagekaldelse af bevilling, kan variere, foreslår udvalget, at bestemmelsen, hvorefter en tilbagekaldelse kan ske for et tidsrum af 1 til 5 år eller indtil videre, videreføres. Det kan således i nogle tilfælde være nødvendigt at tilbagekalde en bevilling i en nærmere afgrænset periode, mens det i andre tilfælde – afhængigt af alvoren af det forhold, der begrunder tilbagekaldelsen – kan være påkrævet at tilbagekalde bevillingen indtil videre. Det vil f.eks. være tilfældet, hvis der pågår en efterforskning som følge af mistanke om hæleri, og denne mistanke, når efterforskningen er afsluttet, kan enten be- eller afkræftes. Videre foreslås bestemmelsen om, at politiets afgørelse om tilbagekaldelse af bevilling skal indeholde oplysninger om adgangen til at begære domstolsprøvelse samt fristen herfor, også videreført. For en gennemgang af reglerne om domstolsprøvelse af politiets afgørelser om fratagelse af bevilling henvises til pkt. 8.

Med hensyn til udformningen af ovennævnte bestemmelser om bortfald og tilbagekaldelse af bevilling foreslår udvalget, at disse i det væsentlige affattes i overensstemmelse med tilsvarende bestemmelser i anden næringsretlig lovgivning vedrørende virksomhed, hvortil der kræves offentlig autorisation, beskikkelse, bevilling, godkendelse eller lignende, jf. herved bl.a. inkassolovens §§ 21-22, lov om vagtvirksomhed §§ 14-17, restaurationslovens §§ 18-19 og lov om godkendte revisorer og revisionsvirksomheder §§ 7-8.

For at sikre, at politiet kan føre et effektivt tilsyn med de personer, der har bevilling til at drive handel med brugte genstande samt pantelånavirksomhed, foreslår udvalget endelig, at bestemmelsen om, at en bevilling, der er bortfaldet, tilbagekaldt eller frakendt skal afleveres til politiet, opretholdes. Det gælder også, når bevillingshaveren frivilligt ophører med at drive forretning.

Der henvises i øvrigt til bemærkninger til §§ 5, 6 og 8 i udkastet til en ny marskandiserlov.

8. Domstolsprøvelse

8.1 Gældende ret

Efter den oprindelige lov fra 1921 kunne politiets afgørelser om fratagelse af bevilling efter den dagældende § 3, stk. 2, påklages (administrativt) til justitsministeren. Ved lov nr. 223 af 8. juni 1966 om handel med brugte genstande samt pantelånavirksomhed blev der indført en særlig adgang til domstolsprøvelse.

8.1.1 Domstolsprøvelse af afgørelser om fratagelse af bevilling

En afgørelse efter marskandiserlovens § 8, stk. 1, om fratagelse af bevilling for tilsidesættelse af pligter, kan i medfør af lovens § 9, stk. 1, 1. pkt., forlanges indbragt for domstolene af den, afgørelsen vedrører. Anmodningen skal fremsættes over for politiet inden 4 uger efter, at afgø-

relsen af meddelt den pågældende, jf. § 9, stk. 1, 2. pkt. Det fremgår, at politiet herefter indbringer sagen for retten efter reglerne om politisager, jf. § 9, stk. 1, 3. pkt. Reglerne om politisager fremgik af retsplejelovens kapitel 81, som imidlertid blev ophævet ved lov nr. 538 af 8. juni 2006 om ændring af retsplejeloven og forskellige andre love (politi- og domstolsreform).

Det er anklagemyndigheden, der har bevisbyrden for fratagelsens berettigelse, uden at bevillingshaverens manglende vilje til at oplyse sagen kan få såkaldt ”processuel skadevirkning”.

Processuel skadevirkning er (i den civile retspleje) den retsvirkning, der kan indtræde ved en parts undladelse af f.eks. at afgive forklaring eller at fremlægge (relevante) dokumenter, som den ene part har anmodet modparten om at fremlægge. Den processuelle skadevirkning indebærer, at retten kan lade undladelser af nævnte karakter komme parten til skade ved f.eks. at lægge modpartens forklaring til grund ved sagens afgørelse.

En anmodning om afgørelsens indbringelse for retten efter § 9, stk. 1, har i medfør af § 9, stk. 2, 1. pkt., opsættende virkning, men retten kan ved kendelse bestemme, at den pågældende under sagens behandling ikke må udøve virksomhed i henhold til bevillingen. At anmodningen har opsættende virkning indebærer, at marskandiseren/pantelåneren i tiden frem til rettens afgørelse kan fortsætte sin virksomhed. Såfremt afgørelsen stadfæstes ved dommen, kan det i denne bestemmes, at anke ikke har opsættende virkning, jf. lovens § 9, stk. 2, 2. pkt.

8.1.2 Domstolsprøvelse af afgørelser om fratagelse af bevilling på grund af betydelig forfalden gæld til det offentlige

En afgørelse efter marskandiserlovens § 8, stk. 2, om fratagelse af bevilling på grund af betydelig forfalden gæld til det offentlige, kan i medfør af lovens § 9, stk. 3, ligeledes forlanges indbragt for domstolene af den, afgørelsen vedrører. Anmodningen skal fremsættes over for politiet inden 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt den pågældende. En sag mod den pågældende anlægges herefter i den borgerlige retsplejes former.

Baggrunden for, at sådanne sager – i modsætning til sager, hvor bevillingen er frataget på grund af tilsidesættelse af pligter – skal anlægges i den borgerlige retsplejes former, er, at der ikke indgår spørgsmål om tiltale for overtrædelse af straffeloven eller anden lovgivning, jf. Folketingsstidende 1991-92, tillæg A, spalte 1757.

I modsætning til en fratagelse efter § 8, stk. 1, skal der således i disse sager som udgangspunkt tages stilling til fratagelsens berettigelse på grundlag af de oplysninger, som parterne fremkommer med.

En anmodning om afgørelsens indbringelse for retten efter § 9, stk. 3, har i medfør af § 9, stk. 4, 1. pkt., ikke opsættende virkning, men retten kan ved kendelse bestemme, at den pågældende under sagens behandling skal have adgang til at udøve virksomhed i henhold til bevillingen. Ankes en dom, hvorved en tilbagekaldelse ikke findes lovlig, kan den ret, der har afsagt dommen, eller den ret, hvortil sagen er indbragt, bestemme, at virksomhed i henhold til bevillingen ikke må drives under ankesagens behandling, jf. § 9, stk. 4, 2. pkt.

Det fremgår af lovforslag nr. L 81 om forslag til lov om ændring af forskellige lovbestemmelser om erhvervsudøvelse på grundlag af autorisation m.v., jf. Folketingstidende 1991-92, tillæg A, spalte 1755, at baggrunden for, at anmodningen ikke har opsættende virkning, er, at afgrænsningen af det forhold, der kan medføre tilbagekaldelse af autorisationen mv., er langt mere klar end afgrænsningen i de dagældende bestemmelser om tilbagekaldelse, hvor det skal bevises, at indehaveren af autorisationen mv., har gjort sig skyldig i forhold, der giver grund til at antage, at vedkommende ikke fremtidig vil udøve virksomheden, hvortil autorisationen er udstedt, på forsvarlig måde.

8.2 Udvalgets overvejelser

Det er for en erhvervsdrivende en meget indgribende afgørelse, at den pågældendes bevilling til at drive virksomhed fratages. Efter udvalgets opfattelse bør en afgørelse om fratagelse af en bevilling til handel med brugte genstande – på samme måde som på andre områder, hvor der kræves en særlig autorisation eller bevilling – derfor kunne prøves ved domstolene.

Ved domstolsprøvelse af en administrativ afgørelse om fratagelse af bevilling for tilsidesættelse af pligter indgår bl.a. spørgsmål om strafbare forhold, herunder bevillingshaverens overtrædelse af sine pligter efter loven eller forskrifter i henhold til loven, hvilket kan medføre bødestraf, jf. nærmere herom under pkt. 11 om marskandiserlovens bestemmelser om straf. Udvalget finder som en konsekvens heraf, at disse sager som hidtil bør behandles i strafferetsplejens former.

Ved domstolsprøvelse af sager om fratagelse af bevilling på grund af betydelig forfalden gæld til det offentlige indgår ikke spørgsmål om strafbare forhold. Der foretages i stedet en prøvelse af, om den pågældende rent faktisk har en betydelig forfalden gæld til det offentlige af den størrelsesorden, som er fastsat i loven. På den baggrund finder udvalget, at disse sager – ligesom i dag – skal behandles i den borgerlige retsplejes former.

I forhold til den praktiske fremgangsmåde foreslår udvalget, at en anmodning om indbringelse af en afgørelse for retten som hidtil skal fremsættes over for politiet inden for fire uger, idet bevillingshaveren dermed har rimelig tid til at reagere. Herefter indbringer anklagemyndigheden ligesom i dag enten sagen for retten efter reglerne i retsplejelovens kapitel 80 om straffesa-

ger, i hvilke der ikke medvirker domsmænd, eller anlægger sagen mod den pågældende i den borgerlige retsplejes former.

Udvalget har overvejet, om en anmodning om domstolsprøvelse skal tillægges opsættende virkning. Efter udvalgets opfattelser taler på den ene side hensynet til, at bevillingshaveren i tiden frem til rettens afgørelse kan fortsætte sin virksomhed, for at tillægge en anmodning om domstolsprøvelse opsættende virkning. Det vil bl.a. være afgørende for bevillingshaverens indkomstgrundlag at kunne fortsætte sin virksomhed, indtil der foreligger en endelig afgørelse i sagen. Videre er der en risiko for, at bevillingshaveren vil lide så betydelige tab, at den pågældende vil være afskåret fra rent faktisk at kunne fortsætte sin virksomhed, når en endelig afgørelse foreligger, hvis anmodningen om domstolsprøvelse ikke tillægges opsættende virkning. På den anden side taler risikoen for, at bevillingshaveren ikke vil drive forretningen på forsvarlig vis imod at tillægge en anmodning om domstolsprøvelse opsættende virkning. Samtidig taler det, at politiet har truffet en afgørelse, for, at den, som afgørelsen vedrører, skal indrette sig derefter. Videre vil der, såfremt en anmodning om domstolsprøvelse tillægges opsættende virkning, være en risiko for, at bevillingshaveren – indtil en endelig afgørelse foreligger – fortsætter den adfærd, som medførte, at politiet i første omgang traf afgørelse om fratagelse af bevilling.

I en interesseafvejning mellem på den ene side hensynet til, at bevillingshaveren i tiden frem til rettens afgørelse kan fortsætte sin virksomhed, over for på den anden side hensynet til, at bevillingshaveren ikke vil drive forretningen på en forsvarlig måde, finder udvalget, at de nuværende regler om opsættende virkning i marskandiserloven bør videreføres. Udvalget finder således, at der fortsat bør være forskel på situationer, hvor der sker domstolsprøvelse af en afgørelse om fratagelse af bevilling for bevillingshaverens tilsidesættelse af sine pligter, i forhold til situationer, hvor der sker domstolsprøvelse af en afgørelse om fratagelse af bevilling, fordi bevillingshaveren har betydelig forfalden gæld til det offentlige. Det skyldes, at domstolens prøvelse af, om en bevillingshaver har tilsidesat sine pligter, indebærer et skøn og dermed i højere grad beror på en konkret vurdering, mens prøvelsen af, om bevillingshaveren har betydelig forfalden gæld til det offentlige, i vidt omfang er objektivt konstaterbart.

En videreførelse af reglerne indebærer, at bevillingshaveren ved anmodning om en afgørelses indbringelse for retten, når politiet har truffet afgørelse om fratagelse af bevilling for tilsidesættelse af pligter, kan fortsætte med at udøve sin virksomhed i henhold bevillingen, indtil der er truffet endelig afgørelse i sagen, medmindre retten ved kendelse træffer beslutning om, at den pågældende ikke må udøve sin virksomhed. Ved bevillingshaverens anmodning om en afgørelses indbringelse for retten vedrørende betydelig forfalden gæld til det offentlige skal den pågældende imidlertid som udgangspunkt indrette sig efter politiets afgørelse, indtil klagen er blevet behandlet af retten, og der eventuelt træffes en anden afgørelse, medmindre retten under

sagens behandling ved kendelse bestemmer, at den pågældende alligevel skal have adgang til at udøve virksomhed i henhold til bevillingen.

Med hensyn til udformningen af bestemmelserne om domstolsprøvelse foreslår udvalget i øvrigt, at disse i det væsentlige affattes i overensstemmelse med tilsvarende regler i anden næringsretlig lovgivning.

Der henvises i øvrigt til bemærkninger til § 7 i udkastet til en ny marskandiserlov.

9. Den daglige drift af virksomheden

9.1 Gældende ret

Efter marskandiserlovens § 11, stk. 1, skal den daglige drift af virksomheden forestås af bevillingshaveren selv eller af en bestyrer, der er godkendt af politiet. Hvis virksomheden udøves fra flere forretningssteder, kan kun ét af disse forestås af bevillingshaveren. Driften af de øvrige forretningssteder skal i så fald forestås af godkendte bestyrere, jf. § 11, stk. 2. Er bevillingshaveren et selskab eller lignende, skal driften forestås af en godkendt bestyrer. Det samme gælder i de tilfælde, der er nævnt i § 7, jf. § 11, stk. 3. Efter marskandiserlovens § 7 kan et dødsbo, en ægtefælle, der sidder i uskiftet bo, et konkursbo eller en værge for en person, der er under værgemål med fratagelse af den retlige handleevne, jf. værgemålslovens § 6, efter anmeldelse til politiet fortsætte afdødes, fallentens eller den umyndiges virksomhed med henblik på afvikling, afhændelse eller lignende af virksomheden, jf. § 11, stk. 3. Adgangen hertil gælder kun 1 år efter dødsfaldet, konkursdekretets afsigelse eller værgemålets iværksættelse. I særlige tilfælde kan politiet forlænge fristen. Med hensyn til betingelserne for godkendelse af bestyrer samt bortfald og fratagelse af godkendelsen finder lovens §§ 3, 6, 8 og 9 tilsvarende anvendelse, jf. § 11, stk. 4. For en nærmere gennemgang af betingelserne for godkendelse af bestyrer henvises til pkt. 5 ovenfor. Der henvises i øvrigt til pkt. 7 og 8 ovenfor om henholdsvis bortfald og fratagelse af bevilling samt domstolsprøvelse.

I forlængelse af bestemmelsen i § 11 kan politiet efter lovens § 12 forbyde, at en bevillingshaver i sin virksomhed lader nogen, som ikke opfylder betingelserne for at få bevilling, afslutte køb eller lån på egen hånd.

Reglerne om bestyrere blev indført i 1966 i overensstemmelse med tilsvarende regler i beværterlovens § 6, stk. 2, (den nuværende lov om restaurationsvirksomhed og alkoholbevilling mv. §§ 14 a og 15).

Af betænkning nr. 539 af 17. maj 1966, der danner grundlag for den daværende beværterlovs § 6, stk. 2, fremgår bl.a. følgende, jf. betænkningens side 33:

”... har den pågældende flere forretningssteder, forekommer det som hidtil naturligt, for at ansvaret for virksomhedens daglige drift ikke forflygtiges, at kræve, at hvert af de forretningssteder, som en restauratør eller hotelvært ikke selv leder, ledes af en bestyrer.

[...]

I stk. 2, foreslås, at der som hidtil i almindelighed skal være en bestyrer for hvert af de forretningssteder, der henhører under virksomheder, der drives af selskaber og boer, idet man må lægge vægt på, at der altid i virksomheden i hvert fald er en bestemt person, hvem ansvaret for virksomhedens daglige og forsvarlige drift påhviler.”

Baggrunden for reglerne om bestyrere er således, at der for hvert forretningssted er en person, der er ansvarlig for virksomhedens daglige drift, herunder for overholdelsen af de pligter, der følger af loven, f.eks. pligten til at give politiet meddelelse ved mistanke om manglende lovlig adkomst samt pligten til at føre forretningsbøger.

9.1.1 Fælles regler for handel med brugte genstande samt pantelånervirksomhed

Kapitel 2 (§§3-8) i bekendtgørelse nr. 7 af 9. januar 1969 om handel med brugte genstande samt pantelånervirksomhed indeholder en række fælles regler for handel med brugte genstande og pantelånervirksomhed.

For så vidt angår den erhvervsdrivendes pligter i forbindelse med mistanke om manglende lovlig adkomst i bekendtgørelsens § 8 henvises til pkt. 10.1.2 nedenfor.

9.1.1.1 Krav om førelse af forretningsbøger

Efter bekendtgørelsens § 3, stk. 1, skal næringsdrivende, der udøver virksomhed i henhold til bevilling til handel med brugte genstande eller til pantelånervirksomhed, eller som efter bekendtgørelsens § 2 er omfattet af reglerne i marskandiserlovens kapitel 3, føre forretningsbøger, der er autoriseret af politiet.

Forretningsbøgerne skal findes på forretningsstedet og opbevares der i to år efter at være udskrevet. Skifter virksomheden ejer, skal bøgerne overdrages til den nye indehaver, og ved virksomhedens ophør skal de afleveres til politiet, jf. § 3, stk. 2.

I forretningsbøgerne indføres ethvert køb, salg eller lån under et særligt løbenummer samtidig med forretningens afslutning, jf. bekendtgørelsens § 4, stk. 1. Undtaget herfra er køb og salg af gammelt jern, metal og andet affald, for hvilket købe- eller salgssummen ikke overstiger 25 kr.,

jf. § 4, stk. 2. Forretningsbøgerne skal føres ordentligt, fuldstændigt og med læselig skrift, jf. bekendtgørelsens § 7, stk. 5.

Politiet kan i medfør af bekendtgørelsens § 5 fritage næringsdrivende for at føre de i § 3 nævnte forretningsbøger, hvis de pågældende anvender en anden lige så betryggende bogføring.

Med henblik på udvalgets overvejelser om, hvorvidt der for marskandisere og pantelånere i medfør af anden lovgivning allerede er pligt til at foretage registrering af virksomhedens køb, salg og udlån, foretages en gennemgang af sådan lovgivning, herunder reglerne i bogføringsloven, nedenfor.

Efter bogføringslovens § 1, stk. 1, gælder loven for erhvervsdrivende virksomheder etableret her i landet af enhver art uanset ejer- eller hæftelsesforhold samt erhvervsaktiviteter, der udøves her i landet af virksomheder, som er hjemmehørende i udlandet.

En virksomhed er erhvervsdrivende eller udøver erhvervsaktiviteter, når den yder varer, rettigheder, pengemidler, tjenester eller lignende, for hvilke den normalt modtager vederlag, jf. bogføringslovens § 2, stk. 1.

Erhvervsdrivende, der driver virksomhed med handel med brugte genstande eller pantelåner-virksomhed, vil på den baggrund være omfattet af reglerne i bogføringsloven og således være bogføringspligtige. Det samme gælder erhvervsdrivende som nævnt i bekendtgørelsens § 2, stk. 1.

Efter bogføringslovens § 7, stk. 1., 1. pkt., skal alle transaktioner (herunder f.eks. køb, salg og udlån) registreres nøjagtigt under hensyntagen til virksomhedens art og omfang. Efter stk. 2 skal registreringerne så vidt muligt foretages i den rækkefølge, som transaktionerne er foretaget i. Registreringerne skal henvise til de tilhørende bilag og indeholde oplysninger, der gør det muligt at bestemme den enkelte registrerings tidsmæssige placering i bogføringen. Kravet om, at bogføringen skal ske fortløbende, har til formål at sikre, at en marskandiser ikke efterfølgende sletter posteringer i bogføringen.

Bogføringen skal endvidere tilrettelægges og udføres i overensstemmelse med ”god bogføringssskik”, jf. bogføringslovens § 6, stk. 1, 1. pkt.

Efter bogføringslovens § 10, stk. 1, 1. pkt., skal den bogføringspligtige opbevare regnskabsmateriale på betryggende vis i 5 år fra udgangen af det regnskabsår, materialet vedrører. Opbeva-

ringen skal ske på en måde, som i hele opbevaringsperioden muliggør en selvstændig og entydig fremfinding af det pågældende regnskabsmateriale, jf. § 10, stk. 1, 2. pkt.

Ophører bogføringspligten, skal den fungerende ledelse sørge for, at regnskabsmaterialet fortsat opbevares i overensstemmelse med denne lov, jf. bogføringslovens § 13, stk. 1, 1. pkt.

I forhold til muligheden for at føre elektronisk bogføring følger det af bogføringslovens § 12, stk. 2, at regnskabsmateriale kan opbevares i elektronisk form her i landet eller i udlandet, hvis den bogføringspligtige opbevarer regnskabsmaterialet i overensstemmelse med denne lov (nr. 1), til enhver tid kan fremskaffe materialet og give adgang til dette her i landet (nr. 2), opbevarer eventuelle beskrivelser af benyttede systemer mv. og eventuelle nødvendige adgangskoder mv. her i landet (nr. 3) og sørger for, at regnskabsmaterialet udskrives i klarskrift eller stilles til rådighed i et anerkendt filformat (nr. 4).

I bogføringsloven stilles imidlertid ikke som efter bekendtgørelsens § 3, stk. 1, krav om, at bogføringen er autoriseret af politiet.

Med henblik på udvalgets vurdering af, om kravet om, at forretningsbøgerne skal være autoriseret af politiet, skal videreføres, har udvalget indhentet en række oplysninger fra Rigspolitiet om, hvordan politiet i praksis autoriserer forretningsbøgerne i dag.

Rigspolitiet har oplyst, at forretningsbøgerne er fysiske bøger, som politiet får indleveret til autorisation, hvilket sker ved, at hver enkelt bog får et mærkat og et stempel, hvorved de fortløbende sider fra 1 til 100 er autoriserede. Marskandiseren skal føre hvert enkelt køb og salg ind med et nummer og beskrivelse af den genstand, der købes, f.eks. ”vielsesring med gravering 11/3”. Formålet er, at politiet kan bruge bøgerne til (sekventielt) at søge efter hælervarer. Rigspolitiet har ikke undersøgt, hvor meget tid politikredsene bruger på at efterse forretningsbøgerne, men det er Rigspolitiets opfattelse, at bøgerne ikke er tidssvarende.

Kravet om autorisation indebærer således, at marskandiseren skal udarbejde fysiske bøger, der opfylder de oven for nævnte kriterier, og indsende bøgerne til politiet.

Om kravet om, at bøgerne indsendes til politiet, bemærkes, at politiet efter marskandiserlovens § 13 har adgang til at foretage eftersyn af en marskandisers forretningsbøger (bogføring).

I den forbindelse bemærkes også, at en offentlig myndighed efter bogføringslovens § 15, stk. 1, 1. pkt. – i det omfang den i henhold til anden lovgivning, herunder f.eks. marskandiserlovens § 13, er berettiget til at kræve indsigt i den bogføringspligtiges regnskabsmateriale – kan for-

lange, at den bogføringspligtige vederlagsfrit stiller alt, hvad der er nødvendigt til fremfindning og læsning af regnskabsmaterialet, til disposition, og at regnskabsmaterialet indsendes eller udleveres, når myndigheden anmoder herom.

9.1.1.2 Krav om legitimation

Den næringsdrivende skal efter bekendtgørelsens § 6, stk. 1, forlange, at den, der vil indgå aftale om salg eller pantsætning, legitimerer sig ved pas, kørekort eller danske pengeinstitutters id-kort. Der skal i forretningsbøgerne ske notering om arten af den foreviste legitimation samt dennes nummer. Efter bestemmelsens stk. 2 kan politiet undtagelsesvis i det enkelte tilfælde tillade, at salg eller pantsætning finder sted mod forevisning af anden legitimation end nævnt i stk. 1.

Bekendtgørelsens § 6, stk. 1, er udstedt med hjemmel i marskandiserlovens § 15, stk. 1, nr. 2, hvorefter justitsministeren kan fastsætte nærmere regler om udøvelse af virksomhed i henhold til loven, herunder regler om bl.a. pligt til at afkræve kunder legitimation.

Også hvidvasklovgivningen indeholder regler om kundekendskabsprocedurer.

Handlende med brugte genstande er ikke opregnet i hvidvasklovens § 1, stk. 1, om lovens anvendelsesområde, og de omfattes derfor som udgangspunkt ikke af loven. Om marskandisere er omfattet, vil dog afhænge af, hvilke aktiviteter den pågældende udøver. Hvis der blot er tale om køb og salg af brugte genstande, uden at der udøves lån/kredit for egen regning, vil vedkommende ikke være omfattet. Det vil således bero på en konkret vurdering.

Handlende med brugte genstande er imidlertid omfattet af kontantforbuddet i lovens § 5. Kontantforbuddet indebærer, at en handlende med brugte genstande ikke må modtage kontantbetalinger på 20.000 kr. eller derover, hvad enten betalingen sker på én gang eller som flere betalinger, der er eller ser ud til at være indbyrdes forbundet.

For så vidt angår pantelånere fremgår det af hvidvasklovens § 1, stk. 1, nr. 8, at loven finder anvendelse på øvrige virksomheder og personer, der erhvervsmæssigt udøver en eller flere af aktiviteterne som nævnt i bilag 1, jf. dog stk. 6. Bilag 1 er en sammenskrivning af bilag 1 og 2 i lov om finansiel virksomhed, der oplister pengeinstitut- og kreditinstitutvirksomhed med undtagelse af kreditoplysningsvirksomhed. Hvidvasklovens bilag 1 skal således fortolkes i overensstemmelse med lov om finansiel virksomhed.

Af aktiviteterne nævnt i bilag 1 er bl.a. udlånsvirksomhed, herunder forbrugerkreditter (nr. 2, litra a).

Det fremgår af en note til bilag 1, at forbrugerkreditter er kreditter, hvor der ydes kredit til forbrugere i form af faste eller variable lån eller anden tilsvarende form for finansiel ordning. Videre fremgår, at kreditter, der ydes til forbrugere i forbindelse med disses køb af varer og tjenesteydelser, f.eks. ved kontosalg eller ved salg med ejendomsforbehold, ligeledes er omfattet.

Det vil bero på en konkret vurdering af en virksomheds aktiviteter, om der er tale om udlånsvirksomhed i hvidvasklovens forstand. Udlånsvirksomhed forudsætter, at der udøves en form for lån (hvilket fortolkes bredt), at lånet senere skal tilbagebetales, og at lånet udøves for egen regning.

Det vurderes på den baggrund, at pantelånere som udgangspunkt er omfattet af hvidvaskloven.

At pantelånere som udgangspunkt er omfattet af loven indebærer bl.a., at pantelånere skal foretage kundekendskabsprocedurer i overensstemmelse med hvidvasklovens krav hertil (lovens §§ 10-21). Kundekendskabsprocedurerne er en forpligtelse, som løber i hele kundeforholdet. Kundekendskabsprocedurerne omfatter krav ved oprettelse af en forretningsforbindelse, herunder krav om kontrol af identitetsoplysninger for fysiske personer, reelle ejere, klarlæggelse af en juridisk persons ejer- og kontrolstruktur samt oplysninger om forretningsforbindelsens formål med forbindelsen. Derudover er der krav om løbende ajourføring ud fra en risikovurdering. Det bemærkes, at omfanget af kundekendskabsprocedurerne varierer alt efter risikovurderingen af den konkrete kunde.

Efter hvidvasklovens § 30 skal pantelånere endvidere opbevare identitets- og kontroloplysninger, kopi af legitimationsdokumenter, dokumenter og registreringer af transaktioner, der gennemføres som led i en forretningsforbindelse, eller en enkeltstående transaktion, dokumenter og registreringer vedrørende undersøgelser efter § 25 i mindst 5 år efter forretningsforbindelsens ophør.

9.1.1.3 Registre

Det følger af bekendtgørelsens § 7, stk. 1, at den næringsdrivende skal gennemgå de meddelelser om efterlyste koster, deriblandt "Kosterbladet", som den pågældende modtager fra offentlige myndigheder, samt i kronologisk orden opbevare meddelelserne på forretningsstedet i seks måneder. Rigspolitiet har om bestemmelsen oplyst, at "Kosterbladet" ikke længere udgives.

Herudover skal de næringsdrivende føre særskilte registre over visse arter af efterlyste koster samt fremlyse bestemte genstande til det stedlige politi eller kostercentralen efter nærmere anvisning fra politiet, jf. bekendtgørelsens § 7, stk. 6.

9.1.2 Særlige regler for handel med brugte genstande

Bekendtgørelse nr. 7 af 9. januar 1969 om handel med brugte genstande samt pantelånervirksomhed indeholder i kapitel 3 (§§ 9-12) en række særlige regler for handel med brugte genstande. Reglerne vedrører hovedsageligt håndteringen af brugte genstande.

Efter bekendtgørelsens § 9 skal købte genstande mærkes med det løbenummer med årstal, hvormed de er indført i forretningsbogen. Dette gælder dog ikke gammelt jern, metal og andet affald.

Begrundelsen for kravet om, at købte genstande skal mærkes, er, at politiet skal have mulighed for at føre tilsyn. Ved besigtigelse af en marskandisers forretningslokaler har politiet i dag mulighed for at kontrollere, at den pågældendes varer, der er mærket med løbenummer, også svarer til de varer, der er anført i forretningsbøgerne under samme numre.

Efter bekendtgørelsens § 10 er der forbud mod køb af lotterisedler eller lånesedler, som er udstedt for pantsatte lotterisedler.

Herudover fremgår det af bekendtgørelsens § 11, stk. 1, at købte genstande ikke må afhændes eller forandres før den 12. søgnedag efter modtagelsen. Efter bestemmelsens stk. 2 gælder dette dog ikke for

- 1) gammelt jern, metal og andet affald,
- 2) genstande, der købes på tvangsauktioner eller på auktioner, som politiet eller andre offentlige myndigheder lader afholde, og
- 3) genstande, der købes fra boer, som behandles af en skifteret eller af en eksekutor.

Genstande, der er omfattet af § 11, stk. 1, skal indtil udløbet af den i bestemmelsen nævnte frist opbevares adskilt fra det øvrige lager. Dette gælder dog ikke møbler, jf. bekendtgørelsens § 12.

9.1.3 Særlige regler for pantelånervirksomhed

Bekendtgørelse nr. 7 af 9. januar 1969 om handel med brugte genstande samt pantelånervirksomhed indeholder i kapitel 4 (§§ 13-23) en række særlige regler for pantelånervirksomhed. Disse regler vedrører hovedsageligt håndteringen af panter. Kapitel 4 indeholder i §§ 17-18 regler om pantelånervirksomhed med hensyn til lotterisedler, jf. pkt. 9.1.3.1 nedenfor, og i §§ 19-23 regler om pantelånervirksomhed med hensyn til andre effekter, jf. pkt. 9.1.3.2 nedenfor.

Efter bekendtgørelsens § 13 skal alle panter mærkes med løbenummer med årstal, hvormed de er indført i forretningsbogen.

Af bekendtgørelsens § 14 følger, at pantelånere ved afslutning af ethvert lån på en af Justitsministeriet godkendt blanket skal udstede et lånebevis til låntageren, som angiver størrelsen af det udlånte beløb, de pantsatte genstande, den aftalte rente samt de vilkår, der i øvrigt er fastsat i låneaftalen. Af bestemmelsens stk. 2 følger det, at tilbageleverede lånebeviser skal opbevares på forretningsstedet i 3 måneder.

Pantelånere må i medfør af bekendtgørelsens § 15 ikke betinge sig eller oppebære højere rente af udlånte beløb end 1,5 pct. pr. påbegyndt måned og må ikke herudover pålægge pantsætteren omkostninger, jf. dog § 18, stk. 1, om pantsatte lotterisedler og § 20 om tilmelding til auktion, se hertil pkt. 9.2.3.1 nedenfor.

Om renteloftet er i bemærkningerne til den oprindelige lov fra 1921 anført følgende:

”Pantelaanernes hele Virksomhed opretholdes for at give den fattigste Del af Befolkningen Lejlighed til i Yderste Nødstilfælde at gøre et lille Laan paa deres Lø-søre. Det er af den største Vigtighed, at der drages Omsorg for, at der ikke herved sker Udnyttelse af de fattiges Nødstilstand; thi ellers er Pantelaanerne ikke til hjælp for Fattigfolk, men til Ødelæggelse. Ved disse Overvejelser maa det dog paa den anden Side tages i Betragtning, at naar man benævner det Beløb, der ved Indløsnin-gen ydes Pantelaaneren udover Laanesummen, Rente, svarer det ikke til det almin-delige Begreb om Rente af udlaant Kapital. Beløbet skal jo nemlig yde Pantelaane-ren Vederlag for alle hans Driftsudgifter og for hans personlige Arbejde, samt dække Risikoen ved hans Forretning. At han, selv om han udviser den største Paa-passelighed ved Laangivningen, er stærkt udsat for at komme til at give Pant paa ulovlig erhvervede Koster, som maa afleveres med Tab af Laanesummen, følger af sig selv, at denne Fare er bleven større i de senere Aar gennem den stærkt stigende Udbredelse, som Køb paa Afbetaling har faaet.”

Baggrunden for renteloftet er således at beskytte (mindrebemidlede) borgere mod overgælds-sætning og urimeligt høje renter. Omvendt har det ikke været hensigten at fastsætte renteloftet så lavt, at pantelånere ikke kan få dækket deres omkostninger, risiko mv. ved långivningen.

Der findes allerede i dag en række regler, som tilsigter at undgå overgældssætning og urimeligt høje renter, herunder reglerne i kreditaftalelovens §§ 7 a, 7 c og 22. Det følger således af kreditaftalelovens §§ 7 a og 7 c, at kreditgiver skal give en række oplysninger, herunder oplyse om lånets årlige omkostninger i procent (ÅOP), før en forbruger bindes af en kreditaftale, og at kreditgiver forpligtes til at foretage en fyldestgørende kreditvurdering af forbrugeren. ÅOP vi-

ser de samlede udgifter ved et lån i forhold til det lånte beløb. Alle udgifter i forbindelse med lånet regnes med, herunder oprettelsesomkostninger, rente og løbende omkostninger.

Kreditaftalelovens § 22 giver endvidere mulighed for, at en låneaftale kan tilsidesættes, hvis renten konkret findes ”urimelig”. I praksis er anvendelsesområdet for § 22 dog yderst begrænset.

Herudover kan aftaler, der findes urimelige, tilsidesættes i medfør af aftalelovens § 36, ligesom åger kan straffes i medfør af straffelovens § 282. For begge disse bestemmelser gælder dog, at de kun anvendes i yderst sjældne tilfælde.

Forbrugeren har endvidere i medfør af kreditaftalelovens § 19 en fortrydelsesret på 14 dage på alle andre lån end realkreditlån.

Efter bekendtgørelsens § 16 kan pantsætteren til enhver tid indløse pantet mod at betale den påløbne ydelse. Af den tilsvarende bestemmelse i kreditaftalelovens § 26, stk. 1, følger, at forbrugeren til enhver tid har ret til helt eller delvist at indfri sine forpligtelser i henhold til en kreditaftale. Forbrugeren har herefter ret til en reduktion af de samlede kreditomkostninger, der består af renter og omkostninger i den resterende del af aftalens løbetid.

9.1.3.1 Pantelånervirksomhed med hensyn til lotterisedler

Efter bekendtgørelsens § 17 må pantelånere ikke indgå en aftale, hvorefter lånets forfaldstid ved belåning af lotterisedler falder mellem en træknings første og sidste trækningsdag, begge dage medregnet.

Såfremt pantelåneren efter aftale med pantsætteren fornyer den pantsatte lotteriseddel, kan der i medfør af bekendtgørelsens § 18, stk. 1, beregnes et gebyr herfor, der fastsættes af justitsministeren. Meddelelse herom sker i Statstidende.

Indfries lånet ikke rettidigt, tilfalder den pantsatte lotteriseddel pantelåneren.

Efter bekendtgørelsens § 18, stk. 3, er det ifølge § 2 i lov nr. 187 af 23. juni 1932 angående salget af lodsedler til Klasselotteriet forbudt at afhænde en klasselotteriseddel til fyldestgørelse af et krav mod vedkommende spiller.

Forbuddet skal ses i sammenhæng med, at der efter dagældende ret var forbud mod al erhvervs-mæssig afhændelse og medvirken til afhændelse af lodsedler til Klasselotteriet. Lov nr. 187 af 23. juni 1932 angående salget af lodsedler til Klasselotteriet er imidlertid ved lov nr. 235 af 8.

april 1992 om Det Danske Klasselotteri A/S ophævet. Efter gældende ret reguleres området for bl.a. klasselotteri af spilleloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 1494 af 6. december 2016, hvor der ikke genfindes et sådant forbud.

For så vidt angår præmieobligationer bemærkes, at der i dag kun er én præmieobligationsserie tilbage, som endnu ikke er forældet, og som kan indløses til pålydende værdi hos Danmarks Nationalbank. Alle gevinster på præmieobligationerne er forældede.

9.1.3.2 Pantelånervirksomhed med hensyn til andre effekter

Efter bekendtgørelsens § 19 må pantelåneren ikke indgå en aftale, hvorefter lånets løbetid ved belåning af andet end lotterisedler fastsættes til kortere tid end tre måneder.

I den forbindelse bemærkes, at kreditaftaleloven ikke finder anvendelse på kreditaftaler, ifølge hvilken kreditten skal betales tilbage inden 3 måneder, og som kun er forbundet med ubetydelige omkostninger, jf. kreditaftalelovens § 3, stk. 1, nr. 2, 1. pkt.

Af betænkning nr. 1509 af 1. november 2019 om gennemførelse af forbrugerkreditdirektivet fremgår, at vurderingen af, om der er tale om ubetydelige omkostninger, må bero på en konkret vurdering, hvori både den absolutte størrelse af omkostningerne og omkostningerne set i forhold til kredittens størrelse skal indgå. Korte forbrugslån, herunder kviklån, vil dog ofte være forbundet med ubetydelige omkostninger, hvis lånene ikke misligholdes. Sådanne lån vil dermed være undtaget fra kreditaftaleloven.

Indfries et lån eller fornyes et pant, efter at pantet er tilmeldt en auktion til afholdelse inden for de følgende tre uger, kan pantelåneren i medfør af bekendtgørelsens § 20, stk. 1, beregne sig et vederlag på 5 pct. af lånesummen med påløbne renter, dog højst 15 kr. for hvert pant. Har et pant været stillet til auktion, men er pantet trukket tilbage på grund af manglende rimeligt bud, kan pantelåneren beregne sig et tilsvarende vederlag, jf. bekendtgørelsens § 20, stk. 2.

Efter bekendtgørelsens § 21, stk. 1, kan pantelåneren, hvis et lån ikke indfries rettidigt, en måned efter forfaldstid søge sig fyldestgjort i pantet ved offentlig auktion.

I det auktionskatalog, der efter auktionslederlovens § 12 skal udarbejdes, må genstande, som er indbefattet under forskellige lånebeviser, ikke udbydes sammen. Det skal i kataloget anføres, fra hvilken pantelåner panterne hidrører, ligesom kataloget skal forsynes med løbenummer ud for hver pantsat genstands løbenummer, som det er indført med i pantelånerens forretningsbog, jf. bekendtgørelsens § 21, stk. 2. Pantelåneren skal mindst to søgnedage inden auktionen sende to eksemplarer af auktionskataloget til politiet, jf. bekendtgørelsens § 21, stk. 3.

Pantelåneren skal efter bekendtgørelsens § 22, stk. 1, 1. pkt., inden 2 måneder efter pantets realisation opgøre sit mellemværende med pantsætteren. Efter § 22, stk. 1, 2. pkt., skal panthaveren, såfremt pantsætteren har et tilgodehavende, inden samme frist (2 måneder) ved bekendtgørelse i en eller flere lokale aviser efter politiets bestemmelse opfordre indehaveren af lånebeviset til inden et år efter auktionen at afhente sit tilgodehavende mod tilbagelevering af lånebeviset. Opgørelsen skal affattes på en blanket, der er godkendt af Justitsministeriet, og skal sammen med et eksemplar af auktionskataloget og af den bekendtgørelse, der er nævnt i bestemmelsens stk. 1, opbevares sammen med forretningsbogen, jf. bekendtgørelsens § 22, stk. 2.

Beløb, der ikke afhentes inden udløbet af 1-årsfristen, tilfalder efter bekendtgørelsens § 22, stk. 3, pantelåneren.

Efter bekendtgørelsens § 23 kan en pantelåner, der har givet lån mod sikkerhed i en assistenshusseddél, indløse pantet fra assistenshuset. Om realisationen af det indløste pant gælder reglerne i bekendtgørelsens §§ 21 og 22, jf. ovenfor. Benytter pantelåneren ikke sin adgang hertil, og realiseres dette herefter af assistenshuset, skal pantelåneren afregne det overskud, der måtte være fremkommet, med låntageren efter reglerne i § 22. Assistensinstitutionen, der siden 1700-tallet fungerede som statsinstitution, og som ydede lån mod håndpant, blev nedlagt omkring 1970.

9.2 Udvalgets overvejelser

Udvalget har overvejet, om reglerne i marskandiserloven om den daglige drift af virksomheden er tidssvarende, herunder om reglerne om bestyrere bør ophæves.

Det taler efter udvalgets opfattelse for at opretholde bestemmelserne, at det dermed tilsikres, at der er én bestemt person, som skal opfylde betingelserne for at have bevilling, og som har ansvaret for virksomhedens daglige drift, herunder ansvaret for at sikre, at virksomheden drives forsvarligt, og at der ikke sker handel med stjalne brugte genstande. Imidlertid må det antages, at handlende med brugte genstande og pantelånere kun i begrænset omfang anvender bestyrere i deres virksomheder i dag, ligesom en (stor) del af handlen med brugte genstande ikke sker fra fysiske butikker. Som følge af den teknologiske og samfundsmæssige udvikling foregår handlen med brugte genstande i dag i vidt omfang via andre platforme. Udviklingen har efter udvalgets opfattelse medført, at der ikke længere skønnes behov for at tilgodese de særlige hensyn, som ligger til grund for reglerne om den daglige drift og bestyrere. Dette forhold – tillige med det forhold, at enhver handel sker under ansvar for en bevillingshavende handlende – taler efter udvalgets opfattelse for, at reglerne og bestyrere ophæves.

Udvalget bemærker herved, at den nugældende ordning forekommer uforholdsmæssig byrdefuld både for den enkelte erhvervsdrivende og for politiet. Efter ordningen skal de erhvervsdrivende således indberette næsten enhver ansættelsesændring til politiet, ligesom politiet ved en sådan indberetning skal efterprøve, om bestyreren opfylder betingelserne for at få bevilling.

På den baggrund foreslår udvalget, at marskandiserlovens bestemmelser om den daglige drift af virksomheden og bestyrere ophæves, således at der blot skal oplyses én (ansvarlig) bevillingshaver til politiet.

9.2.1 Fælles regler for handel med brugte genstande og pantelånervirksomhed

Udvalget har ligeledes overvejet, om reglerne om den daglige drift i bekendtgørelsen bør opretholdes. Bekendtgørelsen ses således ikke at have fulgt med den teknologiske og samfundsmæssige udvikling, og reglerne er derfor forældede. Det drejer sig ikke alene om f.eks. kravet om, at forretningsbøger skal opbevares fysisk, men også, at forholdene er reguleret i anden og nyere lovgivning.

På denne baggrund, og eftersom handlende med brugte genstande og pantelånere allerede er bogføringspligtige efter reglerne i bogføringsloven, der stiller videregående krav til en virksomhedens bogføring end de krav, som følger af bekendtgørelsen, ligesom bogføringsloven giver mulighed for at foretage elektronisk bogføring, ses der ikke at være behov for at opretholde bestemmelserne om *førelse af forretningsbøger* i bekendtgørelsen. På den baggrund foreslår udvalget, at samtlige bestemmelser herom ophæves.

Idet køb og salg af gammelt jern, metal og andet affald under alle omstændigheder skal registreres i overensstemmelse med reglerne i bogføringsloven, ses der efter udvalgets opfattelse endvidere ikke grundlag for at opretholde den gældende bagatelgrænse for sådanne køb og salg, jf. bekendtgørelsens § 4, stk. 2. Udvalget foreslår derfor, at også denne bestemmelse udgår.

Udvalget finder herudover, at kravet i bekendtgørelsen om, at bogføringsmaterialet skal sendes til politiet, bør udgå, da politiets adgang til at forlange at se regnskabsmaterialet må være tilstrækkeligt for at føre det fornødne tilsyn, jf. herom i øvrigt under pkt. 6.2 ovenfor.

For så vidt angår pligten til at afkræve kunder legitimation finder udvalget, at denne forpligtelse er helt afgørende i forhold til at hindre salg og belåning af stjålne genstande, hvorfor der fortsat bør påhvile handlende med brugte genstande og pantelånere en sådan pligt. Det må således antages, at en person – forudsat at vedkommende er bekendt med eller har mistanke om, at en genstand er stjålet – vil være mindre tilbøjelig til at sælge eller belåne genstanden, hvis den pågældende vil blive afkrævet legitimation.

Idet pligten til at afkræve kunderne legitimation og pligten til at foretage notering heraf allerede for pantelånere følger af hvidvasklovgivningen, foreslår udvalget, at reglerne herom i bekendtgørelsen alene opretholdes for så vidt angår handlende med brugte genstande. Med henblik på at sikre, at bestemmelsen i øvrigt også finder anvendelse for eventuelle lignende koncepter, f.eks. virksomheder med salg med tilbagekøbsret, foreslår udvalget at videreføre bestemmelsen i bekendtgørelsens kapitel 2 under overskriften fælles regler for handel med brugte genstande og lignende.

Udvalget er opmærksomt på, at en pligt til at afkræve kunder legitimation kan være byrdefuld. Efter en afvejning af på den ene side hensynet til ikke at pålægge de erhvervsdrivende uforholdsmæssige byrder over for på den anden side hensynet til at minimere handlen med stjalne genstande, foreslår udvalget, at pligten til at afkræve kunder legitimation alene bør finde anvendelse ved handel med brugte genstande og lignende, hvis prisen på den genstand, salget vedrører, overstiger 2.000 kr. Handel med brugte genstande og lignende på op til 2.000 kr. vil herefter alene omfattes af bogføringslovens regler, jf. pkt. 9.1.1.1.

For så vidt angår arten af legitimation, foreslår udvalget, at den, der vil indgå aftale om salg, skal legitimere sig ved MitID eller gyldig billedlegitimation i overensstemmelse med de til enhver tid gældende legitimationsdokumenter, som disse fremgår af www.digst.dk/MitIDlegitimation. De dokumenter, der aktuelt udgør gyldig billedlegitimation, er følgende:

- 1) Nationalt kørekort udstedt i Danmark samt Grønland
- 2) Pas udstedt i Danmark samt Grønland
- 3) Nationalt kørekort med billede udstedt af offentlig myndighed i andet land end Danmark
- 4) Pas udstedt af offentlig myndighed i andet land end Danmark
- 5) Pas med chip, udstedt af offentlig myndighed i andet land end Danmark
- 6) Nationalt identitetskort med billede udstedt af offentlig myndighed i andet land end Danmark
- 7) Nationalt identitetskort med chip, med billede udstedt af offentlig myndighed i andet land end Danmark
- 8) Opholdstilladelse med billede udstedt af Danmark (opholdskort)

Efter udvalgets opfattelse bør den legitimation, der vil kunne kræves forevist, således ikke – som i dag – være begrænset til enten pas, kørekort eller danske pengeinstitutters id-kort. Derfor finder udvalget heller ikke, at der er behov for at opretholde undtagelsen om, at politiet undta-

gelsesvis kan tillade, at salg eller pantsætning finder sted mod forevisning af anden legitimation (end pas, kørekort eller danske pengeinstitutters id-kort).

Under henvisning til, at udvalget foreslår, at kravet om førelse af forretningsbøger udgår, bør der – af hensyn til politiets mulighed for at føre tilsyn – alene ske notering om arten af den foreviste legitimation samt dennes nummer f.eks. i den erhvervsdrivendes regnskabsmateriale. Der er foretaget behørig notering, når oplysningerne er tilstrækkelige til, at politiet kan identificere, hvem der har indgået aftalen om salg. Den erhvervsdrivende skal opbevare dokumentation for den noterede legitimation i 5 år.

Der henvises i øvrigt til bemærkningerne til § 2 i udkastet til en ny bekendtgørelse.

I lyset af, at ”Kosterbladet” ikke længere udgives, foreslår udvalget, at bestemmelsen i bekendtgørelsens § 7, stk. 1, herom udgår. Under henvisning til, at der i dag – bortset fra cykelregisteret – ikke føres særskilt register over visse arter af efterlyste koster, foreslår udvalget endvidere, at også bestemmelsen i bekendtgørelsens § 7, stk. 6, om, at den næringsdrivende skal føre særskilte registre over visse arter af efterlyste koster samt fremlyse bestemte genstande til det stedlige politi eller kostercentralen efter nærmere anvisning fra politiet, ophæves.

Om oprettelsen af et (nyt) elektronisk, søgbart register over stjålne genstande henvises til pkt. 10 nedenfor om tilsyn.

9.2.2 Særlige regler for handel med brugte genstande

Udvalget har overvejet, om bekendtgørelsens *krav om mærkning* bør opretholdes. Der er tale om en administrativ byrde, der påhviler de handlende, og som alene bør opretholdes, hvis den er nødvendig for, at politiet kan føre det fornødne tilsyn.

Som det fremgår under pkt. 9.1.1.1 ovenfor, har handlende med brugte genstande efter bogføringsloven bl.a. pligt til at registrere alle køb og salg i den rækkefølge, som handlerne er foretaget i, og registreringerne skal henvise til tilhørende bilag. Det fremgår endvidere, at bogføringen kan foretages elektronisk, og at materialet skal opbevares i mindst 5 år. Politiet har efter marskandiserloven i dag adgang til at foretage eftersyn af både forretningslokaler, varelagre og forretningsbøger (regnskabsmaterialet), hvilke regler foreslås videreført, jf. pkt. 6.2.

Ud over bogføringspligten har handlende med brugte genstande pligt til at kræve, at den, der vil indgå aftale om salg, legitimerer sig ved gyldig billedlegitimation, jf. pkt. 9.1.1.2 ovenfor. Marskandiser skal i den forbindelse notere arten af den foreviste legitimation samt dennes nummer. Det indebærer, at politiet (via regnskabsmaterialet) har mulighed for at identificere,

hvor en marskandisers varer stammer fra. Notering af legitimationsoplysninger muliggør, at politiet efterfølgende kan fremfinde marskandiserens aftaleparter.

Idet kravet om mærkning er reguleret i anden og nyere lovgivning, må det antages, at politiet kan føre det fornødne tilsyn, hvorfor udvalget foreslår, at bestemmelsen om mærkning ophæves.

For så vidt angår kravene om, at *købte genstande skal opbevares (intakte) i et vist tidsrum efter modtagelsen, og at genstandene i tidsrummet skal holdes adskilt fra det øvrige lager*, bemærkes det, at marskandisere som følge af pladmangel ofte er nødsaget til at skille sig af med varer hurtigt efter modtagelsen, og at opbevaringskravet derfor er meget byrdefuldt for de erhvervsdrivende. Det taler efter udvalgets opfattelse på den ene side for, at kravene ophæves.

På den anden side kan det anføres, at opbevaringskravet giver den, der har været udsat for tyveri, mulighed for at anmelde tyveriet, inden genstanden videreoverdrages. Politiet gives herved også mulighed for at efterforske sagen. Det taler efter udvalgets opfattelse omvendt for, at kravene opretholdes.

Henset til, at politiet (via regnskabsmaterialet) har mulighed for at identificere, hvor en marskandisers varer stammer fra, ligesom politiet kan se, hvornår en given vare er solgt videre, jf. pkt. 9.1.2 ovenfor, sammenholdt med det forhold, at opbevaringskravene er byrdefulde for handlende med brugte genstande, foreslår udvalget efter en samlet vurdering, at kravene kan udgå.

9.2.3 Særlige regler for pantelånervirksomhed

Baggrunden for bekendtgørelsens særlige regler om pantelånervirksomhed er navnlig at undgå belåning af stjalne genstande samt at forhindre misbrug og udnyttelse af kunderne. Den nærmere udformning af reglerne om pantelånervirksomhed afhænger derfor efter udvalgets opfattelse bl.a. af, hvilke regler der i øvrigt gælder for sådan virksomhed, og om disse regler i tilstrækkeligt omfang varetager de relevante beskyttelseshensyn.

Om kravet om *mærkning* for pantelånere i bekendtgørelsen henvises til udvalgets overvejelser oven for under pkt. 9.2.2 om det tilsvarende krav for handlende med brugte genstande. Herefter foreslås bestemmelsen i bekendtgørelsen om mærkning for så vidt angår pantelånere ophævet.

Med hensyn til kravet om, at *pantelånere ved afslutning af ethvert lån på en af Justitsministeriet godkendt blanket* skal udstede et lånebevis til låntageren, bemærkes det, som anført ovenfor under pkt. 3.1.1.4, at pantelånervirksomhed som udgangspunkt ikke er omfattet af reglerne i

lov om finansiel virksomhed, idet traditionel pantelånervirksomhed, som omfattes af marskandiserloven, drives ved at yde lån og ikke tillige ved at modtage indlån, som det er tilfældet med f.eks. banker. Pantelånervirksomhed er derimod omfattet af reglerne i kreditaftaleloven, jf. pkt. 3.1.1.1. Det fremgår af bemærkningerne til kreditaftaleloven, jf. Folketingstidende 2009-10, tillæg A, lovforslag nr. L 91, side 44, at der ikke i dag er nogen særlige regler om kreditaftaler, hvor forbrugeren skal deponere en genstand med sikkerhed hos kreditgiveren ved aftalens indgåelse, og hvor forbrugeren alene hæfter med den pågældende genstand, det vil sige, hvor kreditgiveren udøver en form for pantelånervirksomhed. Af bemærkningerne fremgår endvidere, at nævnte type aftaler derfor som udgangspunkt omfattes af kreditaftalelovens generelle regler. Reglerne i kreditaftaleloven er præceptive, og reglerne kan dermed ikke fraviges ved aftale til skade for forbrugeren, jf. kreditaftalelovens § 7, stk. 1.

Efter kreditaftalelovens § 8, stk. 1, skal en kreditaftale, herunder en pantelåneraftale, udfærdiges på papir eller på et andet varigt medium og indeholde en række detaljerede oplysninger. Alle aftaleparter skal have et eksemplar af kreditaftalen. Eftersom en pantelåner allerede efter kreditaftaleloven har pligt til at udfærdige en låneaftale, der indeholder mere detaljerede oplysninger om låneaftalen, end hvad der følger af bekendtgørelsen, foreslår udvalget, at bestemmelserne herom ophæves.

Som anført under pkt. 9.1.3, er baggrunden for det i bekendtgørelsen anførte *renteloft* navnlig at beskytte (mindrebemidlede) borgere mod overgældssætning og urimeligt høje renter over for hensynet til, at renteloftet ikke fastsættes så lavt, at pantelånere derved ikke kan få dækket deres omkostninger, risiko mv. ved långivningen. Der findes i dag allerede en række regler, som tilsigter at undgå overgældssætning og urimeligt høje renter, herunder reglerne i kreditaftalelovens §§ 7 a, 7 c og 22.

Udvalget bemærker i den forbindelse, at pantelån adskiller sig fra "almindelige lån" ved, at pantelåneren har håndpant i kundens ejendel(e). Der er i dag rigtig mange muligheder for at optage usikrede lån, og det må på den baggrund antages, at personer, der optager pantelån og dermed stiller deres ejendele som sikkerhed for lånet formentlig ikke er kapital- eller ressourcestærke borgere.

Fordelen ved, at renteloftet i bekendtgørelsen opretholdes, vil efter udvalgets opfattelse være, at det sikres, at låntager optager lån på rimelige og ved lov fastsatte rentevilkår. Pantelåneren har således ikke mulighed for at udstede meget risikable lån til en meget høj rente. Renteloftet vil endvidere gøre det lettere for låntager at gennemskue markedet, og det undgås, at pantelåneren udnytter kundens eventuelt manglende viden om renteforhold.

Ulempen ved at oprette renteloftet er imidlertid efter udvalgets opfattelse, at loftet begrænser pantelånerens konkurrenceevne. Der er endvidere en risiko for, at loftet bliver normerende for prisdannelsen på pantelånermarkedet, således at alle pantelånere betinger sig en rente på maksimum på 1,5 pct. pr. måned. Dette kan ligeledes virke konkurrencebegrænsende. At konkurrencen begrænses, vil i sidste ende være til skade for forbrugeren.

Det er efter udvalgets opfattelse klart, at de oplyste fordele og ulemper vil afhænge af, på hvilket niveau loftet fastsættes. Under hensyntagen til lovens beskyttelsesformål om at hindre misbrug og udnyttelse af virksomhedens kunder, foreslår udvalget derfor, at renteloftet opretholdes, men at niveauet, i det omfang det ikke længere er tidssvarende, justeres.

Udvalget bemærker i den forbindelse, at en rentesats på 1,5 pct. pr. måned svarer til, at lånets årlige omkostninger i procent udgør 19,6 pct. Den nævnte rentesats kan i sammenligning med mange andre kortfristede lån efter udvalgets opfattelse ikke anses for urimelig, men satsen bør heller ikke forhøjes, da långiver har sikkerhed i form af håndpant. På den baggrund foreslår udvalget, at rentesatsmaksimummet bør opretholdes.

Der henvises i øvrigt til bemærkningerne til § 3 i udkastet til en ny bekendtgørelse.

Med hensyn til bekendtgørelsens bestemmelse om *indløsningsret* er der blandt udvalget enighed om, at bestemmelsen ophæves med henblik på at undgå dobbeltregulering, jf. herved kreditaftalelovens § 26, stk. 1, der har samme formål og indhold.

9.2.3.1 Pantelåneraktivitet med hensyn til lotterisedler

Udvalget har overvejet, om pantelåneraktivitet med hensyn til lotterisedler fortsat skal være særskilt reguleret i loven.

Efter udvalgets opfattelse er det tvivlsomt, om der i dag overhovedet ydes lån med pant i lotterisedler. Henset hertil, og da pantelåneraktivitet med hensyn til lotterisedler i øvrigt omfattes af de almindelige bestemmelser i marskandiserloven og bekendtgørelsen, herunder i relation til bl.a. renteloftet, foreslår udvalget, at de særlige bestemmelser herom udgår.

9.2.3.2 Pantelåneraktivitet med hensyn til andre effekter

For at sikre, at en låntager har reel mulighed for at tilbagebetale det lånte beløb og dermed få den pantsatte genstand retur, finder udvalget, at bekendtgørelsens bestemmelse om, at *pantelåneren ikke må indgå en aftale, ifølge hvilken lånet skal betales tilbage inden 3 måneder*, bør opretholdes.

Udvalget bemærker, at hvis kravet om mindsteløbetid udgår, vil der fremover kunne indgås (korte) pantelåneraftaler, som er undtaget fra kreditaftalelovens regler, herunder f.eks. reglerne om fortrydelsesret. I så fald vil der – ud fra forbrugerbeskyttelseshensyn – være behov for at fastsætte mere udførlige regler for pantelånervirksomhed. Hertil kommer nok så væsentligt, at jo kortere en mindsteløbetid, jo ringere er låntagers reelle muligheder for at indfri lånet og få den af denne pantsatte genstand retur.

Hvis et lån indfries eller et pant fornyes, efter at pantet er tilmeldt en auktion til afholdelse inden for de følgende tre uger, bør pantelåneren efter udvalgets opfattelse som hidtil kunne beregne sig et vederlag for forgæves afholdte udgifter til f.eks. auktionsleder. Bestemmelsen herom foreslås derfor videreført.

For så vidt angår størrelsen af vederlaget kan anføres, at pantelåneren allerede modtager renter af lånet, hvorfor størrelsen ikke bør være afhængig af lånesummen, men derimod af de omkostninger, pantelåneren har haft i forbindelse med en forestående auktion. Omvendt kan det anføres, at hvis vederlaget er (fuldt ud) omkostningsbestemt, er der en risiko for, at en kunde, der ikke rettidigt har indfriet et mindre lån, vil skulle betale et vederlag til pantelåneren, der ikke står i et rimeligt forhold til lånebeløbet eller den pantsatte genstands værdi.

På den baggrund foreslår udvalget, at vederlaget beløbsmaksimeres afhængig af genstandens værdi, dog således at vederlaget ikke kan overstige et nærmere fastsat beløb. Udvalget finder i forlængelse heraf, at vederlaget er rimeligt, men bør fremskrives til 2022-niveau. Udvalget foreslår herefter, at pantelåneren i den givne situation skal kunne beregne sig et vederlag for afholdte udgifter på 5 pct. af lånesummen med påløbne renter, dog højst 125 kr. for hvert pant.

Efter udvalgets opfattelse bør en pantelåner ved låntagers misligholdelse fortsat have mulighed for at søge sig *fyldestgjort i pantet ved offentlig auktion*. Der bør dog af hensyn til låntager være tale om en vis kvalificeret misligholdelse, og bestemmelsen herom foreslås på den baggrund affattet i overensstemmelse med den tilsvarende bestemmelse i kreditaftalelovens § 29, således at pantelåneren kan søge sig fyldestgjort i pantet ved offentlig auktion, hvis låntageren er udeblevet med et beløb 30 dage efter dets forfaldstid, og det forfaldne beløb udgør mindst en tiendedel af det samlede beløb, der skal betales, eller hvis der i det forfaldne beløb indgår flere afdrag, mindst en tyvendedel af det samlede beløb, der skal betales, eller hele restfordringen.

Med henblik på, at politiet kan identificere, hvor (eventuelt stjålne) pantsatte genstande, der er solgt på auktion, er blevet af, er det efter udvalgets opfattelse hensigtsmæssigt at opretholde kravene om, at *pantsatte genstande omfattet af forskellige lånebeviser ikke udbydes sammen, samt at identiteten på pantelåneren og pantets nummer, som det fremgår af pantelånerens bog-*

føring, anføres i auktionskataloget. På den baggrund foreslår udvalget, at bestemmelsen herom i bekendtgørelsen videreføres i moderniseret form.

Det er auktionslederen – eller en anden under auktionslederens umiddelbare tilsyn – der fører auktionskataloget. Da krav til auktionskataloget fremgår af auktionslederloven og de administrative forskrifter, der er udstedt med hjemmel heri, findes kravet om auktionskatalogets førelse og relation til realisation af pantsatte genstande at høre mere naturligt hjemme i auktionslederlovgivningen.

Det bør imidlertid fremgå af pantelånerlovgivningen, at pantelåneren (af egen drift) har pligt til at give auktionslederen de nødvendige oplysninger for, at auktionskataloget kan føres i overensstemmelse med de lovbestemte formkrav. De oplysninger, der skal gives, er identiteten på pantelåneren og pantets nummer, som det fremgår af pantelånerens regnskabsmateriale. Disse oplysninger bør være tilstrækkelige for, at auktionslederen kan iagttage sin undersøgelsespligt.

For så vidt angår de nugældende bestemmelser om *opgørelse af mellemværendet mellem pantelåner og pantsætter* forekommer disse efter udvalgets opfattelse utidssvarende, idet bestemmelserne synes at forudsætte, at lånet udbetales i kontanter. Bestemmelserne synes endvidere at forudsætte, at pantelåneren ikke er i besiddelse af de fornødne oplysninger på låntager til at kunne betale et eventuelt overskydende beløb til vedkommende.

En låneaftale skal efter kreditaftalelovens § 8, stk. 2, nr. 2, angive navn og fysisk adresse på aftaleparterne, herunder låntager, og pantelåneren skal efter hvidvasklovens § 30 opbevare identifikationsdokumenter på låntager. Udvalget finder, at det er tilstrækkeligt, at pantelåneren er i besiddelse af disse oplysninger.

Med hensyn til kravet om, at pantelånerens opgørelse skal affattes på en blanket godkendt af Justitsministeriet, bemærker udvalget, at ministeriet ikke har udfærdiget en sådan blanket. Udvalget foreslår, at der i bekendtgørelsen i stedet fastsættes krav om, at opgørelsen skal indeholde oplysninger, som gør det muligt for pantsætteren (låntager) at kontrollere, at opgørelsen er foretaget korrekt, og således at kravet om, at opgørelsen skal affattes på en blanket godkendt af Justitsministeriet, udgår.

Udvalget har overvejet, om tidsgrænsen på 2 måneder for pantelånerens opgørelse af sit mellemværende med pantsætteren efter pantets realisation er rimelig, eller om fristen bør forkortes. Det følger af kreditaftalelovens § 8, at pantelåneren har pligt til at udfærdige en låneaftale, der indeholder detaljerede oplysninger om vilkårene for aftalen. Herudover har udvalget ovenfor under pkt. 9.2.3 foreslået at opretholde et renteloft, således at pantelåneren ikke må betinge sig

eller oppebære højere rente af udlånte beløb end den i bekendtgørelsen fastsatte. Videre har udvalget foreslået, at pantelåneren ikke herudover må pålægge pantsætteren omkostninger, medmindre lånet indfries eller pantet fornyes, efter at pantet er tilmeldt en auktion til afholdelse inden for de følgende tre uger, i hvilke tilfælde pantelåneren må beregne sig et vederlag for forgæves afholdte udgifter til f.eks. auktionsleder. På den baggrund må det antages, at pantelåneren umiddelbart efter pantets realisation er i besiddelse af de nødvendige oplysninger for at opgøre sit mellemværende med pantsætteren, og det foreslås derfor, at der fastsættes en frist på 4 uger efter pantets realisation til at opgøre mellemværendet.

I lyset af, at assistenshusinstitutionen blev nedlagt omkring 1970, foreslår udvalget, at bestemmelsen i bekendtgørelsen om, at en pantelåner, der har givet lån mod sikkerhed i en assistenshusseddell, kan indløse pantet fra assistenshuset, ophæves.

10. Tilsyn

10.1 Gældende ret

Marskandiserlovens kapitel 3 (lovens §§ 13-15) indeholder regler om politiets tilsyn med fysiske og juridiske personer, der har bevilling til enten handel med brugte genstande eller til pantelånervirksomhed, samt regler om bevillingshaverens håndtering af genstande, der tilbydes bevillingshaveren til køb eller som pant under mistænkelige omstændigheder eller ved bevillingshaverens konstatering af, at genstande, som bevillingshaveren har købt eller modtaget som pant, er efterlyst.

10.1.1 Politiets adgang til at foretage eftersyn af forretningslokaler, varelagre og forretningsbøger

Efter marskandiserlovens § 13 har politiet adgang til at foretage eftersyn af virksomhedens forretningslokaler, varelagre og forretningsbøger.

Det er den enkelte politikreds, som – inden for politikredsens område – fører tilsyn med, at personer omfattet af loven overholder reglerne. Det er dermed op til den enkelte politikreds at tilrettelægge og udføre de opgaver, der er forbundet med tilsyn efter marskandiserlovens regler.

Om kontrolbestemmelser fremgår følgende af Justitsministeriets vejledning om lovkvalitet, afsnit 3.2.1.4:

”Der har i de senere par år været en stigende interesse for spørgsmålet om antallet af kontrolbestemmelser i lovgivningen, som giver offentlige myndigheder adgang til uden for strafferetsplejen at skaffe sig adgang til privat ejendom.

Med udgangspunkt i princippet i grundlovens § 72 om boligens ukrænkelighed bør det tilstræbes, at der ikke unødigt medtages bestemmelser, der gør det muligt for offentlige myndigheder uden for strafferetsplejen at skaffe sig adgang til privat ejendom (kontrolbestemmelser).

Efter grundlovens § 72 er boligen ukrænkelig. Husundersøgelse, beslaglæggelse og undersøgelse af breve og andre papirer samt brud på post, telegraf og telefonhemmeligheden må, hvis ingen lov hjemler en særegen undtagelse, kun ske efter retskendelse.

Bestemmelsen regulerer umiddelbart alene spørgsmålet om, hvorvidt der skal indhentes retskendelse, før der foretages husundersøgelser mv. Princippet om boligens ukrænkelighed indebærer imidlertid, at det i hvert enkelt tilfælde nøje bør overvejes, om det overhovedet er nødvendigt – med eller uden retskendelse – at tillægge offentlige myndigheder adgang til privat ejendom. Det bør i den forbindelse undersøges, om andre og mindre indgribende kontrolforanstaltninger kan anses for tilstrækkelige.

Hvis der er behov for en sådan adgang, bør omfanget heraf begrænses mest muligt. Det kan f.eks. ske ved, at der alene gives adgang til forretningslokaler, mens private boliger holdes udenfor.

Det bør i bemærkningerne til bestemmelser, der gør det muligt for offentlige myndigheder at skaffe sig adgang til privat ejendom, gives en begrundelse for, at bestemmelsen er nødvendig, ligesom en udførlig angivelse af bestemmelsens anvendelsesområde bør anføres.

Om spørgsmålet om retskendelse kan bl.a. henvises til Retssikkerhedskommissionens betænkning nr. 1428/2003, side 105, hvoraf det bl.a. fremgår, at spørgsmålet om, hvorvidt der i givet fald skal gælde krav om retskendelse, bl.a. bør bero på, om der er noget for domstolene at tage stilling til. På den baggrund bør der i sædvanlige kontrolbestemmelser, der giver hjemmel til stikprøveundersøgelser mv., normalt ske fravigelse af kravet om retskendelse. En sådan fravigelse bør fremgå udtrykkeligt at lovteksten ("uden retskendelse")."

I den forbindelse bemærkes, at der ved lov nr. 442 af 9. juni 2004 om retssikkerhed ved forvaltningens anvendelse af tvangsindgreb og oplysningspligter (retssikkerhedsloven) blev gennemført en samlet regulering af en række spørgsmål, som vedrører tilfælde, hvor en forvaltningsmyndighed har mulighed for uden for strafferetsplejen at foretage visse former for tvangsindgreb uden forudgående retskendelse, herunder navnlig såkaldte kontrol- og tilsynsbesøg. Loven bygger på betænkning nr. 1428/2003 udarbejdet af Retssikkerhedskommissionen.

Loven indeholder bl.a. generelle regler om den fremgangsmåde, som forvaltningsmyndighederne skal følge ved gennemførelsen af et tvangsindgreb, som er omfattet af loven (kapitel 2). Det er bl.a. fastsat, at tvangsindgreb kun må anvendes, hvis mindre indgribende foranstaltninger

ikke er tilstrækkelige, og hvis indgrebet står i rimeligt forhold til formålet med indgrebet (§ 2). Det er videre bestemt, at en række af forvaltningslovens regler – bl.a. reglerne om inhabilitet, partsaktindsigt, begrundelse og klagevejledning – gælder ved gennemførelsen af tvangsindgreb omfattet af loven (§ 3). Der er endvidere fastsat en pligt til under visse omstændigheder at gøre notat om indholdet af oplysninger, som en myndighed modtager i en sag om iværksættelse af et tvangsindgreb (§ 4).

Det fremgår af Justitsministeriets årlige redegørelse til Folketinget om tvangsindgreb uden for retsplejen fra 2021, at *”[s]samlet set er det på baggrund af de foreliggende oplysninger Justitsministeriets opfattelse, at der ikke er grundlag for at antage, at anvendelsen af retssikkerhedsloven generelt har givet anledning til væsentlige problemer i praksis i 2019, hverken i forhold til de virksomheder mv., hvor der udføres kontrolbesøg, eller i forhold til myndighedernes tilrettelæggelse og udførelse af kontrolbesøg mv.”*

10.1.2 Den erhvervsdrivendes pligter i forbindelse med mistanke om manglende lovlig adkomst

Tilbydes der bevillingshaveren genstande til køb eller som pant under omstændigheder, der kan begrunde mistanke om manglende lovlig adkomst, skal bevillingshaveren straks give meddelelse til politiet derom samt tilbageholde genstandene, indtil politiet kommer til stede, jf. marskandiserlovens § 14, stk. 1, 1. pkt. Det samme gælder, når det konstateres, at genstande, som bevillingshaveren har købt eller modtaget som pant, er efterlyst, jf. § 14, stk. 1, 2. pkt.

Af § 8, stk. 1, i bekendtgørelse nr. 7 af 9. januar 1969 fremgår, at grund til mistanke især vil kunne foreligge, hvis der tilbydes

- 1) ufærdige produkter,
- 2) nye, særlige produkter, der falbydes af personer, der ikke driver forretning med varer af samme art,
- 3) vasketøj, som ikke er fuldkommen tørt, eller som ikke er rullet eller strøget,
- 4) genstande, der er stemplet eller mærket som tilhørende en offentlig myndighed eller særlige af politiet opgivne institutioner,
- 5) beklædningsgenstande, i hvis lommer der findes handsker, tørklæder, tegnebøger og lignende,
- 6) genstande, der frembyder tegn på, at nummer eller mærke er eller er forsøgt fjernet eller ændret, og
- 7) genstande, der er forsynet med navn, bogstaver eller andet, som ikke har forbindelse med sælgerens (indehaverens) navn.

Konstateres det, at genstande, som den næringsdrivende har købt eller modtaget som pant, er efterlyst, skal den næringsdrivende straks give politiet meddelelse samt tilbageholde genstandene, indtil politiet kommer til stede, jf. bekendtgørelsens § 8, stk. 2.

Efter § 14, stk. 2, og bekendtgørelsens § 8, stk. 3, jf. lovens § 14, stk. 2, må bevillingshaveren ikke købe brugte genstande eller modtage pant af personer under 18 år eller af berusede personer.

For så vidt angår personer under 18 år fremgår det af værgemålslovens § 1, stk. 1, at børn og unge under 18 år, der ikke har indgået ægteskab, er mindreårige og dermed umyndige. Efter værgemålslovens § 1, stk. 2, kan mindreårige ikke selv forpligte sig ved retshandler eller råde over deres formue, medmindre andet er bestemt.

Det fremgår af værgemålslovens § 42, stk. 1, nr. 1-3, at mindreårige selv råder over, hvad de har erhvervet ved eget arbejde, efter de er fyldt 15 år, hvad de har fået til fri rådighed som gave eller som friarv ved testamente, og hvad værgen har overladt dem efter værgemålslovens § 25, stk. 3. Efter værgemålslovens § 25, stk. 3, kan værgen, hvis værgen finder det forsvarligt, at den, der er under værgemål, sørger for sine egne behov, overlade denne penge til egen rådighed til dette formål. Rådigheden omfatter også indtægter fra det erhvervede, og hvad der træder i stedet herfor, jf. § 42, stk. 2, 1. pkt. Rådigheden omfatter derimod ikke adgang til at påtage sig gældsforpligtelser, jf. § 42, stk. 2, 2. pkt., herunder ved indgåelse af f.eks. en pantelåneraftale.

Indgår en mindreårig på egen hånd aftale om salg af brugte genstande eller pantsætning, er aftalen efter værgemålslovens § 1, stk. 2, ikke bindende (ugyldig). Den mindreårig kan således, medmindre værgen godkender aftalen, træde tilbage herfra.

For så vidt angår berusede personer fremgår det af værgemålslovens § 46, at en aftale ikke er bindende, hvis det må antages, at den er indgået af en person, der på grund af forbigående sindsforvirring eller en lignende tilstand manglede evnen til at handle fornuftsmæssigt. Bestemmelsen omfatter dog ikke selvforskyldt beruselse. Det er i stedet de almindelige aftaleretlige regler, der finder anvendelse i tilfælde, hvor der indgås aftale med berusede personer. Det følger bl.a. af aftalelovens § 33, at selv om en viljeserklæring ellers måtte anses for gyldig, kan den, til hvem erklæringen er afgivet, dog ikke påberåbe sig den, når det på grund af omstændigheder, som forelå, da erklæringen kom til hans kundskab, og hvorom han må antages at have været vidende, ville stride imod almindelig hæderlighed, om han gjorde den gældende. Bestemmelsen vil f.eks. kunne tænkes anvendt i situationer, hvor en person på grund af beruselse ikke har været klar over, hvad personens (for den pågældende ufordelagtige) løfte indebar.

Justitsministeren kan efter marskandiserlovens § 15, stk. 1, fastsætte nærmere regler om udøvelse af virksomhed i henhold til loven, herunder bl.a. regler om

- 1) regnskabsførelse og opbevaring af forretningsbøger,
- 2) pligt til at afkræve kunder legitimation,
- 3) førelse og gennemgang af registre over efterlyste koster,
- 4) opbevaring og gennemgang af meddelelser fra offentlige myndigheder,
- 5) forbud mod, at visse genstande købes eller modtages som pant,
- 6) forretningslokalernes indretning,
- 7) opbevaring af opkøbte brugte genstande,
- 8) udfærdigelse af lånebeviser,
- 9) opbevaring af pantsatte genstande samt bortsalg af panter, der ikke er indløst rettidigt, og
- 10) forrentning af lån hos pantelånere og forbud mod fastsættelse af yderligere omkostninger i forbindelse med sådanne lån.

Hjemlen er udnyttet ved bekendtgørelse nr. 7 af 9. januar 1969 om handel med brugte genstande samt pantelånervirksomhed.

Efter lovens § 15, stk. 2 kan justitsministeren endvidere fastsætte regler om, hvilken myndighed der inden for politiet varetager politiets opgaver inden for lovens område. Bemyndigelsen er indføjet ved lov nr. 736 af 25. juni 2014 om ændring af lov om tv-overvågning, lov om sikkerhed ved bestemte idrætsbegivenheder, lov om restaurationsvirksomhed og alkoholbevilling mv. og forskellige andre love som led i en generel ændring af kompetencebestemmelser inden for våben-, tilladelses- og færdselsområdet.

10.2 Udvalgets overvejelser

Handel med brugte genstande foregår i dag i vidt omfang via internettet fra forskellige salgsplatforme og sociale medier, herunder f.eks. DBA, GulogGratis, Facebook mv. I modsætning til tidligere, hvor udvekslingen af varer sædvanligvis skete fra fysiske butikker, foregår udvekslingen af varer i dag ofte fra mange forskellige lokationer. Udvidelsen af området, hvorfra der handles med brugte genstande, stiller højere krav til politiets tilsyn og gør det vanskeligere at sikre kontrollen med handel med brugte genstande samt hindre videresalg af stjålne, forfalskede eller ulovligt udførte genstande.

Marskandiserlovens bestemmelser om tilsyn er efter udvalgets opfattelse således ikke fulgt med den samfundsmæssige og teknologiske udvikling, herunder tager reglerne navnlig ikke højde for den udbredte handel via internettet.

Politiets tilsyn har bl.a. til hensigt at forebygge handel med stjålne brugte genstande. Det er imidlertid i praksis vanskeligt at udføre et tilstrækkeligt effektivt tilsyn, hvormed også tilsynets forebyggende effekt er begrænset. Det kan derfor efter udvalgets opfattelse ikke udelukkes, at politiets ressourcer er bedre udnyttet i forbindelse med politiets egentlige efterforskningsarbejde i konkrete sager, herunder f.eks. når politiet modtager en anmeldelse om tyveri eller besked om mistænkelige eller strafbare forhold i forbindelse med handel med brugte genstande. Hertil bemærkes, at bevillingshaveren som nævnt ovenfor har pligt til straks at give politiet besked ved mistanke om manglende lovlig adkomst.

Udvalget har i lyset heraf overvejet, hvordan marskandiserlovens bestemmelser om tilsyn kan tilpasses for bedre at sikre, at politiet har mulighed for at føre et effektivt tilsyn.

Med henblik på at sikre, at politiet fortsat har mulighed for at kontrollere, at marskandiserens og pantelånerens varer og pantsatte genstande svarer til de genstande, der er anført i regnskabsmateriale, finder udvalget, at politiet fortsat til enhver tid og uden retskendelse mod behørig legitimation bør have adgang til en virksomheds regnskabsmateriale, eventuelle forretningslokale og varelagre.

Udvalget foreslår som anført under pkt. 6.2 at ophæve kravet om fast forretningssted, således at en handlende med brugte genstande – uanset salgsmetode – skal have sine varer placeret på en fysisk lokation, der er adskilt fra privat beboelse, herunder f.eks. en garage, et opbevaringsrum eller lignende, som politiet er berettiget til at føre tilsyn med. Herved kan handlende med brugte genstande uanset salgsform drive forretning på nutidige vilkår samtidig med, at politiet får mulighed for at føre det fornødne tilsyn.

Med hensyn til tilsynets omfang afhænger dette efter udvalgets opfattelse af, hvad der af politiet skønnes nødvendigt under inddragelse af den konkrete virksomheds art, aktiviteter og omstændighederne i øvrigt. Det bemærkes i den forbindelse, at tilsynet begrænses til alene at kunne føres på de lokaliteter, som er relevante for politiets kontrol. Tilsynet omfatter således ikke bygninger eller dele af bygninger, der udelukkende anvendes til privat beboelse.

Efter udvalgets opfattelse er den pligt, der påhviler den erhvervsdrivende til i forbindelse med mistanke om manglende lovlig adkomst straks at give politiet besked, væsentlig i forhold til at modvirke salg af stjålne genstande, og det foreslås på den baggrund, at pligten opretholdes. Således skal bevillingshaveren også fremover være forpligtet til straks at give politiet besked, såfremt der tilbydes bevillingshaveren genstande til køb eller som pant under omstændigheder, der kan begrunde mistanke om manglende lovlig adkomst. For i videst muligt omfang at bidrage

til politiets efterforskningsarbejde skal bevillingshaveren endvidere fortsat være forpligtet til at tilbageholde genstandene, indtil politiet kommer.

I forlængelse af udvalgets overvejelser om den erhvervsdrivendes pligter i forbindelse med mistanke om manglende lovlig adkomst har Kunst-, Antik- og Design Ringens repræsentant udtrykt ønske om, at der hos politiet oplyses bestemte og faste kontaktpersoner for den erhvervsdrivende. En sådan kontakt vil bidrage til, at den erhvervsdrivende f.eks. ved mistanke om manglende lovlig adkomst, får reageret rettidigt og efter den rigtige fremgangsmåde.

Udvalget er opmærksom på, at bevillingshaverens mulighed for i praksis at vurdere, hvornår en handel giver anledning til mistanke om manglende lovlig adkomst, kan være vanskelig at foretage. Udvalget bemærker i den forbindelse, at bevillingshaveren bør være særligt opmærksom, når der er tale om værdifulde og/eller sjældne genstande, i hvilken forbindelse der kan være en særlig anledning for bevillingshaveren til at kræve nærmere oplysninger om adkomsten, f.eks. ved anmodning om fremlæggelse af relevant dokumentation i form af kvittering eller lignende.

Udvalget foreslår endvidere at videreføre bestemmelsen om, at bevillingshaveren er forpligtet til at give politiet besked om mistanke om manglende lovlig adkomst, hvis bevillingshaveren *efter aftalens indgåelse* kommer i besiddelse af oplysninger, der kan begrunde en sådan mistanke.

Herudover foreslår udvalget, at der for at minimere salget af stjålne genstande etableres et (ofentligt) elektronisk søgbart register over sådanne genstande.

Der er i dag mange muligheder for at afsætte stjålne genstande, herunder f.eks. ved salg mellem private på internettet og via særlige grupper på de sociale medier, ligesom en række stjålne genstande med stor sandsynlighed sendes ud af landet. Udvalget er heller ikke i tvivl om, at der, uanset etableringen af et elektronisk søgbart register over stjålne genstande, fortsat vil være et marked for stjålne genstande. Etableringen af et sådant register, om oplysningerne heri er brugbare og valide, vil efter udvalgets opfattelse imidlertid være egnet til at reducere kriminelles mulighed for at afsætte sådanne genstande uden risiko for opdagelse og dermed forventeligt på sigt være egnet til at medvirke til en reduktion i antallet af indbrud.

Som anført er én af flere forudsætninger herfor, at oplysningerne om stjålne genstande i et sådant søgbart register er brugbare og valide, ligesom registeret skal være nemt at tilgå. Udvalget besidder ikke de fornødne kompetencer til mere præcist at beskrive opbygningen af et sådant elektronisk register, idet dette efter udvalgets opfattelse mest hensigtsmæssigt må ske i regi af Rigs politiet. Det er dog efter udvalgets opfattelse i forhold til brugbarheden af et sådant register

for handlende med brugte genstande og pantelånere – og tilsvarende for auktions-, kunst- og antikvitethandlerbranchen, samt forsikringsbranchen og Kulturværdiudvalget, som efter udvalgets opfattelse bør have adgang til registret – væsentligt, at relevante ”hits” i registeret fremkommer efter indtastning af få afgrænsede søgekriterier. Registeret bør endvidere indeholde alle typer effekter, som er genstand for tyveri, hæleri mv., og som kan tænkes videresolgt, herunder f.eks. designermøbler, elektronik, smykker og armbåndsure. Registeret skal endvidere til stadighed være opdateret, således at stjalne genstande straks registreres i registeret, ligesom genstande, der f.eks. dukker op igen, slettes. Efter udvalgets opfattelse vil det være en fordel, hvis registeret samkøres med politiets sagsbehandlingssystemer, således at en stjålet genstand registreres i registeret i forbindelse med en borgers politianmeldelse af et tyveri. Udviklingen af det omhandlede elektroniske register bør efter udvalgets opfattelse i øvrigt ske under involvering af relevante interessenter, herunder bl.a. auktions-, kunst- og antikvitethandlerbranchen samt forsikringsbranchen, eventuelt i form af nedsættelse af en følgegruppe. Der henvises til udvalgets øvrige betragtninger om etableringen af et elektronisk søgbart register under kapitel 2, pkt. 8.2.

Under forudsætning af, at et sådant register oprettes, foreslår udvalget, at bevillingshaveren forpligtes til i relevant omfang at søge på genstanden i det pågældende register, inden bevillingshaveren indgår aftale om køb eller pantsætning af en genstand.

For så vidt angår opregningen i bekendtgørelsens nr. 8, stk. 1, over genstande, som bør give anledning til mistanke om manglende lovlig adkomst, er udvalget af den opfattelse, at bestemmelsen ikke længere har nogen praktisk relevans, hvorfor det foreslås, at bestemmelsen udgår.

Med hensyn til forbuddet i marskandiserlovens § 14, stk. 2, mod at indgå aftaler med mindreårige og berusede personer, er baggrunden for denne bestemmelse efter udvalgets opfattelse navnlig at beskytte disse persongrupper. Der er imidlertid også i værgemålsloven og aftaleloven bestemmelser, der beskytter de personer, som søges beskyttet med bestemmelsen i marskandiserlovens § 14, stk. 2. Mindreårige er beskyttet af bl.a. hovedreglen i værgemålsloven om, at mindreårige ikke selv kan forpligte sig ved retshandler eller råde over deres formue, medmindre andet er bestemt. En mindreårig, som indgår aftale om køb og salg af brugte genstande eller pantsætning, vil således ikke være bundet heraf. For så vidt angår berusede personer er denne gruppe beskyttet af bl.a. aftalelovens § 33 om aftaler i strid med almindelig hæderlighed og vil dermed – afhængig af de konkrete omstændigheder i forbindelse med aftalens indgåelse – kunne træde tilbage fra aftalen. Efter udvalgets opfattelse udgør bestemmelserne i henholdsvis værgemålsloven og aftaleloven den fornødne beskyttelse af henholdsvis mindreårige og berusede i forhold til indgåelse af aftaler om køb af brugte genstande og pantsætning, og udvalget foreslår på den baggrund, at marskandiserlovens § 14, stk. 2, ophæves.

Endelig foreslår udvalget, at bemyndigelsesbestemmelsen videreføres, således at justitsministeren kan fastsætte nærmere regler om udøvelse af virksomhed i henhold til loven. Udvalget foreslår endvidere at videreføre bestemmelsen, hvorefter justitsministeren kan fastsætte regler om, hvilken myndighed der inden for politiet varetager politiets opgaver inden for lovens område.

Der henvises i øvrigt til bemærkningerne til §§ 10, 11 og 12 i udkastet til en ny marskandiserlov.

11. Straf

11.1 Gældende ret

Marskandiserlovens kapitel 4 (§ 16) indeholder lovens straffbestemmelser.

Det følger af lovens § 16, stk. 1, at overtrædelse af lovens § 2, stk. 1 (krav om bevilling), § 4 (krav om bl.a. fast forretningssted med særskilte forretningslokaler), § 5 (bevilling ophængt på synligt sted), § 10 (aflevering af bortfaldet eller frataget bevilling til politiet), § 11, stk. 1, 1-3 (bevillingshaver eller godkendt bestyrer forestår den daglige drift), § 12 (forbud mod, at personer, der ikke opfylder betingelser for at få bevilling, indgår aftale om køb eller udlån) og § 14 (meddelelse til politiet ved mistanke om manglende lovlig adkomst) straffes med bøde.

I § 16, stk. 2 og 3, gives der henholdsvis hjemmel til fastsættelse af bestemmelser om straf i de forskrifter, der fastsættes i medfør af loven, og til, at der kan pålægges aktieselskaber eller lignende bødestraf for overtrædelse af de i § 16, stk. 1, nævnte bestemmelser.

Efter § 24, stk. 1, i bekendtgørelse nr. 7 af 9. januar 1969 kan overtrædelse af bekendtgørelsens §§ 3 og 4, stk. 1 (krav om forretningsbøger), § 6 (afkrævning af legitimation), § 7 (eftersyn af bl.a. "Kosterbladet" samt krav til forretningslokaler), § 8 (opregning af omstændigheder, der kan begrunde mistanke om manglende lovlig adkomst), § 9 (mærkning af varer), § 10 (forbud mod køb af visse lotterisedler), § 11 (opbevaringskrav), § 12 (krav om adskilte varer), § 13 (mærkning af pantsatte genstande), § 14 (krav om udstedelse af lånebevis), § 15 (renteloft), § 17 (krav til låns forfaldstid), § 19 (mindsteløbetid for lån), § 21, stk. 2 og 3 (krav til auktionsskatalog), § 22, stk. 1 og 2 (opgørelse af mellemværende) og § 23, stk. 2 (afregning af overskud) straffes med bøde. Er overtrædelsen begået af et aktieselskab eller lignende, kan der efter lovens § 16, stk. 3, pålægges selskabet som sådant bødeansvar.

11.2 Udvalgets overvejelser

For at sikre efterlevelse af marskandiserlovgivningen finder udvalget, at bestemmelserne i marskandiserloven og bekendtgørelsen om sanktioner i relation til overtrædelse af relevante dele heraf bør opretholdes.

Efter udvalgets opfattelse er kravet om bevilling til at drive virksomhed omfattet af loven afgørende for at kunne opfylde lovgivningens grundlæggende formål om at sikre kontrollen med handel med brugte genstande og hindre videresalg af stjålne, forfalskede eller ulovligt udførte genstande. Udvalget foreslår derfor at opretholde bestemmelsen, hvorefter overtrædelse af kravet om bevilling, jf. lovens § 2, straffes med bøde. Efter udvalgets opfattelse bør en overtrædelse af kravet om bevilling i øvrigt medføre, at bevilling kan nægtes ved senere ansøgning om bevilling, jf. i øvrigt pkt. 5 ovenfor om nægtelse af bevilling.

Det er afgørende for politiets effektive tilsyn med handlen med brugte genstande og pantelånervirksomhed, herunder tilsynet med, at virksomhederne drives på forsvarlig måde, at politiet er bekendt med, hvem der driver de i medfør af loven omfattede virksomheder. Derfor foreslås bestemmelsen om, at bevillingshavende selskaber mv., der undlader inden 14 dage at anmelde nye medlemmer af direktionen eller bestyrelsen til politiet, straffes med bøde, opretholdt. Om betingelserne for bevilling til selskaber mv. henvises i øvrigt til pkt. 5 ovenfor.

Det er efter udvalgets opfattelse tillige væsentligt for politiets mulighed for at føre et effektivt tilsyn, at en bevillingshaver, inden denne påbegynder sin virksomhed, giver politiet meddelelse om, hvor virksomhedens forretningslokaler, varelagre og regnskabsmateriale befinder sig. Udvalget foreslår på den baggrund at videreføre den gældende regel om, at overtrædelse af denne oplysningspligt straffes med bøde. Der henvises om oplysningskravet i øvrigt til pkt. 6 ovenfor.

Overtrædelse af bevillingshaverens pligt til straks at give politiet besked, såfremt der opstår mistanke om manglende lovlig adkomst til genstande til køb eller som pant, bør efter udvalgets opfattelse endvidere straffes med bøde. Om denne pligt henvises i øvrigt til pkt. 10 ovenfor.

Endelig foreslås bestemmelsen om, at manglende aflevering af bevilling straffes med bøde, videreført.

Udvalget foreslår, at de gældende bestemmelser om strafansvar for juridiske personer videreføres. For juridiske personer bør strafansvar endvidere – som i lovgivningen i øvrigt – pålægges efter reglerne i straffelovens 5. kapitel om strafansvar for juridiske personer.

Med henblik på håndhævelse af de i bekendtgørelsen fastsatte krav og pligter foreslår udvalget, at strafbestemmelserne heri videreføres, i det omfang de bestemmelser, hvortil der henvises, videreføres, således at overtrædelse af bekendtgørelsens § 2 (krav om legitimation ved handel med brugte genstande og pantelånervirksomhed), § 3 (rente- og omkostningsloft ved pantsætning), § 4 (krav til længden af perioden for pantsætningsaftalen), § 7, stk. 1 (krav om oplysninger til auktionslederens auktionskatalog), § 8, stk. 1 (krav om opgørelse af mellemværende mellem pantelåner og pantsætter inden for 14 dage) og § 8, stk. 4 (krav om opbevaring af opgørelse og auktionskatalog) straffes med bøde.

Der henvises i øvrigt til bemærkningerne til § 13 i udkastet til en ny marskandiserlov.

Kapitel 4 - Onlineauktioner

1. Indledning

Auktionslederloven er fra 1935, mens lov om handel med brugte genstande samt pantelåner-virksomhed (marskandiserloven) er fra 1966. De i disse love indeholdte regler, der er gennemgået i kapitel 2 og 3 ovenfor, har siden indførelsen ikke undergået ændringer af betydning, og de tager dermed ikke højde for den skete samfunds- og markedsmæssige samt teknologiske udvikling, som har medført bl.a., at auktioner og anden handel med brugte genstande i dag i vidt omfang foregår via internettet.

Internetauktioner er ikke omfattet af auktionslederloven, og reglerne om auktionslederens forpligtelser mv. gælder derfor ikke i forhold til sådanne auktioner, jf. pkt. 2.1.1 nedenfor. Internethandel med brugte genstande – det vil sige, når en erhvervsdrivende *handler med brugte genstande via internettet* – er derimod omfattet af marskandiserloven og kræver dermed bl.a. bevilling. Det er uafklaret, om marskandiserloven finder anvendelse på internetauktionsvirksomhed, idet hverken Justitsministeriet, politiet eller i sidste ende domstolene ses at have forholdt sig dertil. For en nærmere uddybning heraf henvises til pkt. 2.2.2 ovenfor.

2. Internetauktioner/onlineauktioner

2.1 Gennemførelse af auktioner i praksis

2.1.1 Traditionelle (fysiske) auktioner

På en traditionel auktion sælger auktionsholderen i almindelighed navnlig genstande, den pågældende har taget i kommission for en sælger, og som bortauktioneres mod et honorar, der kan opkræves hos enten sælgeren eller køber. I praksis opkræver auktionsholderen salær hos både sælgeren og køber. Auktionsholderen kan imidlertid også bortsælge genstande, som auktionsholderen selv har opkøbt. Auktionsholderen skal til brug for auktionen udarbejde et katalog over de genstande, der afholdes auktion over. I kataloget beskrives og eventuelt vurderes genstandene. Kataloget skal være tilgængeligt for de bydende forud for auktionen, og auktionshuse offentliggør i dag tillige ofte kataloget på internettet. Forud for eller i forbindelse med auktionen skal de bydende desuden have adgang til ved et eftersyn at gøre sig bekendt med de genstande, der er sat til salg. Auktionen skal afvikles under ledelse af en uafhængig auktionsleder, der er beskikket af Justitsministeriet.

Auktionsresultatet fremkommer ved, at en bydende afgiver et tilbud, som ingen af de øvrige tilstedeværende bydende ønsker at overgå, og som heller ikke overgås af skriftlige eller telefoniske bud. Den højstbydende bliver herefter forpligtet, når der falder hammerslag, og det samme bliver sælgeren, medmindre der ikke opnås den mindstepris, som sælgeren eventuelt

måtte have fastsat og forud for auktionen skriftligt meddelt auktionsholderen. Betaling og udlevering af salgsgenstanden vil kunne ske umiddelbart efter, at der er faldet hammerslag.

Budgivning på auktionen kan ske ved personligt fremmøde på auktionsstedet eller som kommissionsbud pr. brev eller e-mail. Det kan herudover aftales, at der afgives bud pr. telefon under auktionen og eventuelt tillige via en budgivningsfunktion via auktionshusets hjemmeside, hvor auktionen kan følges, mens den pågår. Ifølge Justitsministeriets redegørelse fra 2006 om auktioner på internettet, jf. bilag 2, varierer antallet af bydende, der er personligt til stede ved eftersyn og/eller budgivning, betydeligt.

2.1.2 Auktioner på internettet

I de senere år er der som alternativ til salg på traditionelle auktioner i stigende omfang anvendt salgsformer, hvor der sker salg ved auktioner på internettet. Sådanne internetauktioner afvikles på en måde, som på en række punkter svarer til traditionelle auktioner. Også auktionshuse, der tidligere alene har udbudt traditionelle auktioner, udbyder i dag sådanne internetauktioner.

Den, der står for internetauktionens afvikling og er ansvarlig for den hjemmeside på internettet, hvorfra auktionen afvikles, vil i visse tilfælde sælge genstande, som den pågældende har taget i kommission for en sælger, og som sælges mod et honorar, som den pågældende opkræver hos både sælgeren og køberen.

Til brug for en internetauktion vil der ofte være udarbejdet en beskrivelse og vurdering af de genstande, der sælges på internetauktionen. Beskrivelsen og vurderingen vil – oftest sammen med et foto af genstanden – tillige være tilgængelig på den pågældende hjemmeside, således at der er et link fra denne beskrivelse og vurdering til selve auktionsfunktionen vedrørende den pågældende genstand på hjemmesiden. Det forekommer, at den, der står for internetauktionens afvikling, endvidere giver de bydende adgang til i et showroom eller lignende at foretage eftersyn af de genstande, der er sat til salg. I nogle situationer kan der også afgives bud fra computere, der er opstillet til formålet i f.eks. et showroom.

I andre tilfælde indgås der ved internetauktioner aftale mellem køber og sælger, uden at den, der står for internetauktionens afvikling, har haft genstanden i kommission og solgt den i eget navn, men hvor genstanden i sælgerens navn er udbudt på auktion fra den pågældende internetauktionsudbyders hjemmeside. Sælgerens navn kan eventuelt holdes anonymt, indtil auktionens afslutning, hvor alene højestbydende bliver gjort bekendt hermed. Internetauktionsvirksomhedens hjemmeside vil også i disse tilfælde indeholde en beskrivelse og vurdering af varen, som internetauktionsvirksomheden eventuelt har medvirket ved udarbejdelsen af, og sælgeren eller køberen vil formentlig som oftest betale internetauktionsvirksomheden et vederlag for at

bruge auktionsfunktionen. Hvor der i sådanne tilfælde ikke indgås aftale direkte mellem køberen og den, der står for en internetauktions afvikling, vil den pågældende internetauktionsvirksomhed således sædvanligvis – som i de beskrevne tilfælde – have formidlet kontakten mellem sælgerne og køberen.

I modsætning til de traditionelle auktioner er internetauktioner ikke tilrettelagt på en sådan måde, at en væsentlig del af de bydende er til stede samtidigt og kan byde på varerne på det tidspunkt og sted, som auktionsholderen forinden har fastsat og bekendtgjort. Internetauktionerne er derimod kendetegnet ved, at ingen af de bydende fysisk er til stede, idet der fra de bydendes egen computer, telefon mv. afgives bud via internettet på en hjemmeside inden for et på forhånd bekendtgjort tidsrum. De bydende vil således på forhånd skulle oprette en profil med relevante oplysninger og vil i almindelighed skulle logge sig på den funktion på hjemmesiden, der giver mulighed for at byde på auktionen.

Funktionen med budgivning på hjemmesiden kan være indrettet på forskellige måder. Det forekommer ofte, at en tilbudsgiver i forbindelse med afgivelse af første bud kan angive, hvor meget den pågældende vil betale for genstanden med henblik på, at auktionssystemet på hjemmesiden – hver gang der bliver budt over den pågældende tilbudsgivers tidligere bud – automatisk hæver vedkommendes bud med et bestemt beløb ud over det senest budte, indtil den pågældendes maksimumpris er nået (såkaldt autobud). Endvidere forekommer det, at en sælger – på samme måde, som det er muligt ved traditionelle auktioner – forbeholder sig en minimumspris, som ikke offentliggøres under auktionen, og således at auktionen annulleres, såfremt den fastsatte minimumspris ikke opnås. Mindstepris vil være meddelt internetauktionsvirksomheden (auktionsholderen), der vil kunne registrere dette i internetauktionssystemet.

Auktionsresultatet fremkommer under internetauktioner ved, at en bydende afgiver et tilbud, som ingen af de øvrige bydende overgår inden for den fastsatte tidsfrist. Det kan dog forekomme, at det på forhånd er bestemt, at fristen for afgivelse af tilbud forlænges, hvis der modtages nye bud kort før den fastsatte frists udløb.

I tilfælde, hvor internetauktionsvirksomheden har haft den pågældende genstand i kommission i forbindelse med auktionens afvikling, vil internetauktionsvirksomheden efterfølgende sørge for, at genstanden udleveres til køberen, og at der afregnes med sælgeren og køberen. Fristerne herfor vil almindeligvis fremgå af auktionsvilkårene.

I tilfælde, hvor internetauktionsvirksomheden alene har *formidlet* kontakten mellem køberen og sælgeren, vil internetauktionsvirksomheden efterfølgende – i almindelighed ved at sende en e-mail til hver af parterne med oplysning om den andens parts identitet og om, hvordan den

anden part kan kontaktes – sørge for, at køberen og sælgeren kan sætte sig i kontakt med hinanden med henblik på udlevering af salgsgenstanden og gennemførelse af betalingen.

2.2 Gældende ret

2.2.1 Auktionslederloven

Efter § 1, stk. 1, i auktionslederloven skal alle frivillige offentlige auktioner som udgangspunkt afholdes af auktionsledere, der er beskikket af justitsministeren. Loven finder således med få undtagelser anvendelse på frivillige offentlige auktioner og tvangsauktioner over løsøre, når tvangsauktionen er henvist til en auktionsleder af fogedretten, jf. lovens § 2, stk. 1. Frivillige offentlige auktioner over fast ejendom, registrerede skibe og registrerede luftfartøjer er dog undtaget fra lovens anvendelsesområde, jf. lovens § 1, stk. 3. Der henvises herom i øvrigt til kapitel 2, pkt. 3.2.3 ovenfor.

For så vidt angår internetauktioner fremgår det af Justitsministeriets redegørelse om auktioner på internettet fra 2006, jf. bilag [x], at auktionslederloven efter ministeriets opfattelse udelukkende finder anvendelse på auktioner, der er tilrettelagt med henblik på, at en væsentlig del af de bydende normalt er til stede på auktionsstedet, og at loven således ikke omfatter auktioner på internettet. Det gælder også, selv om der måtte være adgang til fysisk eftersyn, f.eks. i et showroom, af de genstande, der udbydes på internetauktion.

Om baggrunden herfor har Justitsministeriet i redegørelsen bl.a. anført følgende:

”Efter Justitsministeriets opfattelse er det afgørende for, om en given auktionsform falder inden for auktionslederlovens anvendelsesområde, om en væsentlig del af de bydende er til stede på auktionsstedet, således at de har mulighed for at gøre sig bekendt med, at andre bydende afgiver bud.

Om begrebet auktion (i modsætning til licitation) er anført følgende i forarbejderne til auktionslederloven (Folketingstidende 1934-35, Tillæg A, sp. 3134):

”Ministeriet har overvejet, hvorvidt det i loven bør bestemmes, at dens regler også skal gælde offentlig licitation. En forudsætning herfor måtte det være, at der ved licitation benyttes lignende former som ved offentlig auktion, altså navnlig, at de bydende personligt møder frem ved licitationen og ved at påhøre hinandens bud får en opfordring til at give underbud. I nutiden foregår imidlertid offentlige licitationer som oftest ved en i dagbladene eller på anden måde fremsat indbydelse til at indgive bud, hvorpå tilbuddene indgives skriftligt, således at de bydende ikke personligt er til stede og ikke får lejlighed til at blive bekendt med hinandens bud og give underbud, og man har derfor fundet det rigtigst at holde offentlige licitationer uden for lovens område...”

Det fremgår heraf, at et væsentligt kriterium for, om der er tale om en auktion i lovens forstand er, at de bydende personligt møder frem, således at de på stedet har lejlighed til at blive bekendt med hinandens bud og dermed har mulighed for at indrette sig herpå.

Denne definition på en traditionel auktion fremgår endvidere forudsætningsvis af [den tidligere forbrugeraftalelovs] § 2, stk. 1, nr. 4. Efter denne bestemmelse, som bl.a. viderefører § 10 c, stk. 2, i den [endnu] tidligere forbrugeraftalelov, og som gennemfører artikel 3, stk. 1, in fine, i det generelle fjernsalgsdirektiv, gælder reglerne om forbrugerbeskyttelse ved fjernsalg ikke for ”auktionssalg, der er tilrettelagt således, at en væsentlig del af de bydende normalt er til stede på auktionsstedet”. I bemærkningerne til den tidligere bestemmelse i § 10 c, stk. 2, anføres, at ”[i] stk. 2 undtages ”traditionelt” auktionssalg, dvs. auktioner, der er indrettet med henblik på, at de bydende normalt er til stede i de lokaler, hvor auktionen holdes. Undtagelsen omfatter ikke ”elektroniske auktioner”, f.eks. via Internettet”.

Efter Justitsministeriets opfattelse følger det forudsætningsvis heraf, at den situation, at bud på en traditionel auktion indtelefoneres eller lignende, ikke kan sidestilles med afgivelse af bud på en internetauktion, hvor det er det klare udgangspunkt, at deltagerne ikke er til stede samtidig med mulighed for at gøre sig bekendt med, at andre bydende afgiver deres bud.

Også i litteraturen på området er det forudsat, at der stilles krav om samtidig tilstedeværelse af de bydende (”i hinandens overværelse”, jf. Ravnsholt Rasmussen: Auktionslederloven (2. udg.), s. 19, ”tilstede samtidigt”, jf. Jens Anker Andersen: Auktioner (3. udg.), s. 51, og ”de fremmødte”, jf. Gomard: Fogedret (3. udg.), s. 238). Der kan endvidere henvises til Axel H. Pedersen, Licitation, 1955, s. 236, hvor det anføres, at ”det centrale led i auktionsbegrebet [er] den samtidige tilstedeværelse af de bydende med den deraf følgende gensidige påvirkning”.

Hertil kommer, at bestemmelserne i auktionslederloven klart forudsætter, at der er tale om en traditionel auktion, jf. herved bl.a. lovens § 8, stk. 1, om auktionslederens undersøgelsespligt.”

2.2.2 Marskandiserloven

Det følger af marskandiserlovens § 1, stk. 1, at loven gælder for selvstændig næringsvirksomhed ved

- 1) handel med eller køb af brugte genstande, der ikke sker som et sædvanligt led i en handelsvirksomhed med nye genstande eller i en håndværks- eller industrivirksomhed, og
- 2) udlån af penge mod håndpant, herunder pant i lotterisedler og formidling af sådanne lån (pantelånevirksomhed).

Loven sondrer ikke mellem, om handlen med brugte genstande sker i en fysisk butik eller på internettet.

Efter lovens § 4, stk. 1, 1. pkt., må virksomheden imidlertid kun drives fra fast forretningssted med særskilte forretningslokaler. Samtidig fremgår det af lovens § 7, stk. 2, at forretningslokalerne skal have direkte adgang fra gaden og være overskueligt indrettet.

Loven indeholder ikke hjemmel til dispensation fra kravet om fast forretningssted.

Justitsministeriet har i en række konkrete sager om handel med brugte genstande via internettet tiltrådt politiets afslag på at meddele bevilling til sådan handel med den begrundelse, at virksomheden ikke opfylder kravet i lovens § 4, stk. 1, 1. pkt., om, at virksomheder, der er omfattet af loven, kun må drives fra fast forretningssted med særskilte forretningslokaler. Handel med brugte genstande via en permanent hjemmeside kan således ikke sidestilles med et fast forretningssted, uanset om hjemmesiden f.eks. angiver den pågældende forretningsdrivendes private adresse. Det er endvidere ikke tilstrækkeligt for at opfylde lovens krav, at de brugte genstande, der sælges via internettet, opbevares i et bestemt lagerlokale, hvis dette lokale ikke opfylder betingelserne i lovens § 7, stk. 2, om, at forretningslokalerne skal have direkte adgang fra gaden og være overskueligt indrettet.

Det betyder, at der i dag handles i strid med marskandiserloven, såfremt en erhvervsdrivende handler med brugte genstande via internettet uden at opfylde kravet om fast forretningssted og uden en af politiet udstedt bevilling. Der henvises herom i øvrigt til kapitel 3, pkt. 6.1 ovenfor.

Efter marskandiserlovens § 1, stk. 4, kan justitsministeren bl.a. bestemme, at reglerne i kapitel 3 (om tilsyn mv.) helt eller delvist skal gælde for auktionsholderes virksomhed vedrørende auktionssalg af brugte genstande. Bemyndigelsen er ikke udnyttet.

Som anført under pkt. 2.2.1 ovenfor, er internetauktioner ikke omfattet af auktionslederloven, hvorimod det er uafklaret, om marskandiserloven finder anvendelse på internetauktionsvirksomhed, idet hverken Justitsministeriet, politiet eller i sidste ende domstolene ses at have forholdt sig dertil.

På den ene side kan det anføres, at den nævnte salgsform har en sådan lighed med traditionelle auktioner (og traditionel auktionsholdervirksomhed), at den erhvervsdrivende, som formidler salget, ikke omfattes af marskandiserloven. Dette ses i givet fald at måtte støttes på bl.a. den i marskandiserlovens § 1, stk. 4, indeholdte ministerbemyndigelse, hvorefter justitsministeren kan bestemme, at reglerne i kapitel 3 (om tilsyn mv.) helt eller delvis skal gælde for "auktionsholderes virksomhed vedrørende auktionssalg af brugte genstande".

På den anden side kan det anføres, at internetauktioner på så afgørende punkter adskiller sig fra traditionelle auktioner, at salgsformen næppe kan betegnes som ”auktionssalg” (og den formidlervirksomhed, der drives, som ”auktionsholdervirksomhed”) i den forstand, som marskandiserlovens § 1, stk. 4, dækker over, og at salgsformen – eftersom der erhvervsmæssigt handles med brugte genstande – derfor omfattes af marskandiserlovens § 1, nr. 1, som enhver anden handel med brugte genstande, herunder kommissionssalg.

2.2.3 Øvrig lovgivning

2.2.3.1 Forbrugeraftaleloven

Lov nr. 1457 af 17. december 2013 om forbrugeraftaler (forbrugeraftaleloven), som ændret ved lov nr. 652 af 8. juni 2017 og lov nr. 1666 af 26. december 2017, indeholder bl.a. regler om, at den erhvervsdrivende ved forbrugeraftaler om køb af varer eller ikke-finansielle tjenesteydelser, der indgås ved fjernsalg, skal give forbrugeren en række oplysninger, jf. § 8, og at forbrugeren har ret til at træde tilbage fra en aftale (fortrydelsesret) i 14 dage, jf. §§ 18-20.

Ved en forbrugeraftale forstås en aftale, som en erhvervsdrivende indgår som led i sit erhverv, når den anden part (forbrugeren) hovedsagelig handler uden for sit erhverv, jf. § 2, stk. 1. Den erhvervsdrivende har bevisbyrden for, at en aftale, den pågældende har indgået, ikke er en forbrugeraftale, jf. § 2, stk. 2.

Loven finder dog også anvendelse på aftaler om varer og tjenesteydelser fra ikke erhvervsdrivende (private), hvis aftalen er indgået eller formidlet for sælgeren eller tjenesteyderen af en erhvervsdrivende, jf. § 2, stk. 3.

Denne udvidede forbrugerafteledefinition gælder – i modsætning til tidligere – også for aftaler, der er indgået ved fjernsalg.

Om baggrunden herfor henvises til Folketingstidende 2003-04, tillæg A, side 7555, og betænkning 1440/2004, side 377 ff. I lovforslaget anføres således, at der med bestemmelsen i § 3, stk. 3 (den nugældende § 2, stk. 3),

”er tale om en videreførelse af den gældende regel i lovens § 1, stk. 4, men således at det udvidede forbrugeraftelebegreb – i modsætning til efter gældende ret – tillige finder anvendelse i tilfælde, hvor aftalen angår en tjenesteydelse eller er indgået ved fjernsalg.

Som følge af den markedsmæssige og teknologiske udvikling må fjernsalgsreglerne således antages at kunne have praktisk relevans også i tilfælde, hvor en erhvervsdrivende via et system for fjernsalg formidler en handel mellem to privatpersoner, og i sådanne tilfælde vil der på samme måde som ved aftaler indgået på anden måde

kunne være et væsentligt behov for beskyttelse af forbrugeren. Det kan f.eks. være tilfældet for så vidt angår auktionssalg via internettet, som efter den gældende ordning kun vil være omfattet af fjernsalgsreglerne, hvis der er tale om salg fra erhvervsdrivende.”

Med hensyn til spørgsmålet om, hvornår der er tale om *formidling* i bestemmelsens forstand, henvises til Folketingstidende 2003-04, tillæg A, side 7586, og betænkning 1440/2004, side 377 ff. I lovforslaget anføres bl.a.:

”Mellemanden skal have optrådt aktivt i forbindelse med aftalens indgåelse som repræsentant for sælgeren eller tjenesteyderen. Det er således ikke tilstrækkeligt, at den erhvervsdrivende har formidlet kontakt mellem sælger og køber – den pågældende må yderligere ved anprisning af salgsgenstanden eller på anden måde have deltaget aktivt i forhandlingerne.

Består den erhvervsdrivendes ydelse alene i at stille hjemmesideplads til rådighed, finder formidlingsreglen ikke anvendelse. Hvis den erhvervsdrivende modtager vederlag for sin indsats i forbindelse med det enkelte salg, må den pågældende derimod antages at have deltaget i salgsforhandlingerne, og optræder den erhvervsdrivende ligefrem som fuldmægtig for sælgeren/tjenesteyderen, vil aftalen klart være omfattet af reglen. Hvis den erhvervsdrivende handler som kommissionær i eget navn, følger det allerede af hovedreglen i stk. 1, at der er tale om en forbrugeraftale, hvor alle de rettigheder og forpligtelser, som i henhold til loven påhviler forbrugere-ns medkontrahent, påhviler kommissionæren.”

Det fremgår således af bemærkningerne til forbrugerftalelovens § 3, stk. 3 (den nugældende § 2, stk. 3), at formidlingsreglen vil kunne finde anvendelse, hvis den erhvervsdrivendes indsats består i mere end blot at stille hjemmesideplads til rådighed. I lyset af bemærkningerne om, at mellemanden skal have optrådt aktivt i forbindelse med aftalens indgåelse, må det antages, at internetauktionsvirksomhederne ved de auktioner på internettet, der er beskrevet ovenfor i afsnit 2.1.2, som altovervejende hovedregel vil være at anse for formidlere efter den nugældende § 2, stk. 3. Dette gælder formentlig også, hvor bistanden alene består i at stille en auktionsfacilitet til rådighed på internettet, som en privat sælger kan benytte sig af, idet sælgerne herved får mulighed for at gøre brug af et professionelt system for fjernsalg, som klart er salgsfremmende og medvirkende til at opnå den bedst mulige pris. Dette taler for at anse forholdet for omfattet af formidlingsreglen, uden at det i den forbindelse kan anses for afgørende, om den erhvervsdrivende har betinget sig et vederlag for sin bistand i forbindelse med det enkelte salg, idet den erhvervsdrivendes indtjeningsmæssige interesse i systemet f.eks. kan ligge i at have en hjemmeside med mange besøgende med henblik på at tiltrække annoncer mv. Spørgsmålet om formidlingsreglens anvendelse beror dog på en konkret vurdering, der i sidste ende henhører under domstolene. Der henvises bl.a. til Højesterets dom af 2. februar 2012 i sag 217/2009.

En fjernsalgsaftale er efter lovens § 3, stk. 1, nr. 1, enhver aftale om varer, tjenesteydelser eller løbende levering af varer eller tjenesteydelser, når aftalen a) indgås ved brug af kommunikation, der foregår, uden at forbrugeren og den erhvervsdrivende mødes fysisk (fjernkommunikation), og b) indgås som led i et system for fjernsalg, som drives af den erhvervsdrivende.

Bestemmelsen er en videreførelse af den tidligere forbrugeraftalelovs § 4. I bemærkningerne hertil, jf. Folketingstidende 2003-04, tillæg A, side 7586 f, henvises til det på daværende tidspunkt gældende fjernsalgsbegreb, og det anføres at

”[a]f det gældende fjernsalgsbegreb [...] følger det, at der skal være tale om en aftale, der udbydes, forhandles og indgås på afstand. Der er således ikke tale om fjernsalg, hvis parterne mødes fysisk i forbindelse med markedsføringen eller aftalens indgåelse.”

Omfattet af fjernsalgsbegrebet er bl.a. handel på internettet. En aftale om køb af en vare, der indgås via internettet, er således en fjernsalgsaftale, og det gælder også, når aftalen indgås via en internetauktion.

Det er en betingelse, at parterne ikke har mødtes fysisk i forbindelse med markedsføringen eller aftalens indgåelse.

Det forhold, at forbrugeren har beset varen i et showroom eller har haft mulighed herfor, kan ikke i sig selv antages at indebære, at der ikke foreligger en fjernsalgsaftale. Heller ikke det forhold, at forbrugeren afgiver bud på auktionen via en computer i det pågældende showroom, vil i sig selv være ensbetydende med, at der ikke er tale om fjernsalg. Er der tale om, at forbrugeren i et showroom har fået personlig vejledning af en ansat i auktionshuset vedrørende den pågældende vare, vil der derimod som udgangspunkt ikke være tale om fjernsalg, selv om varen efterfølgende købes via en internetauktion. En sådan personlig vejledning om varens egenskaber mv. vil dog i praksis kun sjældent forekomme, og det vil i øvrigt påhvile den erhvervsdrivende, der måtte påberåbe sig, at der ikke foreligger en fjernsalgsaftale som følge af ydet vejledning mv., at godtgøre dette.

Som anført indeholder forbrugeraftaleloven bl.a. regler om fortrydelsesret. Efter lovens § 18, stk. 1, kan forbrugeren således træde tilbage fra aftalen i overensstemmelse med reglerne i lovens kapitel 4 ved aftaler om fjernsalg og ved aftaler indgået uden for den erhvervsdrivendes forretningssted.

Reglerne i kapitel 4 om fortrydelsesret gælder dog ikke for aftaler, der indgås på en offentlig auktion, jf. § 18, stk. 2, nr. 11. Offentlig auktion er efter § 3, nr. 6, en salgsmetode, hvor den

erhvervsdrivende tilbyder varer eller tjenesteydelser til forbrugere, som selv er eller har mulighed for at være til stede under auktionen, gennem en gennemsigtig konkurrencebaseret budprocedure, som styres af en auktionsleder, og hvor tilbudsgiver, hvis bud antages, er forpligtet til at købe varerne eller tjenesteydelserne. Det fremgår af bemærkningerne til loven, jf. Folketingstidende 2013-14, tillæg A, side 100, at undtagelsen ikke omfatter elektroniske auktioner, herunder internetauktioner. I bemærkningerne anføres således, at

”Bestemmelsen indeholder ikke et krav svarende til den tidligere lovs § 2, stk. 1, nr. 4, om, at en væsentlig del af de bydende normalt er (fysisk) til stede på auktionsstedet, idet det alene kræves, at forbrugerne har mulighed for at være personligt til stede.

[...]

Auktioner, hvor det er muligt at være personligt til stede, men også muligt at fremsætte bud over internettet, er omfattet af definitionen. I de tilfælde, hvor auktioner er organiseret således, at budene altovervejende forventes afgivet over internettet, vil det dog ikke være muligt at omgå bestemmelserne om fortrydelsesret mv. ved fjernsalgsaftaler blot ved at give forbrugerne en teoretisk mulighed for at være personligt til stede. Det antages således, at muligheden for at være personligt til stede må indebære, at der rent faktisk afholdes en fysisk auktion.”

Det er således alene traditionelle auktioner, der er omfattet af undtagelsen i § 18, stk. 2, nr. 11.

Undtagelsen omfatter som udgangspunkt også de tilfælde, hvor der skriftligt eller telefonisk afgives kommissionsbud i forbindelse med en traditionel auktion, som foregår på et fysisk auktionshus. Det gælder, uanset om andelen af fysisk tilstedeværende ved en konkret auktion måtte være lavere end andelen af de bydende, der afgiver kommissionsbud pr. brev, e-mail eller eventuelt via telefon.

At forbrugeraftaleloven finder anvendelse på internetauktioner indebærer bl.a., at den erhvervsdrivende skal give forbrugeren en række oplysninger inden og efter aftalens indgåelse, og at forbrugeren har fortrydelsesret i 14 dage.

Det er for så vidt angår formidlingstilfældene, jf. forbrugeraftalelovens § 2, stk. 3, ikke præciseret i loven, hvornår rettigheder og pligter i henhold til loven påhviler/tilkommer den erhvervsdrivende mellemmand eller forbrugeren medkontrahent (det vil sige henholdsvis tjenesteyderen og sælgeren). I lovforslaget, jf. Folketingstidende 2013-14, tillæg A, side 129, anføres herom følgende:

”Spørgsmålet beror på en fortolkning af de enkelte bestemmelser i loven. Udgangspunktet er, at det er den erhvervsdrivende mellemmand, som skal opfylde oplysningspligten, og at meddelelse om fortrydelse mv. kan gives til mellemmanden. Forbrugeren medkontrahent er imidlertid den private sælger eller tjenesteyder, og pligter og rettigheder, som følger af den materielle opfyldelse af kontrakten, påhviler/tilkommer derfor kontraktparten selv og ikke mellemmanden. Det kommer således f.eks. den private sælger/tjenesteyder til skade, hvis oplysningspligten ikke overholdes, idet fortrydelsesfristen ikke begynder at løbe, før forbrugeren har oplysning om fortrydelsesretten efter den foreslåede § 8, stk. 1, nr. 9, på et varigt medium, jf. nærmere lovforslagets § 19, stk. 3.”

Det følger af forbrugeraftalelovens § 34, stk. 1, at den erhvervsdrivendes overtrædelse af bl.a. § 8, stk. 1, nr. 9 (pligten til at oplyse, hvorvidt der er fortrydelsesret), straffes med bøde.

De nærmere regler for udøvelse af fortrydelsesretten, retsvirkningerne heraf samt den erhvervsdrivendes og forbrugeren forpligtelser i tilfælde af udøvelse af fortrydelsesretten fremgår af lovens §§ 20-25.

Ønsker forbrugeren at udøve sin fortrydelsesret, skal denne inden udløbet af den fortrydelsesfrist, der følger af § 19 (typisk 14 dage fra varens overgivelse), ved afgivelse af en utvetydig erklæring give den erhvervsdrivende meddelelse herom, jf. § 20, stk. 1, 1. pkt.

Ved udøvelse af fortrydelsesretten ophører forbrugeren forpligtelse til at opfylde en indgået aftale, jf. § 21, 1. pkt.

Ved tilbagetræden fra en aftale om en vare skal forbrugeren, medmindre den erhvervsdrivende har tilbudt at afhente varen, afsende eller aflevere varen til den erhvervsdrivende eller til en person, som den erhvervsdrivende har bemyndiget til at modtage varen, uden unødigt forsinkelse og senest 14 dage efter den dato, hvor forbrugeren i overensstemmelse med § 20 har givet den erhvervsdrivende meddelelse om sin beslutning om at gøre brug af fortrydelsesretten, jf. § 24, stk. 1. Forbrugeren afholder de direkte udgifter i forbindelse med tilbagelevering af varen, medmindre den erhvervsdrivende enten har indvilliget i at afholde disse eller har undladt at oplyse forbrugeren om, at forbrugeren skal betale udgifterne, jf. § 24, stk. 2.

Hvis forbrugeren fortryder, mens den købte genstand stadig befinder sig i internetauktionsvirksomhedens varetægt, vil forbrugeren kunne udøve sin fortrydelsesret blot ved at underrette internetauktionsvirksomheden herom.

2.2.3.2 Købeloven

Købeloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 140 af 17. februar 2014, indeholder i §§ 72-87 særlige regler om forbrugerkøb, herunder bl.a. regler om, hvornår der i sådanne køb foreligger en mangel, og om forbrugerenes misligholdelsesbeføjelser i anledning af mangler.

Ved forbrugerkøb forstås efter lovens § 4 a, stk. 1, et køb, som en køber (forbruger) foretager hos en erhvervsdrivende, der handler som led i sit erhverv, når køberen hovedsagelig handler uden for sit erhverv. Sælgeren har bevisbyrden for, at købet ikke er et forbrugerkøb.

På samme måde som forbrugeraftaleloven gælder købelovens regler om forbrugerkøb også ved aftaler mellem to private, når aftalen er indgået eller formidlet for (den private) sælger af en erhvervsdrivende. Det følger således af § 4 a, stk. 2, at ”som forbrugerkøb anses under i øvrigt samme betingelser som nævnt i stk. 1 endvidere køb fra ikke-erhvervsdrivende, hvis aftalen om køb er indgået eller formidlet for sælgeren af en erhvervsdrivende”. Der henvises til pkt. 2.2.3.1 ovenfor for så vidt angår spørgsmålet om, hvornår der er tale om en sådan formidling.

Efter købelovens § 77, stk. 1, kan det ikke gyldigt aftales, at køberen generelt afskæres fra at påberåbe sig mangler ved salgsgenstanden, ligesom andre almindelige forbehold, såsom at salgsgenstanden er solgt som beset, ikke kan gøres gældende.

Der gælder dog en begrænsning i køberens misligholdelsesbeføjelser ved køb af brugte genstande på offentlig auktion, hvor køberen har mulighed for selv at være til stede, jf. § 77, stk. 2. Det følger således af bestemmelsen, at køberen i disse tilfælde kun under visse omstændigheder kan påberåbe sig, at der foreligger en mangel.

Begrænsningen efter § 77, stk. 2, gælder imidlertid ikke ved auktioner på internettet, jf. Folketingstidende 2001-02 (2. samling), tillæg A, side 132, hvor det anføres, at begrænsningen i købers mangelsbeføjelser gælder ”ved traditionelle auktionssalg, men ikke ved f.eks. auktionssalg via internettet”. Der henvises herom i øvrigt til betænkning 1403/2001 om gennemførelse af forbrugerkøbsdirektivet, side 185.

Bestemmelsen i § 77, stk. 2, er indført ved en lov nr. 213 af 22. april 2002) og gennemfører artikel 1, stk. 3, i forbrugerkøbsdirektivet (99/44/EF), hvorefter medlemsstaterne (alene) kunne fastsætte, ”at ”forbrugsvarer” ikke omfatter brugte genstande, som sælges på en offentlig auktion, hvor forbrugeren har mulighed for selv at være til stede under auktionen”.

Det følger heraf, at der ikke gælder begrænsninger i køberens mangelsbeføjelser ved køb på en internetauktion, i det omfang købelovens forbrugerkøbsregler finder anvendelse, jf. lovens § 4 a.

Vil køberen påberåbe sig en mangel, skal denne herefter give sælgeren meddelelse herom inden for rimelig tid, efter at køberen har opdaget manglen. Meddelelse givet inden to måneder efter, at køberen opdagede manglen, er altid rettidig, jf. købelovens § 81. Køberen skal dog reklamere senest to år efter salgsgenstandens overgivelse, idet den pågældende ellers fortaber retten til at gøre manglen gældende, medmindre sælgeren har givet en længere garanti eller har handlet i strid med almindelig hæderlighed, jf. § 83, stk. 1.

Ansvar for eventuelle mangler påhviler en internetauktionsvirksomhed i de tilfælde, hvor varerne er i kommission. Det afgørende er herved, om internetauktionsvirksomheden i sin egen- skab af kommissionær handler i eget navn, men for den private sælgers regning.

I de tilfælde, hvor internetauktionsvirksomheden optræder som formidler i overensstemmelse med købelovens § 4 a, stk. 2, vil ansvaret for eventuelle mangler efter købelovens regler om forbrugerkøb som udgangspunkt påhvile den private sælger. Internetauktionsvirksomheden vil i disse tilfælde kunne ifalde et erstatningsansvar over for forbrugeren, hvis auktionen efter dansk rets almindelige erstatningsregler har handlet ansvarspådragende.

Vurderingen af, hvem et eventuelt mangelansvar påhviler, herunder hvilke misligholdelsesbe- føjelser forbrugeren kan gøre gældende, beror i hvert enkelt tilfælde på en konkret vurdering, der i sidste ende henhører under domstolene.

Det bemærkes, at forbrugerkøbsdirektivet, der ligger til grund for de gældende regler om for- brugerkøb i købeloven, ophæves med virkning fra den 1. januar 2022, hvor nationale bestem- melser til gennemførelse af varedirektivet (771/2019/EU) skal træde i kraft.

Et lovforslag (L 223) med henblik på gennemførelse af varedirektivet og direktivet om digitalt indhold (770/2019/EU) blev vedtaget af Folketinget den 3. juni 2021. Med loven (lov nr. 1173 af 8. juni 2021) ændres bl.a. reglerne om forbrugerkøb i købeloven, således at disse kommer til at stemme overens med de to direktiver.

Loven indebærer bl.a. en udvidelse af anvendelsesområdet for reglerne om forbrugerkøb i kø- beloven, således at reglerne udtrykkeligt kommer til at gælde for køb af digitalt indhold og digitale tjenester, herunder når forbrugeren ”betaler” med sine personoplysninger. Det betyder, at der i store træk vil komme til at gælde de samme regler, uanset om forbrugeren køber en vare

eller digitalt indhold og digitale tjenester. Loven ændrer ikke den gældende købelovs § 4 a, stk. 1 og 2.

Loven indebærer endvidere ændringer af reglerne om forbruger køb i købeloven om bl.a., hvornår en salgsgenstand lider af en mangel, forbrugers misligholdelsesbeføjelser i tilfælde af mangler, reklamationsfrist og formodningsregel, så disse kommer til at stemme overens med direktiverne. Det betyder bl.a., at kravene til en mangelfri salgsgenstand og reklamationsfristen moderniseres og tilpasses den digitale tidsalder.

Med loven ophæves den gældende købelovs § 77, stk. 1. Det skal ses i sammenhæng med, at bestemmelsen foreslås erstattet af to nye bestemmelser (§ 75 c, stk. 3, og § 75 d, stk. 5), hvorefter forbrugeren og sælgeren ved aftale kan fravige de objektive krav til salgsgenstanden. De objektive krav til salgsgenstanden kan imidlertid kun fraviges ved aftale på den måde, at køberen udtrykkeligt og særskilt accepterer, at en bestemt egenskab ved salgsgenstanden afviger fra de objektive krav til salgsgenstanden.

Loven indebærer endvidere, at købelovens § 77, stk. 2, der bliver § 77, stk. 1, videreføres med den indholdsmæssige ændring, at det bliver en betingelse, at køberen skal have let adgang til klare og omfattende oplysninger om, at købelovens almindelige regler om krav til salgsgenstanden, jf. købelovens nye bestemmelser i §§ 75 b-75 e, ikke finder anvendelse. Der henvises herom i øvrigt til kapitel 2, pkt. 13.1.3. Internetauktioner, hvor forbrugeren ikke selv er eller har mulighed for at være til stede under auktionen, vil således fortsat ikke være omfattet af bestemmelsen, jf. definitionen af begrebet offentlig auktion i lovens § 3 a, nr. 12.

2.2.3.3 Aftaleloven

Aftaleloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 193 af 2. marts 2016, indeholder i kapitel 1 (§§ 1-9) regler om indgåelse af aftaler.

En aftale er indgået, når den ene part har fremsat et tilbud, som er accepteret af den anden part. Det følger af aftalelovens § 1, 1. pkt., at tilbud og svar på tilbud er bindende for afgiveren. I lovens §§ 2-9 er fastsat regler om, hvad der gælder bl.a. i tilfælde, hvor der er afgivet tilbud med frist. Reglerne gælder, hvis ikke andet følger af tilbuddet eller svaret eller af handelsbrug eller anden sædvane, jf. § 1, 2. pkt.

Ved køb på auktion gælder således som udgangspunkt – det vil sige, hvis intet andet er aftalt – aftalelovens almindelige regler om, hvornår en aftale er indgået.

Den, der har afgivet bud på auktionen (tilbudsgiver), er retligt bundet af sit bud.

Som nævnt under pkt. 2.1.2 ovenfor, fremkommer auktionsresultatet under internetauktioner ved, at en bydende afgiver et tilbud, som ingen af de øvrige bydende overgår inden for den fastsatte tidsfrist. I almindelighed sendes umiddelbart herefter en e-mail til køberen om, at denne har opnået hammerslag (herefter ”ammerslagsmail”).

Når internetauktionen er afsluttet, er sælgeren og den, der står for auktionens afvikling, som udgangspunkt forpligtet i forhold til den køber, der har afgivet det højeste bud, medmindre en fastsat mindstepris ikke er opnået, idet der da foreligger en lovlig grund til at annullere auktionen. Sælgeren og den, der står for auktionens afvikling, vil dog som udgangspunkt være retligt bundet, når en ”ammerslagsmail” er kommet frem til køberen.

Der kan i internetauktionsvirksomhedens standardvilkår eventuelt indsættes vilkår om, at en afholdt auktion kan genoptages under nogle nærmere bestemte omstændigheder, f.eks. ved bestemte tekniske forhold. Det vil i givet fald påhvile internetauktionsvirksomheden at godtgøre, at standardvilkårene er en del af parternes aftale, og at de pågældende tekniske problemer mv. er forekommet. I reglen vil det alene være auktionsvirksomheden, der har viden om, at der forekommer sådanne tekniske forhold, og det må derfor formentlig kræves, at auktionsvirksomheden, hvis man vil påberåbe sig vilkåret, præciserer dette over for køberen. Hvis en ”ammerslagsmail” uden forbehold er kommet frem til køberen, må det som nævnt antages, at auktionsvirksomheden ikke vil kunne påberåbe sig, at aftalen ikke er bindende.

Vurderingen af, om der er indgået en bindende aftale mellem internetauktionsvirksomheden og en køber, beror i hvert enkelt tilfælde på en konkret vurdering, der i sidste ende henhører under domstolene.

2.2.3.4 Bogføringsloven

Bogføringsloven gælder for erhvervsdrivende virksomheder etableret her i landet af enhver art uanset ejer- eller hæftelsesforhold samt erhvervsaktiviteter, der udøves her i landet af virksomheder, som er hjemmehørende i udlandet, jf. lovens § 1, stk. 1.

En virksomhed er erhvervsdrivende eller udøver erhvervsaktiviteter, når den yder varer, rettigheder, pengemidler, tjenester eller lignende, for hvilke den normalt modtager vederlag, jf. lovens § 2, stk. 1.

Det vurderes på den baggrund, at erhvervsdrivende, der udbyder internetauktioner, er omfattet af reglerne i bogføringsloven og således er bogføringspligtige.

Det indebærer bl.a., at alle transaktioner, herunder alle køb og salg, skal registreres nøjagtigt under hensyntagen til virksomhedens art og omfang, jf. bogføringslovens § 7, stk. 1, 1. pkt. Efter stk. 2 skal registreringerne så vidt muligt foretages i den rækkefølge, som transaktionerne er foretaget i. Registreringerne skal henvise til de tilhørende bilag og indeholde oplysninger, der gør det muligt at bestemme den enkelte registrerings tidsmæssige placering i bogføringen.

Bogføringen skal endvidere tilrettelægges og udføres i overensstemmelse med ”god bogføringskik”, jf. bogføringslovens § 6, stk. 1, 1. pkt.

Efter bogføringslovens § 10, stk. 1, 1. pkt., skal den bogføringspligtige opbevare regnskabsmateriale på betryggende vis i 5 år fra udgangen af det regnskabsår, materialet vedrører. Opbevaringen skal ske på en måde, som i hele opbevaringsperioden muliggør en selvstændig og entydig fremfinding af det pågældende regnskabsmateriale, jf. § 10, stk. 1, 2. pkt.

Ophører bogføringspligten, skal den senest fungerende ledelse sørge for, at regnskabsmateriale fortsat opbevares i overensstemmelse med denne lov, jf. bogføringslovens § 13, stk. 1, 1. pkt.

Det følger af bogføringslovens § 12, stk. 2, at regnskabsmateriale kan opbevares i elektronisk form her i landet eller i udlandet, hvis den bogføringspligtige opbevarer regnskabsmateriale i overensstemmelse med denne lov (nr. 1), til enhver tid kan fremskaffe materialet og give adgang til dette her i landet (nr. 2), opbevarer eventuelle beskrivelser af benyttede systemer mv. og eventuelle nødvendige adgangskoder mv. her i landet (nr. 3) og sørger for, at regnskabsmateriale udskrives i klarskrift eller stilles til rådighed i et anerkendt filformat (nr. 4).

En offentlig myndighed kan efter bogføringslovens § 15, stk. 1, 1. pkt. – i det omfang den i henhold til anden lovgivning er berettiget til at kræve indsigt i den bogføringspligtiges regnskabsmateriale – forlange, at den bogføringspligtige vederlagsfrit stiller alt, hvad der er nødvendigt til fremfinding og læsning af regnskabsmateriale, til disposition, og at regnskabsmateriale indsendes eller udleveres, når myndigheden anmoder herom.

2.3 Udvalgets overvejelser

2.3.1 Indledning

Som anført ovenfor foregår en stor del af handlen med brugte genstande i dag via internettet. En erhvervsdrivende, der handler med brugte genstande via internettet, er omfattet af marskandiserloven, hvorefter der kræves en bevilling. En sådan bevilling er i dag betinget af bl.a., at virksomhedsdriften finder sted fra et fast forretningssted med særskilte forretningslokaler.

Salg på auktion eller auktionslignende vilkår sker i dag i vidt omfang også via internettet. Internetauktioner er ikke omfattet af auktionslederloven, og reglerne om auktionsledernes forpligtelser mv. gælder således ikke i forhold til sådanne auktioner. For så vidt angår marskandiserloven er det uafklaret, om marskandiserloven finder anvendelse på internetauktionsvirksomhed, jf. pkt. 2.2.2 ovenfor.

Hvorvidt auktionslederloven og/eller marskandiserloven helt eller delvist bør omfatte internetauktioner og internetauktionsvirksomhed, afhænger efter udvalgets opfattelse bl.a. af, hvilke regler der i øvrigt finder anvendelse på køb foretaget på en internetauktion.

Som anført under pkt. 2.2.3 ovenfor, gælder forbrugeraftaleloven, købeloven og aftaleloven fuldt ud i tilfælde, hvor en internetauktionsvirksomhed formidler en aftale via en internetauktion mellem en sælger, herunder en privat sælger, og en forbruger.

En forbruger, der indgår aftale på denne måde, er således i dag stillet på samme måde som ved andre internetkøb, og den gældende forbrugerbeskyttelseslovgivning yder efter udvalgets opfattelse forbrugerne relevant og hensigtsmæssig beskyttelse, også når de handler på internetauktioner, jf. nærmere herom under pkt. 2.3.2 nedenfor.

Der er imidlertid også andre hensyn, som bør varetages i forhold til internetauktionsvirksomhed, herunder hensynet til en effektiv kontrol af handlen med brugte genstande. Der henvises herom til pkt. 2.3.3 nedenfor.

2.3.2 Om internetauktioner bør omfattes af auktionslederloven

Formålet med reglerne i auktionslederloven er at fastsætte de rettigheder og pligter, der er forbundet med at fungere som auktionsleder. Med reglerne tilsigtes bl.a. at sikre kendskab til auktionsafholdelsen og dermed størst mulig købsinteresse. Reglerne har samtidig til hensigt at sikre, at potentielle købere får relevante oplysninger om de effekter, som auktionsafholdelsen vedrører, således at auktionerne finder sted under betryggende forhold.

Som det fremgår ovenfor, gælder auktionslederloven ikke for internetauktioner. Internetauktioner adskiller sig fra traditionelle auktioner ved bl.a. ikke at være tilrettelagt på en sådan måde, at en væsentlig del af de bydende er til stede samtidig og kan byde på varerne på det tidspunkt og sted, som forud herfor er fastsat og bekendtgjort. Internetauktioner er således kendetegnet ved, at ingen af de bydende fysisk er til stede, idet der fra de bydendes egen computer eller andet afgives bud via internettet på en hjemmeside inden for et på forhånd bekendtgjort tidsrum og typisk vedrørende en genstand, som budgiver alene har set afbilledet.

Herudover gælder der ved internetauktionskøb – i modsætning til køb på frivillige offentlige auktioner – en almindelig fortrydelsesret for køber, jf. forbrugeraftalelovens § 18, stk. 1. I forbindelse med en internetauktion er det således ikke på samme måde som ved en frivillig offentlig auktion vigtigt, at køber har haft mulighed for at undersøge/gennemgå den eller de genstande, som ønskes erhvervet, idet køberen på en internetauktion efterfølgende har mulighed for at fortryde købet. Køber på en internetauktion er således i forbrugerbeskyttelsesmæssig henseende stillet som ved ethvert andet internetkøb, og denne beskyttelse findes efter udvalgets opfattelse at yde forbrugeren et effektivt værn.

Hertil kommer, at de opgaver, som påhviler auktionslederen efter auktionslederloven, i praksis vil være vanskelige at udføre i forhold til internetauktionssalg, bl.a. i forhold til undersøgelsespligt, tilstedeværelse under auktionen, tvistløsning mv., når der ikke afholdes en fysisk auktion, hvorunder auktionslederen er fysisk til stede.

Efter en samlet vurdering finder udvalget herefter, at auktionslederloven ikke bør udvides til også at omfatte internetauktioner.

2.3.3 Om internetauktioner bør omfattes af marskandiserloven

Formålet med marskandiserloven er navnlig at forebygge videresalg af stjålne genstande (hæleri), herunder gennem en effektiv politimæssig kontrol med handel med brugte genstande.

Marskandiserloven finder i dag kun anvendelse på en relativt begrænset personkreds. I lyset af, at handlen med brugte genstande i dag i vidt omfang sker via internettet og af personer uden bevilling, har udvalget foreslået at udvide lovens anvendelsesområde, således at loven også finder anvendelse på privatpersoners handel med brugte genstande i erhvervmæssigt øjemed, jf. kapitel 3, pkt. 3.2.1, ovenfor. Udvalget har samtidig foreslået at ophæve marskandiserlovens krav om fast forretningssted, jf. kapitel 2, pkt. 6.2. Det muliggør, at en erhvervsdrivende kan opnå bevilling til at handle med brugte genstande via internettet uden samtidig at skulle råde over et fast forretningssted med særskilt forretningslokale. Samlet set vil nævnte forslag indebære, at loven fremover vil finde anvendelse på en langt større personkreds og dermed kunne sikre, at personer, der (i erhvervmæssigt øjemed) handler med brugte genstande, vil være omfattet af det samme regelsæt, uanset om handlen sker fra en fysisk butik eller via internettet.

Som anført under pkt. 2.2.2 ovenfor, ses marskandiserloven udvalget bekendt ikke bragt i anvendelse på internetauktionsvirksomhed. Det til trods for, at internetauktioner har flere fælles træk med almindelig internethandel (med brugte genstande) end med traditionelle fysiske auktioner. Således foregår internethandel med brugte genstande ligesom internetauktionsvirksomhed online uden fysisk tilstedeværelse af hverken køber eller sælger via f.eks. computer eller

applikationer til mobiltelefoner mv. og dermed uden et personligt møde, ligesom der gælder en almindelig fortrydelsesret med hensyn til nævnte køb. Herudover er der efter udvalgets opfattelse i samme omfang som enhver anden handel med brugte genstande, uanset om det sker fra en fysisk butik eller via internettet, en væsentlig interesse i at sikre, at der ikke sker handel med brugte, stjalne genstande.

På den baggrund finder udvalget, at der ikke er grundlag for at regulere erhvervsdrivende, der driver internetauktionsvirksomhed, anderledes end erhvervsdrivende, der handler med brugte genstande fra en fysisk butik eller via internettet. Det må gælde, uanset om den erhvervsdrivende, der driver internetauktionsvirksomhed, optræder som formidler mellem køber og sælger, eller om den pågældende sælger genstande, der er modtaget i kommission, og som bortauktioneres mod et honorar, der opkræves hos enten sælger, køber eller begge (kommissionssalg).

Udvalget foreslår herefter, at marskandiserlovens anvendelsesområde udvides til også at omfatte internetauktioner. En sådan udvidelse af lovens anvendelsesområde vil medføre, at også erhvervsdrivende, der driver internetauktionssalg, fremover pålægges visse administrative og økonomiske byrder, herunder i form af krav om bevilling fra politiet til at drive virksomhed, dokumentation for virksomhedens handel, afkrævning af kunders legitimation, videregivelse af meddelelse til politiet, hvis den erhvervsdrivende tilbydes genstande, der kan begrunde mistanke om manglende lovlig adkomst mv. Der er imidlertid tale om pligter, som øvrige erhvervsdrivende, der handler med brugte genstande fra fysiske butikker, er underlagt i dag, og som bør gælde uanset salgspatform/-metode. Efter udvalgets opfattelse kan det således virke konkurrenceforvridende over for sådanne erhvervsdrivende, hvis erhvervsdrivende, der driver internetauktionssalg, ikke er underlagt de samme restriktioner, desuagtet at de varekategorier, der udbydes, er de samme.

Med henblik på at sikre, at den nye bestemmelse om marskandiserlovens anvendelsesområde er teknologineutral, foreslår udvalget, at loven skal finde anvendelse på ”onlineauktioners salg af brugte genstande”. Onlineauktioner vil – foruden internetauktionerne – være auktioner, der udbydes via applikationer til mobiltelefoner mv. Bestemmelsen vil omfatte såvel onlineauktioner, hvor der formidles handel med brugte genstande mellem sælger og køber, som auktioner, hvor der sælges brugte genstande, der er modtaget i kommission.

Forslaget indebærer bl.a., at erhvervsdrivende, der afholder internetauktioner, skal have bevilling af politiet til at drive virksomheden (lovens § 2), og at politiet fører tilsyn med virksomheden (lovens § 13). Forslaget indebærer endvidere, at sådanne erhvervsdrivende er underlagt en række pligter, herunder f.eks. pligt til at give politiet meddelelse, hvis den pågældende tilbydes genstande, der kan begrunde mistanke om manglende lovlig adkomst (lovens § 18). Overtræ-

delse af de pligter, der følger af loven, herunder pligten i lovens § 18, vil kunne straffes med bøde (lovens § 16).

Der henvises i øvrigt til bemærkningerne til § 1 i udkastet til en ny marskandiserlov.

Kapitel 5 - Lovudkast med bemærkninger

1. Auktionslederlovgivningen

1.1 Udkast til lov om offentlig auktion ved auktionsledere

Udkast til

Lov om offentlig auktion ved auktionsledere

Kapitel 1

Lovens område

§ 1. Denne lov finder anvendelse på frivillig offentlig auktion over tjenesteydelser og løsøre, bortset fra registrerede skibe og luftfartøjer, samt tvangsauktion over løsøre efter henvisning, jf. § 4, bortset fra registrerede skibe og luftfartøjer, aktier, gældsbreve og andre fordringer.

Stk. 2. Undtaget fra stk. 1 er auktioner, der i henhold til lov kan afholdes uden en beskikket auktionsleders mellemkomst.

§ 2. Ved offentlig auktion forstås i denne lov en salgsmetode, hvor der gennem en gennemsigtig, konkurrencebaseret budprocedure tilbydes varer eller tjenesteydelser til personer, som selv er eller har mulighed for at være til stede under auktionen, og som har haft adgang til at gøre sig bekendt med de udbudte varer eller tjenesteydelser, og hvor den tilbudsgiver, hvis bud antages, er forpligtet til at købe varen eller tjenesteydelser.

§ 3. Offentlige auktioner omfattet af loven, jf. § 1, forstås af en auktionsleder, der er beskikket af justitsministeren eller den, justitsministeren har bemyndiget hertil.

§ 4. Tvangsauktion over løsøre kan afholdes af en auktionsleder efter henvisning fra fogedretten. For så vidt angår løsøre fra et fællesbo mv., der behandles ved bobehandlere, et dødsbo, der behandles ved bobestyrer, eller et konkursbo træffes bestemmelse om henvisning dog af bobehandler, bobestyrer eller kurator.

Kapitel 2

Auktionslederes beskikkelse, vederlag, sikkerhedsstilling m.v.

§ 5. Auktionsledere beskikkes af justitsministeren eller den, justitsministeren har bemyndiget hertil, efter indstilling fra fogedretten, jf. dog stk. 5 og 6.

Stk. 2. Beskikkelse efter stk. 1 meddeles for et nærmere geografisk afgrænset område, hvor auktionslederen er berettiget og forpligtet til at forestå afholdelsen af auktion, jf. dog stk. 3.

Stk. 3. Auktionslederen er endvidere berettiget til at forestå afholdelsen af auktioner uden for den retskreds, auktionslederen er beskikket i.

Stk. 4. Beskikkelse som auktionsleder kan meddeles den, der

- 1) er myndig og ikke er under værgemål efter værgemålslovens § 5 eller under samværgemål efter værgemålslovens § 7,
- 2) ikke er under rekonstruktionsbehandling eller konkurs, og
- 3) har relevant uddannelse, erhvervsfaring eller lignende.

Stk. 5. Justitsministeren eller den, justitsministeren har bemyndiget hertil, kan i særlige tilfælde gøre undtagelse fra stk. 4, nr. 3.

Stk. 6. Justitsministeren eller den, justitsministeren har bemyndiget hertil, kan efter ansøgning beskikke den, der opfylder betingelserne i stk. 4, og som på grund af drift af en auktionsholdervirksomhed kan dokumentere et konkret behov herfor, til som auktionsleder at forestå afholdelsen af offentlige auktioner i auktionsholdervirksomheden.

Stk. 7. Justitsministeren kan fastsætte nærmere regler om den tidsmæssige udstrækning af en auktionslederbeskikkelse.

§ 6. Beskikkelse som auktionsleder kan nægtes den, der er dømt for strafbart forhold, såfremt forholdet begrunder en nærliggende fare for misbrug af adgangen til at udøve auktionsholdervirksomhed, jf. straffelovens § 78, stk. 2. Straffelovens § 78, stk. 3, finder tilsvarende anvendelse.

Stk. 2. Beskikkelse kan endvidere nægtes den, der har betydelig forfalden gæld til det offentlige, hvorved forstås beløb i størrelsesordenen 50.000 kr. eller derover.

§ 7. Beskikkelse som auktionsleder bortfalder, når auktionslederen dør eller ikke længere opfylder betingelserne i § 5, stk. 4, nr. 1 eller 2.

Stk. 2. Justitsministeren eller den, justitsministeren har bemyndiget hertil, kan efter underretning fra fogedretten tilbagekalde beskikkelsen, hvis beskikkelsen ikke har været udnyttet i 5 på hinanden følgende år.

Stk. 3. Justitsministeren eller den, justitsministeren har bemyndiget hertil, kan endvidere tilbagekalde beskikkelsen efter forud indhentet erklæring fra fogedretten. Tilsvarende gælder, hvis auktionslederen har betydelig forfalden gæld til det offentlige på 100.000 kr. eller derover.

Stk. 4. Justitsministeren eller den, justitsministeren har bemyndiget hertil, kan dispensere fra bestemmelsen i stk. 2 og stk. 3, 1. pkt.

§ 8. Fogedretten kan efter indstilling fra en auktionsholder, der kan dokumentere et behov herfor, autorisere en eller flere fuldmægtige til på auktionsholderens vegne at forestå afholdelsen af auktioner.

Stk. 2. Autorisation som auktionslederfuldmægtig kan meddeles den, der opfylder betingelserne i § 5, stk. 4, nr. 1-3, jf. dog stk. 3.

Stk. 3. Bestemmelserne i § 5, stk. 5, og § 6, finder tilsvarende anvendelse.

§ 9. Justitsministeren fastsætter regler om vederlag for auktionslederens arbejde i forbindelse med afholdelse af auktion og for godtgørelse af udgifter forbundet hermed.

§ 10. Auktionslederen varetager efter nærmere aftale inddrivelsen i forbindelse med auktionen.

§ 11. Auktionslederen tegner forsikring eller stiller anden form for sikkerhed for auktionslederens eventuelle erstatningspligt over for auktionsrekvirenter og -købere. Justitsministeren fastsætter nærmere regler om sikkerhedens art og størrelse.

Stk. 2. Beskikkelse som auktionsleder kan først meddeles, når sikkerhed efter stk. 1 er stillet.

Kapitel 3

Afholdelse af auktion

§ 12. Snarest muligt efter modtagelsen af en anmodning om auktion berammer auktionslederen efter forhandling med auktionsrekvirenten tid og sted for auktionens afholdelse.

§ 13. Er auktionsrekvirenten eller -køber en forbruger, skal auktionslederen iagttage reglerne om oplysningspligt efter forbrugeraftalelovens § 17, når aftalen indgås på auktionslederens forretningssted. Indgås aftalen uden for auktionslederens forretningssted, skal auktionslederen iagttage reglerne om oplysningspligt efter forbrugeraftalelovens §§ 8 og 10.

§ 14. Auktionslederen skal sikre, at auktionen bekendtgøres med angivelse af tid og sted for auktionen samt arten af de varer, der sælges på auktionen. Bekendtgørelsen skal endvidere indeholde oplysning om alle forhold, der kan antages at have væsentlig betydning for værdien af de genstande, der bortsælges.

Stk. 2. Auktionsrekvirenten bestemmer efter vejledning fra auktionslederen, hvordan auktionen skal bekendtgøres.

§ 15. Tvangsauktion over løsøre, der i medfør af § 4 afholdes af en auktionsleder efter henvisning fra fogedretten eller en bobehandler, bobestyrer eller kurator, bekendtgøres af auktionslederen mindst én uge før auktionens afholdelse. Bekendtgørelsen skal betegne auktionen som tvangsauktion og ud over tid og sted for auktionen indeholde oplysning om alle forhold, der kan antages at have væsentlig betydning for værdien af de genstande, der bortsælges. Bekend-

gørelse sker i et eller flere relevante medier, som er egnede til at skabe køberinteresse. Sker bekendtgørelse alene i et trykt medie, skal bekendtgørelse indrykkes mindst to gange.

Stk. 2. Ved auktionens begyndelse oplæses auktionsvilkårene, som tillige skal opslås til almindelig efterretning på et iøjnefaldende sted i lokalet eller, hvis auktionen afholdes under åben himmel, der, hvor den holdes eller begyndes. I trykte auktionskataloger indføres auktionsvilkårene straks efter titelbladet.

§ 16. Auktionslederen skal sikre, at der føres en auktionsbog, som indeholder oplysning om tid og sted for auktionens afholdelse, auktionsrekvirent, auktionskøber, den opnåede budsum og om, hvorvidt auktionen er afholdt af auktionslederen selv eller en anden. Er auktionen afholdt af en anden, skal vedkommendes navn anføres. Auktionsbogen skal endvidere indeholde oplysning om væsentlige tvister under auktionen.

Stk. 2. Auktionsbogen skal opbevares i 3 år.

Stk. 3. Auktionsbogen kan opbevares i elektronisk form efter reglerne i bogføringsloven.

Stk. 4. Det i § 19 nævnte auktionskatalog føres som bilag til auktionsbogen.

§ 17. Auktionslederen skal sikre, at det forud for auktionens afholdelse undersøges, om bortsalg af indleverede genstande på auktion indebærer overtrædelse af anden lovgivning.

Stk. 2. Ved mistanke om manglende adgang til at råde over genstande, der indleveres til auktion, afviser auktionslederen at sælge genstandene, indtil der er opnået den fornødne sikkerhed for, at der er retmæssig adgang til at råde over genstanden.

Stk. 3. Ved mistanke om, at genstanden er udbytte opnået ved en strafbar lovovertrædelse, anmelder auktionslederen straks forholdet til politiet.

§ 18. Auktionen forestås af auktionslederen eller en auktionslederfuldmægtig, jf. § 8.

Stk. 2. I tilfælde af auktionslederens og auktionslederfuldmægtigens forfald kan fogedretten godkende, at auktionen forestås af en stedfortræder, der optræder under auktionslederens ansvar. Stedfortræderen skal opfylde betingelserne i § 5, stk. 4, nr. 1 og 2.

§ 19. Auktionslederen skal sikre, at der udarbejdes et auktionskatalog til brug for auktionen.

Stk. 2. Auktionskataloget skal indeholde auktionsvilkårene og en fortegnelse over de genstande, der sættes til salg på auktionen.

Stk. 3. En genstand må ikke sælges på auktion, medmindre den er nævnt i auktionskataloget og har været til stede på eftersynet.

Stk. 4. Auktionskataloget kan under samme betingelser som nævnt i § 16, stk. 2 og 3, føres og opbevares elektronisk.

Stk. 5. Justitsministeren kan fastsætte regler om opbevaring af auktionskataloger og om katalogernes indsendelse til Rigsarkivet.

§ 20. Der skal gives enhver auktionssøgende adgang til forud for eller under auktionen at besigtige de varer, der udbydes på auktionen.

§ 21. Auktionslederen skal sikre, at auktionen indledes med, at de væsentligste auktionsvilkår for auktionen læses op. Det fulde indhold af auktionsvilkårene skal være gjort tilgængeligt på auktionsstedet på en fremtrædende måde.

§ 22. Auktionslederen skal sikre, at auktionen afvikles ved opråb af de genstande, der udbydes på auktionen. Opråbet sker i den rækkefølge, som genstandene er anført i auktionskataloget, jf. § 19.

Stk. 2. Salg på auktionen sker ved bud eller overbud. Bud kan afgives på auktionen ved personligt fremmøde eller ved brug af en repræsentant, der er til stede under auktionen. Bud kan endvidere afgives telefonisk eller elektronisk, hvis auktionslederen tillader det.

Stk. 3. Auktionsrekvirenten kan forud for auktionen meddele auktionslederen en mindstepris for salg af genstanden på auktion. Er mindsteprisen ikke opnået, må der ikke gives hammerslag til et bud, der ligger under mindsteprisen. Auktionsrekvirenten bestemmer, om mindsteprisen må oplyses forud for, at auktionslederen foretager opråb af genstanden på auktion.

Stk. 4. Er der efter tre gentagne opråb af et bud på auktionen ikke sket overbud, meddeles der på tydelig måde hammerslag til højstbydende eller, hvis højstbydendes bud på grund af den pågældendes manglende evne til at opfylde auktionsvilkårene forkastes, til den næsthøjstbydende, jf. dog stk. 5. Salg under forbehold af godkendelse efter hammerslagets meddelelse må ikke finde sted.

Stk. 5. Vurderer auktionslederen, at der kan opnås væsentligt højere bud på en ny auktion, kan auktionslederen bestemme, at der skal afholdes en ny og sidste auktion.

Stk. 6. Når der er meddelt hammerslag over et bud, der opfylder auktionsvilkårene, er både sælger og køber bundet af auktionssalget.

§ 23. Auktionslederen eller andre, der medvirker ved auktionens afholdelse, må ikke selv eller ved en anden sælge egne genstand eller købe eller byde på auktionen.

§ 24. En auktionsleder må ikke i tilknytning til en afholdt auktion medvirke ved salg underhånden af en opråbt, men ikke ved auktionen solgt genstand eller modtage vederlag i anledning af sådant salg.

§ 25. Auktionslederen afgør tvister, der opstår under auktionen, om auktionens afholdelse.

Stk. 2. Øvrige indsigelser, der fremsættes under auktionen, indbringes af auktionslederen for fogedretten, hvis den, der har fremsat indsigelsen, protesterer mod, at auktionen fortsættes.

Stk. 3. I de i stk. 2 nævnte tilfælde indstilles auktionen. Auktionslederen kan kræve, at den, der har fremsat indsigelsen, stiller sikkerhed for omkostningerne forbundet med, at indsigelsen indbringes for fogedretten.

Stk. 4. Indsigelser som nævnt i stk. 2 skal noteres i auktionsbogen tillige med et kort resumé af hændelsesforløbet.

Stk. 5. Fogedretten træffer afgørelse om indsigelsens berettigelse og kan fastsætte vilkår om betaling af erstatning. Omkostninger ved behandlingen af tvister under auktionen erstattes kun, hvis det efter tvistens art og arbejdets omfang findes rimeligt.

Kapitel 4

Tilsyn mv.

§ 26. Fogedretten fører tilsyn med auktionslederens virksomhed. Tilsynet føres af fogedretten i den retskreds, hvorfra auktionsledervirksomheden drives.

Stk. 2. Til brug for fogedrettens tilsyn med auktionslederen indsender auktionslederen senest 5 måneder efter udløbet af et regnskabsår regnskab over sin auktionsledervirksomhed til fogedretten.

Stk. 3. Hvis fogedretten finder det nødvendigt, kan retten pålægge auktionslederen at lade sit regnskab revidere af en statsautoriseret revisor. Fogedretten fastsætter i den forbindelse en frist for indsendelse af det reviderede regnskab.

§ 27. Til brug for fogedrettens tilsyn med en auktionsleder, jf. § 26, kan fogedretten kræve indsigt i auktionslederens regnskabsmateriale, og auktionslederen skal efter anmodning vederlagsfrit stille alt, hvad der er nødvendigt til fremfinding og læsning af regnskabsmateriale, til rådighed for fogedretten.

§ 28. Klager over auktionsledere behandles af Justitsministeriet eller den, som justitsministeren har bemyndiget hertil.

Stk. 2. Klage skal indgives til fogedretten senest 3 måneder efter, at det forhold, som klagen angår, har fundet sted. Justitsministeriet kan i særlige tilfælde se bort fra overskridelse af fristen.

Stk. 3. Fogedretten sender en kopi af klagen til auktionslederen. Når auktionslederen har haft lejlighed til at udtale sig, sender fogedretten sagen til Justitsministeriet. Fogedretten kan vedlægge en erklæring. Fogedretten giver klager og auktionslederen meddelelse om sagens indsendelse og indholdet af rettens erklæring.

Kapitel 5
Andre bestemmelser

§ 29. Overtrædelse af § 3, § 11, stk. 1, § 14, stk. 1, § 15, § 16, stk. 1 og 2, § 17, § 18, stk. 1, § 19, stk. 1, stk. 2 og 3, § 20, § 21, § 22, stk. 1 og 5, § 23 og § 24 kan straffes med bøde.

Stk. 2. I forskrifter, som udstedes efter loven, kan der fastsættes straf af bøde for overtrædelse af bestemmelser i forskrifterne.

§ 30. Loven træder i kraft den [...].

Stk. 2. De auktioner, som er påbegyndt, men ikke tilendebragt inden lovens ikrafttræden, afholdes efter de hidtil gældende regler.

§ 31. Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland, men kan ved kongelig anordning helt eller delvis sættes i kraft for Grønland med de ændringer, som de grønlandske forhold tilsiger.

1.2 Bemærkninger til lovudkastets enkelte bestemmelser

Til § 1

Det foreslås i *stk. 1*, at auktionslederloven finder anvendelse på frivillige offentlige auktioner over tjenesteydelser og løsøre, bortset fra registrerede skibe og luftfartøjer, samt tvangsauktion over løsøre efter henvisning, bortset fra registrerede skibe og luftfartøjer, aktier, gældsbreve og andre fordringer.

Bestemmelsen viderefører gældende ret, dog således at lovens anvendelsesområde udvides til også at finde anvendelse på frivillige offentlige auktioner over tjenesteydelser.

Begrebet »tjenesteydelse« afgrænses i overensstemmelse med det tilsvarende begreb i lov nr. 1457 af 17. december 2013 om forbrugeraftaler (forbrugeraftaleloven) med senere ændringer, hvorefter begrebet anvendes i den brede betydning og omfatter alle ydelser præsteret af erhvervsdrivende, som falder uden for området for salg af løsøre eller fast ejendom, og som ikke er arbejde i et ansættelsesforhold.

Ved begrebet »løsøre« forstås fysiske formuegenstande bortset fra fast ejendom.

Bestemmelsen indebærer, at frivillige offentlige auktioner over fast ejendom, registrerede skibe og luftfartøjer samt tvangsauktioner over fast ejendom er undtaget fra auktionslederlovens anvendelsesområde. For så vidt angår tvangsauktion over løsøre, bortset fra registrerede skibe og luftfartøjer, aktier, gældsbreve og andre fordringer, finder loven anvendelse efter fogedrettens – for boers vedkommende dog bobehandlers, bobestyrers eller kurators – nærmere bestemmelse. Der henvises herom til bemærkningerne til lovudkastets § 4 nedenfor.

Det foreslås i *stk. 2*, at auktioner, der i henhold til lov kan afholdes uden en beskikket auktionsleders mellemkomst, undtages fra lovens anvendelsesområde.

Bestemmelsen indebærer, at bl.a. følgende områder undtages fra auktionslederlovens anvendelsesområde:

- 1) frivillig offentlig auktion over avlsdyr, jf. lovbekendtgørelse nr. 330 af 2. marts 2021 om hold af dyr,
- 2) frivillig offentlig auktion over fisk, krebs- og bløddyr samt bestanddele og produkter heraf, jf. bekendtgørelse nr. 1555 af 11. december 2015 om offentlig fiskeauktion, der er udstedt i medfør af fiskeriloven, og

3) auktioner over optagne husdyr, jf. mark- og vejfredslovens § 9.

De foreslåede undtagelser er begrundet i, at der for dyr og fødevarer gør sig særlige hensyn gældende, herunder at auktioner over sådanne bør finde sted med en vis hurtighed bl.a. for at undgå, at fødevarer fordærves, samt at de omhandlede auktioner typisk retter sig mod erhvervsdrivende (landmænd, fødevarerforretninger mv. Hertil kommer, at en auktionsleder, der forestår afholdelsen af traditionelle løsøreauktioner, heller ikke nødvendigvis vil besidde den ekspertise, der skal til for at forestå afholdelsen af auktioner over f.eks. levende dyr.

Bestemmelsen viderefører gældende ret, dog således at de gældende undtagelser for frivillig offentlig auktion over forsvarsmateriel samt auktioner over husdyr og landbrugsprodukter foreslås ophævet, da disse undtagelser ikke længere anvendes i praksis.

Der henvises i øvrigt til betænkningens kapitel 2, pkt. 3.2.

Til § 2

Det foreslås i § 2, at der ved en »offentlig auktion« forstås en salgsmetode, hvor der gennem en gennemsigtig, konkurrencebaseret budprocedure tilbydes varer eller tjenesteydelser til personer, som selv er eller har mulighed for at være til stede under auktionen, og som har haft adgang til at gøre sig bekendt med de udbudte varer eller tjenesteydelser, og hvor den tilbudsgiver, hvis bud antages, er forpligtet til at købe varen eller tjenesteydelsen. Den foreslåede definition af en offentlig frivillig auktion svarer til definitionen heraf i forbrugeraftalelovens § 3, nr. 6, der gennemfører artikel 2, nr. 13, i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2011/83/EU af 25. oktober 2011 om forbrugerrettigheder (forbrugerrettighedsdirektivet).

Med den foreslåede definition omfattes ikke-fysisk afholdte auktioner, f.eks. rene internetauktioner, som hidtil ikke af lovens anvendelsesområde. Det gælder også, selv om der måtte være adgang til fysisk eftersyn, f.eks. i et showroom, af de genstande, der udbydes på en internetauktion. Om den foreslåede regulering af internetauktioner mv. henvises til § 1, stk. 1, nr. 2, i udkastet til lov om handel med brugte genstande samt pantelånervirksomhed.

Auktioner, hvor det er muligt at være personligt til stede, men også muligt at fremsætte bud via internettet, er derimod omfattet af definitionen. Det antages således, at muligheden for at være personligt til stede må indebære, at der rent faktisk afholdes en fysisk auktion. I de tilfælde, hvor auktioner er organiseret således, at budene altovervejende forventes afgivet via internettet, vil det ikke være muligt at omgå bestemmelserne om fortrydelsesret mv. ved fjernsalgsaftaler blot ved at give forbrugerne en teoretisk mulighed for at være personligt til stede.

Der henvises i øvrigt til betænkningens kapitel 2, pkt. 3.2.

Til § 3

Det foreslås i § 3, at en frivillig offentlig auktion over løsøre og tjenesteydelser skal forestås af en auktionsleder, der er beskikket af justitsministeren eller den, justitsministeren har bemyndiget hertil.

Bestemmelsen indeholder lovudkastets centrale bestemmelse om, at frivillige offentlige auktioner over løsøre og tjenesteydelser samt efter henvisning tvangsauktion over løsøre som udgangspunkt alene må forestås af en beskikket auktionsleder. Beskikkelsen skal indhentes, inden auktionslederen kan forestå afholdelsen af en auktion.

Den beskikkede auktionsleder skal ikke nødvendigvis selv *afholde* auktionen, idet auktionslederen kan lade visse opgaver og pligter, der efter loven påhviler auktionslederen i forbindelse med afholdelse af en auktion, udføre af en auktionsholder, dog således at ansvaret for, at auktionen afholdes i overensstemmelse med loven, påhviler den beskikkede auktionsleder.

Den foreslåede affattelse af bestemmelsen har således til formål at tydeliggøre, at auktionslederen ikke nødvendigvis selv varetager den praktiske tilrettelæggelse af auktionen, herunder selv foretager opråbet af de enkelte auktionsgenstande. I praksis afhænger dette af, med hvem auktionsrekvirenten har indgået aftale om salg af en genstand på auktion. Har auktionsrekvirenten rettet henvendelse direkte til auktionsleder og anmodet denne om at sælge en genstand, vil det typisk være auktionslederen selv, der står for at modtage de genstande, som skal sælges, samt for annoncering, eftersyn, opråb af genstande og de øvrige pligter, som efter loven påhviler auktionslederen. Har en auktionsrekvirent i stedet rettet henvendelse til en auktionsholder-virksomhed og anmodet denne om at forestå salget af en genstand på auktion, vil det derimod typisk være auktionsholdervirksomhedens medarbejdere, der forestår hovedparten af de pligter, som efter loven påhviler auktionslederen i relation til bl.a. bekendtgørelse af auktionen, udarbejdelse af auktionskatalog, opråb af genstande, indkrævning af auktionsprovenu mv. I sidstnævnte tilfælde skal der imidlertid under auktionen altid være en auktionsleder til stede, og denne skal påse, at auktionslederlovens krav er overholdt, ligesom auktionslederen skal afgøre eventuelle tvister, der måtte opstå under auktionen, se hertil bemærkningerne til lovudkastets § 25.

Der henvises i øvrigt til betænkningens kapitel 2, pkt. 4.2.

Til § 4

Det foreslås i § 4, at en tvangsauktion over løsøre kan afholdes af en auktionsleder efter henvisning fra fogedretten. For så vidt angår løsøre fra et fællesbo mv., der behandles ved bobehandlere, et dødsbo, der behandles ved bobestyrer, eller et konkursbo træffes bestemmelse om henvisning dog af bobehandler, bobestyrer eller kurator

Der er tale om en videreførelse af gældende ret.

Bestemmelsen indebærer – i overensstemmelse med lovudkastets § 1 – at det alene er tvangsauktion over *andre* løsøregenstande end registrerede skibe og luftfartøjer, der kan henvises til salg ved en auktionsleder, ligesom også tvangsauktion over aktier, gældsbreve og andre fordringer skal afholdes af fogedretten.

Det er som udgangspunkt fogedretten, der har kompetence til at træffe bestemmelse om henvisning til salg en ved tvangsauktion over løsøre. Har en fordringshaver f.eks. foretaget udlæg i en bil, og misligholder skyldner den under udlægsforretningen indgåede betalingsaftale, kan fordringshaveren anmode om salg af bilen på tvangsauktion. Er der imidlertid tale om tvangsauktion over en løsøregenstand fra et fællesbo mv., et dødsbo, eller et konkursbo, er det henholdsvis bobehandler, bobestyrer eller kuratoren, der træffer bestemmelse om henvisning til tvangsauktionssalg ved en auktionsleder.

Ved tvangsauktion over løsøre, der afholdes af en auktionsleder efter henvisning fra fogedretten, finder retsplejelovens kapitel 50 anvendelse. Auktionen bekendtgøres i overensstemmelse med retsplejelovens § 544, stk. 1, og § 545, og foretages i overensstemmelse med retsplejelovens § 549, stk. 1, og § 550.

Der henvises i øvrigt til betænkningens kapitel 2, pkt. 11.2.1 og pkt. 13.2.2.

Til § 5

Det foreslås i *stk. 1*, at auktionsledere beskikkes af justitsministeren eller den, justitsministeren har bemyndiget hertil, efter indstilling fra fogedretten.

Formålet med bestemmelsen, der viderefører gældende ret, er som hidtil at sikre en ensartet praksis ved beskikkelse af auktionsledere.

Beskikkelse skal efter den foreslåede bestemmelse ske efter indstilling fra den stedlige fogedret, da fogedretterne i deres egenskab af kontrol- og tilsynsmyndighed på området typisk vil have et nærmere kendskab til ansøgeren, ligesom fogedretterne har et bedre grundlag for at vurdere det lokale auktionslederbehov.

Beskikkelse som auktionsleder er et personligt hverv kan derfor kun meddeles enkeltpersoner og ikke f.eks. et selskab eller flere personer i forening.

Det foreslås i *stk. 2*, at beskikkelsen meddeles for et nærmere geografisk afgrænset område, hvor auktionslederen er berettiget og forpligtet til at forestå afholdelsen af auktioner.

Bestemmelsen indebærer, at beskikkelse meddeles for én retskreds, inden for hvilke(n) auktionslederen er berettiget og forpligtet til at forestå afholdelsen af auktioner. En ansøger kan efter ansøgning opnå beskikkelse som auktionsleder i flere retskredse, inden for hvilke auktionslederen i så fald er berettiget og forpligtet til at forestå afholdelsen af auktioner. Der kan endvidere beskikkes flere auktionsledere inden for samme retskreds. Det vil bero på fogedrettens vurdering af det lokale auktionslederbehov, hvor mange auktionsledere der kan være grundlag for at beskikke. Det indebærer, at der i nogle retskredse kan være grundlag for beskikkelse af kun én auktionsleder, mens det i andre retskredse er relevant med flere auktionsledere. Auktionslederbehovet kan ændre sig over tid, og er der behov for yderligere en auktionsleder, må den lokale fogedret i givet fald indstille til beskikkelsesmyndigheden, at hvervet slås op. Omvendt kan en fogedret, hvis det lokale auktionslederbehov er blevet mindre, ved en auktionsleders afbeskikkelse indstille til beskikkelsesmyndigheden, at hvervet ikke genopslås.

Det følger af den foreslåede formulering »berettiget og forpligtet«, at en auktionsleder ikke kan nægte at forestå afholdelsen af auktioner for auktionsrekvirenter i den eller de retskredse, auktionslederen er beskikket i. Bestemmelsen skal sikre, at auktionsrekvirenter over hele landet har adgang til at få bortsolgt genstande på auktion.

Efter det foreslåede *stk. 3* er auktionslederen endvidere *berettiget* til at forestå afholdelsen af auktioner uden for den eller de retskredse, auktionslederen er beskikket i. Det indebærer f.eks., at en auktionsrekvirent, der ønsker en auktion afholdt på Sjælland, kan vælge at anmode en auktionsleder beskikket i en jysk retskreds om at forestå afholdelsen af auktionen.

Det vil på samme måde som hidtil være fogedretten i den retskreds, hvor auktionslederen er beskikket, der skal føre tilsyn med auktionslederen, jf. lovudkastets § 26. Tvistspørgsmål, der kan opstå under afholdelsen af en auktion, som kan indbringes for fogedretten, skal derimod

afgøres af fogedretten i den retskreds, hvor auktionen afholdes, uanset om auktionslederen måtte være beskikket i en anden retskreds, se herom bemærkningerne til lovudkastets § 25.

Det foreslås i *stk. 4*, at en beskikkelse som auktionsleder kan meddeles den, der opfylder tre kumulative betingelser.

Betingelserne i *nr. 1 og 2* om, at auktionslederen skal være myndig og ikke må være under værgemål eller samværgemål, samt at auktionslederen ikke må være under rekonstruktionsbehandling eller konkurs, foreslås formuleret i overensstemmelse med retsplejelovens § 119, stk. 2, nr. 1 og 2, der gælder for at opnå advokatbeskikkelse.

Henset til, at der påhviler en auktionsleder en række pligter og ansvar, som det ikke vurderes, at en person uden retlig handleevne kan varetage, foreslås det med betingelsen i nr. 1, at personer, som er umyndige, under værgemål eller samværgemål, ikke kan beskikkes som auktionsleder.

Tilsvarende og i lyset af de beføjelser og forpligtelser, som påhviler en auktionsleder efter loven, herunder at en auktionsleder kan modtage betaling på vegne af auktionssælgeren, foreslås det endvidere, at der stilles krav om, at personen ikke må være under rekonstruktionsbehandling eller konkurs. Betingelsen i nr. 2 har således til formål at sikre, at insolvente personer ikke forvalter andres penge.

Betingelsen i *nr. 3* om, at auktionslederen skal have relevant uddannelse, erhvervsfaring eller lignende, har til formål at sikre, at ansøgeren har i hvert fald et vist kendskab til auktionsområdet og dermed de fornødne faglige forudsætninger for at forestå afholdelsen af auktioner. Uddannelse og/eller erfaring som f.eks. advokat eller inden for antikvitets- eller marskandiserbranchen vil kunne opfylde dette kvalifikationskrav. En ansøger kan imidlertid også have opnået relevant erfaring gennem ansættelse i en auktionsholdervirksomhed eller som autoriseret fuldmægtig hos en beskikket auktionsleder, jf. lovudkastets § 8.

Det foreslås i *stk. 5*, at justitsministeren eller den, justitsministeren har bemyndiget hertil, i særlige tilfælde kan gøre undtagelse fra kravet om, at den, der ønsker beskikkelse som auktionsleder, har relevant uddannelse, erhvervsfaring eller lignende. Bestemmelsen indebærer, at justitsministeren i særlige tilfælde kan gøre undtagelse fra kvalifikationskravet efter stk. 4, nr. 3. Det forudsættes, at der i hvert enkelt tilfælde foretages en konkret vurdering af, om den pågældende er egnet til at blive beskikket, selv om vedkommende ansøger ikke gennem uddannelse eller erhvervsfaring har opnået kendskab til auktionsområdet.

Det foreslås i *stk. 6*, at justitsministeren eller den, justitsministeren har bemyndiget hertil, efter ansøgning kan beskikke en person, der opfylder de personlige betingelser for at opnå beskikkelse, jf. *stk. 4*, og som på grund af drift af en auktionsholdervirksomhed kan dokumentere et konkret behov herfor, til som auktionsleder at forestå afholdelsen af offentlige auktioner i auktionsholdervirksomheden.

Bestemmelsen er begrundet i, at det ikke virker rimeligt, hvis en person, der selv driver auktionsholdervirksomhed af en vis størrelse, skal betale en anden auktionsleder for at forestå afholdelsen af sine auktioner.

Bestemmelsen indebærer, at beskikkelsesmyndigheden i begrænset omfang kan beskikke en auktionsleder til konkrete auktionsholdervirksomheder i tilfælde, hvor der gennem den pågældendes udøvelse af auktionsholdervirksomhed af et ikke ubetydeligt omfang er dokumenteret et særligt behov for beskikkelse.

En ansøgning om beskikkelse af en auktionsleder til brug for en auktionsholdervirksomhed kan sendes direkte til Justitsministeriet af ansøgeren selv. Ved behandlingen af en sådan ansøgning vil Justitsministeriet – foruden samtykke til, at der foretages høring af Auktionslederforeningen, hvis ansøger er medlem heraf, og, hvis ansøger er advokat, tillige Advokatrådet – samtykke til, at der kan foretages høring af den stedlige fogedret.

Krav om, at der skal dokumenteres auktionsholdervirksomhed af et vist omfang, er begrundet i, at det for at kunne afholde auktioner forsvarligt og i overensstemmelse med reglerne normalt vil være nødvendigt, at den pågældende auktionsholdervirksomhed, hvortil der søges beskikkelse som auktionsleder, jævnligt afholder auktioner, således at den, der ansøger om beskikkelse, kan dokumentere at have opnået tilstrækkelig sagkundskab. Ved denne vurdering vil der blive lagt betydelig vægt på antallet (hyppigheden) og størrelsen (omsætningen) af de auktioner, der afholdes af auktionsholdervirksomheden.

I forbindelse med behandlingen af en sådan ansøgning vil Justitsministeriet derfor anmode om oplysninger fra ansøgeren om bl.a. omsætning ved og antallet af auktionsholdervirksomhedens allerede afholdte samt forventede auktioner.

Det foreslås i *stk. 7*, at justitsministeren kan fastsætte nærmere regler om varigheden af en meddelt beskikkelse i henhold til loven.

Med den foreslåede bestemmelse er det forudsat, at der administrativt fastsættes regler om, at en beskikkelse meddeles for en periode på 10 år, og at en meddelt beskikkelse vil kunne for-

længes efter ansøgning for en ny 10-årig periode uden genopslag af hvervet, medmindre særlige grunde taler herimod. Hvis en auktionsleder på grund af f.eks. alderssvækkelse ikke længere vurderes egnet til at forestå frivillige offentlige auktioner, skal beskikkelse således kunne nægtes forlænget.

Bestemmelsen har til formål at sikre, at der i forhold til beskikkelse af auktionsledere ikke lægges vægt på alder. Det vurderes ligeledes hensigtsmæssigt, at beskikkelsen tidsbegrænses til 10 år med mulighed for forlængelse.

Tilsvarende regulering ses i retsplejeloven for beneficerede advokater, ægtefælleskifteloven for autoriserede bobehandlere og dødsboskifteloven for autoriserede bobestyrere.

Det foreslås endvidere, at der i medfør af bemyndigelsesbestemmelsen fastsættes regler om, at en ansøgning om forlængelse skal indgives senest 1 år inden udløbet af en meddelt beskikkelse. En ansøgning, som er indgivet senere end 1 år inden udløbet af den meddelte beskikkelse, kan behandles, hvis fristoverskridelsen er rimeligt begrundet.

Det foreslås desuden, at der indføres en overgangsordning for auktionsledere, som er meddelt beskikkelse inden lovens ikrafttræden. Overgangsordningen vil indebære, at auktionsledere, der er beskikket inden lovens ikrafttræden, og som fylder 70 år, efter ansøgning kan få forlænget beskikkelsen for en periode på 10 år uden genopslag af hvervet, medmindre særlige grunde taler herimod. Ansøgning herom skal indgives inden udgangen af den måned, hvor pågældende fylder 69 år, og kan tidligst indgives 2 måneder før. Såfremt den beskikkede auktionsleder er fyldt 69 år inden ordningen træder i kraft, skal vedkommende indgive ansøgning om forlængelse inden for en nærmere administrativt fastsat frist. Manglende ansøgning medfører, at beskikkelsen bortfalder ved udgangen af den måned, hvori auktionslederen fylder 70 år.

Der henvises i øvrigt til betænkningens kapitel 2, pkt. 4.2.1 og 4.2.2.

Til § 6

Det foreslås i *stk. 1*, at beskikkelse som auktionsleder kan nægtes den, der er dømt for strafbart forhold, hvis forholdet begrunder en nærliggende fare for misbrug af adgangen til at udøve auktionsledervirksomhed.

Hvorvidt et konkret strafbart forhold begrunder en nærliggende fare for misbrug af adgangen til at udøve auktionsledervirksomhed, vil først og fremmest afhænge af, om forholdet indebærer en særlig risiko for, at den pågældende ikke vil overholde reglerne om udøvelse af auktionsle-

dervirksomhed. Der skal bl.a. tages hensyn til de omstændigheder, hvorunder forholdet blev begået, forbrydelsens grovhed og udførelsesmåde, den hengåede tid, vedkommendes personlige forhold på gernings- og ansøgningstidspunktet samt til, om tiltalte er tidligere straffet. Personer dømt for berigelseskriminalitet og personer dømt for overtrædelser af lovgivningen om bogføring eller af moms- eller skattelovgivningen vil som udgangspunkt ikke kunne meddeles beskikkelse.

Det forudsættes, at der i forbindelse med beskikkelsesmyndighedens behandling af en ansøgning om auktionslederbeskikkelse indhentes samtykke fra ansøgeren til indhentelse af oplysninger i Det Centrale Kriminalregister om vedkommende. Giver ansøgeren ikke samtykke til, at disse oplysninger indhentes, vil det ikke være muligt at vurdere, om betingelserne for meddelelse af autorisation er opfyldt, og autorisation må i så fald nægtes meddelt.

Nægtelse af beskikkelse efter den foreslåede bestemmelse skal efter anmodning fra ansøgeren indbringes for retten ved anklagemyndighedens foranstaltning, jf. straffelovens § 78, stk. 3.

Det foreslås endvidere i *stk. 2*, at beskikkelse endvidere kan nægtes den, der har betydelig forfalden gæld til det offentlige. Ved betydelig forfalden gæld til det offentlige forstås skyldige beløb i størrelsesordenen 50.000 kr. eller derover.

Tilsvarende bestemmelser ses i en række andre love, herunder retsplejeloven for så vidt angår advokatbeskikkelse, inkassoloven for så vidt angår autorisation til inkassovirksomhed og vagtvirksomhedsloven for så vidt angår autorisation som vagt mv.

I lyset af, at hvervet som auktionsleder udøves på grundlag af autorisation mv. (beskikkelse), og oparbejdelsen af restancer til det offentlige i videst muligt omfang bør minimeres, foreslås det, at der indsættes en tilsvarende hjemmel i auktionslederloven.

Det vil – på samme måde, som det gælder på de øvrige områder, hvor der gælder tilsvarende krav – navnlig være gæld i form af skatte- og momsrestancer, der vil kunne begrunde, at auktionslederbeskikkelse nægtes på grund af betydelig forfalden gæld til det offentlige.

Det er en forudsætning for at nægte beskikkelse efter den foreslåede bestemmelse, at gælden er opstået i forbindelse med auktionsvirksomhed. Nægtes beskikkelse med henvisning til, at pågældende har en betydelig forfalden gæld til det offentlige, afskærer det dog ikke ansøgeren fra at arbejde inden for erhvervet, blot det sker for en auktionsleder, der har den fornødne beskikkelse. En betydelig forfalden gæld til det offentlige vil dog kunne afskære pågældende fra at blive autoriseret som auktionslederfuldmægtig, jf. lovudkastets § 8, stk. 3.

Formålet med bestemmelsen er at ramme manglende betalingsvilje samt forebygge stiftelse af betydelig gæld til det offentlige. Det forudsættes i den forbindelse, at hver enkelt ansøger skal have vurderet sine forhold individuelt. En person, der har indgået en afdrags- eller betalingsaftale med inddrivelsesmyndigheden, er således ikke afskåret fra at opnå beskikkelse.

Der henvises i øvrigt til betænkningens kapitel 2, pkt. 4.2.3.

Til § 7

Det foreslås i *stk. 1*, at en beskikkelse som auktionsleder bortfalder, når den beskikkede dør, eller hvis den pågældende ikke længere opfylder betingelserne for beskikkelse efter § 5, stk. 4, nr. 1 eller 2.

Bestemmelsen indebærer, at hvis en beskikket auktionsleder dør, eller den pågældende tages under værgemål eller samværgemål, jf. værgemålslovens §§ 5 eller 7, eller tages under konkurs- eller rekonstruktionsbehandling, vil beskikkelsen *automatisk* bortfalde.

Betingelserne, som er nævnt § 5, stk. 4, nr. 1 og 2, må anses for så grundlæggende, at betingelserne vedvarende skal være opfyldt.

Det foreslås i *stk. 2*, at justitsministeren eller den, justitsministeren bemyndiger hertil, efter underretning fra tilsynsmyndigheden kan tilbagekalde beskikkelsen, hvis beskikkelsen ikke har været udnyttet i 5 på hinanden følgende år.

Bestemmelsen har til formål at sikre, at en beskikket auktionsleder gennem jævnlig afholdelse af auktioner har det fornødne indgående kendskab til auktionsafholdelse samt de retsregler, der gælder herfor.

Det foreslås i *stk. 3*, at justitsministeren eller den, justitsministeren har bemyndiget hertil, kan tilbagekalde beskikkelsen efter forud indhentet erklæring fra fogedretten.

Beskikkelsesmyndigheden vil efter den foreslåede bestemmelse kunne tilbagekalde en beskikkelse, hvis auktionslederen på grund af alderssvækkelse eller af andre grunde vurderes ikke længere at være egnet til at varetage hvervet som beskikket auktionsleder, herunder i tilfælde, hvor der er indgivet flere (berettigede) klager mod auktionslederen, som har givet anledning til påtaler, eller i tilfælde, hvor auktionslederen i øvrigt ikke varetager hvervet på forsvarlig vis.

Det forudsættes, at beskikkelsesmyndigheden indhenter en udtalelse fra fogedretten i den eller de retskredse, hvor auktionslederen er beskikket, og at der herefter foretages høring af den beskikkede auktionsleder, inden der træffes afgørelse efter stk. 3.

I lyset af, at gæld til det offentlige i vidst muligt omfang bør minimeres, foreslås det endvidere i stk. 3, at en beskikkelse kan tilbagekaldes, hvis auktionslederen oparbejder betydelig gæld til det offentlige, hvorved forstås forfalden gæld på 100.000 kr. eller derover. Det er en forudsætning for at tilbagekalde beskikkelse, at gælden er opstået i forbindelse med auktionsvirksomhed.

Tilsvarende bestemmelser om tilbagekaldelse er indeholdt i en række andre love, herunder retsplejeloven for så vidt angår advokatbeskikkelse, inkassoloven får så vidt angår autorisation til inkassovirksomhed og vagtvirksomhedsloven for så vidt angår autorisation som vagt mv.

Det forudsættes, at der forud for tilbagekaldelse af en auktionslederbeskikkelse på grund af betydelig forfalden gæld til det offentlige foretages en konkret og individuel vurdering af omstændighederne ved restancens opståen og forløb, herunder i hvilket omfang auktionslederen har vist vilje til at få gælden nedbragt. I vurderingen heraf bør i den forbindelse indgå, om gælden pludseligt er opstået, f.eks. som følge af midlertidige likviditetsproblemer, eller om den gennem længere tid er vokset, og om der i denne forbindelse er truffet effektive foranstaltninger fra auktionslederens side til nedbringelse af gælden inden for en rimelig tidsfrist. Det forudsættes endvidere, at auktionslederen forud for en eventuel tilbagekaldelse som følge af betydelig forfalden gæld til det offentlige oplyses om, hvilke konsekvenser (tilbagekaldelse) en fortsat betydelig restance kan få, således at auktionslederen har mulighed for at indfri restancen inden for en rimelig frist.

Der stilles således – i forhold til kravene for at nægte beskikkelse, jf. lovudkastets § 6, stk. 2 – skærpede krav til at tilbagekalde en allerede meddelt beskikkelse på baggrund af oparbejdede offentlige restancer. Det skærpede krav skal ses i lyset af, at tilbagekaldelse må betragtes som mere indgribende for den pågældende end et afslag på en ansøgning om beskikkelse.

Det foreslås i *stk. 4*, at beskikkelsesmyndigheden kan dispensere fra bestemmelsen om, at beskikkelse kan tilbagekaldes, hvis beskikkelsen ikke har været udnyttet i 5 på hinanden følgende år. Det må bero på en samlet vurdering af sagen omstændigheder, om der bør dispenseres fra bestemmelsen i stk. 2 og stk. 3, 1. pkt.

I tilfælde, hvor beskikkelse ikke har været udnyttet i 5 på hinanden følgende år, bør baggrunden for den manglende udnyttelse, herunder f.eks. længerevarende sygdom el.lign., indgå i vurde-

ringen af, om der er grundlag for dispensation. I tilfælde, hvor auktionslederen har forfalden gæld til det offentlige på 100.000 kr. eller derover, bør omstændighederne vedrørende restansens opståen og forløb, herunder i hvilket omfang auktionslederen har vist vilje til at få gælden nedbragt, indgå i vurderingen af, om der er grundlag for dispensation.

Der henvises i øvrigt til betænkningens kapitel 2, pkt. 4.2.4.

Til § 8

Det foreslås i *stk. 1*, at fogedretten efter indstilling fra en auktionsleder, der kan dokumentere et behov herfor, kan autorisere en eller flere fuldmægtige til på auktionslederens vegne at forestå afholdelsen af auktion.

Den foreslåede bestemmelse har til formål at sikre, at auktionsrekvirenter har rimelig adgang til at få afholdt auktioner af en auktionsleder eller en anden hertil bemyndiget person, samt at auktioner ikke unødigt må aflyses.

Det forudsættes, at auktionslederen kan dokumentere et konkret behov for autorisation af en eller flere fuldmægtige, som på vegne af auktionslederen kan forestå afholdelsen af auktioner. Kravet vil være opfyldt navnlig i tilfælde, hvor det kan dokumenteres, at auktionslederen forestår et betydeligt antal auktioner årligt, eller i tilfælde, hvor auktionsleders midlertidige fravær, f.eks. på grund af forbigående sygdom, kan dokumenteres.

En autoriseret auktionslederfuldmægtig optræder på vegne af den beskikkede auktionsleder og under dennes ansvar. Ansvar for, at auktionen afholdes i overensstemmelse med loven, påhviler således den beskikkede auktionsleder.

Der er ikke mulighed for, at en auktionslederfuldmægtig kan fortsætte sit virke som fuldmægtig under en auktionsleder i tilfælde af dennes fravær på grund af f.eks. jobskifte, dødsfald mv. Da en auktionslederfuldmægtig optræder på auktionslederens vegne og under dennes ansvar, er auktionslederfuldmægtigen afskåret fra at fortsætte sit virke i tilfælde af auktionslederens fravær af ikke-midlertidig karakter. Bortfalder eller tilbagekaldes auktionslederens beskikkelse, eller dør auktionslederen, ophører således automatisk auktionslederfuldmægtigens autorisation.

Det forudsættes, at der ikke beskikkes flere auktionslederfuldmægtige under den enkelte auktionsleder, end hvad der skønnes nødvendigt ud fra det konkret dokumenterede behov. Der kan endvidere være anledning til at begrænse antallet af fuldmægtige for at sikre, at auktionslederens tilsyn med de pågældende føres på en forsvarlig måde.

Retten til at autorisere fuldmægtige henhører under den stedlige fogedret, idet de lokale fogedretter i deres egenskab af kontrol- og tilsynsmyndighed ofte har et nærmere kendskab til de enkelte auktionsledere, omfanget af disses auktionsledervirksomhed mv.

Den stedlige fogedret kan kun meddele autorisation inden for sin egen retskreds, og en auktionsleder, der er beskikket for flere retskredse, må derfor søge autorisation for sin(e) auktionslederfuldmægtig(e) flere steder.

Det foreslås i *stk. 2*, at autorisation som auktionslederfuldmægtig kan meddeles den, der opfylder kravene i § 5, stk. 4, nr. 1-3, jf. dog stk. 3.

Bestemmelsen indebærer, at auktionslederfuldmægtigen skal opfylde de samme grundlæggende betingelser som auktionsledere, inden der kan meddeles en autorisation som auktionslederfuldmægtig.

Det forudsættes således, at auktionslederfuldmægtige har retlig handleevne og dermed ikke er umyndig eller under værgemål eller samværgemål.

Det forudsættes endvidere, at auktionslederfuldmægtigen – som også i sit virke vil modtage betaling på vegne af auktionssælger – ikke er under rekonstruktionsbehandling eller konkurs. Bestemmelsen har til formål at sikre, at insolvente personer ikke kan meddeles autorisation som auktionslederfuldmægtige.

Endelig forudsættes det, at auktionslederfuldmægtigen har relevant uddannelse, erhvervsfaring eller lignende. Bestemmelsen har til formål at sikre, at auktionslederfuldmægtigen har et vist kendskab til auktionsområdet og dermed de fornødne faglige forudsætninger for at forestå afholdelsen af auktioner. Der kan i den forbindelse peges på, at uddannelse og/eller erfaring som f.eks. advokat eller inden for antikvitets- eller marskandiserbranchen vil kunne opfylde kvalifikationskravet. En ansøger kan imidlertid også have opnået relevant erfaring gennem ansættelse i en auktionsholdervirksomhed.

Det foreslås i *stk. 3*, at justitsministeren i særlige tilfælde kan gøre undtagelse fra kvalifikationskravet efter § 5, stk. 4, nr. 3. Det forudsættes, at der i hvert enkelt tilfælde foretages en konkret vurdering af, om den pågældende er egnet til at blive autoriseret, selv om kvalifikationskravet ikke er opfyldt.

Det foreslås endvidere i stk. 3, at de forhold, som efter lovudkastets § 6 kan medføre, at auktionslederbeskikkelse nægtes meddelt, skal finde tilsvarende anvendelse på opnåelse af autorisation som auktionslederfuldmægtig.

Autorisation kan således nægtes den, der er dømt for et strafbart forhold, hvis forholdet begrundes en nærliggende fare for misbrug af adgangen til at forestå auktioner, jf. straffelovens § 78, stk. 2.

Hvorvidt et konkret strafbart forhold begrundes en nærliggende fare for misbrug af adgangen til at forestå afholdelsen af auktioner, vil først og fremmest afhænge af, om forholdet indebærer en særlig risiko for, at den pågældende ikke vil overholde reglerne om udøvelse af auktionsledervirksomhed. I vurderingen skal der bl.a. tages hensyn til de omstændigheder, hvorunder forholdet blev begået, forbrydelsens grovhed og udførelsesmåde, den hengåede tid, vedkommendes personlige forhold på gernings- og ansøgningstidspunktet samt til, om tiltalte er tidligere straffet. Personer dømt for berigelseskriminalitet og personer dømt for overtrædelser af lovgivningen om bogføring eller af moms- eller skattelovgivningen vil som udgangspunkt ikke kunne meddeles autorisation.

Autorisation vil herudover kunne nægtes den, der har betydelig forfalden gæld til det offentlige. Det vil – på samme måde som ved nægtelse af auktionslederbeskikkelse – navnlig være gæld i form af skatte- og momsrestancer, der vil kunne begrunde, at autorisation som auktionslederfuldmægtig nægtes på grund af betydelig forfalden gæld til det offentlige. Det er desuden en forudsætning for at nægte autorisation, at gælden er opstået i forbindelse med auktionsvirksomhed.

Ved betydelig forfalden gæld til det offentlige forstås skyldige beløb i størrelsesordenen 50.000 kr. eller derover.

Formålet med bestemmelsen er at ramme manglende betalingsvilje samt forebygge stiftelse af betydelig gæld til det offentlige. Det forudsættes i den forbindelse, at den, der har en betydelig gæld til det offentlige, skal have vurderet sine forhold individuelt. En person, der har indgået en afdrags- eller betalingsaftale med inddrivelsesmyndigheden, er således ikke afskåret fra at opnå autorisation som auktionslederfuldmægtig.

Der henvises i øvrigt til betænkningens kapitel 2, pkt. 4.2.5.

Til § 9

Det foreslås i § 9, at justitsministeren fastsætter regler om vederlag for auktionslederens arbejde i forbindelse med at forestå auktionsafholdelse samt godtgørelse af udgifter forbundet med auktionsafholdelsen.

Formålet med forslaget er at sikre, at offentlige auktioner finder sted under betryggende forhold, herunder ved at sikre gennemsigtighed for auktionsrekvirenter og -købere for så vidt angår fastsættelsen af auktionslederens vederlag. Det forudsættes således, at der administrativt fastsættes regler om auktionslederens vederlag, således at vederlaget løbende kan justeres i takt med den generelle pris- og lønudvikling.

Vederlaget bør ikke overstige, hvad der må anses for rimeligt, idet auktionsrekvirenter i modsat fald vil afholde sig fra at afsætte deres effekter ved frivillig offentlig auktion.

Det forudsættes i den forbindelse administrativt fastsat, at vederlaget for auktionslederens arbejde i forbindelse med auktionen afholdelse fastsættes til 2,5 pct. af budsummen med tillæg af de omkostninger, som køberen skal betale i henhold til auktionsvilkårene, og de forpligtelser, som køberen skal overtage uden for budsummen. For så vidt angår periodiske ydelser forudsættes disse medregnet med ydelsernes samlede værdi for den aftalte løbetid, dog højst 10 år efter auktionen.

Det forudsættes endvidere, at der – på samme måde som hidtil – bør gælde en maksimumtakst for auktionslederens vederlag. Det gældende maksimalvederlag, der ikke er blevet forhøjet siden 2004, forudsættes i medfør af bemyndigelsesbestemmelsen forhøjet til 1.000 kr. pr. påbegyndt time, dog minimum 2.000 kr., således at vederlaget følger den generelle pris- og lønudvikling. Det forudsættes endvidere, at der fremadrettet skal ske en årlig regulering af taksten. Det forudsættes endvidere, at der administrativt fastsættes et minimumsvederlag, da der altid vil være et vist arbejde forbundet med at forestå afholdelsen af en auktion, uanset om der på auktionen alene bortauktioneres få genstande af begrænset værdi. Dette minimumsvederlag forudsættes fastsat til 2.000 kr.

Der foreslås endvidere, at der fastsættes regler for betaling for en aflyst auktion (1.000 kr.) samt regler om, i hvilket tidsrum der ydes normalvederlag og forhøjet vederlag. Det foreslås i den forbindelse, at auktionslederlederen vil have krav på normalvederlag på hverdage inden for normal arbejdstid, dvs. mandag til fredag mellem kl. 8.00-17.00, mens auktionslederen uden for nævnte tidsrum vil have krav på et vederlag, der er 100 pct. højere.

Ud over vederlag for auktionslederens arbejde i forbindelse med afholdelse af en auktion forudsættes det, at det administrativt fastsættes, at auktionslederen har krav på godtgørelse for nødvendige udgifter, som denne har afholdt i anledning af auktionen, herunder f.eks. transportkostninger til og fra auktionsstedet.

Det forudsættes endelig, at det administrativt fastsættes, at auktionsrekvirenten, uanset om denne er forbruger eller erhvervsdrivende, på tidspunktet for indgåelsen af aftalen med auktionslederen skal oplyses om de forventede udgifter ved auktionen, således at rekquirenten ikke efter auktionens afholdelse bliver mødt med krav om betaling for eventuelle ekstra udgifter, som vedkommende ikke forventede at skulle betale til auktionslederen.

Der henvises i øvrigt til betænkningens kapitel 2, pkt. 5.2.2 og 5.2.3.

Til § 10

Det foreslås i § 10, at auktionslederen varetager inddrivelsen i forbindelse med auktionen efter nærmere aftale.

Det vil ofte være naturligt for auktionsrekvirenten at overlade opgaven med at få inddrevet købesummen til auktionslederen, da auktionslederen selv har været til stede ved auktionen. Den foreslåede bestemmelse indebærer således, at auktionsrekvirenten efter nærmere kan overlade opgaven med at få inddrevet købesummen med omkostninger og moms hos auktionsskøberen til auktionslederen, som herefter vil være ansvarlig for at få inddrevet købesummen.

Bestemmelsen indebærer endvidere, at det er muligt for auktionsrekvirenten selv at varetage opgaven med at få inddrevet købesummen eller overlade det til andre end auktionslederen. Det er dog kun auktionslederen, som er forpligtet til at stille sikkerhed for en eventuel erstatningspligt, jf. lovudkastets § 11.

Ved tvangsauktion over løsøre forudsættes det, at auktionsrekvirenten – eller den, opgaven med at få inddrevet købesummen måtte være overladt til – kan stille en af fogedretten bestemt sikkerhed.

I tilfælde, hvor auktionslederen varetager inddrivelsen, skal der senest 14 dage efter auktionen eller den fastsatte betalingsfrists udløb, aflægges regnskab til auktionsrekvirenten over auktionsbeløbet og udbetales auktionsprovenuet til auktionsrekvirenten.

Der henvises i øvrigt til betænkningens kapitel 2, pkt.5.2.1.

Til § 11

Det foreslås i *stk. 1*, auktionslederen tegner forsikring eller stiller anden form for sikkerhed for auktionslederens eventuelle erstatningspligt over for auktionsrekvirenter og -købere. Justitsministeren fastsætter nærmere regler om sikkerhedens art og størrelse.

Bestemmelsen indebærer, at auktionslederen er forpligtet til at stille sikkerhed for det tab, en auktionsrekvirent eller -køber måtte lide i anledning af auktionslederens ansvarspådragende adfærd eller den pågældendes misbrug af betroede midler, konkurs mv. Baggrunden for den foreslåede bestemmelse, der viderefører gældende ret, er at sikre, at auktionsrekvirenter og -købere ikke lider et økonomisk tab.

Bestemmelsen har således for det første til formål at beskytte auktionsrekvirenten, der overlader genstande i auktionslederens varetægt. Auktionslederen kan f.eks. ifalde et erstatningsansvar over for auktionsrekvirenten ved en forkert beskrivelse af auktionsgenstanden i auktionkataloget, i det omfang de almindelige erstatningsretlige betingelser er opfyldt. Bestemmelsen har for det andet til formål at beskytte auktionkøberen, herunder f.eks. i tilfælde, hvor auktionkøberen har erhvervet en stjålen genstand eller en genstand købt med ejendomsforhold, der efterfølgende må tilbageleveres til den oprindelige ejer.

For så vidt angår sikkerhedens art indebærer bestemmelsen, at det ikke er afgørende, hvilken form for sikkerhed der stilles. Sikkerheden skal blot i fornødent omfang dække auktionsrekvirentens og -køberens eventuelle krav mod auktionslederen.

Det er således op til den enkelte auktionsleder at bestemme, hvordan den pågældende vil sikre sig imod eventuelle krav, herunder f.eks. ved tegning af en individuel forsikring eller en kollektiv forsikring i fællesskab med andre auktionsledere. Herved sikres det, at en auktionsleder vil kunne benytte sig af nye sikkerhedsformer, som måtte opstå fremover.

Sikkerheden skal omfatte *ethvert* krav, som auktionsrekvirenter og -købere måtte have som følge af auktionslederens uagtsonne handlinger eller undladelser, forudsat at de almindelige erstatningsbetingelser er opfyldt. Sikkerheden omfatter således det tab, en auktionsrekvirent eller -køber måtte lide i anledning af auktionslederens ansvarspådragende adfærd eller den pågældendes misbrug af betroede midler, konkurs mv. Auktionslederens eventuelle ansvar over for andre, som måtte have været til stede ved auktionen, falder derimod uden for det, sikkerhedsstillelsen skal dække.

Det foreslås, at de nærmere regler om auktionslederens sikkerhedsstillelse fastlægges på bekendtgørelsesniveau. Disse regler forudsættes at indeholde nærmere regler om sikkerhedens art og størrelse samt om, at den sikkerhed, der stilles på anden måde end ved tegning af forsikring, skal godkendes af fogedretten efter indstilling fra auktionslederen om sikkerhedens art, anbringelse og klausulering. Bevis for, at sikkerheden er stillet, skal indsendes til fogedretten.

For så vidt angår sikkerhedens størrelse forudsættes det, at det administrativt fastsættes, at kravet til størrelsen af sikkerheden minimum skal være på 600.000 kr. Det forudsættes, at beskikelsesmyndigheden herefter løbende, f.eks. hvert 3. år, vurderer, om der er behov for at forhøje af minimumssikkerheden.

Da det ikke kan udelukkes, at omfanget af en konkret auktionsleders virksomhed nødvendiggør ændringer i sikkerhedens størrelse, foreslås det administrativt fastsat, at fogedretten kan kræve sikkerheden enten forhøjet eller nedsat. Med henblik på, at fogedretten kan foretage en vurdering af, om sikkerheden til enhver tid er tilstrækkelig, forudsættes det, at det administrativt fastsættes, at auktionslederen er forpligtet til at underrette fogedretten, hvis behovet for sikkerhedsstillelse ændrer sig.

For at sikre, at der i forhold til sikkerhed i form af en forsikringsordning ikke sker ændringer i forsikringsdækningen, forudsættes det, at det administrativt fastsættes, at forsikringspoliceen skal udformes således, at forsikringen ikke efterfølgende kan ændres eller opsiges uden fogedrettens samtykke. Det foreslås endvidere, at forsikringsselskabet skal underrette fogedretten med mindst 1 måneds varsel, hvis forsikringen ophører på grund af misligholdelse, og at policeen på forlangende skal forevises fogedretten.

Hvis en auktionsleders beskikkelse bortfalder eller tilbagekaldes, må auktionslederen ikke længere forestå afholdelsen af auktioner, og sikkerheden bør derfor frigives. Der kan dog være situationer, hvor sikkerheden bør opretholdes i et vist tidsrum, efter at beskikkelsen er bortfaldet eller tilbagekaldt, f.eks. hvis auktionslederen har givet auktionskøbere kredit. Det foreslås på den baggrund, at sikkerheden efter fogedrettens bestemmelse herom frigives, når auktionslederens beskikkelse er bortfaldet eller tilbagekaldt, og der for kreditkøb er forløbet 2 måneder fra auktionslederens seneste auktion. Auktionslederen skal, før sikkerheden frigives, på tro og love erklære, at der ikke af auktionskøbere er rejst erstatningskrav, som ikke er afgjort.

Det foreslås i *stk. 2*, at beskikkelse som auktionsleder først kan meddeles, når sikkerheden er stillet.

Bestemmelsen har til formål at sikre, at sikkerheden er stillet, inden auktionslederen kan forestå afholdelsen af auktioner. Beskikkelsen betinges således af, at auktionslederen har stillet den nødvendige sikkerhed.

Der henvises i øvrigt til betænkningens kapitel 2, pkt. 6.2.

Til § 12

Det foreslås i § 12, at auktionslederen snarest muligt, når denne har modtaget en auktionsbegæring, berammer tid og sted for auktionens afholdelse. Berammelsen skal ske efter forhandling med auktionsrekvirenten.

En anmodning om afholdelse af auktion skal fremsættes skriftligt eller mundtligt til auktionslederen, og auktionsrekvirenten har pligt til samtidig med fremsættelsen af en sådan anmodning at oplyse navn og kontaktoplysninger samt at angive salgsgenstandenes art og omtrentlige antal. Af bevismæssige årsager bør auktionslederen sikre sig, at auktionsanmodningen indgives skriftligt.

Tidspunktet for auktionens afholdelse skal kunne rummes inden for rammerne af lov nr. 515 af 30. april 2019 om detailsalg fra butikker m.v. (lukkeloven), hvorefter der ikke må ske detailsalg fra butikker omfattet af loven (butikker, hvorfra der foregår detailsalg, jf. lukkelovens § 1, stk. 1) på helligdage, grundlovsdag og juleaftensdag samt efter kl. 15.00 på nytårsaftensdag, jf. lukkelovens § 2, stk. 1. Lukkeloven finder dog ikke anvendelse på tvangsauktioner over løsøre samt frivillige offentlige auktioner over genstande udleveret fra et bo, jf. lovens § 3, nr. 6. Herudover er salg af særlige former for løsøre undtaget fra lovens anvendelsesområde, jf. lovens § 3, nr. 1-5 og 7-9. Det drejer sig bl.a. om motorkøretøjer, skibe, luftfartøjer, lystbåde, campingvogne, brændsel, planter, husdyr og brugte genstande, der sælges fra butik, hvis indehaver har bevilling til handel med brugte genstande samt pantelånervirksomhed. Sådanne auktioner kan således afholdes på helligdage, grundlovsdag, juleaftensdag samt nytårsaftensdag efter kl. 15.

For så vidt angår stedet for auktionens afholdelse, er auktionslederen efter den foreslåede § 5, stk. 2 og 3, *forpligtet* til at forestå afholdelsen af auktioner i den retskreds, hvor den pågældende er beskikket, og *berettiget* til at forestå afholdelsen heraf i hele landet.

Det forudsættes, at tid og sted for auktionen angives så nøjagtigt som muligt og gengives i bekendtgørelsen af auktionen. Skal en auktion forløbe over flere dage, må disse følge umiddelbart efter hinanden ellers må det betragtes som en ny auktion.

Bestemmelsen indebærer, at en auktionsanmodning skal efterkommes af auktionslederen *snarest muligt*, da auktionsrekvirenten ofte har en legitim interesse i at få bortauktioneret sine genstande hurtigst muligt. Det er dog en forudsætning, at genstandene har en sådan værdi, at det kan betale sig at afholde en auktion. I modsat fald er auktionslederen berettiget til at vente, indtil der er samlet tilstrækkeligt med genstande til at afholde en auktion.

Ved tvangsauktion er auktionslederen forpligtet til at beramme en særskilt auktion, når det forlanges af sælgeren. Hvis rekquirenten i forbindelse med en frivillig auktion vil have en særskilt auktion over sine genstande, bør auktionslederen ud fra sin erfaring oplyse, hvor store omkostningerne anslås at blive sammenlignet med sædvanlig auktion.

Auktionsrekquirenten kan modsætte sig, at der ved den auktion, den pågældende har anmodet om, bortsælges genstande for andre sælgere. Rekquirenten er dog i så fald forpligtet til på forlangende at stille sikkerhed for samtlige omkostninger ved auktionen.

Bestemmelsen er et udtryk for en hensynsafvejning mellem på den ene hensynet til at auktionsrekquirenten har mulighed for at påvirke beslutningen om, hvor og hvornår den pågældende kan få bortauktioneret sine genstande, over for hensynet til auktionslederens mulighed for at tilrettelægge auktionerne på den for auktionslederen mest hensigtsmæssige måde.

Der henvises i øvrigt til betænkningens kapitel 2, pkt. 10.2.

Til § 13

Det foreslås i § 13, at auktionslederen, hvis auktionsrekquirent eller -køber er forbruger, skal iagttage reglerne om oplysningspligt efter forbrugeraftalelovens § 17, når aftalen indgås på auktionslederens forretningssted. Indgås aftalen uden for auktionslederens forretningssted, skal auktionslederen iagttage reglerne om oplysningspligt efter forbrugeraftalelovens §§ 8 og 10.

Oplysninger om bl.a. pris og betalingsvilkår vil ofte være en væsentlig del af beslutningsgrundlaget, når forbrugeren skal vurdere fordele og ulemper ved varen/tjenesteydelsen, herunder om forbrugeren skal bortsælge genstande på en fysisk, offentlig auktion. Bestemmelsen har således til formål at sikre, at auktionsrekquirent og -køber, når disse er forbrugere, modtager de nødvendige informationer fra auktionslederen i forbindelse med køb og salg på auktion.

Forbrugeraftaleloven, som bl.a. fastsætter regler om oplysningspligt forud for og efter aftaleindgåelsen, finder anvendelse i forholdet mellem auktionslederen og auktionskøberen/auktionsrekquirenten, når de pågældende er forbrugere.

For så vidt angår auktions*rekvirent* indebærer dette, at reglerne i forbrugerftaleloven finder anvendelse, når auktionsrekvirenten med auktionslederen indgår en aftale om formidling af et salg. For så vidt angår auktions*skøber* indebærer dette, at de rettigheder og forpligtelser, som i henhold til forbrugerftaleloven påhviler forbrugers medkontrahent (dvs. sælger), påhviler auktionslederen.

Omfanget af auktionslederens oplysningspligt afhænger af, om auktionskøbet henholdsvis aftalen om formidling af salg sker på eller uden for den erhvervsdrivendes (auktionslederens) forretningssted.

Ved den erhvervsdrivendes forretningssted forstås ethvert ikke-flytbart detailforretningssted, hvor den erhvervsdrivende fast udøver sin aktivitet, eller ethvert flytbart detailforretningssted, hvor den erhvervsdrivende udøver sin aktivitet på sædvanligt grundlag, jf. forbrugerftalelovens § 3, nr. 3. Det afgørende kriterium for, om der foreligger et forretningssted i bestemmelsens forstand, er, om den erhvervsdrivende kan siges fast at udøve sin aktivitet fra stedet.

Indgås en aftale om formidling af et salg *på auktionslederens forretningssted*, skal auktionslederen, inden aftalen indgås, give forbrugeren en række oplysninger på en klar og forståelig måde, medmindre oplysningerne allerede fremgår tydeligt af sammenhængen, jf. forbrugerftalelovens § 17. Det drejer sig bl.a. om den samlede pris for varen eller tjenesteydelsen inklusive afgifter eller, hvis varens eller tjenesteydelsens art gør, at prisen ikke med rimelighed kan udregnes på forhånd, den måde, hvorpå prisen skal udregnes, jf. forbrugerftalelovens § 17.

Indgås der en aftale om formidling af et salg *uden for auktionslederens forretningssted*, er auktionslederen, inden aftalen indgås, efter forbrugerftalelovens § 8 forpligtet til på en klar og forståelig måde at give forbrugeren en række oplysninger. Det drejer sig bl.a. om varens eller tjenesteydelsens vigtigste egenskaber, auktionslederens identitet, den fysiske adresse, hvor auktionslederen er etableret, den samlede pris for varen (hvor prisen ikke med rimelighed kan udregnes på forhånd, skal den måde, hvorpå prisen udregnes mv, skal der gives oplysning om, at der kan forekomme yderligere omkostninger).

Ved aftaler indgået uden for den erhvervsdrivendes forretningssted skal de nævnte oplysninger endvidere gives på papir eller, hvis forbrugeren samtykker hertil, på et andet varigt medium, jf. forbrugerftalelovens § 10, stk. 1, 1. pkt. Den erhvervsdrivende skal udlevere en kopi af den underskrevne aftale eller en bekræftelse heraf på papir eller, hvis forbrugeren samtykker hertil, på et andet varigt medium, jf. forbrugerftalelovens § 10, stk. 2, 1. pkt.

I forhold til auktionslederens oplysningsforpligtelse over for auktionsskøberen, vil en række af de oplysninger, som auktionsskøberen har krav på, dog typisk allerede fremgå af auktionens vilkårene i det auktionsskatalog, som auktionslederen efter lovudkastets § 19, er forpligtet til at udarbejde. Det gælder bl.a. ved omkostninger, som vil påløbe ud over budsummen. Endvidere følger det af lovudkastets § 14, stk. 1. 2. pkt., at bekendtgørelsen af auktionen skal indeholde oplysning om alle forhold, der kan antages at have væsentlig betydning for værdien af de genstande, der bortsælges. Den samlede pris for varen eller tjenesteydelsen kendes i sagens natur ikke, hvorfor auktionslederen ikke kan oplyse nærmere herom.

Der henvises i øvrigt til betænkningens kapitel 2, pkt. 10.1.2.

Til § 14

Det foreslås i *stk. 1*, at auktionslederen skal sikre, at auktionen bekendtgøres med angivelse af tid og sted for auktionen samt arten af de varer, der sælges på auktionen. Bekendtgørelsen skal endvidere indeholde oplysning om alle forhold, der kan antages at have væsentlig betydning for værdien af de genstande, der bortsælges.

Formålet med den foreslåede bestemmelse om bekendtgørelse af frivillige offentlige auktioner er at sikre kendskab til auktionsafholdelsen og dermed størst mulig købsinteresse. Bestemmelsen har samtidig til formål at sikre, at potentielle købere sikres relevante oplysninger om de effekter, som auktionsafholdelsen vedrører.

Bestemmelsen indeholder en række krav til indholdet af bekendtgørelsen. Det er således et krav, at det i bekendtgørelsen tydeligt angives, hvor (stedet) og hvornår (tidspunktet) auktionen afholdes samt arten af de varer, der sælges på auktionen. Ved angivelse af arten skal den almindelige betegnelse for de genstande, der skal bortsælges, angives. Det bør ligeledes angives, hvis nogle af genstandene er særligt værdifulde.

Bekendtgørelsen skal endvidere indeholde alle de oplysninger, som er væsentlige for købers vurdering af genstandene. Der er stor forskel på arten af frivillige offentlige auktioner og de genstande, som søges solgt på sådanne auktioner, og det foreslås derfor at lade det være op til den enkelte auktionsleder at vurdere, hvilke oplysninger der konkret er relevante at angive med henblik på at skabe størst mulig købsinteresse mv.

Bekendtgørelsen af en auktion skal ske i overensstemmelse med markedsføringslovens regler. Det drejer sig bl.a. om generalklausulen i markedsføringslovens § 3 om god markedsføringsskik, hvorefter erhvervsdrivende skal udvise god markedsføringsskik under hensyntagen til for-

brugere, erhvervsdrivende og almene samfundsinteresser, og markedsføringslovens § 6, hvorefter erhvervsdrivende ikke må vildlede ved at udelade eller skjule væsentlige oplysninger eller præsentere væsentlige oplysninger på en uklar, uforståelig, dobbeltydig eller uhensigtsmæssig måde.

Det foreslås i *stk. 2*, at auktionsrekvirenten efter vejledning fra auktionslederen bestemmer, hvordan auktionen skal bekendtgøres.

Bestemmelsen indebærer, at det overlades til auktionsrekvirenten efter drøftelse med auktionslederen at beslutte, om bekendtgørelseskravet skal opfyldes ved bekendtgørelse i et trykt medie eller på internettet mv. Bestemmelsen fastsætter således ikke nærmere krav til bekendtgørelsesmåden.

Bestemmelsen er begrundet i, at salg af en genstand på frivillig offentlig auktion – modsat ved tvangsauktion – sker frivilligt efter anmodning fra auktionsrekvirenten (typisk ejeren), hvorfor det er naturligt, at det er auktionsrekvirenten, der afgør bekendtgørelsesformen.

I det omfang rekquirenten ikke har særlige ønsker til, hvordan auktionen skal bekendtgøres, kan vedkommende overlade det til auktionslederen, der herefter er berettiget til at bekendtgøre auktionen på den måde, der er sædvanlig på stedet.

Der henvises i øvrigt til betænkningens kapitel 2, pkt. 11.2.

Til § 15

Det foreslås i *stk. 1, 1. pkt.*, at en tvangsauktion over løsøre bekendtgøres af auktionslederen mindst én uge før auktionens afholdelse. Det foreslås endvidere i *stk. 1, 2. pkt.*, at bekendtgørelsen skal betegne auktionen som tvangsauktion og ud over tid og sted for auktionen skal indeholde oplysning om alle forhold, der kan antages at have væsentlig betydning for værdien af de genstande, der bortsælges.

Det foreslås endvidere i *stk. 1, 3. pkt.*, at bekendtgørelsen sker i et eller flere relevante medier, som er egnede til at skabe køberinteresse. Sker bekendtgørelse alene i et trykt medie, skal bekendtgørelse indrykkes mindst to gange, jf. *stk. 1, 4. pkt.*

Som det fremgår af lovudkastets § 4 om auktionslederlovens anvendelsesområde, foreslås det, at loven finder anvendelse på bl.a. tvangsauktioner over løsøre mv., når auktionen afholdes ved

en auktionsleder efter henvisning fra fogedretten. I disse tilfælde skal auktionen bekendtgøres i overensstemmelse med den foreslåede § 15.

Formålet med reglerne om bekendtgørelse af tvangsauktioner er at sikre kendskab til auktionsafholdelsen og dermed størst mulig købsinteresse. Reglerne har samtidig til formål at sikre, at potentielle købere sikres relevante oplysninger om de effekter, som auktionsafholdelsen vedrører.

Bestemmelsen indebærer en række krav til indholdet af bekendtgørelsen. Det er således et krav, at det i bekendtgørelsen tydeligt angives, hvor (stedet) og hvornår (tidspunktet) auktionen afholdes. Bekendtgørelsen skal ligeledes indeholde en almindelig betegnelse af de genstande, der skal bortsælges, med fremhævelse af de særlig værdifulde genstande.

Med henblik på at sikre, at interesserede købere får tilstrækkelig tid til gøre sig bekendt med afholdelsen af auktionen samt at sikre offentlig opmærksomhed om tvangsauktionen, foreslås det, at der sker bekendtgørelse mindst én uge før auktionens afholdelse. Er de udlagte genstande udsat for hurtig fordærvelse eller tab i værdi, eller er bevaring af genstandene forbundet med uforholdsmæssige omkostninger, kan fogedretten dog lade auktionen afholde med kortere bekendtgørelsesfrister.

Bekendtgørelsen skal betegne auktionen som tvangsauktion, således at det er klart for potentielle købere, at der er tale om en tvangsauktion over løsøre mv. Bekendtgørelsen skal endvidere indeholde alle de oplysninger, som er væsentlige for købers vurdering af genstandene. Det er op til den enkelte auktionsleder at vurdere, hvilke oplysninger der konkret er relevante med henblik på at skabe størst mulig købsinteresse mv.

Bekendtgørelsen kan ske i et eller flere relevante medier, som er egnede til at skabe køberinteresse. Formuleringen »relevante medier« medfører, at bestemmelsen er teknologineutral i den forstand, at bestemmelsen ikke ved fremkomsten af nye digitale kommunikationsformer, f.eks. applikationer til mobiltelefoner, udelukker annoncering herigennem.

Bestemmelsen indebærer, at der alene er krav om, at bekendtgørelsen skal indrykkes mindst to gange, hvis bekendtgørelsen sker i et trykt medie, idet købsinteresserede ved internetannoncering eller lignende i princippet vil kunne søge og læse annoncerne på et hvilket som helst tidspunkt og fra et hvilket som helst sted i verden. En enkelt annoncering på internettet vil således kunne være umiddelbart tilgængelig for enhver fra det tidspunkt, hvor annoncen slås op, og indtil tvangsauktionen afvikles (eller aflyses).

Det foreslås i *stk. 2*, at auktionsvilkårene skal oplæses ved auktionens begyndelse. Auktionsvilkårene skal endvidere opslås på et iøjnefaldende sted i lokalet eller, hvis auktionen afholdes under åben himmel, der, hvor den holdes eller begyndes. I trykte auktionskataloger indføres auktionsvilkårene straks efter titelbladet.

Bestemmelsen har til formål at sikre, at auktionen finder sted under betryggende forhold, herunder at auktionsskøberne er oplyst om auktionsvilkårene forud for, at der indgås en aftale om køb. Når kravene i bestemmelsen er iagttaget, kan de bydende på auktionen ikke påberåbe sig uvidenhed om auktionsvilkårene, som danner grundlag for det køb, der indgås ved hammerslaget.

I tilfælde, hvor auktioner strækker sig over flere dage, men stadig betragtes som en enkelt auktion, bør auktionerne hver dag indledes med, at auktionsvilkårene oplæses. Genoptages en auktion samme dag efter en pause, er det op til auktionslederen at vurdere, hvorvidt der kan være anledning til at oplæse vilkårene på ny.

Manglende opslag og oplæsning af auktionsvilkårene kan efter omstændighederne føre til auktionens ophævelse. I tilfælde hvor vilkårene ikke er korrekt publiceret, men auktionen alligevel ikke ophæves, kan køberen efter omstændighederne være bundet i overensstemmelse med de vilkår, der ligger inden for det normale. Mere usædvanlige vilkår, der dog ikke ligefrem er ugyldige, kan kun påberåbes over for en køber, der kendte dem.

Der henvises i øvrigt til betænkningens kapitel 2, pkt. 11.2.1.

Til § 16

Det foreslås i *stk. 1*, at auktionslederen skal sikre, at der føres en auktionsbog, som indeholder oplysninger om tid og sted for auktionens afholdelse, auktionsrekvirent, auktionsskøber, den opnåede budsum og om, hvorvidt auktionen er afholdt af auktionslederen selv eller en anden. Er auktionen afholdt af en anden, skal vedkommendes navn anføres. Auktionsbogen skal endvidere indeholde oplysninger om væsentlige tvister under auktionen.

Formålet med bestemmelsen er, at auktionsbogen – med det tilhørende auktionskatalog, jf. lovkastets § 20 – skal kunne tjene som dokumentation for, hvad der er foregået på de enkelte auktioner, herunder hvem der har handlet, hvilke genstande der er blevet handlet, til hvilken pris mv.

Kravene til, hvilke specifikke oplysninger der skal fremgå af auktionsbogen, er navnlig begrundet i hensynet til at sikre politiets mulighed for at efterforske og opklare sager, hvor der er sket salg af stjålne genstande. Det er i den forbindelse væsentligt, at politiet kan identificere auktionsrekvirent og -køber i auktionsbogen. Det må imidlertid også antages, at en auktionsrekvirent vil være mindre tilbøjelig til at søge stjålne genstande afsat på auktion som følge af kravet om, at den pågældendes personlige oplysninger skal fremgå af auktionsbogen.

Oplysningerne om auktionsrekvirent og -køber skal være tilstrækkelige til, at politiet efterfølgende kan identificere de pågældende, det vil sige navnlig oplysning om navn, adresse, CPR-nr., kontaktoplysninger mv. bør fremgå.

Det forudsættes, at auktionsbogen underskrives af auktionslederen snarest efter auktionens afslutning.

Med henblik på at sikre, at politiet har tilstrækkelig mulighed for at foretage de nødvendige efterforskningsskridt, foreslås det i *stk. 2*, at auktionsbogen skal opbevares i minimum 3 år.

Det foreslås i *stk. 3*, at auktionsbogen kan opbevares i elektronisk form efter reglerne i bogføringsloven.

Bestemmelserne i *stk. 2* og *3* indebærer bl.a., at auktionslederen skal sikre, at auktionsbogen opbevares på betryggende vis i hele opbevaringsperioden, og at opbevaringen skal ske på en måde, som i hele perioden muliggør en selvstændig og entydig fremfinding af det pågældende materiale, jf. bogføringslovens § 10, *stk. 1*.

Det foreslås i *stk. 4*, det i lovudkastets § 20 nævnte auktionskatalog føres som bilag til auktionsbogen.

Auktionskataloget skal føres som bilag til auktionsbogen med henblik på at sikre dokumentation. Auktionsbogen skal således – sammen med auktionskataloget – kunne tjene som bevis for, hvad der er foregået på de enkelte auktioner, herunder hvem der har handlet, hvilke genstande der er blevet handlet, til hvilken pris mv.

Der henvises i øvrigt til betænkningens kapitel 2, pkt. 7.2.

Til § 17

Det foreslås i *stk. 1*, at auktionslederen skal sikre, at det forud for auktionens afholdelse undersøges, om bortsalg af indleverede genstande på auktion indebærer overtrædelse af anden lovgivning.

Bestemmelsen har til formål at sikre, at der ved bortsalg af indleverede genstande på auktion ikke sker overtrædelse af andre lovregler. Der må således ved en frivillig offentlig auktion alene sælges genstande, som må omsættes i almindelig fri handel.

Efter den foreslåede bestemmelse pålægges auktionslederen at påse, at der ikke handles i strid med anden lovgivning, herunder lovgivning, som foreskriver, at det er forbudt eller kræver særlig tilladelse fra en offentlig myndighed til auktionssalg af en række genstande. Det forudsættes, at auktionslederen skal iagttage denne pligt forud for auktionens afholdelse.

Ved salg af tobaksvarer og spiritus – i lyset af, at sådanne varer er afgiftsbelagte – gør der sig f.eks. særlige hensyn gældende, herunder hensynet til, at de pågældende varer ikke sælges til en højere eller lavere pris end foreskrevet i lovgivningen, og at afgiften på varerne betales (rettidigt).

Auktionslederen skal således sikre, at det undersøges, at bortsalg ikke er i strid med tobaksafgiftslovens § 28, stk. 4, 1. pkt., jf. lovbekendtgørelse nr. 19 af 8. januar 2018, hvoraf det følger, at auktionssalg med afgiftspligtige varer er forbudt bortset fra tvangsauktioner eller tilfælde, hvor auktion er foreskrevet ved lov. En auktionsleder har ligeledes pligt til at påse, at bortsalget ikke er i strid med spiritusafgiftslovens § 27 a, stk. 2, lovbekendtgørelse nr. 504 af 21. april 2020, hvorefter auktionssalg af spiritus kun må finde sted efter tilladelse fra told- og skatteforvaltningen (i dag Skatteforvaltningen).

For så vidt angår våben og eksplosivstoffer mv. gør der sig også særlige forhold gældende, da der er tale om farlige genstande, som er ulovlige at besidde uden særskilt tilladelse.

En auktionsleder har i den forbindelse pligt til at påse, at bortsalget ikke er i strid med våbenlovens § 2, stk. 2, jf. lovbekendtgørelse nr. 125 af 30. januar 2021, som foreskriver, at i tilfælde, hvor der efter våbenlovens § 2, stk. 1, gælder krav om tilladelse mv. til at erhverve eller besidde genstande eller stoffer, er det forbudt at overdrage eller overlade andre besiddelsen af disse, medmindre erhververen eller modtageren foreviser den fornødne tilladelse mv. En auktionsleder har desuden pligt til at påse, at bortsalget ikke er i strid med knivlovens § 2, stk. 3, 1. pkt.,

hvoraf det fremgår, at knive og blankvåben mv. kun må overdrages eller overlades til andre, hvis erhververen eller modtageren foreviser den fornødne tilladelse fra politiet.

Det foreslås i *stk. 2*, at auktionslederen ved mistanke om manglende adgang til at råde over genstande, der indleveres til auktion, skal afvise at sælge genstandene, indtil der er opnået den fornødne sikkerhed for, at der er retmæssig adgang til at råde over genstanden.

Bestemmelsen har til formål at sikre, at der ikke bortsælges stjålne genstande på auktion. Bestemmelsen må i øvrigt ses i sammenhæng med bl.a. dansk rets almindelige principper om vindikation, hvorefter en person, der har mistet en genstand, i nogle tilfælde vil kunne kræve den tilbageleveret også fra en aftaleerhverver i god tro (f.eks. i tilfælde af tyveri).

Auktionslederens undersøgelsespligt ved mistanke om manglende adgang til at råde over genstanden beror først og fremmest på en eventuel mistanke baseret på de konkrete omstændigheder i hvert enkelt tilfælde. Det forudsættes, at undersøgelsespligten skal stå i rimeligt forhold til værdien af den genstand, som ønskes bortsolgt. Kravene til undersøgelsespligten skærpes således, når der er tale om værdifulde og/eller sjældne genstande, i hvilken forbindelse der kan være en særlig anledning for auktionslederen til at anstille nærmere undersøgelser, f.eks. ved at anmode om fremlæggelse af relevant dokumentation for så vidt angår auktionsrekvirentens lovlige adkomst til at råde over genstanden.

I tilfælde hvor auktionslederen har mistanke om manglende adgang til at råde over genstande, der indleveres til auktion, kan auktionslederen afkræve rekvirenten bevis for lovlig adkomst. Det forudsættes, at hvis det viser sig, at rekvirenten ikke har adgang til at råde over genstanden, skal auktionslederen anmelde forholdet til politiet.

Med henblik på at forbedre auktionsledernes muligheder for at kontrollere om genstande, der ønskes solgt på auktion, er stjålne eller bortkomne, foreslås det som anført i kapitel 2, pkt. 8.2 endvidere, at der etableres et elektronisk søgbart register over stjålne genstande, hvor bl.a. professionelle handlende med brugte genstande, herunder auktions-, kunst- og antikvitsbranchen samt forsikringsselskaber, gives adgang. Etableringen af et sådant register, der skal afløse Rigspolitiets nuværende kostedatabase, vurderes at kunne bidrage til at minimere salget af stjålne genstande. Det vurderes desuden, at etableringen af et sådant register, hvor oplysningerne deri er brugbare og valide, vil være egnet til at reducere kriminelle muligheder for at afsætte stjålne genstande uden risiko for opdagelse og dermed forventeligt på sigt være egnet til at medvirke til en reduktion i antallet af indbrud. For en nærmere beskrivelse af forslaget om etablering af et søgbart register henvises til betænkningens kapitel 2, pkt. 8.2.

Etableres et sådant register, vil auktionslederen ved mistanke om manglende adgang til at råde over en genstand, som ønskes solgt på auktion, have pligt til at sikre, at der søges på genstanden i registeret.

Efter hvidvasklovens § 1, stk. 1, nr. 22, er virksomheder og personer, der erhvervmæssigt opbevarer, handler med eller formidler handel med kunstværker, hvor værdien af transaktionen eller en række indbyrdes forbundne transaktioner udgør 50.000 kr. eller derover, omfattet af hvidvaskloven. Det indebærer, at en auktionsleder, der erhvervmæssigt formidler handel med bl.a. kunstværker kan være omfattet af hvidvasklovgivningen., forudsat at de øvrige betingelser i bestemmelsen er opfyldt.

Det indebærer, at auktionsledere ved ovennævnte aktiviteter skal overholde hvidvasklovens regler om kundekendingsprocedurer, kontrol og risikovurdering, underretning til Hvidvasksekretariatet i National enhed for Særlig Kriminalitet (NSK) mv. For en nærmere beskrivelse heraf henvises i øvrigt til betænkningens kapitel 2, pkt. 8.1.2.

Det foreslås i *stk. 3*, at auktionslederen ved mistanke om, at genstanden er udbytte opnået ved en strafbar lovovertrædelse, er forpligtet til straks at anmelde forholdet til politiet.

Der forudsættes, at auktionslederen skal have en rimelig grund til at formode, at der foreligger et strafbart forhold, førend vedkommende er forpligtet til at anmelde forholdet til politiet.

Auktionslederen er forpligtet til »straks« at anmelde forholdet til politiet, hvilket indebærer, at auktionslederen skal anmelde forholdet uden unødigt ophold.

Der henvises i øvrigt til betænkningens kapitel 2, pkt. 8.2.

Til § 18

Det foreslås i *stk. 1*, at auktionen forestås af auktionslederen eller en auktionslederfuldmægtig.

Bestemmelsen indebærer, at auktionen skal forestås og kontrolleres af auktionslederen eller en af fogedretten autoriseret auktionslederfuldmægtig, som optræder under auktionslederens ansvar.

Bestemmelsen udelukker imidlertid ikke, at auktionslederen kan lade visse opgaver og pligter, der efter loven påhviler auktionslederen i forbindelse med afholdelse af en auktion, udføre af

en andre. Ansvar for, at auktionen afholdes i overensstemmelse med loven, påhviler dog altid den beskikkede auktionsleder.

Det foreslås i *stk. 2*, at fogedretten i tilfælde af auktionslederens og auktionslederfuldmægtigens forfald kan godkende, at auktionen forestås af en stedfortræder, der optræder under auktionslederens ansvar. Stedfortræderen skal opfylde betingelserne i lovens § 5, stk. 4, nr. 1 og 2.

Bestemmelse har til formål at sikre at auktioner ikke unødigt må aflyses i tilfælde af auktionslederens eller fuldmægtigens midlertidige forfald, f.eks. ved forbigående sygdom mv.

Der er tale om en undtagelsesbestemmelse, som indebærer, at auktionslederen, hvis denne ingen auktionslederfuldmægtige har, ved forfald undtagelsesvist og med fogedrettens forudgående tilladelse kan anvende en stedfortræder. Stedfortræderen handler på auktionslederens vegne og dermed under dennes ansvar.

Fogedrettens godkendelse af stedfortræderen må nægtes, hvis stedfortræderen er umyndig eller under værgemål efter værgemålslovens § 5 eller samværgemål efter værgemålsloven. Endvidere skal godkendelse af stedfortræderen nægtes, hvis stedfortræderen er under rekonstruktionsbehandling eller konkurs.

Fogedretten må desuden nægte at godkende stedfortræderen, hvis stedfortræderen benyttes så ofte, at ordningen har mistet karakteren af at udgøre en undtagelse.

Der henvises i øvrigt til betænkningens kapitel 2, pkt. 13.2.

Til § 19

Det foreslås i *stk. 1*, at auktionslederen skal sikre, at der udarbejdes et auktionskatalog til brug for auktionen.

Auktionskataloget skal føres som bilag til auktionsbogen med henblik på at sikre dokumentation. Auktionskataloget skal således – sammen med auktionsbogen – kunne tjene som bevis for, hvad der er foregået på de enkelte auktioner, herunder hvem der har handlet, hvilke genstande der er blevet handlet, til hvilken pris mv. Kravet har dermed på samme måde som ved auktionsbogen til formål at sikre muligheden for identifikation af køber navnlig i tilfælde, hvor der måtte være sket bortauktionering af stjålne genstande.

Auktionskataloget har desuden til formål at sikre, at eventuelle købere har mulighed for inden auktionen at gøre sig bekendt med, om der sælges genstande på auktionen, som kan have køberens interesse.

Det foreslås i *stk. 2*, at auktionskataloget skal indeholde auktionsvilkårene og en fortegnelse over de genstande, der sættes til salg på auktionen.

Af hensyn til købsinteresserede, herunder købsinteresseredes mulighed for at vurdere, om der er grund til at møde op på en auktion, er det væsentligt, at det tydeligt fremgår, hvad der sælges på auktionen samt vilkårene herfor. Den foreslåede bestemmelse har til formål at fastsætte, hvilke obligatoriske oplysninger der skal fremgå af auktionskataloget.

Auktionslederen må inden for de givne rammer bestemme formen for auktionskataloget.

Det foreslås i *stk. 3*, at en genstand ikke må sælges på auktionen, medmindre den er nævnt i auktionskataloget og har været være til stede på eftersynet.

Bestemmelsen indebærer et absolut forbud mod at sælge genstande på en auktion, hvis genstanden ikke er nævnt i auktionskataloget og har været til stede på eftersynet. Betingelserne i det foreslåede *stk. 3* er kumulative. Det indebærer, at der ikke kan foretages ændringer i auktionskataloget og ikke må sælges varer, der ikke fremgår af kataloget senest på tidspunktet for eftersynet.

Bestemmelsen har til formål at sikre, at købsinteresserede kan gøre sig bekendt med, hvilke genstande der bortauktioneres på auktionen, og at den enkelte køber har haft mulighed for at undersøge/gennemgå den genstand, som vedkommende ønsker at erhverve på auktion, hvilket bl.a. skyldes, at køber ikke har fortrydelsesret med hensyn til aftaler, der indgås på en offentlig auktion, jf. forbrugeraftalelovens § 18, *stk. 2*, nr. 11.

Det foreslås i *stk. 4*, at auktionskataloget under samme betingelser som nævnt i lovudkastets § 16, *stk. 2* og 3, kan føres og opbevares elektronisk. Med henblik på at sikre, at politiet har tilstrækkelig mulighed for at foretage de nødvendige efterforskningskridt, foreslås det således, at auktionskataloget skal opbevares i minimum 3 år. Bestemmelsen indebærer desuden, at auktionslederen skal sikre, at auktionskataloget opbevares på betryggende vis i hele opbevaringsperioden, og at opbevaringen skal ske på en måde, som i hele perioden muliggør en selvstændig og entydig fremfinding af det pågældende materiale, jf. bogføringslovens § 10, *stk. 1*.

Det foreslås i *stk. 5*, at justitsministeren kan fastsætte regler om opbevaring af auktionskataloger og om katalogernes indsendelse til Rigsarkivet.

Bestemmelsen indebærer, at justitsministeren bemyndiges til at udstede administrative forskrifter om håndtering af auktionskataloger og om katalogernes indsendelse til Rigsarkivet.

Der henvises i øvrigt til betænkningens kapitel 2, pkt. 12.2.

Til § 20

Det foreslås i § 20, at der skal gives enhver auktionssøgende adgang til forud for eller under auktionen at besigtige de varer, der udbydes på auktionen.

Bestemmelsen har til formål at sikre, at køber har haft mulighed for at undersøge/gennemgå den genstand, som vedkommende ønsker at erhverve på auktion, hvilket bl.a. skyldes, at køber ikke har fortrydelsesret med hensyn til aftaler, der indgås på en offentlig auktion, jf. forbruger-aftalelovens § 18, stk. 2, nr. 11.

Hvor en auktionsrekvirent har indgået aftale med en auktionsleder om salg af en genstand på auktion, har auktionslederen ansvaret for genstanden, mens denne er i auktionslederens varetægt, herunder i relation til f.eks. tyveri under eftersynet.

Der henvises i øvrigt til betænkningens kapitel 2, pkt. 13.2.

Til § 21

Det foreslås i § 21, at auktionslederen skal sikre, at auktionen indledes med, at de væsentligste auktionsvilkår for auktionen læses op. Det fulde indhold af auktionsvilkårene skal være gjort tilgængeligt på auktionsstedet på en fremtrædende måde.

Den foreslåede bestemmelse indebærer, at auktionslederen skal sikre, at auktionen indledes med oplæsning af de for den pågældende auktion væsentligste auktionsvilkår, f.eks. et vilkår eller forbehold om, at alt sælges i den stand, hvori det ved hammerslaget er og forefindes, samt at købelovens almindelige regler om krav til salgsgenstanden ikke finder anvendelse. Auktionslederen skal i den forbindelse være opmærksom på den ændring af købeloven, som træder i kraft 1. januar 2022, og hvorefter købelovens almindelige regler om krav til salgsgenstanden vil finde anvendelse, hvis køberen af brugte genstande på en offentlig auktion ikke har haft let

adgang til klare og omfattende oplysninger om, at købelovens almindelige regler om krav til salgsgenstanden ikke finder anvendelse.

Auktionslederen skal endvidere sikre, at det fulde indhold af vilkårene er opslået på auktionstedet på et iøjefaldende sted. Kravet vil f.eks. være opfyldt i tilfælde, hvor auktionssøgende har adgang til på stedet at gøre sig bekendt med vilkårene, uanset om det sker ved opslagstavle, projektor mv.

Bestemmelsen har til formål at sikre, at frivillige offentlige auktioner finder sted under betryggende forhold, herunder at auktionkøberne er oplyst om de vigtigste vilkår forud for, at der indgås en aftale om handel. Når kravene i bestemmelsen er iagttaget, kan de bydende på auktionen ikke påberåbe sig uvidenhed om de auktionsvilkår, som danner grundlag for den handel, der indgås ved hammerslaget.

I tilfælde, hvor auktioner strækker sig over flere dage, men stadig betragtes som en enkelt auktion, bør auktionen hver dag indledes med, at auktionsvilkårene oplæses. Genoptages en auktion samme dag efter en pause, er det op til auktionslederen at vurdere, hvorvidt der kan være anledning til at oplæse vilkårene på ny.

Der henvises i øvrigt til betænkningens kapitel 2, pkt. 13.2.

Til § 22

Det foreslås i *stk. 1*, at auktionslederen skal sikre, at auktionen afvikles ved opråb af de genstande, der udbydes på auktionen. Opråbet skal ske i den rækkefølge, som genstandene er anført i auktionskataloget, jf. lovudkastets § 19.

Bestemmelsen har til formål at sikre, at auktionen forløber på en betryggende måde ved at skabe gennemsigtighed for de personer, der ønske at afgive bud på auktionen. Bestemmelsen indebærer, at auktionen afvikles ved tydeligt opråb af hver enkelt genstand. Det er i den forbindelse auktionslederens pligt at sørge for, at de bydende ved opråbet ikke vildledes med hensyn til genstandens oprindelse, beskaffenhed mv.

Med henblik på, at eventuelle interesserede købere, der ikke nødvendigvis ønsker at overvære hele auktionen, skal kunne vide, hvornår de genstande, de pågældende er interesserede i, opråbes på auktionen, foreslås det desuden, at opråbsrækkefølgen fastsættes i bestemmelsen. Oprå-

bet skal således ske i den i auktionskataloget opregnede rækkefølge. Opråbsrækkefølgen må ikke fraviges.

Det foreslås i *stk. 2*, at salg på auktionen sker ved bud eller overbud. Bud kan afgives på auktionen ved personligt fremmøde eller ved brug af en repræsentant, der er til stede under auktionen. Bud kan endvidere afgives telefonisk eller elektronisk, hvis auktionslederen tillader det.

Bestemmelsen fastslår, hvordan interesserede købere kan byde på genstande, som er til salg på auktionen. Der kan bydes mundtligt eller ved andre udtryksformer såsom nik, fingretegn, løftet arm mv. Det forudsættes i den forbindelse, at de bydende skal følge anvisningerne fra auktionarius om størrelsen på mindstebud og overbud og i egen interesse bør sikre sig, at et afgivet bud bliver registeret.

Bestemmelsen indebærer desuden, at det er auktionslederen, som skal give tilladelse til, at der kan afgives telefoniske og elektroniske bud. Ved auktioner, hvor auktionslederen tillader, at der kan afgives telefoniske og elektroniske bud, skal der under alle omstændigheder være muligt at være personligt til stede ved auktionen, idet auktionen i modsat fald ikke af lovens anvendelsesområde, jf. lovudkastets § 2.

Bud, der fremsættes på auktionen, skal betragtes som tilbud, der bortfalder i samme øjeblik, der fremsættes et højere bud. Afgivne bud er således bindende for auktionsskøber. Der sker dog ikke et endeligt salg, førend auktionslederen har meddelt hammerslag, jf. *stk. 4*.

Det foreslås i *stk. 3*, at auktionsrekvirenten forud for auktionen kan meddele auktionslederen en mindstepris for salg af genstanden. Er mindsteprisen ikke opnået, må der ikke gives hammerslag til et bud, der ligger under mindsteprisen. Rekvirenten bestemmer, om mindsteprisen må oplyses forud for, at auktionslederen foretager opråb af genstanden på auktion.

Bestemmelsen, der har til formål at sikre, at auktionsrekvirenten ikke bliver bundet af et bud, som vedkommende ikke er villig til at bortsælge en genstand for, indebærer, at det kan stilles som betingelse for et bortsalg, at køberen i det mindste har budt den pris, som auktionsrekvirenten forud for auktionens afvikling i en skriftlig meddelelse til auktionslederen har stillet som vilkår for bortsalg. Meddelelsen om mindstepris skal ske skriftligt med henblik på at undgå, at der kan opstå tvivl om mindsteprisen.

Auktionslederen skal under auktionen oplyse de tilstedeværende om, at den forlangte mindstepris ikke er opnået, og auktionslederen må herefter ikke give hammerslag.

Det foreslås i *stk. 4*, at hvis der efter tre gentagne opråb af et bud på auktionen ikke er sket overbud, meddeles der på tydelig måde hammerslag til højestbydende eller, hvis højestbydendes bud på grund af den pågældendes manglende evne til at opfylde auktionsvilkårene forkastes, til den næsthøjestbydende. Salg under forbehold af godkendelse efter hammerslagets meddelelse må ikke finde sted.

Bestemmelsen har til formål at fastsætte, hvornår auktionslederen kan meddele hammerslag, som er bindende for auktionsrekvirenten og -køber. Auktionslederen skal give de interesserede købere rimelig tid til at fremsætte overbud, før der meddelelse endeligt hammerslag.

Bestemmelsen indebærer, at opråbet skal ske tre gange og være tydeligt. Når et auktionsbud antages, skal der endvidere gives tydeligt tilslag, hvilket dog ikke nødvendigvis behøver at ske ved brug af en auktionshammer.

Auktionsresultatet fremkommer således ved, at en bydende afgiver et tilbud, som ingen af de øvrige tilstedeværende bydende ønsker at overgå, og som heller ikke overgås af skriftlige bud, telefoniske eller elektronisk bud eller bud via internettet mv.

Hvis højestbydende ikke kan opfylde auktionsvilkårene, som den pågældende inden påbegyndelse af opråb er blevet gjort bekendt med, vil dennes mulighed for at købe genstanden bortfalde. I sådanne tilfælde – og med henblik på at undgå, at der skal afholdes en ny auktion – vil hammerslaget blive meddelt til næsthøjestbydende. Hammerslag forudsætter i begge tilfælde, at en eventuel mindstepris er nået, og at auktionslederen ikke vurderer, at der kan opnås væsentligt højere bud på en ny auktion.

Salg på frivillige offentlige auktioner er en særlig salgsform, og det foreslås derfor, at det i loven fastsættes, at der ikke kan ske salg under forbehold af godkendelse efter hammerslaget. Meddelelse af hammerslag markerer således, at handlen er afsluttet og endelig.

Det foreslås i *stk. 5*, at hvis auktionslederen vurderer, at der kan opnås væsentligt højere bud på en ny auktion, kan auktionslederen bestemme, at der skal afholdes en ny og sidste auktion.

Bestemmelsen har til formål at sikre, at auktionslederen har mulighed for ikke at meddele hammerslag, hvis auktionslederen skønner, at der er en reel mulighed for, at der kan opnås et væsentligt højere bud på en ny auktion. Vurderingen bør naturligt tage udgangspunkt i, hvor værdifuld genstandes vurderes at være, sammenholdt med det aktuelt foreliggende højeste auktionsbud.

Bestemmelsen indebærer, at auktionslederen kan bestemme, at der skal afholdes en ny og sidste auktion, hvis auktionslederen vurderer, at der kan opnås væsentligt højere bud på en ny auktion. Det kan f.eks. være tilfældet, hvor de tilstedeværende på en auktion ikke har interesse for guldsmykker, og de afgivne bud ligger langt under markedsværdien.

Denne adgang kan dog ikke udnyttes i tilfælde, hvor auktionssælger – direkte eller indirekte – har tilkendegivet over for auktionslederen, at vedkommendes interesse i at komme af med en genstand overstiger interessen i eventuelt at opnå en højere budsum.

Adgangen til at bestemme, at en ny og sidste auktion skal afholdes, gælder kun frem til det tidspunkt, hvor der indgås en bindende aftale mellem auktionsrekvirenten og køberen, det vil sige, inden der er meddeles hammerslag.

Det foreslås i *stk. 6*, at når der er meddelt hammerslag over et bud, der opfylder auktionsvilkårene, er både auktionsrekvirent og køber bundet af auktionssalget.

Bestemmelsen har til formål at fastslå, at hammerslag over bud markerer slutningen på auktionen, hvilket indebærer, at såvel auktionsskøber som -rekvirenten er bundet af aftalen om handel. Betaling og udlevering af salgsgenstanden vil kunne ske umiddelbart efter, at hammerslag er meddelt.

Der henvises i øvrigt til betænkningens kapitel 2, pkt. 13.2.

Til § 23

Det foreslås i § 23, at auktionslederen eller andre, der medvirker ved auktionens afholdelse, ikke selv eller ved en anden må sælge egne genstande eller købe eller byde på auktionen.

Bestemmelsen er begrundet i hensynet til at sikre auktionslederens upartiskhed. Auktionsrekvirenter og -købere har således en berettiget forventning om, at auktionslederen og de personer, som i øvrigt medvirker ved auktionens afholdelse, ikke varetager egne interesser. Auktionsskøbere bør beskyttes imod, at budsummen drives i vejret gennem ukontrolleret opråb fra auktionslederens side. Herudover har bestemmelsen også til formål at beskytte auktionsrekvirenten, der har en interesse i, at der ikke meddeles et billigt hammerslag.

Bestemmelsen indebærer, at auktionslederen ikke selv eller ved en anden må sælge egne genstande eller købe eller byde på auktionen. Derudover må andre, der medvirker til auktionens af-

holdelse (f.eks. en auktionsholder), heller ikke selv eller ved en anden sælge egne genstande eller købe eller byde på auktionen.

Forbuddet gælder kun salg af egne genstande og er derfor ikke til hinder for, at en auktionsleder sælger genstande, som er taget tilbage på grund af en auktionkøbers misligholdelse.

Det er auktionslederen, som skal påse, at personer, der medvirker ved auktionens afholdelse, ikke selv eller ved en anden sælger egne genstande eller køber eller byder på auktionen.

Et bud fremsat af en auktionsleder, som ingen personer i auktionslokalet eller over telefonen reelt er fremkommet med, det vil sige et fiktivt bud, må anses for at hidrøre – eller i hvert fald ligestilles med et bud – fra auktionslederen selv. Afgørende for, om et givent bud er lovligt, er, om der er tale om et reelt bud fra en køber, uanset om vedkommende køber er til stede i auktionslokalet, afgiver bud over telefonen eller på internettet.

Bestemmelsen er ikke til hinder for, at den enkelte auktionsrekvirent er berettiget til selv at byde og købe, medmindre der er tale om en genstand, der udbydes til absolut bortsalg. En auktionsrekvirent kan f.eks. i tilfælde, hvor denne i forbindelse med et frivilligt salg efter aftale med auktionslederen har fastsat en mindstepris, som endnu ikke er nået, selv byde på genstanden.

Der henvises i øvrigt til betænkningens kapitel 2, pkt. 14.2.1.

Til § 24

Det foreslås i § 24, at en auktionsleder ikke i tilknytning til en afholdt auktion må medvirke ved salg under hånden af en opråbt, men ikke ved auktionen solgt genstand eller modtage vederlag i anledning af sådant salg.

Auktionslederens rolle i forbindelse med afholdelse af frivillige offentlige auktioner er først og fremmest at sikre, at auktioner forløber på en betryggende måde, og navnlig hensynet til gennemsigtighed for de personer, der afgiver bud på en auktion, indebærer, at auktionslederen bør være afskåret fra at medvirke til salg underhånden af usolgte genstande efter auktionen.

Bestemmelsen er imidlertid ikke til hinder for, at en auktionsrekvirent og auktionslederen efter auktionen kan indgå en almindelig kommissionsaftale med henblik på salg af genstanden til tredjemand, hvis det viser sig, at der ikke på auktionen har været tilstrækkelig interesse for den udbudte genstand.

Om et givent salg sker »i tilknytning til en afholdt auktion« og dermed er et ulovligt salg underhånden, beror på en konkret vurdering af sagens samlede omstændigheder.

Der henvises i øvrigt til betænkningens kapitel 2, pkt. 14.2.2.

Til § 25

Det foreslås i *stk. 1*, at auktionslederen afgør tvister, der opstår under auktionen, om auktionens afholdelse.

Med henblik på, at auktioner ikke unødvendigt udskydes eller trækkes i langdrag, foreslås gældende ret, hvorefter det som udgangspunkt er auktionslederen, der afgør tvister om auktionens afholdelse, videreført. Det forudsættes, at tvister af denne karakter – i det omfang det er muligt – afgøres straks af auktionslederen.

Bestemmelsen omfatter f.eks. tvister vedrørende budsummens størrelse, hvem der skal meddeles hammerslag og lignende.

Vedrørende fremgangsmåde ved klager over auktionslederen henvises til lovudkastets § 28.

Det foreslås i *stk. 2*, at øvrige indsigelser, der fremsættes under auktionen, af auktionslederen indbringes for fogedretten, hvis den, der har fremsat indsigelsen, protesterer mod, at auktionen fortsættes.

I enkelte tilfælde kan indsigelser fremsat under auktionen være af en sådan karakter, at det er nødvendigt, at de indbringes for den stedlige fogedret til afgørelse. Bestemmelsen omfatter formelle protester. Ved en formel protest forstås en protest mod, at auktionen fortsætter. Det kan f.eks. være en protest mod, at den, der har anmodet om salg af genstanden på auktion, ikke er berettiget til at råde over genstanden. I sådanne tilfælde er fogedrettens bistand påkrævet.

Det foreslås i *stk. 3*, at auktionen i de i *stk. 2* nævnte tilfælde indstilles. Auktionslederen kan i den forbindelse kræve, at den, der har fremsat indsigelsen, stiller sikkerhed for omkostningerne forbundet med, at indsigelsen indbringes for fogedretten. Hvis auktionslederen kræver, at den, der har fremsat indsigelsen, stiller sikkerhed for omkostningerne forbundet med, at indsigelsen indbringes for fogedretten, skal dette fremgå af auktionsbogen.

Efter lovudkastets *stk. 4*, skal indsigelser som nævnt i *stk. 2* noteres i auktionsbogen tillige med et kort resumé af hændelsesforløbet.

Bestemmelsen indebærer, at auktionslederen skal føre protesten og et kort og klart resumé af begivenhederne til auktionsbogen, således at fogedretten får referat heraf til brug for rettens afgørelse om indsigelsens berettigelse og eventuel afgørelse om betaling af erstatning. Det skal fremgå af referatet, hvad protesten går ud på, en kort beskrivelse af hændelsesforløbet samt auktionslederens standpunkt og begrundelse.

Auktionslederen skal oplæse den formelle protest og begrundelsen for den indsigende samt føre den indsigendes eventuelle yderligere bemærkninger til auktionsbogen.

Det foreslås i *stk. 5*, at fogedretten træffer afgørelse om indsigelsens berettigelse og fastsætter eventuelt vilkår om betaling af erstatning. Omkostninger ved behandlingen af tvister under auktionen erstattes kun, hvis det efter tvistens art og arbejdets omfang findes rimeligt.

Bestemmelsen indebærer, at det er fogedretten, der afgør, om protesten har været berettiget, og at fogedretten, hvis protesten ikke har været berettiget, afgør spørgsmålet om eventuel erstatning. Behandlingen af sagen for fogedretten sker efter reglerne i retsplejelovens kapitel 52 om tvister under tvangsauktioner.

Der henvises i øvrigt til betænkningens kapitel 2, pkt. 15.2.

Til § 26

Det foreslås i *stk. 1*, at fogedretten fører tilsyn med auktionslederens virksomhed. Tilsynet føres af fogedretten i den retskreds, hvorfra auktionsledervirksomheden drives.

Den foreslåede bestemmelse indeholder regler om, hvordan tilsynet med auktionslederens virksomhed skal føres.

Bestemmelsen har til formål at sikre, at tilsynet føres i umiddelbar nærhed af det sted, hvorfra auktionsledervirksomheden drives. Det skyldes, at den stedlige fogedret ofte har det nærmeste kendskab til retskredsens auktionsledere, og det er derfor hensigtsmæssigt, at det konkrete tilsyn er lokalt forankret ved fogedretten i den retskreds, hvor auktionslederen er beskikket.

Det foreslås i *stk. 2*, at auktionslederen til brug for fogedrettens tilsyn skal indsende regnskab over auktionsledervirksomheden til fogedretten senest 5 måneder efter udløbet af regnskabsåret.

Bestemmelsen har til formål at sikre, at fogedretterne kan føre et effektivt tilsyn. Fogedrettens adgang til auktionslederens regnskaber er en væsentlig forudsætning for, at der kan føres et effektivt tilsyn, herunder f.eks. i forhold til at påse, at der er sket behørig afregning.

Fristen på 5 måneder er fastsat med henblik på at bringe bestemmelsen i overensstemmelse med selskabslovens regler om selskabers indberetning af årsregnskab til Erhvervsstyrelsen.

Fogedrettens tilsyn består primært af tilsyn med auktionslederens regnskabsaflæggelse, idet fogedretten typisk ikke – medmindre fogedretten aflægger et (uanset) besøg – vil være til stede under auktionsafholdelsen.

Det foreslås i *stk. 3*, at fogedretten, hvis det findes nødvendigt, kan pålægge auktionslederen at lade sit regnskab revidere af en statsautoriseret revisor. Fogedretten fastsætter i den forbindelse en frist for indsendelse af det reviderede regnskab.

Bestemmelsen har til formål at sikre, at fogedretten kan iagttage tilsynspligten på en effektiv måde ved at pålægge auktionslederen at lade regnskabet revidere af en statsautoriseret revisor, såfremt fogedretten finder, at regnskabet giver anledning dertil.

Der henvises i øvrigt til betænkningens kapitel 2, pkt. 9.2.

Til § 27

Det foreslås i § 27, at fogedretten kan kræve indsigt i auktionslederens regnskabsmateriale. Det foreslås endvidere, at auktionslederen efter anmodning vederlagsfrit skal stille alt, hvad der er nødvendigt til fremfinding og læsning af materialet, til rådighed for fogedretten.

Bestemmelsen har til formål at sikre, at den stedlige fogedret kan føre et effektivt tilsyn med retskredsens auktionsledere, herunder auktionsbøgernes og auktionskatalogets tilstrækkelige førelse.

Bestemmelsen svarer indholdsmæssigt til bogføringslovens § 15, stk. 1, 1. pkt., hvorefter en offentlig myndighed, i det omfang den i henhold til anden lovgivning er berettiget til at kræve indsigt i den bogføringspligtiges regnskabsmateriale, kan forlange, at den bogføringspligtige

vederlagsfrit stiller alt, hvad der er nødvendigt til fremfinding og læsning af regnskabsmateriale, til disposition, og at regnskabsmateriale indsendes eller udleveres, når myndigheden anmoder herom.

Der henvises i øvrigt til betænkningens kapitel 2, pkt. 9.2.

Til § 28

Det foreslås i *stk. 1*, at klager over auktionsledere behandles af Justitsministeriet. Klage over auktionsledere foreslås med henblik på at sikre en ensartet praksis som hidtil behandlet af Justitsministeriet, der også meddeler beskikkelse som auktionsleder og kan tilbagekalde sådanne beskikkelser.

Klage over en auktionsleder indgives til Justitsministeriet gennem fogedretten. En klage kan vedrøre ethvert forhold vedrørende auktionslederen i relation til dennes foreståelse af afholdelsen af auktioner. Det kan f.eks. dreje sig om utilstrækkelig eller ukorrekt angivelse af genstande udbudt til salg, auktionslederens salg af egne genstande, manglende eller for sen afregning af auktionsprovenu mv. Klage kan indgives af enhver. Fogedretten har også mulighed for af egen drift at iværksætte klage, f.eks. hvis fogedretten bliver opmærksom på omstændigheder, som kan begrunde, at en beskikkelse bør tilbagekaldes, eller hvis auktionslederens regnskabsføring findes utilstrækkelig.

Det foreslås i *stk. 2*, at en klage skal indgives til fogedretten senest 3 måneder efter, at det forhold, som klagen angår, har fundet sted.

Bestemmelsen er begrundet i hensynet til den auktionsleder, der klages over, samt Justitsministeriets muligheder for at vurdere klagens berettigelse. Med bestemmelsen sikres det således, at klager indgives inden for rimelig tid efter det forhold, som giver anledning til klagen, har fundet sted.

Justitsministeriet kan i særlige tilfælde se bort fra fristen. Det gælder f.eks. i tilfælde, hvor klageren først er blevet opmærksom på forholdet 3 måneder efter, at det har fundet sted, uden at dette i øvrigt kan bebrejdes klageren.

Det foreslås i *stk. 3*, at fogedretten sender en kopi af klagen til auktionslederen. Når auktionslederen har haft lejlighed til at udtale sig herom, sender fogedretten sagen til Justitsministeriet. Fogedretten kan vedlægge en erklæring. Fogedretten giver klager og auktionslederen meddelelse om sagens indsendelse og indholdet af rettens erklæring.

Bestemmelsen indebærer, at fogedretten ved modtagelsen af en klage skal sende en kopi af klagen til auktionslederen med henblik på auktionslederens eventuelle bemærkninger (partshøring), inden klagen behandles.

Når auktionslederen har haft lejlighed til at udtale sig herom, videresendes sagen til Justitsministeriet. Fogedretten kan i den forbindelse vedlægge en udtalelse, herunder f.eks. ledsaget af oplysning om (berettigede) protester fremsat under afholdelsen af den pågældendes auktioner eller forhold, som fogedretten under tilsynet med auktionslederen har påtalt. Fogedretten skal give klager og auktionslederen meddelelse om sagens indsendelse og indholdet af rettens eventuelle udtalelse.

Det bemærkes, at klager over auktionslederen ikke kan fremsættes som en indsigelse efter lovudkastets § 25. Efter lovudkastets § 25 afgør auktionslederen tvister, der opstår vedrørende fremgangsmåden under en auktion, medmindre der nedlægges en formel protest til auktionsbogen mod auktionens fremme. I disse tilfælde afgør fogedretten, om protesten har været berettiget. Der henvises herom i øvrigt til bemærkningerne til lovudkastets § 25 om tvister under auktionens afholdelse.

Der er tale om en videreførelse af gældende ret.

Der henvises i øvrigt til betænkningens kapitel 2, pkt. 9.2.

Til § 29

Det foreslås i § 29, at overtrædelse af lovens § 3, § 11, stk. 1, § 14, stk. 1, § 15, § 16, stk. 1 og 2, § 17, § 18, stk. 1, § 19, stk. 1, stk. 2 og 3, § 20, § 21, § 22, stk. 1 og 5, § 23 og § 24 kan straffes med bøde.

Kravet om, at en person, der afholder offentlige auktioner, skal beskikkes som auktionsleder, er afgørende for at kunne opfylde lovgivningens grundlæggende formål om, at afholdelse af frivillige offentlige auktioner sker under betryggende forhold. Det foreslås derfor, at den, der afholder en offentlig frivillig auktion, uden at auktionen forestås af en beskikket auktionsleder, jf. lovudkastets § 3, stk. 1, straffes med bøde.

Endvidere foreslås det, at en beskikket auktionsleder, der ikke tegner forsikring eller stiller anden form for sikkerhed, jf. lovudkastets § 11, stk. 1, ikke sikrer bekendtgørelse af auktionen, jf.

lovudkastets § 14, stk. 1 og § 15, ikke sikrer, at der føres auktionsbog og udarbejdes auktionskatalog, jf. lovudkastets § 16, stk. 1 og 2, og § 19, stk. 1, stk. 2 og 3, ikke opfylder sin undersøgelsespligt, jf. lovudkastets § 17, eller ikke forestår auktionen i overensstemmelse med lovudkastets § 18, og § 20-, § 21, § 22, stk. 1 og 5, § 23 og § 24 skal kunne straffes med bøde.

Det foreslås i *stk. 2*, at der i forskrifter, som udstedes efter loven, herunder lovudkastets § 19, stk. 5, kan der fastsættes straf af bøde for overtrædelse af bestemmelser i forskrifterne.

Der henvises i øvrigt til betænkningens kapitel 2, pkt. 16.2.

Til § 30

Det foreslås i *stk. 1*, at loven træder i kraft den [...]

Det foreslås i *stk. 2*, at de auktioner, som er påbegyndt, men ikke tilendebragt inden lovens ikrafttræden, afholdes efter de hidtil gældende regler.

Bestemmelsen indebærer, at loven har virkning for auktioner, som påbegyndes efter lovens ikrafttræden. Auktioner, som er påbegyndte, men ikke er tilendebragt inden lovens ikrafttræden, afholdes efter de hidtil gældende regler. Det kan f.eks. være tilfældet ved auktioner, som indstilles på grund af formelle protester, eller ved auktioner, som løber over flere dage.

Til § 31

Bestemmelsen vedrører lovens territoriale gyldighed.

Det foreslås i § 31, at loven ikke gælder for Færøerne og Grønland, men ved kongelig anordning helt eller delvis kan sættes i kraft for Grønland med de ændringer, som de grønlandske forhold tilsiger.

Færøerne har pr. 1. januar 2010 overtaget formueretten for Færøerne. Loven skal derfor ikke gælde eller kunne sættes i kraft for Færøerne.

1.3 Udkast til bekendtgørelse om auktionslederens vederlag, sikkerhedsstillelse og inddrivelse

Udkast til

Bekendtgørelse om auktionslederens vederlag, sikkerhedsstillelse og inddrivelse

§ 1. Auktionsrekvirenten betaler vederlag for auktionslederens arbejde i forbindelse med afholdelse af auktion på 2,5 pct. af budsummen med tillæg af de omkostninger, som køberen skal betale i henhold til auktionsvilkårene, og de forpligtelser, som køberen skal overtage uden for budsummen. Periodiske ydelser medregnes med ydelsernes samlede værdi for den aftalte løbetid, dog højst 10 år efter auktionen.

Stk. 2. På hverdage fra kl. 08.00 til kl. 17.00 kan auktionslederens samlede vederlag højst udgøre 1.000 kr. for hver påbegyndte time, som auktionen varer. Vederlaget udgør dog altid mindst 2.000 kr. For en aflyst auktion betales 1.000 kr. Uden for det i 1. pkt. nævnte tidsrum forhøjes vederlaget med 100 pct.

Stk. 3. De i stk. 2, 1.-3. pkt., nævnte beløb reguleres årligt pr. 1. januar med 2,0 pct. tillagt tilpasningsprocenten for det pågældende finansår, jf. lov om satsreguleringsprocent. De herefter fremkomne beløb afrundes til nærmeste med 10 delelige kronebeløb. Reguleringen sker på grundlag af de på reguleringstidspunktet gældende beløb før afrunding.

Stk. 4. Justitsministeren bekendtgør hvert år, hvilke reguleringer der skal finde sted efter stk. 3.

§ 2. Auktionslederen kan endvidere kræve øvrige nødvendige udgifter, som auktionslederen har afholdt i anledning af auktionen, godtgjort af sælgeren.

Stk. 2. Det påhviler auktionslederen på auktionsrekvirentens forespørgsel herom at fremvise fornøden dokumentation for udgiftens afholdelse, og at udgiften har været nødvendig for auktionens afholdelse.

Stk. 3. Auktionslederen skal forud for indgåelse af aftale om afholdelse af auktion oplyse auktionsrekvirenten om de forventede udgifter ved auktionen.

§ 3. Den sikkerhed, der skal stilles efter auktionslederlovens § 11, stk. 1, skal dække ethvert tab, som auktionslederen måtte påføre auktionsrekvirenten eller -køberen i forbindelse med auktionens afholdelse.

Stk. 2. Størrelsen af den sikkerhed, der er nævnt i stk. 1, må ikke være mindre end 600.000 kr.

Stk. 3. Kravet om sikkerhedsstillelse efter stk. 1 er ikke til hinder for, at auktionsledere i fællesskab tegner forsikring, der omfatter auktioner, som afholdes af de pågældende i kraft af deres beskikkelse som auktionsledere.

Stk. 4. Sikkerhed, der stilles på anden måde end ved tegning af forsikring, skal godkendes af fogedretten efter indstilling fra auktionslederen om, hvordan sikkerheden skal bestå, samt hvordan sikkerheden skal anbringes og klausuleres. Bevis for, at sikkerheden er stillet, indsendes til fogedretten.

§ 4. Fogedretten kan, hvis det under hensyn til omfanget af auktionslederens virksomhed eller på grund af andre omstændigheder må anses for påkrævet, kræve, at sikkerheden forhøjes. På tilsvarende måde kan fogedretten godkende, at sikkerheden efter indstilling fra auktionslederen nedsættes.

§ 5. Policerne for forsikringer skal udformes således, at forsikringen ikke kan ændres eller opsiges uden fogedrettens samtykke. Forsikringsselskabet underretter fogedretten med mindst en måneds varsel, hvis forsikringen ophører på grund af misligholdelse. Policerne skal på forlangende forevises fogedretten.

§ 6. Auktionslederen skal straks underrette fogedretten, hvis behovet for sikkerhedsstillelse ændrer sig.

§ 7. Sikkerheden efter auktionslederlovens § 11, stk. 1, frigives efter fogedrettens bestemmelse herom, når auktionslederens beskikkelse er bortfaldet eller tilbagekaldt, jf. auktionslederlovens § 7, og der for kreditkøb er forløbet 2 måneder fra auktionslederens seneste auktion.

Stk. 2. Auktionslederen erklærer i den forbindelse over for fogedretten, at samtlige auktionsrekvirenter og -købere er fyldestgjort for deres krav.

§ 8. Hvis auktionslederen varetager inddrivelsen af auktionsbeløbet, skal der senest 14 dage efter aktionen eller den fastsatte betalingsfrists udløb, aflægges regnskab til auktionsrekvirenten over auktionsbeløbet og ske udbetaling af auktionsprovenuet til auktionsrekvirenten.

2. Marskandiserlovgivningen

2.1 Udkast til lov om handel med brugte genstande samt pantelånervirksomhed

Udkast til

Lov om handel med brugte genstande samt pantelånervirksomhed

Kapitel 1

Lovens område

§ 1. Denne lov finder anvendelse på enhver, der i erhvervsmæssigt øjemed driver virksomhed med

- 1) handel med eller køb af brugte genstande, der ikke sker som et sædvanligt led i en handelsvirksomhed med nye genstande eller i en håndværks- eller industrivirksomhed,
- 2) onlineauktions salg af brugte genstande,
- 3) udlån af penge mod håndpant og formidling af sådanne lån (pantelånervirksomhed) og
- 4) køb af genstande med tilbagekøbsret for sælger.

Stk. 2. Loven gælder ikke for

- 1) handel med eller køb af registreringspligtige motorkøretøjer og
- 2) ydelse og formidling af lån mod håndpant i værdipapirer eller registreringspligtige motorkøretøjer eller for udlånsvirksomhed, der omfattes af lov om finansiel virksomhed.
- 3) salg af brugte genstande, der foretages af almenvelgørende eller almennyttige foreninger mv. og religiøse samfund, der er godkendt efter ligningsloven.

Stk. 3. Justitsministeren kan bestemme, at reglerne i kapitel 3 helt eller delvis skal gælde for anden selvstændig erhvervsvirksomhed ved handel med eller køb af brugte genstande end den, der efter stk. 1 og 2 omfattes af loven, samt for auktionsholderes virksomhed vedrørende salg af brugte genstande.

Kapitel 2

Bevilling

§ 2. Den, der driver virksomhed omfattet af loven, skal have bevilling.

Stk. 2. Bevilling udstedes af politiet.

Stk. 3. For udstedelse af bevillinger i henhold til loven betales 300 kr.

§ 3. Bevilling kan meddeles personer, der

- 1) har forretningsadresse her i landet,
- 2) ikke er umyndige, jf. dog værgemålslovens § 43, stk. 1, under værgemål efter værgemålslovens § 5 eller under samværgemål efter værgemålslovens § 7, og

3) ikke er under rekonstruktionsbehandling eller konkurs.

Stk. 2. Bevilling kan nægtes den, der er dømt for strafbart forhold, såfremt forholdet begrundet en nærliggende fare for misbrug af bevillingen, jf. straffelovens § 78, stk. 2, eller der i øvrigt efter de oplysninger, der foreligger om den pågældendes personlige forhold, er særlig grund til at antage, at den pågældende ikke vil drive virksomheden på forsvarlig måde.

Stk. 3. Bevilling kan endvidere nægtes den, der har betydelig forfalden gæld til det offentlige, hvorved forstås gæld i størrelsesordenen 50.000 kr. eller derover.

§ 4. Bevilling kan meddeles aktieselskaber eller anpartsselskaber, der er registreret i Erhvervsstyrelsen. Det er en betingelse for meddelelse af bevilling, at medlemmerne af selskabets direktion og bestyrelse opfylder betingelserne i § 3, stk. 1. Der kan endvidere under samme betingelser meddeles bevilling til andre her i landet hjemmehørende selskaber, foreninger, fonde og lignende.

Stk. 2. Indtræder der nye medlemmer i direktionen eller bestyrelsen, skal selskabet mv. inden 14 dage anmelde dette til politiet. Politiet afgør herefter, om bevillingen kan opretholdes.

Stk. 3. Bevilling kan nægtes, hvis der om et medlem af selskabets direktion eller bestyrelse foreligger oplysninger, som efter § 3, stk. 2 og 3, kan begrunde nægtelse af bevilling.

§ 5. En bevilling bortfalder, når bevillingshaveren dør, eller hvis bevillingshaveren ophører med at opfylde en eller flere af betingelserne i § 3, stk. 1, eller § 4, stk. 1, jf. § 3, stk. 1. Det samme gælder, hvis anmeldelse efter § 4, stk. 2, ikke foretages rettidigt.

Stk. 2. Uanset stk. 1 kan en bevillingshavers dødsbo, en ægtefælle, der sidder i uskiftet bo, en bevillingshaver, der er under rekonstruktionsbehandling, en bevillingshavers konkursbo eller en værge for en bevillingshaver, der er under værgemål efter værgemålslovens §§ 5, 6 eller 7, fortsætte virksomheden uden bevilling med henblik på afvikling, afhændelse eller lignende af virksomheden, hvis fortsættelsen inden 4 uger efter dødsfaldet, indledning af rekonstruktion, konkursdekretets afsigelse eller værgemålets iværksættelse anmeldes til politiet. Adgangen her til gælder 1 år efter den begivenhed, som medførte bevillingens bortfald. I særlige tilfælde kan politiet forlænge fristen.

Stk. 3. Justitsministeren kan dispensere fra bestemmelsen i stk. 1.

§ 6. En bevilling kan tilbagekaldes af politiet, hvis bevillingshaveren gør sig skyldig i grov eller gentagen tilsidesættelse af de pligter, der påhviler bevillingshaver efter denne lov eller de forskrifter, som er fastsat i henhold til loven, og der efter de udviste forhold er grund til at antage, at den pågældende ikke fremover vil drive virksomheden på forsvarlig måde. Det samme gælder, hvis betingelserne efter § 3, stk. 2, eller § 4, stk. 3, jf. § 3, stk. 2, for at nægte den pågældende bevilling er opfyldt.

Stk. 2. En bevilling kan endvidere tilbagekaldes af politiet, hvis bevillingshaveren har forfalden gæld til det offentlige på 100.000 kr. eller derover.

Stk. 3. En tilbagekaldelse efter stk. 1 og 2 kan ske for et tidsrum af 1 til 5 år eller indtil videre.

Stk. 4. Afgørelsen skal indeholde oplysning om adgangen til efter § 7 at begære domstolsprøvelse og om fristen herfor.

§ 7. En afgørelse efter § 6, stk. 1, kan af den, afgørelsen vedrører, forlanges indbragt for domstolene. Anmodning herom skal fremsættes over for politiet inden 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt den pågældende. Anklagemyndigheden indbringer sagen for retten efter reglerne i retsplejelovens kapitel 80 uden medvirken af domsmænd.

Stk. 2. Anmodning om afgørelsens indbringelse for retten efter stk. 1 har opsættende virkning, men retten kan ved kendelse bestemme, at den pågældende under sagens behandling ikke må udøve virksomhed i henhold til bevillingen. Såfremt afgørelsen stadfæstes ved dom, kan det i denne bestemmes, at anke ikke har opsættende virkning.

Stk. 3. En afgørelse efter § 6, stk. 2, kan af den, afgørelsen vedrører, forlanges indbragt for domstolene. Anmodning herom skal fremsættes over for politiet inden 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt den pågældende. Anklagemyndigheden anlægger sag mod den pågældende i den borgerlige retsplejes former.

Stk. 4. Anmodning om afgørelsens indbringelse for retten efter stk. 3 har ikke opsættende virkning, men retten kan ved kendelse bestemme, at den pågældende under sagens behandling skal have adgang til at udøve virksomhed i henhold til bevillingen. Ankes en dom, hvorved en tilbagekaldelse ikke stadfæstes, kan den ret, der har afsagt dommen, eller den ret, hvortil sagen er indbragt, bestemme, at virksomhed i henhold til bevillingen ikke må drives under ankesagens behandling.

§ 8. Er en bevilling bortfaldet efter § 5, tilbagekaldt efter § 6 eller frakendt efter straffelovens § 79, skal den straks afleveres til politiet.

Stk. 2. Ophører bevillingshaveren med at drive virksomhed omfattet af loven, afleveres bevillingen til politiet.

Kapitel 3

Tilsyn mv.

§ 9. Inden virksomhed omfattet af loven påbegyndes, skal bevillingshaveren give politiet meddelelse om, hvor regnskabsmateriale og eventuelle forretningslokaler befinder sig. Bevillingshaveren skal endvidere give meddelelse om eventuelle senere ændringer heri tillige med en eventuel senere ændring af forretningsadressen.

Stk. 2. Efter anmodning skal bevillingshaveren give politiet meddelelse om, hvor virksomhedens varelager befinder sig.

§ 10. Politiet har til enhver tid uden retskendelse mod behørig legitimation adgang til bevillingshaverens regnskabsmateriale, eventuelle forretningslokale samt varelager for at føre det nødvendige tilsyn med virksomheden.

§ 11. Tilbydes der bevillingshaveren genstande til køb eller som pant under omstændigheder, der kan begrunde mistanke om manglende lovlig adkomst, skal bevillingshaveren straks give politiet meddelelse derom og tilbageholde genstandene, indtil politiet kommer. Det samme gælder, hvis bevillingshaveren efter aftalens indgåelse kommer i besiddelse af oplysninger, der kan begrunde mistanke om manglende lovlig adkomst.

Kapitel 4

Straf

§ 12. Overtrædelse af § 2, stk. 1, § 4, stk. 2, 1. pkt., og §§ 8, 9 og 11 straffes med bøde.

Stk. 2. Der kan i forskrifter, som udstedes i henhold til loven, fastsættes straf af bøde for overtrædelse af disse bestemmelser.

Stk. 3. Der kan pålægges selskaber mv. (juridiske personer) strafansvar efter reglerne i straffelovens 5. kapitel.

Kapitel 5

Andre bestemmelser

§ 13. Justitsministeren kan fastsætte nærmere regler om udøvelse af virksomhed i henhold til loven.

Stk. 2. Justitsministeren kan fastsætte regler om, hvilken myndighed inden for politiet der varetager politiets opgaver efter denne lov.

§ 14. Loven træder i kraft den [...].

Stk. 2. Loven har virkning for virksomhed omfattet af loven, der udøves efter lovens ikrafttræden.

§ 15. Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland, men kan ved kongelig anordning helt eller delvist sættes i kraft for Grønland med de ændringer, som de grønlandske forhold tilsiger.

2.2 Bemærkninger til lovudkastets enkelte bestemmelser

Til § 1

Det foreslås i *stk. 1*, at loven finder anvendelse på enhver, der i erhvervmæssigt øjemed driver virksomhed omfattet af nr. 1-4.

Bestemmelsen indebærer, at enhver, der i erhvervmæssigt øjemed driver virksomhed omfattet af nr. 1-4, omfattes af lovens anvendelsesområde, uanset om en sådan handel ikke formelt betegnes som erhvervmæssig. Bestemmelsen indebærer endvidere, at onlinehandel med brugte genstande fremover omfattes af lovens anvendelsesområde. Det gælder også handel, der udbydes via applikationer til mobiltelefoner mv. Bestemmelsen har til formål at sikre, at personer, der erhvervmæssigt handler med brugte genstande, vil være omfattet af samme regelsæt, uanset om handlen sker fra en fysisk butik eller via internettet.

Begrebet ”erhvervmæssigt øjemed” foreslås – ligesom begrebet ”erhvervsdrivende” i bl.a. markedsføringsloven – defineret bredt, således at bedømmelsen af, om en person kan anses for at udøve handel med brugte genstande i erhvervmæssigt øjemed, beror på en samlet vurdering af den pågældendes forhold. Det er herefter ikke afgørende, om der tilsigtes opnået en gevinst ved virksomheden, men virksomheden må dog have et vist omfang og være af en vis varighed.

Kravet om, at virksomheden må have et vist omfang og være af en vis varighed, indebærer, at den, der få gange, f.eks. i forbindelse med en oprydning i hjemmet eller hos et familiemedlem, sælger brugte genstande ved f.eks. leje af hyldeplads i en genbrugsforretning, ved køb eller leje af en stand på et loppemarked eller ved salg på onlineauktioner eller andre salgsplatforme på internettet, ikke omfattes af loven. Sådanne salg må således anses som lejlighedsvis salg. Derimod vil den, der på fast basis eller flere gange årligt køber brugte genstande og videresælger disse på loppemarkeder eller via salgsplatforme på internettet mv., omfattes af reglerne.

Det foreslås i *stk. 1, nr. 1*, at handel med eller køb af brugte genstande, der ikke sker som et sædvanligt led i en handelsvirksomhed med nye genstande eller i en håndværks- eller industri-virksomhed, omfattes af loven.

Ved »brugte genstande« forstår først og fremmest løsøregenstande, der i vidt omfang har beva-ret den funktionalitet, som genstanden havde som ny, således at genstanden kan genanvendes uden videre eller efter reparation. En genstand er således normalt brugt, når den er taget i brug. Dog kan en genstand, uanset at den ikke har været taget i brug, være omfattet af begrebet

»brugte genstande«, hvis den pågældende genstand f.eks. har været ejet af en privatperson, der har købt genstanden til endeligt forbrug eller som et samleobjekt, der fortsat befinder sig i originalemballagen.

Også genstande, som ikke uden videre har bevaret den funktionalitet, som den pågældende genstand havde som ny, og heller ikke umiddelbart efter reparation kan få denne funktionalitet, omfattes af definitionen »brugte genstande«. Det kan f.eks. være elektronik, der erhverves til samling, uden at køber har en forventning om, at genstanden kan komme til at fungere igen.

Bestemmelsen indebærer, at bl.a. opkøb af brugte genstande med henblik på videresalg omfattes af lovens anvendelsesområde. Endvidere omfattes erhvervsmæssigt køb af brugte genstande, som ikke videresælges, men forarbejdes.

Derimod vil en handelsvirksomhed, der afsætter nye genstande, uden bevilling kunne drive handel med brugte genstande, f.eks. brugte genstande, der er taget i bytte ved salg af nye genstande, såfremt dette er sædvanligt inden for den pågældende branche, og under forudsætning af, at omfanget af denne handel ikke under hensyn til virksomhedens afsætning af nye varer går ud over, hvad der er sædvanligt inden for branchen. På samme måde vil håndværks- eller industrivirksomheder kunne drive handel med eller købe brugte genstande uden bevilling, i det omfang det inden for vedkommende branche er sædvanligt, at dette sker som led i virksomhed af den pågældende art.

Med henblik på også at forebygge hæleri ved privates salg af (stjålne) brugte genstande foreslås det, at privatpersoners handel med eller køb af brugte genstande også omfattes af loven, hvis den pågældende i erhvervsmæssigt øjemed erhverver brugte genstande med henblik på videresalg, medmindre handlen sker lejlighedsvist. Hertil kommer, at det kan virke konkurrenceforvridende, hvis privatpersoner, der i erhvervsmæssigt øjemed erhverver brugte genstande med henblik på videresalg, ikke skal overholde de samme krav som erhvervsdrivende, der driver virksomhed med handel med brugte genstande.

Privatpersoner vil således efter en konkret vurdering fremover omfattes af loven. Det er ikke i sig selv afgørende, om der tilsigtes opnået gevinst ved handlen, men derimod om der ud fra en samlet vurdering af den pågældendes forhold erhverves brugte genstande med henblik på videresalg i erhvervsmæssigt øjemed, uanset at handlen ikke formelt betegnes som erhvervsmæssig. Privatpersoner, der fra deres hjem sælger brugte genstande via internettet med henblik på at sælge genstandene videre til en højere pris, vil efter en konkret vurdering være omfattet af loven.

Privatpersoners afholdelse af eller deltagelse i et loppemarked, hvor der sælges egne eller nære familiemedlemmers eller bekendtes brugte genstande, vil derimod som udgangspunkt ikke udgøre handel i erhvervmæssigt øjemed, når handlen kun sker lejlighedsvist.

Det vil dog som altovervejende hovedregel være handel i erhvervmæssigt øjemed, hvis en privatperson på loppe- og kræmmermarkeder, i antikvitets- og marskandiserforretninger, på onlineauktioner eller via andre salgsplatforme på internettet erhverver varer, som sælges igen, og i disse tilfælde skal den pågældende overholde lovens krav og pligter, herunder krav om bevilning mv.

Det foreslås i *stk. 1, nr. 2*, at loven skal finde anvendelse på onlineauktioners salg af brugte genstande.

Formålet med bestemmelsen er at sikre, at erhvervsdrivende, der driver onlineauktionsvirksomhed, reguleres af samme regler som andre erhvervsdrivende, der handler med brugte genstande. Formålet med bestemmelsen er endvidere at forebygge videresalg af stjålne genstande (hæleri) ved onlineauktioners salg af brugte genstande samt at sikre, at politiet kan føre en effektiv kontrol med onlineauktionsvirksomhed.

Ved »onlineauktioner« forstår – foruden internetauktioner – auktioner, der udbydes via applikationer til mobiltelefoner, sociale medier mv. Onlineauktioner er kendetegnet ved, at ingen af de bydende fysisk er til stede, idet der fra de bydendes egen computer, telefon mv. afgives bud via internettet på en hjemmeside inden for et på forhånd bekendtgjort tidsrum.

Den foreslåede bestemmelse indebærer, at en person eller et selskab, der driver onlineauktionsvirksomhed med salg af brugte genstande, fremover omfattes af loven og dermed skal opfylde lovens krav om bevilling, afkrævning af kunders legitimation, videregivelse af meddelelse til politiet, hvis den erhvervsdrivende tilbydes genstande, der kan begrunde mistanke om manglende lovlig adkomst mv. Det gælder, uanset om onlineauktionsvirksomheden optræder som formidler mellem køber og sælger, eller om virksomheden sælger genstande, der er modtaget i kommission, og som bortauktioneres mod et honorar, der opkræves hos enten sælger, køber eller begge (kommissionssalg).

Det foreslås i *stk. 1, nr. 3*, at personer, der i erhvervmæssigt øjemed driver virksomhed med udlån af penge mod håndpant og formidling af sådanne lån (pantelånavirksomhed) omfattes af loven.

Formålet med reglerne om pantelånervirksomhed er navnlig at forebygge belåning og salg af stjålne genstande samt at forhindre misbrug og udnyttelse af kunderne. Det foreslås på den baggrund, at pantelånervirksomhed fortsat omfattes af loven.

Håndpant er en pantsætningsform, hvor skyldneren fratages muligheden for at råde over den pantsatte genstand, typisk ved at genstanden overgives til panthaveren (den erhvervsdrivende). Ved pantelån stilles en genstand således som sikkerhed for et kortvarigt lån. Pantsætter er fortsat ejer af genstanden, men kan ikke disponere herover, før lånet med renter er tilbagebetalt.

Det foreslås i *stk. 1, nr. 4*, at personer, der i erhvervsmæssigt øjemed driver virksomhed med køb af genstande med tilbagekøbsret for sælger, tillige omfattes af loven.

Salg med tilbagekøbsret er et alternativ til pantelån. Salg med tilbagekøbsret indebærer, at en kunde sælger en genstand til en erhvervsdrivende til en af den erhvervsdrivende fastsat vurderingspris. Ved salget overgår ejendomsretten til den erhvervsdrivende. Herefter kan den erhvervsdrivende – medmindre kunden inden for en nærmere fastsat periode tilbagekøber genstanden til den tilbagekøbspris, der er fastsat af den erhvervsdrivende på baggrund af tilbagekøbsperiodens længde – frit disponere over genstanden, herunder ved f.eks. salg af genstanden til tredjemand. Under den såkaldte tilbagekøbsperiode opbevarer den erhvervsdrivende genstanden.

Af den oprindelige lov nr. 272 af 6. maj 1921 om pantelånervirksomhed og handel med brugte genstande fremgik udtrykkeligt af dennes § 17, at *”Ingen kan unddrage sig Ansvar efter denne Lov ved i Stedet for Pantelaan at afslutte Køb med Tilbagekøbsret eller anden Retshandel, der efter Rettens Skøn er valgt i det Øjemed at omgaa Lovens Bestemmelser.”* Bestemmelsen blev imidlertid ikke fastholdt i den nugældende lov og omtales ikke i forarbejderne.

Til trods for, at der i dag er ganske få pantelånervirksomheder i Danmark, kan det ikke udelukkes, at flere virksomheder fremover vil udbyde lån med håndpant i brugte genstande og lignende lån, herunder konceptet ”salg med tilbagekøbsret”. Dette må særligt antages at gælde, hvis der ikke gælder regler for pantelånervirksomheder, som bl.a. udbyder køb af genstande med tilbagekøbsret for sælger. Med henblik på at medvirke til en minimering af risikoen for omsætning via konceptet køb med tilbagekøbsret, foreslås det, at personer, der i erhvervsmæssigt øjemed driver virksomhed med køb af genstande med tilbagekøbsret for sælger, tillige omfattes af loven

Det foreslås i *stk. 2, nr. 1*, at loven ikke skal gælde for handel med eller køb af registreringspligtige motorkøretøjer. Bestemmelsen omfatter endvidere opkøb af brugte motorkøretøjer med henblik på ophugning.

Registreringspligtige motorkøretøjer er allerede omfattet af et registreringssystem, idet disse er optaget i Køretøjsregistret. Dette register vurderes egnet til på forsvarlig måde at forebygge og opklare sager om omsætning af stjålne motorkøretøjer, hvorfor handel med og køb af registreringspligtige motorkøretøjer foreslås undtaget fra lovens anvendelsesområde.

Efter den foreslåede bestemmelse i *stk. 2, nr. 2*, gælder loven endvidere ikke for ydelse og formidling af lån mod håndpant i værdipapirer eller registreringspligtige motorkøretøjer eller for udlånsvirksomhed, der omfattes af lov om finansiel virksomhed.

Ydelse og formidling af lån mod håndpant i værdipapirer eller registreringspligtige motorkøretøjer eller udlånsvirksomhed, er undergivet omfattende regulering i bl.a. kapitalmarkedsloven og lov om finansiel virksomhed, hvorfor det ikke vurderes nødvendigt, at loven omfatter disse områder.

Almenvælgørende eller almennyttige foreninger mv. og religiøse samfund, der som led i deres virksomhed driver handel med brugte genstande, f.eks. ved drift af genbrugsbutikker eller lign., udøver som udgangspunkt erhvervsvirksomhed vedrørende nævnte handel. Efter den foreslåede bestemmelse i *stk. 2, nr. 3*, undtages salg af brugte genstande, der foretages af almenvælgørende eller almennyttige foreninger mv. og religiøse samfund, der er godkendt efter ligningsloven, for så vidt genstandene er modtaget vederlagsfrit, imidlertid fra lovens anvendelsesområde.

De almenvælgørende eller almennyttige foreninger mv. og religiøse samfund, der omfattes af bestemmelsen skal være godkendt her i landet af Skatteforvaltningen eller godkendt i et andet EU/EØS-land, jf. ligningslovens § 8 A og § 12, stk. 2 og 3, og bekendtgørelse nr. 1656 af 19. december 2018 om godkendelse m.v. efter ligningslovens § 8 A, stk. 2, og § 12, stk. 3, af almenvelgørende og almennyttige foreninger, fonde, stiftelser, institutioner m.v. og religiøse samfund her i landet eller i et andet EU/EØS-land.

Undtagelsen vil finde anvendelse på salg af brugte genstande i genbrugsbutikker eller lign. drevet af f.eks. Kræftens Bekæmpelse, Røde Kors mv.

Det foreslås endelig i *stk. 3*, at justitsministeren kan bestemme, at reglerne i lovudkastets kapitel 3 om tilsyn helt eller delvis skal gælde for anden selvstændig erhvervsvirksomhed ved handel med eller køb af brugte genstande end den, der efter *stk. 1* omfattes af loven.

Det vurderes, at der fremover også vil kunne opstå behov for at regulere erhvervsvirksomhed, som ikke omfattes af lovens anvendelsesområde, f.eks. i tilfælde, hvor der i løbet af en kort periode inden for en bestemt branche konstateres flere tilfælde af tyveri/hæleri. Bestemmelsen skal sikre, at justitsministeren, hvis der opstår behov for at regulere anden selvstændig erhvervsvirksomhed med køb og salg af brugte genstande, vil kunne bestemme, at den pågældende virksomhed skal omfattes af lovens kapitel 3 om tilsyn mv. Det bemærkes herved, at området for, hvilke varer der typisk er genstand for tyveri, kan ændres over tid.

Det foreslås, at bemyndigelsen på samme måde som hidtil udnyttes til administrativt bl.a. at fastsætte, at reglerne i lovens kapitel 3 om tilsyn mv. også finder anvendelse på selvstændig erhvervsvirksomhed, der ikke er omfattet af lovens anvendelsesområde, jf. lovens § 1, nr. 1, for så vidt angår sådanne erhvervsdrivendes ved handel med eller køb af brugte genstande i form af cykler og cykeldele, dele af motorkøretøjer, guld- og sølvvarer, smykker, ure, møbler, musikinstrumenter, elektroniske apparater og tilbehør hertil. Som noget nyt foreslås det, at bemyndigelsesbestemmelsen herudover udnyttes til at indføre en opsamlingsbestemmelse, hvorefter reglerne i lovens kapitel 3 om tilsyn mv. finder anvendelse på erhvervsvirksomhed ved handel med eller køb af andre brugte genstande eller partier af brugte genstande til en købs- eller salgspris, som overstiger 5.000 kr.

Der ses ikke på nuværende tidspunkt anledning til at foreslå en nærmere regulering af auktionsholderes virksomhed, bl.a. fordi der ved salg på traditionelle fysiske auktioner i auktionslederloven stilles krav om, at en auktionsleder beskikket af justitsministeren skal forestå afholdelsen af sådanne auktioner og i den forbindelse skal påse, at sådanne auktioner afholdes under betryggende forhold. Det kan imidlertid ikke afvises, at der fremover vil kunne opstå et behov for at lade auktionsholdere være omfattet af marskandiserlovens regler om tilsyn mv., hvorfor det endvidere foreslås i stk. 3, at justitsministeren kan bestemme, at auktionsholderes virksomhed vedrørende auktionssalg af brugte genstande skal omfattes af loven. Bestemmelsen omfatter alene den auktionsholdervirksomhed, der omfatter afholdelsen af traditionelle, fysiske auktioner, idet onlineauktionsvirksomhed med salg af brugte genstande i sin helhed omfattes af loven, jf. lovudkastets § 1, stk. 1, nr. 2.

Der henvises i øvrigt til betænkningens kapitel 2, pkt. 3.2.5.

Til § 2

Det foreslås i *stk. 1*, at personer, der driver virksomhed i henhold til loven, skal have bevilling.

Bestemmelsen indeholder lovudkastets centrale bestemmelse om, at personer, der driver virksomhed omfattet af loven, skal have tilladelse hertil. Bestemmelsen har til formål at sikre, at politiet kan føre et effektivt tilsyn med virksomhed omfattet af lovens anvendelsesområde.

Det foreslås i *stk. 2*, at det er politiet, der skal udstede bevillingen. Det vil påhvile politiet i den politikreds, hvor virksomheden drives, at føre tilsyn med den omhandlede virksomhed, jf. lovudkastets § 10.

Den foreslåede bestemmelse indebærer ikke, at bevillingen er afgrænset geografisk, og bevillingshaveren kan således drive virksomhed i henhold til loven i hele landet.

Det foreslås i *stk. 3*, at der skal betales et gebyr på 300 kr. for udstedelse af bevilling.

Der henvises i øvrigt til betænkningens kapitel 2, pkt. 4.2.

Til § 3

Det foreslås i *stk. 1*, at bevilling kan meddeles personer, der opfylder tre kumulative betingelser.

Betingelsen i *nr. 1* (forretningsadresse her i landet) foreslås indført af hensyn til, at politiet kan føre et effektivt tilsyn med bevillingshaveren. Ved »forretningsadresse« forstår den adresse, hvorfra virksomheden drives.

Betingelsen i *nr. 2* (myndig og ikke er under værgemål eller samværgemål) foreslås indført, da der påhviler en bevillingshaver en række pligter og ansvar, som det ikke vurderes, at en person uden retlig handleevne kan varetage. Undtaget fra dette udgangspunkt er dog umyndige, der med Familieretshusets godkendelse har tilladelse til på egen hånd at udøve næring eller anden virksomhed efter værgemålslovens § 43, stk. 1.

Betingelsen i *nr. 3* (ikke under rekonstruktionsbehandling eller konkurs) har til formål at sikre, at bevillingshaver er solid i økonomisk henseende.

Det foreslås i *stk. 2*, at bevilling kan nægtes den, der er dømt for strafbart forhold, såfremt forholdet begrundes en nærliggende fare for misbrug af bevillingen, jf. straffelovens § 78, stk. 2, eller der i øvrigt efter de oplysninger, der foreligger om den pågældendes personlige forhold, er særlig grund til at antage, at den pågældende ikke vil drive virksomheden på forsvarlig måde.

Vurderingen af, hvornår bevilling efter bestemmelsen kan nægtes, beror på et skøn.

Hvorvidt et konkret strafbart forhold begrundet en nærliggende fare for misbrug af adgangen til at drive virksomhed efter loven, vil først og fremmest afhænge af, om forholdet indebærer en særlig risiko for, at den pågældende ikke vil overholde reglerne om udøvelse af virksomheden. Der skal bl.a. tages hensyn til de faktiske omstændigheder, hvorunder forholdet blev begået, forbrydelsens karakter, grovhed og udførelsesmåde, den hengåede tid, vedkommendes personlige forhold på gernings- og ansøgningstidspunktet samt til, om tiltalte er tidligere straffet. Det vil ligeledes kunne indgå i vurderingen, om der er tale om gentagelsestilfælde.

Eftersom personer, der driver handel med brugte genstande eller pantelånervirksomhed, har en særlig adgang til køb med henblik på videregående salg af genstande, som kan være stjålne, foreslås det endvidere, at politiet fortsat bør have mulighed for at nægte en bevilling, hvis politiet *konkret* vurderer, at der er fare for misbrug af bevillingen eller fare for, at virksomheden ikke vil blive drevet på en forsvarlig måde. Bestemmelsen tager navnlig sigte på handlinger, der ikke har medført strafferetlig tiltale, men hvor den pågældende f.eks. er afskediget fra en stilling på grund af uredelighed eller i anden virksomhed på grov måde har tilsidesat hensynet til sine kunder.

Med *stk. 3* foreslås det, at bevilling endvidere kan nægtes den, der har betydelig forfalden gæld til det offentlige. Ved betydelig forfalden gæld forstås gæld i størrelsesordenen 50.000 kr. eller derover.

Tilsvarende bestemmelser ses i en række andre love, herunder retsplejeloven for så vidt angår advokatbeskikkelse, inkassoloven for så vidt angår autorisation til inkassovirksomhed og vagtvirksomhedsloven for så vidt angår autorisation som vagt mv.

I lyset af, at virksomheden udøves på grundlag af bevilling, og oparbejdelsen af restancer til det offentlige i videst muligt omfang bør minimeres, foreslås det, at der indsættes en tilsvarende hjemmel i lov om handel med brugte genstande og samt pantelånervirksomhed.

Det vil navnlig være gæld i form af skatte- og momsrestancer, der vil kunne begrunde, at bevilling nægtes på grund af betydelig forfalden gæld til det offentlige.

Det er en forudsætning for at nægte beskikkelse efter den foreslåede bestemmelse, at gælden er opstået i forbindelse med driften af tilsvarende virksomhed.

Formålet med bestemmelsen er at ramme manglende betalingsvilje samt forebygge stiftelse af betydelig gæld til det offentlige. Det forudsættes i den forbindelse, at hver enkelt ansøger skal

have vurderet sine forhold individuelt. En person, der har indgået en afdrags- eller betalingsaftale, er dermed ikke afskåret fra at opnå bevilling.

Der henvises i øvrigt til betænkningens kapitel 2, pkt. 5.2.

Til § 4

Det foreslås i *stk. 1*, at bevilling kan meddeles aktieselskaber eller anpartsselskaber, der er registreret i Erhvervsstyrelsen, hvis medlemmerne af selskabets direktion og bestyrelse opfylder betingelserne i § 3, stk. 1. Det foreslås endvidere, at der under samme betingelser kan meddeles bevilling til andre her i landet hjemmehørende selskaber, foreninger, fonde og lignende.

Med henblik på at sikre, at også juridiske personer driver virksomhed på forsvarlig måde, foreslås det, at *medlemmerne* af den juridiske persons bestyrelse og direktion skal opfylde de i loven anførte betingelser for at få bevilling. For disse juridiske personers vedkommende vil det ligeledes være politiet, der afgør, om betingelserne for at få bevilling er opfyldt.

Bestemmelsen indebærer således, at virksomheden skal have forretningsadresse her i landet, at medlemmerne af virksomhedens bestyrelse eller direktion ikke må være umyndige, jf. dog værgemålslovens § 43, stk. 1, ikke må være under værgemål eller under samværgemål og ikke må være under rekonstruktionsbehandling eller konkurs. Der henvises i øvrigt til bemærkningerne til lovudkastets § 3.

Det foreslås i *stk. 2*, at selskabet mv., når nye medlemmer indtræder i direktionen eller bestyrelsen, inden 14 dage skal anmelde ændringen til politiet, ligesom eventuelle nye medlemmer til enhver tid skal opfylde betingelserne for at få bevilling.

Den foreslåede bestemmelse har til formål at sikre, at medlemmerne af den juridiske persons bestyrelse og direktion til enhver tid opfylder betingelserne for at få bevilling til at drive handel med brugte genstande og pantelånervirksomhed.

Anmeldelse skal meddeles politiet i den politikreds, hvorfra virksomheden drives. Det er herefter politiet, der afgør, om bevillingen kan opretholdes. Hvis anmeldelse ikke foretages rettidigt, foreslås det, at bevillingen skal bortfalde.

Det foreslås i *stk. 3*, at bevilling kan nægtes et selskab mv., hvis et medlem af selskabets direktion eller bestyrelse er dømt for strafbart forhold, såfremt forholdet begrunder en nærliggende fare for misbrug af bevillingen, eller der i øvrigt efter de oplysninger, der foreligger om den

pågældendes personlige forhold, er særlig grund til at antage, at den pågældende ikke vil drive virksomheden på forsvarlig måde. Det samme gælder, hvis et medlem af direktionen eller bestyrelsen har betydelig forfalden gæld til det offentlige i størrelsesordenen 50.000 kr. eller derover. Det er politiet i den politikreds, hvorfra virksomheden drives, der foretager en konkret vurdering af, om bevilling skal nægtes på baggrund af de faktiske omstændigheder i sagen. Der henvises i øvrigt til bemærkningerne til lovudkastets § 3.

Der henvises til betænkningens kapitel 2, pkt. 5.2.

Til § 5

Det foreslås i *stk. 1*, at en bevilling bortfalder, når bevillingshaveren dør, eller hvis bevillingshaveren ophører med at opfylde en eller flere af betingelserne i § 3, stk. 1, eller § 4, stk. 1, jf. § 3, stk. 1. Det samme gælder, hvis anmeldelse efter § 4, stk. 2, ikke foretages rettidigt.

Betingelserne i lovudkastets § 3, stk. 1, må anses for at være afgørende for at imødegå handlen med stjålne brugte genstande, og det foreslås derfor, at betingelserne vedvarende skal være opfyldt.

Bestemmelsen indebærer, at gældende ret om bortfald af bevilling videreføres, således at en bevilling også fremover bortfalder, når bevillingshaveren dør, eller hvis bevillingshaveren ophører med at opfylde betingelserne for at få bevilling (forretningsadresse her i landet, ikke umyndig eller under værgemål og ikke under rekonstruktionsbehandling eller konkurs). Det foreslås, at det samme gør sig gældende, hvis bevillingshaveren er et selskab mv., og et medlem af selskabets direktion eller bestyrelse ophører med at opfylde de nævnte betingelser.

Af hensyn til, at det kan påses, at betingelserne for bevilling til at drive handel med brugte genstande samt pantelånervirksomhed fortsat er opfyldt, foreslås det endvidere at videreføre gældende ret om, at selskabers mv. bevilling bortfalder, hvis nye medlemmer indtræder i direktionen eller bestyrelsen, og anmeldelse heraf ikke sker rettidigt.

Det foreslås i *stk. 2*, at der – uanset lovudkastets § 5, stk. 1 – i tilfælde af bevillingshaverens død, konkurs mv., er adgang til at fortsætte virksomheden uden bevilling for en kortere periode med henblik på afvikling, afhændelse eller lignende af virksomheden.

En bevillingshavers dødsbo, en ægtefælle, der sidder i uskiftet bo, en bevillingshaver, der er under rekonstruktionsbehandling, en bevillingshavers konkursbo eller en værgemålshaver, der er under værgemål efter værgemålslovens §§ 5, 6 eller 7, har således adgang til

at fortsætte virksomheden med henblik på afvikling, afhændelse eller lignende af virksomheden.

Bestemmelsen har til formål at sikre en fornuftig afvikling af virksomheden og undgå, at f.eks. de efterladte eller kreditorerne lider unødige tab.

Fortsættelse af virksomheden skal inden 4 uger efter dødsfaldet, rekonstruktionens indledning, konkursdekretets afsigelse eller værgemålets iværksættelse anmeldes til politiet i den politikreds, hvorfra virksomheden drives.

Det foreslås endvidere, at den nævnte adgang skal gælde i 1 år efter den begivenhed, som medførte bevillingens bortfald. Politiet kan dog i særlige tilfælde tillade, at fristen forlænges. Politiet kan f.eks. tillade, at fristen forlænges i tilfælde, hvor der pågår forhandlinger om en virksomhedsoverdragelse, og hvor virksomhedsoverdragelsen er nært forestående. Hvis der derimod først op imod 1-årsfristens udløb tages skridt til at afhænde virksomheden, vil kravet derimod som udgangspunkt ikke kunne anses for opfyldt.

Det foreslås endelig i *stk. 3*, at justitsministeren kan gøre undtagelse fra bestemmelsens stk. 1.

Den foreslåede bestemmelse indebærer, at justitsministeren kan bestemme, at en bevillingshaver på trods af manglende opfyldelse af betingelserne for at få bevilling, f.eks. hvis bevillingshaveren er under rekonstruktionsbehandling, alligevel kan opretholde sin bevilling.

Der kan således opstå situationer, hvor betingelserne for at have bevilling alene for en kort og nærmere afgrænset periode ikke er opfyldt, og der til trods herfor ikke vurderes at foreligge en risiko for, at virksomheden vil blive drevet på uforsvarlig måde.

Hensynet til den handlendes mulighed for at opretholde sin virksomhed og dermed undgå at lide et økonomisk tab i en sådan kortere, afgrænset periode, hvor betingelserne for bevilling ikke er opfyldt, vil – afhængig af de konkrete omstændigheder – således kunne veje tungest. Hensynsafvejningen vil bero på en konkret vurdering af de faktiske omstændigheder i hver enkelt sag.

Der henvises i øvrigt til betænkningens kapitel 2, pkt. 7.2.

Til § 6

Det foreslås i *stk. 1*, at en bevilling udstedt af politiet kan tilbagekaldes, hvis bevillingshaveren gør sig skyldig i grov eller gentagen tilsidesættelse af de pligter, der påhviler bevillingshaveren efter loven eller de forskrifter, der er fastsat i henhold til loven, og der efter de udviste forhold er grund til at antage, at den pågældende ikke fremover vil drive virksomheden på forsvarlig måde.

Bestemmelsen om tilbagekaldelse af bevilling foreslås indført med henblik på at sikre kontrollen handel med brugte genstande og hindre videre salg af stjålne, forfalskede eller ulovligt udførte genstande. Det er politiet i den politikreds, hvorfra virksomheden drives, der træffer afgørelse om tilbagekaldelse af bevillingen. Det vil bero på en konkret vurdering, om der er grund til at antage, at den pågældende ikke vil drive virksomheden på en forsvarlig måde.

Bevilling vil f.eks. kunne tilbagekaldes, hvis bevillingshaveren gentagne gange ikke varetager sin pligt i forbindelse med mistanke om manglende lovlig adkomst, eller hvis den pågældende er mistænkt for hæleri, og der på den baggrund er grund til at antage, at den pågældende heller ikke fremover vil drive virksomheden på forsvarlig måde.

Reglen supplerer straffelovens § 79, stk. 1, hvorefter den, der er dømt for et strafbart forhold, der begrunder en nærliggende fare for misbrug af stilling eller hverv, ved dom kan frakendes retten til fortsat at udøve den pågældende virksomhed eller til at udøve den under visse former, såfremt det udviste forhold begrunder en nærliggende fare for misbrug.

Den foreslåede bestemmelse hjemler imidlertid en *videregående* tilbagekaldelsesadgang end den, der er indeholdt i straffelovens § 79, stk. 1. Med den foreslåede bestemmelse er der således mulighed for at tilbagekalde en bevilling, selv om bevillingshaveren ikke er dømt for et strafbart forhold.

Det foreslås i *stk. 1* endvidere, at en bevilling også skal kunne tilbagekaldes, hvis betingelserne for at nægte den pågældende bevilling er opfyldt, jf. 3, stk. 2, eller § 4, stk. 3, jf. § 3, stk. 2.

Det indebærer, at en bevilling kan tilbagekaldes, hvis bevillingshaveren er dømt for et strafbart forhold, såfremt forholdet begrunder en nærliggende fare for misbrug af bevillingen, jf. straffelovens § 78, stk. 2, eller der i øvrigt efter de oplysninger, der foreligger om den pågældendes personlige forhold, er særlig grund til at antage, at den pågældende ikke vil drive virksomheden på forsvarlig måde.

Bestemmelsen foreslås også at gælde i tilfælde, hvor bevillingshaveren er et selskab mv. Det indebærer, at en bevilling kan tilbagekaldes, hvis der foreligger oplysninger om, at et medlem af selskabets direktion eller bestyrelse er dømt for et strafbart forhold, hvis forholdet begrundes en nærliggende fare for misbrug af bevillingen, jf. straffelovens § 78, stk. 2, eller der i øvrigt efter de oplysninger, der foreligger om den pågældendes personlige forhold, er særlig grund til at antage, at den pågældende ikke vil drive virksomheden på forsvarlig måde.

I lyset af, at gæld til det offentlige i videst muligt omfang bør minimeres, foreslås det i *stk. 2*, at en bevilling kan tilbagekaldes, hvis bevillingshaveren oparbejder betydelig gæld til det offentlige, hvorved forstås forfalden gæld på 100.000 kr. eller derover. Det er politiet i den politikreds, hvorfra virksomheden drives, der træffer afgørelse om tilbagekaldelse.

Tilsvarende bestemmelser om tilbagekaldelse er indeholdt i en række andre love, herunder retsplejeloven for så vidt angår advokatbeskikkelse, inkassoloven for så vidt angår autorisation til inkassovirksomhed og vagtvirksomhedsloven for så vidt angår autorisation som vagt mv.

Det forudsættes, at der forud for tilbagekaldelse af en bevilling på grund af betydelig forfalden gæld til det offentlige foretages en konkret og individuel vurdering af omstændighederne ved restancens opståen og forløb, herunder i hvilket omfang bevillingshaveren har vist vilje til at få gælden nedbragt. I vurderingen heraf bør i den forbindelse indgå, om gælden pludseligt er opstået, f.eks. som følge af midlertidige likviditetsproblemer, eller om den gennem længere tid er vokset, og om der i denne forbindelse er truffet effektive foranstaltninger fra bevillingshaverens side til nedbringelse af gælden inden for en rimelig tidsfrist. Det forudsættes endvidere, at bevillingshaveren forud for en eventuel tilbagekaldelse som følge af betydelig forfalden gæld til det offentlige oplyses om, hvilke konsekvenser (tilbagekaldelse) en fortsat betydelig restance kan få, således at bevillingshaveren har mulighed for at indfri restancen inden for en rimelig frist.

Der stilles således – i forhold til kravene for at nægte bevilling, jf. lovudkastets § 3, stk. 2 – skærpede krav til at tilbagekalde en allerede meddelt bevilling på baggrund af oparbejdede offentlige restancer. Det skærpede krav skal ses i lyset af, at tilbagekaldelse må betragtes som mere indgribende for den pågældende end et afslag på en ansøgning om bevilling.

Bestemmelsen foreslås også at finde anvendelse i tilfælde, hvor bevillingshaveren er et selskab mv. Det indebærer, at en bevilling kan tilbagekaldes, hvis der foreligger oplysninger om, at et medlem af selskabets direktion eller bestyrelse har forfalden gæld til det offentlige på 100.000 kr. eller derover. Der vil i disse situationer også være grund til at antage, at bevillingshaveren ikke fremover vil kunne drive virksomheden på en forsvarlig måde. Der bør også i disse situa-

tioner gives den pågældende person i selskabets direktion eller bestyrelse en rimelig frist til at indfri restancen.

Idet karakteren af det eller de forhold, som begrunder en tilbagekaldelse af bevilling, kan variere, foreslås det i *stk. 3*, at en tilbagekaldelse af en bevilling skal kunne ske for et tidsrum af 1 til 5 år eller indtil videre.

Det kan således i nogle tilfælde være nødvendigt at tilbagekalde en bevilling i en nærmere afgrænset periode, mens det i andre tilfælde – afhængigt af alvoren af det forhold, der begrunder tilbagekaldelsen – kan være påkrævet at tilbagekalde bevillingen indtil videre. Det vil f.eks. være tilfældet, hvis der pågår en efterforskning som følge af mistanke om hæleri, der først kan be- eller afkræftes, når efterforskningen er afsluttet, eller tilbagekaldelsen er begrundet i væsentlig forfalden gæld til det offentlige.

Endelig foreslås det i *stk. 4*, at politiets afgørelse om tilbagekaldelse af bevilling skal indeholde oplysninger om adgangen til at begære domstolsprøvelse samt fristen herfor.

Der henvises i øvrigt til betænkningens kapitel 2, pkt. 7.2.

Til § 7

Det foreslås i *stk. 1*, at politiets afgørelse om tilbagekaldelse efter § 6, stk. 1 (på grund af grov eller gentagen tilsidesættelse af de pligter, som påhviler bevillingshaveren), inden 4 uger fra meddelelse om afgørelsen kan forlanges indbragt for domstolene af den, afgørelsen vedrører. Det foreslås, at sådanne sager indbringes af anklagemyndigheden og behandles i strafferetsplejens former.

For den erhvervsdrivende er det en indgribende afgørelse at få frataget sin bevilling til at drive virksomhed. Det foreslås derfor, at en afgørelse om fratagelse af bevilling til handel med brugte genstande skal kunne prøves ved domstolene.

Ved domstolsprøvelse af en administrativ afgørelse om fratagelse af bevilling for tilsidesættelse af pligter indgår bl.a. spørgsmål om strafbare forhold, herunder bevillingshaverens overtrædelse af de pligter, der efter loven eller forskrifter i henhold til loven påhviler den pågældende, hvilke overtrædelser kan medføre bødestraf, jf. lovudkastets § 13. Det foreslås som en konsekvens heraf, at disse sager som hidtil bør behandles i strafferetsplejens former.

Med henblik på, at bevillingshaveren har rimelig tid til at reagere på en afgørelse om tilbagekaldelse af en bevilling, foreslås det, at fristen for indbringelse for domstolene fastsættes til 4 uger.

Det foreslås i *stk. 2, 1. pkt.*, at en anmodning om afgørelsens indbringelse for retten efter stk. 1 har opsættende virkning, men at retten ved kendelse kan bestemme, at den pågældende under sagens behandling ikke må udøve virksomhed i henhold til bevillingen.

Den foreslåede bestemmelse indebærer, at bevillingshaveren ved anmodning om indbringelse af den trufne afgørelse for retten kan fortsætte med at udøve sin virksomhed i henhold bevillingen, indtil der er truffet endelig afgørelse i sagen, medmindre retten ved kendelse træffer beslutning om, at den pågældende ikke må udøve sin virksomhed. Ved vurderingen af, om det er relevant at træffe afgørelse om, at virksomheden ikke må fortsættes, må grovheden af pligtens tilsidesættelse indgå eller om bevillingshaveren gentagne gange har tilsidesat sine pligter.

Det foreslås i endvidere i *stk. 2, 2. pkt.*, at hvis afgørelsen stadfæstes ved dom, kan det i dommen bestemmes, at anke ikke har opsættende virkning. Ved vurderingen af, om det i dommen bør fastsættes, at anke ikke har opsættende virkning, må der lægges vægt på grovheden af pligtens tilsidesættelse eller om bevillingshaveren gentagne gange har tilsidesat sine pligter.

Det foreslås i *stk. 3, 1. pkt.*, at en afgørelse om tilbagekaldelse efter § 6, stk. 2 (forfalden gæld til det offentlige på 100.000 kr. eller derover), kan forlanges indbragt for domstolene af den, afgørelsen vedrører.

Det foreslås endvidere i *stk. 3, 2. og 3. pkt.*, at anmodning om domstolsprøvelse skal fremsættes over for politiet inden 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt den pågældende, og at anklagemyndigheden herefter anlægger sagen mod den pågældende i den borgerlige retsplejes former.

Ved domstolsprøvelse af sager om fratagelse af bevilling på grund af betydelig forfalden gæld til det offentlige indgår ikke spørgsmål om strafbare forhold. Der foretages i stedet en prøvelse af, om den pågældende rent faktisk har en betydelig forfalden gæld til det offentlige af den størrelsesorden, som er fastsat i loven. På den baggrund foreslås, at disse sager som hidtil skal behandles i den borgerlige retsplejes former.

Det foreslås i *stk. 4, 1. pkt.*, at en anmodning om afgørelsens indbringelse for retten efter stk. 3 ikke har opsættende virkning, men at retten ved kendelse kan bestemme, at den pågældende under sagens behandling skal have adgang til at udøve virksomhed i henhold til bevillingen.

Bestemmelsen indebærer, at den pågældende som udgangspunkt skal indrette sig efter politiets afgørelse, indtil klagen er blevet behandlet af retten, og der eventuelt træffes en anden afgørelse, medmindre retten under sagens behandling ved kendelse bestemmer, at den pågældende alligevel skal have adgang til at udøve virksomhed i henhold til bevillingen.

Hvis en dom ankes, hvorved en tilbagekaldelse ikke stadfæstes, foreslås det i *stk. 4, 2. pkt.*, at den ret, der har afsagt dommen, eller den ret, hvortil sagen er indbragt, kan bestemme, at virksomhed i henhold til bevillingen ikke må drives under ankesagens behandling.

Der henvises i øvrigt til betænkningens kapitel 2, pkt. 8.2.

Til § 8

Det foreslås i *stk. 1*, at en bevilling, der er bortfaldet efter lovens § 5, tilbagekaldt efter § 6 eller frakendt efter straffelovens § 79, straks skal afleveres til politiet.

Bevilling skal afleveres til politiet i den politikreds, hvor bevillingen er udstedt, og hvorfra virksomheden er blevet drevet.

Den foreslåede bestemmelse har til formål at sikre, at politiet kan føre et effektivt tilsyn med de personer, der har bevilling til at drive handel med brugte genstande samt pantelånervirksomhed.

Det foreslås i *stk. 2*, at bevillingen endvidere straks skal afleveres til politiet, når bevillingshaveren frivilligt eller på anden vis ophører med at drive forretning.

Der henvises i øvrigt til betænkningens kapitel 2, pkt. 7.2.

Til § 9

Det foreslås i *stk. 1*, at den erhvervsdrivende, inden virksomhed omfattet af loven påbegyndes, skal give politiet meddelelse om, hvor regnskabsmateriale og eventuelle forretningslokaler befinder sig.

Det foreslås endvidere, at den erhvervsdrivende skal give politiet meddelelse om eventuelle senere ændringer heri tillige med en eventuel senere ændring af forretningsadressen.

De nævnte oplysninger skal indsendes i forbindelse med, at der søges om bevilling til at drive virksomhed med handel med brugte genstande.

Den foreslåede bestemmelse har til formål at sikre, at politiet får de oplysninger, der er nødvendige for at føre det fornødne tilsyn, og for at politiet kan gribe ind ved mistanke om handel med stjålne genstande, uanset om virksomheden drives fra et egentligt butikslokale eller via internettet.

Med henblik på at sikre, at politiet er i besiddelse af relevante og aktuelle oplysninger, hvilket er nødvendigt for politiets tilsyn, skal den erhvervsdrivende ved senere ændringer i de faktiske forhold oplyse politiet herom.

Det foreslås i *stk. 2*, at bevillingshaveren efter anmodning give politiet meddelelse om, hvor virksomhedens varelager befinder sig.

Hvis bevillingshaveren opbevarer sine varer på forskellige lokationer, skal dette oplyses over for politiet, hvis politiet anmoder om at modtage oplysninger om, hvor varelageret befinder sig.

Onlineauktionsvirksomheder, der er i besiddelse af de genstande, som virksomheden forestår salget af, skal ligeledes efter anmodning give politiet meddelelse om, hvor genstandene befinder sig.

Der henvises i øvrigt til betænkningens kapitel 2, pkt. 10.2.

Til § 10

Det foreslås i § 10, at politiet til enhver tid uden retskendelse mod behørig legitimation skal have adgang til bevillingshaverens regnskabsmateriale, eventuelle forretningslokale samt varelager for at føre det nødvendige tilsyn med virksomheden.

Det er den enkelte politikreds, som – inden for politikredsens område – fører tilsyn med, at personer omfattet af loven overholder reglerne, herunder kontrollerer at bevillingshaverens genstande svarer til de genstande, der er anført i regnskabsmaterialet.

Det forudsættes i den forbindelse, at politiet til enhver tid uden retskendelse kan få adgang til en virksomheds regnskabsmateriale, f.eks. via en PC eller USB-stik. Det forudsættes desuden,

at politiet endvidere uden retskendelse kan få adgang til virksomhedens eventuelle forretningslokale og varelager.

Politiet skal således til enhver tid kunne forevises bevillingshaverens genstande og få nærmere oplysninger om, hvor genstandene befinder sig. Drives bevillingshaverens virksomhed fra den pågældendes privatadresse, forudsættes det, at bevillingshaveren har sine varer placeret på en fysisk lokation, der er adskilt fra den private beboelse, herunder f.eks. i en garage, et opbevaringsrum eller lignende, som politiet er berettiget til at føre tilsyn med uden retskendelse.

Det følger af den foreslåede bestemmelse og almindelige forvaltningsretlige principper, at der i hvert enkelt tilfælde må foretages en konkret vurdering af, om indgrebet er nødvendigt, og om formålet med undersøgelsen står i rimeligt forhold til undersøgelsens indgribende karakter. Tilsynets omfang afhænger således af, hvad der af politiet skønnes nødvendigt under inddragelse af den konkrete virksomheds art, aktiviteter og omstændighederne i øvrigt. Tilsynet begrænses til alene at omfatte de lokaliteter, som er relevante for politiets kontrol, og omfatter således ikke bygninger eller dele af bygninger, der udelukkende anvendes til privat beboelse.

Indgreb efter den foreslåede bestemmelse vil desuden skulle foretages under iagttagelse af reglerne i lov om retssikkerhed ved forvaltningens anvendelse af tvangsindgreb og oplysningspligter. Der skal særligt peges på lovens § 9, hvoraf det følger bl.a., at hvis en enkeltperson eller juridisk person med rimelig grund mistænkes for at have begået en strafbar lovovertrædelse, kan tvangsindgreb over for den mistænkte med henblik på at tilvejebringe oplysninger om det eller de forhold, som mistanken omfatter, alene gennemføres efter reglerne i retsplejeloven. Dette gælder dog ikke, hvis tvangsindgrebet gennemføres med henblik på at tilvejebringe oplysninger til brug for behandlingen af andre spørgsmål end fastsættelse af straf.

Endvidere gælder en række af forvaltningslovens regler ved gennemførelse af tvangsindgreb omfattet af loven, herunder reglerne om inhabilitet, partsaktindsigt, begrundelse og klagevejledning. Der er herudover fastsat en pligt til under visse omstændigheder at gøre notat om indholdet af oplysninger, som en myndighed modtager i en sag om iværksættelse af et tvangsindgreb.

Der henvises i øvrigt til betænkningens kapitel 2, pkt. 10.2.

Til § 11

Det foreslås i *stk. 1, 1. pkt.*, at bevillingshaveren, hvis denne tilbydes genstande til køb eller som pant under omstændigheder, der kan begrunde mistanke om manglende lovlige adkomst, straks skal give politiet meddelelse herom og tilbageholde genstandene, indtil politiet kommer.

Det foreslås endvidere i *stk. 1, 2. pkt.*, at det samme skal gælde, hvis bevillingshaveren efter aftalens indgåelse kommer i besiddelse af oplysninger, der kan begrunde mistanke om manglende lovlige adkomst.

Den foreslåede bestemmelse har til formål at sikre, at der ikke handles med eller gives pant i genstande, hvor der er en rimelig grund til at formode, at den, der råder over genstanden, ikke har lovlige adkomst til genstanden. Bestemmelsen skal endvidere ses i sammenhæng med bl.a. dansk rets almindelige principper om vindikation, hvorefter en person, der har mistet en genstand, i nogle tilfælde vil kunne kræve den tilbageleveret også fra en aftaleerhverver i god tro (f.eks. i tilfælde af tyveri).

Bevillingshaverens pligt til at reagere ved mistanke om manglende adgang til at råde over en genstand beror først og fremmest på en eventuel mistanke baseret på de konkrete omstændigheder i hvert enkelt tilfælde. Bevillingshaveren forudsættes i den forbindelse at være særligt opmærksom, når der er tale om værdifulde og/eller sjældne genstande, i hvilken forbindelse der kan være en særlig anledning for bevillingshaveren til at kræve nærmere oplysninger om adkomsten, f.eks. ved anmodning om fremlæggelse af relevant dokumentation i form af kvittering eller lignende.

Med henblik på at forbedre de muligheder, som bevillingshaveren har for at kontrollere, om genstande er stjålne eller bortkomne, foreslås der som anført i kapitel 4, pkt. 10.2, at der etableres et elektronisk søgbart register over stjålne genstande, hvor bl.a. professionelle handlende med brugte genstande, herunder auktions-, kunst- og antikvitetsbranchen samt forsikringsselskaber, gives adgang. Etableringen af et sådant register, der skal afløse Rigspolitiets nuværende kostedatabase, vurderes at kunne bidrage til at minimere salget af stjålne genstande. Det vurderes desuden, at etableringen af et sådant register, hvor oplysningerne deri er brugbare og valide, vil være egnet til at reducere kriminelle muligheder for at afsætte stjålne genstande uden risiko for opdagelse og dermed forventeligt på sigt være egnet til at medvirke til en reduktion i antallet af indbrud. For en nærmere beskrivelse af forslaget om etablering af et søgbart register henvises til betænkningens kapitel [...], pkt. [...].

Det forudsættes efter etableringen af et sådant register, at bevillingshaveren ved mistanke om manglende lovlig adkomst har pligt til at sikre, at der søges på genstanden i registeret.

Der henvises i øvrigt til betænkningens kapitel 2, pkt. 10.2.

Til § 12

Det foreslås i *stk. 1*, at overtrædelse af lovens § 2, stk. 1, § 4, stk. 2, 1. pkt., og §§ 8, 9, og 11 straffes med bøde.

Kravet om bevilling til at drive virksomhed omfattet af loven er afgørende for at kunne opfylde lovgivningens grundlæggende formål om at sikre kontrollen med handel med brugte genstande og hindre videresalg af stjålne, forfalskede eller ulovligt udførte genstande. Det foreslås derfor, at overtrædelse af kravet om bevilling, jf. lovudkastets § 2, stk. 1, straffes med bøde. En overtrædelse af kravet om bevilling vil i øvrigt medføre, at bevilling kan nægtes ved senere ansøgning om bevilling.

Det er afgørende for politiets effektive tilsyn med handlen med brugte genstande og pantelånervirksomhed, herunder tilsynet med, at virksomhederne drives på forsvarlig måde, at politiet er bekendt med, hvem der driver de i medfør af loven omfattede virksomheder. Derfor foreslås derfor, at bevillingshavende selskaber mv., der undlader inden 14 dage at anmelde nye medlemmer af direktionen eller bestyrelsen til politiet, jf. lovudkastets § 4, stk. 2, 1. pkt., straffes med bøde.

Det foreslås endvidere, at manglende aflevering af bevilling straffes med bøde, jf. lovudkastets § 8, straffes med bøde.

Det er tillige væsentligt for politiets mulighed for at føre et effektivt tilsyn, at en bevillingshaver, inden denne påbegynder sin virksomhed, giver politiet meddelelse om, hvor virksomhedens regnskabsmateriale, eventuelle forretningslokale samt varelager befinder sig, jf. lovudkastets § 9. Overtrædelse af denne forpligtelse foreslås derfor også strafbelagt.

Endelig foreslås det, at overtrædelse af bevillingshaverens pligt til straks at give politiet besked, såfremt der opstår mistanke om manglende lovlig adkomst til genstande til køb eller som pant, jf. lovudkastets § 11, straffes med bøde.

Det foreslås i *stk. 2*, at der i forskrifter, som udstedes i henhold til loven, kan fastsættes straf af bøde for overtrædelse af disse bestemmelser.

Endelig foreslås det i *stk. 3*, at juridiske personer også kan pålægges strafansvar for overtrædelse af lovens regler.

For juridiske personer pålægges strafansvar – som i lovgivningen i øvrigt – efter reglerne i straffelovens 5. kapitel om strafansvar for juridiske personer.

Det indebærer bl.a., at juridiske personer (kun) kan straffes, når der er særlig hjemmel hertil, jf. straffelovens § 25. Efter straffelovens 5. kapitel forudsætter strafansvar for en juridisk person, at der inden for dens virksomhed er begået en overtrædelse, der kan tilregnes en eller flere til den juridiske person knyttede personer eller den juridiske person som sådan.

Der henvises i øvrigt til betænkningens kapitel 2, pkt. 11.2.

Til § 13

Det foreslås med *stk. 1*, at justitsministeren kan fastsætte nærmere regler om udøvelse af virksomhed i henhold til loven.

Det forudsættes, at der med hjemmel i den foreslåede bemyndigelse administrativt fastsættes regler om, at bevillingshavere skal kræve, at den, der vil indgå aftale om salg af en genstand, hvis værdi overstiger 2.000 kr., skal legitimere sig ved MitID eller gyldig billedlegitimation, samt regler om, hvor længe den erhvervsdrivende skal opbevare dokumentationen.

Det forudsættes endvidere, at der administrativt fastsættes særlige regler for pantelånevirk- somhed, herunder om, at pantelånere ikke må betinge sig eller oppebære højere rente af udlånte beløb end en nærmere fast procentsats pr. påbegyndt måned og ikke herudover må pålægge pantsætterten omkostninger, samt at pantelåneren ikke må indgå en aftale, ifølge hvilken lånet skal betales tilbage inden 3 måneder.

Det forudsættes endvidere, at det administrativt fastsættes, at en pantelånevirk- somhed i til- fælde, hvor et lån indfries, eller et pant fornys, efter at pantet er tilmeldt til en auktion, kan beregne sig et vederlag for afholdte udgifter på en nærmere fast procentsats af lånesummen med påløbne renter. Derudover foreslås det administrativt fastsat, at pantelåneren kan søge sig fyldstgjort i pantet ved offentlig auktion, hvis låntageren er udeblevet med et beløb 30 dage efter dets forfaldstid, og en række nærmere betingelserne opfyldt.

Det forudsættes endelig, at det administrativt fastsættes, at pantelåneren inden 4 uger efter pantets realisation skal opgøre sit mellemværende med pantsætteren.

Det foreslås i *stk. 2*, at justitsministeren kan fastsætte regler om, hvilken myndighed inden for politiet der varetager politiets opgaver efter denne lov.

Bestemmelsen indebærer, at justitsministeren har mulighed for at fastsætte nærmere regler om, at politiets opgaver inden for området kan henlægges til et opgavefællesskab, der forankres i en politikreds.

Der henvises i øvrigt til betænkningens kapitel 2, pkt. 10.2.

Til § 14

Det foreslås i *§ 14* at loven træder i kraft den [...] og har virkning for virksomhed omfattet af loven, der udøves efter lovens ikrafttræden.

Til § 15

Bestemmelsen vedrører lovens territoriale gyldighed.

Det foreslås i *§ 15*, at loven ikke gælder for Færøerne og Grønland, men ved kongelig anordning helt eller delvis kan sættes i kraft for Grønland med de ændringer, som de grønlandske forhold tilsiger.

Færøerne har pr. 1. januar 2010 overtaget formueretten for Færøerne. Loven skal derfor ikke gælde eller kunne sættes i kraft for Færøerne.

2.3 Udkast til bekendtgørelse om handel med brugte genstande samt pantelånervirksomhed

Udkast til Bekendtgørelse om handel med brugte genstande samt pantelånervirksomhed

Kapitel 1 *Indledende bestemmelser*

§ 1. Reglerne i lovens kapitel 3 finder anvendelse på anden selvstændig næringsvirksomhed ved handel med eller køb af følgende brugte genstande:

- 1) Cykler og cykeldele,
- 2) dele af motorkøretøjer,
- 3) guld- og sølvvarer, smykker, ure, møbler, musikinstrumenter, elektroniske apparater og tilbehør hertil og
- 4) andre brugte genstande eller partier af brugte genstande til en købs- eller salgspris, som overstiger 5.000 kr.

Stk. 2. For virksomhed nævnt i stk. 1 gælder endvidere reglerne i bekendtgørelsens kapitel 2 og 3.

Kapitel 2 *Fælles regler for handel med brugte genstande og lignende*

§ 2. Bevillingshaveren skal kræve, at den, der vil indgå aftale om salg af en genstand eller samling af genstande til en pris, der overstiger 2.000 kr., legitimerer sig ved MitID eller gyldig billedlegitimation. Bevillingshaveren skal opbevare dokumentation for den foreviste legitimation i 5 år.

Kapitel 3 *Særlige regler for pantelånervirksomhed*

§ 3. Pantelånere må ikke betinge sig eller oppebære højere rente af udlånte beløb end 1,5 pct. pr. påbegyndt måned og må ikke herudover pålægge pantsætteren omkostninger, jf. dog § 5.

§ 4. Pantelåneren må ikke indgå en aftale, ifølge hvilken lånet skal betales tilbage inden 3 måneder.

§ 5. Indfries et lån eller fornys et pant, efter at pantet er tilmeldt til en auktion, der er fastsat til afholdelse inden for de følgende 3 uger, kan pantelåneren beregne sig et vederlag for afholdte udgifter på 5 pct. af lånesummen med påløbne renter, dog højst 3.000 kr. for hvert pant.

Stk. 2. Har et pant været stillet til auktion, men er trukket tilbage på grund af manglende rimeligt bud, kan pantelåneren beregne sig vederlag efter stk. 1.

§ 6. Pantelåneren kan søge sig fyldestgjort i pantet ved offentlig auktion, hvis låntageren er udeblevet med et beløb 30 dage efter dets forfaldstid, og betingelserne i stk. 2 er opfyldt.

Stk. 2. Det forfaldne beløb skal udgøre:

- 1) Mindst en tiendedel af det samlede beløb, der skal betales, eller
- 2) hvis der i det forfaldne beløb indgår flere afdrag, mindst en tyvendedel af det samlede beløb, der skal betales, eller
- 3) hele restfordringen.

§ 7. Pantelåneren skal give auktionslederen de oplysninger, der er nødvendige for at føre auktionskataloget.

Stk. 2. Oplysningerne i henhold til stk. 1 skal omfatte:

- 1) Identiteten på pantelåneren.
- 2) Pantets nummer, som det fremgår af pantelånerens regnskabsmateriale.

§ 8. Pantelåneren skal inden 4 uger efter pantets realisation opgøre sit mellemværende med pantsætteren.

Stk. 2. Opgørelsen skal indeholde oplysninger, som gør det muligt for pantsætteren at kontrollere, at opgørelsen er foretaget korrekt.

Stk. 3. Hvis købesummen på auktionen overstiger pantelånerens tilgodehavende efter låneaftalen, betales det overskydende beløb til pantsætteren inden den i stk. 1 nævnte frist.

Stk. 4. Pantelåneren skal opbevare opgørelsen samt et eksemplar af auktionskataloget i 3 år efter pantets realisation.

Kapitel 4

Straf

§ 9. Overtrædelse af §§ 2, 3, 4, § 7, stk. 1, og § 8, stk. 1, 3 og 4, straffes med bøde.

Stk. 2. Der kan pålægges selskaber mv. (juridiske personer) strafansvar efter reglerne i straffelovens 5. kapitel.

Kapitel 5

Ikrafttrædelse mv.

§ 10. Bekendtgørelsen træder i kraft den [...]

Bilag til bekendtgørelsen

Bilag 1: Forhøjelse af vederlagstakster for auktionsledere

Med udgangspunkt i Moderniseringsstyrelsens fastprisberegner¹ og med udgangspunkt i den generelle pris- og lønstigning fra 2004 og frem giver en fremskrivning af beløbet på 800 kr. følgende resultat i 2022 priser:

% regulering generel P/L			Løn % regulering			% Forbrugerpris regulering		
2004	1,020	800,00	2004	1,025	800,00	2004	1,012	800,00
2005	1,022	817,60	2005	1,025	820,00	2005	1,018	814,40
2006	1,017	831,50	2006	1,015	832,30	2006	1,019	829,87
2007	1,022	849,79	2007	1,025	853,11	2007	1,017	843,98
2008	1,036	880,38	2008	1,038	885,53	2008	1,034	872,68
2009	1,030	906,80	2009	1,042	922,72	2009	1,013	884,02
2010	1,022	926,75	2010	1,021	942,09	2010	1,023	904,35
2011	1,013	938,79	2011	1,003	944,92	2011	1,028	929,68
2012	1,016	953,81	2012	1,010	954,37	2012	1,024	951,99
2013	1,005	958,58	2013	1,003	957,23	2013	1,008	959,60
2014	1,004	962,42	2014	1,003	960,11	2014	1,006	965,36
2015	1,005	967,23	2015	1,005	964,91	2015	1,005	970,19
2016	1,005	972,07	2016	1,007	971,66	2016	1,003	973,10
2017	1,012	983,73	2017	1,012	983,32	2017	1,011	983,80
2018	1,019	1002,42	2018	1,027	1009,87	2018	1,008	991,67
2019	1,013	1015,45	2019	1,017	1027,04	2019	1,008	999,60
2020	1,011	1026,62	2020	1,015	1042,44	2020	1,004	1003,59
2021	1,009	1035,86	2021	1,008	1050,78	2021	1,011	1014,63
2022	1,017	1053,47	2022	1,018	1069,69	2022	1,015	1029,84

Hvis man tager udgangspunkt i den generelle pris- og lønregulering fra 2004 til 2022 giver en fremskrivning af de 800 kr. til 2022-niveau 1.053,47 kr. Samme beregning er lavet for henholdsvis løn og forbrugerprisindekset, som giver 1.069,69 kr. og 1.029,84 kr. Et pænt afrundet tal vil på den baggrund være 1.000 kr.

¹ <https://modst.dk/oekonomi/finanslov-og-udgiftsopfoelgning/indeks/fastprisberegninger/>

Bilag 2: Redegørelse om auktioner på nettet af 14. marts 2006

1. Indledning

Der har i den offentlige debat været rejst en række spørgsmål om auktioner, der gennemføres på internettet, og det har i den forbindelse været anført, at det kan give anledning til tvivl, hvilke regler der gælder for internetauktioner.

I lyset heraf har Justitsministeriet udarbejdet denne redegørelse om det gældende regelgrundlag på området, og det er i forbindelse hermed overvejet, om der er behov for nye initiativer, der kan sikre, at internetbrugere er tilstrækkeligt beskyttet, når de handler via auktionshusene på nettet.

Justitsministeriet har holdt et møde den 22. november 2004 med en bred kreds af repræsentanter for auktionsbranchen, herunder auktioner, som udelukkende gennemføres på internettet, samt relevante myndigheder og organisationer med henblik på en nærmere drøftelse af den videre proces med udarbejdelsen af denne redegørelse samt erfaringsudveksling vedrørende de praktiske og retlige spørgsmål, der knytter sig til auktioner på internettet.

I denne redegørelse beskrives nærmere, hvorledes auktioner, herunder auktioner på internettet, gennemføres i praksis (afsnit 2). Denne beskrivelse bygger bl.a. på de oplysninger, som Justitsministeriet modtog på mødet den 22. november 2004, og på en række skriftlige bidrag, som Justitsministeriet efterfølgende har modtaget fra nogle af de netauktionshuse, som deltog i mødet.

I afsnit 3 redegøres for auktionslederlovens anvendelsesområde, og afsnit 4 indeholder en beskrivelse af forbrugeraftaleloven, købeloven og aftaleloven. Markedsføringslovens regler behandles i afsnit 5. Afsnit 2-4 er udarbejdet af Justitsministeriet, og afsnit 5 er udarbejdet af Forbrugerombudsmanden. I afsnit 6 omtales høringssvar vedrørende et udkast til redegørelsen og Justitsministeriets bemærkninger hertil.

2. Gennemførelse af auktioner i praksis

2.1. Traditionelle auktioner

I almindelighed vil auktionsholderen på en traditionel auktion navnlig sælge genstande, som den pågældende har taget i kommission for en sælger og bortauktionerer mod et honorar, som kan opkræves hos enten sælgeren eller køberen. I praksis opkræver auktionsholderen salær hos

både sælgeren og køber. Auktionsholderen kan imidlertid også bortsælge genstande, som holderen selv har opkøbt. Auktionsholderen skal til brug for auktionen udarbejde et katalog over de genstande, der afholdes auktion over, hvori genstandene beskrives og eventuelt vurderes. Kataloget skal være tilgængelig for de bydende forud for auktionen, og auktionshuse offentliggør i dag tillige ofte kataloget på internettet. Forud for eller i forbindelse med auktionen skal de bydende desuden have adgang til ved et eftersyn at gøre sig bekendt med de genstande, der er sat til salg. Auktionen skal afvikles under ledelse af en uafhængig auktionsleder, der er beskikket af Justitsministeriet.

Auktionsresultatet fremkommer ved, at en bydende afgiver et tilbud, som ingen af de øvrige tilstedeværende bydende ønsker at overgå, og som heller ikke overgås af skriftlige eller telefoniske bud. Den højstbydende bliver herefter forpligtet, når der falder hammerslag, og det samme bliver sælgeren, medmindre der ikke opnås den eventuelle mindstepris, som sælgeren har fastsat og forud for auktionen skriftligt har meddelt auktionsholderen. Betaling og udlevering af salgsgenstanden vil kunne ske umiddelbart efter, at der er faldet hammerslag.

Budgivning på auktionen kan ske ved personligt fremmøde i auktionshuset eller som kommissionsbud pr. brev, fax eller e-mail. Det kan herudover i visse tilfælde aftales, at der afgives bud pr. telefon under auktionen. Ifølge Justitsministeriets oplysninger varierer antallet af bydende, der personligt er til stede ved eftersyn og/eller budgivning. Eksempelvis kan nævnes, at Københavns Auktioner har oplyst, at andelen af fysisk tilstedeværende ved eftersyn og/eller budgivning udgør 95-100 pct. af samtlige købere, for bogauktioner dog ca. 70 pct.

2.2. Auktioner på internettet

I de senere år er der som alternativ til salg på traditionelle auktioner omfattet af auktionslederloven i stigende omfang anvendt salgsformer, hvor der sker salg ved auktioner på internettet. Sådanne netauktioner afvikles på en måde, som på en række punkter svarer til de traditionelle auktioner. Også auktionshuse, der tidligere alene har udbudt traditionelle auktioner, er i den senere tid begyndt tillige at udbyde sådanne netauktioner.

På trods af de nævnte ligheder med traditionelle auktioner, er netauktionerne imidlertid på afgørende punkter så forskellige fra traditionelle auktioner, at auktionslederloven ikke finder anvendelse herpå. Derimod finder en række andre regler, herunder forbrugeraftalelovens fjernsalgsregler og markedsføringsloven anvendelse på netauktionerne. Der henvises herom til afsnit 3-5.

Den, der står for netauktionens afvikling og er ansvarlig for den hjemmeside på internettet, hvorfra auktionen afvikles, vil i visse tilfælde sælge genstande, som den pågældende har taget i kommission for en sælger, og som sælges mod et honorar, som den pågældende opkræver hos både sælgeren og køberen.

Til brug for en netauktion vil der ofte være udarbejdet en beskrivelse og vurdering af de genstande, der sælges på netauktionen. Beskrivelsen og vurderingen vil – oftest sammen med et foto af genstanden – tillige være tilgængelig på den pågældende hjemmeside, således at der er et link fra denne beskrivelse og vurdering til selve auktionsfunktionen vedrørende den pågældende genstand på hjemmesiden. Det forekommer, at den, der står for netauktionens afvikling, endvidere giver de bydende adgang til på et nærmere angivet tidspunkt i et showroom eller lignende at foretage eftersyn af de genstande, der er sat til salg, forinden der åbnes for afgivelse af bud. I nogle situationer kan der også afgives bud fra computere, der er opstillet til formålet i f.eks. et showroom.

I andre tilfælde indgås der ved netauktioner aftale mellem køber og sælger, uden at den, der står for netauktionens afvikling, har haft genstanden i kommission og solgt den i eget navn, men hvor genstanden i sælgerens navn er udbudt på auktion fra den pågældende netauktionsudbyders hjemmeside. Sælgerens navn kan eventuelt holdes anonymt, indtil auktionens afslutning, hvor alene højestbydende bliver gjort bekendt hermed. Netauktionshusets hjemmeside vil også i disse tilfælde indeholde en beskrivelse og vurdering af varen, som netauktionshuset eventuelt har medvirket ved udarbejdelsen af, og sælgeren eller køberen vil formentlig som oftest betale netauktionshuset et vederlag for at bruge auktionsfunktionen. Hvor der i sådanne tilfælde ikke indgås aftale direkte mellem køberen og den, der står for en netauktionens afvikling, vil det pågældende netauktionshus således sædvanligvis – som i de beskrevne tilfælde – have formidlet kontakten mellem sælgeren og køberen.

I modsætning til de traditionelle auktioner, er netauktionerne ikke kendetegnet ved, at auktionen er tilrettelagt på en sådan måde, at en væsentlig del af de bydende er til stede samtidigt og kan byde på varerne på det tidspunkt og sted, som auktionsholderen forinden har fastsat og bekendtgjort. Netauktionerne er derimod kendetegnet ved, at ingen af de bydende fysisk er til stede, idet der fra de bydendes egen computer afgives bud over internettet på en hjemmeside inden for et på forhånd bekendtgjort tidsrum. De bydende vil således på forhånd skulle oprette en profil med relevante oplysninger, og vil i almindelighed skulle logge sig på den funktion på hjemmesiden, der giver mulighed for at byde på auktionen.

Funktionen med budgivning på hjemmesiden kan være indrettet på forskellige måder. Det forekommer ofte, at en tilbudsgiver i forbindelse med afgivelse af første bud kan angive, hvor

meget den pågældende højst vil betale for genstanden, med henblik på at auktionssystemet på hjemmesiden – hver gang der bliver budt over den pågældende tilbudsgivers tidligere bud – automatisk hæver vedkommendes bud med et bestemt beløb ud over det senest budte, indtil den pågældendes maksimumpris er nået (såkaldte autobud). Endvidere forekommer det, at en sælger – på samme måde, som det er muligt ved traditionelle auktioner – forbeholder sig en minimumspris, som ikke offentliggøres under auktionen, og således at auktionen annulleres, såfremt den fastsatte minimumspris ikke opnås. Mindstepris vil være meddelt netauktionshuset (auktionsholderen), der vil kunne registrere dette i netauktionssystemet.

Auktionsresultatet fremkommer under netauktioner ved, at en bydende afgiver et tilbud, som ingen af de øvrige bydende overgår inden for den fastsatte tidsfrist. Det kan dog forekomme, at det på forhånd er bestemt, at fristen for afgivelse af tilbud forlænges, hvis der modtages nye bud kort før den fastsatte frists udløb.

I tilfælde, hvor netauktionshuset har haft den pågældende genstand i kommission i forbindelse med auktionens afvikling, vil netauktionshuset efterfølgende sørge for, at genstanden udleveres til køberen, og at der afregnes med sælgeren og køberen. Fristerne herfor vil almindeligvis fremgå af auktionsvilkårene.

I tilfælde, hvor netauktionshuset alene har formidlet kontakten mellem køberen og sælgeren, vil netauktionshuset efterfølgende – i almindelighed ved at sende en e-mail til hver af parterne med oplysning om den anden parts identitet og om, hvordan den anden part kan kontaktes – sørge for, at køberen og sælgeren kan sætte sig i kontakt med hinanden med henblik på udlevering af salgsgenstanden og gennemførelse af betalingen.

3. Auktionslederloven

3.1. Auktionslederlovens indhold

Ifølge § 1, stk. 1, i lov om offentlig auktion ved auktionsledere, jf. lovbekendtgørelse nr. 191 af 9. april 1986, som ændret ved lov nr. 385 af 22. maj 1996 og lov nr. 1018 af 23. december 1998, (auktionslederloven) skal som udgangspunkt alle frivillige offentlige auktioner afholdes af auktionsledere, der er beskikket af justitsministeren. Undtaget er således tvangsauktioner, der er nærmere reguleret i retsplejeloven. Endvidere er frivillige offentlige auktioner over fast ejendom, registrerede skibe og registrerede luftfartøjer undtaget fra auktionslederlovens anvendelsesområde.

Det fremgår af auktionslederlovens § 7, jf. § 13, stk. 2, 1. pkt., at auktioner omfattet af auktionslederloven skal afvikles ved en auktionsleder, der er beskikket af justitsministeren efter indstilling af fogeden, jf. auktionslederlovens § 3, stk. 1, eller ved en af fogeden autoriseret fuldmægtig for auktionslederen.

Auktionslederen har i medfør af auktionslederloven en række nærmere fastsatte opgaver i forbindelse med auktionens forberedelse og afholdelse.

Auktionslederen har således i henhold til auktionslederlovens § 8, stk. 1, pligt til at være opmærksom på, at der ikke foreligger omstændigheder, som tyder på manglende lovlig adkomst til det, der skal bortsælges ved auktion, ligesom auktionslederen skal påse, at bortsalget ikke sker i strid med lovgivningen i almindelighed.

Det er auktionslederen, der efter forhandling med auktionsholderen berammer tid og sted for auktionens afholdelse, hvilket skal ske snarest muligt efter modtagelsen af auktionsbegæringen, jf. auktionslederlovens § 10.

Det beror på auktionsholderen, hvorledes auktionen skal bekendtgøres, idet det dog i bekendtgørelsen skal angives, om salgsgenstandene sælges for auktionsholderens eller for anden mands regning, jf. auktionslederlovens § 11, stk. 1 og 2.

I henhold til auktionslederlovens § 12, stk. 1, skal der til brug ved auktionen udarbejdes et auktionskatalog, som skal indeholde auktionsvilkårene, der indføres straks efter titelbladet, og som desuden skal indeholde en fortegnelse i nummerorden over de genstande, der ønskes bortsolgt. På auktionen må ikke bortsælges genstande, der ikke optages i kataloget, og genstandene skal under auktionen så vidt muligt opråbes i den rækkefølge, i hvilken de er opført i kataloget, jf. auktionslederlovens § 13, stk. 1, 3. pkt.

Der skal desuden i henhold til auktionslederlovens § 13, stk. 3, gives de mødende fornøden adgang til forud for eller under auktionen at gøre sig bekendt med de genstande, der stilles til salg ved auktionen.

Auktionslederen skal påse, at auktionen fremmes med behørig orden, jf. auktionslederlovens § 13, stk. 2, 1. pkt. Ved auktionens begyndelse oplæser auktionslederen auktionsvilkårene, som tillige skal opslås til almindelig efterretning på et iøjnefaldende sted i lokalet eller, hvis auktionen afholdes under åben himmel, da der, hvor den holdes eller begyndes. Når dette er iagttaget, kan de på auktionen bydende ikke påberåbe sig uvidenhed om auktionsvilkårene, jf. auktionslederlovens § 13, stk. 1, 1 og 2. pkt.

Det fremgår af auktionslederlovens § 13, stk. 4, 1. pkt., at det enkelte salg sker ved, at hammerslag – efter 3 gange gentaget opråb uden overbud – gives til den højstbydende, eller hvis dennes bud på grund af hans manglende evne til at opfylde auktionsvilkårene forkastes, til den næsthøjstbydende og så fremdeles. Når hammerslag er meddelt, er sælgeren bundet ved salget, for så vidt auktionskøberen på sin side opfylder vilkårene, jf. auktionslederlovens § 13, stk. 4, 5. pkt. Salg under forbehold af godkendelse efter hammerslagets meddelelse må ikke finde sted, jf. auktionslederlovens § 13, stk. 4, 6. pkt.

Det er dog i auktionslederlovens § 13, stk. 4, 2-4. pkt., fastsat, at det kan stilles som betingelse for bortsalg, at køberen i det mindste har budt den pris, som auktionssælgeren forud for auktionen i en skriftlig meddelelse til auktionslederen – i praksis auktionsholderen – har stillet som vilkår for bortsalg. Vil auktionssælgeren gøre brug af denne bestemmelse, må han oplyse, at den forlangte mindstepris ikke er opnået, og der må da ikke gives hammerslag. Auktionssælgeren bestemmer selv, hvorvidt han vil oplyse mindsteprisens størrelse.

Det er endvidere i auktionslederlovens § 13, stk. 5, fastsat, at hvis auktionslederen skønner, at der kan opnås et væsentlig højere bud på en ny auktion, kan han bestemme, at der skal afholdes en anden og sidste auktion.

En auktionsleder må ikke selv eller ved en anden sælge egne ting eller købe eller byde på en auktion, som han eller nogen på hans vegne afholder, jf. auktionslederlovens § 14. Auktionslederen må endvidere ikke i tilknytning til en afholdt auktion medvirke ved salg underhånden af en opråbt, men ikke ved auktionen solgt genstand eller modtage vederlag i anledning af sådant salg, jf. auktionslederlovens § 15.

Auktionslederen afgør ifølge auktionslederlovens § 16, stk. 1, tvistigheder, der opstår vedrørende fremgangsmåden under en frivillig auktion. Fremsættes der i øvrigt indsigelser under denne, har auktionslederen ikke pligt til at tage hensyn til disse, medmindre vedkommende, efter at auktionslederen har nægtet at tage indsigelsen til følge, nedlægger protest til auktionsbogen mod auktionens fremme. Auktionen skal da, i det omfang protesten nødvendiggør dette, standses under forudsætning af, at vedkommende, hvis det forlanges af auktionslederen, uopholdelig stiller en af denne fastsat sikkerhed for standsningens følger.

Klager over en auktionsleder kan i medfør af auktionslederlovens § 9, stk. 1, indgives til Justitsministeriet gennem fogeden.

3.2. Auktionslederlovens anvendelsesområde i forhold til netauktioner

Efter Justitsministeriets opfattelse er det afgørende for, om en given auktionsform falder inden for auktionslederlovens anvendelsesområde, om en væsentlig del af de bydende er til stede på auktionsstedet, således at de har mulighed for at gøre sig bekendt med, at andre bydende afgiver bud.

Om begrebet auktion (i modsætning til licitation) er anført følgende i forarbejderne til auktionslederloven (Folketingstidende 1934-35, Tillæg A, sp. 3134):

”Ministeriet har overvejet, hvorvidt det i loven bør bestemmes, at dens regler også skal gælde offentlig licitation. En forudsætning herfor måtte det være, at der ved licitation benyttes lignende former som ved offentlig auktion, altså navnlig, at de bydende personligt møder frem ved licitationen og ved at påhøre hinandens bud får en opfordring til at give underbud. I nutiden foregår imidlertid offentlige licitationer som oftest ved en i dagbladene eller på anden måde fremsat indbydelse til at indgive bud, hvorpå tilbudene indgives skriftligt, således at de bydende ikke personligt er til stede og ikke får lejlighed til at blive bekendt med hinandens bud og give underbud, og man har derfor fundet det rigtigst at holde offentlige licitationer uden for lovens område...”

Det fremgår heraf, at et væsentligt kriterium for, om der er tale om en auktion i lovens forstand, er, at de bydende personligt møder frem, således at de på stedet har lejlighed til at blive bekendt med hinandens bud og dermed har mulighed for at indrette sig herpå.

Denne definition på en traditionel auktion fremgår endvidere forudsætningsvis af forbrugeraftalelovens § 2, stk. 1, nr. 4¹. Efter denne bestemmelse, som bl.a. viderefører § 10 c, stk. 2, i den tidligere forbrugerftalelov, og som gennemfører artikel 3, stk. 1, in fine, i det generelle fjernsalgsdirektiv², gælder reglerne om forbrugerbeskyttelse ved fjernsalg ikke for ”auktionsalg, der er tilrettelagt således, at en væsentlig del af de bydende normalt er til stede på auktionsstedet”. I bemærkningerne til den tidligere bestemmelse i § 10 c, stk. 2, anføres, at ”[i] stk. 2 undtages ”traditionelt” auktionssalg, dvs. auktioner, der er indrettet med henblik på, at de bydende normalt er til stede i de lokaler, hvor auktionen holdes. Undtagelsen omfatter ikke ”elektroniske auktioner”, f.eks. via Internettet”³.

Efter Justitsministeriets opfattelse følger det forudsætningsvis heraf, at den situation, at bud på en traditionel auktion indtelefoneres eller lignende, ikke kan sidestilles med afgivelse af bud på

¹ Jf. i øvrigt Folketingstidende 2003-2004, tillæg A, s. 7584.

² Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 97/7/EF af 20. maj 1997 om forbrugerbeskyttelse i forbindelse med aftaler vedrørende fjernsalg.

³ Jf. Folketingstidende 1999-2000, tillæg A, s. 5956.

en internetauktion, hvor det er det klare udgangspunkt, at deltagerne ikke er til stede samtidig med mulighed for at gøre sig bekendt med, at andre bydende afgiver deres bud.

Også i litteraturen på området er det forudsat, at der stilles krav om samtidig tilstedeværelse af de bydende ("*i hinandens overværelse*", jf. Ravnsholt Rasmussen: Auktionslederloven (2. udg.), s. 19, "*tilstede samtidig*", jf. Jens Anker Andersen: Auktioner (3. udg.), s. 51, og "*de fremmødt*", jf. Gomard: Fogedret (3. udg.), s. 238). Der kan endvidere henvises til Axel H. Pedersen, Licitation, 1955, s. 236, hvor det anføres, at "*det centrale led i auktionsbegrebet [er] den samtidige tilstedeværelse af de bydende med den deraf følgende gensidige påvirkning*".

Hertil kommer, at bestemmelserne i auktionslederloven klart forudsætter, at der er tale om en traditionel auktion, jf. herved bl.a. lovens § 8, stk. 1, om auktionslederens undersøgelsespligt.

Det er på den anførte baggrund Justitsministeriets opfattelse, at auktionslederloven udelukkende finder anvendelse på auktioner, der er tilrettelagt med henblik på, at en væsentlig del af de bydende normalt er til stede på auktionsstedet.

Auktionslederloven omfatter derfor efter Justitsministeriets opfattelse ikke auktioner på internettet. Dette gælder også, selv om der måtte være adgang til fysisk eftersyn, f.eks. i et showroom, af de genstande, der udbydes på en internetauktion.

4. Forbrugerftaleloven, købeloven mv.

4.1. Forbrugerftaleloven

Ved lov nr. 451 af 9. juni 2004 blev der indført en ny forbrugerftalelov. Loven indeholder bl.a. regler om, at den erhvervsdrivende ved forbrugerftaler om køb af varer, der indgås ved fjernsalg, skal give forbrugeren en række oplysninger, jf. §§ 11 og 12, og at forbrugeren har ret til at træde tilbage fra aftalen (fortrydelsesret) i 14 dage, jf. §§ 17 og 18. Loven trådte i kraft den 1. oktober 2004.

a. Ved en *forbrugerftale* forstås en aftale, som en erhvervsdrivende indgår som led i sit erhverv, når den anden part (forbrugeren) hovedsagelig handler uden for sit erhverv, jf. § 3, stk. 1. Den erhvervsdrivende har bevisbyrden for, at en aftale, den pågældende har indgået, ikke er en forbrugerftale, jf. § 3, stk. 2.

Loven gælder dog også ved *aftaler mellem to private*, når aftalen er *indgået eller formidlet for sælgeren af en erhvervsdrivende*. Af lovens § 3, stk. 3, følger således, at loven under i øvrigt

samme betingelser som nævnt i stk. 1 tillige finder anvendelse på aftaler om varer og tjenesteydelser mellem ikkeerhvervsdrivende, hvis aftalen er indgået eller formidlet for sælgeren eller tjenesteyderen af en erhvervsdrivende.

I modsætning til, hvad der var gældende før vedtagelsen af den nye forbrugeraftalelov, gælder denne udvidede forbrugerftaledefinition også for aftaler, der er indgået ved fjernsalg.

Om baggrunden for denne ændring henvises til Folketingstidende 2003-04, tillæg A, s. 7555, og betænkning 1440/2004, s. 377 ff. I lovforslaget anføres, at der med bestemmelsen i § 3, stk. 3,

”er tale om en videreførelse af den gældende regel i lovens § 1, stk. 4, men således at det udvidede forbrugerftalebegreb – i modsætning til efter gældende ret – tillige finder anvendelse i tilfælde, hvor aftalen angår en tjenesteydelse eller er indgået ved fjernsalg.

Som følge af den markedsmæssige og teknologiske udvikling må fjernsalgsreglerne således antages at kunne have praktisk relevans også i tilfælde, hvor en erhvervsdrivende via et system for fjernsalg formidler en handel mellem to privatpersoner, og i sådanne tilfælde vil der på samme måde som ved aftaler indgået på anden måde kunne være et væsentligt behov for beskyttelse af forbrugeren. Det kan f.eks. være tilfældet for så vidt angår auktionssalg via internettet, som efter den gældende ordning kun vil være omfattet af fjernsalgsreglerne, hvis der er tale om salg fra erhvervsdrivende.”

Med hensyn til spørgsmålet om, hvornår der er tale om *formidling* i bestemmelsens forstand, henvises til Folketingstidende 2003-04, tillæg A, s. 7586, og betænkning 1440/2004, s. 377 ff. I lovforslaget anføres bl.a.:

”Mellemanden skal have optrådt aktivt i forbindelse med aftalens indgåelse som repræsentant for sælgeren eller tjenesteyderen. Det er således ikke tilstrækkeligt, at den erhvervsdrivende har formidlet kontakt mellem sælger og køber – den pågældende må yderligere ved anprisning af salgsgenstanden eller på anden måde have deltaget aktivt i forhandlingerne.

Består den erhvervsdrivendes ydelse alene i at stille hjemmesideplads til rådighed, finder formidlingsreglen ikke anvendelse. Hvis den erhvervsdrivende modtager vederlag for sin indsats i forbindelse med det enkelte salg, må den pågældende derimod antages at have deltaget i salgsforhandlingerne, og optræder den erhvervsdrivende ligefrem som fuldmægtig for sælgeren/tjenesteyderen, vil aftalen klart være omfattet af reglen. Hvis den erhvervsdrivende handler som kommissionær i eget navn, følger det allerede af hovedreglen i stk. 1, at der er tale om en forbrugerftale, hvor alle de rettigheder og forpligtelser, som i henhold til loven påhviler forbrugere medkontrahent, påhviler kommissionæren.”

Det fremgår således af bemærkningerne til forbrugeraftalelovens § 3, stk. 3, at formidlingsreglen vil kunne finde anvendelse, hvis den erhvervsdrivendes indsats består i mere end blot at stille hjemmesideplads til rådighed. I lyset af bemærkningerne om, at mellemmanden skal have optrådt aktivt i forbindelse med aftalens indgåelse, må det antages, at netauktionshusene ved de auktioner på internettet, der er beskrevet ovenfor i afsnit 2.2., som udgangspunkt vil være at anse for formidlere efter § 3, stk. 3. Dette gælder formentlig også, hvor bistanden alene består i at stille en auktionsfacilitet til rådighed på nettet, som en privat sælger kan benytte sig af. Sælgeren får herved mulighed for at gøre brug af et professionelt system for fjernsalg, som klart er salgsfremmende og medvirkende til at opnå den bedst mulige pris. Dette taler for at anse forholdet for omfattet af formidlingsreglen, uden at det i den forbindelse kan anses for afgørende, om den erhvervsdrivende har betinget sig et vederlag for sin bistand i forbindelse med det enkelte salg, idet den erhvervsdrivendes indtjeningsmæssige interesse i systemet f.eks. kan ligge i at have en hjemmeside med mange besøgende med henblik på at tiltrække annoncer mv. Spørgsmålet om formidlingsreglens anvendelse beror dog på en konkret vurdering, der i sidste ende henhører under domstolene.

b. Fjernsalg er defineret i lovens § 4 som aftaler, der 1) indgås ved brug af fjernkommunikation, dvs. kommunikation, der foregår, uden at forbrugeren og den erhvervsdrivende mødes fysisk, og 2) indgås som led i et system for fjernsalg, som drives af den erhvervsdrivende.

I bemærkningerne til § 4, jf. Folketingstidende 2003-04, tillæg A, s. 7586 f, henvises til det hidtil gældende fjernsalgsbegreb i den tidligere lovs §§ 10 a og 10 b, og det anføres, at

”[a]f det gældende fjernsalgsbegreb [...] følger det, at der skal være tale om en aftale, der udbydes, forhandles og indgås på afstand. Der er således ikke tale om fjernsalg, hvis parterne mødes fysisk i forbindelse med markedsføringen eller aftalens indgåelse.”

Omfattet af fjernsalgsbegrebet er bl.a. handel på internettet. En aftale om køb af en vare, der indgås via internettet, er således en fjernsalgsaftale, og det gælder også, når aftalen indgås via en internetauktion.

Det er en betingelse, at parterne ikke har mødtes fysisk i forbindelse med markedsføringen eller aftalens indgåelse.

Det forhold, at forbrugeren har beset varen i et showroom eller har haft mulighed herfor, kan ikke i sig selv antages at indebære, at der ikke foreligger en fjernsalgsaftale. Heller ikke det forhold, at forbrugeren afgiver bud på auktionen via en computer i det pågældende showroom, vil i sig selv være ensbetydende med, at der ikke er tale om fjernsalg. Er der tale om, at forbru-

geren i et showroom har fået personlig vejledning af en ansat i auktionshuset vedrørende den pågældende vare, vil der derimod som udgangspunkt ikke være tale om fjernsalg, selv om varen efterfølgende købes via en netauktion. Det bemærkes, at det i disse tilfælde må antages at påhvile en erhvervsdrivende, der vil påberåbe sig, at der ikke foreligger en fjernsalgsaftale, at godtgøre dette.

c. Undtaget fra forbrugerftalelovens anvendelsesområde er *auktionssalg, der er tilrettelagt således, at en væsentlig del af de bydende normalt er til stede på auktionsstedet*, medmindre købet er indgået uden for fast forretningssted under nogle nærmere bestemte omstændigheder, jf. § 2, stk. 1, nr. 4.

Denne undtagelse svarer til den tidligere forbrugerftalelovs § 5, stk. 3, nr. 10, og stk. 5 (vedrørende dørsalg), og § 10 c, stk. 2 (vedrørende fjernsalg).

Traditionelle auktioner er omfattet af undtagelsen, jf. herom ovenfor i afsnit 2.1. og 3.2. Det er Justitsministeriets opfattelse, at undtagelsen i § 2, stk. 1, nr. 4, som udgangspunkt også omfatter de tilfælde, hvor der skriftligt eller telefonisk afgives kommissionsbud i forbindelse med en traditionel auktion, som foregår på et fysisk auktionssted. Dette gælder formentlig, uanset om andelen af fysisk tilstedeværende ved en konkret auktion måtte være lavere end andelen af de bydende, der afgiver kommissionsbud pr. brev, e-mail eller eventuelt via telefon. Er der derimod tale om, at en – formelt set – traditionel auktion mere generelt organiserer auktionssalget på en sådan måde, at der reelt ikke – eller kun i meget begrænset omfang – er fysisk tilstedeværende under auktionen, vil det efter omstændighederne kunne medføre, at auktionssalget ikke længere vil kunne siges at være tilrettelagt med henblik på, at en væsentlig del af de bydende normalt er til stede på auktionsstedet. Det kan i sådanne tilfælde ikke udelukkes, at auktionen trods sin formelle betegnelse som traditionel auktion vil falde uden for undtagelsen i § 2, stk. 1, nr. 4, og dermed vil være undergivet reglerne i forbrugerftaleloven og ikke auktionslederloven. Den endelige afgørelse heraf henhører under domstolene.

Elektroniske auktioner, f.eks. via internettet, er ikke omfattet af undtagelsen i § 2, stk. 1, nr. 4. Dette fremgår udtrykkeligt af bemærkningerne til bestemmelsen, jf. Folketingstidende 2003-04, tillæg A, s. 7584, hvor der henvises til bemærkningerne til den tidligere lovs § 10 c, stk. 2, jf. Folketingstidende 1999-2000, tillæg A, s. 5935 og 5956.

d. At forbrugerftaleloven gælder, er ensbetydende med, at den erhvervsdrivende skal give forbrugeren en række oplysninger inden og efter aftalens indgåelse, og at forbrugeren har fortrydelsesret i 14 dage.

Det er ikke præciseret i loven, hvornår rettigheder og pligter i henhold til loven i formidlings-tilfældene, jf. § 3, stk. 3, påhviler/tilkommer enten den erhvervsdrivende mellemmand eller forbrugers medkontrahent (dvs. sælgeren).

I lovforslaget, jf. Folketingstidende 2003-04, tillæg A, s. 7586, anføres herom følgende:

”Udgangspunktet er, at lovens bestemmelser skal tages efter pålydende, dvs. at det er den erhvervsdrivende mellemmand, som skal opfylde oplysningspligten, at meddelelse om fortrydelse kan gives til mellemmanden osv. Forbrugers medkontrahent er imidlertid den private sælger eller tjenesteyder, og pligter og rettigheder, som følger af den materielle opfyldelse af kontrakten, påhviler/tilkommer derfor kontraktparten selv og ikke mellemmanden. Det kommer således f.eks. den private sælger/tjenesteyder til skade, hvis oplysningspligten ikke overholdes, idet fortrydelsesfristen ikke begynder at løbe, før forbrugeren har fået alle de foreskrevne oplysninger på papir eller andet varigt medium, jf. nærmere lovforslagets § 18, stk. 2.”

Det følger af forbrugeraftalelovens § 29, stk. 1, nr. 1, at grov eller oftere gentaget overtrædelse af pligten til at oplyse om fortrydelsesretten kan straffes med bøde.

e. Betingelserne for og retsvirkningerne af fortrydelsesretten i forbindelse med køb af varer fremgår af forbrugeraftalelovens §§ 20 og 21. Fortrydelsesretten er som udgangspunkt betinget af, at forbrugeren overgiver den købte genstand til den erhvervsdrivende på dennes forretningssted. Hvis forbrugeren fortryder, mens den købte genstand stadig befinder sig i netauktionens varetægt, vil forbrugeren kunne udøve sin fortrydelsesret blot ved at underrette netauktionshuset herom. Ved forbrugers tilbagetræden fra en fjernsalgsaftale vedrørende en vare, kan en erhvervsdrivende ikke gøre krav i henhold til aftalen gældende mod forbrugeren. Reglerne er en videreførelse af gældende ret i relation til fjernsalg af varer, jf. den tidligere forbrugeraftalelovs § 12 c, og gennemfører det generelle fjernsalgsdirektivs artikel 6, stk. 2, jf. herved Folketingstidende 1999-2000, tillæg A, s. 5962.

4.2. Købeloven

Købeloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 237 af 28. marts 2003, indeholder i §§ 72-87 regler om forbruger køb, herunder bl.a. regler om, hvornår der i sådanne køb foreligger en mangel, og om forbrugers beføjelser i anledning af mangler.

Ved forbruger køb forstås efter lovens § 4 a, stk. 1, et køb, som en køber (forbruger) foretager hos en erhvervsdrivende, der handler som led i sit erhverv, når køberen hovedsagelig handler uden for sit erhverv. Sælgeren har bevisbyrden for, at købet ikke er et forbruger køb.

På samme måde som forbrugeraftaleloven gælder købelovens regler om forbruger køb også ved aftaler mellem to private, når aftalen er indgået eller formidlet for sælgeren af en erhvervsdrivende. Det følger således af § 4 a, stk. 2, at ”som forbruger køb anses under i øvrigt samme betingelser som nævnt i stk. 1 endvidere køb fra ikke-erhvervsdrivende, hvis aftalen om køb er indgået eller formidlet for sælgeren af en erhvervsdrivende”. Der henvises til afsnit 4.1. for så vidt angår spørgsmålet om, hvornår der er tale om en sådan formidling.

Efter købelovens § 77, stk. 1, kan det ikke gyldigt aftales, at køberen afskæres fra at påberåbe sig mangler ved salgsgenstanden, ligesom andre almindelige forbehold, såsom at salgsgenstanden er solgt som beset, ikke kan gøres gældende.

Der gælder dog en begrænsning i køberens mangelsbeføjelser ved køb af brugte genstande på offentlig auktion, hvor køberen har mulighed for selv at være til stede, jf. § 77, stk. 2. Det følger således af bestemmelsen, at køberen i disse tilfælde kun under bestemte omstændigheder kan påberåbe sig, at der foreligger en mangel.

Begrænsningen efter § 77, stk. 2, gælder imidlertid ikke ved auktioner på internettet, jf. Folketings Tidende 2001-02 (2. samling), tillæg A, s. 132, hvor det anføres, at begrænsningen i købers mangelsbeføjelser gælder ”ved traditionelle auktionssalg, men ikke ved f.eks. auktionssalg via internettet”. Der henvises endvidere til betænkning 1403/2001 om gennemførelse af forbruger købsdirektivet, s. 185.

Bestemmelsen i § 77, stk. 2, er indført ved en lovændring i april 2002 (lov nr. 213 af 22. april 2002) og er direktivbestemt, jf. artikel 1, stk. 3, i forbruger købsdirektivet (Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 99/44/EF af 25. maj 1999 om visse aspekter af forbruger køb og garantier i forbindelse hermed), hvorefter medlemsstaterne (alene) kan fastsætte, ”at ”forbrugsvarer” ikke omfatter brugte genstande, som sælges på en offentlig auktion, hvor forbrugeren har mulighed for selv at være til stede under auktionen”.

Det følger heraf, at der ikke gælder begrænsninger i køberes mangelbeføjelser ved køb på en internetauktion, i det omfang købelovens forbruger købsregler finder anvendelse, jf. lovens § 4 a.

Vil køberen påberåbe sig en mangel, skal denne herefter give sælgeren meddelelse herom inden for rimelig tid, efter at køberen har opdaget manglen. Meddelelse givet inden to måneder efter, at køberen opdagede manglen, er altid rettidig, jf. købelovens § 81. Køberen skal dog reklamere senest to år efter salgsgenstandens overgivelse, idet den pågældende ellers fortaber retten til at

gøre manglen gældende, medmindre sælgeren har givet en længere garanti eller har handlet i strid med almindelig hæderlighed, jf. § 83, stk. 1.

Ansvar for eventuelle mangler påhviler netauktionshuset i de tilfælde, hvor varerne er i kommission. Det afgørende er herved, om netauktionshuset i egenskab af kommissionær handler i eget navn, men for den private sælgers regning.

I de tilfælde, hvor netauktionshuset optræder som formidler i overensstemmelse med købelovens § 4 a, stk. 2, vil ansvaret for eventuelle mangler efter købelovens regler om forbruger køb som udgangspunkt påhvile den private sælger. Netauktionshuset vil i disse tilfælde kunne ifalde et erstatningsansvar over for forbrugeren, hvis auktionen efter dansk rets almindelige erstatningsregler har handlet ansvarspådragende.

Vurderingen af, hvem et eventuelt mangelsansvar påhviler, herunder hvilke mangelsbeføjelser forbrugeren kan gøre gældende, beror i hvert enkelt tilfælde på en konkret vurdering, der i sidste ende henhører under domstolene.

4.3. Aftaleloven

Aftaleloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 781 af 26. august 1996, indeholder i kapitel 1 (§§ 1-9) regler om indgåelse af aftaler.

En aftale er indgået, når den ene part har fremsat et tilbud, som er accepteret af den anden part. Det følger af aftalelovens § 1, 1. pkt., at tilbud og svar på tilbud er bindende for afgiveren. I lovens §§ 2-9 er givet regler om, hvad der gælder bl.a. i tilfælde, hvor der er afgivet tilbud med frist. Reglerne gælder, hvis ikke andet følger af tilbuddet eller svaret eller af handelsbrug eller anden sædvane, jf. § 1, 2. pkt.

Ved køb på auktion gælder således som udgangspunkt – dvs. hvis intet andet er aftalt – aftalelovens almindelige regler om, hvornår en aftale er indgået.

Som nævnt ovenfor i afsnit 2.2. fremkommer auktionen resultatet under netauktioner ved, at en bydende afgiver et tilbud, som ingen af de øvrige bydende overgår inden for den fastsatte tidsfrist. I almindelighed sendes umiddelbart herefter en ”hammerslagsmail” til køberen.

Den, der har afgivet bud på auktionen, tilbudsgiver, er retligt bundet af sit bud.

Når netauktionen er afsluttet, er sælgeren og den, der står for auktionens afvikling, som udgangspunkt forpligtet i forhold til den køber, der har afgivet det højeste bud, medmindre en fastsat mindstepris ikke er opnået, idet der da foreligger en lovlig grund til at annullere auktionen. Sælgeren og den, der står for auktionens afvikling, vil dog som udgangspunkt være retligt bundet, når en ”hammerslagsmail” er kommet frem til køberen.

Der kan muligvis i standardvilkårene indsættes vilkår om, at en afholdt auktion kan genoptages under nogle nærmere bestemte omstændigheder – f.eks. ved nogle nærmere bestemte tekniske forhold. Det vil i givet fald påhvile internetauktionen at godtgøre, at standardvilkåret er en del af parternes aftale, og i givet fald, at de pågældende tekniske problemer mv. har foreligget. I reglen vil det alene være auktionshuset, der har viden om, at der foreligger sådanne tekniske forhold, og det må derfor formentlig kræves, at auktionshuset, hvis man vil påberåbe sig vilkåret, præciserer dette over for køberen. Hvis en ”hammerslagsmail” uden forbehold er kommet frem til køberen, må det således antages, at auktionshuset ikke vil påberåbe sig, at aftalen ikke er bindende.

Fra praksis kan henvises til en afgørelse fra Forbrugerklagenævnet af 12. januar 2005 (sag 642/7-48). I denne sag havde klageren pr. e-mail den 3. september 2004 fået hammerslag på køb af en ring på en internetauktion, og dagen efter overførte klageren betaling for ringen til netauktionshuset. Klageren blev samme dag ringet op af auktionshuset, der meddelte, at auktionen var blevet ophævet og forlænget med 24 timer, hvilket efterfølgende blev bekræftet i en e-mail, hvor begrundelsen for ophævelsen blev angivet at være tekniske fejl ved auktionen. I auktionvilkårene havde auktionshuset forbeholdt sig ”ret til at tage en vare af auktionen, forlænge eller lade auktionen gå om, såfremt der opstår udefra kommende misbrug, tekniske eller andre forhold, der efter auktionslederens vurdering nødvendiggør dette”. Forbrugerklagenævnet fandt, at der ved det elektroniske hammerslag var indgået en bindende aftale om købet af ringen, jf. aftalelovens § 1. Nævnet fandt ikke, at det omtalte vilkår var en del af parternes aftale, da netauktionshuset ikke havde kunnet dokumentere, at klageren havde været bekendt med vilkåret, som endvidere ikke havde været særligt fremhævet. Nævnet udtalte endvidere, at uanset om vilkåret var vedtaget, burde klageren ikke sende en hammerslagsbekræftelse, før det var undersøgt, om der havde været tekniske problemer, og auktionshuset havde i øvrigt ikke dokumenteret, at der havde foreligget specielle omstændigheder, der gjorde det berettiget at forlænge auktionen.

Vurderingen af, om der er indgået en bindende aftale mellem netauktionshuset og en køber, beror i hvert enkelt tilfælde på en konkret vurdering, der i sidste ende henhører under domstolene.

4.4. Sammenfatning

Som det fremgår ovenfor, gælder forbrugeraftaleloven, købeloven og aftaleloven fuldt ud i tilfælde, hvor et netauktionshus formidler en aftale via en internetauktion mellem en sælger, herunder en privat sælger, og en forbruger. En forbruger, der indgår en aftale på denne måde, er således stillet på samme måde som ved almindelig internethandel.

Det er på den baggrund Justitsministeriets opfattelse, at den eksisterende forbrugerbeskyttende lovgivning yder forbrugerne en fuldt tilstrækkelig beskyttelse, når de handler på internetauktioner.

5. Markedsføringsloven

5.1. Markedsføringsloven og Forbrugerombudsmandens kompetence i forhold til netauktioner

Markedsføringsloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 699 af 17. juli 2000 med senere ændringer, finder anvendelse på netauktioner⁴. Særligt markedsføringslovens § 1 om god markedsføringsskik og § 2 om forbud mod vildledning har betydning for auktioner på internettet.

Virksomheder, som udøver erhvervsvirksomhed i strid med lovgivningen, handler også i strid med generalklausulen om god skik i markedsføringslovens § 1. Dette gælder, uanset om der er tale om offentligretlig eller privatretlig regulering. Det bemærkes herved, at § 1 ikke er strafbelagt.

Det vil sige, at en virksomhed, der udbyder internetaktioner og i den forbindelse konsekvent tilsidesætter f.eks. regler i aftaleloven, forbrugeraftaleloven, købeloven, e-handelsloven, også handler i strid med markedsføringslovens § 1. Det vil således principielt kunne anses for stridende mod god markedsføringsskik, hvis et netauktionshus f.eks. uberettiget afviser reklamationer i medfør af købeloven.

Markedsføringslovens § 2, stk. 1, der bl.a. forbyder anvendelsen af ”urigtige, vildledende eller urimeligt mangelfulde angivelser, som er egnet til at påvirke efterspørgsel eller udbud af varer...”, finder anvendelse, når erhvervsdrivende vildleder forbrugerne om deres retsstilling eller afgiver forkerte eller mangelfulde oplysninger om varer og tjenesteydelsers egenskaber mv.

⁴ Ved lov nr. 1389 af 21. december 2005 er der vedtaget en ny markedsføringslov, der træder i kraft den 1. juli 2006.

Overtrædelser af vildledningsforbudet i markedsføringsloven § 2, stk. 1-3 straffes med bøde, jf. § 22, stk. 3. Rejses der tiltale for overtrædelse af bestemmelsen, overlades tiltalen efter § 19, stk. 6, til Forbrugerombudsmanden, såfremt denne begærer dette.

Forbrugerombudsmanden kan desuden anlægge søgsmål om forbud og påbud ved Sø- og Handelsretten efter markedsføringslovens § 13, og foreløbigt forbud efter markedsføringsloven § 21.

Herudover gælder der et forhandlingsprincip for Forbrugerombudsmanden efter markedsføringsloven. Forbrugerombudsmanden har således mulighed for efter forhandling med brancher at udstede retningslinjer. Forbrugerombudsmanden har også mulighed for at udstede vejledninger som generel forhåndstilkendegivelse fra Forbrugerombudsmanden til de erhvervsdrivende om, hvordan Forbrugerombudsmanden fortolker loven.

5.2. Forbrugerombudsmandens undersøgelse af internetauktioner

Forbrugerombudsmanden har gennem den seneste tid jævnlige modtaget henvendelser fra brugere af internetauktioner, som er i tvivl om deres rettigheder, når de handler på auktionerne.

Samtidig er der gennem den seneste tids presseomtale om internetauktioner blevet gjort opmærksom på en række problemstillinger i forbindelse med auktionerne. På den baggrund iværksatte Forbrugerombudsmanden i 2005 et projekt, der har bestået i en gennemgang af udvalgte internetauktioners hjemmesider, vilkår og forretningsmetoder.

Forbrugerombudsmanden har gennemgået syv af de største internetauktioners hjemmesider og over for de pågældende påtalt en række forhold, der gav anledning til kritik. Forbrugerombudsmandens samlede konklusioner fra undersøgelsen er offentliggjort den 27. februar 2006 og kan læses på Forbrugerombudsmandens hjemmeside (www.forbrugerombudsmanden.dk).

Gennemgangen har taget udgangspunkt i de aftalevilkår og det materiale, der var tilgængeligt på hjemmesiderne, og vurderingen er foretaget med udgangspunkt i reglerne i markedsføringsloven, købeloven, forbrugeraftaleloven og e-handelsloven under den forudsætning, at der er tale om private købere (forbrugere).

Gennemgangen af hjemmesiderne har blandt andet omfattet følgende forhold:

- Om der var tilstrækkelige oplysninger om auktionsvirksomheden.
- Procedure for tilmelding og accept af aftalevilkår.
- Budgivning, herunder opfyldelse af oplysningsforpligtelser i henhold til forbrugeraftaleloven

- Oplysning om og individuelle vilkår om fortrydelsesretten.
- Persondatapolitik.
- Udsendelse af e-mails i relation til markedsføringslovens § 6 a om ”spam”.
- Vilkår om betaling, levering og opbevaring.
- Vilkår om mangler, reklamation, erstatning mv.
- Øvrige vilkår.

Et af undersøgelsens centrale punkter var forbrugeraftalelovens bestemmelser om fortrydelsesret. Forbrugerombudsmanden konstaterede, at nogle auktionshuse ikke oplyste om fortrydelsesretten, mens et enkelt auktionshus ikke mente, at der var fortrydelsesret. Andre oplyste ikke tilstrækkelig tydeligt om den, og flere af auktionshusene havde desuden ulovlige vilkår i tilknytning til fortrydelsesretten.

Forbrugerombudsmanden indskærpede derfor over for auktionerne, at de skal overholde forbrugeraftalelovens regler om fortrydelsesret. Grov eller gentagen overtrædelse af pligten til at give oplysning om fortrydelsesretten kan straffes med bøde.

Flere auktionshuse havde også vilkår, der var i strid med købeloven, som f.eks. at ”varer købes som beset”, at man fraskrev sig ansvar for oplysninger om varerne, eller begrænsede forbrugers rettigheder i forhold til at reklamere over mangler.

Herudover fandt Forbrugerombudsmanden en del ansvarsfraskrivelser i relation til risikoen for skader på varer i auktionshusets besiddelse samt risikoen for skader opstået under forsendelse og opbevaring. Desuden havde flere auktionshuse vidtgående bestemmelser om tilbageholdsret i indleverede varer, modregning med tilgodehavender, tvangssalg af varer mv., som var urimelige og i strid med god markedsføringsskik, jf. markedsføringslovens § 1.

Endelig blev der konstateret problemer i forhold til manglende information om indsamling og behandling af personoplysninger, overholdelse af markedsføringslovens § 6 a om udsendelse af markedsføring via elektronisk post uden samtykke (spam), ugyldige vilkår om værneting og opkrævning af renter ved forsinket betaling i strid med renteloven.

Samlet set konstaterede Forbrugerombudsmanden, at der var et reelt behov for et nærmere eftersyn af internetauktionerne, og Forbrugerombudsmanden vil på den baggrund i fornødent omfang følge op på undersøgelsens resultater over for de enkelte auktionshuse.

6. Høring

Interesserede parter, herunder Forbrugerrådet og en række internetauktionshuse, har haft lejlighed til at kommentere et udkast til redegørelsen. Der er i den forbindelse fremkommet følgende bemærkninger om forbrugerbeskyttelsen ved handel på internetauktioner.

Forbrugerrådet har bl.a. rejst spørgsmål om netauktionshusets adgang til at annullere auktionen over for den højstbydende køber under henvisning til, at sælgeren har fastsat en mindstepris for varen, som ikke er opnået inden auktionens udløb. Det anføres i den forbindelse, at det stiller forbrugeren i en urimelig situation, idet netauktionen ikke offentliggør en eventuel mindstepris for den aktuelle vare. Forbrugerrådet har endvidere anført, at der tilsyneladende forekommer situationer i praksis, hvor netauktionshusets medarbejdere på vegne af sælgeren byder på auktionen med det formål at presse prisen op. Forbrugerrådet opfordrer i den anledning til, at der indføres et forbud herimod.

Udbyderne af internetauktioner har navnlig rejst spørgsmål om fortrydelsesretten, og det er blevet anført, at nogle købere efter auktionshusenes opfattelse misbruger fortrydelsesretten. Som eksempler på misbrug har auktionshusene henvist til, at købere afgiver bud på skrømt, eller at sælgere byder på egne varer for at presse prisen op og derefter fortryder, hvis de selv opnår hammerslag.

Enkelte udbydere har endvidere anført, at der burde indføres begrænsninger i fortrydelsesretten, således at forbrugeren først kan fortryde, når forbrugeren har fået varen i hænde.

Justitsministeriet skal hertil bemærke, at som det fremgår af 4.3. ovenfor, er afgivelse af bud på en auktion efter almindelige aftaleretlige regler at anse som et tilbud, der kræver auktionshusets accept, før en aftale er indgået. Hvis et auktionshus er forpligtet til at acceptere højeste bud, vil nogle af de bydende ved auktionen med fordel kunne koordinere budgivningen inden auktionens start og dermed påvirke prisen på auktionsvaren. Den fri prisdannelse, der særligt kendetegner en auktion, vil endvidere kunne blive påvirket ved indførelse af et krav om offentliggørelse af mindstepriser. Hertil kommer, at et krav om offentliggørelse af mindstepriser vil kunne give forbrugeren en forventning om, at der er indgået en bindende aftale om køb, hvis forbrugeren som højeste bud har afgivet et bud svarende til mindsteprisen. Der bør således ikke efter Justitsministeriets opfattelse stilles krav om, at mindstepriser for varer udbudt på internetauktioner offentliggøres.

For så vidt angår Forbrugerrådets forslag om et forbud mod, at netauktionshuse selv kan byde på de bortauktionerede varer, bemærkes det, at der for traditionelle auktioner omfattes af auk-

tionslederloven gælder et forbud mod, at auktionslederen selv eller ved en anden sælger egne ting eller køber eller byder på en auktion, som han eller nogen på hans vegne afholder.

Et sådan forbud vil imidlertid være særligt vanskeligt at håndhæve ved netauktioner. Det skyldes bl.a., at identiteten på sælger og køber som oftest er skjult frem til det tidspunkt, hvor en endelig handel er indgået, og herefter vil det som oftest kun være den pågældende køber og sælger, der bliver bekendt med hinandens identitet. Et forbud vil således efter Justitsministeriets opfattelse ikke være egnet til at løse et eventuelt problem med ”kunstigt” høje bud.

Justitsministeriet finder, at forbrugers 14-dages fortrydelsesret må anses for et tilstrækkeligt værn i tilfælde, hvor prisen er blevet presset for højt op.

Endelig skal det i relation til kommentarerne om misbrug af fortrydelsesretten bemærkes, at fortrydelsesretten er en af hjørnestenene i den forbrugerretlige beskyttelseslovgivning, når forbrugere handler uden at være i fysisk kontakt med den erhvervsdrivende sælger.

Fortrydelsesretten er således bl.a. med til at sikre balance i aftaleforholdet mellem den erhvervsdrivende og forbrugeren. Det gælder navnlig i relation til de vilkår, der er gældende for aftalen, og som oftest vil være udarbejdet ensidigt af den erhvervsdrivende. Herudover værner fortrydelsesretten forbrugeren mod utilsigtede køb f.eks. i en situation, hvor forbrugeren uforvarende får afgivet en ordre eller et bud ved forkert indtastning på computeren, eller hvor forbrugeren efterfølgende finder, at han eller hun har betalt for meget for varen. Endelig giver fortrydelsesretten forbrugeren en ubetinget adgang til at returnere en vare, der f.eks. ikke lever op til den erhvervsdrivendes beskrivelse, eller som f.eks. ikke opfylder forbrugers behov.

Justitsministeriet finder ikke, at der som foreslået under høringen bør indføres en regel om, at forbrugere skal have varen i hænde, før fortrydelsesretten kan benyttes, fordi en sådan regel i praksis ville indebære, at forbrugeren bliver nødt til at betale omkostninger ved tilbagesendelse af varen for at benytte sig af fortrydelsesretten. En sådan regel må formentlig også anses for at være i strid med EU-reglerne.

